

WIJ WILLEM ALEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

Intrekking van de Wet op het voortgezet onderwijs en de Wet voortgezet onderwijs BES en vervanging door de Wet voortgezet onderwijs 20xx (Wet voortgezet onderwijs 20xx)

Voorstel van wet

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat ter verbetering van de leesbaarheid en toegankelijkheid van de wetgeving voor het voortgezet onderwijs in zowel Europees Nederland als Caribisch Nederland de Wet op het voortgezet onderwijs en de Wet voortgezet onderwijs BES moeten worden ingetrokken en vervangen door een nieuwe wet met een moderne ordening en structuur en met helder geformuleerde regels;

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

HOOFDSTUK 1. ALGEMEEN

Artikel 1.1. Begripsbepalingen

In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt, tenzij anders is bepaald, verstaan onder:

aoc: agrarisch opleidingscentrum als bedoeld in artikel 1.3.3 WEB;

Awb: Algemene wet bestuursrecht;

basisgegevens: gegevens als bedoeld in artikel 7.49, eerste lid, onderdelen a tot en met d;

basisonderwijs: onderwijs als bedoeld in artikel 2 WPO of artikel 2 WPO BES;

basisregister onderwijs: het basisregister onderwijs, bedoeld in artikel 24b WOT;

beroepsonderwijs: onderwijs als bedoeld in artikel 1.2.1, tweede lid, WEB, of artikel 1.2.1, tweede lid, WEB BES;

bestuurlijke fusie: fusie waarbij een of meer rechtspersonen de instandhouding van een school, een school als bedoeld in de WPO of de WEC of een instelling als bedoeld in de WEB of de WHW overdragen, met uitzondering van:

a. de overdracht van de instandhouding van een openbare school aan:

1°. een openbare rechtspersoon als bedoeld in artikel 3.4 die is ingesteld door één gemeenteraad; of

2°. een stichting als bedoeld in artikel 3.10 die is opgericht door één gemeente;
b. de overdracht van de instandhouding van een bijzondere school aan een verkrijgende rechtspersoon in het kader van een splitsing van een rechtspersoon als bedoeld in artikel 334a van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek;

bevoegd gezag: voor wat betreft:

a. een openbare school:

1°. het college van burgemeester en wethouders, tenzij de gemeenteraad anders bepaalt, en, indien de gemeenteraad dit besluit, met inachtneming van door hem te stellen regels;

2°. het orgaan dat bevoegd is volgens de betrokken gemeenschappelijke regeling;

3°. de openbare rechtspersoon; of

4°. de stichting, bedoeld in artikel 3.10 of artikel 3.16;

b. een bijzondere school: de natuurlijke persoon of de privaatrechtelijke rechtspersoon, bedoeld in artikel 4.1, tweede lid, die de school in stand houdt;

c. een samenwerkingschool: stichting als bedoeld in artikel 3.22;

burgerservicenummer: burgerservicenummer als bedoeld in artikel 1, onderdeel b, van de Wet algemene bepalingen burgerservicenummer;

bijzondere school: school, in stand gehouden door een natuurlijke persoon of privaatrechtelijke rechtspersoon, niet zijnde een stichting als bedoeld in artikel 3.10;

cluster 3: cluster 3 als bedoeld in artikel 2, vierde lid, onderdeel c, WEC;

cluster 4: cluster 4 als bedoeld in artikel 2, vierde lid, onderdeel d, WEC;

College voor toetsen en examens: het College voor toetsen en examens, bedoeld in artikel 2 van de Wet College voor toetsen en examens;

college-examen: onderdeel van het staatsexamen dat mondeling of schriftelijk wordt afgenomen door het College voor toetsen en examens en dat betrekking heeft op onderdelen die niet behoren tot het centraal examen;

contractactiviteiten: contractactiviteiten als bedoeld in artikel 2.9, tweede lid;

cursusduur: in leerjaren uitgedrukte nominale duur van het onderwijsprogramma;

deelstaatsexamen: staatsexamen in een of meer vakken die van dit staatsexamen deel uitmaken;

entreeopleiding: entreeopleiding als bedoeld in artikel 7.2.2, eerste lid, onderdeel a, WEB of assistentopleiding als bedoeld in artikel 7.2.2, eerste lid, onderdeel a, WEB BES;

fusie: een institutionele of bestuurlijke fusie;

gelijksoortige school: school van dezelfde schoolsoort of van dezelfde schoolsoort en leerweg;

gemeenschappelijke regeling: regeling als bedoeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen;

havo: hoger algemeen voortgezet onderwijs als bedoeld in artikel 2.5;

herregistratiecriteria: herregistratiecriteria als bedoeld in artikel 7.46, eerste lid;

hoger beroepsonderwijs: hoger beroepsonderwijs als bedoeld in artikel 1.1, onderdeel d, WHW;

hoger onderwijs: hoger onderwijs als bedoeld in artikel 1.1, onderdeel b, WHW;

inspectie: de inspectie, bedoeld in artikel 1, onderdeel b, WOT;

instelling voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs: instelling als bedoeld in artikel 8, eerste lid, tweede of derde volzin, WEC, tenzij uit die wet het tegendeel blijkt;

institutionele fusie: fusie als bedoeld in de artikelen 4.9, eerste lid, en 4.10, eerste lid;

kerndoelen: kerndoelen als bedoeld in artikel 2.13;

leerjaar: eenheid waarin de cursusduur van het onderwijsprogramma wordt uitgedrukt, overeenkomend met de periode van een schooljaar;

leerwegondersteunend onderwijs: onderwijs als bedoeld in artikel 2.48;

lerarenregister: het lerarenregister, bedoeld in artikel 7.45;

LPW: Leerplichtwet 1969;

LPW BES: Leerplichtwet BES;

maatschappelijke stage: stage als bedoeld in artikel 2.36;

mavo: middelbaar algemeen voortgezet onderwijs als bedoeld in artikel 2.6;

meldingsregister relatief verzuim: het meldingsregister relatief verzuim, bedoeld in artikel 24h WOT;

onderwijsnummer: door Onze Minister uitgegeven persoonsgebonden nummer, toegekend aan een persoon aan wie niet van overheidswege een burgerservicenummer of administratienummer is verstrekt;

onderwijsprogramma: geheel van vakken, al dan niet gecombineerd, als bedoeld in hoofdstuk 2, paragraaf 2, schooleigen vakken en andere programmaonderdelen;

Onderwijsraad: de Onderwijsraad, bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Wet op de Onderwijsraad;

Onze Minister: Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap of Onze Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media;

ouders: natuurlijke ouders, adoptiefouders, voogden of verzorgers;

openbare rechtspersoon: openbare rechtspersoon als bedoeld in artikel 3.4;

openbare school: school, in stand gehouden door:

a. een gemeente;

b. een openbaar lichaam dat is ingesteld bij een gemeenschappelijke regeling als bedoeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen, waarin een of meer gemeenten deelnemen, al dan niet samen met een of meer privaatrechtelijke rechtspersonen met volledige rechtsbevoegdheid;

c. een openbare rechtspersoon; of

d. een stichting als bedoeld in artikel 3.10 of artikel 3.16;

personeel:

a. de benoemde rector, directeur, conrector, adjunct-directeur of leraar, en overige personen benoemd in een andere functie dan het geven van onderwijs, waaronder begrepen de leden van het bestuur van een school die zijn benoemd door een raad van toezicht als bedoeld in artikel 3.3, vierde lid, voor zover die leden mede zijn benoemd op basis van een arbeidsovereenkomst of een akte van aanstelling; en

b. in onderdeel a bedoelde personen die zonder benoeming zijn tewerkgesteld;

persoonsgebonden nummer: burgerservicenummer of onderwijsnummer;

persoonsgebonden nummer BES: administratienummer of onderwijsnummer;

praktijkonderwijs: praktijkonderwijs als bedoeld in artikel 2.8;

profielwerkstuk: profielwerkstuk als bedoeld in artikel 2.59, derde lid;

registervoorportaal: het registervoorportaal, bedoeld in artikel 7.58;

roc: regionaal opleidingscentrum als bedoeld in artikel 1.3.1 WEB;

samenwerkingsschool: samenwerkingsschool als bedoeld in artikel 3.22, tweede lid;

samenwerkingsverband: samenwerkingsverband als bedoeld in artikel 2.53, tweede lid of landelijk samenwerkingsverband als bedoeld in 2.53, achttiende lid;

scholengemeenschap: gemeenschap van twee of meer scholen;

school: school voor voortgezet onderwijs;

school voor speciaal onderwijs: school voor speciaal onderwijs als bedoeld in artikel 2, tweede lid, onder f, h, j, k, m of n, WEC, tenzij uit die wet het tegendeel blijkt;

school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs: school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs als bedoeld in artikel 2, tweede lid, onder f, h, j, k, m of n, WEC, tenzij uit die wet het tegendeel blijkt;

school voor voortgezet speciaal onderwijs: school voor voortgezet speciaal onderwijs als bedoeld in artikel 2, tweede lid, onder f, h, j, k, m of n, WEC, tenzij uit die wet het tegendeel blijkt;

schooljaar: periode waarin het onderwijs aan de school wordt verzorgd, beginnend op 1 augustus van enig kalenderjaar en eindigend op 31 juli daaropvolgend;

schoolondersteuningsprofiel: beschrijving van de voorzieningen die zijn getroffen voor leerlingen die extra ondersteuning behoeven;

schoolsoort: schoolsoort als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid;

speciaal onderwijs: speciaal onderwijs als bedoeld in artikel 2 WEC;

staatsexamen: staatsexamen vwo, havo, mavo of vbo, afgenomen door het College voor toetsen en examens;

vbo: voorbereidend beroepsonderwijs als bedoeld in artikel 2.7;

verticale scholengemeenschap: gemeenschap van:

a. een roc en een school; of

b. een aoc en een school voor mavo of een school voor praktijkonderwijs;

vmbo: voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs als bedoeld in artikel 2.21, eerste lid;

voortgezet onderwijs: onderwijs als bedoeld in artikel 1.4;

voortgezet speciaal onderwijs: voortgezet speciaal onderwijs als bedoeld in artikel 2 WEC;

vwo: voorbereidend wetenschappelijk onderwijs als bedoeld in artikel 2.4;

WEB: Wet educatie en beroepsonderwijs;

WEB BES: Wet educatie en beroepsonderwijs BES;

WEC: Wet op de expertisecentra;

WHW: Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek;

WMS: Wet medezeggenschap op scholen;
WOT: Wet op het onderwijstoezicht;
WPO: Wet op het primair onderwijs;
WPO BES: Wet primair onderwijs BES; en
WTOS: Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten.

Artikel 1.2. Toepassing bepalingen in openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba

Voor de toepassing van deze wet en de daarop berustende bepalingen in de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba wordt telkens gelezen voor:

college van burgemeester en wethouders: bestuurscollege;
gedeputeerde staten: de Rijksvertegenwoordiger, bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel d, van de Wet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba;
gemeente: openbaar lichaam Bonaire, Sint Eustatius of Saba;
gemeentelijk: eilandelijk;
gemeenteraad: eilandsraad.

Artikel 1.3. Reikwijdte

1. Deze wet is van toepassing op uit 's Rijks kas bekostigde scholen, met uitzondering van de artikelen 2.73 tot en met 2.79, 2.108, 3.27 en 7.44.
2. De artikelen 3.27 en 7.44 zijn van toepassing op scholen als bedoeld in artikel 1, onderdeel b, onder 2 en 3, LPW en artikel 1, onderdeel b, onder 2 en 3, LPW BES.
3. De artikelen 2.73 tot en met 2.78 en 2.108 zijn van toepassing op scholen als bedoeld in artikel 1, onderdeel b, onder 2, LPW en artikel 1, onderdeel b, onder 2, LPW BES.
4. Artikel 2.79 is van toepassing op scholen als bedoeld in artikel 1 WEC waar voortgezet speciaal onderwijs wordt gegeven.
5. De artikelen 1.1 tot en met 1.4, 3.37 tot en met 3.39, 7.9, eerste lid, 8.26, 8.27, en 13.1 tot en met 13.6, zijn mede van toepassing op scholen als bedoeld in artikel 1, onderdeel b, onder 2 en 3, LPW en artikel 1, onderdeel b, onder 2 en 3, LPW BES.
6. Voor zover bij algemene maatregel van bestuur niet anders wordt bepaald, is deze wet niet van toepassing op de inrichtingen, bedoeld in:
 - a. de Penitentiaire beginselenwet;
 - b. artikel 1.1, onderdeel j, van de Wet forensische zorg; en
 - c. artikel 1, onderdeel b, van de Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen.
7. Deze wet is mede van toepassing in de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba, tenzij anders is bepaald.

Artikel 1.4. Karakter voortgezet onderwijs

1. Voortgezet onderwijs wordt gegeven na het basisonderwijs en het speciaal onderwijs. Het omvat algemene vorming, legt de grondslag voor het volgen van beroepsonderwijs of hoger onderwijs, en bereidt voor op het uitoefenen van functies op de arbeidsmarkt en op deelname aan de maatschappij.
2. Het onderwijs wordt zodanig ingericht dat de leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doorlopen. Het wordt afgestemd op de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen.

Artikel 1.5. Aard bepalingen

De bepalingen vastgesteld bij of krachtens deze wet die het openbaar voortgezet onderwijs regelen, gelden voor het bekostigde bijzonder voortgezet onderwijs als bekostigingsvoorwaarden, tenzij anders is bepaald.

HOOFDSTUK 2. ONDERWIJS

Paragraaf 1. Schoolsoorten, doelen en structuren voortgezet onderwijs

Artikel 2.1. Schoolsoorten voortgezet onderwijs

1. Voortgezet onderwijs omvat de volgende schoolsoorten:
 - a. vwo;

- b. havo;
- c. mavo;
- d. vbo; en
- e. praktijkonderwijs.

2. Voortgezet onderwijs kan ook onderwijs zijn als bedoeld in artikel 2.91.

Artikel 2.2. Doelen van inrichting voortgezet onderwijs

Het voortgezet onderwijs:

- a. omvat mede algemene vorming;
- b. heeft als uitgangspunt dat leerlingen opgroeien in een pluriforme samenleving;
- c. is mede gericht op het bevorderen van actief burgerschap en sociale integratie; en
- d. is er mede op gericht dat leerlingen kennis verwerven van en kennismaken met de verschillende achtergronden en culturen van leeftijdgenoten.

Artikel 2.3. Doelen openbaar voortgezet onderwijs

Openbaar voortgezet onderwijs draagt bij aan de ontwikkeling van leerlingen met aandacht voor de godsdienstige, levensbeschouwelijke en maatschappelijke waarden die leven in de Nederlandse samenleving. Daarbij wordt de betekenis van de verscheidenheid van deze waarden onderkend. Openbaar voortgezet onderwijs wordt zo gegeven dat ieders godsdienst of levensovertuiging wordt geëerbiedigd.

Artikel 2.4. Voorbereidend wetenschappelijk onderwijs

- 1. Vwo wordt gegeven aan scholen voor vwo, die zijn onderscheiden in gymnasia en athenea. Aan een gymnasium wordt in elk geval voortgezet onderwijs gegeven in Latijnse taal en cultuur en Griekse taal en cultuur.
- 2. Vwo is ingericht om voor te bereiden op aansluitend wetenschappelijk onderwijs.
- 3. Vwo heeft een cursusduur van zes leerjaren.

Artikel 2.5. Hoger algemeen voortgezet onderwijs

- 1. Havo wordt gegeven aan:
 - a. scholen voor havo; en
 - b. afdelingen van scholen voor mavo, die aanvangen na vier jaren mavo.
- 2. Havo is ingericht om voor te bereiden op aansluitend hoger beroepsonderwijs.
- 3. Havo aan scholen voor havo heeft een cursusduur van vijf leerjaren.
- 4. Havo aan afdelingen van scholen voor mavo heeft een cursusduur van twee leerjaren.

Artikel 2.6. Middelbaar algemeen voortgezet onderwijs

- 1. Mavo wordt gegeven aan scholen voor mavo.
- 2. Mavo is ingericht om voor te bereiden op aansluitend beroepsonderwijs of op havo.
- 3. Mavo heeft een cursusduur van vier leerjaren.

Artikel 2.7. Voorbereidend beroepsonderwijs

- 1. Vbo wordt gegeven aan scholen voor vbo.
- 2. Vbo is ingericht om voor te bereiden op aansluitend beroepsonderwijs als bedoeld in artikel 7.2.2, eerste lid, onderdelen b, c en d, WEB, of artikel 7.2.2, eerste lid, onderdelen b, c en d, WEB BES.
- 3. Vbo heeft een cursusduur van vier leerjaren.

Artikel 2.8. Praktijkonderwijs

- 1. Praktijkonderwijs wordt gegeven aan scholen voor praktijkonderwijs.
- 2. Praktijkonderwijs is ingericht om voor te bereiden op functies binnen de regionale arbeidsmarkt op een niveau onder dat van de entreeopleiding.

Artikel 2.9. Dagscholen; contractactiviteiten

- 1. Scholen voor voortgezet onderwijs zijn dagscholen.
- 2. Aan een school kunnen contractactiviteiten worden verricht:
 - a. bestaande uit cursussen waarvan de kosten niet ten laste van 's Rijks kas komen, of bestaande uit werkzaamheden voor eigen rekening van de school voor derden;

- b. op voorwaarde dat deze cursussen en werkzaamheden verband houden met het onderwijs aan de school; en
 - c. mits het belang van het onderwijs aan de school niet wordt geschaad door deze cursussen en werkzaamheden.
3. Het bevoegd gezag meldt de programma's of beschrijvingen van de contractactiviteiten aan de inspectie.

Paragraaf 2. Inrichting van het voortgezet onderwijs

Artikel 2.10. Reikwijdte

- 1. Deze paragraaf heeft betrekking op de schoolsoorten vwo, havo, mavo en vbo.
- 2. Deze paragraaf heeft alleen betrekking op het praktijkonderwijs indien dat uitdrukkelijk is bepaald.

Artikel 2.11. Instructietaal

- 1. Het voortgezet onderwijs wordt gegeven in het Nederlands. Bij het geven van voortgezet onderwijs kan een andere taal dan het Nederlands worden gebruikt:
 - a. voor het geven van onderwijs over die andere taal;
 - b. als dat noodzakelijk is vanwege de specifieke aard, de inrichting of de kwaliteit van het onderwijs; of
 - c. als dat noodzakelijk is vanwege de herkomst van de deelnemers.
- 2. Het bevoegd gezag stelt voor de school een gedragscode vast voor het gebruik van een andere taal dan het Nederlands bij het geven van onderwijs op grond van het eerste lid, aanhef en onderdeel b of c.
- 3. Dit artikel is ook van toepassing op het praktijkonderwijs.

Artikel 2.12. Algemeen doel inrichting voortgezet onderwijs eerste twee leerjaren

Het voortgezet onderwijs in de eerste twee leerjaren is zo ingericht dat met behoud van de keuzevrijheid van de leerlingen, de doorstroming van leerlingen wordt bevorderd naar:

- a. het derde leerjaar van vwo en havo en vervolgens naar de profielen van vwo of havo; of
- b. de profielen van mavo en vbo.

Artikel 2.13. Kerndoelen eerste twee leerjaren

- 1. Bij algemene maatregel van bestuur worden kerndoelen voor de eerste twee leerjaren vastgesteld. Kerndoelen zijn de na te streven inhoudelijke doelstellingen voor het onderwijsprogramma voor de eerste twee leerjaren, gericht op het verwerven van kennis, inzicht en vaardigheden door leerlingen.
- 2. De kerndoelen besteden aandacht aan aspecten van:
 - a. Nederlandse taal;
 - b. Engelse taal;
 - c. geschiedenis en staatsinrichting;
 - d. aardrijkskunde;
 - e. economie;
 - f. wiskunde;
 - g. natuur- en scheikunde;
 - h. biologie;
 - i. verzorging;
 - j. informatiekunde;
 - k. techniek;
 - l. lichamelijke opvoeding; en
 - m. beeldende vorming, muziek, drama en dans.

Artikel 2.14. Onderwijsprogramma eerste twee leerjaren

- 1. Het bevoegd gezag richt voor de eerste twee leerjaren een samenhangend onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag verzorgd onderwijsprogramma in.

2. Het bevoegd gezag werkt voor dit onderwijsprogramma de kerndoelen uit voor de verschillende schoolsoorten en verschillende groepen leerlingen zonder daarbij de in artikel 2.12 genoemde doorstroombevordering met behoud van keuzevrijheid van leerlingen te beperken.
3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over het verzorgen van het onderwijsprogramma voor zover het om ander onderwijs gaat dan onderwijs dat wordt verzorgd op basis van de kerndoelen.
4. Het bevoegd gezag beschikt over geordende gegevens wat het onderwijsprogramma betreft.

Artikel 2.15. Fries eerste twee leerjaren

1. Op de scholen in de provincie Fryslân wordt in de eerste twee leerjaren met inachtneming van de kerndoelen die voor deze jaren zijn vastgesteld, ook voortgezet onderwijs gegeven in Friese taal en cultuur.
2. Gedeputeerde staten van de provincie Fryslân kunnen op aanvraag van het bevoegd gezag gedeeltelijke of volledige ontheffing verlenen van de plicht om voortgezet onderwijs te geven in Friese taal en cultuur.
3. Gedeputeerde staten stellen in een beleidsregel criteria vast voor de gedeeltelijke en volledige ontheffing nadat zij over de inhoud van de criteria overleg hebben gevoerd met het voortgezet onderwijs in Fryslân.

Artikel 2.16. Vaststelling kerndoelen Fries

Provinciale staten van Fryslân stellen de kerndoelen Friese taal en cultuur bij verordening vast nadat gedeputeerde staten over de inhoud van de kerndoelen overleg hebben gevoerd met het voortgezet onderwijs in Fryslân. Voor de verordening is de goedkeuring vereist van Onze Minister.

Artikel 2.17. Gronden onthouden goedkeuring verordening inzake kerndoelen Fries

1. Onze Minister kan aan de verordening, bedoeld in artikel 2.16, in elk geval goedkeuring onthouden indien niet is voldaan aan een of meer van de volgende voorwaarden:
 - a. er is voldoende draagvlak in het voortgezet onderwijs in Fryslân voor de voorgelegde kerndoelen Friese taal en cultuur;
 - b. de kerndoelen Friese taal en cultuur vergen niet meer inspanningen van het voortgezet onderwijs in Fryslân dan het aandeel van het onderwijs in Friese taal en cultuur binnen het onderwijsprogramma, bedoeld in artikel 2.14, eerste lid, rechtvaardigt.
2. Ten behoeve van het besluit, bedoeld in het eerste lid, verstrekken gedeputeerde staten aan Onze Minister gegevens over de onderwerpen van deze voorwaarden.
3. Onze Minister kan daarnaast aan de verordening in elk geval goedkeuring onthouden indien de kerndoelen geen aandacht schenken aan:
 - a. mondelinge uitdrukkingsvaardigheid in het Fries en het verstaan van de Fries gesproken taal;
 - b. schriftelijke uitdrukkingsvaardigheid in het Fries en het verwerven van informatie uit teksten die in het Fries zijn gesteld;
 - c. het bevorderen van het begrip van de Friese taal en cultuur; of
 - d. het ontwikkelen van een positieve houding over het gebruik van het Fries.
4. Indien Onze Minister voornemens is goedkeuring te onthouden, verzoekt hij de Onderwijsraad een advies uit te brengen en geeft hij daarbij een omschrijving van de onderwerpen waarover het advies wordt verwacht. De Onderwijsraad brengt binnen zes weken advies uit aan Onze Minister. Het advies wordt openbaar gemaakt.
5. Onze Minister informeert beide Kamers der Staten-Generaal over zijn voornemen om al dan niet goed te keuren.

Artikel 2.18. Ontheffingen delen onderwijsprogramma eerste twee leerjaren; bijzondere regels

1. Het bevoegd gezag kan na overleg met de ouders van de leerling die leerling ontheffing verlenen voor onderdelen van het onderwijsprogramma, bedoeld in artikel 2.14, eerste lid. Bij verlening van een ontheffing stelt het bevoegd gezag het alternatieve onderwijsprogramma voor die programmaonderdelen vast dat de leerling zal volgen.
2. Het bevoegd gezag kan voor leerlingen die daarvoor in aanmerking komen, bij de inrichting van het onderwijs afwijken van een of meer programmaonderdelen of van de regels bedoeld in artikel 2.14, eerste en tweede lid. De laatste volzin van het eerste lid is van overeenkomstige toepassing.

3. Bij algemene maatregel van bestuur wordt geregeld, hoe wordt vastgesteld welke leerlingen in aanmerking komen voor afwijkingen als bedoeld in het tweede lid.

Artikel 2.19. Regels derde leerjaar vwo en havo

1. Het bevoegd gezag richt voor het derde leerjaar aan scholen voor vwo en aan scholen voor havo een samenhangend onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag verzorgd onderwijsprogramma in.
2. Het onderwijsprogramma wordt zo ingericht dat met behoud van de keuzevrijheid van leerlingen de doorstroming van leerlingen wordt bevorderd naar elk van de profielen, genoemd in artikel 2.20, vierde lid.
3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de uitvoering van het eerste en tweede lid.
4. Het bevoegd gezag beschikt over geordende gegevens wat het onderwijsprogramma betreft.

Artikel 2.20. Voorbereidend hoger onderwijs; profielen vwo en havo

1. Het onderwijs aan scholen voor vwo en aan scholen voor havo heeft met ingang van het vierde leerjaar een periode van voorbereidend hoger onderwijs.
2. Het bevoegd gezag richt deze periode in volgens profielen. Een profiel is een samenhangend onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag verzorgd onderwijsprogramma met een normatieve studielast voor de leerling van 1600 klokuren per leerjaar.
3. Een profiel biedt:
 - a. een algemene maatschappelijke voorbereiding en persoonlijke vorming;
 - b. een algemene voorbereiding op het hoger onderwijs; en
 - c. een bijzondere voorbereiding op groepen opleidingen in het hoger onderwijs die inhoudelijk verwant zijn met het profiel.
4. Het bevoegd gezag van een school voor vwo of havo biedt alle profielen aan. Deze profielen zijn:
 - a. natuur en techniek;
 - b. natuur en gezondheid;
 - c. economie en maatschappij; en
 - d. cultuur en maatschappij.

Artikel 2.21. Vmbo

1. Het onderwijs aan scholen voor mavo en aan scholen voor vbo heeft met ingang van het derde leerjaar een periode van vmbo. Deze periode heeft vier leerwegen:
 - a. de theoretische leerweg;
 - b. de basisberoepsgerichte leerweg;
 - c. de kaderberoepsgerichte leerweg; en
 - d. de gemengde leerweg.
2. Onderwijs in de theoretische leerweg wordt gegeven aan scholen voor mavo.
3. Onderwijs in de basisberoepsgerichte leerweg en in de kaderberoepsgerichte leerweg wordt gegeven aan scholen voor vbo. Het bevoegd gezag van de school voor vbo biedt deze beide leerwegen aan.
4. Naast het onderwijs in de theoretische leerweg, basisberoepsgerichte leerweg en kaderberoepsgerichte leerweg kan onderwijs in de gemengde leerweg worden gegeven aan een school voor mavo of voor vbo binnen een scholengemeenschap waar beide schoolsoorten onderdeel van uitmaken.
5. Het vierde lid is van toepassing op een verticale scholengemeenschap waar een roc onderdeel van uitmaakt.
6. Aan een verticale scholengemeenschap waar een aoc onderdeel van uitmaakt, kan onderwijs in de gemengde leerweg worden verzorgd aan een vestiging van een aoc wat het vbo betreft dat daarin wordt verzorgd, indien:
 - a. van die verticale scholengemeenschap ook een school voor mavo onderdeel uitmaakt; en
 - b. het vbo op de vestiging waar het wordt gegeven, deels leerlingen betreft uit hetzelfde gebied als die school voor mavo.

Artikel 2.22. Leerwegen en profielen

Het bevoegd gezag richt de leerwegen in de periode van vmbo in volgens profielen. Een profiel is een samenhangend onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag verzorgd onderwijsprogramma.

Artikel 2.23. Theoretische leerweg en profielen

1. Een profiel in de theoretische leerweg is zo ingericht dat het:
 - a. een algemene maatschappelijke voorbereiding en persoonlijke vorming biedt;
 - b. voorbereidt op opleidingen in het aansluitend beroepsonderwijs die inhoudelijk verwant zijn met het profiel; en
 - c. voorbereidt op het havo.
2. Het bevoegd gezag van een school voor mavo biedt alle profielen aan. De profielen zijn:
 - a. techniek;
 - b. zorg en welzijn;
 - c. economie; en
 - d. landbouw.

Artikel 2.24. Beroepsgerichte leerwegen en profielen

1. Een profiel in de basisberoepsgerichte leerweg en in de kaderberoepsgerichte leerweg is zo ingericht dat het:
 - a. een algemene maatschappelijke voorbereiding en persoonlijke vorming biedt; en
 - b. voorbereidt op opleidingen in het aansluitend beroepsonderwijs die inhoudelijk verwant zijn met het profiel.
2. Het bevoegd gezag van een school voor vbo biedt een of meer profielen aan. De profielen zijn:
 - a. bouwen, wonen en interieur;
 - b. produceren, installeren en energie;
 - c. mobiliteit en transport;
 - d. media, vormgeving en ICT;
 - e. maritiem en techniek;
 - f. zorg en welzijn;
 - g. economie en ondernemen;
 - h. horeca, bakkerij en recreatie;
 - i. groen; en
 - j. dienstverlening en producten.
3. De kaderberoepsgerichte en de basisberoepsgerichte leerweg omvatten ook een stage. Bij algemene maatregel van bestuur worden daarvoor regels gesteld.

Artikel 2.25. Gemengde leerweg en profielen

1. Een profiel in de gemengde leerweg is zo ingericht dat het:
 - a. een algemene maatschappelijke voorbereiding en persoonlijke vorming biedt; en
 - b. voorbereidt op opleidingen in het aansluitend beroepsonderwijs die inhoudelijk verwant zijn met het profiel.
2. Het bevoegd gezag van een school met een gemengde leerweg biedt een of meer van de volgende profielen in de gemengde leerweg aan:
 - a. bouwen, wonen en interieur;
 - b. produceren, installeren en energie;
 - c. mobiliteit en transport;
 - d. media, vormgeving en ICT;
 - e. maritiem en techniek;
 - f. zorg en welzijn;
 - g. economie en ondernemen;
 - h. horeca, bakkerij en recreatie;
 - i. groen; en
 - j. dienstverlening en producten.
3. De gemengde leerweg omvat ook een stage. Bij algemene maatregel van bestuur worden daarvoor regels gesteld.

Artikel 2.26. Opbouw en vakken van profielen vwo, havo en vmbo

1. Elk profiel bestaat uit:

- a. een gemeenschappelijk deel, dat voor alle profielen van een schoolsoort of leerweg gelijk is;
 - b. een profieldeel, dat kenmerkend is voor dat profiel; en
 - c. een vrij deel, dat bestaat uit vakken en andere programmaonderdelen die de leerling kiest.
2. Bij algemene maatregel van bestuur worden voor alle profielen regels gesteld over:
- a. de verplichte vakken van het gemeenschappelijk deel;
 - b. de verplichte vakken van de profieldelen en de vakken waaruit de leerling in de profieldelen moet kiezen, voor zover het bevoegd gezag deze vakken aanbiedt; en
 - c. vakken en andere programmaonderdelen die het vrije deel omvat of kan omvatten, voor zover het bevoegd gezag deze aanbiedt.
3. Bij algemene maatregel van bestuur wordt voor de profielen vwo en havo het relatieve gewicht vastgesteld van elk van de vakken binnen het geheel van de vakken van het eindexamen vwo en havo. Het relatieve gewicht wordt uitgedrukt in een normatieve studielast per vak.
4. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen wat het derde leerjaar in de theoretische leerweg, de basisberoepsgerichte leerweg, de kaderberoepsgerichte leerweg of de gemengde leerweg betreft regels worden gesteld over het te volgen minimum aantal vakken waarin eindexamen kan worden afgelegd, en de vakken die het betreft.

Artikel 2.27. Vakken of andere programmaonderdelen die alle leerlingen volgen

Het bevoegd gezag kan beslissen dat alle leerlingen onderwijs in bepaalde vakken en andere programma-onderdelen volgen.

Artikel 2.28. Vbo in aoc

De regels voor het vbo die bij of krachtens deze wet zijn vastgesteld, zijn van overeenkomstige toepassing op het vbo dat wordt verzorgd in een aoc, tenzij bij of krachtens algemene maatregel van bestuur is bepaald dat dit niet of gedeeltelijk niet het geval is.

Artikel 2.29. Entreeopleiding volgen in plaats van basisberoepsgerichte leerweg vmbo

1. Het bevoegd gezag kan leerlingen die aan de school zijn ingeschreven en die daarbij naar zijn oordeel gebaat zijn, de gelegenheid geven om een entreeopleiding te volgen, met inachtneming van de artikelen 7.2.7 en 8.1.1, derde lid, WEB, of de artikelen 7.2.6 en 8.1.1, zesde lid, WEB BES. De entreeopleiding komt geheel of gedeeltelijk in plaats van de basisberoepsgerichte leerweg, bedoeld in artikel 2.21, eerste lid, onderdeel b.
2. De entreeopleiding stemt overeen met het programma-aanbod van de beroepsgerichte programma's van de basisberoepsgerichte leerweg die de school verzorgt.
3. Het bevoegd gezag is er niet toe verplicht om aan leerlingen die de entreeopleiding volgen, gelegenheid te geven aan de school een eindexamen in de basisberoepsgerichte leerweg af te leggen als bedoeld in artikel 2.57, eerste lid.
4. Leerlingen die een entreeopleiding volgen, worden wat de toepassing van deze wet betreft aangemerkt als leerlingen van de basisberoepsgerichte leerweg waarvoor de entreeopleiding geheel of gedeeltelijk in de plaats komt.
5. De entreeopleiding wordt verzorgd onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag op grond van een samenwerkingsovereenkomst tussen het bevoegd gezag van de school en het bevoegd gezag van een instelling als bedoeld in artikel 1.1.1, onderdeel b, WEB of artikel 1.1.1 WEB BES waarvan het onderwijsaanbod ook deze entreeopleiding omvat.
6. Bij toepassing van artikel 7.4.4a, derde lid, WEB of artikel 7.4.6, derde lid, WEB BES is het bevoegd gezag belast met de uitvoering van de examinering, bedoeld in dat lid.
7. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over:
 - a. de voorwaarden voor het verzorgen van een entreeopleiding aan leerlingen jonger dan zestien jaar; en
 - b. de onderwerpen die de samenwerkingsovereenkomst in elk geval regelt, of die het bevoegd gezag regelt indien dat gezag zowel de school als de instelling, bedoeld in artikel 1.1.1, onderdeel b, WEB of bedoeld in artikel 1.1.1 WEB BES in stand houdt.

Artikel 2.30. Leer-werktraject als anders ingerichte basisberoepsgerichte leerweg vmbo

1. Het bevoegd gezag kan de basisberoepsgerichte leerweg, bedoeld in artikel 2.21, eerste lid, onderdeel b, mede inrichten als leer-werktraject. Een leer-werktraject is specifiek gericht op het behalen van een startkwalificatie op het niveau van de basisberoepsopleiding, bedoeld in artikel 7.2.2, eerste lid, onderdeel b, WEB of artikel 7.2.2, eerste lid, onderdeel b, WEB BES.

2. Een leer-werktraject omvat een buitenschoolse praktijkgedeelte, dat wordt verzorgd bij een bedrijf of organisatie.
3. Elke schoolweek in het derde en vierde leerjaar omvat in elk geval binnenschools onderwijs.
4. Een leer-werktraject omvat in elk geval Nederlandse taal en een beroepsgericht programma. Het bevoegd gezag kan, na overleg met de leerling of diens wettelijk vertegenwoordiger, beslissen dat het leer-werktraject voor die leerling ook een of meer andere vakken van de basisberoepsgerichte leerweg omvat.
5. Het bevoegd gezag stelt bij de inrichting van het leer-werktraject in elk geval vast:
 - a. de organisatie van de leerlingbegeleiding vanwege het bevoegd gezag zowel binnen de school als bij het bedrijf dat of de organisatie die het buitenschoolse praktijkgedeelte verzorgt; en
 - b. de invulling van het buitenschoolse praktijkgedeelte.
6. Het buitenschoolse praktijkgedeelte omvat niet uitsluitend eenzijdige productie-arbeid. Het wordt verzorgd op grondslag van een leer-werkovereenkomst tussen het bevoegd gezag, de leerling of diens wettelijk vertegenwoordiger, en het bedrijf dat of de organisatie die dit praktijkgedeelte verzorgt.
7. In afwijking van artikel 610, tweede lid, tweede volzin, van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek, zijn in geval van strijd als bedoeld in die volzin, van toepassing het zesde lid en de regels voor de uitvoering daarvan.
8. Voor leerlingen die een leer-werktraject volgen, wordt het onderwijs in de eerste twee leerjaren vanwege de doorstroombevordering, bedoeld in artikel 2.12, verzorgd op basis van een samenstel van kerndoelen dat niet alle kerndoelen behoeft te omvatten.

Artikel 2.31. Samenwerkingsovereenkomst bij leer-werktraject vmbo

1. Leer-werktrajecten worden verzorgd op grondslag van een samenwerkingsovereenkomst tussen het bevoegd gezag van de school en het bevoegd gezag van een roc of aoc waaraan een basisberoepsopleiding wordt verzorgd als bedoeld in artikel 7.2.2, eerste lid, onderdeel b, van de WEB of artikel 7.2.2, eerste lid, onderdeel b, WEB BES.
2. De samenwerkingsovereenkomst voorziet in elk geval in het inrichten van een doorlopende leerweg tot en met de basisberoepsopleiding, bedoeld in artikel 7.2.2, eerste lid, onderdeel b, van de WEB of artikel 7.2.2, eerste lid, onderdeel b, WEB BES.

Artikel 2.32. Beoordeling kwaliteit en erkenning leerbedrijven bij leer-werktraject vmbo

1. Het bedrijf dat of de organisatie die het buitenschoolse praktijkgedeelte van een leer-werktraject verzorgt, zorgt voor de begeleiding van de leerlingen binnen het bedrijf onderscheidenlijk de organisatie.
2. Het bestuur van de Samenwerkingsorganisatie beroepsonderwijs bedrijfsleven, bedoeld in artikel 1.5.1 WEB, zorgt ervoor dat bedrijven en organisaties die het buitenschoolse praktijkgedeelte verzorgen, eens in de vier jaren worden beoordeeld aan de hand van de kwaliteitseisen, bedoeld in artikel 2.33, onderdeel b. Bijzondere omstandigheden kunnen aanleiding zijn om vaker te beoordelen.
3. Alleen bedrijven en organisaties met een erkenning zijn bevoegd om het buitenschoolse praktijkgedeelte te verzorgen.
4. Het bestuur:
 - a. erkent een bedrijf of organisatie als leerbedrijf voor het buitenschoolse praktijkgedeelte; of
 - b. handhaaft de erkenning bij een gunstige beoordeling op grond van het tweede lid.
5. Bij een ongunstige beoordeling weigert het bestuur de gevraagde erkenning of trekt het de verleende erkenning in.
6. Het bestuur vraagt geen vergoeding voor de kosten van de beoordeling en voor de kosten van de besluiten, bedoeld in het derde en vierde lid.
7. De erkenning vervalt van rechtswege indien het leerbedrijf in een aaneengesloten periode van vier jaren geen buitenschools praktijkgedeelte heeft verzorgd.
8. Het bestuur zorgt voor het openbaar maken van een overzicht van bedrijven en organisaties met een erkenning op grond van het derde lid.

Artikel 2.33. Uitvoeringsregels leer-werktrajecten

- Bij algemene maatregel van bestuur worden voor leer-werktrajecten regels gesteld over:
- a. de buitenschoolse praktijkcomponent;

- b. de borging en bewaking van de kwaliteit van dit praktijkgedeelte, waaronder kwaliteitseisen aan leer-werkbedrijven; en
- c. de onderwerpen van de leer-werkovereenkomst.

Artikel 2.34. Vervangende voorziening voor praktijkplaats bij leer-werktraject vmbo

1. Het bevoegd gezag kan na het sluiten van de leer-werkovereenkomst vaststellen dat:
 - a. de praktijkplaats niet of niet volledig beschikbaar is;
 - b. de begeleiding tekortschiet of ontbreekt; of
 - c. door andere omstandigheden dan onderdelen a en b, het buitenschoolse praktijkgedeelte niet volgens de daaraan gestelde eisen zal kunnen worden verzorgd.
2. In dat geval zorgt het bevoegd gezag ervoor, na overleg met het bestuur van de Samenwerkingsorganisatie beroepsonderwijs bedrijfsleven, dat een vervangende voorziening beschikbaar wordt gesteld die aan de eisen voor het buitenschoolse praktijkgedeelte voldoet.

Artikel 2.35. Inrichting praktijkonderwijs

1. Praktijkonderwijs omvat:
 - a. aangepast theoretisch onderwijs, persoonlijkheidsvorming en het aanleren van sociale vaardigheden; en
 - b. voorbereiding op het uitoefenen van functies op de arbeidsmarkt.
2. Praktijkonderwijs wordt zoveel mogelijk verzorgd op basis van de kerndoelen, bedoeld in artikel 2.13 en op de scholen voor praktijkonderwijs in de provincie Fryslân tevens zoveel mogelijk op basis van de kerndoelen Friese taal en cultuur, bedoeld in artikel 2.15.
3. Praktijkonderwijs is erop gericht dat leerlingen zoveel mogelijk de referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen bereiken die voor het praktijkonderwijs zijn vastgesteld op grond van artikel 2, tweede lid, aanhef en onderdeel c, van de Wet referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen.
4. Het bevoegd gezag van een school voor praktijkonderwijs richt voor dat onderwijs een samenhangend onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag verzorgd onderwijsprogramma in.
5. Bij algemene maatregel van bestuur worden voor het praktijkonderwijs regels gesteld over de vakken die dat onderwijs ten minste omvat.
6. Het bevoegd gezag van een school voor praktijkonderwijs kan, indien dat voor de leerling noodzakelijk is, bij het aanbieden van dat onderwijs afwijken van het zevende lid en van het bepaalde bij of krachtens artikel 2.43.
7. Het bevoegd gezag beschikt over geordende gegevens wat het onderwijsprogramma betreft.

Artikel 2.36. Maatschappelijke stage

1. Het onderwijsprogramma van een school kan ook een maatschappelijke stage omvatten.
2. Deze stage is gericht op het verwerven van vaardigheden voor het functioneren in de maatschappij. De stage bestaat uit onbezoldigde vrijwilligersactiviteiten die geen stage zijn als bedoeld in de artikelen 2.24, derde lid, en 2.25, derde lid.
3. Het bevoegd gezag sluit in geval van een maatschappelijke stage een schriftelijke stage-overeenkomst met de leerling of diens wettelijk vertegenwoordiger, en de stagebieder.
4. Dit artikel is ook van toepassing op het praktijkonderwijs.

Artikel 2.37. Voortgezet onderwijs in lichamelijke opvoeding

1. Het voortgezet onderwijs in lichamelijke opvoeding:
 - a. bestaat uit praktische bewegingsactiviteiten;
 - b. wordt gespreid verzorgd over alle leerjaren van het voortgezet onderwijs;
 - c. wordt gespreid verzorgd over de schoolweken; en
 - d. heeft een omvang en aandeel in de onderwijstijd die maken dat dit onderwijs voldoet aan de eisen op het gebied van kwaliteit, intensiteit en variëteit van de bewegingsactiviteiten die zijn neergelegd in kerndoelen en in examenprogramma's als bedoeld in artikel 2.60.
2. Bij het geven van voortgezet onderwijs in lichamelijke opvoeding wordt uitgegaan van de situatie die op 1 augustus 2005 voor het bewegingsonderwijs gold.
3. Het voortgezet onderwijs in lichamelijke opvoeding wordt afgesloten na de maand november van het laatste leerjaar.

Artikel 2.38. Bestrijding achterstanden voortgezet onderwijs

Het voortgezet onderwijs met inbegrip van het praktijkonderwijs wordt zo ingericht dat het op structurele en herkenbare wijze aandacht besteedt aan het bestrijden van achterstanden, vooral in de beheersing van de Nederlandse taal.

Artikel 2.39. Godsdienst- of levensbeschouwelijk onderwijs aan openbare scholen

1. Het bevoegd gezag van een openbare school stelt op aanvraag van kerkelijke gemeenten of van plaatselijke kerken de leerlingen van wie de ouders dat wensen, in de gelegenheid om in de schoollokalen godsdienstonderwijs te volgen van godsdienstleraren die deze gemeenten of kerken daarvoor hebben aangewezen. De schoollokalen worden, zo nodig verwarmd en verlicht, kosteloos beschikbaar gesteld. Met kerkelijke gemeenten worden voor de toepassing van de eerste volzin gelijkgesteld verenigingen met volledige rechtsbevoegdheid die zich volgens hun statuten het geven of doen geven van godsdienstonderwijs als doel stellen.
2. Het bevoegd gezag van een openbare school stelt op aanvraag van genootschappen op geestelijke grondslag die Onze Minister daarvoor aanwijst, de leerlingen van wie de ouders dat wensen, in de gelegenheid om in de schoollokalen levensbeschouwelijk onderwijs te volgen van leraren die deze genootschappen daarvoor hebben aangewezen. De schoollokalen worden, zo nodig verwarmd en verlicht, kosteloos beschikbaar gesteld.
3. Bij een geschil over het vaststellen van lessen of het beschikbaar stellen van lokalen van openbare scholen beslist Onze Minister.
4. Het bevoegd gezag ziet erop toe dat het onderwijs alleen wordt gegeven door een leraar die:
 - a. voldoet aan de bekwaamheidseisen die krachtens artikel 7.10, eerste lid, voor het geven van dat onderwijs zijn vastgesteld; en
 - b. zijn bekwaamheid onderhoudt.
5. Dat wordt voldaan aan de eisen van het vierde lid, blijkt uit een schriftelijke verklaring daarover van de aanwijzende kerkelijke gemeente, plaatselijke kerk of het aanwijzend genootschap op geestelijke grondslag.
6. Dit artikel is ook van toepassing op een openbare school voor praktijkonderwijs.

Artikel 2.40. Volgen van lessen door leerlingen met andere levensovertuiging

1. Het bevoegd gezag kan leerlingen die op grond van artikel 8.3 zijn toegelaten tot een bijzondere school, er niet toe verplichten, de lessen te volgen in de vakken of andere programmaonderdelen die worden gegeven in verband met de levensovertuiging waarvan de school uitgaat.
2. Dit artikel is ook van toepassing op een bijzondere school voor praktijkonderwijs.

Artikel 2.41. Overige uitvoeringsregels inrichting voortgezet onderwijs

- Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de mogelijkheid dat:
- a. leerlingen die zijn ingeschreven voor de schoolsoorten havo, mavo en vbo vervangende vakken kiezen van een hoger niveau dan dat van de schoolsoort of leerweg van hun inschrijving;
 - b. het bevoegd gezag leerlingen vrijstelt van het volgen van onderwijs of hen ontheffing verleent van het volgen van een deel van het onderwijsprogramma; en
 - c. leerlingen een of meer extra vakken volgen en daarin examens afleggen.

Paragraaf 3. Onderwijstijd, vakanties

Artikel 2.42. Onderwijstijd

1. Vwo omvat ten minste 5700 klokuren.
2. Havo aan scholen als bedoeld in artikel 2.5, eerste lid, onderdeel a, omvat ten minste 4700 klokuren. Havo aan afdelingen als bedoeld in 2.5, eerste lid, onderdeel b, omvat ten minste 1700 klokuren.
3. Mavo omvat ten minste 3700 klokuren.
4. Vbo omvat ten minste 3700 klokuren.
5. Het bevoegd gezag vult deze klokuren in met activiteiten die worden verzorgd in een samenhangend onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag verzorgd onderwijsprogramma als bedoeld in de artikelen 2.14, eerste lid, 2.20, tweede lid, en 2.22.
6. In de eerste twee leerjaren samen worden ten minste 1425 klokuren onderwijs verzorgd. Dit onderwijs is het onderwijs dat wordt gegeven op basis van:
 - a. alle kerndoelen; of

b. een samenstel van kerndoelen dat niet alle kerndoelen hoeft te omvatten, bij toepassing van artikel 2.30, achtste lid, of artikel 2.48, derde lid.

7. Het praktijkonderwijs wordt zo ingericht dat de leerlingen per schooljaar ten minste 1000 klokuren praktijkonderwijs ontvangen. De leerlingen ontvangen per dag ten hoogste 5,5 klokuren praktijkonderwijs, voor aangepast theoretisch onderwijs, persoonlijkheidsvorming en het aanleren van sociale vaardigheden.

8. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over het aantal klokuren dat het onderwijs in de praktijk van de uitoefening van een vak of beroep in het kader van het praktijkonderwijs in een schoolweek ten hoogste omvat.

9. Het buitenschoolse praktijkgedeelte van een leer-werktraject omvat ten minste 640 klokuren, verzorgd in 80 dagen, en ten hoogste 1280 klokuren, verzorgd in 160 dagen, van de gezamenlijke onderwijstijd van het derde en vierde leerjaar.

10. Het bevoegd gezag beschikt over geordende gegevens over de invulling van de klokuren met activiteiten, bedoeld in het vijfde lid, en over de spreiding van deze klokuren over de verschillende leerjaren of jaren van de opleiding.

11. De inspectie kan op verzoek van het bevoegd gezag ermee instemmen dat om lichamelijke of psychische redenen voor individuele leerlingen wordt afgeweken van het eerste, tweede, derde of vierde lid.

Artikel 2.43. Onderwijsdagen

1. In elk schooljaar wordt op ten minste 189 dagen onderwijs verzorgd.

2. In afwijking van dit aantal dagen is het bevoegd gezag er niet toe verplicht om in het laatste leerjaar onderwijs te verzorgen vanaf het begin van het eerste tijdvak waarin het centraal examen wordt afgenomen.

3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over vakanties en andere dagen waarop geen onderwijs hoeft te worden verzorgd.

4. Bij ministeriële regeling kunnen het begin en het einde van vakanties worden vastgesteld. Begin en einde kunnen verschillend zijn voor groepen van scholen. Deze ministeriële regeling kan het aantal dagen vaststellen op een hoger of lager aantal dan ten minste 189 dagen per schooljaar voor een daarbij aan te geven groep scholen indien dit noodzakelijk is voor de spreiding van de landelijk vastgestelde vakanties over verschillende delen van Nederland.

Artikel 2.44. Meetellen onderwijstijd voortgezet speciaal onderwijs

1. Indien een leerling een deel van het onderwijsprogramma ontvangt op een school voor voortgezet speciaal onderwijs, op een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs, of op een instelling voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs, telt die tijd mee voor het aantal uren onderwijs dat de leerling ten minste moet ontvangen, bedoeld in artikel 2.42.

2. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de uitvoering van het eerste lid, waaronder voorwaarden aan scholen en instellingen als bedoeld in dat lid om de daar bedoelde tijd te kunnen laten meetellen.

Paragraaf 4. Extra begeleiding en ondersteuning van leerlingen

Artikel 2.45. Begeleiding van leerlingen met extra ondersteuning

1. Het voortgezet onderwijs aan leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, is gericht op individuele begeleiding, afgestemd op de behoeften van de leerling. Zo nodig overlegt het bevoegd gezag over die begeleiding met:

a. het college van burgemeester en wethouders van de gemeente waar de leerling zijn woonplaats als bedoeld in artikel 1.1 van de Jeugdwet heeft;

b. een instantie die jeugdgezondheidszorg uitvoert als bedoeld in artikel 5 van de Wet publieke gezondheid;

c. een instantie die maatschappelijke ondersteuning biedt als bedoeld in artikel 1.1.1, eerste lid, van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015;

d. een zorgaanbieder als bedoeld in artikel 1.1.1 van de Wet langdurige zorg; of

e. een zorgaanbieder die geneeskundige geestelijke gezondheidszorg levert, behorend tot de prestaties die zijn omschreven bij of krachtens de Zorgverzekeringswet.

2. Het bevoegd gezag stelt ten behoeve van deze leerlingen ten minste eenmaal in de vier jaar een schoolondersteuningsprofiel vast.

Artikel 2.46. Doelgroep praktijkonderwijs

Praktijkonderwijs is bedoeld voor leerlingen voor wie naar het oordeel van het bevoegd gezag vaststaat dat:

- a. overwegend een orthopedagogische en orthodidactische benadering is geboden, en
- b. het volgen van het onderwijs in een van de leerwegen, genoemd in artikel 2.21, eerste lid, al dan niet in combinatie met het volgen van leerwegondersteunend onderwijs, bedoeld in artikel 2.48, niet zal leiden tot het behalen van een diploma of een getuigschrift vmbo als bedoeld in artikel 2.63.

Artikel 2.47. Toelaatbaarheid praktijkonderwijs

1. Het bevoegd gezag kan aan de ouders van een leerling van wie het bevoegd gezag van de school waar de leerling is aangemeld of van de school waaraan de leerling is ingeschreven, redelijkerwijs kan aannemen dat deze behoort tot de doelgroep van artikel 2.46, voorstellen dat deze leerling praktijkonderwijs volgt in plaats van het onderwijs, bedoeld in artikel 2.21, eerste lid.
2. Het samenwerkingsverband beslist op aanvraag van het bevoegd gezag of de leerling toelaatbaar is tot het praktijkonderwijs. Het samenwerkingsverband voegt bij de aanvraag een onderwijskundig rapport over de leerling als bedoeld in artikel 42 WPO of artikel 43 WEC en de op schrift gestelde zienswijze van de ouders. Het bevoegd gezag van de school voor praktijkonderwijs beslist na overleg met de ouders van de leerling over de toelating van de leerling die toelaatbaar is verklaard tot het praktijkonderwijs.
3. Een aanvraag bij een samenwerkingsverband kan worden ingediend voor een leerling die rechtstreeks afkomstig is van:
 - a. een school of instelling als bedoeld in de WPO of de WEC; of
 - b. het eerste leerjaar van een school voor voortgezet onderwijs.
4. In afwijking van het derde lid kan een aanvraag uitsluitend worden ingediend na dat leerjaar, voor een vreemdeling als bedoeld in artikel 8.4, eerste lid, onderdeel b of c, die op 1 oktober van het schooljaar waarin hij voor het eerst wordt meegeteld als leerling in het voortgezet onderwijs korter dan een jaar in Nederland is.
5. In afwijking van het derde en vierde lid kan een aanvraag voor toelaatbaarheid tot het praktijkonderwijs bij een samenwerkingsverband ook worden ingediend voor een leerling die voldoet aan criteria die zijn gesteld bij of krachtens algemene maatregel van bestuur.
6. Een beschikking van een samenwerkingsverband over de toelaatbaarheid van een leerling is geen besluit als bedoeld in artikel 8:4, derde lid, onderdeel b, Awb.

Artikel 2.48. Doelgroep en inrichting leerwegondersteunend onderwijs

1. Leerwegondersteunend onderwijs wordt gegeven aan de leerling voor wie vaststaat dat een orthopedagogische en orthodidactische benadering nodig is om het onderwijs in een van de leerwegen, bedoeld in artikel 2.21, eerste lid, te kunnen afsluiten.
2. Leerwegondersteunend onderwijs:
 - a. bereidt de leerling voor op het volgen van onderwijs in een van deze leerwegen of wordt verzorgd tijdens het volgen van dat onderwijs; en
 - b. wordt zo in het onderwijs geïntegreerd en ingericht dat de leerling een ononderbroken ontwikkelingsproces kan volgen dat is gericht op het afsluiten van de leerweg.
3. Voor leerlingen die leerwegondersteunend onderwijs volgen, wordt het onderwijs in de eerste twee leerjaren verzorgd op basis van een samenstel van kerndoelen dat niet alle kerndoelen behoeft te omvatten.
4. Het bevoegd gezag beslist na overleg met de ouders van de leerling of aan de leerling leerwegondersteunend onderwijs wordt aangeboden.

Artikel 2.49. Aangewezen zijn op leerwegondersteunend onderwijs

Het samenwerkingsverband beslist op aanvraag van het bevoegd gezag of de leerling is aangewezen op leerwegondersteunend onderwijs. Het bevoegd gezag voegt bij de aanvraag na overleg met de ouders een onderwijskundig rapport over de leerling als bedoeld in artikel 42 WPO of artikel 43 WEC. Artikel 2.47, derde, vierde en zesde lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 2.50. Ontwikkelingsperspectief

1. Het bevoegd gezag stelt, nadat op overeenstemming gericht overleg is gevoerd met de ouders, een ontwikkelingsperspectief vast voor leerlingen die:
 - a. praktijkonderwijs volgen; of
 - b. extra ondersteuning nodig hebben, voor zover het gaat om leerlingen die vwo, havo, mavo of vbo volgen, met uitzondering van leerlingen die uitsluitend extra ondersteuning in de vorm van leerwegondersteunend onderwijs ontvangen.
2. In afwijking van het eerste lid, wordt het deel van het ontwikkelingsperspectief dat betrekking heeft op de individuele begeleiding, bedoeld in artikel 2.45, eerste lid, vastgesteld nadat daarover overeenstemming is bereikt tussen het bevoegd gezag en de ouders. Het ontwikkelingsperspectief wordt zo spoedig mogelijk vastgesteld, maar uiterlijk zes weken na de inschrijving van de leerling. Bij een inschrijving op grond van artikel 8.13 wordt het ontwikkelingsperspectief vastgesteld binnen zes weken na de definitieve plaatsing van de leerling.
3. Het bevoegd gezag evalueert het ontwikkelingsperspectief ten minste een keer per schooljaar met de ouders.
4. Het bevoegd gezag kan het ontwikkelingsperspectief bijstellen:
 - a. nadat het bevoegd gezag op overeenstemming gericht overleg met de ouders heeft gevoerd over deze bijstelling; of
 - b. nadat overeenstemming met de ouders is bereikt voor zover het gaat over de individuele begeleiding, bedoeld in artikel 2.45, eerste lid.
5. Het ontwikkelingsperspectief bevat een omschrijving van de begeleiding, bedoeld in artikel 2.45, eerste lid. Indien voor leerlingen als bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, bij de inrichting van het onderwijs wordt afgeweken van een of meer onderdelen van het onderwijsprogramma, vermeldt het bevoegd gezag dit in het ontwikkelingsperspectief.
6. Bij algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld over de inhoud van het ontwikkelingsperspectief.

Artikel 2.51. Voortgezet onderwijs aan zieke leerlingen

Het voortgezet onderwijs wordt zo ingericht dat leerlingen die door ziekte thuis verblijven of die zijn opgenomen in een ziekenhuis, op effectieve wijze voldoende onderwijs kunnen ontvangen.

Artikel 2.52. Ondersteuning bij het voortgezet onderwijs aan zieke leerlingen

1. Het bevoegd gezag kan worden ondersteund bij het geven van voortgezet onderwijs aan leerlingen als bedoeld in artikel 2.51.
2. De ondersteuning wordt verzorgd door:
 - a. educatieve voorzieningen als bedoeld in artikel 1.4, tweede lid, WHW bij opname van een leerling in een academisch ziekenhuis; of
 - b. schoolbegeleidingsdiensten als bedoeld in artikel 180 WPO en artikel 166 WEC bij opname van een leerling in een niet-academisch ziekenhuis, of indien de leerling door ziekte thuis verblijft.
3. De ondersteuning kan mede bestaan uit het geven van onderwijs aan de leerling, indien daarover overeenstemming bestaat tussen de educatieve voorziening of de schoolbegeleidingsdienst en de school waarbij de leerling is ingeschreven.
4. Het Rijk verstrekt aan schoolbegeleidingsdiensten bekostiging voor activiteiten ter ondersteuning van het voortgezet onderwijs aan zieke leerlingen.
5. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld voor deze bekostiging.
6. Schoolbegeleidingsdiensten als bedoeld in het tweede lid, onderdeel b, zijn de schoolbegeleidingsdiensten die voor de ondersteuning bij het onderwijs aan zieke leerlingen, in de periode van 1 augustus 1999 tot en met 31 juli 2004 subsidie ontvingen van een gemeente op grond van artikel IX van de Wet van 10 december 1998, tot wijziging van de Wet op de expertisecentra, de Wet op het primair onderwijs, de Wet op het voortgezet onderwijs, de Wet educatie en beroepsonderwijs en de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek inzake de ondersteuning bij het onderwijs aan zieke leerlingen (Stb. 1998, 733), zoals dat artikel luidde op de dag direct voorafgaand aan het tijdstip waarop die wet is vervallen.

Artikel 2.53. Samenwerkingsverbanden

1. Het bevoegd gezag van een of meer scholen is voor elke vestiging van die school of scholen aangesloten bij een samenwerkingsverband als bedoeld in het tweede lid of bij een landelijk samenwerkingsverband als bedoeld in het achttiende lid.

2. Een samenwerkingsverband omvat alle binnen een gebied als bedoeld in het derde lid gelegen vestigingen van scholen, scholen voor voortgezet speciaal onderwijs en scholen voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs, voor zover daaraan voortgezet speciaal onderwijs wordt verzorgd, behorend tot cluster 3 en 4 met uitzondering van de vestigingen waarvoor het bevoegd gezag is aangesloten bij een landelijk samenwerkingsverband. Het samenwerkingsverband stelt zich ten doel een samenhangend geheel van ondersteuningsvoorzieningen binnen en tussen de scholen, bedoeld in de vorige volzin, te realiseren en wel zodanig dat leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doormaken en leerlingen die extra ondersteuning behoeven een zo passend mogelijke plaats in het onderwijs krijgen.
3. Bij ministeriële regeling worden voor de samenwerkingsverbanden aaneengesloten gebieden aangewezen.
4. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de wijze waarop een samenwerkingsverband dat is gelegen aan de landsgrens bij de vervulling van zijn taken kan samenwerken met een school of instelling in België of in een van de bondsstaten Noord-Rijnland-Westfalen, Nedersaksen of Bremen van de Bondsrepubliek Duitsland.
5. De bevoegde gezagsorganen van de scholen, bedoeld in het tweede lid, geven het samenwerkingsverband vorm door het oprichten van een rechtspersoon met volledige rechtsbevoegdheid zonder winstoogmerk, waarin uitsluitend deze bevoegde gezagsorganen deelnemen, behoudens deelname van een bevoegd gezag op grond van het zesde lid. De statuten van de rechtspersoon bevatten een voorziening voor de beslechting van geschillen.
6. Indien het bevoegd gezag van een school voor voortgezet speciaal onderwijs of een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs, behorend tot cluster 3 en 4, waarvan de vestiging of vestigingen zijn gelegen buiten het gebied van een samenwerkingsverband, wenst deel te nemen aan dit samenwerkingsverband, wordt dit bevoegd gezag niet uitgesloten van deelname aan het samenwerkingsverband.
7. Het samenwerkingsverband heeft in elk geval tot taak:
 - a. het vaststellen van een ondersteuningsplan;
 - b. het verdelen en toewijzen van ondersteuningsmiddelen en ondersteuningsvoorzieningen aan de scholen, bedoeld in het tweede lid;
 - c. het beoordelen of leerlingen aangewezen zijn op het leerwegondersteunend onderwijs, of toelaatbaar zijn tot het praktijkonderwijs of het voortgezet speciaal onderwijs, op verzoek van het bevoegd gezag van een school als bedoeld in het tweede lid waar de leerling is aangemeld of ingeschreven; en
 - d. het adviseren over de ondersteuningsbehoefte van een leerling op verzoek van het bevoegd gezag van een school als bedoeld in het tweede lid waar de leerling is aangemeld of ingeschreven.
8. Het samenwerkingsverband stelt ten minste eenmaal in de vier jaar een ondersteuningsplan vast. Bij het vaststellen van het ondersteuningsplan kunnen door het samenwerkingsverband slechts beperkingen worden gesteld aan de door de school gewenste invulling van het schoolondersteuningsprofiel, indien dat voor het samenwerkingsverband met het oog op de beschikbare ondersteuningsmiddelen en ondersteuningsvoorzieningen een onevenredige belasting zou vormen.
9. Het ondersteuningsplan omvat in elk geval:
 - a. de wijze waarop wordt voldaan aan het tweede lid, tweede volzin, waaronder tevens zijn begrepen de basisondersteuningsvoorzieningen die op alle vestigingen van scholen in het samenwerkingsverband aanwezig zijn;
 - b. de procedure en criteria voor de verdeling, besteding en toewijzing van ondersteuningsmiddelen en ondersteuningsvoorzieningen aan de scholen, bedoeld in het tweede lid, mede bezien in het perspectief van een meerjarenbegroting;
 - c. de procedure en criteria voor de plaatsing van leerlingen op scholen voor voortgezet speciaal onderwijs en speciaal en voortgezet speciaal onderwijs, en de procedure voor het beoordelen of een leerling is aangewezen op het leerwegondersteunend onderwijs en het toelaatbaar verklaren van leerlingen tot het praktijkonderwijs, voor zover de algemene maatregel van bestuur, bedoeld in het dertiende lid, daarin niet voorziet;
 - d. de procedure en het beleid over de terugplaatsing of overplaatsing naar het voortgezet onderwijs van leerlingen van scholen voor voortgezet speciaal onderwijs en speciaal en voortgezet speciaal onderwijs voor wie de periode waarop de toelaatbaarheidsverklaring, bedoeld in artikel 40, twaalfde lid, van de WEC betrekking heeft, is verstreken;

- e. de beoogde en bereikte kwalitatieve en kwantitatieve resultaten van het onderwijs aan leerlingen die extra ondersteuning behoeven en de daarmee samenhangende bekostiging;
- f. de wijze waarop aan de ouders informatie wordt verstrekt over de ondersteuningsvoorzieningen en over de onafhankelijke ondersteuningsmogelijkheden voor ouders;
- g. de wijze waarop wordt bepaald of de situaties, bedoeld in artikel 5.17, zich voordoen;
- h. de wijze waarop wordt vastgesteld wat het aandeel van de onderscheiden scholen, bedoeld in het tweede lid, is in de overdracht van de bekostiging in een situatie als bedoeld in artikel 5.17, derde lid;
- i. indien toepassing wordt gegeven aan artikel 2.54, eerste lid, de criteria, procedure en duur van het beoordelen of een leerling is aangewezen op het leerwegondersteunend onderwijs; en
- j. indien toepassing wordt gegeven aan artikel 2.54, tweede lid, de criteria voor de voordracht voor het in aanmerking brengen voor bekostiging van scholen die leerwegondersteunend onderwijs aanbieden.

10. Het ondersteuningsplan wordt niet vastgesteld voordat over een concept van het plan op overeenstemming gericht overleg heeft plaatsgevonden met het college van burgemeester en wethouders van de desbetreffende gemeente of gemeenten en overleg heeft plaatsgevonden met het samenwerkingsverband, bedoeld in artikel 18 WPO, waarvan het gebied geheel of gedeeltelijk samenvalt met het gebied van het samenwerkingsverband. Het overleg met het college van burgemeester en wethouders vindt plaats overeenkomstig een procedure, vastgesteld door het samenwerkingsverband en het college van burgemeester en wethouders van die gemeente of gemeenten. De procedure bevat een voorziening voor het beslechten van geschillen.

11. Het ondersteuningsplan wordt voor 1 mei voorafgaand aan het eerste schooljaar van de periode waarop het plan betrekking heeft, toegezonden aan de inspectie.

12. Het samenwerkingsverband kan, met het oog op de doelstelling, bedoeld in het tweede lid, een of meer orthopedagogisch-didactische centra inrichten. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de voorwaarden waaronder een zodanige voorziening kan worden ingericht.

13. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld voor de procedure en de criteria voor het beoordelen of een leerling is aangewezen op het leerwegondersteunend onderwijs of het toelaatbaar verklaren van leerlingen tot het praktijkonderwijs.

14. Het samenwerkingsverband draagt er zorg voor dat deskundigen in elk geval het samenwerkingsverband adviseren over het beoordelen of een leerling is aangewezen op het leerwegondersteunend onderwijs of de toelaatbaarheid van leerlingen tot het praktijkonderwijs of het voortgezet speciaal onderwijs. Bij algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld over de aard van de noodzakelijke deskundigheid.

15. Het samenwerkingsverband stelt een adviescommissie als bedoeld in artikel 7:13 Awb in, die adviseert over bezwaarschriften betreffende besluiten van het samenwerkingsverband over de beoordeling of een leerling is aangewezen op het leerwegondersteunend onderwijs en de toelaatbaarheid van leerlingen tot het praktijkonderwijs of het voortgezet speciaal onderwijs.

16. Het samenwerkingsverband is bevoegd gegevens over gezondheid als bedoeld in artikel 30 van de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming te verwerken over leerlingen, voor zover dit noodzakelijk is voor de uitoefening van de taken, bedoeld in het zevende lid, onderdelen b tot en met d. Het samenwerkingsverband verstrekt de gegevens, bedoeld in de eerste volzin, niet aan derden, met uitzondering van het bevoegd gezag van de school waar de desbetreffende leerling is aangemeld of ingeschreven. Het samenwerkingsverband bewaart de gegevens op een plaats die uitsluitend toegankelijk is voor het samenwerkingsverband en de deskundigen, bedoeld in het veertiende lid. Het samenwerkingsverband bewaart de gegevens tot drie jaar na afloop van:

- a. de beoordeling of een leerling is aangewezen op het leerwegondersteunend onderwijs of van het toelaatbaar verklaren van leerlingen tot het praktijkonderwijs of het voortgezet speciaal onderwijs;
- b. de advisering over de ondersteuningsbehoefte van de leerling aan het bevoegd gezag van de school waar de leerling is aangemeld of ingeschreven, of
- c. de toewijzing van ondersteuningsmiddelen of ondersteuningsvoorzieningen aan de school, voor zover het voor die toewijzing nodig was gegevens van de leerling als bedoeld in de eerste volzin te verwerken.

17. Het samenwerkingsverband kent aan elke beslissing als bedoeld in artikel 2.49 eerste volzin, en aan elke toelaatbaarheidsverklaring als bedoeld in artikel 2.47 en artikel 40, twaalfde lid, WEC een volgnummer toe. Het samenwerkingsverband verstrekt van elk advies over de ondersteuningsbehoefte van een leerling als bedoeld in het zestiende lid, afschrift aan de ouders.

18. Bevoegde gezagsorganen van tot dezelfde richting behorende scholen en scholen als bedoeld in de WEC waaraan voortgezet speciaal onderwijs behorend tot cluster 3 en 4 wordt verzorgd, kunnen een landelijk samenwerkingsverband oprichten. Een landelijk samenwerkingsverband omvat alle in Nederland gelegen en tot dezelfde richting behorende scholen als bedoeld in de eerste volzin. Op een landelijk samenwerkingsverband zijn het tweede tot en met zeventiende lid, met uitzondering van het derde en zesde lid, en het negentiende lid van overeenkomstige toepassing. Indien een bevoegd gezag scholen heeft met meer dan een richting bepaalt het bevoegd gezag eenmalig op basis van welke richting de aansluiting bij het samenwerkingsverband plaatsvindt.

19. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de samenwerkingsverbanden.

Artikel 2.54. Mogelijkheid afwijken van landelijke criteria, procedure, duur en licenties

1. In afwijking van artikel 2.47, derde lid, juncto artikel 2.49 en artikel 2.53, dertiende lid, kan het samenwerkingsverband ervoor kiezen om zelf regels vast te stellen voor:

- a. de criteria en de procedure om te beoordelen of een leerling is aangewezen op het leerwegondersteunend onderwijs; of
- b. de duur van deze beoordeling.

2. Het samenwerkingsverband kan ervoor kiezen om in afwijking van artikel 4.7 een school die is aangesloten bij dit samenwerkingsverband, voor te dragen bij Onze Minister voor bekostiging van leerwegondersteunend onderwijs.

3. Voor gebruik van de bevoegdheden, bedoeld in het eerste en het tweede lid, is de instemming vereist van de bevoegde gezagsorganen met vestigingen in het gebied van het samenwerkingsverband.

4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld over de toepassing van de bevoegdheden, bedoeld in het eerste en het tweede lid.

Artikel 2.55. Taakverwaarlozing samenwerkingsverband

1. Indien Onze Minister van oordeel is dat het samenwerkingsverband zijn taak ernstig verwaarloost, kan Onze Minister tot een bij koninklijk besluit te bepalen datum de noodzakelijke voorzieningen treffen.

2. De voorzieningen worden, behalve in spoedeisende gevallen, niet eerder getroffen dan nadat het samenwerkingsverband in de gelegenheid is gesteld om binnen een termijn, gesteld door Onze Minister, alsnog zijn taak naar behoren uit te voeren.

3. Het eerste en tweede lid zijn van overeenkomstige toepassing in het geval de bevoegde gezagsorganen, bedoeld in artikel 2.53, tweede lid, niet of niet tijdig voldoen aan de verplichtingen, bedoeld in dat artikel.

Paragraaf 5. Toetsen en eindexamens

Artikel 2.56. Reikwijdte

Deze paragraaf heeft betrekking op de schoolsoorten vwo, havo, mavo en vbo, en op praktijkonderwijs indien dat uitdrukkelijk is bepaald.

Artikel 2.57. Eindexamen

1. Het eindexamen is het onderzoek of de examenkandidaat zich de kennis, het inzicht en de vaardigheden heeft eigen gemaakt die met het onderwijs zijn beoogd, en het beoordelen van de uitkomsten van dat onderzoek. Het bevoegd gezag geeft de leerlingen de gelegenheid om het onderwijs af te sluiten met een eindexamen.

2. Het bevoegd gezag kan personen die niet als leerling aan de school zijn ingeschreven, inschrijven als extraneus. Daarmee wordt hen de gelegenheid gegeven om een eindexamen aan de school af te leggen.

3. De rector of directeur en de examinatoren nemen het eindexamen af, onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag. Examinatoren kunnen zijn de conrector, adjunct-directeur, leden van de centrale directie en leraren van de school. De rector of directeur wijst één van de personeelsleden van de school aan als secretaris van het eindexamen.

4. Het bevoegd gezag kan een of meer deskundigen aanwijzen die het eindexamen mede afnemen, onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag.

5. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur:
- worden nadere regels gesteld over de toelating tot het eindexamen, waaronder de gevallen waarin een financiële bijdrage is verschuldigd en de hoogte daarvan; en
 - worden regels gesteld over de gevallen waarin deeleindexamens in een of meer vakken kunnen worden afgelegd, en over de verdere invulling van deeleindexamens.

Artikel 2.58. Afnametaal bij toetsen en examens

- De toetsen en examens als onderdeel van het eindexamen worden afgenomen in het Nederlands. Bij het afnemen van toetsen en examens kan een andere taal dan het Nederlands worden gebruikt:
 - voor toetsen en examens die betrekking hebben op die andere taal;
 - als dat noodzakelijk is door de specifieke aard, de inrichting of de kwaliteit van het onderwijs; of
 - als dat noodzakelijk is door de herkomst van de deelnemers.
- Het bevoegd gezag stelt voor de school een gedragscode vast voor het gebruik van een andere taal dan het Nederlands bij toetsen en examens op grond van het eerste lid, aanhef en onderdeel b of c.

Artikel 2.59. Inhoud eindexamen

- De examenkandidaat kiest met inachtneming van deze paragraaf de vakken of andere programmaonderdelen waarin hij eindexamen aflegt. De examenkandidaat kan ook eindexamen afleggen in extra vakken en in vakken op een hoger niveau dan dat van de schoolsoort of leerweg van inschrijving.
- Het eindexamen bestaat voor elk vak of ander programmaonderdeel uit een schoolexamen of een centraal examen, of uit beide.
- Het schoolexamen vwo, havo en vmbo wat de theoretische leerweg en de gemengde leerweg betreft, omvat een profielwerkstuk. Het profielwerkstuk is een werkstuk, een presentatie daaronder begrepen, waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn in het betrokken profiel.
- Het eindexamen omvat ook een rekentoets. Bij het vaststellen van de opgaven van de rekentoets worden de referentieniveaus, bedoeld in artikel 2, tweede lid, aanhef en onderdeel c, van de Wet referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen, in acht genomen.
- Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden:
 - de vakken geregeld die het eindexamen in elk geval omvat en worden nadere regels gesteld over de keuze die de leerling kan of dient te maken uit onderdelen van het eindexamen;
 - nadere regels gesteld over de onderdelen die het eindexamen bovendien kan omvatten;
 - regels gesteld over de vrijstelling en ontheffing voor onderdelen van het eindexamen; en
 - nadere regels gesteld over het profielwerkstuk en de rekentoets.

Artikel 2.60. Examenprogramma's

- Bij ministeriële regeling wordt per schoolsoort en leerweg een examenprogramma vastgesteld voor elk vak of voor daarbij aan te geven groepen van vakken, behalve voor vakken die het bevoegd gezag vaststelt en die geen onderdeel zijn van het eindexamen.
- Het examenprogramma bevat in elk geval:
 - een omschrijving van de examenstof; en
 - de verdeling van de examenstof over het schoolexamen en het centraal examen, indien in een vak zowel het schoolexamen als het centraal examen wordt afgenomen.
- Bij de vaststelling van de examenprogramma's voor Nederlandse taal en literatuur onderscheidenlijk Nederlandse taal worden de referentieniveaus in acht genomen, bedoeld in artikel 2, tweede lid, aanhef en onderdeel c, van de Wet referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen.

Artikel 2.61. Schoolexamen

- Het bevoegd gezag beslist op welk tijdstip het schoolexamen begint.
- Het schoolexamen in een vak waarin ook centraal examen wordt afgelegd, wordt afgesloten voor het begin van het eerste tijdvak van het centraal examen.
- Het bevoegd gezag kan een examenkandidaat in de gevallen en volgens de procedures die zijn geregeld bij of krachtens algemene maatregel van bestuur, de gelegenheid geven of ertoe verplichten het schoolexamen in een vak af te sluiten op een ander tijdstip.

4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels of nadere regels gesteld over het schoolexamen, waaronder regels over de wijze van examinering en de beoordeling.

Artikel 2.62. Centraal examen

1. Het centraal examen heeft drie afnameperiodes. Deze worden aangeduid als eerste, tweede en derde tijdvak. Het tweede en derde tijdvak bieden gelegenheid om het centraal examen alsnog te voltooien.
2. Het eerste en tweede tijdvak vallen in het laatste leerjaar. Het derde tijdvak is aansluitend op het laatste leerjaar.
3. Het bevoegd gezag kan leerlingen de gelegenheid geven om in het voorlaatste leerjaar of in het daaraan voorafgaande leerjaar het eindexamen in een of meer vakken, maar niet in alle vakken, af te leggen.
4. Het centraal examen in het derde tijdvak wordt, in afwijking van artikel 2.57, derde lid, afgenomen door het College voor toetsen en examens.
5. Het examenwerk van het centraal examen wordt tweemaal gecorrigeerd. Bij ministeriële regeling kunnen examens of examenonderdelen worden aangewezen waarbij een tweede correctie niet plaatsvindt.
6. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels of nadere regels gesteld over:
 - a. de functie van de tijdvakken en de gevallen waarin en de wijze waarop het centraal examen in het tweede tijdvak wordt afgenomen door het College voor toetsen en examens;
 - b. toepassing van de mogelijkheid in het derde lid;
 - c. het afnemen, beoordelen en waarderen van het centraal examen, de gang van zaken met betrekking tot het centraal examen; en
 - d. aanwijzing, taak en werkwijze van gecommiteerden die de tweede correctie uitvoeren, bedoeld in het vijfde lid.

Artikel 2.63. Diploma's, getuigschriften, certificaten en cijferlijsten

1. Het bevoegd gezag verstrekt:
 - a. een diploma vwo, havo of vmbo aan de examenkandidaat die met goed gevolg het eindexamen heeft afgelegd van de desbetreffende schoolsoort;
 - b. een diploma basisberoepsgerichte leerweg/leer-werktraject aan de examenkandidaat die met goed gevolg een leer-werktraject heeft afgesloten;
 - c. een getuigschrift vmbo aan de examenkandidaat die met goed gevolg een gedeelte van het eindexamen in de basisberoepsgerichte leerweg heeft afgesloten;
 - d. een certificaat aan de examenkandidaat die is afgewezen voor het eindexamen vmbo en met goed gevolg een of meer vakken heeft afgesloten van dat eindexamen; of
 - e. een schooldiploma praktijkonderwijs aan de leerling die de opleiding in het praktijkonderwijs naar het oordeel van het bevoegd gezag heeft afgerond en naar het oordeel van het bevoegd gezag voor dat diploma in aanmerking komt.
2. Bij ministeriële regeling worden modellen vastgesteld voor de bewijsstukken, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a tot en met d.
3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur:
 - a. worden nadere regels gesteld over de uitreiking van diploma's en certificaten als bedoeld in het eerste lid, onderdelen a tot en met d, en regels over cijferlijsten en de uitreiking daarvan; en
 - b. worden regels gesteld over uitreiking van vervangende examendocumenten.

Artikel 2.64. Verklaring bij verlaten school

1. Het bevoegd gezag verstrekt aan de leerling die de school voor vwo, havo, mavo of vbo verlaat en aan wie geen diploma of getuigschrift kan worden uitgereikt, een verklaring waarin in elk geval worden vermeld:
 - a. het tijdstip waarop de leerling de school verlaat;
 - b. het leerjaar waartoe de leerling het laatst onvoorwaardelijk was bevorderd; en
 - c. voor welke vormen van vervolgonderwijs en voor welke leerjaren daarvan de leerling geschikt wordt gevonden.
2. Het bevoegd gezag verstrekt aan de leerling die de school voor praktijkonderwijs verlaat en aan wie geen schooldiploma praktijkonderwijs is verstrekt, een verklaring waarin in elk geval worden vermeld:
 - a. het tijdstip waarop de leerling de school verlaat; en

- b. de verblijfsduur van de leerling op de school.
- 3. Bij ministeriële regeling wordt een model vastgesteld voor de verklaring, bedoeld in het eerste en tweede lid.

Artikel 2.65. Examenreglement; programma van toetsing en afsluiting

1. Het bevoegd gezag stelt een examenreglement vast, dat in elk geval regels bevat over de:
 - a. organisatie van het eindexamen en de gang van zaken tijdens het eindexamen;
 - b. handelwijze bij onregelmatigheden bij het eindexamen; en
 - c. herkansingsmogelijkheden van het schoolexamen.
2. Het bevoegd gezag stelt jaarlijks voor 1 oktober een programma van toetsing en afsluiting vast dat in elk geval betrekking heeft op het lopende schooljaar. Het programma vermeldt in elk geval:
 - a. de onderdelen van het examenprogramma die in het schoolexamen worden getoetst;
 - b. de inhoud van de onderdelen van het schoolexamen;
 - c. de wijze waarop en tijdvakken waarbinnen de toetsen van het schoolexamen plaatsvinden, de herkansing daaronder begrepen;
 - d. de wijze van herkansing van het schoolexamen; en
 - e. de wijze waarop het cijfer voor het schoolexamen voor een examenkandidaat tot stand komt.
3. De rector of directeur van de school zendt het examenreglement en het programma van toetsing en afsluiting voor 1 oktober aan de inspectie en verstrekt ze aan de examenkandidaten.

Artikel 2.66. Onregelmatigheden; onvoorziene omstandigheden; maatregelen

1. Indien een examenkandidaat zich bij een onderdeel van het eindexamen of bij een aanspraak op ontheffing aan een onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, of zonder geldige reden afwezig is op het eindexamen, kan de rector of directeur van de school maatregelen nemen.
2. Indien het centraal examen naar het oordeel van de inspectie niet op regelmatige wijze heeft plaatsgevonden, kan zij besluiten dat het geheel of gedeeltelijk voor een of meer examenkandidaten opnieuw wordt afgenomen. In dat geval stelt het College voor toetsen en examens op verzoek van de inspectie nieuwe opgaven vast en bepaalt dit College op welke wijze en door wie het examen zal worden afgenomen.
3. Indien door onvoorziene omstandigheden het centraal examen in een of meer vakken aan een of meer scholen niet op de voorgeschreven wijze kan worden afgenomen, beslist Onze Minister op welke wijze wordt gehandeld.
4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld over te nemen maatregelen in geval van onregelmatigheden bij het eindexamen.

Artikel 2.67. Intrekking examenbevoegdheid

1. Onze Minister kan beslissen dat het bevoegd gezag voor een periode van twee jaren geen eindexamens afneemt in een schoolsoort of leerweg, indien het gemiddelde verschil tussen de cijfers van het centraal examen en het schoolexamen in die schoolsoort of leerweg, gemeten over een periode van drie jaren, groter is dan een half punt.
2. Onze Minister neemt deze beslissing niet eerder dan drie jaren nadat het bevoegd gezag de gelegenheid heeft gehad om het gemiddelde verschil terug te brengen tot een half punt of minder.

Artikel 2.68. Commissie van beroep voor de eindexamens openbaar onderwijs

1. Een examenkandidaat of diens wettelijk vertegenwoordiger kan tegen een besluit van de rector of directeur als bedoeld in artikel 2.66, eerste lid, administratief beroep instellen bij een commissie van beroep voor de eindexamens die is ingesteld door het bevoegd gezag. De rector of directeur heeft geen zitting in deze commissie.
2. In afwijking van artikel 6:7 Awb is de termijn voor het indienen van het beroepschrift vijf dagen.
3. In afwijking van artikel 7:24, eerste, tweede, en vierde tot en met zevende lid, Awb beslist de commissie van beroep voor de eindexamens binnen twee weken na ontvangst van het beroepschrift. Zij kan de beslissing voor ten hoogste twee weken verdagen.

Artikel 2.69. Commissie van beroep voor de eindexamens bijzonder onderwijs

1. Een examenkandidaat of diens wettelijk vertegenwoordiger kan tegen een beslissing die geen besluit is als bedoeld in de Awb, van de rector of directeur als bedoeld in artikel 2.66, eerste lid, voorziening vragen bij de commissie van beroep voor de eindexamens.

2. De termijn voor het indienen van het verzoekschrift is vijf dagen, met ingang van de dag na die waarop de beslissing aan de leerling is uitgereikt of toegezonden.
3. De commissie van beroep voor de eindexamens beslist binnen twee weken na ontvangst van het verzoekschrift. Zij kan de beslissing voor ten hoogste twee weken verdagen.

Artikel 2.70. Diagnostische toetsen Nederlandse taal en rekenen

Bij algemene maatregel van bestuur kan worden geregeld dat aan leerlingen van scholen voor vwo, havo, mavo en vbo gelegenheid wordt gegeven om diagnostische toetsen Nederlandse taal en rekenen af te leggen. In dat geval worden daarbij regels gesteld over deze toetsen. Deze regels hebben in elk geval betrekking op het moment of de momenten waarop de toetsen kunnen worden afgelegd.

Artikel 2.71. Overige uitvoeringsregels toetsen, eindexamens en diploma's

1. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de voorwaarden waaronder de directeur van een scholengemeenschap of school voor vwo die de opleiding gymnasium verzorgt, in plaats van het diploma gymnasium het diploma atheneum kan uitreiken.
2. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld voor examens die niet vanwege de school worden afgenomen.

Artikel 2.72. Hardheidsclausule

Onze Minister kan regels die bij of krachtens deze wet zijn gesteld over eindexamens, buiten toepassing laten of daarvan afwijken voor zover toepassing van die regels gelet op het belang dat deze regels beogen te beschermen, zal leiden tot een onbillijkheid van overwegende aard.

Paragraaf 6. Aanwijzing als school met examenbevoegdheid

Artikel 2.73. Aanwijzing als school met examenbevoegdheid

1. Onze Minister kan een niet uit 's Rijks kas bekostigde school waarvan de cursusduur, het schoolplan en de bevoegdheden van de leraren overeenkomen met die van een uit 's Rijks kas bekostigde school voor vwo, havo, mavo of vbo, aanwijzen als bevoegd om aan de leerlingen die met goed gevolg een eindexamen aan de school afleggen, het diploma uit te reiken, bedoeld in artikel 2.63.
2. Artikel 2.67 is van overeenkomstige toepassing op de bevoegdheid om het eindexamen af te nemen.
3. Paragraaf 5 van dit hoofdstuk is op het eindexamen van toepassing.

Artikel 2.74. Aanvraag tot aanwijzing als school met examenbevoegdheid

1. De aanwijzing, bedoeld in artikel 2.73, wordt gegeven op een aanvraag die is gericht tot Onze Minister. De aanvrager overlegt bij de aanvraag:
 - a. het schoolplan van de school;
 - b. bewijsstukken dat wordt voldaan aan de bekwaamheidseisen, bedoeld in artikel 7.44; en
 - c. indien een rechtspersoon met volledige rechtsbevoegdheid de school in stand houdt, de statuten en het reglement van deze rechtspersoon.
2. Onze Minister beslist binnen zes maanden na ontvangst van een aanvraag.

Artikel 2.75. Toepasselijke regels aangewezen school met examenbevoegdheid

1. Het schoolplan van een school die op grond van artikel 2.73 is aangewezen, voldoet in elk geval aan de regels die zijn gesteld bij of krachtens de artikelen 2.12 tot en met 2.27, 2.41, 2.42, en 2.93 tot en met 2.96.
2. De naam van de school vermeldt de schoolsoort waarmee het onderwijs aan de school overeenkomt.
3. De voorwaarden voor de toelating tot de school zijn in elk geval gelijk aan de voorwaarden die voor de toelating zijn vastgesteld op grond van de artikelen 8.4 en 8.16.
4. Artikel 2.99 is van overeenkomstige toepassing.
5. Het schoolbestuur meldt wijzigingen van het schoolplan onmiddellijk aan de inspectie.

Artikel 2.76. Gebruik gegevens in relatie tot aangewezen school met examenbevoegdheid

Op een school die is aangewezen op grond van artikel 2.73 zijn van overeenkomstige toepassing de artikelen:

- a. 5.37, eerste en tweede lid, en 5.38, eerste tot en met vijfde en zevende lid, met dien verstande dat van de gegevens, bedoeld in artikel 5.37, eerste lid, alleen worden verstrekt de gegevens, bedoeld in de onderdelen a tot en met g, en i, van dat lid;
- b. 5.39;
- c. 5.40, eerste en derde lid, met dien verstande dat artikel 5.40, eerste lid, onderdeel a, wordt gelezen als: Onze Minister voor zover deze gegevens noodzakelijk zijn voor de beleidsvoorbereiding;
- d. 5.41;
- e. 8.10, 8.11, 8.18 tot en met 8.20; en
- f. 8.17 en 8.21 tot en met 8.25.

Artikel 2.77. Gegevensverstrekking aangewezen school met examenbevoegdheid

1. Voor scholen die zijn aangewezen op grond van artikel 2.73 kunnen bij ministeriële regeling regels worden gesteld voor:

- a. een nadere specificatie van de gegevens, bedoeld in artikel 5.37, eerste lid, voor zover dat lid van overeenkomstige toepassing is verklaard in artikel 2.76, eerste lid, onderdeel a; en
- b. de tijdstippen en de wijze waarop de gegevens worden verstrekt.

2. Voor die scholen worden bij ministeriële regeling regels gesteld voor de uitvoering van artikel 5.40, eerste en derde lid, en in elk geval over:

- a. de inhoud en de samenstelling van de gegevens;
- b. de wijze waarop de gegevens worden verstrekt;
- c. de tijdstippen waarop de gegevens worden verstrekt; en
- d. de perioden waarop de gegevens betrekking hebben.

Artikel 2.78. Intrekking aanwijzing

Onze Minister kan de aanwijzing, bedoeld in artikel 2.73, intrekken indien:

- a. niet meer wordt voldaan aan het bepaalde bij of krachtens de artikelen 2.73, 2.75 en 2.76, met uitzondering van onderdeel f, en 2.108;
- b. misbruik van de aanwijzing is gebleken; of
- c. het schoolbestuur of het personeel van de school in strijd handelt met artikel 5:20 Awb.

Artikel 2.79. Aanwijzing scholen voortgezet speciaal onderwijs met examenbevoegdheid

1. Op scholen als bedoeld in artikel 1 WEC waar voortgezet speciaal onderwijs wordt verzorgd, zijn van overeenkomstige toepassing:

- a. de artikelen 2.73, 2.74, eerste lid, onderdelen a en b, 2.75, 2.78, 2.108 en 9.1; en
- b. de artikelen 2.29, vijfde en zevende lid, onderdeel b, 2.30, 2.31, 2.32, 2.33, aanhef en onderdelen b en c, 2.34, 2.36, eerste lid, en 5.50 voor zover het gaat om de basisberoepsgerichte leerweg van het vbo.

2. Op scholen waar toepassing is gegeven aan het eerste lid, zijn de artikelen 2.24, derde lid, 2.33, aanhef en onderdeel a, 2.36 en 2.70 van overeenkomstige toepassing.

3. Onze Minister kan, onverminderd artikel 2.78, de aanwijzing intrekken indien niet meer wordt voldaan aan het eerste lid, aanhef en onderdeel b, of het tweede lid.

4. Voor een aangewezen school kunnen bij of krachtens algemene maatregel van bestuur regels worden gesteld in afwijking van bij of krachtens algemene maatregel van bestuur gestelde regels die gelden ingevolge het eerste en tweede lid, met dien verstande dat bij algemene maatregel van bestuur ook kerndoelen kunnen worden vastgesteld in aanvulling op de kerndoelen die zijn vastgesteld op grond van artikel 2.13. Daarbij kan worden bepaald dat het onderwijs na de eerste twee leerjaren ook wordt verzorgd op basis van de kerndoelen die zijn vastgesteld op grond van dit lid.

5. Voor een aangewezen school kunnen provinciale staten van Fryslân bij verordening kerndoelen Friese taal en cultuur vaststellen in afwijking van de kerndoelen Friese taal en cultuur die zijn vastgesteld op grond van artikel 2.16, met dien verstande dat op die verordening de artikelen 2.15 tot en met 2.17 van overeenkomstige toepassing zijn.

6. Indien de aanvraag ingevolge het eerste lid betrekking heeft op het vbo, geeft het bevoegd gezag in de aanvraag aan in welke profielen, bedoeld in artikel 2.24, tweede lid, het onderwijs wordt verzorgd.

Paragraaf 7. Staatsexamens

Artikel 2.80. Staatsexamens en deelstaatsexamens

1. Het College voor toetsen en examens geeft degenen die zich daarvoor hebben aangemeld, de gelegenheid om een staatsexamen vwo, havo of vmbo of een daarvan onderdeel uitmakend deelstaatsexamen af te leggen.
2. Bij algemene maatregel van bestuur wordt geregeld welke andere staatsexamens dan bedoeld in het eerste lid kunnen worden afgelegd voor het College voor toetsen en examens. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld over deze andere staatsexamens.
3. Het staatsexamen of het deelstaatsexamen is het onderzoek of de examenkandidaat zich de kennis, het inzicht en de vaardigheden heeft eigen gemaakt die zijn vereist om het staatsexamendiploma vwo, havo, vmbo of het certificaat van het deelstaatsexamen te verkrijgen, en het beoordelen van de uitkomsten van dat onderzoek.
4. Examenkandidaten zijn voor het afleggen van een staatsexamen of deelstaatsexamen een financiële bijdrage verschuldigd. Deze bijdrage wordt bij of krachtens algemene maatregel van bestuur vastgesteld. Examenkandidaten die zijn ingeschreven op een school voor voortgezet speciaal onderwijs, zijn geen bijdrage verschuldigd.
5. Indien de examenkandidaat is ingeschreven op een school of een instelling als bedoeld in de WEB of WEB BES waarvan de examenbevoegdheid is ingetrokken op grond van artikel 2.67 van deze wet respectievelijk op grond van artikel 6a.2.1 WEB of artikel 6.2.2a WEB BES, is de financiële bijdrage niet verschuldigd door de examenkandidaat maar door het bevoegd gezag van die school of instelling.
6. Het staatsexamen wordt in het openbaar afgenomen, behalve het schriftelijk gedeelte.
7. Wie is afgewezen voor het eindexamen van een school of van een school voor voortgezet speciaal onderwijs, wordt niet toegelaten tot het overeenkomstige staatsexamen in hetzelfde jaar.
8. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld over de aanmelding voor en toelating tot het staatsexamen en het deelstaatsexamen, en regels over het verstrekken van informatie aan de inspectie van het onderwijs.

Artikel 2.81. Afnametaal bij toetsen en examens

1. De toetsen en examens als onderdeel van het staatsexamen of deelstaatsexamen worden afgenomen in het Nederlands. Bij het afnemen van de toetsen en examens kan een andere taal dan het Nederlands worden gebruikt:
 - a. voor toetsen en examens die betrekking hebben op die andere taal;
 - b. als dat noodzakelijk is door de specifieke aard, de inrichting of de kwaliteit van het onderwijs; of
 - c. als dat noodzakelijk is door de herkomst van de deelnemers.
2. Het College voor toetsen en examens stelt een gedragscode vast voor het gebruik van een andere taal dan het Nederlands bij toetsen of examens op grond van het eerste lid, aanhef en onderdeel b of c.

Artikel 2.82. Inhoud staatsexamen en deelstaatsexamen

1. De examenkandidaat kiest met inachtneming van deze paragraaf de vakken waarin hij staatsexamen of deelstaatsexamen aflegt.
2. Het staatsexamen vmbo in de basisberoepsgerichte, kaderberoepsgerichte en gemengde leerweg wordt alleen in de algemene vakken afgenomen.
3. Het staatsexamen of deelstaatsexamen bestaat voor elk vak uit een college-examen of een centraal examen, of uit beide.
4. Het college-examen vwo, havo en vmbo in de theoretische leerweg of gemengde leerweg omvat een profielwerkstuk als bedoeld in artikel 2.59, derde lid.
5. Het staatsexamen omvat ook een rekentoets. Bij het vaststellen van de opgaven van de rekentoets worden de referentieniveaus in acht genomen, bedoeld in artikel 2, tweede lid, aanhef en onderdeel c, van de Wet referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen.
6. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden:

- a. regels gesteld over de vakken van het staatsexamen en de keuze van de kandidaat voor de vakken waarin hij staatsexamen of deelstaatsexamen aflegt;
- b. regels gesteld over de vrijstelling en ontheffing voor onderdelen van het staatsexamen; en
- c. nadere regels gesteld over het profielwerkstuk en de rekentoets.

Artikel 2.83. Examenprogramma's; college-examen

1. De staatsexamens en deelstaatsexamens worden afgenomen op basis van de examenprogramma's vwo, havo en vmbo die zijn vastgesteld op grond van artikel 2.60.
2. Voor het college-examen geldt dat:
 - a. keuzes die volgens een examenprogramma als bedoeld in het eerste lid, moeten of kunnen worden gemaakt door de school, worden gemaakt door het College voor toetsen en examens; en
 - b. het College voor toetsen en examens kan afwijken van regels over het schoolexamen die om praktische redenen in het college-examen niet uitvoerbaar zijn, met dien verstande dat het college-examen zoveel mogelijk gelijkwaardig blijft aan het schoolexamen.
3. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de beoordeling van het college-examen.

Artikel 2.84. Centraal examen van staatsexamen

1. Het centraal examen van het staatsexamen heeft in elk jaar vier afnameperiodes. Deze worden aangeduid als eerste, tweede, derde en vierde tijdvak. Het tweede tot en met vierde tijdvak bieden gelegenheid om het centraal examen van het staatsexamen alsnog te voltooien. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld over de functie van de tijdvakken.
2. Het examenwerk voor het centraal examen wordt beoordeeld door twee gecommiteerden. Het College voor toetsen en examens wijst hen aan.

Artikel 2.85. Diploma's, certificaten en cijferlijsten

1. Het College voor toetsen en examens verstrekt:
 - a. het diploma vwo, havo of vmbo aan de examenkandidaat die met goed gevolg het staatsexamen heeft afgelegd van de betrokken schoolsoort of leerweg; en
 - b. een certificaat aan de examenkandidaat die met goed gevolg een deelstaatsexamen heeft afgelegd.
2. Bij ministeriële regeling worden modellen vastgesteld voor deze bewijsstukken.
3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld over de uitreiking van diploma's en certificaten en regels over cijferlijsten en de uitreiking daarvan.

Artikel 2.86. Examenreglement; programma van toetsing en afsluiting

1. Het College voor toetsen en examens stelt een examenreglement vast, dat in elk geval regels bevat over:
 - a. de organisatie van het staatsexamen en deelstaatsexamen en de gang van zaken tijdens deze examens;
 - b. de handelwijze bij onregelmatigheden bij het staatsexamen of deelstaatsexamen; en
 - c. de herkansingsmogelijkheden van het college-examen, het centraal examen en de rekentoets.
2. Het College voor toetsen en examens stelt jaarlijks voor 1 oktober een programma van toetsing en afsluiting vast voor de examinering in het daaropvolgende jaar. Het programma vermeldt per vak in elk geval:
 - a. de onderdelen van het examenprogramma die worden getoetst;
 - b. de inhoud van de verschillende onderdelen;
 - c. de wijze en de tijdstippen waarop het centraal examen en de toetsen van het college-examen plaatsvinden, en de duur van de toetsen;
 - d. de wijze van herkansing;
 - e. de verhindering voor het college-examen; en
 - f. de wijze waarop voor een examenkandidaat het cijfer voor het college-examen tot stand komt.

Artikel 2.87. Onregelmatigheden; onvoorziene omstandigheden; maatregelen

1. Indien een examenkandidaat zich bij een onderdeel van het staatsexamen of deelstaatsexamen of bij een aanspraak op ontheffing aan een onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, kan het College voor toetsen en examens maatregelen nemen.

2. Indien het centraal examen van het staatsexamen naar het oordeel van de inspectie niet op regelmatige wijze heeft plaatsgevonden, kan zij besluiten dat het geheel of gedeeltelijk voor een of meer examenkandidaten opnieuw wordt afgenomen. In dat geval stelt het College voor toetsen en examens op verzoek van de inspectie nieuwe opgaven vast en bepaalt dit college op welke wijze en door wie het examen zal worden afgenomen.

3. Indien door onvoorziene omstandigheden het centraal examen van het staatsexamen in een of meer vakken niet op de voorgeschreven wijze kan worden afgenomen, besluit het College voor toetsen en examens op welke wijze wordt gehandeld.

4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld over te nemen maatregelen in geval van onregelmatigheden bij het staatsexamen of deelstaatsexamen.

Artikel 2.88. Bezwaar bij College voor toetsen en examens

1. Tegen een besluit over het deelnemen aan staatsexamens staat bezwaar open bij het College voor toetsen en examens.

2. In afwijking van artikel 6:7 Awb bedraagt de termijn voor het indienen van een bezwaarschrift vijf dagen.

3. In afwijking van artikel 7:24, eerste, tweede, en vierde tot en met zevende lid, Awb beslist het College voor toetsen en examens binnen twee weken na ontvangst van het bezwaarschrift. Het College kan de beslissing voor ten hoogste twee weken verdagen.

Artikel 2.89. Uitvoeringsregels over onder meer afnemen, beoordelen en waarderen staatsexamen

Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels of nadere regels gesteld over het afnemen, beoordelen en waarderen van het centraal examen van het staatsexamen, de herkansing en de gang van zaken met betrekking tot dat centraal examen, de documenten van het staatsexamen, waaronder in elk geval de gegevensverstrekking aan Onze Minister over de afgelegde staatsexamens en deelstaatsexamens en het bewaren van het examenwerk.

Artikel 2.90. Hardheidsclausule

Het College voor toetsen en examens kan regels over staatsexamens en deelstaatsexamens die bij of krachtens deze wet zijn gesteld, buiten toepassing laten of daarvan afwijken voor zover toepassing, gelet op de bijzondere functie van het staatsexamen en het deelstaatexamen mede voor kandidaten die in bijzondere omstandigheden verkeren, zal leiden tot een onbillijkheid van overwegende aard.

Paragraaf 8. Andere vormen van voortgezet onderwijs

Artikel 2.91. Instellingen voor voortgezet onderwijs

1. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen instellingen worden aangewezen die ander voortgezet onderwijs geven dan voortgezet onderwijs als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, en die voor bekostiging uit 's Rijks kas in aanmerking komen.

2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen voor deze instellingen regels worden gesteld. Daarbij kunnen geheel of gedeeltelijk van toepassing of overeenkomstige toepassing worden verklaard regels die bij of krachtens deze wet zijn gesteld over:

- a. de inrichting van het onderwijs;
- b. de examens;
- c. de rechtspositie van het personeel;
- d. de benoembaarheidsvereisten van het personeel; en
- e. de aanvang, wijze en beëindiging van de bekostiging.

Paragraaf 9. Kwaliteitszorg en communicatie

Artikel 2.92. Kwaliteit onderwijs

Het bevoegd gezag draagt zorg voor de kwaliteit van het onderwijs op de school. Daaronder wordt in elk geval verstaan het naleven van de regels die zijn gesteld bij of krachtens deze wet en het uitvoeren van het stelsel van kwaliteitszorg, bedoeld in artikel 2.96.

Artikel 2.93. Schoolplan: typering

1. Het bevoegd gezag stelt in elk geval eenmaal in de vier jaar het schoolplan vast.
2. Het schoolplan bevat een beschrijving van het beleid voor de kwaliteit van het onderwijs dat binnen de school wordt gevoerd. Deze beschrijving omvat in elk geval:
 - a. het onderwijskundig beleid;
 - b. het personeelsbeleid; en
 - c. het stelsel van kwaliteitszorg.
3. Het schoolplan bevat een beschrijving van het beleid voor het aanvaarden van materiële bijdragen of geldelijke bijdragen, anders dan ouderbijdragen en anders dan bedragen die zijn gebaseerd op de onderwijswetgeving, indien het bevoegd gezag bij het aanvaarden van deze bijdragen verplichtingen op zich neemt waarmee de leerlingen zullen worden geconfronteerd binnen de schooltijden, tijdens de activiteiten die worden georganiseerd onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag, en tijdens het overblijven.
4. Het schoolplan geeft ook aan, op welke wijze de identiteitscommissie, bedoeld in artikel 3.23, invulling geeft aan het openbare karakter of, voor zover het een samenwerkingsschool betreft, de identiteit ervan, onderscheidenlijk de identiteit van de school voor zover het betreft een samenwerkingsschool.
5. Het bevoegd gezag zendt het schoolplan of een wijziging daarvan onmiddellijk na de vaststelling aan de medezeggenschapsraad en de inspectie.

Artikel 2.94. Schoolplan: onderwijskundig beleid

1. Het schoolplan beschrijft het onderwijskundig beleid. Deze beschrijving omvat in elk geval:
 - a. de uitwerking van de regels die bij of krachtens deze wet zijn gesteld over de uitgangspunten, de doelstelling en de inhoud van het onderwijs;
 - b. de door het bevoegd gezag in het schoolplan opgenomen eigen opdrachten voor het onderwijs in een onderwijsprogramma;
 - c. het pedagogisch-didactisch klimaat en het schoolklimaat; en
 - d. de wijze waarop wordt zorggedragen voor de veiligheid op school, bedoeld in artikel 3.38.
2. Bij de beschrijving van het onderwijskundig beleid wordt ook het schoolondersteuningsprofiel betrokken.

Artikel 2.95. Schoolplan: personeelsbeleid

- Het schoolplan beschrijft het personeelsbeleid. Deze beschrijving omvat in elk geval:
- a. de wijze waarop wordt voldaan aan de eisen van bevoegdheid en de wijze waarop de bekwaamheid wordt onderhouden;
 - b. de maatregelen voor het personeel die bijdragen aan de ontwikkeling en de uitvoering van het onderwijskundig beleid;
 - c. het pedagogisch-didactisch handelen van het onderwijspersoneel;
 - d. het document inzake evenredige vertegenwoordiging van vrouwen in de schoolleiding, bedoeld in artikel 7.7; en
 - e. de wijze waarop rekening wordt gehouden met de inbreng van leerlingen op dat beleid.

Artikel 2.96. Schoolplan: stelsel van kwaliteitszorg

- Het schoolplan beschrijft het stelsel van kwaliteitszorg. Deze beschrijving geeft in elk geval aan hoe wordt zorggedragen voor:
- a. het bewaken dat leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doorlopen en dat het onderwijs wordt afgestemd op de voortgang in de ontwikkeling van leerlingen, bedoeld in artikel 1.4, tweede lid, en
 - b. het vaststellen van maatregelen ter verbetering die nodig zijn.

Artikel 2.97. Schoolgids

1. Het bevoegd gezag stelt jaarlijks de schoolgids voor het eerstvolgende schooljaar vast.
2. De schoolgids bevat voor ouders en leerlingen informatie over de werkwijze van de school en in elk geval over:
 - a. de doelen van het onderwijs en de resultaten die met het onderwijsleerproces worden bereikt, waaronder, in elk geval voor het schooljaar dat voorafgaat aan het schooljaar waarin de schoolgids wordt vastgesteld, per schoolsoort voor elk leerjaar:

- 1°. het percentage leerlingen dat doorstroomt naar een hoger leerjaar of naar een andere schoolsoort; en
 - 2°. het percentage leerlingen dat de school zonder diploma verlaat en het percentage leerlingen dat voor het eindexamen slaagt;
 - b. de wijze waarop vorm wordt gegeven aan de ondersteuning van leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben;
 - c. het totale aantal uren en het soort activiteiten dat als onderwijstijd als bedoeld in artikel 2.42, eerste tot en met vierde lid, wordt geprogrammeerd, de vakanties en andere dagen waarop geen onderwijs wordt verzorgd, en het beleid voor lesuitval;
 - d. de inrichting van het onderwijsprogramma voor de eerste twee leerjaren, waarbij wordt aangegeven of sprake is van vakoverstijgende programmaonderdelen en de inzet van het personeel daarbij;
 - e. in voorkomend geval de invulling van de maatschappelijke stage, bedoeld in artikel 2.36;
 - f. de financiële bijdrage, bedoeld in artikel 8.8, vijfde lid, waarbij wordt vermeld dat deze vrijwillig is;
 - g. de rechten en plichten van de ouders, de leerlingen en het bevoegd gezag, waaronder de informatie over de klachtenregeling, bedoeld in de artikelen 3.33 en 3.34, waarbij voor de leerlingen kan worden volstaan met het vermelden van de rechten en plichten die zijn opgenomen in het leerlingenstatuut, bedoeld in artikel 2.103;
 - h. de wijze waarop het bevoegd gezag omgaat met de bijdragen, bedoeld in artikel 2.93, derde lid;
 - i. het beleid over de veiligheid;
 - j. het leerlingenparticipatiebeleid, waaronder wordt begrepen de wijze waarop leerlingen worden betrokken bij de vorming van het beleid van de school, alsmede de wijze waarop deze betrokkenheid wordt gefaciliteerd en gestimuleerd;
 - k. het verzuimbeleid;
 - l. de wijze waarop de identiteitscommissie, bedoeld in artikel 3.23, invulling geeft aan het openbare karakter van de school of aan de identiteit van de school voor zover het gaat om een samenwerkingsschool;
 - m. het samenwerkingsverband en in voorkomend geval de samenwerkingsverbanden waarbij het bevoegd gezag van de school is aangesloten;
 - n. de persoon bij wie de taken, bedoeld in artikel 3.38, eerste lid, onderdeel c, zijn belegd; en
 - o. de bevindingen die in het kader van het stelsel van kwaliteitszorg, bedoeld in artikel 2.96, zijn gedaan en de maatregelen die naar aanleiding daarvan zijn getroffen.
3. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de wijze waarop in de schoolgids:
- a. de resultaten worden beschreven die met het onderwijs worden bereikt; en
 - b. de context wordt vermeld waarin deze resultaten dienen te worden geplaatst.
4. Het bevoegd gezag stelt de schoolgids ter beschikking aan de ouders dan wel aan de meerderjarige en handelingsbekwame leerling:
- a. bij de inschrijving; en
 - b. jaarlijks na de vaststelling van de schoolgids.
5. Het bevoegd gezag zendt de schoolgids onmiddellijk na de vaststelling aan de medezeggenschapsraad en de inspectie.

Artikel 2.98. Aanduiding onderwijsaanbod in maatschappelijk verkeer

1. Het bevoegd gezag vermeldt in de naam van de school de schoolsoort waartoe de school behoort.
2. Bij een geschil tussen het bevoegd gezag en Onze Minister over de vraag tot welke schoolsoort de school behoort, beslist Onze Minister.
3. Het bevoegd gezag van een school voor mavo, een school voor vbo, of een scholengemeenschap of verticale scholengemeenschap waarvan in elk geval een school voor mavo of een school voor vbo deel uitmaakt, kan voor die school de vermelding "voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs" of "vmbo" gebruiken.
4. In het maatschappelijk verkeer brengt het bevoegd gezag tot uitdrukking:
 - a. welk onderwijs dat bij of krachtens deze wet is geregeld, de leerlingen en toekomstige leerlingen volgen onderscheidenlijk kunnen volgen;
 - b. de richting waarvan het onderwijs uitgaat; en
 - c. in voorkomend geval, welk onderwijs de school als contractactiviteit verzorgt.

Artikel 2.99. Zeer zwak onderwijs

1. De kwaliteit van het onderwijs aan een school heeft de kwalificatie "zeer zwak" indien de leerresultaten van het vwo, het havo, het mavo, het vbo, het vmbo in de theoretische leerweg en de gemengde leerweg, het vmbo in de basisberoepsgerichte leerweg dan wel het vmbo in de kaderberoepsgerichte leerweg ernstig en langdurig tekortschieten en het bevoegd gezag in verband met dit tekortschieten ook tekortschiet in de naleving van een of meer regels die zijn gesteld bij of krachtens deze wet. Het bevoegd gezag voldoet in elk geval niet aan de wettelijke opdracht om zorg te dragen voor de kwaliteit van het onderwijs, bedoeld in artikel 2.92, indien de kwaliteit van het onderwijs de kwalificatie "zeer zwak" heeft.

2. Er is sprake van onvoldoende leerresultaten als bedoeld in het eerste lid indien in de schoolsoort of de leerweg, bedoeld in het eerste lid, de gemiddelde eindexamenresultaten en het doorstroomrendement, gemeten over een periode van drie schooljaren, liggen onder de normering, bedoeld in het vierde lid, die daarvoor geldt in vergelijking tot die leerresultaten over diezelfde schooljaren van dezelfde schoolsoorten of dezelfde leerwegen met een vergelijkbaar leerlingenbestand.

3. Indien de leerresultaten van het onderwijs niet kunnen worden beoordeeld op grond van de regels die zijn gesteld bij of krachtens het vierde lid, heeft de kwaliteit van het onderwijs de kwalificatie "zeer zwak" indien het bevoegd gezag ten aanzien van het onderwijs, bedoeld in het eerste lid, tekortschiet in de naleving van twee of meer regels die bij of krachtens deze wet zijn gesteld en het bevoegd gezag als gevolg daarvan tekortschiet in het zorg dragen voor de veiligheid op school, bedoeld in artikel 3.38, eerste lid, of in het zodanig inrichten van het onderwijs dat leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doorlopen dan wel in het afstemmen van het onderwijs op de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen, bedoeld in artikel 1.4.

4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur:

- a. worden regels gesteld over de wijze waarop leerresultaten worden gemeten;
- b. wordt de normering, bedoeld in het tweede lid, bepaald; en
- c. worden de aard en het aantal gegevens over de leerresultaten bepaald die ten minste beschikbaar moeten zijn.

Artikel 2.100. Beëindiging bekostiging of opheffing school bij zeer zwak onderwijs

1. In een situatie als bedoeld in artikel 2.99, eerste lid, kan Onze Minister besluiten dat met ingang van een datum die in dat besluit is bepaald een in artikel 2.99, eerste lid, bedoelde schoolsoort of leerweg van een openbare school wordt opgeheven en de bekostiging van een in artikel 2.99, eerste lid, bedoelde schoolsoort of leerweg van een bijzondere school wordt beëindigd.

2. Indien de toepassing van het eerste lid er toe zou leiden dat een school alleen nog onderwijs zou verzorgen in de eerste twee leerjaren, is het eerste lid van toepassing op de gehele school.

3. Voordat Onze Minister het eerste en tweede lid toepast:

- a. heeft de inspectie een onderzoek als bedoeld in artikel 11, derde lid, WOT verricht en aan Onze Minister meegedeeld dat het bevoegd gezag naar aanleiding van dit onderzoek niet bereid is afspraken te maken over verbeteringen dan wel dat uit het onderzoek naar de verbeteringen, bedoeld in artikel 11, vierde lid, WOT blijkt dat sprake is van onvoldoende verbeteringen;
- b. heeft de inspectie daarover een inspectierapport als bedoeld in artikel 20, eerste lid, WOT uitgebracht; en
- c. heeft Onze Minister het bevoegd gezag vervolgens vier weken in de gelegenheid gesteld om zijn zienswijze met betrekking tot de voorgenomen opheffing of de voorgenomen beëindiging van de bekostiging naar voren te brengen.

Artikel 2.101. Informeren ouders bij zeer zwak onderwijs

1. Indien de inspectie in het inspectierapport, bedoeld in artikel 20 WOT, tot het oordeel is gekomen dat de kwaliteit van het onderwijs moet worden gekwalificeerd als "zeer zwak", als bedoeld in artikel 2.99, eerste of derde lid, informeert het bevoegd gezag de ouders van de leerlingen van de school hierover in elk geval door hen de samenvatting van het inspectierapport toe te zenden die de inspectie heeft opgesteld en die gelijktijdig met het inspectierapport ter beschikking is gesteld van het bevoegd gezag. De toezending vindt plaats binnen vier weken nadat het inspectierapport is vastgesteld.

2. Indien het bevoegd gezag niet of niet tijdig aan deze informatieplicht voldoet, zendt Onze Minister de samenvatting van het inspectierapport in de vijfde week na vaststelling van het inspectierapport aan de ouders van de leerlingen.
3. Is de inspectie tot het oordeel gekomen, bedoeld in het eerste lid, en volgens de daar geregelde procedure, dan betreft het bevoegd gezag de ouders van de leerlingen van de school en de meerderjarige leerlingen bij de maatregelen die het bevoegd gezag van plan is te treffen om de kwaliteit te verbeteren.

Artikel 2.102. Rapportage vorderingen van leerlingen

Het bevoegd gezag rapporteert over de vorderingen van de leerlingen aan hun ouders, dan wel aan de leerlingen zelf als zij meerderjarig en handelingsbekwaam zijn.

Artikel 2.103. Leerlingenstatuut

1. Het bevoegd gezag stelt elke twee jaar een leerlingenstatuut vast.
2. Het leerlingenstatuut vermeldt de rechten en plichten van de leerlingen.
3. Het leerlingenstatuut bevat bovendien in elk geval regels over handhaving van de goede gang van zaken binnen de school, en over de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan de bescherming van gegevens uit de persoonlijke levenssfeer.
4. Het bevoegd gezag zorgt ervoor dat een exemplaar van het leerlingenstatuut in het gebouw van de school ter inzage ligt op een plaats die voor de leerlingen toegankelijk is.

Paragraaf 10. Onderwijskundige verbanden en samenwerking

Artikel 2.104. Samenwerking tussen vo-scholen onderling en met instellingen voor educatie en beroepsonderwijs voor doelmatig en doeltreffend onderwijs

1. Het bevoegd gezag kan leerlingen in de gelegenheid stellen om in het kader van het onderwijs waarvoor zij aan de school zijn ingeschreven:
 - a. ook onderwijs te ontvangen dat een school van een ander bevoegd gezag of een instelling voor educatie en beroepsonderwijs verzorgt; of
 - b. deel te nemen aan een opleiding voortgezet algemeen volwassenenonderwijs als bedoeld in artikel 7.3.1, eerste lid, onderdeel a, WEB of artikel 7.3.1, eerste lid, onderdeel a, WEB BES en die opleiding met een examen af te sluiten.
2. Het eerste lid wordt toegepast om:
 - a. leerlingen met bijzondere kenmerken beter in staat te stellen een diploma als bedoeld in deze wet te behalen;
 - b. leerlingen meer kansen te geven vervolgonderwijs met gunstig resultaat te volgen; of
 - c. onderwijsvoorzieningen doelmatiger te gebruiken.

Artikel 2.105. Samenwerkingsovereenkomst

1. Voor de toepassing van artikel 2.104 sluit het bevoegd gezag van de school een samenwerkingsovereenkomst met het bevoegd gezag van de school of instelling die ook bij de samenwerking is betrokken.
2. Bij algemene maatregel van bestuur wordt geregeld welke onderwerpen de samenwerkingsovereenkomst in elk geval omvat.

Artikel 2.106. Nadere regels samenwerkingsovereenkomst

1. Bij algemene maatregel van bestuur wordt nader geregeld voor welke leerlingen en onder welke voorwaarden artikel 2.104, kan worden toegepast.
2. Bij algemene maatregel van bestuur kan worden geregeld dat leerlingen als bedoeld in het eerste lid worden aangemerkt of ook worden aangemerkt als deelnemer in de zin van de WEB of WEB BES voor de toepassing van daarbij aan te wijzen wettelijke regels.
3. Bij algemene maatregel van bestuur kan bij toepassing van artikel 2.104 voor doelen als bedoeld in artikel 2.104, tweede lid, onderdelen b en c, worden geregeld van welke bij of krachtens de artikelen 2.21 tot en met 2.27, 2.33, 2.41, 2.57, 2.59, 2.60, 2.62, 2.63, 2.67, 2.71, 2.80, 2.82, 2.85, 2.88, 2.89, 7.2, 7.3, 7.9 tot en met 7.24 en 9.3 vastgestelde regels kan worden afgeweken, alsmede welke regels in plaats daarvan zullen gelden.

Artikel 2.107. Onderwijs aan een andere school van hetzelfde bevoegd gezag

Indien het bevoegd gezag leerlingen in het kader van het onderwijs waarvoor zij aan de school zijn ingeschreven, in staat wil stellen om onderwijs te volgen aan een andere school voor voortgezet onderwijs van datzelfde bevoegd gezag, zijn de artikelen 2.104 en 2.106 van overeenkomstige toepassing en regelt het bevoegd gezag op overeenkomstige wijze de onderwerpen, bedoeld in artikel 2.105, tweede lid.

Artikel 2.108. Samenwerking aangewezen school met onbekostigde vavo-instelling

1. Het bevoegd gezag van een school die op grond van artikel 2.73 is aangewezen, kan leerlingen in de gelegenheid stellen om in het kader van het onderwijs waarvoor zij aan de school zijn ingeschreven, deel te nemen aan een opleiding voortgezet algemeen volwassenenonderwijs als bedoeld in artikel 7.3.1, eerste lid, onderdeel a, WEB of artikel 7.3.1, eerste lid, onderdeel a, WEB BES, aan een instelling waarvoor wat die opleiding betreft, artikel 1.4a.1, eerste lid, WEB of artikel 1.4.2 WEB BES is toegepast, en die opleiding af te sluiten met een examen.

2. Het eerste lid wordt alleen toegepast om leerlingen met bijzondere kenmerken beter in staat te stellen een diploma als bedoeld in artikel 2.63 te behalen.

3. Toepassing van het eerste lid is gebaseerd op een samenwerkingsovereenkomst tussen het bevoegd gezag, bedoeld in het eerste lid, en het bevoegd gezag van de instelling, bedoeld in dat lid.

4. Bij algemene maatregel van bestuur:

a. wordt nader geregeld voor welke leerlingen en onder welke voorwaarden het eerste lid kan worden toegepast; en

b. wordt geregeld welke onderwerpen de samenwerkingsovereenkomst in elk geval omvat.

Paragraaf 11. Beschikbaar stellen van lesmateriaal aan leerlingen

Artikel 2.109. Beschikbaarstelling lesmateriaal aan leerlingen

Het bevoegd gezag van een uit 's Rijks kas bekostigde school stelt elk leerjaar aan de leerling lesmateriaal ter beschikking zonder dat daarvoor een tegemoetkoming is verschuldigd. Dat lesmateriaal is naar vorm en inhoud gericht op informatieoverdracht in onderwijsleersituaties en het gebruik ervan binnen het onderwijsaanbod is door het bevoegd gezag specifiek voor het desbetreffende leerjaar voorgeschreven.

Paragraaf 12. Beleidsinhoudelijke informatie

Artikel 2.110. Beleidsinhoudelijke informatie

1. Het bevoegd gezag en het samenwerkingsverband dragen er zorg voor dat zij beschikken over geordende gegevens voor het beleid van Onze Minister voor het voortgezet onderwijs. Het bevoegd gezag en het samenwerkingsverband verlenen op verzoek medewerking aan onderzoek door of namens Onze Minister dat geheel of deels op deze gegevens is gebaseerd.

2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de definiëring, de wijze van ordening en de beschikbaarstelling van deze gegevens.

3. Deze nadere regels hebben geen betrekking op het persoonsgebonden nummer van een leerling of op de andere gegevens, bedoeld in artikel 5.37, eerste lid.

HOOFDSTUK 3. BESTUUR

Paragraaf 1. Bestuur en intern toezicht

Artikel 3.1. Goed bestuur; scheiding bestuur en intern toezicht

1. Het bevoegd gezag zorgt, mede in verband met de zorg voor de kwaliteit van het onderwijs, voor een goed bestuurde school met een scheiding tussen de functies van bestuur en intern toezicht, en met een rechtmatig bestuur en beheer.

2. De scheiding tussen de functies van bestuur en intern toezicht is functioneel of organiek.

3. Interne toezichthouders en leden van het interne toezichthoudend orgaan functioneren onafhankelijk van het bestuur.
4. Het bevoegd gezag benoemt personen in de functies van het bestuur en het intern toezicht op het bestuur op basis van vooraf openbaar gemaakte competentieprofielen. Bij de benoeming van de leden van een raad van toezicht stelt het bevoegd gezag de medezeggenschapsraad van de school, bedoeld in artikel 3 WMS, in de gelegenheid om een bindende voordracht te doen voor een lid.
5. Het eerste tot en met het vierde lid, eerste volzin, zijn van overeenkomstige toepassing op een samenwerkingsverband. Bij de benoeming van de leden van een raad van toezicht stelt het samenwerkingsverband de ondersteuningsplanraad, bedoeld in artikel 4a WMS, in de gelegenheid om een bindende voordracht te doen voor een lid.

Artikel 3.2. Code en branchecode goed bestuur

1. Het bevoegd gezag hanteert voor de school een code goed bestuur. De code bevat in elk geval bepalingen over de wijze waarop invulling wordt gegeven aan:
 - a. een beleid dat inhoudt dat de eigen deskundigheid en verantwoordelijkheid van het personeel voor de kwaliteit van het onderwijs tot hun recht komen;
 - b. een integere bedrijfsvoering, waaronder voorzieningen om verstrengeling van belangen tegen te gaan; en
 - c. afstemming met en verantwoording aan de ouders en andere belanghebbenden binnen en buiten de school.
2. Bij algemene maatregel van bestuur kan een branchecode voor goed bestuur worden aangewezen.
3. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op een samenwerkingsverband.

Artikel 3.3. Inhoud intern toezicht

1. De interne toezichthouder of het interne toezichthoudend orgaan houdt toezicht op de uitvoering van de taken en de uitoefening van de bevoegdheden door het bestuur, en staat het bestuur met raad terzijde.
2. De interne toezichthouder of het interne toezichthoudend orgaan heeft in elk geval tot taak:
 - a. het instemmen met de begroting en het jaarverslag en, indien van toepassing, het strategisch meerjarenplan van de school;
 - b. het toezien op de naleving door het bestuur van wettelijke voorschriften, de code voor goed bestuur, bedoeld in artikel 3.2, en de afwijkingen van die code;
 - c. het toezien op de rechtmatige verwerving en de doelmatige en rechtmatige bestemming en aanwending van de middelen van de school verkregen op grond van deze wet;
 - d. het aanwijzen van een accountant als bedoeld in artikel 393, eerste lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek of een deskundige als bedoeld in artikel 121, zesde lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek BES die verslag uitbrengt aan de interne toezichthouder of het interne toezichthoudend orgaan; en
 - e. het jaarlijks afleggen van verantwoording over de uitvoering van de taken en de uitoefening van de bevoegdheden, bedoeld in de onderdelen a tot en met d, in het jaarverslag.
3. De taken en bevoegdheden van de interne toezichthouder of het interne toezichthoudend orgaan zijn zodanig dat een deugdelijk en onafhankelijk toezicht mogelijk is. Indien sprake is van een intern toezichthoudend orgaan of van meer dan een interne toezichthouder, is de samenstelling van het interne toezichthoudend orgaan onderscheidenlijk de combinatie van de interne toezichthouders zodanig dat een deugdelijk en onafhankelijk intern toezicht mogelijk is.
4. Indien een raad van toezicht is ingesteld, is deze raad, onverminderd het eerste en tweede lid, belast met het benoemen, schorsen en ontslaan van de bestuursleden en het toepassen van de artikelen 7.34, 7.35, 7.37, 7.39 en 7.40 en de daarmee verband houdende wettelijke voorschriften op bestuursleden die ook tot het personeel behoren.
5. De interne toezichthouder of het interne toezichthoudend orgaan pleegt ten minste tweemaal per jaar overleg met de medezeggenschapsraad.
6. Dit artikel is, met uitzondering van het vijfde lid, van overeenkomstige toepassing op een samenwerkingsverband. De interne toezichthouder of het interne toezichthoudend orgaan van het samenwerkingsverband pleegt ten minste tweemaal per jaar overleg met de ondersteuningsplanraad, bedoeld in artikel 4a WMS.

Paragraaf 2. Openbare rechtspersoon voor openbaar onderwijs

Artikel 3.4. Instelling openbare rechtspersoon voor openbaar onderwijs

1. Een gemeenteraad kan bij verordening een openbare rechtspersoon instellen die tot doel heeft om een of meer openbare scholen in de gemeente in stand te houden, al dan niet samen met openbare scholen als bedoeld in de WPO, de WPO BES of de WEC. Deze openbare rechtspersoon bezit rechtspersoonlijkheid.
2. Een openbare rechtspersoon kan ook worden ingesteld door meer dan een gemeenteraad. In dat geval komt de openbare rechtspersoon pas tot stand nadat alle daartoe strekkende verordeningen in werking zijn getreden. Deze verordeningen zijn gelijkkluidend voor de onderwerpen, bedoeld in artikel 3.5, eerste lid.
3. De gemeenteraad of gemeenteraden maken het voornemen tot het instellen van een openbare rechtspersoon bekend.
4. Indien een openbare rechtspersoon wordt ingesteld door meer dan een gemeenteraad, wordt voor de toepassing van de volgende artikelen van deze paragraaf onder "gemeenteraad" mede verstaan: gemeenteraden.

Artikel 3.5. Verordening openbare rechtspersoon voor openbaar onderwijs

1. De verordening regelt in elk geval:
 - a. de samenstelling, werkwijze en inrichting van het bestuur van de openbare rechtspersoon;
 - b. de wijze van benoeming, schorsing en ontslag van de bestuursleden;
 - c. de termijn waarvoor de bestuursleden worden benoemd;
 - d. de vaststelling van de begroting en de jaarrekening;
 - e. de wijze waarop de gemeenteraad toezicht op het bestuur uitoefent;
 - f. de gronden waarop het bestuur kan beslissen de vergaderingen van het bestuur besloten te houden; en
 - g. de periode waarvoor de openbare rechtspersoon in het leven wordt geroepen en die ten minste vijf jaar is.
2. In de verordening is een overheersende invloed van de overheid in het bestuur verzekerd.

Artikel 3.6. Taken en bevoegdheden openbare rechtspersoon voor openbaar onderwijs

1. Het bestuur brengt jaarlijks aan de gemeenteraad een verslag uit over de werkzaamheden en maakt dit verslag openbaar. In het verslag wordt in elk geval aandacht geschonken aan de wijze waarop het bestuur gestalte heeft gegeven aan de wezenskenmerken van het openbaar onderwijs, te weten:
 - a. de toegankelijkheid van de openbare school voor leerlingen zonder onderscheid naar godsdienst of levensovertuiging;
 - b. de eerbiediging van ieders godsdienst of levensovertuiging bij het geven van het openbaar onderwijs; en
 - c. de benoembaarheid op gelijke voet van het personeel.
2. De vergaderingen van het bestuur zijn openbaar, tenzij het bestuur anders beslist.

Artikel 3.7. Gemeentelijke taken en bevoegdheden openbare rechtspersoon voor openbaar onderwijs

1. De gemeenteraad benoemt de bestuursleden van de openbare rechtspersoon. Ten minste een derde gedeelte en ten hoogste de helft van de bestuursleden wordt benoemd op de bindende voordracht van de ouders van de leerlingen van de betrokken school of scholen.
2. De begroting en de jaarrekening van de openbare rechtspersoon worden ter instemming voorgelegd aan de gemeenteraad. De gemeenteraad kan instemming aan de begroting onthouden wegens strijd met het recht of met het algemeen belang, waaronder begrepen het financiële belang van de gemeente.
3. Indien de gemeenteraad voor 1 februari van het jaar waarvoor de begroting geldt, niet heeft ingestemd met de begroting, neemt de gemeenteraad de maatregelen die hij nodig acht om de continuïteit van het onderwijs te waarborgen.
4. Indien de openbare rechtspersoon een raad van toezicht heeft, benoemt de gemeenteraad de leden van de raad van toezicht.
5. De gemeenteraad is bevoegd tot opheffing van de openbare school.

Artikel 3.8. Openbare rechtspersoon voor openbaar onderwijs met raad van toezicht

1. Indien de openbare rechtspersoon een raad van toezicht heeft, is artikel 3.5, eerste lid niet van toepassing en bevat de verordening, onverminderd artikel 3.3 in elk geval een regeling van:
 - a. de samenstelling, werkwijze en inrichting van de raad van toezicht van de openbare rechtspersoon;
 - b. de wijze van benoeming, schorsing en ontslag van de leden van de raad van toezicht, met dien verstande dat ten minste een derde gedeelte en ten hoogste de helft van die leden wordt benoemd op de bindende voordracht van de ouders van de leerlingen die zijn ingeschreven op de betrokken school of scholen;
 - c. de termijn waarvoor de leden van de raad van toezicht worden benoemd;
 - d. de vaststelling van de begroting en de jaarrekening; en
 - e. de periode waarvoor de openbare rechtspersoon in het leven wordt geroepen en die ten minste vijf jaar is.
2. In de verordening is een overheersende invloed van de overheid in de raad van toezicht verzekerd.

Artikel 3.9. Taakverwaarlozing openbare rechtspersoon voor openbaar onderwijs

De gemeenteraad is in geval van ernstige taakverwaarlozing door het bestuur of handelen in strijd met de wet bevoegd om zelf te voorzien in het bestuur van de openbare school en om zo nodig de openbare rechtspersoon te ontbinden.

Paragraaf 3. Stichting voor openbaar onderwijs

Artikel 3.10. Oprichting stichting voor openbaar onderwijs

1. Een gemeenteraad kan besluiten tot de oprichting van een stichting die tot doel heeft om een of meer openbare scholen in de gemeente in stand te houden, al dan niet samen met openbare scholen als bedoeld in de WPO, de WPO BES of de WEC.
2. De stichting wordt opgericht door een of meer gemeenten, al dan niet samen met een of meer privaatrechtelijke rechtspersonen met volledige rechtsbevoegdheid.
3. De gemeenteraad of gemeenteraden maken het voornemen tot het oprichten van een stichting bekend.
4. Indien de stichting wordt opgericht door meer dan een gemeente, wordt voor de toepassing van de volgende artikelen van deze paragraaf onder "gemeenteraad" verstaan: gemeenteraden.

Artikel 3.11. Statuten stichting voor openbaar onderwijs

1. Onverminderd artikel 3.22, eerste lid, is het statutaire doel van de stichting uitsluitend het geven van openbaar onderwijs.
2. De statuten regelen ook in elk geval:
 - a. de samenstelling, werkwijze en inrichting van het bestuur;
 - b. de wijze van benoeming, schorsing en ontslag van de bestuursleden;
 - c. de termijn waarvoor de bestuursleden worden benoemd;
 - d. de vaststelling van de begroting en de jaarrekening;
 - e. de wijze waarop de gemeenteraad toezicht op het bestuur uitoefent;
 - f. de gronden waarop het bestuur kan beslissen de vergaderingen besloten te houden;
 - g. de periode waarvoor de stichting in het leven wordt geroepen en die ten minste vijf jaar is; en
 - h. de bevoegdheid de stichting te ontbinden.
3. In de statuten is een overheersende invloed van de overheid in het bestuur verzekerd.
4. Wijziging van de statuten behoeft de instemming van de gemeenteraad.

Artikel 3.12. Taken en bevoegdheden stichting voor openbaar onderwijs

1. Het bestuur brengt jaarlijks aan de gemeenteraad een verslag uit over de werkzaamheden en maakt dit verslag openbaar. In het verslag wordt in elk geval aandacht geschonken aan de wijze waarop het bestuur gestalte heeft gegeven aan de wezenskenmerken van het openbaar onderwijs, te weten:
 - a. de toegankelijkheid van de openbare school voor leerlingen zonder onderscheid naar godsdienst of levensovertuiging;

- b. de eerbiediging van ieders godsdienst of levensovertuiging bij het geven van het openbaar onderwijs; en
 - c. de benoembaarheid op gelijke voet van het personeel.
2. De vergaderingen van het bestuur zijn openbaar, tenzij het bestuur anders beslist.

Artikel 3.13. Gemeentelijke taken en bevoegdheden stichting voor openbaar onderwijs

1. De gemeenteraad benoemt de bestuursleden van de stichting. Ten minste een derde gedeelte en ten hoogste de helft van de bestuursleden wordt benoemd op de bindende voordracht van de ouders van de leerlingen die zijn ingeschreven op de betrokken school of scholen.
2. De begroting en de jaarrekening van de stichting worden ter instemming voorgelegd aan de gemeenteraad. De gemeenteraad kan instemming aan de begroting onthouden wegens strijd met het recht of met het algemeen belang, waaronder begrepen het financiële belang van de gemeente.
3. Indien de gemeenteraad voor 1 februari van het jaar waarvoor de begroting geldt, niet heeft ingestemd met de begroting, neemt de gemeenteraad de maatregelen die hij nodig acht om de continuïteit van het onderwijs te waarborgen.
4. Indien de stichting een raad van toezicht heeft, benoemt de gemeenteraad de leden van de raad van toezicht.
5. De gemeenteraad is bevoegd tot opheffing van de openbare school.

Artikel 3.14. Stichting voor openbaar onderwijs met raad van toezicht

1. Indien de stichting een raad van toezicht heeft, is artikel 3.11, tweede lid, niet van toepassing en bevatten de statuten, onverminderd artikel 3.3 in elk geval een regeling van:
 - a. de samenstelling, werkwijze en inrichting van de raad van toezicht van de stichting;
 - b. de wijze van benoeming, schorsing en ontslag van de leden van de raad van toezicht, met dien verstande dat ten minste een derde gedeelte en ten hoogste de helft van die leden wordt benoemd op de bindende voordracht van de ouders van de leerlingen die zijn ingeschreven op de betrokken school of scholen;
 - c. de termijn waarvoor de leden van de raad van toezicht worden benoemd;
 - d. de vaststelling van de begroting en de jaarrekening;
 - e. de periode waarvoor de stichting in het leven wordt geroepen en die ten minste vijf jaar is; en
 - f. de bevoegdheid om de stichting te ontbinden.
2. In de statuten is een overheersende invloed van de overheid in de raad van toezicht verzekerd.

Artikel 3.15. Taakverwaarlozing stichting voor openbaar onderwijs

De gemeenteraad is in geval van ernstige taakverwaarlozing door het bestuur of functioneren in strijd met de wet bevoegd zelf te voorzien in het bestuur van de openbare school en zo nodig de stichting te ontbinden.

Paragraaf 4. Stichting voor openbaar en bijzonder onderwijs

Artikel 3.16. Stichting voor openbaar en bijzonder onderwijs

1. De instandhouding van een of meer openbare scholen samen met een of meer bijzondere scholen kan worden opgedragen aan een nieuwe stichting of worden overgedragen aan een bestaande stichting. De besluitvorming van de zijde van de gemeente vindt plaats door de gemeenteraad.
2. Indien de laatste afzonderlijke openbare school en de laatste afzonderlijke bijzondere school die door de stichting in stand worden gehouden, zijn gefuseerd tot een samenwerkingschool als bedoeld in artikel 3.22, kan de instandhouding van die samenwerkingschool opgedragen blijven aan de stichting.
3. Voor de toepassing van de volgende artikelen van deze paragraaf wordt onder gemeenteraad verstaan: gemeenteraad van de gemeente waar de openbare school is gevestigd.

Artikel 3.17. Statuten stichting voor openbaar en bijzonder onderwijs

1. Het statutaire doel van de stichting is in elk geval het geven van openbaar onderwijs en onderwijs van een of meer richtingen in afzonderlijke openbare respectievelijk bijzondere scholen.
2. De statuten regelen in elk geval:

- a. de samenstelling, werkwijze en inrichting van het bestuur;
 - b. de wijze van benoeming, schorsing en ontslag van de bestuursleden;
 - c. de termijn waarvoor de bestuursleden worden benoemd;
 - d. de vaststelling van de begroting en jaarrekening na overleg met de gemeenteraad;
 - e. de wijze waarop de gemeenteraad toezicht op het bestuur van de openbare school uitoefent;
 - f. de gronden waarop het bestuur kan beslissen de vergaderingen besloten te houden;
 - g. de periode waarvoor de stichting in het leven wordt geroepen en die ten minste vijf jaar is;
 - h. de bevoegdheid de stichting te ontbinden.
3. In de statuten is een overheersende invloed van de overheid in het bestuur verzekerd voor zover het openbaar onderwijs betreft.
4. Wijziging van de statuten behoeft de instemming van de gemeenteraad. De gemeenteraad kan instemming slechts onthouden indien overheersende invloed van de overheid in het bestuur niet is verzekerd voor zover het openbaar onderwijs betreft.

Artikel 3.18. Taken en bevoegdheden stichting voor openbaar en bijzonder onderwijs

1. De stichting brengt jaarlijks aan de gemeenteraad een verslag uit over de werkzaamheden en maakt dit verslag openbaar. In het verslag wordt in elk geval aandacht geschonken aan de wijze waarop de stichting gestalte heeft gegeven aan de wezenskenmerken van het openbaar onderwijs, te weten:
- a. de toegankelijkheid van de openbare school voor leerlingen zonder onderscheid naar godsdienst of levensovertuiging;
 - b. de eerbiediging van ieders godsdienst of levensovertuiging bij het geven van het openbaar onderwijs; en
 - c. de benoembaarheid op gelijke voet van het personeel.
2. De vergaderingen van het bestuur van de stichting zijn openbaar, tenzij het bestuur anders beslist.

Artikel 3.19. Gemeentelijke bevoegdheid stichting voor openbaar en bijzonder onderwijs

De gemeenteraad is bevoegd tot opheffing van de openbare school.

Artikel 3.20. Overige regels stichting voor openbaar en bijzonder onderwijs

Het personeel dat werkzaam is aan de openbare school van de stichting en niet is tewerkgesteld zonder benoeming, wordt benoemd op basis van een arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht.

Artikel 3.21. Taakverwaarlozing stichting voor openbaar en bijzonder onderwijs

In geval van ernstige taakverwaarlozing door het bestuur of functioneren in strijd met de wet, voor zover het openbaar onderwijs betreft, neemt de gemeenteraad de maatregelen die hij nodig acht om de continuïteit van het onderwijs te waarborgen voor zover het openbaar onderwijs betreft.

Paragraaf 5. Stichting voor instandhouding samenwerkingsschool

Artikel 3.22. Stichting voor instandhouding samenwerkingsschool

1. Een samenwerkingsschool is een school waarin zowel openbaar onderwijs als bijzonder onderwijs wordt aangeboden. Een samenwerkingsschool kan alleen tot stand komen door samenvoeging van een of meer openbare scholen met een of meer bijzondere scholen en wordt in stand gehouden door een stichting, een stichting als bedoeld in artikel 3.16 of een stichting als bedoeld in artikel 3.10 waarvan het statutaire doel in elk geval is het in stand houden van een samenwerkingsschool.
2. Artikel 3.31 is van overeenkomstige toepassing.
3. Een samenwerkingsschool kan alleen tot stand komen indien:
- a. met die totstandkoming van de samenwerkingsschool de continuïteit van het openbaar of bijzonder onderwijs gehandhaafd kan blijven; en
 - b. de betrokken scholen en scholengemeenschappen alle leerjaren omvatten.
4. Van een situatie als bedoeld in het derde lid, onderdeel a, is sprake indien een van de betrokken scholen op 1 oktober van het eerste of tweede schooljaar voorafgaand aan de fusiedatum werd bezocht door een aantal leerlingen gelijk aan of minder dan:

- a. 120 leerlingen voor praktijkonderwijs;
- b. 260 leerlingen voor vbo met één profiel;
- c. 160 leerlingen per profiel voor vbo met twee of meer profielen;
- d. 4/3 van het aantal leerlingen voor de overige scholen dat voor de betrokkenschoolsoort is genoemd in artikel 4.22, eerste lid, onderdeel e;
- e. 3/2 van het aantal leerlingen genoemd in artikel 4.22, tweede lid, voor praktijkonderwijs, mavo en havo binnen een scholengemeenschap;
- f. 130 leerlingen voor een afdeling voor havo binnen een scholengemeenschap;
- g. 293 leerlingen voor vwo binnen een scholengemeenschap; en
- h. voor scholen voor vbo binnen een scholengemeenschap:
 - 1°. 195 leerlingen voor een school met één profiel als bedoeld in artikel 2.24, tweede lid;
 - 2°. 120 leerlingen per profiel voor een school met twee of meer profielen als bedoeld in artikel 2.24, tweede lid.

Artikel 3.23. Identiteitscommissie en statuten stichting voor instandhouding samenwerkingschool

1. Aan een samenwerkingschool is een identiteitscommissie verbonden.
2. De identiteitscommissie adviseert gevraagd en ongevraagd het bevoegd gezag en de rector, directeur of centrale directie over alle aangelegenheden die betrekking hebben op de wijze waarop invulling wordt gegeven aan het openbare karakter en de identiteit van de samenwerkingschool. De identiteitscommissie kan ook voorstellen doen over de aangelegenheden, bedoeld in de eerste volzin.
3. De statuten van de stichting die de samenwerkingschool in stand houdt, voorzien in een regeling over de identiteitscommissie waarin in elk geval de samenstelling, benoeming, herbenoeming, ontslag, duur van de benoeming, werkwijze, inrichting en bevoegdheden van de identiteitscommissie zijn vastgelegd alsmede een voorziening voor het beslechten van geschillen tussen het bevoegd gezag en de identiteitscommissie. Bij de samenstelling van de identiteitscommissie is sprake van een evenwichtige verdeling tussen openbaar en bijzonder onderwijs.
4. Wijziging van de statuten van de stichting die de samenwerkingschool in stand houdt voor zover die betrekking hebben op de regeling over de identiteitscommissie, is slechts mogelijk indien het bevoegd gezag en de identiteitscommissie daartoe gezamenlijk besluiten. Voor een stichting anders dan een stichting als bedoeld in artikel 3.16 en anders dan bedoeld in artikel 3.10, kan een wijziging als bedoeld in de eerste volzin alleen tot stand komen met instemming van de gemeenteraad van de gemeente waarin de samenwerkingschool gevestigd is. Instemming kan slechts worden onthouden indien overheersende invloed van de overheid in de identiteitscommissie niet is verzekerd voor zover het openbaar onderwijs binnen de samenwerkingschool betreft.

Artikel 3.24. Taken en bevoegdheden stichting voor instandhouding samenwerkingschool; overdracht, opheffing of samenvoeging samenwerkingschool

1. De stichting anders dan een stichting als bedoeld in artikel 3.16 of in artikel 3.10 brengt jaarlijks aan de gemeenteraad van de gemeente waarin de samenwerkingschool gevestigd is, verslag uit over de werkzaamheden waarbij in elk geval aandacht wordt geschonken aan de wezenskenmerken van het openbaar onderwijs. Het verslag wordt openbaar gemaakt.
2. Overdracht, opheffing of samenvoeging van de samenwerkingschool is slechts mogelijk na instemming van de gemeenteraad van de gemeente waar de samenwerkingschool gevestigd is.

Artikel 3.25. Overige regels samenwerkingschool

1. Samenwerkingscholen zijn toegankelijk voor leerlingen zonder onderscheid naar godsdienst of levensovertuiging.
2. De regels van deze wet en van andere wetten die het voortgezet onderwijs betreffen, ende daarop gebaseerde regelingen, voor zover die regels en regelingen betrekking hebben op een bijzondere school, zijn van overeenkomstige toepassing op een samenwerkingschool als bedoeld in het eerste lid, tenzij het tegendeel blijkt.

Artikel 3.26. Taakverwaarlozing stichting voor instandhouding samenwerkingschool

In geval van ernstige taakverwaarlozing door het bestuur of functioneren in strijd met de wet, voor zover het openbaar onderwijs betreft, neemt de gemeenteraad van de gemeente waar de

samenwerkingsschool gevestigd is, de maatregelen die hij nodig acht om de continuïteit van het onderwijsproces te waarborgen voor zover het openbaar onderwijs betreft. De feitelijke samenwerking wordt beëindigd op 1 augustus van het jaar na een daartoe door de gemeenteraad van de gemeente waar de samenwerkingsschool gevestigd is, en het bevoegd gezag van de samenwerkingsschool gezamenlijk genomen besluit.

Paragraaf 6. Niet bekostigd onderwijs

Artikel 3.27. Kennisgeving oprichting niet bekostigde school

1. De rechtspersoon of de natuurlijke persoon die een school als bedoeld in artikel 1, onderdeel b, onder 3, LPW of artikel 1, onderdeel b, onder 3, LPW BES in stand houdt, stelt Onze Minister binnen vier weken na de oprichting van de school in kennis van die oprichting. De rechtspersoon overlegt daarbij de statuten en de reglementen van de rechtspersoon.
2. Indien de statuten of reglementen worden gewijzigd of ingetrokken, stelt de rechtspersoon Onze Minister binnen vier weken in kennis van die wijziging of intrekking.

Paragraaf 7. Fusies

Artikel 3.28. Instemming minister

1. Een fusie wordt alleen na instemming van Onze Minister tot stand gebracht.
2. Onze Minister kan aan een fusie instemming onthouden indien als gevolg van de fusie:
 - a. de variatie van het onderwijsaanbod, vanuit het oogpunt van richting, pedagogisch-didactische aanpak of schoolsoort, binnen de gemeenten waarin de leerlingen van de te fuseren scholen of rechtspersonen woonachtig zijn significant wordt belemmerd; of
 - b. het aandeel per schoolsoort van de bij de fusie betrokken scholen in het aantal leerlingen in de gemeenten waarin de leerlingen van die scholen woonachtig zijn, een bij ministeriële regeling vast te stellen percentage overschrijdt.
3. Onze Minister kan aan een institutionele fusie bovendien instemming onthouden indien de percentages leerlingen die zijn betrokken bij de fusie lager zijn dan de percentages, bedoeld in de artikelen 4.9, eerste lid, en 4.10, eerste lid.
4. Onze Minister vraagt een onafhankelijke adviescommissie om advies over het verlenen van de instemming, tenzij de noodzaak daarvoor ontbreekt. Bij ministeriële regeling wordt geregeld wanneer dit laatste het geval is.
5. Onze Minister stelt beleidsregels vast over de uitoefening van de bevoegdheid, bedoeld in het tweede lid.
6. Instemming van Onze Minister is niet vereist:
 - a. voor de bestuurlijke en institutionele fusie die noodzakelijk zijn voor de totstandkoming van de samenwerkingsschool, bedoeld in artikel 3.22, eerste lid;
 - b. voor een fusie waarbij een school voor praktijkonderwijs is betrokken, voor zover het die school betreft.

Artikel 3.29. Aanvraag en fusie-effectrapportage

1. De rechtspersoon of de rechtspersonen samen dienen een aanvraag in bij Onze Minister voor de instemming met de fusie. De aanvraag gaat vergezeld van:
 - a. een door de rechtspersoon of rechtspersonen opgestelde fusie-effectrapportage, en
 - b. een schriftelijke verklaring van instemming met de fusie van de medezeggenschapsraden of de gemeenschappelijke medezeggenschapsraden, of
 - c. een uitspraak van de geschillencommissie als bedoeld in artikel 31, derde lid, WMS, of een uitspraak van de Ondernemingskamer als bedoeld in artikel 36, vierde lid, van die wet.
2. Een aanvraag geldt ook als een aanvraag om voor bekostiging in aanmerking te komen als bedoeld in de artikelen 4.9, eerste lid, en 4.10, eerste lid.
3. De fusie-effectrapportage bevat in elk geval een weergave van:
 - a. de motieven voor de fusie;
 - b. de alternatieven voor de fusie;
 - c. het tijdsbestek waarbinnen de fusie zal worden gerealiseerd;
 - d. de met de fusie te bereiken doelen;

- e. de effecten van de fusie op de keuzevrijheid, in het bijzonder de effecten van de fusie op de spreiding en omvang van de rechtspersonen en vestigingen van scholen in de gemeenten waarin de huidige leerlingen van die scholen woonachtig zijn, en op de onderwijskundige en bestuurlijke diversiteit van het onderwijsaanbod in de betrokken gemeenten;
 - f. de financiële en personele gevolgen en de gevolgen voor leerlingen en hun ouders van de fusie, waaronder begrepen de gevolgen voor de voorzieningen;
 - g. de wijze waarop over de fusie wordt gecommuniceerd;
 - h. de wijze waarop de fusie wordt geëvalueerd;
 - i. een advies van het college van burgemeester en wethouders van de betrokken gemeenten over de wenselijkheid van de fusie.
4. Bij ministeriële regeling wordt een modelformulier voor de fusie-effectrapportage vastgesteld.

Artikel 3.30. Beslistermijn; positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen

1. Onze Minister beslist binnen dertien weken op een aanvraag. De termijn kan ten hoogste met dertien weken worden verlengd. Onze Minister stelt de aanvrager van deze verlenging in kennis binnen de dertien weken, bedoeld in de eerste volzin.
2. Op het besluit is paragraaf 4.1.3.3 Awb van toepassing.

Artikel 3.31. Bestuurlijke fusie; splitsing

1. Een rechtspersoon die een openbare school in stand houdt, kan de instandhouding van die school overdragen aan een andere rechtspersoon die tot de instandhouding van een openbare school bevoegd is.
2. Een rechtspersoon die een bijzondere school in stand houdt, kan de instandhouding van die school overdragen aan een andere rechtspersoon die voldoet aan artikel 4.1, tweede lid.
3. De overdracht gebeurt bij notariële akte. Bij deze akte verbindt de overdragende rechtspersoon zich ook om de rechten ten aanzien van gebouwen, terreinen en roerende zaken over te dragen. Deze akte geldt ook als akte van levering, bedoeld in artikel 89 van Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek en artikel 89 van Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek BES.
4. Bij de akte verbindt de verkrijgende rechtspersoon zich ook om het personeel in gelijke betrekkingen aan te stellen respectievelijk te benoemen met ingang van de datum van overdracht.
5. Door de overdracht treedt de verkrijgende rechtspersoon in alle rechten en verplichtingen van zijn rechtsvoorganger met betrekking tot de school die uit de wet voortvloeien, onverminderd wat verder nog voor de overgang daarvan naar burgerlijk recht is vereist.
6. Het college van burgemeester en wethouders kan in bijzondere omstandigheden ontheffing verlenen van de verplichting tot overdracht van de rechten ten aanzien van gebouwen, terreinen en roerende zaken.
7. Bij een splitsing als bedoeld in artikel 334a van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek of artikel 335 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek BES van een rechtspersoon die een bijzondere school in stand houdt, bepaalt de splitsingsakte dat de voortbestaande splitsende rechtspersoon de school in stand zal houden of aan welke verkrijgende rechtspersoon de instandhouding van de school wordt overgedragen. In het laatste geval zijn het derde tot en met zesde lid van overeenkomstige toepassing.

Paragraaf 8. Centrale diensten

Artikel 3.32. Centrale dienst

1. Een centrale dienst is een rechtspersoon met volledige rechtsbevoegdheid die:
 - a. uitsluitend wordt bestuurd door een bevoegd gezag, al dan niet samen met een of meer andere bevoegde gezagsorganen als bedoeld in deze wet, de WPO of de WEC;
 - b. zich volgens de statuten of de betrokken gemeenschappelijke regeling, uitsluitend ten doel stelt om werkzaamheden te verrichten voor de scholen van de betrokken bevoegde gezagsorganen in het belang van de goede gang van zaken van het onderwijs;
 - c. niet het maken van winst beoogt;
 - d. wordt gefinancierd uit bijdragen van de bevoegde gezagsorganen waarvoor diensten worden verricht; en
 - e. Onze Minister heeft medegedeeld als centrale dienst werkzaam te willen zijn.
2. Onder werkzaamheden in het belang van de goede gang van zaken van het onderwijs wordt niet

verstaan:

- a. het leiden van de school;
 - b. het geven van onderwijs, met uitzondering van het geven van leerwegondersteunend onderwijs als bedoeld in artikel 2.48;
 - c. activiteiten op het gebied van schoolbegeleiding als bedoeld in artikel 1 WPO en WEC.
3. Op het personeel van een centrale dienst zijn de bij of krachtens artikel 7.34 vastgestelde regels van toepassing, behalve op personeel dat zonder benoeming is tewerkgesteld.
 4. De bevoegde gezagsorganen die het bestuur van de centrale dienst vormen, geven Onze Minister en de personen die hij aanwijst desgevraagd alle inlichtingen over de centrale dienst en de activiteiten daarvan.
 5. De bevoegde gezagsorganen die het bestuur van de centrale dienst vormen, zien toe op de naleving van de voorschriften in de voorgaande leden.

Paragraaf 9. Klachten, maatregelen en aanwijzingen

Artikel 3.33. Indiening klacht; klachtenregeling

1. Het bevoegd gezag stelt een klachtenregeling vast waarbij een klachtencommissie wordt ingesteld voor ouders, leerlingen en personeelsleden. De klachtenregeling komt in de plaats van klachtenregelingen op grond van andere regels dan die van dit artikel.
2. Ouders, leerlingen en personeelsleden kunnen bij de klachtencommissie een klacht indienen over:
 - a. gedragingen en beslissingen van het bevoegd gezag of het personeel, waaronder discriminatie; of
 - b. het nalaten van gedragingen en het niet nemen van beslissingen door het bevoegd gezag of het personeel.
3. De klachtenregeling omvat behalve het instellen van de klachtencommissie in elk geval het volgende:
 - a. de wijze waarop de klachtencommissie haar werkzaamheden verricht;
 - b. de termijn waarbinnen de klager een klacht kan indienen;
 - c. de termijn waarbinnen mededeling plaatsvindt van het oordeel, bedoeld in artikel 3.34, tweede lid, en de wijze waarop bij noodzakelijke afwijking van deze termijn wordt gehandeld;
 - d. een voorziening dat de klachten worden behandeld door een klachtencommissie die bestaat uit ten minste drie leden, waaronder een voorzitter die geen deel uitmaakt van het bevoegd gezag en niet werkzaam is voor of bij het bevoegd gezag; en
 - e. waarborgen dat aan de behandeling van een klacht niet wordt deelgenomen door een persoon op wiens gedraging de klacht rechtstreeks betrekking heeft.

Artikel 3.34. Klachtenbehandeling

1. De klager en degene over wie is geklaagd krijgen de gelegenheid:
 - a. hun zienswijze mondeling of schriftelijk toe te lichten; en
 - b. zich bij de behandeling van de klacht te laten bijstaan.
2. De klachtencommissie beoordeelt de gegrondheid van de klacht en deelt haar oordeel, al dan niet vergezeld van aanbevelingen, schriftelijk mede aan de klager, degene over wie is geklaagd en het bevoegd gezag.
3. Het bevoegd gezag deelt de klager en de klachtencommissie binnen vier weken na ontvangst van het oordeel van de klachtencommissie schriftelijk mede of hij het oordeel over de gegrondheid van de klacht deelt en of hij naar aanleiding van dat oordeel maatregelen zal nemen en zo ja, welke. Bij afwijking van de termijn, bedoeld in de eerste volzin, doet het bevoegd gezag daarvan gemotiveerd mededeling aan de klager en de klachtencommissie onder vermelding van de termijn waarbinnen het bevoegd gezag zijn standpunt bekend zal maken.
4. Degene die betrokken is bij de uitvoering van dit artikel en daarbij de beschikking krijgt over gegevens waarvan hij het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijze moet vermoeden, is verplicht tot geheimhouding daarvan, tenzij enig wettelijk voorschrift hem tot mededeling verplicht of uit zijn taak de noodzaak tot mededeling voortvloeit.
5. Gegevens die betrekking hebben op een klacht worden bewaard op een plaats die uitsluitend toegankelijk is voor de leden van de klachtencommissie en het bevoegd gezag.

Artikel 3.35. Maatregelen

1. Indien het bevoegd gezag tekort schiet in zijn zorg voor de kwaliteit van het onderwijs, bedoeld in artikel 2.92, kan Onze Minister op verzoek van het bevoegd gezag, of uit eigen beweging in overeenstemming met het bevoegd gezag, maatregelen treffen.
2. Tot de maatregelen hoort de mogelijkheid om het bevoegd gezag te laten bijstaan door een externe deskundige. Ook kunnen onder voorwaarden extra financiële middelen worden verstrekt aan de school.
3. Het eerste en tweede lid zijn van overeenkomstige toepassing op de kwaliteit van de uitoefening van de taken van een samenwerkingsverband en de kwaliteit van het bestuur van een samenwerkingsverband.

Artikel 3.36. Aanwijzing

1. Indien sprake is van wanbeheer van een of meer bestuurders of toezichthouders kan Onze Minister het bevoegd gezag een aanwijzing geven. Een aanwijzing omvat een of meer maatregelen en is evenredig aan het doel waarvoor zij wordt gegeven. Het bevoegd gezag is verplicht aan een aanwijzing te voldoen.
2. Onder wanbeheer wordt verstaan:
 - a. financieel wanbeleid;
 - b. ernstige nalatigheid om, in ieder geval in strijd met artikel 2.92, maatregelen te treffen die noodzakelijk zijn voor het waarborgen van de kwaliteit en goede voortgang van het onderwijs aan de school en om te voorkomen dat de kwaliteit van het stelsel van voortgezet onderwijs in gevaar komt;
 - c. ongerechtvaardigde verrijking, al dan niet beoogd, van de rechtspersoon die de school in stand houdt, van de bestuurder of toezichthouder, of van een derde;
 - d. onrechtmatig handelen, waaronder wordt verstaan dat men in de hoedanigheid van bestuurder of toezichthouder handelt in strijd met wettelijke voorschriften of de kennelijke geest van wettelijke voorschriften, waarmee financieel voordeel wordt behaald voor de rechtspersoon die de school in stand houdt, zichzelf of een derde; of
 - e. het in ernstige mate verwaarlozen van de zorg voor wat door redelijkheid en billijkheid wordt gevorderd in de omgang met betrokkenen in de schoolorganisatie, waaronder wordt verstaan intimidatie of bedreiging van personeel, leerlingen of ouders door een bestuurder of toezichthouder.
3. In een aanwijzing geeft Onze Minister met redenen omkleed aan op welke punten sprake is van wanbeheer en vermeldt hij de maatregelen die het bevoegd gezag in verband daarmee dient te nemen.
4. Een aanwijzing bevat de termijn waarbinnen het bevoegd gezag aan de aanwijzing moet voldoen.
5. Voordat Onze Minister een aanwijzing geeft:
 - a. heeft de inspectie een onderzoek als bedoeld in artikel 11 of artikel 15 WOT verricht;
 - b. heeft de inspectie daarover een inspectierapport als bedoeld in artikel 20, eerste lid, WOT uitgebracht; en
 - c. heeft Onze Minister het bevoegd gezag vervolgens vier weken in de gelegenheid gesteld om zijn zienswijze over de voorgenomen aanwijzing naar voren te brengen.
6. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op een samenwerkingsverband.

Paragraaf 10. Veiligheid

Artikel 3.37. Verplichting tot overleg en aangifte zedenmisdrijven

1. Indien het een bevoegd gezag bekend is geworden dat een persoon die voor zijn school met taken is belast, zich mogelijk schuldig maakt of heeft gemaakt aan een misdrijf tegen de zeden als bedoeld in Titel XIV van het Wetboek van Strafrecht of in het Tweede Boek, Titel XIV, van het Wetboek van Strafrecht BES jegens een minderjarige leerling van de school, treedt het bevoegd gezag onverwijld in overleg met de vertrouwensinspecteur, bedoeld in artikel 6 WOT.
2. Indien uit het overleg blijkt dat er sprake is van een redelijk vermoeden dat de betrokken persoon zich schuldig heeft gemaakt aan een misdrijf als bedoeld in het eerste lid, doet het bevoegd gezag onverwijld aangifte bij een opsporingsambtenaar als bedoeld in artikel 127 juncto artikel 141 van het Wetboek van Strafvordering of artikel 1 juncto artikel 184 van het Wetboek van

Strafvordering BES. Voordat het bevoegd gezag aangifte doet, stelt het de ouders van de leerling en de betrokken persoon hiervan op de hoogte. Het bevoegd gezag stelt de vertrouwensinspecteur onverwijld in kennis van de aangifte.

3. Het personeelslid dat bekend is geworden dat een voor de school met taken belast persoon zich mogelijk schuldig maakt of heeft gemaakt aan een misdrijf als bedoeld in het eerste lid, stelt het bevoegd gezag daarvan onverwijld in kennis.

Artikel 3.38. Zorgplicht veiligheid op school

1. Het bevoegd gezag zorgt voor de veiligheid op school, waarbij het bevoegd gezag in elk geval:

- a. beleid over de veiligheid voert;
- b. de veiligheid van leerlingen op school monitort met een instrument dat een representatief en actueel beeld hiervan geeft;
- c. ervoor zorgt dat bij een persoon in elk geval de volgende taken zijn belegd:
 - 1°. het coördineren van het beleid in het kader van het tegengaan van pesten; en
 - 2°. het fungeren als aanspreekpunt in het kader van pesten.

2. Onder veiligheid wordt verstaan de sociale, psychische en fysieke veiligheid van leerlingen.

3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over het instrument, bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, dat door de school wordt vormgegeven of gekozen, waaronder:

- a. de aandachtsgebieden die het instrument inzichtelijk maakt;
- b. de representativiteit van het instrument; en
- c. de frequentie waarmee het instrument wordt ingezet.

Artikel 3.39. Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

1. Het bevoegd gezag stelt voor het personeel een meldcode vast waarin stapsgewijs wordt aangegeven op welke wijze met signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling wordt omgegaan en die er redelijkerwijs aan bijdraagt dat zo snel en adequaat mogelijk hulp kan worden geboden.

2. Onder huiselijk geweld wordt verstaan: huiselijk geweld als bedoeld in artikel 1.1.1 van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015.

3. Onder kindermishandeling wordt verstaan: kindermishandeling als bedoeld in artikel 1.1 van de Jeugdwet.

4. Het bevoegd gezag bevordert de kennis en het gebruik van de meldcode.

5. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur wordt geregeld uit welke elementen een meldcode in elk geval bestaat.

Paragraaf 11. Overige bepalingen

Artikel 3.40. Overleg onderwijsachterstandenbeleid

1. Het college van burgemeester en wethouders, de bevoegde gezagsorganen van de scholen in de gemeente, en de bevoegde gezagsorganen van de in de gemeente gelegen aoc's voor zover het gaat om het daarin verzorgde vbo, voeren ten minste jaarlijks op overeenstemming gericht overleg over:

- a. het voorkomen van segregatie;
- b. het bevorderen van integratie en het bestrijden van onderwijsachterstanden;
- c. de afstemming over inschrijvings- en toelatingsprocedures;
- d. het uit het overleg voortvloeiende voorstel van het bevoegd gezag van in de gemeente gevestigde scholen om tot een evenwichtige verdeling van leerlingen met een onderwijsachterstand over de scholen te komen.

2. Het overleg is gericht op het maken van afspraken over de onderwerpen, bedoeld in de eerste volzin. Deze afspraken hebben zoveel mogelijk het karakter van meetbare doelen. De inspectie rapporteert jaarlijks over de mate waarin die doelen worden bereikt.

3. Het college van burgemeester en wethouders kan de uitkomsten van het overleg omzetten in bindende afspraken over onder andere de te realiseren prestaties en inspanningen, die, voordat de afspraken tot stand komen, aan alle partijen worden voorgelegd. Indien het overleg over de voorgenomen bindende afspraken niet tot overeenstemming leidt, schrijft het college van burgemeester en wethouders een nieuw overleg uit, waarbij het college initiatieven neemt tot het

bereiken van een zo groot mogelijke consensus. Indien ook dit overleg niet tot overeenstemming leidt, vragen het college van burgemeester en wethouders of een van de bevoegde gezagsorganen aan de geschillencommissie, bedoeld in het vierde lid, om een bindend advies.

4. Onze Minister stelt een geschillencommissie in.

5. De geschillencommissie bestaat uit een voorzitter en vier leden, die allen door Onze Minister worden benoemd. De vier leden worden benoemd op voordracht van de gezamenlijke besturenorganisaties en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. De voorzitter is een jurist.

6. De voorzitter en de leden worden benoemd voor een termijn van vier jaar. Zij zijn opnieuw benoembaar. Op eigen verzoek wordt aan hen ontslag verleend.

7. De geschillencommissie brengt binnen vier weken aan het college van burgemeester en wethouders of aan het bevoegd gezag dat om het advies heeft verzocht, een bindend advies als bedoeld in het derde lid uit. Het college van burgemeester en wethouders deelt dit advies mede aan de bevoegde gezagsorganen van de scholen in de gemeente.

HOOFDSTUK 4. VOORZIENINGENPLANNING

Paragraaf 1. Aanspraak op bekostiging

Artikel 4.1. Bekostiging en voorzieningenplanning

1. Bekostiging uit 's Rijks kas van een school of scholengemeenschap neemt geen aanvang dan krachtens de bepalingen van dit hoofdstuk.

2. Een uit 's Rijks kas bekostigde bijzondere school wordt in stand gehouden door een rechtspersoon met volledige rechtsbevoegdheid die zich het geven van voortgezet onderwijs ten doel stelt zonder daarbij het maken van winst te beogen, en die geen stichting is als bedoeld in artikel 3.10.

3. Artikel 4:32 Awb is niet van toepassing op de bekostiging van scholen.

Artikel 4.2. Nieuwe school of scholengemeenschap

1. Onze Minister brengt een openbare of bijzondere school voor bekostiging in aanmerking indien redelijkerwijs kan worden aangenomen dat deze school zal worden bezocht door ten minste:

- a. 390 leerlingen voor een school voor vwo;
- b. 325 leerlingen voor een school voor havo en 130 leerlingen voor een afdeling voor havo;
- c. 260 leerlingen voor een school voor mavo;
- d. 260 leerlingen voor een school voor vbo met 1 profiel als bedoeld in artikel 2.24, tweede lid;
- e. 160 leerlingen voor elk profiel van een school voor vbo indien meer dan 1 profiel binnen de school voor bekostiging in aanmerking wordt gebracht; of
- f. 120 leerlingen voor een school voor praktijkonderwijs.

2. Onze Minister brengt een openbare of bijzondere scholengemeenschap voor bekostiging in aanmerking indien redelijkerwijs kan worden aangenomen dat het aantal leerlingen van elk van de samenstellende scholen ten minste $\frac{3}{4}$ zal bedragen van het daarvoor in het eerste lid genoemde aantal.

3. Onze Minister kan een school of scholengemeenschap die ontstaat na splitsing van een school of scholengemeenschap voor bekostiging in aanmerking brengen indien wordt voldaan aan voorwaarden die bij ministeriële regeling zijn vastgesteld. Deze voorwaarden hebben in elk geval betrekking op:

- a. het aantal leerlingen op de teldatum in het jaar dat voorafgaat aan de aanvraag van de te splitsen school of van een of meer van de samenstellende scholen van de te splitsen scholengemeenschap; en
- b. het aantal leerlingen waarvan redelijkerwijs kan worden aangenomen dat deze na de splitsing de scholen of de samenstellende scholen van de scholengemeenschap zal bezoeken.

4. Onze Minister kan een openbare school of scholengemeenschap waarvoor een aanvraag als bedoeld in artikel 4.4, eerste lid, is ingediend, voor bekostiging in aanmerking brengen. Onze Minister brengt een openbare school of scholengemeenschap waarvoor een aanvraag als bedoeld in artikel 4.4, tweede lid, is ingediend voor bekostiging in aanmerking.

Artikel 4.3. Toevoegen profiel vbo of school

1. Onze Minister brengt een nieuw te vormen profiel als bedoeld in artikel 2.24, tweede lid, aan een al bekostigde school voor vbo voor bekostiging in aanmerking indien redelijkerwijs kan worden aangenomen dat dit profiel zal worden bezocht door ten minste:
 - a. 260 leerlingen indien het gaat om het toevoegen van 1 profiel; of
 - b. 160 leerlingen voor elk profiel indien het gaat om het toevoegen van 2 of meer profielen.
2. Onze Minister brengt een nieuw te vormen school die wordt toegevoegd aan een al bekostigde school of scholengemeenschap voor bekostiging in aanmerking indien redelijkerwijs kan worden aangenomen dat deze nieuwe school zal worden bezocht door ten minste 3/4 van het daarvoor in artikel 4.2, eerste lid, genoemde aantal leerlingen.

Artikel 4.4. Voldoende openbaar onderwijs

1. Gedeputeerde staten dragen er zorg voor dat is voorzien in de behoefte aan openbaar onderwijs door een voldoende aantal scholen in de provincie. Zij kunnen het college van burgemeester en wethouders van de gemeente opdragen, een aanvraag bij Onze Minister in te dienen om een openbare school of scholengemeenschap voor bekostiging in aanmerking te brengen indien de ouders van een naar hun oordeel voldoende groot aantal leerlingen hebben aangegeven dat zij dat wensen en het college van burgemeester en wethouders van de gemeente deze wens niet heeft ingewilligd.
2. Onze Minister kan het college van burgemeester en wethouders van de gemeente opdragen een aanvraag bij hem in te dienen om een openbare school of scholengemeenschap voor bekostiging in aanmerking te brengen, indien gedeputeerde staten het eerste lid niet toepassen en de ouders van een naar zijn oordeel voldoende groot aantal leerlingen hebben aangegeven dat zij indiening van een dergelijke aanvraag wensen.
3. Indien een besluit van Onze Minister op een aanvraag als bedoeld in dit artikel onherroepelijk is geworden, gaat het college van burgemeester en wethouders van de gemeente over tot stichting van de bij het besluit voor bekostiging in aanmerking gebrachte school of scholengemeenschap.

Artikel 4.5. Aanvraagprocedure nieuwe school, scholengemeenschap of profiel vbo

1. Het bevoegd gezag dient een aanvraag om een school voor bekostiging in aanmerking te brengen voor 1 november in bij Onze Minister.
2. De aanvraag vermeldt de schoolsoort en de plaats van vestiging van de school. Indien de aanvraag betrekking heeft op bijzonder onderwijs, vermeldt de aanvraag ook de verlangde richting.
3. De aanvraag gaat vergezeld van een prognose over de te verwachten omvang. Het aantal leerlingen dat naar verwachting een openbare school of een bijzondere school van de verlangde richting zal bezoeken, wordt voor elke schoolsoort of elk profiel berekend op basis van statistische gegevens die onder meer door het Centraal Bureau voor de Statistiek worden verstrekt.
4. Een aanvraag voor een school voor praktijkonderwijs wordt ingediend in overeenstemming met de bevoegde gezagsorganen in het samenwerkingsverband waarvan de school deel gaat uitmaken en na overleg met de gemeente.
5. Onze Minister besluit voor 1 mei volgend op de aanvraag of de school voor bekostiging in aanmerking wordt gebracht.
6. Onverminderd artikel 3:41 Awb wordt een besluit tot bekostiging van een nieuwe school gepubliceerd in de Staatscourant.
7. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op een aanvraag om een scholengemeenschap of een profiel als bedoeld in artikel 2.24, tweede lid, dan wel een school of scholengemeenschap die ontstaat na splitsing van een school of scholengemeenschap voor bekostiging in aanmerking te brengen.

Artikel 4.6. Huisvesting en aanvang bekostiging

1. Indien het bevoegd gezag daartoe op grond van artikel 6.4 een aanvraag indient, stelt het college van burgemeester en wethouders uiterlijk op 1 augustus van het zesde kalenderjaar na het besluit van Onze Minister om een school of scholengemeenschap voor bekostiging in aanmerking te brengen, huisvesting ter beschikking. Het besluit hiertoe maakt het college van burgemeester en wethouders meer dan een jaar voor het beschikbaar stellen van de huisvesting bekend.
2. Indien huisvesting is vereist, vangt de bekostiging aan op 1 augustus van het kalenderjaar volgend op het kalenderjaar waarin het bevoegd gezag, voor 1 augustus, heeft aangetoond dat het college van burgemeester en wethouders de huisvesting ter beschikking zal stellen.

3. Indien geen huisvesting is vereist, vangt de bekostiging aan op 1 augustus volgend op het besluit van Onze Minister om een school of scholengemeenschap voor bekostiging in aanmerking te brengen.

Artikel 4.7. Leerwegondersteunend onderwijs

Onze Minister kan op aanvraag van het bevoegd gezag van een school of scholengemeenschap leerwegondersteunend onderwijs voor bekostiging in aanmerking brengen indien dat doelmatig is gelet op het geheel en de spreiding van het aanbod van leerwegondersteunend onderwijs en de meerderheid van de bevoegde gezagsorganen van de overige scholen en scholengemeenschappen in het betrokken samenwerkingsverband instemt met de aanvraag.

Artikel 4.8. Omzetting

1. Onze Minister kan, onder door hem te stellen voorwaarden, voor bekostiging in aanmerking brengen een school die wordt opgericht door omzetting van een bekostigde openbare school in een gelijksoortige bijzondere school.
2. Onze Minister brengt voor bekostiging in aanmerking een school die wordt opgericht door omzetting van een bekostigde bijzondere school in:
 - a. een gelijksoortige openbare school; of
 - b. een gelijksoortige bijzondere school van een andere richting.
3. Een omzetting kan slechts plaatsvinden met ingang van 1 augustus van enig kalenderjaar.
4. Dit artikel is ook van toepassing op een scholengemeenschap.

Artikel 4.9. Samenvoeging scholen of scholengemeenschappen

1. Met inachtneming van hoofdstuk 3, paragraaf 7, kan Onze Minister een school of scholengemeenschap die is ontstaan door samenvoeging van scholen of scholengemeenschappen voor bekostiging in aanmerking brengen, indien voor elke bij de samenvoeging betrokken school of scholengemeenschap geldt dat ten minste een bij ministeriële regeling vast te stellen percentage van de leerlingen van een vestiging van die school of scholengemeenschap afkomstig is uit dezelfde postcodegebieden als de leerlingen van een vestiging van een andere bij de samenvoeging betrokken school of scholengemeenschap.
2. Na een samenvoeging kan op een vestiging in elk geval onderwijs worden verzorgd in dezelfde schoolsoorten, in dezelfde profielen als bedoeld in artikel 2.24, tweede lid, en artikel 2.25, tweede lid, en in dezelfde leerjaren als op de betrokken vestiging voor de samenvoeging werd verzorgd.
3. Een samenvoeging kan slechts plaatsvinden met ingang van 1 augustus van enig kalenderjaar.

Artikel 4.10. Verticale scholengemeenschappen

1. Met inachtneming van hoofdstuk 3, paragraaf 7, van deze wet en van de artikelen 2.1.8 tot en met 2.1.12 WEB kan Onze Minister voor bekostiging in aanmerking brengen een school voor:
 - a. mavo, vbo of praktijkonderwijs die wordt samengevoegd met een verticale scholengemeenschap waar een roc onderdeel van uitmaakt, indien ten minste een bij ministeriële regeling vast te stellen percentage van de leerlingen van een vestiging van de bij de samenvoeging betrokken school voor mavo, vbo of praktijkonderwijs en van de leerlingen van een vestiging van de verticale scholengemeenschap afkomstig is uit dezelfde postcodegebieden; of
 - b. mavo of praktijkonderwijs die wordt samengevoegd met een verticale scholengemeenschap waar een aoc onderdeel van uitmaakt, indien ten minste een bij ministeriële regeling vast te stellen percentage van de leerlingen van een vestiging van de bij de samenvoeging betrokken school voor mavo of praktijkonderwijs en van de leerlingen van een vestiging van de verticale scholengemeenschap afkomstig is uit dezelfde postcodegebieden.
2. Na een samenvoeging kan op een vestiging in elk geval onderwijs worden verzorgd in dezelfde schoolsoorten, in dezelfde profielen als bedoeld in artikel 2.24, tweede lid, en artikel 2.25, tweede lid, en in dezelfde leerjaren als op de betrokken vestiging voor de samenvoeging werd verzorgd.
3. Een samenvoeging kan slechts plaatsvinden met ingang van 1 augustus van enig kalenderjaar.

Paragraaf 2. Vestigingen

Artikel 4.11. Vestigingen

Aan een school of scholengemeenschap kan naast een hoofdvestiging zijn verbonden:

- a. een nevenvestiging; of
- b. een tijdelijke nevenvestiging.

Artikel 4.12. Hoofdvestiging

1. De eerste vestiging van een school of scholengemeenschap die op grond van artikel 4.2 voor bekostiging in aanmerking is gebracht, wordt aangeduid als hoofdvestiging.
2. Naast het onderwijsaanbod dat mag worden verzorgd door het voor bekostiging in aanmerking brengen van een scholengemeenschap, kan op een hoofdvestiging van een scholengemeenschap in elk geval onderwijs worden verzorgd in de in artikel 4.13, tweede tot en met vierde lid genoemde leerjaren van de schoolsoorten die de scholengemeenschap omvat.

Artikel 4.13. Nevenvestiging

1. Een nevenvestiging komt tot stand door een samenvoeging als bedoeld in artikel 71, 4.9, eerste lid, of door vorming van een nieuwe nevenvestiging van een school als bedoeld in artikel 4.18, eerste lid, onderdeel b.
2. Op een nevenvestiging van een school voor vwo of havo kan in elk geval onderwijs worden verzorgd in de eerste 3 leerjaren van die schoolsoort.
3. Op een nevenvestiging van een school voor mavo of vbo kan in elk geval onderwijs worden verzorgd in de eerste 2 leerjaren van die schoolsoort.
4. Op een nevenvestiging van een scholengemeenschap kan in elk geval onderwijs worden verzorgd in de in het tweede of derde lid genoemde leerjaren van de schoolsoorten die de scholengemeenschap omvat.

Artikel 4.14. Tijdelijke nevenvestiging

1. Een tijdelijke nevenvestiging voorziet in de tijdelijke huisvestingsbehoefte van een hoofdvestiging of nevenvestiging en is gelegen op hemelsbreed gemeten een afstand van minder dan 3 kilometer van de hoofdvestiging of nevenvestiging.
2. Onze Minister brengt een tijdelijke nevenvestiging voor bekostiging in aanmerking indien het bevoegd gezag heeft aangetoond dat het college van burgemeester en wethouders van de betrokken gemeente de benodigde huisvesting ter beschikking zal stellen. De verplichting in de eerste volzin is niet van toepassing op verticale scholengemeenschappen en scholen waarvoor jaarlijks een bedrag voor huisvestingskosten wordt betaald op grond van artikel 6.21.
3. Op een tijdelijke nevenvestiging kan onderwijs worden verzorgd in dezelfde schoolsoorten, in dezelfde profielen als bedoeld in de artikelen 2.24, tweede lid, en 2.25, tweede lid, en in dezelfde leerjaren als op de hoofdvestiging of nevenvestiging.

Artikel 4.15. Verplaatsing vestiging en gevolgen voor bekostigingsaanspraak

De aanspraak op bekostiging blijft bestaan indien het bevoegd gezag een vestiging verplaatst over hemelsbreed gemeten een afstand van minder dan 3 kilometer van de vorige vestigingsplaats.

Paragraaf 3. Regionale samenwerking voorzieningenplanning

Artikel 4.16. Regionale samenwerking

1. Een bevoegd gezag van een school of scholengemeenschap kan samenwerken met ten minste 1 ander bevoegd gezag met als doel het onderwijsaanbod af te stemmen op de vraag van de leerlingen, ouders en andere belanghebbenden in hun regio.
2. Een regio omvat een aaneengesloten gebied bestaande uit het grondgebied van een of meer gemeenten, met dien verstande dat:
 - a. op de deelnemende vestigingen van scholen of scholengemeenschappen per gemeente ten minste 60 procent staat ingeschreven van alle leerlingen die op het grondgebied van die gemeente voortgezet onderwijs volgen; en
 - b. ten minste 65 procent van de bevoegde gezagsorganen met een of meer vestigingen van scholen of scholengemeenschappen binnen die gemeente, bij de samenwerking betrokken is.

Artikel 4.17. Regionaal plan onderwijsvoorzieningen

1. De samenwerkende bevoegde gezagsorganen stellen voor hun regio een regionaal plan onderwijsvoorzieningen vast, dat een gezamenlijk gedragen visie bevat op het onderwijs in de regio.
2. In het plan worden in elk geval tot uitdrukking gebracht:
 - a. de omvang en begrenzing van de regio;
 - b. gegevens over het aanbod en gebruik van onderwijsvoorzieningen;
 - c. een overzicht van de onderwijsvoorzieningen die de bevoegde gezagsorganen binnen de looptijd van het plan voor bekostiging in aanmerking willen laten brengen en een prognose van het aantal leerlingen per vestiging;
 - d. de relatie van het bestaande en toekomstige onderwijsaanbod met het vervolgonderwijs en de arbeidsmarkt; en
 - e. de opvattingen van de deelnemers aan het overleg, bedoeld in het vierde en vijfde lid, over het bestaande en toekomstige onderwijsaanbod in relatie tot het vervolgonderwijs, de arbeidsmarkt en de onderwijshuisvesting.
3. Een regionaal plan onderwijsvoorzieningen geldt voor een periode van 5 jaar, die aanvangt op 1 augustus van enig kalenderjaar.
4. Voordat een regionaal plan onderwijsvoorzieningen wordt vastgesteld, overleggen de samenwerkende bevoegde gezagsorganen over een concept van het plan met:
 - a. de bevoegde gezagsorganen van de overige scholen of scholengemeenschappen in de regio;
 - b. vertegenwoordigers van de desbetreffende provincie of provincies; en
 - c. voor zover het gaat om het vbo, met vertegenwoordigers van het bedrijfsleven in de regio en met de bevoegde gezagsorganen van de roc's en de aoc's in de regio.
5. Voordat de samenwerkende bevoegde gezagsorganen een regionaal plan onderwijsvoorzieningen vaststellen, wordt over een concept van het plan op overeenstemming gericht overleg gevoerd met het college van burgemeester en wethouders van de betrokken gemeente of gemeenten. Daartoe wordt een procedure vastgesteld door de samenwerkende bevoegde gezagsorganen en het college van burgemeester en wethouders van die gemeente of gemeenten. De procedure bevat een voorziening voor het beslechten van geschillen.

Artikel 4.18. Aanvraag onderwijsvoorzieningen deelnemers RPO

1. Onverminderd artikel 4.19, brengt Onze Minister voor bekostiging in aanmerking een onderwijsvoorziening als bedoeld in de onderdelen a tot en met g, indien de voorziening is opgenomen in een regionaal plan onderwijsvoorzieningen en indien nodig ook wordt voldaan aan de in die onderdelen genoemde voorwaarden. Een bevoegd gezag kan voor 1 november bij Onze Minister een aanvraag indienen voor bekostiging van:
 - a. een vestiging die wordt verplaatst over hemelsbreed gemeten een afstand van 3 kilometer of meer van de huidige vestigingsplaats;
 - b. een nieuwe nevenvestiging, onder de verplichting dat ten minste een bij ministeriële regeling vast te stellen percentage van de leerlingen van één van de al bestaande vestigingen woont binnen hemelsbreed gemeten een afstand van 10 kilometer van de nieuwe nevenvestiging;
 - c. een of meer scholen die door het bevoegd gezag worden afgesplitst van een scholengemeenschap;
 - d. onderwijs vanaf het vierde leerjaar op een nevenvestiging aan een school voor vwo of havo, en onderwijs vanaf het derde leerjaar op een nevenvestiging aan een school voor mavo of vbo;
 - e. onderwijs in de gemengde leerweg op een nevenvestiging aan een school voor mavo of vbo of aan een aoc voor zover het gaat om het vbo, indien wordt voldaan aan voorwaarden die bij of krachtens algemene maatregel van bestuur zijn vastgesteld;
 - f. een profiel als bedoeld in artikel 2.24, tweede lid, onderdelen a tot en met c en f tot en met j, indien wordt voldaan aan bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen voorwaarden; of
 - g. het profiel dienstverlening en producten, bedoeld in artikel 2.24, tweede lid, onderdeel j, aan een aoc, voor zover het betreft het voorbereidend beroepsonderwijs, indien wordt voldaan aan bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen voorwaarden.
2. Onze Minister kan een onderwijsvoorziening als bedoeld in het eerste lid, onderdelen c tot en met g, die niet is opgenomen in een regionaal plan onderwijsvoorzieningen, voor bekostiging in aanmerking brengen indien de overige bevoegde gezagsorganen die deelnemen aan de regionale samenwerking instemmen met de aanvraag en ook wordt voldaan aan de in die onderdelen genoemde voorwaarden.

3. Onze Minister besluit voor 1 mei volgend op de aanvraag of de onderwijsvoorziening voor bekostiging in aanmerking wordt gebracht.
4. Onverminderd artikel 3:41 Awb wordt een besluit tot bekostiging van een onderwijsvoorziening op grond van dit artikel gepubliceerd in de Staatscourant.

Artikel 4.19. Weigeringsgrond

Onze Minister wijst een aanvraag als bedoeld in artikel 4.18 af indien een bevoegd gezag dat niet deelneemt aan de samenwerking aantoont dat de onderwijsvoorziening leidt tot meer dan 10 procent leerlingverlies op een vestiging van een school of scholengemeenschap van dat bevoegd gezag.

Artikel 4.20. Huisvesting en aanvang bekostiging onderwijsvoorziening deelnemers RPO

1. Indien het bevoegd gezag daarvoor op grond van artikel 6.4 een aanvraag indient, stelt het college van burgemeester en wethouders uiterlijk op 1 augustus van het zesde kalenderjaar na het besluit van Onze Minister om een onderwijsvoorziening als bedoeld in artikel 4.18, eerste lid, onderdelen a en b, voor bekostiging in aanmerking te brengen, huisvesting ter beschikking. Het college van burgemeester en wethouders maakt het besluit daartoe uiterlijk 1 jaar voor het beschikbaar stellen van de huisvesting bekend.
2. Na een besluit van Onze Minister om een onderwijsvoorziening als bedoeld in artikel 4.18 voor bekostiging in aanmerking te brengen vangt de bekostiging van de betrokken onderwijsvoorziening aan op 1 augustus van enig kalenderjaar.

Artikel 4.21. Voorbereiding besluiten

Op de voorbereiding van de besluiten bedoeld in artikel 4.18, eerste en tweede lid, is afdeling 3.4 Awb van toepassing, met uitzondering van artikel 3:18.

Paragraaf 4. Beëindiging van de bekostiging

Artikel 4.22. Opheffingsnormen

1. Een openbare school wordt opgeheven en de bekostiging van een bijzondere school wordt beëindigd indien de school in elk van 3 achtereenvolgende schooljaren op 1 oktober is bezocht door een aantal leerlingen dat minder bedraagt dan:
 - a. voor een school voor praktijkonderwijs: 70 leerlingen;
 - b. voor een school voor vbo met 1 of 2 profielen als bedoeld in artikel 2.24, tweede lid: 195 leerlingen;
 - c. voor een school voor vbo met 3 of 4 profielen: 240 leerlingen;
 - d. voor een school voor vbo met 5 of meer profielen: 360 leerlingen; en
 - e. voor de overige scholen: 3/4 van het aantal leerlingen dat voor de betrokken schoolsoort is genoemd in artikel 4.2, eerste lid.
2. Een openbare scholengemeenschap wordt opgeheven en de bekostiging van een bijzondere scholengemeenschap wordt beëindigd indien de scholengemeenschap in elk van 3 achtereenvolgende schooljaren is bezocht door een kleiner aantal leerlingen dan de helft van het aantal leerlingen dat op grond van artikel 4.2, eerste lid is vereist voor stichting van de scholen die deel uitmaken van de scholengemeenschap, met dien verstande dat het voor scholen voor voorbereidend beroepsonderwijs binnen een scholengemeenschap gaat om:
 - a. 130 leerlingen voor een school met 1 of 2 profielen;
 - b. 160 leerlingen voor een school met 3 of 4 profielen;
 - c. 240 leerlingen voor een school met 5 of 6 profielen; en
 - d. 360 leerlingen voor een school met 7 of meer profielen.
3. Een openbare school of scholengemeenschap wordt opgeheven en de bekostiging van een bijzondere school of scholengemeenschap wordt beëindigd met ingang van 1 augustus volgend op de 3 achtereenvolgende schooljaren, bedoeld in het eerste of tweede lid.
4. Indien een profiel als bedoeld in artikel 2.24, tweede lid, of artikel 2.25, tweede lid, aan een school voor vbo gedurende 3 achtereenvolgende schooljaren door 0 leerlingen gevolgd is, wordt dat profiel aan een openbare school opgeheven, of gaat de aanspraak op bekostiging voor dat profiel aan een bijzondere school verloren met ingang van 1 augustus volgend op die 3 achtereenvolgende schooljaren.

Artikel 4.23. Grondslag, afbouw en uitzonderingsmogelijkheden

1. Ontbreekt voor de leerlingen binnen redelijke afstand plaatsruimte op een gelijksoortige school waar het verlangde onderwijs wordt gegeven, dan past Onze Minister artikel 4.22 zo toe dat de leerlingen van elk leerjaar het onderwijs kunnen voltooien.
2. Artikel 4.22 blijft buiten toepassing totdat de school alle leerjaren verzorgt.
3. In bijzondere gevallen kan Onze Minister op aanvraag van het bevoegd gezag besluiten toe te staan, dat een openbare school in stand wordt gehouden of een bijzondere school wordt bekostigd, ook al is het aantal leerlingen minder dan in artikel 4.22 is vermeld of op grond van artikel 11.53, tweede lid, is vastgesteld. De toestemming geldt voor een door Onze Minister te bepalen tijd.
4. Binnen 8 weken nadat de aantallen leerlingen per school voor voortgezet onderwijs zijn bekendgemaakt door het Centraal Bureau voor de Statistiek of door Onze Minister, stellen gedeputeerde staten vast welke scholen uit hun provincie die door de gemeente in stand worden gehouden al 1 jaar lang niet meer voldoen aan de norm van artikel 4.22 die voor hen geldt. Wanneer gedeputeerde staten van oordeel zijn dat er als gevolg van de opheffing van een school als bedoeld in de vorige volzin, niet meer voldoende zal zijn voorzien in de behoefte aan openbaar onderwijs in een voldoende aantal scholen, geven gedeputeerde staten aan het college van burgemeester en wethouders de opdracht om op een aanvraag te doen op grond van het derde lid.

Artikel 4.24. Beëindiging bekostiging bij einde looptijd regionaal plan onderwijsvoorzieningen

1. Bij het verstrijken van de looptijd van een regionaal plan onderwijsvoorzieningen als bedoeld in artikel 4.17 gaat de aanspraak op bekostiging verloren voor zover het gaat om een profiel als bedoeld in artikel 4.18, eerste lid, onderdeel f of g. De bekostiging blijft in dat geval nog 1 jaar gehandhaafd voor het onderwijs in het derde leerjaar en nog 2 jaar voor het onderwijs in het vierde leerjaar.
2. Het eerste lid is niet van toepassing indien het betrokken profiel voor bekostiging in aanmerking is gebracht op grond van een aansluitend regionaal plan onderwijsvoorzieningen als bedoeld in artikel 4.17 of op grond van artikel 4.3, eerste lid.

Artikel 4.25. Beëindiging bekostiging afdelingen voor havo

De artikelen 4.22 en 4.23 zijn, voor zover zij betrekking hebben op scholen voor havo, van overeenkomstige toepassing op afdelingen als bedoeld in artikel 2.5.

Paragraaf 5. Overige bepalingen

Artikel 4.26. Cursussen

1. Onze Minister kan in bijzondere gevallen cursussen voortgezet onderwijs, voor zover het niet gaat om vbo, geheel of gedeeltelijk en voor een door hem te bepalen periode voor bekostiging in aanmerking brengen, indien naar zijn oordeel daaraan behoefte bestaat.
2. Onze Minister kan aan de bekostiging verplichtingen verbinden.
3. Onze Minister kan in verband met de in het eerste lid bedoelde bekostiging een bekostigingsplafond instellen. In dat geval worden bij ministeriële regeling regels over de verdeling vastgesteld.
4. Indien een cursus voortgezet onderwijs voor bekostiging in aanmerking wordt gebracht, is artikel 2.109 van overeenkomstige toepassing.

Artikel 4.27. Overige uitvoeringsregels voorzieningenplanning

Bij ministeriële regeling worden nadere regels gesteld over:

- a. aanvraagprocedures voor onderwijsvoorzieningen, waarbij onderscheid kan worden gemaakt naar aanvragen binnen en buiten regionale samenwerking als bedoeld in paragraaf 3;
- b. meldingen bij omzetting als bedoeld in artikel 4.8, tweede lid, opening van een tijdelijke nevenvestiging als bedoeld in artikel 4.14, of verplaatsing van een vestiging over hemelsbreed gemeten een afstand van minder dan 3 kilometer van de vorige vestigingsplaats als bedoeld in artikel 4.15; en
- c. de berekening van leerlingverlies als bedoeld in artikel 4.19.

HOOFDSTUK 5. BEKOSTIGING, VERANTWOORDING EN INFORMATIEVOORZIENING

Paragraaf 1. Algemene bepalingen bekostiging

Artikel 5.1. Algemeen

1. Het Rijk bekostigt met inachtneming van dit hoofdstuk de scholen of scholengemeenschappen waarvan de bekostiging aanvangt op grond van hoofdstuk 4. De uitgaven, bedoeld in de artikelen 5.23 en 5.24, en de bedragen die de gemeente op grond van deze wet in aanvulling op de rijksbekostiging verstrekt, blijven ten laste van de gemeente.
2. Het Rijk bekostigt met inachtneming van dit hoofdstuk samenwerkingsverbanden.
3. Rijksbekostiging aan niet door de gemeente in stand gehouden scholen wordt uitsluitend verstrekt op grond van de bepalingen van deze wet.

Artikel 5.2. Bekostiging van cursussen

Voor cursussen aan een scholengemeenschap of aan een school kunnen zo nodig in afwijking van dit hoofdstuk bij of krachtens algemene maatregel van bestuur regels worden gegeven voor de toepassing van dit hoofdstuk.

Artikel 5.3. Toepassing hoofdstuk 5 op openbare scholen in stand gehouden door stichting of openbare rechtspersoon

Voor de toepassing van dit hoofdstuk zijn de regels over bijzondere scholen van overeenkomstige toepassing op openbare scholen die in stand worden gehouden door een openbare rechtspersoon als bedoeld in artikel 3.4 of door een stichting als bedoeld in artikel 3.10, tenzij anders is bepaald.

Paragraaf 2. Berekeningsgrondslagen bekostiging scholen; personeelskosten en exploitatiekosten

Artikel 5.4. Berekeningsgrondslag personeelsbekostiging

De bekostiging van de kosten voor de rectoren, directeuren, conrectoren en adjunct-directeuren, de leraren en het onderwijsondersteunend personeel is het bedrag dat wordt verkregen door de formatie die op grond van artikel 5.5 is vastgesteld te vermenigvuldigen met een gemiddelde personeelslast. De gemiddelde personeelslast is het genormeerde bedrag van de personele middelen per formatieplaats voor elke personeelscategorie. In dat bedrag zijn incidentele loonontwikkelingen en algemene salarismaatregelen verwerkt. Onder de personele middelen worden verstaan de middelen voor de salarissen, toelagen, uitkeringen en vergoedingen voor personeel van de scholen, en de bijdragen tot hun pensioen en tot dat van hun nagelaten betrekkingen. De gemiddelde personeelslast kan per schoolsoort verschillen en wordt bij ministeriële regeling vastgesteld.

Artikel 5.5. Berekeningsgrondslag formatie-omvang voor personeelsbekostiging

1. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden voor de scholen de grondslagen vastgesteld voor de omvang van de formatie van:
 - a. de rectoren, directeuren, conrectoren en adjunct-directeuren;
 - b. de leraren; en
 - c. het onderwijsondersteunend personeel.
2. De formatie is redelijkerwijs voldoende voor:
 - a. het leiden en beheren van de school, wat de rectoren, directeuren, conrectoren en adjunct-directeuren betreft;
 - b. het geven van onderwijs, wat de leraren betreft; en
 - c. de overige werkzaamheden voortvloeiende uit het geven van onderwijs, en voor de ondersteuning van het onderwijs, wat het ondersteunend personeel betreft.
3. De berekeningsgrondslag voor de formatie-omvang is wat het personeel betreft in elk geval een normatieve relatie tussen het aantal leerlingen en het aantal personeelsleden van de school, onderscheiden naar personeelscategorieën.
4. De berekeningsgrondslag is wat de leraren betreft bovendien een vast aantal formatieplaatsen.
5. Voor scholen met leerwegondersteunend onderwijs dat op grond van artikel 4.7 of artikel 2.54,

tweede lid, in aanmerking komt voor bekostiging, geldt wat de leraren betreft een afzonderlijke grondslag op basis van het aantal leerlingen in dat onderwijs voor wie het samenwerkingsverband heeft bepaald dat zij op dat onderwijs zijn aangewezen of toelaatbaar zijn tot het praktijkonderwijs.

Artikel 5.6. Berekeningsgrondslag bekostiging voor vervangingskosten personeel, uitkeringen gewezen personeel en suppleties inzake arbeidsongeschiktheid

Aan de scholen wordt in verband met de kosten van vervanging van personeel en de kosten van werkloosheidsuitkeringen, suppleties inzake arbeidsongeschiktheid en uitkeringen wegens ziekte en arbeidsongeschiktheid van gewezen personeel anders dan op grond van de Ziektewet, bekostiging verstrekt. Deze bekostiging is een jaarlijks bij ministeriële regeling vast te stellen percentage van de bekostiging van de salarissen die onderdeel zijn van de gemiddelde personeelslast, bedoeld in artikel 5.4. Bij ministeriële regeling kan dit percentage tussentijds worden gewijzigd. De ministeriële regeling kan regelen welk deel van de bekostiging van de salarissen wordt gehanteerd bij de berekening, bedoeld in de eerste volzin.

Artikel 5.7. Berekeningsgrondslag exploitatiebekostiging

1. De bekostiging voor de exploitatiekosten van de scholen heeft betrekking op de volgende componenten:

- a. onderhoud van het gebouw en het terrein;
- b. energie- en waterverbruik;
- c. middelen, waaronder lesmateriaal als bedoeld in artikel 2.109;
- d. administratie, beheer en bestuur;
- e. loopbaanoriëntatie en -begeleiding;
- f. schoonmaak; en
- g. publiekrechtelijke heffingen, met uitzondering van belastingen ter zake van onroerende zaken.

2. De bekostiging wordt zodanig vastgesteld dat zij voldoet aan de redelijke behoeften van een in normale omstandigheden verkerende school.

3. De bekostiging omvat:

- a. een vast bedrag per school;
 - b. een bedrag dat afhankelijk is van de normatieve ruimtebehoefte per leerling;
 - c. een bedrag dat afhankelijk is van het aantal leerlingen van de school; en
 - d. voor scholen met leerwegondersteunend onderwijs dat op grond van artikel 4.7 of artikel 2.54, tweede lid, in aanmerking is gebracht voor bekostiging, een bedrag dat afhankelijk is van het aantal leerlingen in dat onderwijs voor wie het samenwerkingsverband heeft bepaald dat zij op dat onderwijs zijn aangewezen of toelaatbaar zijn tot het praktijkonderwijs.
4. De bedragen, bedoeld in het derde lid, onderdelen a tot en met c, kunnen per schoolsoort en per groep van leerlingen verschillen. De bedragen, bedoeld in het derde lid, onderdelen b en c, kunnen bovendien verschillen voor:

- a. de eerste twee leerjaren van de school; en
- b. de overige leerjaren.

5. Bij ministeriële regeling worden jaarlijks voor 1 oktober de bedragen vastgesteld, bedoeld in het derde lid, onderdelen a tot en met d, en worden nadere regels gegeven over de wijze waarop de bekostiging wordt berekend en vastgesteld. De vastgestelde bedragen gelden voor het kalenderjaar dat aansluit op het tijdstip van vaststelling.

6. Bij de vaststelling van de bedragen, bedoeld in het derde lid, onderdelen a tot en met c, of als tussentijdse aanpassing van die bedragen, worden volgens bij ministeriële regeling te geven regels loon- en prijsontwikkelingen verwerkt, tenzij de toestand van de rijksfinanciën zich daartegen verzet.

Artikel 5.8. Teldatum aantal leerlingen dat meetelt voor berekening bekostiging

Voor het bepalen van de hoogte van de bekostiging, bedoeld in de artikelen 5.4 en 5.7, neemt Onze Minister, volgens daarover bij algemene maatregel van bestuur te stellen regels, het aantal leerlingen in aanmerking dat op 1 oktober van het jaar, voorafgaand aan het jaar waarop de bekostiging betrekking heeft, als werkelijk schoolgaand aan de school stond ingeschreven.

Artikel 5.9. Verstrekken aanvullende bekostiging voor een bepaalde periode bij bijzondere ontwikkelingen

1. Indien bijzondere ontwikkelingen in het voortgezet onderwijs daartoe aanleiding geven, kunnen bij ministeriële regeling regels worden gesteld over het verstrekken van aanvullende bekostiging voor personeelskosten of exploitatiekosten.
2. Onze Minister kan in verband met deze aanvullende bekostiging een bekostigingsplafond vaststellen. In dat geval worden bij ministeriële regeling regels over de verdeling van de aanvullende bekostiging gesteld.

Artikel 5.10. Aanvraag en verstrekken aanvullende bekostiging voor een bepaalde periode bij bijzondere omstandigheden

1. Indien bijzondere omstandigheden aan een school daartoe aanleiding geven, kan Onze Minister aanvullende bekostiging voor personeelskosten of exploitatiekosten verstrekken.
2. De verstrekking vindt plaats:
 - a. op aanvraag van het bevoegd gezag;
 - b. indien nodig onder het verbinden van voorwaarden aan de verstrekking; en
 - c. voor een bepaalde periode.
3. De aanvraag wordt ingediend in het kalenderjaar waarin de bijzondere omstandigheden zich aandienen. Onze Minister beslist binnen vier maanden na ontvangst van de aanvraag.
4. Onze Minister kan in verband met deze aanvullende bekostiging een bekostigingsplafond vaststellen. In dat geval worden bij ministeriële regeling regels over de verdeling van de aanvullende bekostiging gesteld.

Artikel 5.11. Verstrekken middelen in aanvulling op bekostiging

Onze Minister kan aanvullende middelen ter beschikking stellen die niet strekken tot bekostiging van het onderwijs, bedoeld in deze wet, en de schoolbegeleiding, bedoeld in de artikelen 179 WPO en 165 WEC ten behoeve daarvan, maar die direct of indirect dienstig zijn voor de uitvoering van het onderwijs of voor verhoging van de mogelijkheid tot deelname aan het onderwijs. Onze Minister kan aan de beschikbaarstelling voorwaarden verbinden. Bij de toepassing van dit artikel zijn de artikelen 4, 5, 9 en 10 van de Wet overige OCW-subsidies van toepassing.

Artikel 5.12. Verstrekken subsidie godsdienstonderwijs en levensbeschouwelijk onderwijs op openbare scholen

1. Onze Minister kan aan de kerkelijke gemeenten of de plaatselijke kerken, bedoeld in artikel 2.39, eerste lid en aan de genootschappen, bedoeld in artikel 2.39, tweede lid, subsidie verstrekken voor het onderwijs, bedoeld in die artikelen.
2. De artikelen 4, 5, 9 en 10 van de Wet overige OCW-subsidies zijn van toepassing, met dien verstande dat subsidie alleen kan worden verstrekt op grond van een algemene maatregel van bestuur.

Paragraaf 3. Berekeningsgrondslagen bekostiging samenwerkingsverbanden: personeelskosten en kosten materiële instandhouding

Artikel 5.13. Grondslag bekostiging personeel samenwerkingsverband

1. Aan het samenwerkingsverband wordt personeelsbekostiging toegekend.
2. De personeelsbekostiging bestaat uit een bij ministeriële regeling vast te stellen bedrag per leerling voor het aantal leerlingen op vestigingen van scholen in het samenwerkingsverband op 1 oktober van het jaar voorafgaand aan het jaar waarop de bekostiging betrekking heeft.
3. Voor elke leerling die op 1 oktober van het jaar voorafgaand aan het jaar waarop de bekostiging betrekking heeft, was ingeschreven op een school voor voortgezet speciaal onderwijs of speciaal en voortgezet onderwijs behorend tot cluster 3 of 4, wordt een bedrag in mindering gebracht op de bekostiging van het samenwerkingsverband dat de leerling op grond van artikel 40, twaalfde lid, WEC toelaatbaar heeft verklaard tot het voortgezet speciaal onderwijs. Het in de eerste volzin bedoelde bedrag is afhankelijk van de in de toelaatbaarheidsverklaring opgenomen ondersteuningsbehoefte van de leerling en komt overeen met één van de normbedragen die bij ministeriële regeling worden vastgesteld.
4. Het derde lid is van overeenkomstige toepassing op leerlingen opgenomen in residentiële instellingen aan wie op 1 oktober van het jaar voorafgaand aan het jaar waarop de bekostiging betrekking heeft onderwijs werd gegeven op basis van een samenwerkingsovereenkomst als

bedoeld in artikel 71c, tweede lid, WEC, met dien verstande dat het normbedrag, bedoeld in artikel 117, zevende lid, WEC in mindering wordt gebracht op de bekostiging van:

a. het samenwerkingsverband:

1° dat verantwoordelijk is voor de bekostiging tijdens de inschrijving op een school voor voortgezet speciaal onderwijs of speciaal en voortgezet speciaal onderwijs behorend tot cluster 3 en 4, bedoeld in de WEC, indien de leerling onmiddellijk voorafgaand aan de opname in de residentiële instelling was ingeschreven op een school voor voortgezet speciaal onderwijs of speciaal en voortgezet speciaal onderwijs; of

2° waartoe de vestiging van de school behoort waar de leerling was ingeschreven en bekostigd voorafgaand aan de opname in de residentiële instelling; of

b. het samenwerkingsverband in het gebied waarvan de leerling woonachtig is, indien de leerling onmiddellijk voorafgaand aan de opname in de residentiële instelling niet was ingeschreven op een school of op een school voor voortgezet speciaal onderwijs of speciaal en voortgezet speciaal onderwijs behorend tot cluster 3 of 4.

5. De bedragen per leerling, bedoeld in het tweede lid, zijn de uitkomst van een bij algemene maatregel van bestuur vast te stellen hoeveelheid formatie per leerling, vermenigvuldigd met een bedrag. Bij de vaststelling van de bedragen, bedoeld in het tweede lid, wordt in ieder geval rekening gehouden met de ontwikkeling van de genormeerde gemiddelde personeelslast van de scholen voor speciaal onderwijs, de scholen voor voortgezet speciaal onderwijs en de scholen voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs.

6. De artikelen 5.9 en 5.10, wat de personeelskosten betreft, zijn van overeenkomstige toepassing op het samenwerkingsverband.

Artikel 5.14. Vermindering bekostiging personeelskosten bij uitputting bekostiging personeelskosten samenwerkingsverband

Indien het totaal van de bedragen, bedoeld in artikel 5.13, derde lid, eerste volzin, en vierde lid, de personeelsbekostiging van het samenwerkingsverband, bedoeld in artikel 5.13, eerste lid, overschrijdt, wordt het bedrag waarmee die bekostiging wordt overschreden door Onze Minister in mindering gebracht op de personele bekostiging van alle scholen en scholen voor voortgezet speciaal onderwijs en speciaal en voortgezet speciaal onderwijs behorend tot cluster 3 of 4, waarvan één of meer vestigingen zijn gelegen in het gebied van het samenwerkingsverband. Het bedrag dat in mindering wordt gebracht, wordt per school dan wel school voor voortgezet speciaal onderwijs of speciaal en voortgezet speciaal onderwijs behorend tot cluster 3 of 4, voor zover het betreft het daaraan verzorgde voortgezet speciaal onderwijs, bepaald op basis van het leerlingenaantal van de betrokken vestiging of vestigingen in het samenwerkingsverband.

Artikel 5.15. Aanvullende bekostiging personeelskosten samenwerkingsverband

1. In aanvulling op de bekostiging van artikel 5.13, ontvangt het samenwerkingsverband aanvullende bekostiging voor personeelskosten voor leerwegondersteunend onderwijs en praktijkonderwijs en bekostiging voor regionale ondersteuning als bedoeld in het tweede, derde en vierde lid.

2. De aanvullende bekostiging voor personeelskosten voor leerwegondersteunend onderwijs bestaat uit een bij ministeriële regeling vast te stellen bedrag per leerling. Het aantal leerlingen wordt bepaald door:

a. het aantal leerlingen op 1 oktober 2012 op vestigingen in het gebied van het samenwerkingsverband dat is ingeschreven als leerling die leerwegondersteunend onderwijs ontvangt uit te drukken in een percentage van het totaal aantal leerlingen ingeschreven op vestigingen in het gebied van het samenwerkingsverband op 1 oktober 2012; en

b. het percentage, bedoeld onder a, toe te passen op het aantal leerlingen ingeschreven op vestigingen in het gebied van het samenwerkingsverband op 1 oktober van het jaar voorafgaand aan het jaar waarop de bekostiging betrekking heeft.

3. De aanvullende bekostiging voor personeelskosten voor praktijkonderwijs bestaat uit een bij ministeriële regeling vast te stellen bedrag per leerling. Het aantal leerlingen wordt bepaald door:

a. het aantal leerlingen op 1 oktober 2012 op vestigingen in het gebied van het samenwerkingsverband dat is ingeschreven als leerling op een school voor praktijkonderwijs uit te drukken in een percentage van het totaal aantal leerlingen ingeschreven op vestigingen in het gebied van het samenwerkingsverband op 1 oktober 2012; en

b. het percentage, bedoeld onder a, toe te passen op het aantal leerlingen ingeschreven op vestigingen in het gebied van het samenwerkingsverband op 1 oktober van het jaar voorafgaand aan het jaar waarop de bekostiging betrekking heeft.

4. De bekostiging voor regionale ondersteuning bestaat uit een bij ministeriële regeling vast te stellen bedrag per leerling die is ingeschreven op een school of vestiging in het gebied van het samenwerkingsverband. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden vastgesteld over de vaststelling en uitkering van de in de eerste volzin bedoelde bekostiging voor regionale ondersteuning.

5. De bedragen per leerling bedoeld in het tweede en het derde lid, zijn de uitkomst van een bij of krachtens algemene maatregel van bestuur vast te stellen hoeveelheid formatie per leerling, vermenigvuldigd met een bij ministeriële regeling vast te stellen bedrag.

6. Voor elke leerling die op 1 oktober van het jaar voorafgaand aan het jaar waarover de bekostiging plaatsvindt, was aangewezen op leerwegondersteunend onderwijs op een vestiging in het gebied van het samenwerkingsverband die bekostigd is op grond van artikel 4.7 of artikel 2.54, tweede lid, wordt een bij ministeriële regeling vast te stellen bedrag in mindering gebracht op de in het eerste lid bedoelde bekostiging van het samenwerkingsverband.

7. Voor elke leerling die op 1 oktober van het jaar voorafgaand aan het jaar waarop de bekostiging betrekking heeft, was ingeschreven op een vestiging voor praktijkonderwijs in het gebied van het samenwerkingsverband, wordt een bij ministeriële regeling vast te stellen bedrag in mindering gebracht op de in het eerste lid bedoelde bekostiging van het samenwerkingsverband.

Artikel 5.16. Vermindering bekostiging personeelskosten bij uitputting aanvullende bekostiging personeelskosten samenwerkingsverband

Indien het totaal van de bedragen, bedoeld in artikel 5.15, zesde en zevende lid, de personeelsbekostiging van het samenwerkingsverband, bedoeld in artikel 5.15, eerste lid, overschrijdt, wordt het bedrag waarmee die bekostiging wordt overschreden door Onze Minister in mindering gebracht op de personele bekostiging van alle scholen en scholen voor voortgezet speciaal onderwijs en speciaal en voortgezet speciaal onderwijs behorend tot cluster 3 of 4, waarvan één of meer vestigingen zijn gelegen in het gebied van het samenwerkingsverband. Het bedrag dat in mindering wordt gebracht wordt bepaald per school dan wel school voor voortgezet speciaal onderwijs of speciaal en voortgezet speciaal onderwijs behorend tot cluster 3 of 4, voor zover het betreft het daaraan verzorgde voortgezet speciaal onderwijs, op basis van het leerlingenaantal op 1 oktober voorafgaand aan het jaar waarop de bekostiging betrekking heeft, van de desbetreffende vestiging of vestigingen in het gebied van het samenwerkingsverband.

Artikel 5.17. Overdracht van bekostiging personeelskosten aan scholen voor voortgezet speciaal onderwijs en scholen voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs

1. Indien op 1 februari van een bepaald jaar het aantal leerlingen dat door het samenwerkingsverband toelaatbaar is verklaard tot het voortgezet speciaal onderwijs en is ingeschreven op scholen voor voortgezet speciaal onderwijs en speciaal en voortgezet speciaal onderwijs behorend tot cluster 3 of 4, voor zover het betreft het daaraan verzorgde voortgezet speciaal onderwijs, meer bedraagt dan op 1 oktober daaraan voorafgaand, draagt het samenwerkingsverband voor het verschil per leerling een bedrag over aan de school waar de leerling is ingeschreven. Het in de eerste volzin bedoelde bedrag is de som van:

a. een bedrag dat afhankelijk is van de in de toelaatbaarheidsverklaring opgenomen ondersteuningsbehoefte van de leerling en dat overeenkomt met één van de normbedragen die bij ministeriële regeling worden vastgesteld; en

b. een bij ministeriële regeling vast te stellen bedrag, welk bedrag wordt verhoogd met een bedrag dat wordt vermenigvuldigd met de geraamde landelijk gewogen gemiddelde leeftijd van leraren van scholen voor voortgezet speciaal onderwijs.

2. De overdracht op grond van het eerste lid heeft betrekking op het schooljaar dat volgt op de in het eerste lid bedoelde peildatum.

3. Indien de in artikel 5.13, eerste lid, bedoelde bekostiging niet voldoende is om daaruit de verplichtingen, bedoeld in dit artikel na te komen, dragen alle scholen en scholen voor voortgezet speciaal onderwijs en speciaal en voortgezet speciaal onderwijs behorend tot cluster 3 of 4, voor zover het betreft het daaraan verzorgde voortgezet speciaal onderwijs, waarvan één of meer vestigingen zijn gelegen in het gebied van het samenwerkingsverband, de ontbrekende bekostiging over aan het samenwerkingsverband. Het aandeel van de onderscheiden scholen en scholen voor

voortgezet speciaal onderwijs en speciaal en voortgezet speciaal onderwijs, bedoeld in de eerste volzin, wordt bepaald overeenkomstig de regeling die daarvoor op grond van artikel 2.53, negende lid, onderdeel h, in het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband is opgenomen.

Artikel 5.18. Bekostiging samenwerkingsverband materiële instandhouding

1. Aan het samenwerkingsverband wordt bekostiging voor materiële instandhouding toegekend.
2. De in het eerste lid bedoelde bekostiging bestaat uit een bij ministeriële regeling vast te stellen bedrag per leerling voor het aantal leerlingen op vestigingen van scholen in het samenwerkingsverband op 1 oktober van het jaar voorafgaand aan het jaar waarover de bekostiging plaatsvindt.
3. Voor elke leerling die op 1 oktober van het jaar voorafgaand aan het jaar waarover de bekostiging plaatsvindt, was ingeschreven op een school voor voortgezet speciaal onderwijs of speciaal en voortgezet onderwijs behorend tot cluster 3 of 4, wordt een bedrag in mindering gebracht op de in het eerste lid bedoelde bekostiging van het samenwerkingsverband dat de leerling op grond van artikel 40, twaalfde lid, WEC toelaatbaar heeft verklaard tot het voortgezet speciaal onderwijs. Het in de eerste volzin bedoelde bedrag is afhankelijk van de in de toelaatbaarheidsverklaring opgenomen ondersteuningsbehoefte van de leerling en komt overeen met één van de normbedragen die bij ministeriële regeling worden vastgesteld.
4. Het derde lid is van overeenkomstige toepassing op leerlingen opgenomen in residentiële instellingen aan wie op 1 oktober van het jaar voorafgaand aan het jaar waarover de bekostiging plaatsvindt onderwijs werd gegeven op basis van een samenwerkingsovereenkomst als bedoeld in artikel 71c, tweede lid, WEC, met dien verstande dat het normbedrag, bedoeld in artikel 117, zevende lid, van die wet in mindering wordt gebracht op de bekostiging van:
 - a. het samenwerkingsverband:
 - 1° dat verantwoordelijk is voor de bekostiging tijdens de inschrijving op een school voor voortgezet speciaal onderwijs of speciaal en voortgezet speciaal onderwijs behorend tot cluster 3 en 4, bedoeld in de WEC, indien de leerling onmiddellijk voorafgaand aan de opname in de residentiële instelling was ingeschreven op een school voor voortgezet speciaal onderwijs of speciaal en voortgezet speciaal onderwijs; of
 - 2° waartoe de vestiging van de school behoort waar de leerling was ingeschreven en bekostigd voorafgaand aan de opname in de residentiële instelling; of
 - b. het samenwerkingsverband in het gebied waarvan de leerling woonachtig is, indien de leerling onmiddellijk voorafgaand aan de opname in de residentiële instelling niet was ingeschreven op een school of op een school voor voortgezet speciaal onderwijs of speciaal en voortgezet speciaal onderwijs behorend tot cluster 3 of 4.
5. De artikelen 5.9 en 5.10, wat de kosten voor materiële instandhouding betreft, zijn van overeenkomstige toepassing op het samenwerkingsverband.

Artikel 5.19. Vermindering bekostiging materiële instandhouding bij uitputting bekostiging materiële instandhouding samenwerkingsverband

Indien het totaal van de bedragen, bedoeld in artikel 5.18, derde lid, eerste volzin, en vierde lid, de materiële bekostiging van het samenwerkingsverband, bedoeld in artikel 5.18, eerste lid, overschrijdt, wordt het bedrag waarmee die bekostiging wordt overschreden door Onze Minister in mindering gebracht op de materiële bekostiging van alle scholen en scholen voor voortgezet speciaal onderwijs en speciaal en voortgezet speciaal onderwijs behorend tot cluster 3 of 4, waarvan één of meer vestigingen zijn gelegen in het gebied van het samenwerkingsverband. Het bedrag dat in mindering wordt gebracht wordt per school dan wel school voor voortgezet speciaal onderwijs of speciaal en voortgezet speciaal onderwijs behorend tot cluster 3 of 4, voor zover het betreft het daaraan verzorgde voortgezet speciaal onderwijs, bepaald op basis van het leerlingenaantal van de desbetreffende vestiging of vestigingen in het samenwerkingsverband.

Artikel 5.20. Aanvullende bekostiging materiële instandhouding samenwerkingsverband

1. In aanvulling op de bekostiging van artikel 5.18, ontvangt het samenwerkingsverband aanvullende bekostiging voor materiële instandhouding voor leerwegondersteunend onderwijs en praktijkonderwijs en bekostiging voor regionale ondersteuning als bedoeld in het tweede, derde en vierde lid.

2. De aanvullende bekostiging voor materiële instandhouding voor leerwegondersteunend onderwijs bestaat uit een bij ministeriële regeling vast te stellen bedrag per leerling. Het aantal leerlingen wordt bepaald door:

- a. het aantal leerlingen op 1 oktober 2012 op vestigingen in het gebied van het samenwerkingsverband dat is ingeschreven als leerling die leerwegondersteunend onderwijs ontvangt uit te drukken in een percentage van het totaal aantal leerlingen ingeschreven op vestigingen in het gebied van het samenwerkingsverband op 1 oktober 2012; en
- b. het percentage, bedoeld onder a, toe te passen op het aantal leerlingen ingeschreven op vestigingen in het gebied van het samenwerkingsverband op 1 oktober van het jaar voorafgaand aan het jaar waarop de bekostiging betrekking heeft.

3. De aanvullende bekostiging voor materiële instandhouding voor praktijkonderwijs bestaat uit een bij ministeriële regeling vast te stellen bedrag per leerling. Het aantal leerlingen wordt bepaald door:

- a. het aantal leerlingen op 1 oktober 2012 op vestigingen in het gebied van het samenwerkingsverband dat is ingeschreven als leerling op een school voor praktijkonderwijs uit te drukken in een percentage van het totaal aantal leerlingen ingeschreven op vestigingen in het gebied van het samenwerkingsverband op 1 oktober 2012; en
- b. het percentage, bedoeld onder a, toe te passen op het aantal leerlingen op vestigingen in het gebied van het samenwerkingsverband op 1 oktober van het jaar voorafgaand aan het jaar waarop de bekostiging betrekking heeft.

4. De bekostiging voor regionale ondersteuning bestaat uit een bij ministeriële regeling vast te stellen bedrag per leerling van de scholen en vestigingen in het gebied van het samenwerkingsverband. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de vaststelling en uitkering van bekostiging voor regionale ondersteuning.

5. Voor elke leerling die op 1 oktober van het jaar voorafgaand aan het jaar waarover de bekostiging plaatsvindt, was aangewezen op leerwegondersteunend onderwijs op een vestiging in het gebied van het samenwerkingsverband die bekostigd is op grond van artikel 4.7 of artikel 2.54, tweede lid, wordt een bij ministeriële regeling vast te stellen bedrag in mindering gebracht op de in het eerste lid bedoelde bekostiging van het samenwerkingsverband.

6. Voor elke leerling die op 1 oktober van het jaar voorafgaand aan het jaar waarop de bekostiging betrekking heeft, was ingeschreven op een vestiging voor praktijkonderwijs in het gebied van het samenwerkingsverband wordt een bij ministeriële regeling vast te stellen bedrag in mindering gebracht op de in het eerste lid bedoelde bekostiging van het samenwerkingsverband.

Artikel 5.21. Vermindering bekostiging materiële instandhouding bij uitputting aanvullende bekostiging samenwerkingsverband

Indien het totaal van de bedragen, bedoeld in artikel 5.20, vijfde en zesde lid, de bekostiging van materiële instandhouding van het samenwerkingsverband, bedoeld in artikel 5.20, eerste lid, overschrijdt, wordt het bedrag waarmee die bekostiging wordt overschreden door Onze Minister in mindering gebracht op de bekostiging van materiële instandhouding van alle scholen en scholen voor voortgezet speciaal onderwijs en speciaal en voortgezet speciaal onderwijs behorend tot cluster 3 of 4, waarvan één of meer vestigingen zijn gelegen in het gebied van het samenwerkingsverband. Het bedrag dat in mindering wordt gebracht wordt bepaald per school dan wel school voor voortgezet speciaal onderwijs of speciaal en voortgezet speciaal onderwijs behorend tot cluster 3 of 4, voor zover het betreft het daaraan verzorgde voortgezet speciaal onderwijs, op basis van het leerlingenaantal op 1 oktober voorafgaand aan het jaar waarover de bekostiging plaatsvindt, van de desbetreffende vestiging of vestigingen in het gebied van het samenwerkingsverband.

Paragraaf 4. Rol gemeente

Artikel 5.22. Verstreken bedrag belastingen ter zake van onroerende zaken aan bijzondere school

In geval van een niet door de gemeente in stand gehouden school verstrekt de gemeente aan het bevoegd gezag het bedrag dat is uitgegeven voor de belastingen voor de gebouwen en terreinen die in de gemeente zijn gelegen, indien het bevoegd gezag is onderworpen aan één of meer van de

belastingen ter zake van onroerende zaken, bedoeld in artikel 220 van de Gemeentewet of artikel 43 van de Wet financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba.

Artikel 5.23. Gemeentelijk beleid als gemeente geen openbare scholen in stand houdt of als openbare scholen ontbreken

1. Een gemeente die zelf geen openbare scholen in stand houdt, of waar openbare scholen ontbreken, kan uitgaven doen voor het voortgezet onderwijs die niet door het Rijk worden bekostigd. De gemeenteraad stelt in dat geval bij verordening een regeling voor die uitgaven vast.
2. De verordening maakt geen onderscheid tussen openbaar en bijzonder onderwijs en behandelt scholen voor openbaar en bijzonder onderwijs volgens dezelfde maatstaf.
3. De verordening bevat in elk geval de voorzieningen die het bevoegd gezag van een in de gemeente gelegen, niet door de gemeente in stand gehouden school kan aanvragen en de aanvraagprocedure.
4. De gemeenteraad kan besluiten dat het college van burgemeester en wethouders de regeling tijdelijk kan aanvullen met nieuwe voorzieningen. De aanvulling wordt binnen één week gezonden aan de bevoegde gezagsorganen van de niet door de gemeente in stand gehouden scholen. Binnen twaalf weken na de totstandkoming van de aanvulling legt het college van burgemeester en wethouders de aanvulling voor aan de gemeenteraad en besluit de gemeenteraad over de bekrachtiging ervan. Indien de gemeenteraad niet binnen twaalf weken een besluit heeft genomen, wordt de aanvulling gelijkgesteld met een bekrachtigde aanvulling. Wijst de gemeenteraad de aanvulling af, dan heeft dat geen gevolgen voor aanvragen waarop al is beslist of die al zijn ingediend en die gaan over voorzieningen waarop de aanvulling betrekking heeft.
5. Voor de toepassing van dit artikel geldt een nevenvestiging als een nevenvestiging die is gelegen in de gemeente van de hoofdvestiging. De gemeenteraad kan in de verordening aan het college van burgemeester en wethouders de bevoegdheid verlenen om, met inachtneming van de regels in die verordening, te besluiten dat in de gemeente gelegen nevenvestigingen van scholen waarvan de hoofdvestiging is gelegen in een andere gemeente, in afwijking van de eerste volzin in aanmerking komen voor de voorzieningen die zijn genoemd in de regeling.
6. Het college van burgemeester en wethouders maakt jaarlijks in een van overheidswege uitgegeven blad of een dag-, nieuws- of huis-aan-huisblad, dan wel op een andere geschikte wijze, een overzicht bekend van de voorzieningen die zijn toegekend op grond van de regeling.
7. De artikelen 5.25 tot en met 5.28 zijn niet van toepassing.

Artikel 5.24. Gemeentelijk beleid als gemeente zelf openbare scholen in stand houdt

1. Indien een gemeente een of meer openbare scholen in stand houdt en uitgaven wil doen voor het voortgezet onderwijs die niet door het Rijk worden bekostigd, kan de gemeenteraad daarvoor bij verordening een regeling vaststellen.
2. Artikel 5.23, tweede tot en met zevende lid is van toepassing.

Artikel 5.25. Vaststellen uitgaven en inkomsten personeels- en exploitatiekosten

1. Het college van burgemeester en wethouders van een gemeente die een of meer scholen in stand houdt, stelt jaarlijks voor die scholen voorlopig vast:
 - a. het totaal van de uitgaven voor personeelskosten in het voorafgaande kalenderjaar;
 - b. het totaal van de uitgaven voor exploitatiekosten in het voorafgaande kalenderjaar;
 - c. het totaal van de bekostiging voor personeelskosten, bedoeld in artikel 5.4, dat voor dat kalenderjaar is ontvangen;
 - d. het totaal van de bekostiging voor exploitatiekosten, bedoeld in artikel 5.7, dat voor dat kalenderjaar is ontvangen, en van de bedragen die krachtens artikel 99, tweede lid, tweede volzin 5.44, tweede lid voor voorzieningen in de exploitatie worden aangewend;
 - e. het totaal van de aanvullende bekostiging voor exploitatiekosten, bedoeld in artikel de artikelen 5.9 en 5.10, die voor dat kalenderjaar is ontvangen;
 - f. het totaal van de bedragen die de gemeente in het voorgaande kalenderjaar heeft uitgegeven voor de instandhouding van een rechtspersoon als bedoeld in artikel 3.32; en
 - g. een staat van voorzieningen die zijn ingesteld voor het openbaar onderwijs.
2. Indien de gemeente een deel van de ontvangsten, bedoeld in het eerste lid, onderdeel c, of een deel van de ontvangsten, bedoeld in het eerste lid, onderdelen d of e toevoegt aan een voorziening, geldt dat deel als een uitgave als bedoeld in onderdeel a van dat lid, respectievelijk als een uitgave als bedoeld in de onderdelen b of f van dat lid. Indien de gemeente bedragen aan een

voorziening onttrekt, gelden deze bedragen als ontvangsten, bedoeld in het eerste lid, onderdeel c onderscheidenlijk als ontvangsten als bedoeld in de onderdelen d of e van dat lid.

3. Bij het vaststellen van de bedragen, bedoeld in het eerste lid, onderdelen b, d, e en f, blijven buiten beschouwing de uitgaven en ontvangsten voor administratie, beheer en bestuur, bedoeld in artikel 5.7, eerste lid, onderdeel d.

4. Bij het vaststellen van de bedragen, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, b en f blijven buiten beschouwing:

a. de uitgaven die worden gedekt door bijdragen van derden;

b. de uitgaven die worden gedekt door ontvangsten op grond van een besluit als bedoeld in artikel 5.23, vijfde lid, tweede volzin; en

c. de uitgaven voor de voorzieningen waarvoor het bevoegd gezag van een niet door de gemeente in stand gehouden school op grond van de regeling, bedoeld in artikel 5.24, een aanvraag bij de gemeente kon indienen, gedurende de periode waarvoor de aanvraag kon worden gedaan.

5. Indien de gemeente een deel van de bekostiging voor personeel of exploitatie overdraagt aan een ander bevoegd gezag, geldt dat deel als een uitgave als bedoeld in het eerste lid, onderdeel b. Indien een ander bevoegd gezag een deel van de bekostiging voor personeel en exploitatie overdraagt aan de gemeente, geldt dat deel als een ontvangst als bedoeld in het eerste lid, onderdeel c of onderdeel d.

Artikel 5.26. Vaststellen percentage voor niet door de gemeente in stand gehouden scholen

1. Om de vijf jaar stelt het college van burgemeester en wethouders voorlopig het totaal vast van de vastgestelde uitgaven en ontvangsten in de voorafgaande vijf kalenderjaren, zoals in artikel 5.25 is aangegeven.

2. Indien een gemeente vanaf een tijdstip binnen een periode van vijf jaar geen school in stand houdt, stelt het college van burgemeester en wethouders in afwijking van het eerste lid zo spoedig mogelijk na dat tijdstip voorlopig het totaal vast van de vastgestelde uitgaven en ontvangsten in het deel van de periode van vijf jaar dat aan dit tijdstip voorafgaat.

3. Na het sluiten van de rekening van de gemeente stelt het college van burgemeester en wethouders de bedragen vast, zo nodig gewijzigd.

4. Indien de uitgaven hoger zijn dan de ontvangsten, bepaalt het college van burgemeester en wethouders het bedrag van de overschrijding en drukt het dit bedrag uit in een percentage van het totaal van de ontvangsten. Het percentage wordt afgerond op twee decimalen. Afronding naar beneden vindt plaats indien de derde decimaal kleiner is dan vijf, en naar boven indien deze decimaal ten minste vijf bedraagt.

Artikel 5.27. Vaststellen overschrijdingsbedrag voor niet door de gemeente in stand gehouden scholen

1. In het jaar dat volgt op de definitieve vaststelling, bedoeld in artikel 5.26, derde lid, stelt het college van burgemeester en wethouders het overschrijdingsbedrag vast waarop het bevoegd gezag van een niet door de gemeente in stand gehouden school die gedurende een of meer jaren van de betreffende periode van vijf jaar in de gemeente was gevestigd, aanspraak heeft. Daartoe vermenigvuldigt het college het percentage, bedoeld in artikel 5.26, vierde lid, met het totaal van de ontvangsten van een niet door de gemeente in stand gehouden school dat is gebaseerd op de bedragen die op grond van de artikelen 5.5, eerste tot en met vierde lid, 5.4 en 5.7 voor die periode zijn vastgesteld. Bij het vaststellen van dit totaal van ontvangsten blijven buiten beschouwing de ontvangsten voor administratie, beheer en bestuur, bedoeld in artikel 5.7.

2. Indien een gemeente gedurende een gedeelte van een periode van vijf jaar, als bedoeld in artikel 5.26, een of meer scholen in stand houdt, geldt voor het vaststellen van het overschrijdingsbedrag, bedoeld in het eerste lid, het totaal van de ontvangsten van een niet door de gemeente in stand gehouden school over een overeenkomstig gedeelte van die periode.

Artikel 5.28. Uitkeren overschrijdingsbedrag aan niet door de gemeente in stand gehouden scholen

1. Na de voorlopige vaststelling van het bedrag van de overschrijding, bedoeld in artikel 5.26, eerste en tweede lid, keert het college van burgemeester en wethouders een voorschot uit aan het bevoegd gezag van een niet door de gemeente in stand gehouden school dat op grond van artikel

5.27, eerste lid, aanspraak heeft op een uitkering. Het voorschot is het voorlopig vastgestelde bedrag van de overschrijding, berekend volgens artikel 5.27.

2. Tegelijk met het bekendmaken van de beschikkingen tot voorlopige en definitieve vaststelling van het overschrijdingsbedrag, bedoeld in het zesde respectievelijk zevende lid van artikel 5.26, eerste of tweede lid, respectievelijk derde lid, wordt een staat van de voorzieningen bekendgemaakt als bedoeld in artikel 5.25, eerste lid, onderdeel g met per kalenderjaar het verloop van de toevoegingen en de onttrekkingen aan de voorzieningen.

Artikel 5.29. Overschrijdingsregeling voor nevenvestigingen

1. Voor de toepassing van de artikelen 5.25 tot en met 5.28 gelden uitgaven voor een nevenvestiging als uitgaven voor de hoofdvestiging van de school waaraan de nevenvestiging is verbonden.

2. Voor de toepassing van de artikelen 5.25 tot en met 5.28 geldt een nevenvestiging als een nevenvestiging die is gelegen in de gemeente van de hoofdvestiging.

3. Indien voor een school of nevenvestiging uitgaven worden gedaan door meer dan één gemeente, gelden deze uitgaven als uitgaven van de gemeente waar de hoofdvestiging is gelegen. In dat geval neemt de laatstbedoelde gemeente de besluiten op grond van de artikelen 5.25 tot en met 5.28 en hebben deze besluiten ook betrekking op de uitgaven van de andere gemeente of gemeenten.

Artikel 5.30. In overschrijdingsregeling buiten beschouwing laten van bepaalde gemeentelijke uitgaven voor eigen openbare scholen

Burgemeester en wethouders kunnen in overeenstemming met het bevoegd gezag van een niet door de gemeente in stand gehouden school besluiten dat in relatie tot een of meer scholen van dat bevoegd gezag uitgaven die de gemeente doet voor een school die zij zelf in stand houdt, buiten beschouwing worden gelaten bij het vaststellen van de bedragen, bedoeld in artikel 5.25, eerste lid.

Paragraaf 5. Vaststellen, verstrekken en betalen

Artikel 5.31. Verstrekken bekostiging voor personeels- en exploitatiekosten

1. Onze Minister verstrekt aan het bevoegd gezag bekostiging voor de personeels- en exploitatiekosten in de vorm van een gezamenlijk bedrag.

2. Indien het bevoegd gezag aanspraak maakt op aanvullende bekostiging op grond van de artikelen 5.9 of 5.10 verstrekt Onze Minister het bedrag van deze bekostiging aan het bevoegd gezag.

Artikel 5.32. Vaststellen bekostiging kalenderjaar

Onze Minister stelt jaarlijks de bekostiging vast waarop het bevoegd gezag over een kalenderjaar aanspraak heeft.

Artikel 5.33. Vermindering bekostiging voor kosten van wachtgelduitkeringen; gebruik burgerservicenummer door minister

1. Op de bekostiging, bedoeld in artikel 5.13, eerste lid, artikel 5.15, eerste lid, en artikel 5.32, brengt Onze Minister een bedrag in mindering in verband met de kosten van werkloosheidsuitkeringen, suppleties inzake arbeidsongeschiktheid en een bedrag in verband met uitkeringen wegens ziekte en arbeidsongeschiktheid aan gewezen personeel anders dan op grond van de Ziektewet. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld voor de vaststelling van dit bedrag. Deze regels kunnen daarbij voorzien in:

a. onderscheid in verband met de datum waarop gewezen personeel is ontslagen;

b. onderscheid in verband met de beslissing van de rechtspersoon, bedoeld in artikel 98b, eerste lid, WVO, zoals luidend op 31 december 2006; en

c. verdeling van de kosten, bedoeld in de eerste volzin, over enerzijds de bevoegde gezagsorganen gezamenlijk en anderzijds afzonderlijke bevoegde gezagsorganen en samenwerkingsverbanden.

2. Het bevoegd gezag verstrekt Onze Minister op zijn verzoek het burgerservicenummer van een gewezen personeelslid van de school.

3. Onze Minister kan het burgerservicenummer van een persoon die behoort tot gewezen personeel als bedoeld in het eerste lid, uitsluitend in het kader van het bepaalde bij of krachtens het eerste lid gebruiken in het verkeer met:

- a. het bevoegd gezag van de school waar deze persoon werkzaam was; of
- b. de instantie die de uitkeringen verstrekt of heeft verstrekt.

Artikel 5.34. Vermindering bekostiging

1. Op de bekostiging, bedoeld in artikel 5.32, eerste lid, brengt Onze Minister in mindering de salarissen, toelagen, uitkeringen of andere bijdragen waarop personeel aanspraak maakt dat benoemd is aan de school en:

- a. langer dan twee jaar anders dan wegens vervanging of in geval van leraren indien de benoeming berust op de artikelen 7.14 juncto 7.13 onafgebroken, met een onderbreking van een week of minder dan wel met een of meer onderbrekingen gedurende een schoolvakantie, in een gelijksoortige functie in tijdelijke dienst verbonden is geweest aan een school van het bevoegd gezag; of
- b. langer dan drie jaar direct of indirect in verband met het verrichten van contractactiviteiten in tijdelijke dienst is benoemd.

2. De termijn van twee jaar, genoemd in het eerste lid, onderdeel a, kan bij een of meer ziekteperiodes van langer dan vier weken met deze ziekteperiodes worden verlengd.

3. Bij ministeriële regeling wordt geregeld in welke gevallen geen vermindering plaatsvindt.

4. Onze Minister kan projecten aanwijzen waarop het eerste lid, onderdeel a, niet van toepassing is.

5. Onze Minister brengt bovendien op de bekostiging in mindering:

- a. de inkomsten van het bevoegd gezag uit cursusgeldten als bedoeld in de Les- en cursusgeldwet;
- b. de inkomsten van het bevoegd gezag uit verhaal van wettelijk verschuldigde bedragen en premies;
- c. de waarde van roerende zaken die door vervreemding of op andere wijze worden onttrokken aan de bestemming waarvoor zij met de bekostiging zijn aangeschaft, welke waarde wordt vastgesteld door Onze Minister; en
- d. de opbrengst van werkstukken en van diensten die niet worden verricht in het kader van contractactiviteiten.

Artikel 5.35. Verstrekken en verrekenen voorschotten op bekostiging

1. Op de bekostiging of onderdelen daarvan kunnen voorschotten worden verleend volgens bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels.

2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen ook regels worden gesteld voor het verrekenen van de betaalde voorschotten met het bedrag van de vastgestelde bekostiging of onderdelen daarvan.

Artikel 5.36. Verrekenen van vorderingen

Onze Minister is bevoegd om:

- a. vorderingen die het bevoegd gezag op grond van deze wet heeft op Onze Minister, te verrekenen met vorderingen die Onze Minister op grond van een andere wet heeft op dat bevoegd gezag; en
- b. vorderingen die Onze Minister op grond van deze wet heeft op het bevoegd gezag, te verrekenen met vorderingen die dat bevoegd gezag op grond van een andere wet heeft op Onze Minister.

Paragraaf 6. Informatieverplichtingen

Artikel 5.37. Verstrekken leerlinggegevens aan minister

1. Het bevoegd gezag verstrekt het persoonsgebonden nummer en de volgende gegevens van iedere leerling aan Onze Minister:

- a. geslacht, geboortedatum en postcode van de woonplaats;
- b. de datum van in- of uitschrijving;
- c. de schoolsoort;
- d. indien van toepassing de leerweg of het profiel;

- e. het leerjaar;
 - f. het behaalde diploma;
 - g. de vakken waarin examen is afgelegd, de cijfers van het schoolexamen en het centraal examen, de eindcijfers, de uitslag van het eindexamen of deeleindexamen en de datum waarop deze uitslag is bepaald;
 - h. indien van toepassing, de aanduiding van de minderheidsgroep en de verblijfsduur in Nederland, voor zover deze minderheidsgroep of verblijfsduur als categorie is opgenomen in een ministeriële regeling waarin regels zijn gesteld over toekenning van een aanvullende bekostiging voor personeelskosten als bedoeld in artikel 5.9, eerste lid, en 5.10, eerste lid;
 - i. het registratienummer van de school dan wel scholengemeenschap of, indien sprake is van een nevenvestiging of tijdelijke nevenvestiging, het registratienummer daarvan;
 - j. tot een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip en indien van toepassing de begin- en de einddatum van de periode waarvoor er voor de leerling, niet zijnde een leerling van een school voor praktijkonderwijs, een ontwikkelingsperspectief als bedoeld in artikel 2.50, is vastgesteld; en
 - k. tot een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip en indien van toepassing de begin- en de einddatum van de periode waarvoor een leerling is geplaatst op een orthopedagogisch-didactisch centrum als bedoeld in artikel 2.53, twaalfde lid en het registratienummer van dat centrum.
2. Indien de nationaliteitsgegevens van een leerling niet zijn opgenomen in de basisregistratie personen, verstrekt het bevoegd gezag deze gegevens aan Onze Minister.
3. Bij ministeriële regeling kan een nadere specificatie worden gegeven van de gegevens, bedoeld in dit artikel, en kan worden geregeld in welk geval bepaalde in die regeling aan te wijzen gegevens niet meer hoeven te worden verstrekt. Bij ministeriële regeling kunnen ook regels worden gesteld over de tijdstippen en de wijze van verstrekking van de gegevens.

Artikel 5.38. Gebruik persoonsgebonden nummer door bevoegd gezag

1. Het bevoegd gezag kan het persoonsgebonden nummer van een leerling gebruiken in het verkeer met de leerling op wie het nummer betrekking heeft, of, indien de leerling minderjarig is, met de ouders van deze leerling.
2. Het bevoegd gezag kan het persoonsgebonden nummer van een leerling, al dan niet samen met een of meer van de gegevens, bedoeld in artikel 5.37, eerste en tweede lid, gebruiken in het verkeer met Onze Minister over de vaststelling van de bekostiging van de school.
3. Het bevoegd gezag en het hoofd, bedoeld in artikel 1, onderdeel d, LPW of artikel 1, onderdeel d, LPW BES, gebruiken het persoonsgebonden nummer van een leerling in contacten met een gemeente in het kader van de LPW of de LPW BES, samen met de gegevens die noodzakelijk zijn voor het toezicht op de naleving van die wet door de gemeente.
4. Het bevoegd gezag gebruikt bij de opgave aan het college van burgemeester en wethouders, bedoeld in artikel 8.20, eerste lid, en artikel 8.29, eerste lid, het persoonsgebonden nummer van de betrokkene.
5. Het bevoegd gezag gebruikt het persoonsgebonden nummer van een leerling in het contact met een andere school of een school of instelling voor ander onderwijs voor de in- en uitschrijving van die leerling. Onder dit contact wordt ook begrepen de uitwisseling van leergegevens en direct met het leren samenhangende begeleidingsgegevens. Bij algemene maatregel van bestuur worden de gegevens, bedoeld in de vorige volzin, gespecificeerd. Het bevoegd gezag bewaart in de schooladministratie een verklaring van de ouders, of indien zij de leeftijd van zestien jaar hebben bereikt van de leerlingen, dat zij instemmen met de uitwisseling van de gegevens.
6. Het bevoegd gezag gebruikt het persoonsgebonden nummer van een leerling in het kader van de uitvoering van subsidieregelingen van het Europees Sociaal Fonds.
7. Het bevoegd gezag verstrekt geen persoonsgebonden nummer van een leerling voor de uitvoering van artikel 107, vijfde lid, van de Vreemdelingenwet 2000, behalve als het verstrekken noodzakelijk is voor het nakomen van verplichtingen als referent in de zin van artikel 1 van die wet.
8. Het bevoegd gezag gebruikt het persoonsgebonden nummer van een leerling in contacten met een school als bedoeld in de WEC in het kader van de ondersteuning die deze school biedt op grond van artikel 8a, eerste lid, WEC.
9. Het bevoegd gezag kan het persoonsgebonden nummer van een leerling eenmalig gebruiken ten behoeve van het genereren van een pseudoniem voor deze leerling met het oog op het bieden van voorzieningen in het kader van het onderwijs en de begeleiding van leerlingen. Het bevoegd gezag

draagt er zorg voor dat het pseudoniem wordt bewaard in de systemen waarin de leerlingen zijn geregistreerd.

10. Het bevoegd gezag kan het pseudoniem gebruiken voor het genereren van een ander pseudoniem voor een leerling in het kader van de toegang tot en het gebruik van digitale leermiddelen of het digitaal afnemen van toetsen en examens, waarbij het bevoegd gezag er zorg voor draagt dat dit andere pseudoniem wordt bewaard in de systemen waarin de leerlingen zijn geregistreerd. Dit andere pseudoniem wordt uitsluitend verstrekt aan een leverancier die een digitaal product of een digitale dienst aanbiedt bestaande uit leerstof of toetsen en de daarmee samenhangende digitale diensten.

11. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen andere gevallen worden aangewezen dan het geval, bedoeld in het tiende lid, waarvoor het bevoegd gezag op basis van het pseudoniem, bedoeld in het negende lid, een ander pseudoniem kan genereren. Daarbij worden in ieder geval de categorieën van ontvangers van dit andere pseudoniem aangewezen.

12. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over de voorwaarden waaronder de pseudoniemen, bedoeld in het negende tot en met het elfde lid, kunnen worden gegenereerd en gebruikt. Deze voorwaarden betreffen in ieder geval de duur en de beveiliging, waaronder de gescheiden opslag van de pseudoniemen.

Artikel 5.39. Verwerken gegevens door minister

1. Onze Minister neemt de persoonsgebonden nummers en andere gegevens, bedoeld in artikel 5.37, eerste en tweede lid, die het bevoegd gezag heeft verstrekt, op in het basisregister onderwijs, nadat Onze Minister deze gegevens heeft getoetst op juistheid en volledigheid. Onze Minister verstrekt de gegevens, met inbegrip van de gegevens, bedoeld in artikel 24c, eerste lid, onderdeel g, WOT, aan het bevoegd gezag in de vorm waarin die gegevens in het basisregister onderwijs zullen worden opgenomen. Onverminderd artikel 5.40, tweede lid, kan Onze Minister de gegevens die het bevoegd gezag heeft verstrekt, uitsluitend met instemming van het bevoegd gezag wijzigen.

2. Het bevoegd gezag verstrekt Onze Minister alle inlichtingen die Onze Minister nodig oordeelt voor de uitvoering van het eerste lid. Het bevoegd gezag werkt eraan mee dat de gegevens in het basisregister onderwijs juist en volledig zijn.

3. Indien Onze Minister naar aanleiding van de toetsing, bedoeld in het eerste lid, redenen heeft om aan te nemen dat een bevoegd gezag in strijd handelt of heeft gehandeld met het bepaalde bij of krachtens deze wet en Onze Minister een onderzoek daarnaar door de inspectie nodig oordeelt, verstrekt hij voor dit onderzoek de persoonsgebonden nummers en andere gegevens van leerlingen aan de inspectie. De inspectie meldt de uitkomst van het onderzoek aan Onze Minister.

4. Onze Minister en de inspectie verstrekken ter uitvoering van artikel 107, vijfde lid, van de Vreemdelingenwet 2000 geen gegevens die zij op grond van het derde lid hebben ontvangen, behalve als het verstrekken noodzakelijk is voor het nakomen van verplichtingen als referent in de zin van die wet of voor het toezicht op de naleving van de wettelijke voorschriften met betrekking tot referenten in de zin van die wet.

Artikel 5.40. Gebruik gegevens basisregister onderwijs door minister en inspectie

1. Gegevens uit het basisregister onderwijs kunnen worden gebruikt door:

a. Onze Minister, voor zover deze gegevens noodzakelijk zijn voor de bekostiging van scholen en de begrotings- en beleidsvoorbereiding, en voor de uitvoering van de taak, bedoeld in artikel 2.101, tweede lid; en

b. de inspectie, voor zover deze gegevens noodzakelijk zijn voor het uitoefenen van het toezicht op het voortgezet onderwijs.

2. Voor zover de gegevens die het bevoegd gezag op grond van de artikelen 5.37 en 5.38 heeft verstrekt naar het oordeel van Onze Minister onjuist of onvolledig zijn, kan Onze Minister voor de vaststelling van de bekostiging afwijken van deze gegevens. In dat geval worden de vastgestelde gewijzigde gegevens opgenomen in het basisregister onderwijs nadat het besluit tot vaststelling van de bekostiging onherroepelijk is geworden.

3. Bij het gebruik, bedoeld in het eerste lid, kunnen persoonsgegevens worden verwerkt, als dat noodzakelijk is voor de in het eerste lid genoemde doelen, onverminderd de verplichting voor de verwerkingsverantwoordelijke om passende technische en organisatorische maatregelen te treffen als bedoeld in artikel 25 van de Algemene verordening gegevensbescherming.

4. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld voor uitvoering van het eerste en derde lid, in elk geval over de inhoud en de samenstelling van de gegevens, de wijze waarop de gegevens worden verstrekt, de tijdstippen waarop de gegevens worden verstrekt, en de perioden waarop de gegevens betrekking hebben.

5. Onze Minister kan in het verkeer met het bevoegd gezag voor het vaststellen van de bekostiging van een school het persoonsgebonden nummer gebruiken. In afwijking van het vierde lid wordt bij algemene maatregel van bestuur bepaald welke overige gegevens uit het basisregister onderwijs tezamen met het persoonsgebonden nummer hiervoor kunnen worden gebruikt.

6. Onze Minister kan het persoonsgebonden nummer van die leerlingen uit het basisregister onderwijs gebruiken voor het zenden van de samenvatting van het inspectierapport aan de ouders van de leerlingen op grond van artikel 2.101, tweede lid.

Artikel 5.41. Gebruik persoonsgebonden nummer door gemeente

Onverminderd de overige regels die bij en op grond van deze wet zijn vastgesteld over het gebruik van het burgerservicenummer door de gemeente, gebruikt de gemeente het persoonsgebonden nummer van een leerling of een voortijdige schoolverlater als bedoeld in artikel 8.17 alleen voor:

- a. het registreren van leerplichtige jongeren in het belang van het toezicht op de naleving van de LPW of de LPW BES;
- b. het registreren van gegevens van voortijdige schoolverlaters, bedoeld in artikel 8.21, eerste lid, tweede volzin;
- c. het systeem van doorverwijzing van voortijdige schoolverlaters naar onderwijs of arbeidsmarkt, bedoeld in artikel 8.21, eerste lid, eerste volzin; en
- d. het verwerken van de gegevens, bedoeld in artikel 24f, derde en vierde lid, WOT en in artikel 8.18, vierde lid, bij de registraties, bedoeld onder a en b, en het systeem van doorverwijzing, bedoeld onder c.

Paragraaf 7. Overige voorschriften bekostiging

Artikel 5.42. Terugstorten exploitatie-overschot

1. Het bevoegd gezag betaalt het exploitatie-overschot terug aan Onze Minister:
 - a. indien een openbare school op grond van artikel 4.22 of 4.25 wordt opgeheven;
 - b. indien de bekostiging van een bijzondere school op grond van artikel 4.22 of 4.25 wordt beëindigd; of
 - c. indien een school door een beslissing van het bevoegd gezag wordt opgeheven en deze opheffing is gerealiseerd.
2. Voor de toepassing van het eerste lid wordt onder school ook verstaan: een aan een school verbonden afdeling als bedoeld in artikel 2.5, eerste lid, onderdeel b.
3. Een tekort op de exploitatie blijft in deze gevallen voor rekening van het bevoegd gezag.
4. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld voor de berekening van het exploitatie-overschot.

Artikel 5.43. Boekhouding niet door gemeente in stand gehouden scholen

1. Het bevoegd gezag van een niet door de gemeente in stand gehouden school houdt een nauwkeurige boekhouding bij van alle inkomsten en uitgaven.
2. Het bevoegd gezag geeft op verzoek inzage in de boeken en bescheiden aan ambtenaren die Onze Minister heeft aangewezen.
3. Het bevoegd gezag bewaart de administratie en de bescheiden die daartoe behoren gedurende zeven jaar.

Artikel 5.44. Besteden bekostiging bevoegd gezag

1. Het bevoegd gezag besteedt de verstrekte bekostiging en de ontvangen bedragen voor de school op de wijze die is aangegeven in het tweede tot en met vierde lid.
2. De bedragen die zijn betaald voor voorzieningen in de huisvesting worden zodanig aangewend dat een behoorlijke en deugdelijke totstandkoming van deze voorzieningen is verzekerd. Zijn de bedragen na realisatie van deze voorzieningen niet volledig aangewend, dan kan het resterende deel daarvan worden aangewend voor de kosten van personeel of exploitatie.

3. Het bevoegd gezag besteedt de bekostiging die is verstrekt aan de kosten van personeel van de school of de kosten voor voorzieningen in de exploitatie van de school. Bij een overschot op die bedragen kan het bevoegd gezag dat overschot besteden aan voorzieningen in de huisvesting als bedoeld in artikel 6.2.
4. Het bevoegd gezag kan de bekostiging die is verstrekt voor de kosten van personeel van de school of de kosten voor voorzieningen in de exploitatie van de school ook besteden aan de kosten van personeel of voorzieningen in de exploitatie van:
- a. een andere school voor voortgezet onderwijs, met uitzondering van een school die niet uit 's Rijks kas wordt bekostigd;
 - b. een samenwerkingsverband;
 - c. een scholengemeenschap waarvan een of meer scholen voor voortgezet onderwijs deel uitmaken;
 - d. een basisschool of een speciale school voor basisonderwijs als bedoeld in de WPO;
 - e. een school voor speciaal onderwijs, voor voortgezet speciaal onderwijs of voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs; of
 - f. een instelling voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs.
5. Het bevoegd gezag besteedt de bekostiging die op grond van artikel 5.23 of 5.24 is ontvangen van de gemeente aan het doel waarvoor zij is verstrekt.
6. Het bevoegd gezag besteedt de ontvangen overschrijdingsbedragen aan het onderwijs aan de scholen van het bevoegd gezag.
7. Het bevoegd gezag kan met het bevoegd gezag waarmee het een samenwerkingsovereenkomst heeft gesloten als bedoeld in artikel 2.105 overeenkomen om een deel van de bekostiging over te dragen.

Artikel 5.45. Besteden bekostiging samenwerkingsverband

Het samenwerkingsverband besteedt de bekostiging die is verstrekt voor personeelskosten en exploitatiekosten uitsluitend aan personeelskosten of exploitatiekosten.

Artikel 5.46. Besteden overeenkomstig bestemming

Het bevoegd gezag besteedt de bedragen en bekostiging, bedoeld in artikel 5.44, niet aan contractactiviteiten.

Artikel 5.47. Overdracht bekostiging bij overstap leerling tijdens schooljaar

Indien een leerling in de loop van het schooljaar de school verlaat zonder de opleiding te hebben voltooid, en aansluitend wordt ingeschreven als leerling aan een andere school voor voortgezet onderwijs of als deelnemer aan een instelling voor educatie en beroepsonderwijs, kan het bevoegd gezag van de school met het bevoegd gezag van die andere school of die instelling overeenkomen om een deel van de bekostiging over te dragen aan dat andere bevoegd gezag vanwege deze tussentijdse overstap.

Artikel 5.48. Beleggen en belenen

Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over het door het bevoegd gezag uitzetten van gelden, het aangaan van geldleningen en het aangaan van verbintenissen voor financiële producten.

Artikel 5.49. Geen vergoeding na schade door schuld of nalatigheid; subrogatie wegens schade aan gebouwen van scholen

1. De gemeente vergoedt de kosten van herstel van schade aan gebouwen, terreinen en roerende zaken waarvoor de scholen bekostiging ontvangen, tenzij:
 - a. die schade wordt toegebracht door schuld of nalatigheid van de rechtspersoon die de school in stand houdt; of
 - b. de rechtspersoon die de school in stand houdt een beroep kan doen op een verzekering waarvoor de premie voor vergoeding in aanmerking komt, of indien de gemeente voor de vergoeding van die schade een collectieve verzekering heeft afgesloten, voor zover die collectieve verzekering de schade dekt.
2. Indien schade die is ontstaan aan gebouwen, terreinen of roerende zaken van een school in aanmerking komt voor vergoeding door de gemeente, treedt de gemeente op het moment van een

uitdrukkelijk besluit tot vergoeding in alle rechten van de rechtspersoon die de school in stand houdt tegenover derden met betrekking tot die schade.

Artikel 5.50. Subsidie voor taken leer-werktrajecten

1. Onze Minister verstrekt de Samenwerkingsorganisatie beroepsonderwijs bedrijfsleven, bedoeld in artikel 1.5.1 WEB, binnen de grenzen van de middelen die de begrotingswetgever beschikbaar heeft gesteld, subsidie voor de uitvoering van de taak, bedoeld in artikel 2.32, tweede lid.
2. De subsidie wordt per boekjaar verstrekt. De artikelen 2.4.2 en 2.4.3 WEB zijn van overeenkomstige toepassing.

Paragraaf 8. Verantwoording

Artikel 5.51. Jaarverslag

1. Het bevoegd gezag stelt jaarlijks een jaarverslag over het voorafgaande kalenderjaar vast. Op de jaarverslaggeving is Boek 2, titel 9, van het Burgerlijk Wetboek, met uitzondering van de afdelingen 1, 11 en 12, van overeenkomstige toepassing voor zover bij of krachtens algemene maatregel van bestuur niet anders is bepaald. Het jaarverslag bestaat in elk geval uit de volgende onderdelen:
 - a. een bestuursverslag als bedoeld in artikel 391 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek waarin de code voor goed bestuur die het bevoegd gezag hanteert, wordt vermeld en waarin in elk geval verantwoording wordt afgelegd over afwijkingen van die code;
 - b. een jaarrekening als bedoeld in artikel 361 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek met de bijlagen van het derde lid; en
 - c. overige gegevens als bedoeld in artikel 392 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.
2. Bij algemene maatregel van bestuur kan worden geregeld welke overige onderdelen het jaarverslag bevat, of welke onderdelen komen te vervallen.
3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kan een nadere invulling worden gegeven aan de onderdelen, bedoeld in het eerste lid, en kunnen nadere regels worden gesteld over:
 - a. de indeling en wijze van ordening van de gegevens per onderdeel van het jaarverslag;
 - b. de wijze en het tijdstip waarop de onderdelen beschikbaar worden gesteld;
 - c. de elektronische aanlevering van het cijfermatige deel uit de jaarrekening; en
 - d. de grondslagen voor de jaarrekening.
4. Bij het beschikbaar stellen van de gegevens, bedoeld in het derde lid, onderdeel b, overlegt het bevoegd gezag een verklaring over de getrouwheid en rechtmatigheid die is afgegeven door een accountant als bedoeld in artikel 393, eerste lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek of een deskundige als bedoeld in artikel 121, zesde lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek BES. De interne toezichthouder of het interne toezichthoudende orgaan wijst deze accountant aan en bedingt bij die aanwijzing dat:
 - a. de controle gebeurt overeenkomstig een accountantsprotocol dat is vastgesteld door Onze Minister; en
 - b. Onze Minister op diens verzoek inzage krijgt in de controlerapporten van de accountant.
5. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op het samenwerkingsverband.
6. De regels, bedoeld in het tweede lid, hebben geen betrekking op het persoonsgebonden nummer van een leerling of op de andere gegevens, bedoeld in artikel 5.37, eerste lid.

Paragraaf 9. Overige uitvoeringsregels

Artikel 5.52. Overige uitvoeringsregels bekostiging

1. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de uitvoering van dit hoofdstuk en worden nadere regels gesteld over in elk geval de erkenning van godsdienstige of levensbeschouwelijke bezwaren tegen het sluiten van een verzekering.
2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over:
 - a. de inrichting van de boekhouding van bijzondere scholen en van niet door een gemeente in stand gehouden openbare scholen;
 - b. de wijze waarop het bevoegd gezag verslag doet van het financieel beheer van de school;

- c. de vaststelling door het bevoegd gezag van een begroting en een jaarrekening, en de inrichting daarvan; en
- d. de controle van de boekhouding en de administratie van de scholen.

Artikel 5.53. Informatie over bekostiging

1. Het bevoegd gezag of het samenwerkingsverband draagt er zorg voor dat het voor Onze Minister beschikt over geordende gegevens die van belang zijn voor de berekening van de hoogte van de bekostiging, en over een verklaring over de juistheid van de bekostigingsgegevens, afgegeven door een accountant als bedoeld in artikel 393, eerste lid, van Boek 2, van het Burgerlijk Wetboek of een deskundige als bedoeld in artikel 121, zesde lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek BES, aangewezen door de toezichthouder of het toezichthoudend orgaan.
2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de definiëring, de wijze van ordening en de beschikbaarstelling van de gegevens, bedoeld in het eerste lid.
3. Het bevoegd gezag respectievelijk het samenwerkingsverband bewaart de gegevens, bedoeld in het eerste lid, en de boeken en bescheiden die daarop betrekking hebben, gedurende een periode van zeven jaren.
4. De regels, bedoeld in het tweede lid, hebben geen betrekking op het persoonsgebonden nummer van een leerling of op de andere gegevens, bedoeld in artikel 5.37, eerste en tweede lid.

HOOFDSTUK 6. HUISVESTING

Paragraaf 1. Algemeen

Artikel 6.1. Voorziening in huisvesting door de gemeente

1. De gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders dragen ten behoeve van de door de gemeente in stand gehouden scholen en ten behoeve van de niet door de gemeente in stand gehouden scholen zorg voor de voorzieningen in de huisvesting op het grondgebied van de gemeente overeenkomstig het bepaalde in dit hoofdstuk. De raad en het college van burgemeester en wethouders behandelen daarbij de door de gemeente in stand gehouden scholen en de niet door de gemeente in stand gehouden scholen op gelijke voet.
2. Voor de toepassing van dit hoofdstuk wordt onder een niet door de gemeente in stand gehouden school mede begrepen een op het grondgebied van de gemeente gelegen nevenvestiging of tijdelijke nevenvestiging van een school waarvan de hoofdvesting op het grondgebied van een andere gemeente is gelegen.

Artikel 6.2. Voorzieningen in de huisvesting

1. Voor de toepassing van dit hoofdstuk worden onder voorzieningen in de huisvesting begrepen:
 - a. voor blijvend onderscheidenlijk voor tijdelijk gebruik bestemde voorzieningen, bestaande uit:
 - 1°. nieuwbouw, een bestaand gebouw of een gedeelte daarvan, verplaatsing van een bestaand gebouw of van een gedeelte daarvan, terreinen, alsmede eerste aanschaf van leer- en hulpmiddelen en meubilair;
 - 2°. uitbreiding van de onder 1° bedoelde voorzieningen; en
 - 3°. medegebruik van een ruimte die geschikt is voor het onderwijs;
 - b. herstel van constructiefouten aan het gebouw of het terrein; of
 - c. herstel en vervanging in verband met schade aan gebouw, leer- en hulpmiddelen en meubilair in geval van bijzondere omstandigheden.
2. Bij algemene maatregel van bestuur worden bruto vloeroppervlakten per gelijktijdig aanwezige leerling voorgeschreven die voorzieningen in de huisvesting ten minste dienen te bevatten. Deze oppervlakten kunnen per schoolsoort verschillend worden vastgesteld.

Paragraaf 2. Bekostigingsplafond; programma huisvestingsvoorzieningen; overzicht

Artikel 6.3. Vaststelling door college van burgemeester en wethouders van bekostigingsplafond voor nieuwe voorzieningen in de huisvesting

1. Het college van burgemeester en wethouders stelt jaarlijks ten behoeve van het eerstvolgende jaar voor een door hem te bepalen tijdstip een bekostigingsplafond vast voor de bekostiging van de voorzieningen in de huisvesting voor:
 - a. basisscholen als bedoeld in artikel 1 WPO;
 - b. speciale scholen voor basisonderwijs als bedoeld in artikel 1 WPO;
 - c. scholen voor speciaal onderwijs, scholen voor voortgezet speciaal onderwijs, scholen voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs dan wel instellingen voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs, en
 - d. scholen.
2. Het bekostigingsplafond wordt zodanig vastgesteld dat redelijkerwijs kan worden voorzien in de huisvesting van de in het eerste lid bedoelde scholen op het grondgebied van de gemeente.

Artikel 6.4. Indiening aanvraag

1. Het bevoegd gezag van een niet door de gemeente in stand gehouden school dat een voorziening in de huisvesting wenst, dient een aanvraag voor opnemning van die voorziening op het programma, bedoeld in artikel 6.5, in bij het college van burgemeester en wethouders.
2. Het college van burgemeester en wethouders kan ten aanzien van voorzieningen als bedoeld in artikel 6.2 bekostiging verstrekken ter zake van de kosten van bouwvoorbereiding.
3. Het college van burgemeester en wethouders stelt vast, voor welk tijdstip de aanvraag wordt ingediend en aan welke voorwaarden deze dient te voldoen.
4. Het derde lid is van overeenkomstige toepassing op de door de gemeente in stand gehouden scholen.

Artikel 6.5. Programma huisvestingsvoorzieningen

1. Het college van burgemeester en wethouders stelt, na overleg met de bevoegde gezagsorganen van de niet door de gemeente in stand gehouden scholen op het grondgebied van de gemeente, jaarlijks ten behoeve van het onderwijs op het grondgebied van de gemeente voor een door hen te bepalen tijdstip een programma als bedoeld in het tweede lid vast. Het programma heeft betrekking op scholen als bedoeld in artikel 6.3, eerste lid, onderdelen a tot en met d.
2. Het programma omvat de voorzieningen in de huisvesting, bedoeld in artikel 6.2, die in het jaar na de vaststelling van het programma voor bekostiging in aanmerking zullen worden gebracht voor niet door de gemeente in stand gehouden scholen en voorzieningen die nodig zijn voor door de gemeente in stand gehouden scholen.
3. Het college van burgemeester en wethouders neemt uitsluitend voorzieningen in de huisvesting in het programma op, voor zover:
 - a. met de voorzieningen in het kalenderjaar volgend op het jaar van vaststelling van het programma redelijkerwijs een aanvang kan worden gemaakt dan wel de voorziening wordt gerealiseerd; en
 - b. niet een van de weigeringsgronden, genoemd in artikel 6.10, van toepassing is.
4. Indien het bekostigingsplafond, bedoeld in artikel 6.3, niet toereikend is, worden die voorzieningen in het programma opgenomen die uit dat bekostigingsplafond kunnen worden bekostigd, waarbij de volgorde wordt bepaald met inachtneming van de criteria, bedoeld in artikel 6.12, eerste lid, onderdeel c.
5. De beschikking van het college van burgemeester en wethouders kan een gedeelte van de gewenste voorziening dan wel een andere voorziening dan gewenst omvatten.
6. Het college van burgemeester en wethouders kan aan de opnemning in het programma voorwaarden verbinden betreffende ingebruikneming of buitengebruikstelling van gebouwen of lokalen.
7. Het college van burgemeester en wethouders neemt bij de vaststelling van het programma de criteria, bedoeld in artikel 6.12, eerste lid, onderdeel c, in acht.
8. Binnen vier weken na de vaststelling van het programma treedt het college van burgemeester en wethouders met het bevoegd gezag in overleg over de wijze van uitvoering. Indien dit overleg niet tot overeenstemming leidt, deelt het college van burgemeester en wethouders het bevoegd gezag mede dat het niet kan instemmen met de door het bevoegd gezag gewenste wijze van uitvoering.
9. Tijdens het in het eerste lid bedoelde overleg kan het college van burgemeester en wethouders de Onderwijsraad verzoeken een advies uit te brengen over de vaststelling van het programma huisvestingsvoorzieningen in relatie tot de vrijheid van richting en de vrijheid van inrichting. Het

verzoek wordt gedaan indien een bevoegd gezag hierom heeft gevraagd dan wel uit eigen beweging. Het verzoek bevat een omschrijving van de onderwerpen waarover advies wordt verwacht. Het advies wordt binnen vier weken uitgebracht aan het college van burgemeester en wethouders. Het advies wordt bekend gemaakt tezamen met het programma.

Artikel 6.6. Overzicht

Het college van burgemeester en wethouders stelt gelijktijdig met het programma, bedoeld in artikel 6.5, ten behoeve van het onderwijs op het grondgebied van de gemeente voor een door hem te bepalen tijdstip een overzicht vast van die voorzieningen die zijn aangevraagd dan wel nodig zijn, die niet op het programma zijn opgenomen. Daarbij wordt aangegeven waarom de desbetreffende voorzieningen niet zijn opgenomen. Het overzicht wordt ter inzage gelegd. Het overzicht heeft betrekking op scholen als bedoeld in artikel 6.3, eerste lid, onderdelen a tot en met d.

Artikel 6.7. Geen vaststelling van programma en overzicht

Het college van burgemeester en wethouders stelt geen programma als bedoeld in artikel 6.5 en geen overzicht als bedoeld in artikel 6.6 vast, indien geen voorziening in de huisvesting nodig is noch een aanvraag is ingediend voor scholen als bedoeld in artikel 6.3, eerste lid, onderdelen a tot en met d.

Artikel 6.8. Beschikkingen op aanvragen met een spoedeisend karakter

1. Het bevoegd gezag van een niet door de gemeente in stand gehouden school dat een voorziening in de huisvesting wenst die niet in het programma, bedoeld in artikel 6.5, is opgenomen, maar die gelet op de voortgang van het onderwijs geen uitstel kan lijden, dient een aanvraag om bekostiging van die voorziening in bij het college van burgemeester en wethouders.
2. De beschikking kan een gedeelte van de gewenste voorziening dan wel een andere voorziening dan gewenst omvatten. Het college van burgemeester en wethouders wijst de aanvraag af, indien:
 - a. de beslissing over de voorziening kan worden genomen bij de vaststelling van het eerstvolgende programma; of
 - b. een van de weigeringsgronden, genoemd in artikel 6.10, eerste lid, onderdelen a tot en met d en f, en tweede lid, van toepassing is.

Artikel 6.9. Tijdstip aanvang bekostiging; vervallen aanspraak op bekostiging

1. Het college van burgemeester en wethouders beslist bij beschikking met ingang van welk tijdstip in het jaar volgend op het jaar van vaststelling van het programma, bedoeld in artikel 6.5, de bekostiging van een voorziening die in het programma is opgenomen, daadwerkelijk een aanvang kan nemen, onverminderd het bepaalde in artikel 6.11.
2. De aanspraak op bekostiging van een voorziening vervalt, indien niet binnen een in de verordening op basis van artikel 6.12 te bepalen termijn na de beschikking, bedoeld in het eerste lid, met betrekking tot de voorziening een bouwopdracht is gegeven dan wel een koop-, huur- of erfpachtovereenkomst is gesloten.

Artikel 6.10. Weigeringsgronden

1. Een voorziening in de huisvesting wordt slechts geweigerd, indien:
 - a. de gewenste voorziening geen voorziening is in de zin van artikel 6.2;
 - b. de gewenste voorziening niet gerechtvaardigd is op grond van de aard en de omvang van de voorzieningen waarover de school reeds beschikt, voor zover deze uit de openbare kas zijn bekostigd, gelet op de normen, bedoeld in artikel 6.12, eerste lid, onderdeel b;
 - c. de gewenste voorziening niet gerechtvaardigd is op grond van de te verwachten ontwikkeling van het aantal leerlingen of onderwijskundige ontwikkelingen, zulks met inachtneming van het bepaalde in artikel 6.12, eerste lid, onderdelen c en d;
 - d. op andere wijze dan is gewenst redelijkerwijs in de behoefte aan huisvesting kan worden voorzien, onder meer doordat binnen redelijke afstand van de gewenste plaats van de voorziening gebruik dan wel medegebruik mogelijk is, of een reeds voor bekostiging in aanmerking gebracht gebouw of deel daarvan beschikbaar komt;
 - e. het bekostigingsplafond, bedoeld in artikel 6.3, niet toereikend is voor de te verstrekken voorzieningen voor scholen als bedoeld in het eerste lid, onderdelen a tot en met d, van dat artikel; of

f. de gewenste voorziening anders dan op grond van de onderdelen b tot en met d niet noodzakelijk is.

2. Een voorziening in de huisvesting kan tevens worden geweigerd, indien de voorziening als gevolg van het verwijtbaar nalaten van noodzakelijk onderhoud in een slechte bouwkundige staat verkeert of indien de voorziening nodig is voor herstel van schade die is veroorzaakt door schuld of toedoen van het bevoegd gezag.

Artikel 6.11. Toetsing in verband met wettelijke voorschriften en nieuwe feiten en omstandigheden

Voorzieningen die in het programma, bedoeld in artikel 6.5, zijn opgenomen, komen voor bekostiging in aanmerking, mits op het tijdstip dat daarvoor op grond van artikel 6.9 is vastgesteld,

a. is voldaan aan de bij of krachtens de wet gestelde voorschriften; en

b. de feiten en omstandigheden waarin de school verkeert, ten opzichte van de feiten en omstandigheden ten tijde van de vaststelling van het programma niet ingrijpend zijn gewijzigd.

Paragraaf 3. Verordening

Artikel 6.12. Gemeentelijke regeling

1. De gemeenteraad stelt bij verordening een regeling vast met betrekking tot:

a. de voorzieningen die ingevolge artikel 6.2 voor bekostiging in aanmerking kunnen worden gebracht;

b. de oppervlakte en de indeling van schoolgebouwen;

c. de urgentiecriteria;

d. de prognosecriteria;

e. de termijn bedoeld in artikel 6.9;

f. de procedure met betrekking tot verhuur en het medegebruik van ruimten voor het onderwijs;

g. de termijn gedurende welke een gebouw of terrein voor een school of nevenvestiging nog ten hoogste kan worden gebruikt bij toepassing van artikel 6.20, alsmede de procedure in verband met een eventueel op te maken staat van onderhoud; en

h. de gegevens bedoeld in artikel 6.23.

2. De regeling wordt zodanig vastgesteld dat kan worden voldaan aan de redelijke eisen die het onderwijs aan de huisvesting van scholen in de gemeente stelt.

3. De gemeenteraad stelt normen vast aan de hand waarvan de bedragen worden vastgesteld voor de toegekende voorzieningen in de huisvesting.

4. Het college van burgemeester en wethouders betaalt volgens door hem te stellen regels de bedragen aan de hand van de door de gemeenteraad gestelde normen.

5. De gemeenteraad stelt de regeling, bedoeld in het eerste lid, dan wel een wijziging daarvan, niet vast dan nadat daarover op overeenstemming gericht overleg is gevoerd met door de bevoegde gezagsorganen van de niet door de gemeente in stand gehouden scholen in de gemeente aan te wijzen vertegenwoordigers. De gemeenteraad stelt daartoe een procedure vast.

6. Tijdens het in het vijfde lid bedoelde overleg kan de gemeenteraad de Onderwijsraad verzoeken een advies uit te brengen over de vaststelling of wijziging van de gemeentelijke verordening in relatie tot de vrijheid van richting en de vrijheid van inrichting. Het verzoek wordt gedaan indien een bevoegd gezag hierom heeft gevraagd dan wel uit eigen beweging. Het verzoek bevat een omschrijving van de onderwerpen waarover advies wordt verwacht. Het advies wordt binnen vier weken uitgebracht aan de gemeenteraad. Het advies wordt bekend gemaakt tezamen met de verordening of de wijziging daarvan.

Paragraaf 4. Bouwen

Artikel 6.13. Bouwheerschap

1. Het bevoegd gezag van een niet door de gemeente in stand gehouden school geeft opdracht de voorziening in de huisvesting waartoe op grond van de artikelen 6.5 en 6.8 kan worden overgegaan, tot stand te brengen met daartoe door de gemeente beschikbaar te stellen financiële

middelen, tenzij het met de gemeente overeenkomt dat de gemeente deze voorziening tot stand brengt.

2. Indien de gemeente de voorziening in de huisvesting van een niet door de gemeente in stand gehouden school tot stand heeft gebracht, worden gebouw en terrein aan het bevoegd gezag in eigendom overgedragen, tenzij de gemeente en het bevoegd gezag anders overeenkomen.

3. Indien de voorziening in de huisvesting, bedoeld in het tweede lid, niet voldoet aan de eisen voor eigendomsoverdracht, geeft de gemeente deze aan het bevoegd gezag in gebruik.

Artikel 6.14. Instemming met eigen bouwplannen voor een niet door de gemeente in stand gehouden school

Tenzij het bevoegd gezag van een niet door de gemeente in stand gehouden school dat aanspraak heeft op bekostiging van een voorziening in de huisvesting, met de gemeente overeenkomt dat de gemeente deze voorziening tot stand brengt, behoeven de bouwplannen en de desbetreffende begrotingen de instemming van het college van burgemeester en wethouders.

Artikel 6.15. Totstandbrenging voorziening voor een niet door de gemeente in stand gehouden school

De gemeente brengt een voorziening in de huisvesting van een niet door de gemeente in stand gehouden school slechts tot stand, indien tussen het college van burgemeester en wethouders en het bevoegd gezag overeenstemming bestaat over de bouwplannen en de wijze van uitvoering.

Paragraaf 5. Bijzondere bepalingen gebruik

Artikel 6.16. Onderhoudsplicht; verbod tot vervreemding en bezwaring

1. Het bevoegd gezag is verplicht het gebouw en terrein, alsmede de roerende zaken waarvoor bekostiging wordt genoten, behoorlijk te gebruiken en te onderhouden.

2. Vervreemding door het bevoegd gezag van een niet door de gemeente in stand gehouden school anders dan op grond van artikel 3.31, van gebouwen, terreinen en roerende zaken waarvoor bekostiging wordt genoten, of bezwaren met een zakelijk recht door het bevoegd gezag van een niet door de gemeente in stand gehouden school van zodanige gebouwen en terreinen is zonder toestemming van het college van burgemeester en wethouders nietig.

3. Het tweede lid is niet van toepassing ten aanzien van het recht van opstal ten behoeve van een door de gemeente te plaatsen tijdelijke voorziening in de huisvesting op grond die eigendom is van het bevoegd gezag van de betrokken school.

Artikel 6.17. Vorderingsrecht

1. Het college van burgemeester en wethouders is bevoegd een gedeelte van een gebouw of terrein dat tijdelijk of gedurende een gedeelte van de dag niet nodig zal zijn voor de daar gevestigde school, gedurende die tijd als huisvesting voor een andere school, voor ander uit 's Rijks kas bekostigd onderwijs niet zijnde voortgezet onderwijs, of voor educatie als bedoeld in de WEB dan wel voor andere culturele, maatschappelijke of recreatieve doeleinden te bestemmen. Het voorgenomen gebruik dient zich te verdragen met het onderwijs aan de in het gebouw gevestigde school. Tevens is het college van burgemeester en wethouders bevoegd ten behoeve van het onderwijs in lichamelijke opvoeding of expressie-activiteiten een gebouw of terrein dan wel een gedeelte daarvan dat tijdelijk gedurende gedeelten van de dag of in het geheel niet nodig zal zijn voor de daar gevestigde school, gedurende die tijd als huisvesting voor een andere school, voor ander uit 's Rijks kas bekostigd onderwijs, niet zijnde voortgezet onderwijs, of voor educatie als bedoeld in de WEB dan wel voor andere culturele, maatschappelijke of recreatieve doeleinden te bestemmen. Het college van burgemeester en wethouders is bevoegd een sportterrein, buiten de tijden dat het terrein voor het voortgezet onderwijs wordt gebruikt, gedurende die tijd te bestemmen voor culturele, maatschappelijke of recreatieve doeleinden, op zodanige wijze dat het zich verdraagt met het onderwijs dat op het terrein wordt gegeven.

2. Indien het gebouw of terrein in gebruik is voor een niet door de gemeente in stand gehouden school, pleegt het college van burgemeester en wethouders vooraf overleg met het bevoegd gezag en, voor zover van toepassing, ook met het bevoegd gezag van de andere school of nevenvestiging waarvoor de huisvesting is bestemd.

Artikel 6.18. Verhuur en medegebruik gebouw of terrein

1. Voor zover artikel 6.17 geen toepassing vindt, kan het bevoegd gezag een gedeelte van een gebouw of terrein in gebruik geven ten behoeve van uit 's Rijks kas bekostigd onderwijs dan wel voor andere culturele, maatschappelijke of recreatieve doeleinden. Voor zover niet nodig voor uit 's Rijks kas bekostigd onderwijs, kan het bevoegd gezag een gedeelte van het gebouw of terrein verhuren aan een derde, voor zover het gehuurde niet bestemd zal zijn als woon- of bedrijfsruimte in de zin van de vijfde en zesde afdeling van titel 4 van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek. Indien het een niet door de gemeente in stand gehouden school betreft, is voor verhuur toestemming van het college van burgemeester en wethouders vereist.

2. De ingebruikgeving of verhuur ingevolge het eerste lid eindigt:

- a. indien het college van burgemeester en wethouders gebruik maakt van zijn bevoegdheid op grond van artikel 6.17 zonder dat enige schadeplicht ontstaat; of
- b. indien het in gebruik gegeven dan wel verhuurde deel nodig is voor gebruik door de eigen school.

3. Ingebruikgeving of verhuur ingevolge het eerste lid geschiedt niet indien het voorgenomen gebruik zich niet verdraagt met het onderwijs aan de in het gebouw gevestigde school.

4. Op de ingebruikgeving en verhuur ingevolge het eerste lid is artikel 230a van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek niet van toepassing.

5. Het zonder toestemming van het college van burgemeester en wethouders verhuren van een gebouw of terrein door het bevoegd gezag van een niet door de gemeente in stand gehouden school alsmede elk met dit artikel strijdig beding opgenomen in een huurovereenkomst met betrekking tot schoolgebouwen, is nietig.

Artikel 6.19. Voorziening niet ten laste van de gemeente

Voorzieningen aan gebouwen of terreinen in verband met verhuur krachtens de artikelen 6.18 of 6.20 door het bevoegd gezag van een niet door de gemeente in stand gehouden school, komen niet ten laste van de gemeente.

Artikel 6.20. Einde gebruik gebouw of terrein door een niet door de gemeente in stand gehouden school

1. Het college van burgemeester en wethouders en het bevoegd gezag van een niet door de gemeente in stand gehouden school dat eigenaar is van het gebouw en terrein kunnen in een gezamenlijke akte verklaren dat het bevoegd gezag blijvend heeft opgehouden dan wel blijvend zal ophouden het gebouw of terrein of een voor eigendomsoverdracht vatbaar gedeelte daarvan, voor de school te gebruiken.

2. Gedeputeerde staten kunnen in geval van een geschil omtrent de toepassing van het eerste lid desgevraagd besluiten dat het bevoegd gezag blijvend heeft opgehouden dan wel blijvend zal ophouden het gebouw of terrein of een voor eigendomsoverdracht vatbaar gedeelte daarvan, voor de school te gebruiken. De aanvraag om het besluit wordt gedaan door het college van burgemeester en wethouders of door het bevoegd gezag van de school.

3. Bij toepassing van het eerste lid stellen het college van burgemeester en wethouders en het bevoegd gezag van de desbetreffende school gezamenlijk vast of voorzieningen in een slechte bouwkundige staat verkeren als gevolg van het verwijtbaar nalaten van noodzakelijk onderhoud. Indien dat het geval is, vindt verrekening plaats van de daarmee gemoede kosten.

4. De gemeenteraad en het bevoegd gezag van de niet door de gemeente in stand gehouden scholen treffen gezamenlijk een voorziening voor het beslechten van geschillen die zich bij de toepassing van het derde lid voordoen.

5. Het bevoegd gezag van een niet door de gemeente in stand gehouden school dat voornemens is gebouwen of terreinen, of een gedeelte daarvan, blijvend niet meer voor de school te gebruiken, doet hiervan onverwijld mededeling aan het college van burgemeester en wethouders.

6. Zodra de in het eerste lid bedoelde akte door beide partijen is getekend, of het in het tweede lid bedoelde besluit van gedeputeerde staten onherroepelijk is geworden dan wel in beroep is bepaald dat de uitspraak van de rechter, inhoudende een besluit als bedoeld in het tweede lid, eerste volzin, in de plaats treedt van het vernietigde besluit, wordt de akte, het onherroepelijk geworden besluit onderscheidenlijk de uitspraak, tenzij deze een gebouw betreft als bedoeld in artikel 28 van de Overgangswet W.V.O. en waarvoor door het bevoegd gezag van rijkswege slechts een rentevergoeding is ontvangen, ingeschreven in de openbare registers, bedoeld in afdeling 2 van

titel 1 van Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek. Door de inschrijving verkrijgt de gemeente de eigendom.

7. Het college van burgemeester en wethouders en het bevoegd gezag van een niet door de gemeente in stand gehouden school dat eigenaar is van het schoolgebouw, kunnen in een gezamenlijke akte verklaren dat een gedeelte van het gebouw dat niet vatbaar is voor eigendoms-overdracht, blijvend niet meer voor het onderwijs nodig zal zijn.

8. Gedeputeerde staten kunnen in geval van een geschil omtrent de toepassing van het zevende lid desgevraagd besluiten dat een gedeelte van het gebouw dat niet vatbaar is voor eigendomsoverdracht, blijvend niet meer voor het onderwijs nodig zal zijn. De aanvraag om het besluit wordt gedaan door het college van burgemeester en wethouders of door het bevoegd gezag van de school. Alvorens op de aanvraag te besluiten, horen gedeputeerde staten de wederpartij.

9. Zodra de in het zevende lid bedoelde akte door beide partijen is getekend, of het in het achtste lid bedoelde besluit van gedeputeerde staten onherroepelijk is geworden dan wel in beroep is bepaald dat de uitspraak van de rechter, inhoudende een beslissing als bedoeld in het achtste lid, eerste volzin, in de plaats treedt van het vernietigde besluit, kan het bevoegd gezag van een niet door de gemeente in stand gehouden school het desbetreffende gedeelte van het gebouw met toestemming van het college van burgemeester en wethouders verhuren.

10. De toestemming, bedoeld in het negende lid, wordt verleend voor een tijdvak van ten hoogste drie jaren. Op verzoek van het bevoegd gezag kan dit tijdvak telkens worden verlengd met een termijn van ten hoogste drie jaren.

11. Op de verhuur, bedoeld in het negende lid, is artikel 230a van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek niet van toepassing.

Paragraaf 6. Doordecentralisatie; verticale scholengemeenschappen; informatie

Artikel 6.21. Jaarlijks bedrag voor huisvestingskosten van een niet door de gemeente in stand gehouden school

In afwijking van dit hoofdstuk kan de gemeenteraad besluiten dat jaarlijks een bedrag voor huisvestingskosten wordt betaald aan het bevoegd gezag van een niet door de gemeente in stand gehouden school voor zover die op het grondgebied van die gemeente in stand wordt gehouden. De gemeenteraad neemt het besluit in overeenstemming met het bevoegd gezag.

Artikel 6.22. Huisvesting verticale scholengemeenschap

1. In afwijking van het bepaalde in dit hoofdstuk en onverminderd het tweede lid zijn de bepalingen inzake de huisvesting bij of krachtens de WEB van toepassing op scholen die deel uitmaken van een verticale scholengemeenschap.

2. Artikel 6.20 is van overeenkomstige toepassing op de gebouwen en terreinen waarvan het bevoegd gezag van een niet door de gemeente in stand gehouden school eigenaar is op het moment dat op of na 1 januari 1997 een verticale scholengemeenschap tot stand komt dan wel wordt uitgebreid met een school voor voortgezet onderwijs.

3. De gemeenteraad kan in overeenstemming met het bevoegd gezag besluiten:

- a. dat het tweede lid niet van toepassing is;
- b. dat daarvoor het bevoegd gezag of de gemeenteraad aan de andere partij een vergoeding is verschuldigd; alsmede
- c. in voorkomende gevallen, hoe hoog die vergoeding is.

4. Indien toepassing is gegeven aan het derde lid, vindt inschrijving van dat feit plaats in de openbare registers, bedoeld in afdeling 2 van titel 1 van Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek.

Artikel 6.23. Informatieverstrekking aan gemeenteraad of college van burgemeester en wethouders

Het bevoegd gezag van een niet door de gemeente in stand gehouden school is gehouden aan de gemeenteraad onderscheidenlijk het college van burgemeester en wethouders alle inlichtingen te verschaffen die de gemeenteraad onderscheidenlijk het college van burgemeester en wethouders voor een adequate uitvoering van de bepalingen in dit hoofdstuk noodzakelijk acht.

HOOFDSTUK 7. PERSONEEL

Paragraaf 1. Algemeen

Artikel 7.1. Toepassing begrippen; toepassingsbereik voor niet-benoemd personeel

1. In dit hoofdstuk en de daarop berustende bepalingen wordt mede verstaan onder:

benoemen: tewerkstellen zonder benoeming;

benoeming: tewerkstelling zonder benoeming;

vak: combinatie van vakken.

2. De artikelen 7.34, 7.35, 7.37, 7.39 en 7.40 zijn niet van toepassing op personeel dat zonder benoeming is tewerkgesteld aan de school.

Artikel 7.2. Personeelscategorieën, formatie, taken en functies

1. Aan een school zijn leraren verbonden.

2. Aan het hoofd van een school voor vwo staat een rector en aan het hoofd van andere scholen een directeur. Zij worden bijgestaan door door conrectoren respectievelijk adjunctdirecteuren, die hen ook bij afwezigheid vervangen. De eerste en tweede volzin zijn niet van toepassing op een school met een centrale directie.

3. Het overige personeel heeft tot taak het onderwijs te ondersteunen.

4. Een of meer leden van het personeel worden belast met de taak van schooldecaan.

5. Het bevoegd gezag stelt jaarlijks het beleid vast voor de formatie van het personeel van de school en bepaalt daarbij zoveel mogelijk gelijktijdig de functies en taken van het personeel. De functies en taken van het personeel worden door het bevoegd gezag vastgesteld met inachtneming van de nadere regels die daarvoor bij algemene maatregel van bestuur worden gesteld.

Artikel 7.3. Verklaring omtrent gedrag en door de rechter opgelegde beroepsverboden

1. Om te kunnen worden benoemd, overlegt ieder personeelslid van de school bij zijn benoeming een verklaring omtrent het gedrag, afgegeven op grond van de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens of op grond van de Wet op de justitiële documentatie en op de verklaringen omtrent het gedrag BES. Deze verklaring is op het moment van overlegging aan het bevoegd gezag niet ouder dan zes maanden.

2. Het bevoegd gezag draagt er zorg voor dat met lesgevende of onderwijsondersteunende werkzaamheden geen personeelsleden worden belast die van die werkzaamheden zijn uitgesloten op grond van een rechterlijke uitspraak.

Artikel 7.4. Centrale directie

1. Het bevoegd gezag kan aan het hoofd van een school die voldoet aan bij algemene maatregel van bestuur te stellen voorwaarden een centrale directie plaatsen.

2. De centrale directie bestaat uit ten hoogste vijf leden en omvat ten hoogste drie volledige formatieplaatsen. Het bevoegd gezag benoemt een van de leden als voorzitter.

3. De centrale directie heeft in naam van het bevoegd gezag de leiding van de voorbereiding en uitvoering van het schoolbeleid en de coördinatie van de dagelijkse gang van zaken en het beheer van de school.

4. Het bevoegd gezag kan bepalen dat de centrale directie andere taken en bevoegdheden die dat gezag op grond van een wettelijk voorschrift heeft, in zijn naam uitoefent.

Artikel 7.5. Overdracht taken en bevoegdheden

1. Het bevoegd gezag kan taken en bevoegdheden die dat gezag op grond van een wettelijk voorschrift heeft, overdragen aan de rector, de directeur of de centrale directie van de school.

2. De rector, de directeur of centrale directie kunnen taken en bevoegdheden die zij op grond van een wettelijk voorschrift hebben of die het bevoegd gezag aan hen heeft overgedragen, vervolgens overdragen aan elkaar of aan de conrectoren of adjunct-directeuren.

Artikel 7.6. Managementstatuut

1. Het bevoegd gezag stelt een managementstatuut vast, na overleg met de rector, de directeur, de conrectoren, adjunct-directeuren of centrale directie.

2. In het managementstatuut zijn vastgelegd:

- a. een regeling van de bevoegdheden van de rector, de directeur, de conrectoren, adjunct-directeuren of centrale directie, over de toedeling, bestemming en aanwending van de bekostiging; en
 - b. de andere taken en bevoegdheden die het bevoegd gezag heeft op grond van een wettelijk voorschrift of waarvan het bevoegd gezag heeft bepaald dat de rector, de directeur, de conrectoren, adjunct-directeuren of centrale directie deze in naam van het bevoegd gezag kunnen uitoefenen, en instructies voor de uitoefening van deze taken en bevoegdheden.
3. In het managementstatuut zijn verder vastgelegd:
- a. de taken en bevoegdheden die het bevoegd gezag heeft overgedragen aan de rector, de directeur of de centrale directie;
 - b. de taken en bevoegdheden die de rector, de directeur of de centrale directie aan elkaar of aan conrectoren of adjunct-directeuren hebben overgedragen; en
 - c. de richtlijnen voor de uitoefening van de overgedragen taken en bevoegdheden.
4. Het bevoegd gezag zorgt er voor dat het personeel, de ouders en de leerlingen van de school toegang hebben tot het managementstatuut. Het bevoegd gezag zendt een exemplaar van het managementstatuut, en elke wijziging daarvan, zo spoedig mogelijk na de vaststelling ter kennisneming aan de inspectie.

Artikel 7.7. Evenredige vertegenwoordiging van vrouwen in de schoolleiding

1. Het bevoegd gezag stelt voor de directie van elke school met een ondervertegenwoordiging van vrouwen in de directie, eenmaal in de vier jaar een document voor evenredige vertegenwoordiging van vrouwen in de schoolleiding vast.
2. Het document bevat streefcijfers en vermeldt de periode waarbinnen deze streefcijfers worden gerealiseerd. Aan de hand daarvan voert het bevoegd gezag een beleid voor evenredige vertegenwoordiging van vrouwen in de schoolleiding dat als doel heeft dat in de directie van elke school van het bevoegd gezag vrouwen en mannen naar evenredigheid werkzaam zullen zijn. Voor de evenredige vertegenwoordiging gaat het bevoegd gezag uit van de verhouding mannen en vrouwen wat het onderwijzend personeel betreft dat werkzaam is in het onderwijs dat de school geeft, zoals die verhouding blijkt uit de cijfers die Onze Minister daar jaarlijks over publiceert. Het document vermeldt ook de maatregelen die het bevoegd gezag heeft genomen en zal nemen om de streefcijfers te realiseren en geeft een overzicht van de beoogde en bereikte resultaten van het beleid voor de periode waarvoor het document geldt, respectievelijk voor de periode waarvoor het vorige document gold.
3. Indien het bevoegd gezag aan het hoofd van de school een centrale directie plaatst en vrouwen daarin zijn ondervertegenwoordigd, stelt het bevoegd gezag overeenkomstig het eerste en tweede lid ook een document inzake evenredige vertegenwoordiging van vrouwen in de schoolleiding vast voor de centrale directie.
4. Het bevoegd gezag draagt er zorg voor dat een exemplaar van het document in de hoofdvestiging van de school ter inzage wordt gelegd op een plaats die voor het personeel, de ouders en de leerlingen toegankelijk is, en dat een exemplaar wordt bewaard bij de administratie van de school.

Paragraaf 2. Verantwoordelijkheid, bekwaamheid en bevoegdheid van leraren

Artikel 7.8. Het beroep van leraar

1. Onder het beroep van leraar wordt verstaan het dragen van verantwoordelijkheid voor het vakinhoudelijke, vakdidactische en pedagogische proces in de school binnen de kaders van het onderwijskundig beleid van de school.
2. Leraren komt een zelfstandige verantwoordelijkheid toe als het gaat om het beoordelen van de onderwijsprestaties van leerlingen.
3. Leraren beschikken over voldoende vakinhoudelijke, vakdidactische en pedagogische zeggenschap, waaronder wordt verstaan de zeggenschap over:
 - a. de inhoud van de lesstof;
 - b. de wijze waarop de lesstof wordt aangeboden en de middelen die daarbij worden gebruikt;
 - c. de te hanteren pedagogisch-didactische aanpak op de school en de wijze waarop daar uitvoering aan wordt gegeven, waaronder de begeleiding van de leerlingen en de contacten met de ouders;en

d. het in samenhang met de onderdelen a, b en c, onderhouden van de bekwaamheid van de leraren als onderdeel van het team.

4. Het bevoegd gezag stelt in overleg met de leraren een professioneel statuut op waarin de afspraken zijn opgenomen over de wijze waarop de zeggenschap van leraren als bedoeld in het derde lid wordt georganiseerd. Bij het opstellen van het professioneel statuut wordt de professionele standaard van de beroepsgroep in acht genomen.

Artikel 7.9. Algemene vereisten voor leraren

1. Voortgezet onderwijs mag alleen worden gegeven door wie daartoe op grond van deze paragraaf bevoegd is of op grond van paragraaf 3 benoembaar is.

2. Het eerste lid heeft geen betrekking op voortgezet onderwijs in een vak of ander programmaonderdeel dat het bevoegd gezag heeft vastgesteld, behalve godsdienstonderwijs en levensbeschouwelijk vormingsonderwijs. Voor het geven van onderwijs in vakken of programmaonderdelen die het bevoegd gezag heeft vastgesteld, kunnen bij algemene maatregel van bestuur de paragrafen 2 en 3 van dit hoofdstuk geheel of gedeeltelijk van toepassing of van overeenkomstige toepassing worden verklaard.

Artikel 7.10. Bekwaamheidseisen voor leraren

1. Bij algemene maatregel van bestuur worden bekwaamheidseisen voor leraren vastgesteld.

2. De bekwaamheidseisen zijn gericht op het handelen in het onderwijsleerproces, het algemeen professioneel handelen en het werken binnen een onderwijsorganisatie. Zij omvatten in elk geval eisen op het gebied van:

- a. pedagogisch-didactische kennis, inzicht en vaardigheden; en
- b. vakbekwaamheid.

3. De bekwaamheidseisen kunnen worden onderscheiden naar schoolsoort en naar samenhangende leerjaren. Zij worden in elk geval specifiek vastgesteld voor de periode van voorbereidend hoger onderwijs, bedoeld in artikel 2.20, eerste lid.

4. Onze Minister stelt ten minste eenmaal in de zes jaren een beroepsorganisatie die hij vanuit het oogpunt van beroepskwaliteit representatief acht voor onderwijspersoneel, in de gelegenheid hem een voorstel te doen over ongewijzigde handhaving of wijziging van de bekwaamheidseisen. Uit het voorstel blijkt in hoeverre het voorstel ook steun geniet van een vertegenwoordiging van bevoegde gezagsorganen, van ouders en van leerlingen.

Artikel 7.11. Bevoegdheid

1. Bevoegd tot het geven van voortgezet onderwijs in enig vak is de leraar die in het bezit is van:

- a. een getuigschrift dat is afgegeven op grond van de WHW, waaruit blijkt dat de leraar voldoet aan de bekwaamheidseisen voor het onderwijs dat hij in dat vak zal geven;
- b. een erkenning van beroepskwalificaties als bedoeld in artikel 5 van de Algemene wet erkenning EU-beroepskwalificaties, die zijn verleend ten aanzien van het onderwijs dat de leraar zal geven; of
- c. een buiten de Europese Unie behaald bewijs van bekwaamheid op grond waarvan Onze Minister de leraar, al dan niet onder het stellen van beperkingen of het verbinden van voorwaarden, een bevoegdheid heeft verleend tot het geven van voortgezet onderwijs.

2. Bij ministeriële regeling worden de getuigschriften aangewezen die zijn afgegeven op grond van de WHW en een bevoegdheid geven voor algemeen gebruikelijke vakken waarvoor die bevoegdheid niet rechtstreeks op grond van het betreffende getuigschrift kan worden vastgesteld. In de ministeriële regeling kunnen eisen worden gesteld op het gebied van bij- of nascholing.

3. Onze Minister kan op aanvraag van het bevoegd gezag of van de leraar schriftelijk verklaren dat de leraar bevoegd is tot het geven van voortgezet onderwijs in een vak of ander programmaonderdeel waarvoor de bevoegdheid:

- a. niet kan worden aangetoond met een bestaand getuigschrift op grond van de WHW; en
- b. evenmin blijkt uit de ministeriële regeling, bedoeld in het tweede lid.

4. Tot het geven van praktijkonderwijs in een of meer bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen vakken, is ook bevoegd degene die in het bezit is van een getuigschrift op grond van de WHW waaruit blijkt dat hij heeft voldaan aan de bekwaamheidseisen op grond van artikel 32a WPO of artikel 35 WPO BES.

5. Tot het geven van onderwijs in de entreeopleiding, bedoeld in artikel 2.29, is ook bevoegd degene die beschikt over een geschiktheidsverklaring als bedoeld in artikel 4.2.4, eerste lid, WEB

of als bedoeld in artikel 4.2.5, eerste lid, WEB BES, en die bovendien beschikt over een getuigschrift als bedoeld in artikel 7a.4 WHW.

6. Wie voor een vak beschikt over een bevoegdheid voor de periode van voorbereidend hoger onderwijs, bedoeld in artikel 2.20, eerste lid, is daarmee voor dat vak ook bevoegd voor het overige voortgezet onderwijs.

7. In bijzondere gevallen kan Onze Minister aan personen die in een bepaald vak of onderdeel van een vak door buitengewone bekwaamheid uitmunten, een bevoegdheid verlenen voor het geven van onderwijs in dit vak of dit onderdeel.

Artikel 7.12. Educatieve minor voor onderwijs in mavo en de eerste drie leerjaren havo en vwo

1. Onverminderd artikel 7.10 is tot het geven van onderwijs in mavo en de eerste drie leerjaren havo en vwo ook bevoegd degene die in het bezit is van een getuigschrift van een bacheloropleiding als bedoeld in artikel 7.3a, eerste lid, onderdeel a, WHW, waaruit blijkt dat betrokkene:

a. ten minste 30 studiepunten met goed gevolg heeft besteed aan voorbereiding op het geven van onderwijs in een vak in die leerjaren dat inhoudelijk met zijn opleiding overeenkomt; en
b. heeft voldaan aan de bekwaamheidseisen voor het onderwijs dat hij zal geven.

2. Bij ministeriële regeling wordt geregeld welke getuigschriften van de bacheloropleidingen, bedoeld in het eerste lid, bevoegdheid verlenen voor daarbij aan te wijzen vakken.

Artikel 7.13. Werken in teams bij vakoverstijgende programmaonderdelen in de eerste twee leerjaren

1. Indien in de eerste twee leerjaren vakoverstijgende programmaonderdelen voorkomen, kan worden gewerkt met teams van leraren die verantwoordelijk zijn voor de kwaliteit van die onderdelen.

2. Elk lid van het team beschikt over een bevoegdheid voor voortgezet onderwijs in ten minste een van de vakken binnen het vakoverstijgende onderdeel.

3. De leraren van het team beschikken samen over de bevoegdheden voor alle vakken binnen het vakoverstijgende onderdeel.

4. De leraren van het team zijn ieder verantwoordelijk voor de kwaliteit van dat deel van het onderwijs van het vakoverstijgende onderdeel waarvoor zij beschikken over een bevoegdheid.

5. Het vakoverstijgende onderdeel kan worden verzorgd door:

a. leden van het team, al dan niet in combinatie met
b. andere leraren die daarvoor naar het oordeel van het bevoegd gezag geschikt zijn.

6. Als het vakoverstijgende onderdeel mede wordt verzorgd door andere leraren, stelt het bevoegd gezag met inachtneming van de opvattingen van de leden van het team vast of de inhoudelijke of didactische kennis en vaardigheden van deze leraren voldoende zijn. Indien dat niet het geval is, wordt vastgesteld op welke wijze hierin alsnog wordt voorzien.

Paragraaf 3. Voorwaarden voor tijdelijke benoeming van de onbevoegde, onderbevoegde of andersbevoegde leraar

Artikel 7.14. Vervanging bij tijdelijke afwezigheid of bij een onervulbare vacature

1. Bij tijdelijke afwezigheid van een leraar kan deze voor ten hoogste een jaar, met inbegrip van tussenperioden van niet meer dan drie maanden, worden vervangen door iemand die voor dat onderwijs niet bevoegd is.

2. Indien in een vacature niet direct kan worden voorzien door de benoeming van een bevoegde leraar, is het eerste lid van overeenkomstige toepassing.

3. De termijn van een jaar kan met ten hoogste twee jaar worden verlengd indien het bevoegd gezag en de betrokkene schriftelijk overeenkomen dat betrokkene verplicht is zich ervoor in te spannen om binnen twee jaar alsnog zijn bevoegdheid te halen voor het door hem gegeven onderwijs. Het bevoegd gezag kan deze termijn onder dezelfde voorwaarde met nog twee jaar verlengen indien het gezag dat noodzakelijk vindt voor de kwaliteit en de voortgang van het onderwijs op de school.

Artikel 7.15. Benoembaarheid voor ander vak dan waarvoor de bevoegdheid geldt

1. Het bevoegd gezag kan een leraar die in het bezit is van een bevoegdheid voor enig vak, ten hoogste twee jaar onderwijs laten geven in een vak waarvoor de leraar niet bevoegd is. Deze termijn kan het bevoegd gezag met ten hoogste twee jaar verlengen indien het gezag dit noodzakelijk vindt voor de kwaliteit en de voortgang van het onderwijs.
2. Bij toepassing van het eerste lid komen het bevoegd gezag en de betrokken leraar schriftelijk overeen dat de leraar verplicht is zich ervoor in te spannen om binnen de genoemde termijnen alsnog de bevoegdheid te halen voor het onderwijs in dat andere vak.
3. De inspectie kan op aanvraag van het bevoegd gezag in de eerste twee leerjaren ontheffing verlenen van het tweede lid.

Artikel 7.16. Afwijking bevoegdheidseis leraren bovenbouw havo en vwo (voorbereidend hoger onderwijs)

1. Het bevoegd gezag kan voor maximaal vijf procent van het samenhangende onderwijsprogramma in de periode van voorbereidend hoger onderwijs bedoeld in artikel 2.20, eerste lid, toestaan dat leraren die voor een vak in het vwo of het havo wel bevoegd zijn voor de eerste drie leerjaren maar niet voor de periode van voorbereidend hoger onderwijs, dat onderwijs voor een periode van ten hoogste een schooljaar ook geven in die hogere leerjaren.
2. Binnen de betrekkingssomvang van deze leraren moet het grootste deel van hun werkzaamheden zijn gelegen buiten de periode van voorbereidend hoger onderwijs.
3. Het bevoegd gezag meldt toepassing van dit artikel aan de inspectie.

Artikel 7.17. Tijdelijke benoembaarheid van de leraar in opleiding

1. Studenten in opleiding tot leraar voortgezet onderwijs in een duale opleiding aan een hogeschool die ten minste 180 studiepunten hebben behaald, of studenten in opleiding tot leraar voortgezet onderwijs in een duale opleiding aan een universiteit, kunnen tijdelijk worden benoemd voor het geven van dat onderwijs waarvoor zij in opleiding zijn, voor een periode die overeenkomt met ten hoogste een volledig dienstverband van vijf maanden.
2. De benoemingsmogelijkheid geldt ook voor een student in opleiding tot leraar voortgezet onderwijs in een duale opleiding aan een hogeschool die minder dan 180, maar ten minste 166 studiepunten heeft behaald indien de hogeschool heeft verklaard dat de student beschikt over met 180 studiepunten vergelijkbare relevante kennis, inzicht en vaardigheden. De tijdelijke benoeming vervalt in dat geval indien de student niet binnen vier weken na aanvang van het dienstverband over 180 studiepunten beschikt.
3. De benoemingsmogelijkheid geldt ook voor studenten die een opleiding tot leraar voortgezet onderwijs aan een universiteit volgen. In dat geval bedraagt de benoemingsperiode maximaal een schooljaar voor de student die een voltijdse opleiding volgt en maximaal twee schooljaren voor de student die een deeltijdse opleiding volgt.
4. Bij de tijdelijke benoeming van een student tot leraar voortgezet onderwijs wordt een overeenkomst gesloten als bedoeld in artikel 7.7, vijfde lid, WHW. De overeenkomst vermeldt de leraar onder wiens verantwoordelijkheid de betrokken student werkzaamheden van onderwijskundige aard verricht.

Artikel 7.18. Benoembaarheid zij-instromer met geschiktheidsverklaring

1. Het bevoegd gezag kan degene die in het bezit is van een geschiktheidsverklaring als bedoeld in artikel 7.27 voor ten hoogste twee aaneengesloten schooljaren tot leraar benoemen. Het bevoegd gezag kan deze periode, al dan niet onder het stellen van voorwaarden, verlengen met ten hoogste twee jaar als dat gezag daarvoor redenen aanwezig acht.
2. Het bevoegd gezag dat betrokkene voor het eerst na afgifte van diens geschiktheidsverklaring tot leraar benoemt, registreert dit feit en de datum van benoeming op de geschiktheidsverklaring.

Artikel 7.19. Overige categorieën benoembare leraren zonder bevoegdheid

1. Het bevoegd gezag kan een gastdocent die naar zijn oordeel bekwaam is op grond van specifieke kennis uit de praktijk, benoemen voor het geven van onderwijs in vakken waarop die kennis betrekking heeft.
2. Deze gastdocent kan alleen worden belast met lesgevendende taken voor een beperkte betrekkingssomvang van in totaal ten hoogste gemiddeld vier uur per week op jaarbasis, onder de verantwoordelijkheid van een leraar die het bevoegd gezag heeft aangewezen.

3. De vereisten in dit hoofdstuk over bekwaamheid, bevoegdheid of benoembaarheid van leraren, zijn niet van toepassing op de leraar die alleen is belast met contractactiviteiten.

Artikel 7.20. Bekwaamheidsdossier en geordende gegevens over benoeming

1. Het bevoegd gezag beschikt over geordende gegevens over de bekwaamheid en het onderhouden daarvan voor elk personeelslid dat een functie of werkzaamheden verricht waarvoor bekwaamheidseisen als bedoeld in artikel 7.23, vierde lid, of artikel 7.24, tweede lid, zijn vastgesteld.
2. Voor de onderlinge vergelijkbaarheid en herkenbaarheid van de gegevens kunnen bij ministeriële regeling regels worden gesteld over de inrichting en wijze van ordening van de gegevens.
3. Het bevoegd gezag beschikt over geordende gegevens over de toepassing van de artikelen 7.14, 7.15, 7.18 en artikel 7.24, derde lid.

Artikel 7.21. Maximering benoemingsperiode

1. De periode waarvoor een leraar op grond van artikel 7.5, 7.13, 7.16, 7.17 of 7.18, eerste lid, maximaal kan worden benoemd, gaat niet opnieuw lopen door eenzelfde benoeming.
2. Na benoeming verstrekt het bevoegd gezag binnen een maand de basisgegevens van de leraar overeenkomstig artikel 7.51, eerste lid, of artikel 7.60 aan Onze Minister voor opname in het lerarenregister of het registervoorportaal.

Artikel 7.22. Mogelijkheid van afwijkende regels voor leraren in vaste dienst

Bij algemene maatregel van bestuur wordt geregeld op welke gronden en volgens welke procedure ten aanzien van leraren die in vaste dienst zijn verbonden aan een school kan worden afgeweken van artikel 7.9, eerste lid.

Paragraaf 4. Voorwaarden voor benoeming van leidinggevend en onderwijsondersteunend personeel

Artikel 7.23. Benoembaarheid leidinggevend personeel

1. Het bevoegd gezag kan tot rector, directeur, conrector of adjunct-directeur alleen benoemen degene die:
 - a. op grond van artikel 7.11 als leraar bevoegd is tot het geven van voortgezet onderwijs in een van de vakken die aan de school worden onderwezen, en
 - b. voor zover tot de functie werkzaamheden behoren waarvoor op grond van het vierde lid bekwaamheidseisen zijn vastgesteld, in het bezit is van een getuigschrift dat is afgegeven op grond van de WHW, waaruit blijkt dat is voldaan aan die eisen, of
 - c. in het bezit is van een erkenning van beroepskwalificaties als bedoeld in artikel 5 van de Algemene wet erkenning EU-beroepskwalificaties voor de werkzaamheden die hij zal verrichten, of
 - d. volgens bij algemene maatregel van bestuur te stellen regels zijn bekwaamheid heeft aangetoond.
2. Het eerste lid, onderdeel a, is niet van toepassing op de leden van de centrale directie van een school als bedoeld in artikel 7.4.
3. Het bevoegd gezag van een school zonder centrale directie kan voor ten hoogste de helft van het aantal personeelsleden, bedoeld in het eerste lid, aan die school afwijken van het eerste lid, onderdeel a.
4. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen bekwaamheidseisen worden vastgesteld voor werkzaamheden van leidinggevende aard die nauw verband houden met het pedagogisch-didactische klimaat op de school of die onderwijskundige leiding omvatten.
5. Onze Minister kan een beroepsorganisatie die hij vanuit het oogpunt van beroepskwaliteit representatief acht, in de gelegenheid stellen hem een voorstel te doen voor bekwaamheidseisen die op grond van het vierde lid kunnen worden vastgesteld.

Artikel 7.24. Benoembaarheid onderwijsondersteunende functionarissen

1. Het bevoegd gezag kan met onderwijsondersteunende werkzaamheden als bedoeld in het tweede lid, belasten degene die:

- a. in het bezit is van een getuigschrift dat is afgegeven op grond van de WHW, de WEB, of de WEB BES waaruit blijkt dat is voldaan aan de de bekwaamheidseisen die zijn vastgesteld op grond van het tweede lid;
 - b. in het bezit is van een erkenning van beroepskwalificaties als bedoeld in artikel 5 van de Algemene wet erkenning EU-beroepskwalificaties, verleend voor die werkzaamheden; of
 - c. volgens bij algemene maatregel van bestuur te stellen regels zijn bekwaamheid heeft aangetoond.
2. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen bekwaamheidseisen worden vastgesteld voor onderwijsondersteunende werkzaamheden die bij die maatregel worden aangewezen en die rechtstreeks verband houden met het onderwijsleerproces.
 3. Het bevoegd gezag kan de onderwijsondersteunende functionaris die niet voldoet aan het eerste lid, toch voor ten hoogste twee jaar belasten met werkzaamheden waarvoor op grond van het tweede lid bekwaamheidseisen zijn vastgesteld. De eerste volzin wordt alleen toegepast indien het bevoegd gezag en betrokkene schriftelijk hebben verklaard dat betrokkene verplicht is zich ervoor in te spannen om binnen twee jaar alsnog te voldoen aan die bekwaamheidseisen.
 4. Voor studenten aan een opleiding als bedoeld in artikel 7.7, tweede lid, WHW en deelnemers aan de beroepsbegeleidende leerweg van een opleiding als bedoeld in artikel 7.2.2 WEB of artikel 7.2.2 WEB BES die in het kader van die opleiding onderwijsondersteunende werkzaamheden verrichten waarvoor op grond van het tweede lid bekwaamheidseisen zijn vastgesteld, kan het bevoegd gezag voor de duur van die werkzaamheden afwijken van het eerste lid, onderdelen a tot en met c.
 5. Het eerste lid is niet van toepassing voor zover de onderwijsondersteunende functionaris is belast met contractactiviteiten.

Paragraaf 5. Bijzondere regels voor scholengemeenschappen

Artikel 7.25. Bijzondere regels voor scholengemeenschappen

Voor een scholengemeenschap of een verticale scholengemeenschap worden bij algemene maatregel van bestuur regels gesteld over de toepassing van de paragrafen 1 tot en met 4.

Paragraaf 6. Zij-instroom in het beroep

Artikel 7.26. Begripsbepalingen

In deze paragraaf wordt verstaan onder:

instelling voor hoger onderwijs: een instelling voor hoger onderwijs als bedoeld in artikel 1.1, onderdeel g, WHW;

instellingsbestuur: het instellingsbestuur, bedoeld in artikel 1.1, onderdeel j, WHW.

Artikel 7.27. Geschiktheidsverklaring

1. Aan degene die blijkt een geschiktheidsonderzoek als bedoeld in artikel 7.28 voldoende geschikt wordt geacht voor het beroep van leraar en in staat wordt geacht binnen twee jaar na benoeming met goed gevolg deel te nemen aan het bekwaamheidsonderzoek, bedoeld in artikel 7.31, geeft het bestuur van een instelling die daartoe op grond van artikel 7.29 is erkend, een geschiktheidsverklaring af.

2. Bij ministeriële regeling wordt een model voor de geschiktheidsverklaring vastgesteld.

Artikel 7.28. Geschiktheidsonderzoek

1. Een geschiktheidsonderzoek wordt uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van het bestuur van een instelling die is erkend op grond van artikel 7.29.

2. Het geschiktheidsonderzoek kan worden aangevraagd door het bevoegd gezag dat betrokkene als zij-instromer wil benoemen, of door degene die als zij-instromer wil worden benoemd. Het instellingsbestuur betreft bij het onderzoek het bevoegd gezag dat de aanvraag indient of, indien de aanvraag door betrokkene zelf is ingediend, een bevoegd gezag dat daartoe in overeenstemming met de aanvrager wordt uitgenodigd.

3. Bij de aanvraag wordt aangetoond dat betrokkene beschikt over:

a. een getuigschrift dat is afgegeven op grond van de WHW, van een met goed gevolg afgelegd afsluitend examen van een opleiding in het wetenschappelijk onderwijs of in het hoger

beroepsonderwijs of een erkenning van beroepskwalificaties als bedoeld in artikel 5 van de Algemene wet erkenning EU-beroepskwalificaties voor overeenkomstig onderwijs;

b. een diploma van een vakopleiding, middenkaderopleiding of van een specialistenopleiding als bedoeld in artikel 7.2.2, eerste lid, WEB of artikel 7.2.2, eerste lid, WEB BES, indien betrokkene beoogt onderwijs te geven in bij algemene maatregel van bestuur aangewezen beroepsgerichte vakken, of een erkenning van beroepskwalificaties als bedoeld in artikel 5 van de Algemene wet erkenning EU-beroepskwalificaties voor overeenkomstig onderwijs; of

c. een buitenlands getuigschrift dat naar het oordeel van het bestuur van de instelling die het geschiktheidsonderzoek uitvoert, gelijkwaardig is aan een getuigschrift of diploma als bedoeld onder a of b.

4. Het geschiktheidsonderzoek bestaat uit:

a. de beoordeling of de gevolgde opleiding en in samenhang daarmee de maatschappelijke ervaring of de beroepservaring van betrokkene voldoende relevant zijn voor de beoogde werkzaamheden aan een school, en indien dat het geval is;

b. het onderzoek naar de geschiktheid van betrokkene voor het beroep van leraar; en

c. de beoordeling van de scholing en begeleiding die betrokkene nodig heeft om met goed gevolg deel te kunnen nemen aan het bekwaamheidsonderzoek.

5. In het onderzoek naar de geschiktheid voor het beroep van leraar wordt vastgesteld of betrokkene over voldoende kennis, inzicht en vaardigheden beschikt om onderwijs te geven dat voldoet aan de daaraan gestelde kwaliteitseisen, waarbij er rekening mee wordt gehouden dat de betrokkene als zij-instromer wordt begeleid en verder wordt geschoold. De kennis, het inzicht en de vaardigheden zijn afgeleid van de bekwaamheidseisen die gelden voor leraren en omvatten in het bijzonder beroepsmatige vaardigheden. In elk geval wordt ook beoordeeld of betrokkene in de feitelijke klassituatie in staat is om verantwoord les te geven.

6. Bij het geschiktheidsonderzoek zijn in gelijke mate betrokken:

a. personen die aan een lerarenopleiding onderwijs geven of hebben verzorgd; en

b. leraren in het betrokken vak of vakgebied die niet werkzaam zijn voor het bevoegd gezag dat is betrokken bij het geschiktheidsonderzoek.

7. De aanvrager is aan de uitvoerder van het onderzoek een bijdrage verschuldigd, waarvan de hoogte bij ministeriële regeling kan worden vastgesteld.

8. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld voor de uitvoering van het vierde lid, onderdeel b, en het vijfde lid, en kunnen regels worden gesteld om de kwaliteit van het geschiktheidsonderzoek en van de instellingen die dat onderzoek uitvoeren, te waarborgen, regels over de procedure voor het aanvragen van het geschiktheidsonderzoek en regels voor afgifte van de geschiktheidsverklaring.

Artikel 7.29. Uitvoeren geschiktheidsonderzoek

1. Onze Minister kan op aanvraag van het bestuur besluiten dat een instelling bevoegd is tot:

a. het uitvoeren of onder zijn verantwoordelijkheid laten uitvoeren van het geschiktheidsonderzoek;

b. het afgeven van geschiktheidsverklaringen; of

c. het doen van voorstellen over de scholing en begeleiding die volgens het geschiktheidsonderzoek nodig zijn.

2. Onze Minister erkent de instelling indien het bestuur bij de aanvraag voldoende aannemelijk maakt dat de instelling het geschiktheidsonderzoek onafhankelijk, deskundig en betrouwbaar zal uitvoeren. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de aanvraag en over de behandeling en beoordeling ervan.

3. Onze Minister kan voor de behandeling van de aanvraag een bijdrage in rekening brengen, waarvan de hoogte wordt vastgesteld bij ministeriële regeling.

4. Onze Minister kan de erkenning intrekken indien de instelling het geschiktheidsonderzoek naar zijn oordeel niet langer onafhankelijk, deskundig of betrouwbaar uitvoert.

Artikel 7.30. Scholings- en begeleidingsovereenkomst zij-instroom

1. Degene die in het bezit is van een geschiktheidsverklaring, het bevoegd gezag dat hem benoemt en het bestuur van de instelling die op grond van artikel 7.32 bevoegd is scholing en begeleiding op grond van een geschiktheidsverklaring te verzorgen, sluiten met elkaar een scholings- en begeleidingsovereenkomst.

2. In deze overeenkomst worden de rechten en verplichtingen van de drie betrokken partijen vastgelegd over de scholing en begeleiding die op grond van de afgegeven geschiktheidsverklaring noodzakelijk worden geacht.
3. Indien blijkt dat de scholing of begeleiding niet volgens de overeenkomst kan worden uitgevoerd, treft het bevoegd gezag respectievelijk het bestuur van de instelling tijdig een toereikende vervangende voorziening.
4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere voorschriften worden gegeven voor de uitvoering van het eerste lid, waaronder in elk geval voorschriften ter waarborging van de kwaliteit van het daarin bepaalde.
5. Voor zover betrokkene de werkzaamheden waarvoor hij in het bezit is van een geschiktheidsverklaring, bij twee of meer bevoegde gezagsorganen verricht, zorgen deze bevoegde gezagsorganen ervoor dat de overeenkomsten, bedoeld in het eerste lid, waarbij zij wat de betrokkene betreft partij zijn, op elkaar worden afgestemd. Zo nodig wordt met dat doel een al gesloten overeenkomst gewijzigd.

Artikel 7.31. Bekwaamheidsonderzoek

Het bekwaamheidsonderzoek heeft tot doel vast te stellen of de zij-instromer voldoet aan de in artikel 7.10, eerste lid, bedoelde bekwaamheidseisen voor het onderwijs dat betrokkene als leraar wil gaan geven.

Artikel 7.32. Uitvoeren scholing, begeleiding en bekwaamheidsonderzoek

1. Het bestuur van een instelling voor hoger onderwijs als bedoeld in artikel 1.1, onderdeel g, WHW die opleidt voor bekwaamheidseisen als bedoeld in artikel 7.10, eerste lid, en daartoe door het bestuur bij Onze Minister is gemeld, is na die melding en onder overlegging van een plan van aanpak, bevoegd tot:
 - a. het verzorgen of doen verzorgen van de scholing en begeleiding, bedoeld in 7.28, vierde lid, onderdeel c, voor zover deze verband houden met opleidingen die de instelling verzorgt; of
 - b. het uitvoeren of onder zijn verantwoordelijkheid doen uitvoeren van bekwaamheidsonderzoek, voor zover de instelling opleidt voor het betrokken getuigschrift.
2. Het bestuur van de instelling die bevoegd is tot het uitvoeren van het bekwaamheidsonderzoek, biedt degene die zich daarvoor meldt en wiens scholing en begeleiding overeenkomstig de scholings- en begeleidingsovereenkomst zijn afgerond, tijdig de gelegenheid om deel te nemen aan dat onderzoek.
3. Het bestuur kan bepalen dat aan de aanvrager een bijdrage in rekening wordt gebracht voor de uitvoering van het bekwaamheidsonderzoek. Bij ministeriële regeling kan aan deze bijdrage een maximum worden gesteld.
4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de scholing en begeleiding, en over het bekwaamheidsonderzoek, waaronder regels ter waarborging van de kwaliteit.

Artikel 7.33. Kwaliteitsbewaking en inlichtingenplicht

1. De besturen van instellingen die bevoegd zijn tot het uitvoeren van geschiktheidsonderzoeken, bekwaamheidsonderzoeken of het verzorgen van scholing en begeleiding op grond van geschiktheidsverklaringen, dragen zorg voor de kwaliteit van de werkzaamheden die daarmee samenhangen.
2. Deze besturen verstrekken aan Onze Minister alle inlichtingen die deze nodig vindt voor een goede naleving van deze paragraaf. Telkens na zes maanden zenden de besturen aan de inspectie een overzicht van de geschiktheidsverklaringen die in deze periode zijn afgegeven en van de bekwaamheidsonderzoeken waaraan in die periode met goed gevolg is deelgenomen.
3. Onze Minister kan beslissen dat aan een instelling een of meer van de in artikel 7.29 of artikel 7.32, eerste lid, bedoelde bevoegdheden wordt ontnomen indien gebleken is dat de kwaliteit van de uitoefening daarvan tekortschiet, of als niet meer wordt voldaan aan regels die bij of krachtens deze wet zijn gesteld over de uitoefening van die bevoegdheden. Op de ontneming van bevoegdheden is artikel 6.10, vierde lid, WHW van overeenkomstige toepassing.

Paragraaf 7. Rechtspositie personeel

Artikel 7.34. Rechtspositieregeling personeel

1. Met inachtneming van bij of krachtens algemene maatregel van bestuur vastgestelde regels als bedoeld in het tweede en derde lid, regelt het bevoegd gezag van een openbare school de rechtspositie van het personeel en draagt het bevoegd gezag van een bijzondere school zorg voor de regeling van de rechtspositie van het personeel.
2. Bij algemene maatregel van bestuur onderscheidenlijk bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden vastgesteld over:
 - a. salarisschalen en uitgangspunten waaraan een door het bevoegd gezag in te richten functiewaarderingsstelsel moet voldoen, en
 - b. rechten en plichten van het personeel en het bevoegd gezag bij ziekte, bevalling, zwangerschap, arbeidsongeschiktheid en ontslag, dan wel met betrekking tot bedrijfsgezondheidskundige begeleiding, voor zover deze bij wet voorgeschreven rechten en verplichtingen te boven gaan, dan wel de voorwaarden waaronder het bevoegd gezag deze rechten en plichten zelf regelt of voor de regeling daarvan zorg draagt.
3. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden vastgesteld over algemene arbeidsduur.
4. Het regelen van de rechtspositie omvat ook het vaststellen van bepalingen over aanstelling, benoeming, schorsing, disciplinaire maatregelen en ontslag van personeel. De bepalingen over ontslag verschaffen aan het personeel van de openbare scholen niet minder rechten dan de rechten die voor werknemers met een arbeidsovereenkomst voortvloeien uit de bepalingen van dwingend recht van titel 10 van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek.

Artikel 7.35. Georganiseerd overleg

Over de regelingen die het bevoegd gezag op grond van artikel 7.34 treft en over andere onderwerpen die van algemeen belang zijn voor de rechtspositie van het personeel, wordt door of namens het bevoegd gezag overleg gevoerd met de daarvoor in aanmerking komende vakorganisaties van overheids- en onderwijspersoneel, op een wijze die schriftelijk is overeengekomen en die in elk geval voorziet in een procedure voor het oplossen van geschillen.

Artikel 7.36. Personeel voor contractactiviteiten

Het bevoegd gezag zorgt ervoor dat het verrichten van contractactiviteiten er niet toe leidt dat minder dan 51 procent van de personeelskosten van de school uit 's Rijks kas wordt bekostigd.

Artikel 7.37. Benoeming, schorsing en ontslag; benoeming in algemene dienst

1. Het bevoegd gezag benoemt, schorst en ontslaat het personeel.
2. Het bevoegd gezag benoemt het personeel in algemene dienst van het bevoegd gezag.
3. Onder benoeming in algemene dienst wordt verstaan een benoeming voor het verrichten van werkzaamheden aan scholen die het bevoegd gezag in stand houdt.

Artikel 7.38. Disciplinaire maatregel, schorsing en ontslag door gedeputeerde staten

In afwijking van artikel 7.37 leggen gedeputeerde staten van de betrokken provincie de disciplinaire straf of de schorsing op of verlenen zij het ontslag, indien het betreft een rector, een directeur, een conrector, een adjunct-directeur, een lid van de centrale directie of een leraar van een openbare school, die ook lid is van de raad van de gemeente die de school in stand houdt.

Artikel 7.39. Akte van aanstelling openbare school

1. Ieder personeelslid van de openbare school is in het bezit van een akte van aanstelling, getekend door het bevoegd gezag. De akte van aanstelling bevat in elk geval:
 - a. de naam en het adres van het bevoegd gezag;
 - b. de naam, voornamen en geboortedatum van de betrokkene;
 - c. de datum van ingang van de aanstelling;
 - d. de functie waarin de betrokkene wordt aangesteld;
 - e. de bepaling of de aanstelling in vaste of in tijdelijke dienst gebeurt en in het laatste geval de gronden voor de tijdelijkheid en de duur van de aanstelling;
 - f. de omvang van de betrekking;
 - g. de schaal die en het salarisnummer dat op de dag van aanstelling van toepassing zijn; en
 - h. de bepaling dat de betrokkene werkzaam zal zijn in algemene dienst van het bevoegd gezag.

2. Het bevoegd gezag zorgt ervoor dat afschriften van de bewijsstukken waarmee de bekwaamheid wordt aangetoond, van de geschiktheidsverklaringen, van de verklaringen omtrent het gedrag en van de akten van aanstelling van het personeel dat aan de school is verbonden, worden bewaard.

Artikel 7.40. Akte van benoeming bijzondere school

1. Ieder personeelslid van een bijzondere school is in het bezit van een akte van benoeming, getekend door het bevoegd gezag en door hemzelf. Deze akte van benoeming bevat in elk geval:

- a. de naam en het adres van het bevoegd gezag;
- b. de naam, de voornamen en de geboortedatum van de betrokkene;
- c. de datum van ingang van de benoeming;
- d. de functie waarin de betrokkene wordt benoemd;
- e. de bepaling of de benoeming in vaste of in tijdelijke dienst gebeurt en in het laatste geval de gronden voor de tijdelijkheid en de duur van de benoeming;
- f. de omvang van de betrekking;
- g. de schaal die en het salarisnummer dat op de dag van zijn benoeming van toepassing zijn;
- h. de bepaling dat de betrokkene werkzaam zal zijn in algemene dienst van het bevoegd gezag; en
- i. bepalingen over gronden voor schorsing, ontslag en disciplinaire maatregelen.

2. Het bevoegd gezag zorgt ervoor dat afschriften van de bewijsstukken waarmee de bekwaamheid wordt aangetoond, van de geschiktheidsverklaringen, van de verklaringen omtrent het gedrag, en van de akten van benoeming van het personeel dat aan de school is verbonden, worden bewaard.

Artikel 7.41. Disciplinaire straf bij niet eerbiedigen godsdienst of levensovertuiging op openbare school

Wie zich bij het geven van onderwijs aan een openbare school schuldig maakt aan plichtsverzuim bij het eerbiedigen van ieders godsdienst of levensovertuiging, kan bij koninklijk besluit voor ten hoogste een jaar en bij herhaling voor onbepaalde tijd worden geschorst in zijn bevoegdheid tot het geven van onderwijs aan een openbare school.

Paragraaf 8. Stages

Artikel 7.42. Bieden van stage door scholen

1. Het bevoegd gezag laat studenten die zijn ingeschreven voor een opleiding op grond van de WHW voor het beroep van leraar of die op een andere manier studeren om aan de bekwaamheidseisen te voldoen voor een functie in het voortgezet, beroeps- of primair onderwijs tot de school toe om de ervaring in de school te verkrijgen die als onderdeel van hun opleiding is vereist. Van deze verplichting kan Onze Minister het bevoegd gezag op grond van bijzondere omstandigheden geheel of gedeeltelijk ontheffing voor een schooljaar verlenen.

2. Deze verplichting voor het bevoegd gezag geldt voor in totaal per schooljaar vijf procent van het in uren uitgedrukte aantal lessen en onderdelen van het in schooltijd in dat jaar verzorgde onderwijsprogramma. Bij ministeriële regeling kan het percentage lager worden vastgesteld.

3. De rector, de directeur of de centrale directie regelt, onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag, de begeleiding van de studenten in de school door de leraren, in overeenstemming met de leraren en de betrokken opleidingsinstellingen.

4. De scholen waartoe de studenten zijn toegelaten, zijn voor zover dat nodig is voor het toezicht op, of de begeleiding van de praktische vorming van deze studenten, toegankelijk voor:

- a. de inspectie die is belast met het toezicht op de opleidingsinstellingen;
- b. de directieleden en de docenten van die opleidingsinstellingen, aan te wijzen door de directieleden; en
- c. leden van het College voor toetsen en examen.

5. Een bevoegd gezag kan een student de verdere toegang tot de school ontzeggen indien de student in de school in strijd handelt met de grondslag en doelstellingen van de school. Het bevoegd gezag maakt de beslissing tot ontzegging schriftelijk en met redenen omkleed bekend aan de student. Het bevoegd gezag zendt aan het bevoegd gezag van de opleidingsinstelling en aan de inspectie een afschrift van een beslissing tot ontzegging van de toegang tot de school.

Artikel 7.43. Nadere regels stage

1. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld over:
 - a. het maximum aantal lessen in een vak van een schoolsoort waarvoor het bevoegd gezag in enig schooljaar verplicht is studenten als bedoeld in artikel 7.42 toe te laten, welk maximum niet meer mag zijn dan twintig procent;
 - b. het maximum aantal studenten als bedoeld in artikel 7.42, eerste lid, dat bij dezelfde les kan worden toegelaten, welk maximum, behalve in bijzondere omstandigheden, niet meer dan drie mag zijn; en
 - c. de gevolgen van het toelaten van meer dan één student bij dezelfde les voor het maximum, bedoeld in artikel 7.42, tweede lid, en het maximum, bedoeld in onderdeel a.
2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over:
 - a. de wijze van aanmelden van studenten als bedoeld in artikel 7.42, eerste lid, en de termijn voor de aanmelding die het bevoegd gezag mag stellen;
 - b. de wijze waarop de school bekendheid moet geven aan opleidingsinstellingen en het College voor toetsen en examens over de beschikbaarheid en de aard van schoolpracticumplaatsen;
 - c. de categorieën studenten voor wie de verplichting, bedoeld in artikel 7.42, eerste lid, niet geldt;
 - d. regulering in de situatie dat, bij een beperkte beschikbaarheid van schoolpracticumplaatsen aan de school, gelijktijdig studenten die in opleiding zijn voor een functie in het voortgezet onderwijs, en studenten die in opleiding zijn voor een functie in het basisonderwijs, worden aangemeld; of
 - e. de vakken van een schoolsoort waarvoor in verband met de geringe omvang van het onderwijs daarin, de verplichting, bedoeld in artikel 7.42, eerste lid, niet geldt.

Paragraaf 9. Bekwaamheids- en zedelijkheidseisen personeel niet uit 's Rijks kas bekostigde scholen

Artikel 7.44. Bekwaamheids- en zedelijkheidseisen personeel niet uit 's Rijks kas bekostigde school

1. Voortgezet onderwijs wordt alleen gegeven door wie voldoet aan de artikelen 7.2, eerste lid, 7.3, 7.9, eerste lid, en tweede lid, eerste volzin, en 7.11, met uitzondering van het eerste lid, onderdeel c. De artikelen 7.8, 7.11, eerste lid, onderdeel c, tweede tot en met vierde lid, zevende lid, 7.12 tot en met 7.15, 7.19, eerste en tweede lid, 7.20, tweede lid, 7.21, eerste lid, en 7.45 tot en met 7.64 zijn van overeenkomstige toepassing.
2. Onderwijsondersteunende werkzaamheden als bedoeld in artikel 7.24 worden voor het algemeen voortgezet onderwijs aan niet uit 's Rijks kas bekostigde scholen alleen verricht door degene die voldoet aan de artikelen 7.3 en 7.24, eerste lid. Artikel 7.24, derde en vijfde lid, is van overeenkomstige toepassing.

Paragraaf 10. Lerarenregister

Artikel 7.45. Lerarenregister

1. Er is een lerarenregister. In het lerarenregister zijn van leraren voor wie de grond voor benoeming is gelegen in de artikelen 7.11, eerste lid, onderdeel a, b of c, derde, vierde, vijfde of zevende lid, dan wel 7.12, eerste lid, persoons-identificerende gegevens en gegevens over de school, de benoeming en de herregistratie opgenomen.
2. Het lerarenregister heeft tot doel:
 - a. het vastleggen van het onderwijs waarvoor een leraar is benoemd op grond van de artikelen, genoemd in het eerste lid;
 - b. het vastleggen op welke wijze een leraar voldoet aan de bekwaamheidseisen; en
 - c. het vastleggen of een leraar voldoet aan de herregistratiecriteria.
3. In aanvulling op het tweede lid heeft het lerarenregister tot doel gegevens te verstrekken:
 - a. aan Onze Minister voor de beleidsvorming; en
 - b. aan de inspectie voor zover de verwerking van die gegevens noodzakelijk is voor de goede vervulling van haar publieke taak.
4. Onze Minister draagt zorg voor het beheer van het lerarenregister.

Artikel 7.46. Herregistratiecriteria

1. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden herregistratiecriteria en regels voor herregistratie vastgesteld voor leraren die zijn opgenomen in het lerarenregister.
2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld voor het door Onze Minister te valideren activiteitenaanbod voor herregistratie.
3. Onze Minister stelt een beroepsorganisatie die hij vanuit het oogpunt van beroepskwaliteit representatief acht voor leraren, in de gelegenheid hem een voorstel te doen voor herregistratiecriteria en regels ter validering van het activiteitenaanbod. Onze Minister stelt deze organisatie vervolgens in elk geval eenmaal in de vier jaar in de gelegenheid, hem een voorstel te doen over het in stand laten of wijzigen van de herregistratiecriteria en regels ter validering van het activiteitenaanbod. Een voorstel als bedoeld in de eerste en tweede volzin heeft draagvlak bij een vertegenwoordiging van bevoegde gezagsorganen.
4. De herregistratiecriteria omvatten criteria die zijn gericht op het bekwaamheidsonderhoud van de leraar en criteria die zijn gericht op besluitvorming over herregistratie op grond van artikel 7.54. Bij het opstellen van het voorstel voor de herregistratiecriteria worden de bekwaamheidseisen, bedoeld in artikel 7.10, eerste lid, in acht genomen.
5. Het bevoegd gezag stelt de leraar in staat om te voldoen aan de herregistratiecriteria van het onderwijs waarvoor hij is benoemd op grond van de artikelen, genoemd in artikel 7.45, eerste lid.
6. De leraar is, gelet op artikel 7.54, verantwoordelijk voor het verrichten van activiteiten die zijn gevalideerd op grond van het tweede lid, en heeft zeggenschap over de keuze van deze activiteiten.

Artikel 7.47. Verwerkingsverantwoordelijke

Onze Minister is voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van het lerarenregister de verwerkingsverantwoordelijke.

Artikel 7.48. Autorisatie voor verwerking persoonsgegevens

Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over de autorisatie van degenen die het gezag van Onze Minister vallen voor verwerking van persoonsgegevens in het kader van het lerarenregister.

Artikel 7.49. Gegevens in het lerarenregister

1. Het lerarenregister bevat voor iedere daarin opgenomen leraar:
 - a. het burgerservicenummer;
 - b. de geslachtsnaam, de voornamen, het geslacht, het adres, de postcode, en de geboortedatum;
 - c. gegevens over de benoeming, waaronder in elk geval de ingangsdatum ervan;
 - d. gegevens over de school waaraan hij benoemd is, waaronder in elk geval het registratienummer van de school;
 - e. het onderwijs waarvoor de leraar kan opgaan voor herregistratie;
 - f. voor welk onderwijs als bedoeld in onderdeel e de leraar opgaat voor herregistratie;
 - g. gegevens over de activiteiten voor herregistratie; en
 - h. gegevens over de herregistratie waaronder, indien van toepassing, de aantekening, bedoeld in artikel 7.54, tweede lid.
2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen de gegevens, bedoeld in het eerste lid, onderdelen c tot en met h, nader worden gespecificeerd.

Artikel 7.50. Levering gegevens door bevoegd gezag en leraar

1. Het bevoegd gezag verstrekt aan Onze Minister de basisgegevens van leraren die zijn benoemd of tewerkgesteld zonder benoeming op grond van de artikelen, genoemd in artikel 7.45, eerste lid, en draagt zorg voor het correct bijhouden van die gegevens voor het lerarenregister.
2. De leraar verstrekt aan Onze Minister de gegevens, genoemd in artikel 7.49, eerste lid, onderdelen e tot en met g.
3. Indien een leraar niet is benoemd, kan hij voor opname in het lerarenregister de gegevens, genoemd in artikel 7.49, eerste lid, onderdelen e tot en met g, verstrekken aan Onze Minister mits hij ook gegevens, bedoeld in artikel 7.49, eerste lid, onderdelen a en b, verstrekt en met een bewijsstuk als bedoeld in artikel 7.11, eerste lid, onderdeel b, derde tot en met vijfde lid en zevende lid, of artikel 7.12, eerste lid, aantoon dat hij aan de bekwaamheidseisen voldoet.
4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de tijdstippen en over de wijze van levering, de correctie van de gegevens en over het aantonen van het voldoen aan de bekwaamheidseisen, bedoeld in het derde lid.

Artikel 7.51. Gegevens uit de basisregistratie personen

1. De gegevens, bedoeld in artikel 7.49, eerste lid, onderdeel b, zijn gekoppeld aan het burgerservicenummer van de leraar en worden door Onze Minister verkregen uit de basisregistratie personen indien de leraar als ingezetene is ingeschreven in die registratie.
2. Indien de leraar niet als ingezetene is ingeschreven in de basisregistratie personen, worden de gegevens verkregen uit de levering op grond van artikel 7.50.

Artikel 7.52. Opneming in het lerarenregister

Nadat een leraar de gegevens, bedoeld in artikel 7.51, tweede en derde lid, heeft verstrekt, neemt Onze Minister het burgerservicenummer en de andere gegevens die zijn geleverd op grond van artikel 7.50 en verkregen op grond van artikel 7.51 of 7.61, tweede lid, op in het lerarenregister, met dien verstande dat hij de basisgegevens alleen opneemt voor zover deze niet kunnen worden verkregen uit de basisadministratie personen.

Artikel 7.53. Correctie op verzoek

1. Indien een of meer van de basisgegevens van een leraar in het lerarenregister afwijken van de betreffende basisgegevens die behoren bij de benoeming van deze leraar, kan de betrokkene Onze Minister elektronisch verzoeken deze gegevens te verbeteren. Onze Minister verzoekt het bevoegd gezag om hem overeenkomstig artikel 7.50, eerste lid, de juiste gegevens te verstrekken.
2. Indien het bevoegd gezag na het verzoek van Onze Minister constateert dat de basisgegevens van de leraar in het lerarenregister overeenkomen met de betreffende basisgegevens die behoren bij de benoeming van deze leraar, deelt hij dit elektronisch mee aan Onze Minister en deelt Onze Minister dit elektronisch mee aan de betrokkene.
3. Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing op de gegevens die op grond van artikel 7.51 zijn overgenomen uit de basisregistratie personen.
4. Een beslissing op een verzoek als bedoeld in het eerste lid, eerste volzin, geldt als een besluit in de zin van de Awb.

Artikel 7.54. Herregistratie

1. Na het moment van opname in het lerarenregister controleert Onze Minister telkens aan het eind van een periode van vier jaar of de leraar voldoet aan de herregistratiecriteria van het onderwijs, bedoeld in artikel 7.49, eerste lid, onderdeel f.
2. Indien de leraar aan het eind van de periode, bedoeld in het eerste lid, niet voldoet aan de herregistratiecriteria van het onderwijs, bedoeld in artikel 7.49, eerste lid, onderdeel f, besluit Onze Minister tot het plaatsen van een aantekening van het niet voldoen aan de herregistratiecriteria van dat onderwijs.
3. Onze Minister verwijdert de aantekening, bedoeld in het tweede lid, nadat de betreffende leraar hij heeft voldaan aan de herregistratiecriteria van het onderwijs waarbij deze aantekening is geplaatst.

Artikel 7.55. Gevolgen van niet-herregistreren

Indien uit het lerarenregister blijkt dat een leraar vier jaar na registratie of herregistratie niet voldoet aan de herregistratiecriteria van het onderwijs waarvoor hij is benoemd, kan deze leraar voor dit onderwijs geen verantwoordelijkheden dragen als bedoeld in artikel 7.8, eerste en tweede lid, totdat hij hieraan voldoet.

Artikel 7.56. Verwijderen gegevens lerarenregister

1. Gegevens van een leraar als bedoeld in artikel 7.49 worden verwijderd uit het lerarenregister:
 - a. indien betrokkene Onze Minister hierom verzoekt;
 - b. indien betrokkene de pensioengerechtigde leeftijd bereikt; of
 - c. indien betrokkene is overleden.
2. In de gevallen, bedoeld in het eerste lid, onderdelen b en c, worden alle in het lerarenregister geregistreerde gegevens van betrokkene verwijderd.
3. Indien een of meer gegevens van een leraar op grond van het eerste lid worden verwijderd uit het lerarenregister, worden deze gegevens tot vijf jaar na verwijdering bewaard.

4. Indien op grond van artikel 7.50 gegevens worden verstrekt voor heropname van een leraar in het lerarenregister, neemt Onze Minister van deze leraar de bewaarde gegevens als bedoeld in artikel 7.49, eerste lid, onderdelen e tot en met h, op in het lerarenregister.
5. Indien een leraar Onze Minister daarom verzoekt, is het eerste lid, aanhef en onderdeel b, op deze leraar niet van toepassing.
6. Met pensioengerechtigde leeftijd wordt in dit artikel bedoeld de pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a van de Algemene Ouderdomswet.

Artikel 7.57. Het verstrekken van gegevens

1. Op verzoek van een ieder worden uit het lerarenregister de volgende gegevens van een leraar verstrekt:
 - a. de geslachtsnaam en de voornamen;
 - b. het onderwijs, bedoeld in artikel 7.49, eerste lid, onderdeel e;
 - c. voor welk onderwijs hij opgaat voor herregistratie;
 - d. indien van toepassing: de aantekening, bedoeld in artikel 7.54, tweede lid.
2. Op verzoek van het bevoegd gezag van de school waaraan de leraar is benoemd worden in aanvulling op de gegevens, bedoeld in het eerste lid, de volgende gegevens van een leraar verstrekt:
 - a. het geslacht, het adres, de postcode en de geboortedatum;
 - b. gegevens over de benoeming;
 - c. gegevens over de school waaraan hij is benoemd;
 - d. indien het bevoegd gezag daarvoor toestemming heeft van de leraar: gegevens over de activiteiten voor herregistratie;
 - e. overige gegevens over de herregistratie.
3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur:
 - a. wordt de wijze vastgesteld waarop de gegevens van een leraar worden verstrekt;
 - b. kan worden geregeld welke andere gegevens als bedoeld in artikel 7.49 aan eenieder worden verstrekt; en
 - c. kunnen de gegevens, bedoeld in het eerste lid en tweede lid, nader worden gespecificeerd.
4. Uit het lerarenregister kunnen aan betrokkenen het burgerservicenummer en de andere gegevens worden verstrekt.
5. De betrokkene heeft toegang tot de gegevens die worden bewaard op grond van artikel 7.56, derde lid.
6. Uit het lerarenregister worden aan Onze Minister gegevens verstrekt voor:
 - a. de herregistratie, bedoeld in artikel 7.54;
 - b. de beleidsvorming.
7. Uit het lerarenregister worden aan de inspectie gegevens verstrekt voor zover de verwerking van die gegevens noodzakelijk is voor de goede vervulling van haar publieke taak.
8. De gegevens, bedoeld in het zesde lid, onderdeel b, en zevende lid, worden op een zodanige wijze verstrekt, dat degenen op wie zij betrekking hebben niet geïdentificeerd of identificeerbaar zijn.

Paragraaf 11. Registervoorportaal

Artikel 7.58. Registervoorportaal

1. Er is een registervoorportaal. In het registervoorportaal zijn van leraren die zijn benoemd en niet voldoen aan de bekwaamheidseisen voor het onderwijs dat zij geven persoonsidentificerende gegevens en gegevens over de school en de benoeming of tewerkstelling opgenomen.
2. Het registervoorportaal heeft tot doel inzichtelijk te maken welke leraren die zijn benoemd niet voldoen aan de bekwaamheidseisen voor het onderwijs dat zij geven.
3. In aanvulling op het tweede lid heeft het registervoorportaal tot doel gegevens te verstrekken:
 - a. aan Onze Minister voor de beleidsvorming; en
 - b. aan de inspectie voor zover de verwerking van die gegevens noodzakelijk is voor de goede vervulling van haar publieke taak.
4. Het eerste lid, is niet van toepassing op leraren die zijn benoemd op grond van artikel 7.19.
5. Onze Minister draagt zorg voor het beheer van het registervoorportaal.

Artikel 7.59. Gegevens per leraar

1. Het registervoorportaal bevat voor iedere daarin opgenomen leraar de basisgegevens die op grond van artikel 7.60 worden geleverd, waaronder in elk geval het gegeven over het onderwijs waarvoor hij is benoemd.
2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen deze basisgegevens nader worden gespecificeerd.

Artikel 7.60. Gegevenslevering registervoorportaal

1. Het bevoegd gezag verstrekt aan Onze Minister de basisgegevens van leraren:
 - a. die zijn benoemd op grond van artikel 7.18, eerste lid; of
 - b. die onderwijs geven op grond van artikel 7.14, 7.15 of 7.16.
2. Het bevoegd gezag draagt zorg voor het correct bijhouden van de gegevens, bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, voor het registervoorportaal.
3. Het eerste lid, onderdeel b, is van overeenkomstige toepassing op een leraar die onderwijs verzorgt op grond van artikel 7.13 en niet voldoet aan de bekwaamheidseisen voor het onderwijs dat hij geeft.
4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de tijdstippen en de wijze van levering en over de correctie van de gegevens.

Artikel 7.61. Duur van de vermelding, overdracht, verwijderen en bewaren van gegevens

1. De leraar blijft voor het onderwijs waarvoor hij in het registervoorportaal is opgenomen vermeld:
 - a. totdat hij voldoet aan de bekwaamheidseisen voor dat onderwijs; en
 - b. maximaal voor de duur van de periode, genoemd in het artikel op grond waarvan de leraar dit onderwijs geeft.
2. Het bevoegd gezag stelt een leraar die in het registervoorportaal is opgenomen in staat te voldoen aan de vereisten om voor het betreffende onderwijs in het lerarenregister te kunnen worden opgenomen.
3. Vanaf het moment dat een leraar voor het onderwijs waarvoor hij in het registervoorportaal is opgenomen, voldoet aan de criteria om in het lerarenregister te worden vermeld, worden de gegevens van deze leraar verstrekt voor opname in het lerarenregister.
4. Indien een leraar die is opgenomen in het registervoorportaal niet langer voldoet aan de vereisten die op grond van de in artikel 7.60, eerste en tweede lid, genoemde bepalingen zijn gesteld aan de leraar, worden de gegevens van deze leraar verwijderd uit het registervoorportaal en gedurende vijf jaar bewaard.

Artikel 7.62. Het verstrekken van gegevens

1. Op verzoek van eenieder worden uit het registervoorportaal de volgende gegevens van een leraar verstrekt:
 - a. de geslachtsnaam en de voornamen;
 - b. het onderwijs waarvoor hij is benoemd.
2. Op verzoek van het bevoegd gezag van de school waaraan de leraar is benoemd of tewerkgesteld zonder benoeming worden in aanvulling op de gegevens, bedoeld in het eerste lid, de volgende gegevens over een leraar verstrekt:
 - a. het geslacht, het adres, de postcode en de geboortedatum;
 - b. overige gegevens over de benoeming of tewerkstelling zonder benoeming; en
 - c. gegevens over de school waaraan hij is benoemd.
3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur:
 - a. wordt de wijze vastgesteld waarop de gegevens van een leraar worden verstrekt;
 - b. kan worden geregeld welke andere gegevens als bedoeld in artikel 7.57 aan eenieder worden verstrekt; en
 - c. kunnen de gegevens, bedoeld in het eerste lid en tweede lid, nader worden gespecificeerd.
4. Uit het registervoorportaal kunnen aan de leraar het burgerservice-nummer en de andere gegevens worden verstrekt.
5. De leraar heeft toegang tot de gegevens die worden bewaard op grond van artikel 7.61, derde lid.
6. Uit het registervoorportaal worden aan Onze Minister gegevens verstrekt voor de beleidsvorming.

7. Uit het registervoorportaal worden aan de inspectie gegevens verstrekt voor zover de verwerking van die gegevens noodzakelijk is voor de goede vervulling van haar publieke taak.
8. De gegevens, bedoeld in het zesde en zevende lid, worden op een zodanige wijze verstrekt, dat degenen op wie zij betrekking hebben niet geïdentificeerd of identificeerbaar zijn.

Artikel 7.63. Opname in registervoorportaal bij ontbreken benoemingsgrondslag

Indien bij of na de registratie in het lerarenregister of het registervoorportaal blijkt dat een leraar die is benoemd niet voldoet aan de vereisten voor benoeming van het onderwijs dat hij geeft, wordt de leraar overeenkomstig deze paragraaf in het registervoorportaal geplaatst totdat hij voldoet aan de toepasselijke vereisten voor benoeming van dat onderwijs of totdat een periode van vier jaar is verstreken.

Artikel 7.64. Schakelbepaling

De artikelen 7.45, vierde lid, 7.47, 7.48, en 7.51 tot en met 7.53, zijn van overeenkomstige toepassing op het registervoorportaal.

HOOFDSTUK 8. DEELNAME

Paragraaf 1. Algemeen

Artikel 8.1. Toepassing begrip "ouders"

Voor de toepassing van dit hoofdstuk wordt "ouders" gelezen als "leerling" als het gaat om leerlingen die meerderjarig en handelingsbekwaam zijn.

Artikel 8.2. Toegang tot openbare scholen

Openbare scholen zijn toegankelijk voor leerlingen zonder dat daarbij onderscheid wordt gemaakt naar godsdienst of levensovertuiging.

Artikel 8.3. Uitzondering weigering toelating op grond van godsdienst of levensovertuiging

Indien binnen redelijke afstand van de woning van een leerling niet de gelegenheid bestaat om onderwijs aan een openbare school te volgen, kan het bevoegd gezag van een gelijksoortige school, genoemd in artikel 2.1, eerste lid, de toelating van de leerling niet weigeren op grond van godsdienst of levensovertuiging, tenzij de school uitsluitend voor interne leerlingen is bestemd.

Artikel 8.4. Toelaatbaarheid tot het voortgezet onderwijs

1. Het bevoegd gezag laat als leerling alleen tot de school toe degene van wie de ouders hebben aangetoond dat hij:
 - a. de Nederlandse nationaliteit bezit of op grond van een wettelijk voorschrift als Nederlander wordt behandeld;
 - b. vreemdeling is en jonger is dan achttien jaar op de eerste schooldag waarop het onderwijs, bedoeld in artikel 2.1 begint waarvoor voor de eerste maal toelating wordt gevraagd;
 - c. vreemdeling is, achttien jaar of ouder is op de eerste schooldag waarop het onderwijs, bedoeld in artikel 2.1 begint waarvoor voor de eerste keer toelating wordt gevraagd en op die dag rechtmatig verblijf houdt op grond van artikel 8 Vreemdelingenwet 2000 of de artikelen 3, 5a of 6 Wet toelating en uitzetting BES; of
 - d. vreemdeling is, eerder in overeenstemming met onderdeel b of onderdeel c is toegelaten en het daar bedoelde onderwijs nog steeds volgt, maar niet meer voldoet aan een van de voorwaarden, genoemd in deze onderdelen.
2. Indien de toelating niet in overeenstemming met het eerste lid heeft plaatsgevonden, verwijdert het bevoegd gezag de leerling onmiddellijk van de school.

Artikel 8.5. Beslissing toelating tot de school

Het bevoegd gezag beslist over de toelating als leerling tot de school, met inachtneming van dit hoofdstuk.

Artikel 8.6. Toelaatbaarheid tot het eerste leerjaar

1. Het bevoegd gezag van een school voor vwo, havo, mavo of vbo laat tot het eerste leerjaar alleen degene toe die afkomstig is van:

- a. een school als bedoeld in artikel 1 WPO, artikel 1 WPO BES of een school als bedoeld in artikel 1 WEC en die naar het oordeel van de directeur van de betrokken school voldoende is voorbereid op het volgen van aansluitend voortgezet onderwijs;
- b. een school als bedoeld in artikel 1 WPO, artikel 1 WPO BES, en aan het einde van het schooljaar de leeftijd van veertien jaar heeft bereikt; of
- c. een andere school.

2. Het bevoegd gezag baseert zijn beslissing over de toelating tot het eerste leerjaar op het schooladvies, bedoeld in artikel 42, tweede lid, eerste volzin, WPO, artikel 48 WPO BES of artikel 43, tweede lid, eerste volzin, WEC. Indien het schooladvies naar aanleiding van het resultaat van de centrale eindtoets of een andere eindtoets wordt gewijzigd, baseert het bevoegd gezag zijn beslissing op dat gewijzigde schooladvies.

Artikel 8.7. Maximumleeftijd voor volgen praktijkonderwijs

1. Het bevoegd gezag geeft een leerling na het schooljaar waarin hij de leeftijd van achttien jaar bereikt niet meer de gelegenheid om praktijkonderwijs te volgen.

2. De inspectie kan op aanvraag van het bevoegd gezag in het schooljaar waarin de leerling de leeftijd van achttien jaar bereikt, toestaan dat de leerling in het daaropvolgende schooljaar praktijkonderwijs blijft volgen, indien de inspectie van mening is dat de leerling zonder het volgen van een extra schooljaar niet voldoende is voorbereid op de functies, bedoeld in artikel 2.35, eerste lid, onderdeel b.

3. Het tweede lid is van overeenkomstige toepassing in het schooljaar waarin de leerling de leeftijd van negentien jaar bereikt.

Artikel 8.8. Aanmelding en toelating

1. De ouders melden de leerling indien mogelijk ten minste tien weken voor de datum met ingang waarvan toelating wordt gevraagd schriftelijk aan. Daarbij geven zij aan bij welke andere school of scholen ook om toelating is verzocht.

2. Het bevoegd gezag neemt de beslissing over toelating van een leerling zo spoedig mogelijk maar uiterlijk zes weken na de dag van ontvangst van de aanmelding. Indien de beslissing niet binnen zes weken kan worden genomen, deelt het bevoegd gezag dit aan de ouders mee en noemt het daarbij een zo kort mogelijke termijn waarbinnen de beslissing wel tegemoet kan worden gezien. Deze termijn bedraagt ten hoogste vier weken.

3. Het bevoegd gezag van een bijzondere school kan beslissen om een aanmelding niet te behandelen indien de verstrekte gegevens en bescheiden onvoldoende zijn voor het beoordelen van de aanmelding of voor het voorbereiden van de toelatingsbeslissing. Het bevoegd gezag geeft de ouders de gelegenheid om de aanmelding aan te vullen binnen een termijn die het bevoegd gezag heeft gesteld.

4. Op bezwaarschriften tegen beslissingen over toelating van leerlingen, beslist het bevoegd gezag, voor zover het een openbare school betreft in afwijking van artikel 7:10 Awb of van artikel 69 Wet administratieve rechtspraak BES, binnen vier weken na ontvangst van het bezwaarschrift. Voorafgaand daaraan wordt de leerling in de gelegenheid gesteld, te worden gehoord en kennis te kunnen nemen van de adviezen en rapporten over die beslissingen. Is de leerling jonger dan achttien jaar, dan komen deze rechten ook toe aan diens ouders.

5. De toelating tot de school wordt alleen afhankelijk gesteld van een financiële bijdrage indien deze bijdrage een wettelijke grondslag heeft.

Artikel 8.9. Toelating leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben; zorgplicht school

1. Het bevoegd gezag beoordeelt of de leerling die is aangemeld extra ondersteuning nodig heeft. Voor die beoordeling kan het bevoegd gezag de ouders verzoeken om gegevens te overleggen over stoornissen of handicaps van de leerling of beperkingen in de onderwijsparticipatie. Onder extra ondersteuning wordt niet verstaan ondersteuning om de beheersing van de Nederlandse taal te bevorderen voor het voorkomen en bestrijden van onderwijsachterstanden.

2. Het bevoegd gezag weigert de toelating van een leerling die extra ondersteuning nodig heeft alleen nadat het ervoor heeft gezorgd dat een andere school bereid is om de leerling toe te laten, na overleg met de ouders en met inachtneming van de ondersteuningsbehoefte van de leerling en

de schoolondersteuningsprofielen van de betrokken scholen. Onder andere school wordt ook verstaan een school voor voortgezet speciaal onderwijs of een instelling als bedoeld in artikel 1, onderdeel c, LPW.

3. Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing indien:

- a. op de school waar de leerling is aangemeld geen plaatsruimte beschikbaar is;
- b. het bevoegd gezag de ouders bij de aanmelding verzoekt te verklaren dat zij de grondslag van het onderwijs op de school zullen respecteren en de ouders dit weigeren te verklaren; of
- c. de leerling niet voldoet aan de voorwaarden voor toelating die zijn gesteld bij of krachtens deze wet.

Artikel 8.10. Te verstrekken gegevens bij toelating; uitvoeringsregels

1. Een leerling kan pas tot de school worden toegelaten nadat de ouders de volgende gegevens aan het bevoegd gezag hebben verstrekt:

- a. de geslachtsnaam;
- b. de voorletters;
- c. de geboortedatum;
- d. het geslacht; en
- e. het persoonsgebonden nummer.

2. De ouders verstrekken de gegevens door middel van:

- a. een van overheidswege verstrekt document; of
- b. een bewijs van uitschrijving dat is verstrekt door een andere school of een school of instelling voor ander onderwijs.

3. Indien de ouders aannemelijk maken dat zij geen persoonsgebonden nummer van de leerling kunnen verstrekken, meldt het bevoegd gezag binnen twee weken na de beslissing tot toelating aan Onze Minister:

- a. de beschikbare gegevens van de leerling, bedoeld in het eerste lid;
- b. het adres en de woonplaats van de leerling; en
- c. indien aanwezig, zijn leerlingadministratienummer.

4. Onze Minister verstrekt binnen acht weken na ontvangst van de melding het burgerservicenummer of het onderwijsnummer van de leerling aan het bevoegd gezag.

5. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld over het toelaten van leerlingen.

Artikel 8.11. Leerlingenadministratie

1. Het bevoegd gezag neemt de gegevens, bedoeld in artikel 8.10, eerste en derde lid, op in de administratie van de school.

2. Indien aan een leerling een onderwijsnummer is toegekend en het bevoegd gezag daarna de beschikking krijgt over zijn burgerservicenummer, vervangt het bevoegd gezag het onderwijsnummer in de administratie van de school onmiddellijk door het burgerservicenummer. Het bevoegd gezag meldt deze wijziging binnen twee weken aan Onze Minister onder opgave van het onderwijsnummer en het burgerservicenummer van de leerling.

Artikel 8.12. Inschrijving en uitschrijving

1. Indien het bevoegd gezag een leerling tot de school toelaat, wordt de leerling door het bevoegd gezag ingeschreven in de administratie van de school.

2. Indien een leerling de school verlaat, wordt de leerling door het bevoegd gezag uitgeschreven uit de administratie van de school.

3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld over het inschrijven en uitschrijven van leerlingen.

Artikel 8.13. Tijdelijke plaatsing

1. Indien de aanmelding gaat over een leerling die niet is ingeschreven op een andere school en het bevoegd gezag de beslissing over de toelating tien weken na de aanmelding nog niet heeft genomen, plaatst het bevoegd gezag de leerling tijdelijk op de school en schrijft het bevoegd gezag hem tijdelijk als leerling in. Onder andere school wordt ook verstaan een school voor voortgezet speciaal onderwijs .

2. De tijdelijke plaatsing gaat in op de dag volgend op de termijn van tien weken, of op de eerstvolgende dag waarop de leerling voldoet aan de voorwaarden om te kunnen worden toegelaten tot de school.
3. Het bevoegd gezag zet de tijdelijke plaatsing om in een definitieve plaatsing indien de leerling wordt toegelaten.
4. Weigert het bevoegd gezag de toelating van de leerling of beslist het bevoegd gezag om de aanmelding niet te behandelen, dan beëindigt het bevoegd gezag de tijdelijke plaatsing van de leerling en schrijft de leerling uit vanaf de dag die volgt op de dag waarop het bevoegd gezag de toelating weigert of de beslissing neemt om de aanmelding niet te behandelen.

Artikel 8.14. Schorsing

1. Het bevoegd gezag kan met opgave van redenen een leerling voor ten hoogste één week schorsen.
2. Het bevoegd gezag maakt de beslissing tot schorsing schriftelijk aan de leerling bekend. Indien de leerling jonger dan 21 jaar is, maakt het bevoegd gezag de beslissing ook aan de ouders schriftelijk bekend.
3. Het bevoegd gezag meldt een schorsing voor langer dan één dag schriftelijk en met opgave van redenen aan de inspectie.
4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over het schorsen van leerlingen.

Artikel 8.15. Verwijdering

1. Het bevoegd gezag beslist over het verwijderen van leerlingen van de school.
2. Het bevoegd gezag verwijdert een leerling op wie de LPW van toepassing is pas definitief van de school nadat het bevoegd gezag ervoor heeft gezorgd dat het bevoegd gezag van een andere school bereid is de leerling toe te laten. Onder andere school wordt ook verstaan een school voor voortgezet speciaal onderwijs en een instelling als bedoeld in artikel 1, onderdeel c, LPW.
3. Voordat het bevoegd gezag een leerling op wie de LPW van toepassing is definitief van school verwijdert, overlegt het met de inspectie. Tijdens dit overleg kan de leerling worden geschorst. In het overleg wordt ook nagegaan op welke manier de betrokken leerling onderwijs zal kunnen volgen.
4. Het bevoegd gezag stelt de inspectie van een definitieve verwijdering schriftelijk en gemotiveerd in kennis.
5. Op bezwaarschriften tegen beslissingen over verwijdering van leerlingen, beslist het bevoegd gezag, voor zover het een openbare school betreft in afwijking van artikel 7:10 Awb of van artikel 69 Wet administratieve rechtspraak BES, binnen vier weken na ontvangst van het bezwaarschrift. Voorafgaand daaraan wordt de leerling in de gelegenheid gesteld, te worden gehoord en kennis te kunnen nemen van de adviezen en rapporten over die beslissingen. Is de leerling jonger dan achttien jaar, dan komen deze rechten ook toe aan diens ouders.
6. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over het verwijderen van leerlingen.

Artikel 8.16. Voorwaardelijke bevordering

Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over het voorwaardelijk bevorderen van leerlingen.

Paragraaf 2. Bestrijding voortijdig schoolverlaten

Artikel 8.17. Voortijdige schoolverlater

1. Onder een voortijdige schoolverlater wordt verstaan degene:
 - a. op wie de LPW niet meer van toepassing is en die jonger is dan 23 jaar;
 - b. die niet in het bezit is van een vwo- of havo-diploma of een diploma van een opleiding als bedoeld in artikel 7.2.2, eerste lid, onderdelen b tot en met e, WEB; en
 - c. die:
 - 1°. het onderwijs aan de school waaraan hij is ingeschreven al ten minste vier aaneengesloten weken of een door het bevoegd gezag te bepalen kortere periode zonder geldige reden niet meer volgt; of

2°. niet meer aan een school is ingeschreven en ook niet is ingeschreven aan een instelling als bedoeld in artikel 1.1.1 WEB of aan een school als bedoeld in artikel 1 WEC.

2. Onder een voortijdig schoolverlater wordt niet verstaan degene die werkzaam is op grond van een aanstelling of arbeidsovereenkomst en die in het bezit is van:

- a. een schooldiploma van het praktijkonderwijs;
- b. een getuigschrift van het arbeidsmarktgerichte uitstroomprofiel, bedoeld in artikel 14d WEC;
- c. een getuigschrift van het uitstroomprofiel dagbesteding, bedoeld in artikel 14g WEC; of
- d. een diploma van een entreeopleiding.

Artikel 8.18. Melding verzuim niet-leerplichtigen

1. Indien een leerling op wie artikel 8.17, eerste lid, onderdelen a en b, van toepassing is het onderwijs aan de school ten minste vier aaneengesloten weken of een door het bevoegd gezag te bepalen kortere periode zonder geldige reden niet meer volgt, doet het bevoegd gezag onmiddellijk opgave aan Onze Minister van de gegevens van de leerling.

2. Onze Minister neemt deze gegevens op in het meldingsregister relatief verzuim en bericht het college van burgemeester en wethouders van de gemeente waar de leerling woon- of verblijfplaats heeft onmiddellijk dat een opgave heeft plaatsgevonden.

3. Het bevoegd gezag kan de gegevens verstrekken aan het college van burgemeester en wethouders van de gemeente waar de leerling woon- of verblijfplaats heeft.

4. Onze Minister verstrekt de gegevens uit het meldingsregister relatief verzuim over een leerling aan het betrokken bevoegd gezag en aan het college van burgemeester en wethouders van de gemeente waar de leerling woon- of verblijfplaats heeft.

5. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente waar de leerling woon- of verblijfplaats heeft, meldt aan Onze Minister telkens de status van de behandeling van de opgave. Onze Minister neemt deze gegevens op in het meldingsregister relatief verzuim.

Artikel 8.19. Gegevens verzuim niet-leerplichtigen

1. Het betrokken bevoegd gezag en het college van burgemeester en wethouders van de gemeente waar de leerling woon- of verblijfplaats heeft, zijn bevoegd om het meldingsregister relatief verzuim te raadplegen voor zover het gaat om de gegevens over de verzuimende leerling.

2. Bij algemene maatregel van bestuur wordt een nadere specificatie gegeven van de gegevens, bedoeld in artikel 8.18, eerste en vijfde lid, en kunnen nadere regels worden gesteld over de wijze van verstrekking van die gegevens.

3. Voor zover verstrekking van persoonsgegevens nodig is voor de informatieverstrekking over de achtergronden van het verzuim, kunnen de gegevens die worden verstrekt op grond van artikel 8.18, eerste lid, bijzondere categorieën van persoonsgegevens en persoonsgegevens van strafrechtelijke aard als bedoeld in paragraaf 3.1 onderscheidenlijk paragraaf 3.2 van de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming omvatten, met uitzondering van gegevens over ras, etnische afkomst, politieke opvattingen, het lidmaatschap van een vakbond, seksueel gedrag of seksuele gerichtheid, biometrische of genetische gegevens.

4. Bij het verwerken van de gegevens, bedoeld in dit artikel en in de artikelen 8.18 en 8.22, wordt het persoonsgebonden nummer van de leerling gebruikt.

Artikel 8.20. Melding verwijdering niet-leerplichtigen

1. Indien het bevoegd gezag een leerling op wie artikel 8.17, eerste lid, onderdelen a en b, van toepassing is, verwijdert van de school, doet het bevoegd gezag onmiddellijk opgave van de gegevens van de leerling aan het college van burgemeester en wethouders van de gemeente waar de leerling woon- of verblijfplaats heeft.

2. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over de toepassing van het eerste lid.

Artikel 8.21. Bestrijding voortijdig schoolverlaten door gemeente

1. Het college van burgemeester en wethouders zorgt voor een systeem van doorverwijzing van de voortijdige schoolverlaters naar onderwijs of arbeidsmarkt en voor het onderhoud van dit systeem. In verband daarmee zorgt het college van burgemeester en wethouders voor registratie van de gegevens die het bevoegd gezag op grond van artikel 8.20 heeft gemeld of waarover het college op grond van de artikelen 8.18 en 8.19 of op grond van artikel 24f, derde en vierde lid, WOT beschikt. Het systeem heeft ook betrekking op de gegevens waarover de gemeente beschikt in het kader van de uitvoering van de LPW.

2. Voor de uitvoering van het eerste lid kunnen bij ministeriële regeling nadere regels worden gesteld.

3. Voor het vervullen van hun taak uit het eerste lid werken de colleges van burgemeester en wethouders samen binnen regio's die bij ministeriële regeling zijn vastgesteld. Zij maken ook afspraken met scholen, instellingen als bedoeld in de WEB, scholen voor speciaal onderwijs en organisaties die zijn betrokken bij het voorkomen en bestrijden van voortijdig schoolverlaten.

Artikel 8.22. Contactgemeente

1. De colleges van burgemeester en wethouders in een regio wijzen uit hun midden een contactgemeente aan. Deze aanwijzing wordt onmiddellijk gemeld aan Onze Minister.

2. Het college van burgemeester en wethouders van de contactgemeente vervult coördinerende taken met het oog op het voorkomen en bestrijden van voortijdig schoolverlaten. In dat verband:

- maakt het afspraken met de scholen, instellingen en organisaties, bedoeld in artikel 8.21, derde lid, over de inzet en verantwoordelijkheid bij het voorkomen en bestrijden van voortijdig schoolverlaten;

- zorgt het voor het tot stand komen van een regionaal netwerk van die scholen, instellingen en organisaties; en

- organiseert en coördineert het de doorverwijzing en registratie, bedoeld in artikel 8.21, eerste lid.

3. Het bevoegd gezag geeft aan de personen die het college van burgemeester en wethouders heeft aangewezen, alle gevraagde bescheiden ter inzage en verstrekt de gevraagde inlichtingen die van belang zijn voor het voorkomen en bestrijden van voortijdig schoolverlaten.

4. Indien de colleges van burgemeester en wethouders in een regio een andere contactgemeente aanwijzen, draagt het college van burgemeester en wethouders van de vorige contactgemeente alle bescheiden over de uitvoering van dit artikel over aan het college van burgemeester en wethouders van de nieuwe contactgemeente.

5. Op verzoek van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente waar de leerling woon- of verblijfplaats heeft, berusten de rechten en verplichtingen, bedoeld in de artikelen 8.18 en 8.19, bij het college van burgemeester en wethouders van de contactgemeente.

Artikel 8.23. Specifieke uitkering

1. Onze Minister kent jaarlijks uiterlijk in september aan de contactgemeente een specifieke uitkering toe voor de activiteiten die de colleges van burgemeester en wethouders in de regio verrichten op grond van artikel 8.21 en artikel 8.22, eerste lid. Deze uitkering heeft betrekking op het daarop volgende kalenderjaar en blijft binnen de grenzen van de middelen die de begrotingswetgever beschikbaar heeft gesteld. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld voor het berekenen en betalen van de uitkering.

2. De contactgemeente zorgt ervoor dat de colleges van burgemeester en wethouders in de regio gebruik kunnen maken van de instrumenten die met behulp van de uitkering zijn verwezenlijkt.

3. Indien het college van burgemeester en wethouders van de contactgemeente het bepaalde bij of krachtens de artikelen 8.21, 8.22, 8.23, met uitzondering van het derde lid, en 8.24 niet nakomt, kan Onze Minister de uitkering geheel of gedeeltelijk inhouden of opschorten. Onze Minister gaat pas na overleg met het college van burgemeester en wethouders van de contactgemeente over tot gehele of gedeeltelijke inhouding. Onze Minister kan de uitkering opnieuw toekennen indien de reden voor inhouding of opschorting is vervallen.

4. Onze Minister kan de uitkering geheel of gedeeltelijk terugvorderen indien niet uit de informatie die is verstrekt op grond van artikel 17a van de Financiële-verhoudingswet blijkt dat de uitkering is besteed in overeenstemming met de artikelen 8.21 tot en met 8.24, eerste lid.

Artikel 8.24. Effectrapportage

1. De gemeenteraden in een regio stellen streefcijfers vast voor de resultaten in de regio bij het voorkomen en bestrijden van voortijdig schoolverlaten.

2. Het college van burgemeester en wethouders van de contactgemeente stelt mede namens de andere gemeenten in de regio jaarlijks een effectrapportage vast. De effectrapportage vermeldt de streefcijfers en de bereikte resultaten en bevat een toelichting op afwijkingen. Het college van burgemeester en wethouders van de contactgemeente zendt de effectrapportage aan Onze Minister.

3. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over het tijdstip van indiening en de inrichting van de effectrapportage.

Artikel 8.25. Informatie over voortijdig schoolverlaten

1. Het college van burgemeester en wethouders van de contactgemeente geeft aan de personen die Onze Minister heeft aangewezen, alle gevraagde gegevens ter inzage en verstrekt aan hen de gevraagde inlichtingen die van belang zijn voor het beleid van Onze Minister op het gebied van het voortijdig schoolverlaten.
2. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over de wijze waarop de gegevens beschikbaar worden gesteld.

Paragraaf 3. Overige regels

Artikel 8.26. Leerlingenvervoer

Het college van burgemeester en wethouders verstrekt aan ouders van leerlingen die in de gemeente verblijven, of voor een meerderjarige en handelingsbekwame leerling, aan die leerling, op hun aanvraag vergoeding van de vervoerskosten die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht. De aanvraag heeft uitsluitend betrekking op leerlingen die door een lichamelijke, verstandelijke of zintuiglijke handicap voor hun schoolbezoek:

- a. niet zelfstandig van openbaar vervoer gebruik kunnen maken; of
- b. zijn aangewezen op ander vervoer dan openbaar vervoer.

Artikel 8.27. Gemeentelijke regeling leerlingenvervoer

1. De gemeenteraad stelt een regeling over het leerlingenvervoer vast.
2. In de regeling wordt geen onderscheid gemaakt tussen openbaar en bijzonder onderwijs en wordt de schoolkeuze van de ouders die berust op godsdienst of levensovertuiging geëerbiedigd.
3. In de regeling wordt rekening gehouden met de inzet die redelijkerwijs kan worden verlangd van ouders en wordt voorzien in een manier van vervoer die passend is voor de leerling. In de regeling wordt bepaald op welke wijze het college van burgemeester en wethouders advies laat uitbrengen door deskundigen over de manier van vervoer die voor de leerling passend is.
4. In de regeling wordt bepaald dat het college van burgemeester en wethouders de kosten vergoedt van vervoer over de afstand tussen de woning van de leerling en de dichtstbijzijnde voor de leerling toegankelijke school, met inachtneming van de keuze van de ouders, tenzij vervoer naar een verder weg gelegen school voor de gemeente minder kosten met zich zou brengen en de ouders instemmen met het vervoer naar die school. In de regeling kan worden bepaald dat het college van burgemeester en wethouders in plaats van een vergoeding in geld te geven, het vervoer verzorgt of laat verzorgen.
5. In de regeling kan worden bepaald dat het college van burgemeester en wethouders in bijzondere gevallen ten gunste van de ouders kan afwijken van de regeling.

Artikel 8.28. Melding langdurige afwezigheid in verband met WTOS

1. Indien een leerling op wie hoofdstuk 4 WTOS van toepassing is, ten minste vijf aaneengesloten weken zonder geldige reden niet aan het onderwijs heeft deelgenomen, meldt het bevoegd gezag dit aan Onze Minister. Onder afwezigheid met geldige reden wordt verstaan: afwezigheid wegens ziekte of bijzondere familieomstandigheden.
2. Het bevoegd gezag stuurt aan de leerling gelijktijdig met de melding aan Onze Minister een afschrift van de gegevens die aan Onze Minister zijn verstrekt. Het bevoegd gezag geeft daarbij aan dat de afwezigheid gevolgen heeft voor de tegemoetkoming in de onderwijsbijdrage en de schoolkosten van de leerling op grond van de WTOS.
3. De leerling kan binnen zes weken na ontvangst van de gegevens bij het bevoegd gezag schriftelijk bedenkingen uiten tegen de melding.
4. Bij algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld over de vaststelling en melding van de afwezigheid.

Artikel 8.29. Gegevensverstrekking leerlingen die naar verwachting overstappen naar het middelbaar beroepsonderwijs

1. Het bevoegd gezag geeft jaarlijks de leerlingen op die aan die school een opleiding praktijk-onderwijs of de basisberoepsgerichte, kaderberoepsgerichte, gemengde of theoretische leerweg volgen, en naar verwachting het aankomend schooljaar hun opleiding zullen vervolgen aan een beroepsopleiding in de zin van de WEB. De opgave wordt gedaan aan het college van burgemeester en wethouders van de woon- of verblijfplaats van deze leerlingen. Deze informatie wordt uitsluitend gebruikt om schooluitval bij de overgang naar het beroepsonderwijs als bedoeld in de WEB, te voorkomen.
2. Bij ministeriële regeling worden ter uitvoering van het eerste lid regels gesteld, in elk geval ter specificatie van de gegevens die bij de opgave worden geleverd, en over het tijdstip en de wijze waarop deze gegevens worden geleverd.

HOOFDSTUK 9. EXPERIMENTEN EN BIJZONDERE INRICHTING

Artikel 9.1. Experimenten scholen

1. Met het oog op verbetering van de kwaliteit, toegankelijkheid of doelmatigheid van het voortgezet onderwijs kan bij wijze van experiment bij algemene maatregel van bestuur worden afgeweken van:
 - a. deze wet, met uitzondering van hoofdstuk 3, paragraaf 7, de hoofdstukken 4 en 6, en de desbetreffende onderdelen van hoofdstuk 11;
 - b. artikel 1 LPW of artikel 1 LPW BES;
 - c. artikel 1 van de Les- en cursusgeldwet;
 - d. artikel 1.1 van de Wet studiefinanciering 2000 of artikel 1.1 van de Wet studiefinanciering BES; en
 - e. artikel 1.1 WTOS.
2. Deze algemene maatregel van bestuur regelt in elk geval:
 - a. het doel van het experiment;
 - b. van welke artikelen die in het eerste lid zijn genoemd, kan worden afgeweken en op welke wijze;
 - c. de duur van het experiment; en
 - d. de wijze waarop en de criteria waarmee de effecten worden geëvalueerd die met het experiment zijn beoogd.
3. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over de uitvoering van een experiment.
4. Een experiment duurt maximaal zes jaar, of maximaal acht jaar indien de bijzondere aard van het experiment dat noodzakelijk maakt. Indien een voorstel van wet is ingediend om het experiment om te zetten in een structurele wettelijke regeling voordat het experiment is afgelopen, kan Onze Minister de duur van het experiment verlengen tot het tijdstip waarop die wettelijke regeling in werking is getreden.
5. Onze Minister zendt drie maanden voor het einde van de werkingsduur van een algemene maatregel van bestuur als bedoeld in het eerste lid, een verslag aan de Staten-Generaal over de doeltreffendheid en de effecten van het experiment in de praktijk, en een standpunt over omzetting van het experiment in een structurele wettelijke regeling.

Artikel 9.2. Experimenten samenwerkende scholen of instellingen

1. Indien scholen in een experiment samenwerken met scholen als bedoeld in de WPO, scholen of instellingen als bedoeld in de WEC, instellingen als bedoeld in de WEB of instellingen als bedoeld in de WHW, kan met het oog op verbetering van de kwaliteit, toegankelijkheid of doelmatigheid van het onderwijs, bij wijze van experiment bij algemene maatregel van bestuur worden afgeweken van:
 - a. deze wet, met uitzondering van hoofdstuk 3, paragraaf 7, de hoofdstukken 4 en 6, en de desbetreffende onderdelen van hoofdstuk 11;
 - b. voor scholen als bedoeld in de WPO: hoofdstuk I, titel I, artikelen 1 en 2, titel II, afdeling 1, afdeling 2, artikelen 47 en 48, en titel IV, afdeling 1, 2, 4 tot en met 7 en afdeling 8, paragrafen 2, 3, 6 en 7 en afdeling 9, paragrafen 1 en 2, WPO;
 - c. voor scholen als bedoeld in de WPO BES: hoofdstuk I, titel I, artikelen 1 en 2, titel II, afdeling 1 en afdeling 2, artikelen 53 en 54 en titel III, afdeling 1, 2, 4 tot en met 6, afdeling 7, paragrafen 2, 3, 6 en 7, en afdeling 8, paragraaf 1, WPO BES;

- d. voor scholen of instellingen als bedoeld in de WEC: titel I, artikelen 1 en 2, titel II, afdeling 1, afdeling 2, artikelen 50 en 51, en titel IV, afdelingen 1, 2, 4 tot en met 6 en afdeling 7, paragrafen 2, 3, 6 en 7, en afdeling 8, artikelen 146 tot en met 149 en 151, WEC;
 - e. voor instellingen als bedoeld in de WEB: hoofdstuk 2, titel 2, en hoofdstukken 6 en 7 WEB;
 - f. voor instellingen als bedoeld in de WEB BES: hoofdstuk 2, titel 2, en de hoofdstukken 6 en 7 WEB BES; en
 - g. voor instellingen als bedoeld in de WHW: hoofdstuk 2, titel 2, hoofdstuk 5a, hoofdstuk 6 en 7, hoofdstuk 9, titel 2, hoofdstuk 10, titel 3 en hoofdstuk 11, en paragraaf 4 WHW.
2. Bij algemene maatregel van bestuur wordt geregeld welke bij of krachtens deze wet, de WPO, de WPO BES, de WEC, de WEB, de WEB BES of de WHW vastgestelde regels van toepassing of van overeenkomstige toepassing zijn op de samenwerking.
 3. Artikel 9.1 is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 9.3. Afwijking regels vanwege bijzondere inrichting onderwijs aan school

1. Voor de bijzondere inrichting van het onderwijs aan een bekostigde school kan Onze Minister besluiten toe te staan dat wordt afgeweken van hoofdstuk 2, paragrafen 1, 2 en 5.
2. Voor de bijzondere inrichting van het onderwijs aan een school die op grond van artikel 2.73 is aangewezen, kan Onze Minister besluiten toe te staan dat wordt afgeweken van de artikelen, genoemd in artikel 2.73, eerste lid.
3. Onze Minister besluit binnen zes maanden na ontvangst van een aanvraag.

HOOFDSTUK 10. SANCTIES

Artikel 10.1. Opschorting en inhouding bekostiging

1. Indien het bevoegd gezag in strijd handelt met regels die bij of krachtens deze wet zijn gesteld, kan Onze Minister, onverminderd de Awb, de bekostiging geheel of gedeeltelijk opschorten of inhouden. Onder bekostiging zijn ook voorschotten begrepen.
2. Onze Minister kent de bekostiging opnieuw toe indien er geen reden meer is om het eerste lid toe te passen.
3. Het eerste en tweede lid zijn van overeenkomstige toepassing indien het bevoegd gezag of het personeel van een school in strijd handelt met artikel 5:20 Awb.
4. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op een samenwerkingsverband.

HOOFDSTUK 11. CARIBISCH NEDERLAND

Paragraaf 1. Algemeen

Artikel 11.1. Begripsbepalingen hoofdstuk 11

In dit hoofdstuk en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

deelnemers: deelnemers als bedoeld in de WEB BES;

expertisecentrum onderwijszorg: het expertisecentrum onderwijszorg, bedoeld in artikel 11.21;

openbaar lichaam: openbaar lichaam Bonaire, Sint Eustatius of Saba;

Raad onderwijs arbeidsmarkt: de Raad onderwijs arbeidsmarkt, bedoeld in artikel 1.5.1 WEB BES;

samenwerkingsverband CN: het samenwerkingsverband CN, bedoeld in artikel 11.19.

Artikel 11.2. Reikwijdte hoofdstuk 11

1. Dit hoofdstuk is alleen van toepassing in de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba.
2. Tenzij in dit hoofdstuk anders is bepaald, zijn de regels uit de hoofdstukken 1 tot en met 10, 12 en 13 van toepassing in de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba.

Artikel 11.3. Toepasselijkheid Wet administratieve rechtspraak BES

Een beslissing als bedoeld in de artikelen 7.42, vijfde lid, 11.14, vierde lid, en 11.16, tweede lid, van een bevoegd gezag van een openbare school geldt als een beschikking als bedoeld in artikel 3 van de Wet administratieve rechtspraak BES.

Paragraaf 2. Wijze van toepassing hoofdstuk 2

Artikel 11.4. Instructietaal praktijkonderwijs

1. In aanvulling op artikel 2.11, eerste lid, kan in het praktijkonderwijs een andere instructietaal worden gebruikt.
2. De gedragscode, bedoeld in artikel 2.11, tweede lid, wordt toegezonden aan de inspectie.

Artikel 11.5. Profielen mavo, havo en vwo

In afwijking van de artikelen 2.20, vierde lid, aanhef, en 2.23, tweede lid, aanhef, geeft een school het onderwijs in een of meer van de profielen.

Artikel 11.6. Leer-werktrajecten

In afwijking van de artikelen 2.30, zesde lid, tweede volzin, en zevende lid, 2.32, 2.33, onderdelen b en c, en 5.50 zijn de artikelen 11.7, 11.8 en 11.58 van toepassing.

Artikel 11.7. Leer-werkovereenkomst

1. Het buitenschoolse praktijkgedeelte van het leer-werktraject wordt verzorgd door een bedrijf of organisatie, op grondslag van een leer-werkovereenkomst die wordt gesloten door het bevoegd gezag, de betrokken leerling of diens wettelijk vertegenwoordiger, dat bedrijf of die organisatie, en de Raad onderwijs arbeidsmarkt, die daarmee verklaart:
 - a. dat het bedrijf of de organisatie voldoet aan de kwaliteitseisen, bedoeld in artikel 2.33, onderdeel b; en
 - b. voor zover van toepassing, dat de gronden voor dat kwaliteitsoordeel nog steeds aanwezig zijn.
2. De leer-werkovereenkomst regelt de rechten en plichten van partijen en omvat ten minste regels over:
 - a. inhoud, leerdoelen, duur, periode van en beoordelingsmaatstaven voor het buitenschoolse praktijkgedeelte;
 - b. de begeleiding van de leerling; en
 - c. de gevallen waarin en de wijze waarop de overeenkomst voortijdig kan worden ontbonden.
3. In afwijking van Boek 7A, artikel 1613c, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek BES, is bij strijd als bedoeld in dat artikel, het eerste lid van toepassing.

Artikel 11.8. Beoordeling kwaliteit leerbedrijven

1. Het bedrijf dat of de organisatie die het buitenschoolse gedeelte van het leer-werktraject verzorgt, zorgt ook voor de begeleiding van de leerlingen binnen het bedrijf respectievelijk de organisatie.
2. De Raad onderwijs arbeidsmarkt zorgt voor een regelmatige beoordeling van bedrijven en organisaties die het buitenschoolse praktijkgedeelte verzorgen, aan de hand van de eisen in artikel 2.33, onderdeel b.
3. De Raad onderwijs arbeidsmarkt zorgt voor openbaarmaking van een overzicht van bedrijven en organisaties met een gunstige beoordeling.
4. Het buitenschoolse praktijkgedeelte van het leer-werktraject wordt alleen verzorgd door bedrijven en organisaties met een gunstige beoordeling.

Artikel 11.9. Vervangende voorziening voor praktijkplaats bij leer-werktraject vmbo

In artikel 2.34 wordt voor het bestuur van de Samenwerkingsorganisatie beroepsonderwijs bedrijfsleven gelezen: de Raad onderwijs arbeidsmarkt.

Artikel 11.10. Onderwijs in lichamelijke opvoeding

Artikel 2.37, tweede lid, is niet van toepassing.

Artikel 11.11. Bestrijding (taal)achterstand

In aanvulling op artikel 2.38 zorgen scholen voor een optimale aansluiting van leerlingen met een moedertaal die niet overeenkomt met de instructietaal die op de scholen wordt gehanteerd.

Artikel 11.12. Meetellen onderwijstijd bij het EOZ

1. Indien een leerling in een deel van de week onderwijs ontvangt op een andere school of wordt begeleid bij het expertisecentrum onderwijszorg, telt de tijd dat de leerling dit onderwijs ontvangt mee voor het aantal uren onderwijs dat de leerling ten minste moet ontvangen op grond van hoofdstuk 2, paragraaf 3.
2. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen:
 - a. regels worden gesteld over de uitvoering van het eerste lid; en
 - b. voorwaarden worden vastgesteld waaraan scholen en instellingen als bedoeld in het eerste lid moeten voldoen als voorwaarde voor het meetellen van de tijd, bedoeld in het eerste lid.

Artikel 11.13. Extra begeleiding en ondersteuning van leerlingen

In afwijking van paragraaf 4 van hoofdstuk 2 zijn de artikelen 11.14 tot en met 11.26 van toepassing.

Artikel 11.14. Leerwegondersteunend onderwijs

1. Leerwegondersteunend onderwijs wordt gegeven aan de leerling voor wie vaststaat dat een orthopedagogische en orthodidactische benadering nodig is om het onderwijs in een van de leerwegen, bedoeld in artikel 2.21, eerste lid, te kunnen afsluiten.
2. Leerwegondersteunend onderwijs:
 - a. bereidt de leerling voor op het volgen van onderwijs in een van deze leerwegen, of
 - b. wordt verzorgd tijdens het volgen van dat onderwijs; en
 - c. wordt zodanig in het onderwijs geïntegreerd en ingericht dat de leerling een ononderbroken ontwikkelingsproces kan volgen dat is gericht op het afsluiten van de leerweg.
3. Leerwegondersteunend onderwijs wordt gegeven indien de leerling met behulp van de voorzieningen die zijn getroffen voor leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte, geen ononderbroken ontwikkelingsproces kan doormaken als bedoeld in het tweede lid, onderdeel c.
4. Het bevoegd gezag beslist of een leerling is aangewezen op leerwegondersteunend onderwijs. Het hanteert daartoe een indicatieprocedure die is gebaseerd op erkende testen en toetsen. Na overleg met de ouders van de leerling beslist het bevoegd gezag of aan de leerling leerwegondersteunend onderwijs wordt aangeboden.
5. Het bevoegd gezag stelt, na overleg met de ouders, voor de leerling een handelingsplan op. Het handelingsplan bevat een omschrijving van de wijze waarop aan de leerling het leerwegondersteunend onderwijs wordt gegeven.

Artikel 11.15. Doelgroep praktijkonderwijs

Praktijkonderwijs is onderwijs voor leerlingen voor wie naar het oordeel van het bevoegd gezag vaststaat dat:

- a. overwegend een orthopedagogische en orthodidactische benadering is geboden; en
- b. het volgen van onderwijs in een van de leerwegen, genoemd in artikel 2.21, eerste lid, al dan niet in combinatie met het volgen van leerwegondersteunend onderwijs als bedoeld in artikel 11.14, niet zal leiden tot het behalen van een diploma of een getuigschrift vmbo als bedoeld in artikel 2.63, eerste lid.

Artikel 11.16. Toelaatbaarheid en toelating praktijkonderwijs

1. Als het bevoegd gezag van de school waar een leerling zich aanmeldt, of waaraan de leerling is ingeschreven, redelijkerwijs kan aannemen dat deze niet in staat is één van de leerwegen, genoemd in artikel 2.21, eerste lid, al dan niet in combinatie met leerwegondersteunend onderwijs, bedoeld in 11.14, af te sluiten met een diploma of getuigschrift vmbo als bedoeld in artikel 2.63, kan het bevoegd gezag aan de ouders van de leerling voorstellen dat de leerling in plaats daarvan praktijkonderwijs volgt.
2. Het bevoegd gezag van de school voor praktijkonderwijs beslist over de toelating van de leerling tot het praktijkonderwijs. Het hanteert daartoe een indicatieprocedure die is gebaseerd op erkende testen en toetsen.

3. Het bevoegd gezag van de school voor praktijkonderwijs waaraan de leerling wordt toegelaten, stelt, na overleg met de ouders, voor de leerling een handelingsplan op. Het handelingsplan bevat een omschrijving van de wijze waarop voor de leerling het praktijkonderwijs wordt gegeven.

Artikel 11.17. Handelingsplan

1. Het bevoegd gezag van een school waar een leerling met een specifieke onderwijsbehoefte is ingeschreven stelt in overeenstemming met de ouders en met inachtneming van artikel 11.21, derde lid, voor elk schooljaar een handelingsplan op. Indien de leerling wordt ingeschreven op of na 1 augustus, wordt het handelingsplan zo spoedig mogelijk maar uiterlijk een maand na die inschrijving opgesteld.
2. Het handelingsplan wordt jaarlijks met de ouders geëvalueerd.

Artikel 11.18. Onderwijs aan zieke leerlingen

Het onderwijs wordt zo ingericht dat leerlingen die door ziekte thuis verblijven of zijn opgenomen in een ziekenhuis, op effectieve wijze voldoende onderwijs kunnen ontvangen.

Artikel 11.19. Samenwerkingsverband CN

1. Het bevoegd gezag is voor elk van zijn scholen aangesloten bij een samenwerkingsverband CN met, voor zover aanwezig in het openbaar lichaam:
 - a. een of meer scholen;
 - b. een of meer scholen voor basisonderwijs;
 - c. een of meer instellingen als bedoeld in de WEB BES;
 - d. de uitvoeringsinstantie, bedoeld in artikel 5, tweede lid, van de Wet sociale kanstrajecten jongeren BES; en
 - e. een expertisecentrum onderwijszorg.
2. In afwijking van het eerste lid kan een samenwerkingsverband CN bestaan uit de betrokkenen, bedoeld in de onderdelen a, b, c of d, die samen een expertisecentrum onderwijszorg in stand houden.
3. Het samenwerkingsverband CN heeft als doel, het realiseren van een zodanig samenhangend geheel van zorgvoorzieningen binnen en tussen scholen en in samenwerking met de betrokkenen, bedoeld in het eerste lid, onderdelen b tot en met e, dat zoveel mogelijk leerlingen en deelnemers een ononderbroken onderwijsloopbaan kunnen doormaken.
4. Per openbaar lichaam is er één samenwerkingsverband CN.
5. Indien een bevoegd gezag wenst deel te nemen aan het samenwerkingsverband CN, wordt deze deelname door de bevoegde gezagsorganen die samenwerken in het samenwerkingsverband CN niet geweigerd.
6. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over de wijze waarop een geschil wordt beslecht tussen de organisaties, bedoeld in het eerste lid, over aangelegenheden die het samenwerkingsverband CN aangaan.

Artikel 11.20. Eilandelijk zorgplan

1. Het bevoegd gezag stelt samen met de bevoegde gezagsorganen die samenwerken in een samenwerkingsverband CN en met het expertisecentrum onderwijszorg indien artikel 11.19, eerste lid, van toepassing is, jaarlijks voor 1 mei een gezamenlijk eilandelijk zorgplan vast voor het daaropvolgende schooljaar.
2. Het eilandelijk zorgplan bevat in elk geval een beschrijving van:
 - a. de wijze waarop wordt voldaan aan artikel 11.19, eerste en derde lid;
 - b. de wijze, waarop de bekostiging voor de zorgvoorzieningen, bedoeld in artikel 11.26, wordt ingezet;
 - c. de wijze waarop de subsidie voor de taken, bedoeld in artikel 11.21, eerste lid, en voor zover van toepassing artikel 11.22, vierde lid, wordt ingezet;
 - d. de beoogde en bereikte kwalitatieve en kwantitatieve resultaten ten aanzien van de onderwijskundige opvang van de leerlingen en deelnemers met een specifieke onderwijsbehoefte;
 - e. de procedures voor de handelingsgerichte diagnose van leerlingen en deelnemers; en
 - f. de wijze waarop aan de ouders informatie wordt verstrekt over de zorgvoorzieningen.
3. Het eilandelijk zorgplan wordt voor 15 mei voorafgaand aan het schooljaar waarop het betrekking heeft, toegezonden aan de inspectie.

Artikel 11.21. Expertisecentrum onderwijszorg

1. Onze Minister kan op aanvraag een rechtspersoon aanwijzen die naar zijn oordeel in staat is deskundige ondersteuning te bieden aan leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte waarin binnen de school redelijkerwijs niet kan worden voorzien en waaronder in elk geval de volgende taken worden verstaan:
 - a. het verzorgen van onderwijsondersteunende activiteiten aan leerlingen met een lichamelijke, verstandelijke, zintuiglijke, geestelijke of meervoudige handicap of stoornis;
 - b. het verzorgen van ambulante begeleiding voor leerlingen met een lichamelijke, verstandelijke, zintuiglijke, geestelijke of meervoudige handicap of stoornis;
 - c. het verrichten van handelingsgerichte diagnostiek voor de leerlingen op verzoek van het bevoegd gezag, het samenwerkingsverband CN of de ouders; of
 - d. het op verzoek van een bevoegd gezag, het samenwerkingsverband CN of de ouders van leerlingen adviseren en collegiaal consulteren.
2. De rechtspersoon, bedoeld in het eerste lid, wordt voor de toepassing van deze wet aangeduid als expertisecentrum onderwijszorg.
3. Een leerling die binnen een locatie van het expertisecentrum onderwijszorg wordt begeleid, blijft ingeschreven bij de school. Het bevoegd gezag van deze school blijft verantwoordelijk voor de leerling tijdens het verblijf binnen het expertisecentrum onderwijszorg. Onder deze verantwoordelijkheid valt in elk geval de zorg voor het geven van adequaat onderwijs door een leraar die daartoe bevoegd is op grond van paragraaf 2 van hoofdstuk 7.

Artikel 11.22. Overige regels expertisecentrum onderwijszorg

1. Met inachtneming van artikel 11.57 vergoedt het bevoegd gezag voor het begeleiden van zijn leerling, bedoeld in artikel 11.21, derde lid, naar redelijkheid en indien dit naar het oordeel van het samenwerkingsverband CN nodig is, de kosten die worden gemaakt door:
 - a. het expertisecentrum onderwijszorg; en
 - b. een ander bevoegd gezag van een school of instelling als bedoeld in artikel 11.19, eerste lid, onderdelen a tot en met c.
2. Per openbaar lichaam is er één expertisecentrum onderwijszorg.
3. Het expertisecentrum onderwijszorg treft een regeling voor de behandeling van klachten over gedragingen en beslissingen van het bestuur van dit centrum of het personeel, waaronder discriminatie, dan wel het nalaten van gedragingen en het niet nemen van beslissingen door het bestuur of het personeel voor zover het betreft zijn onderscheidenlijk hun werkzaamheden in het kader van het onderwijsproces of de deskundige ondersteuning, bedoeld in artikel 11.21, eerste lid. De artikelen 3.33 en 3.34 zijn van overeenkomstige toepassing.
4. Bij ministeriële regeling kunnen voorschriften worden gegeven over de taken van het expertisecentrum onderwijszorg.

Artikel 11.23. Subsidie expertisecentrum onderwijszorg

1. Onze Minister verstrekt het expertisecentrum onderwijszorg subsidie.
2. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over het verstrekken van subsidie aan het expertisecentrum onderwijszorg voor de taken, bedoeld in artikel 11.21, eerste lid.
3. De titels 4.1 en 4.2 Awb en de artikelen 4 tot en met 10 van de Wet overige OCW-subsidies zijn van toepassing op de subsidie.

Artikel 11.24. Toezicht expertisecentrum onderwijszorg

1. Met het toezicht op de uitvoering van de taken, bedoeld in artikel 11.21, eerste lid, en voor zover van toepassing artikel 11.22, vierde lid, zijn de ambtenaren belast die bij besluit van Onze Minister zijn aangewezen.
2. De artikelen 5:13, 5:15, 5:16, 5:17 en 5:20 Awb zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 11.25. Taakverwaarlozing door expertisecentrum onderwijszorg

1. Onze Minister is bevoegd tot het treffen van noodzakelijke voorzieningen indien het expertisecentrum onderwijszorg naar het oordeel van Onze Minister zijn taken ernstig verwaarloost.
2. Deze voorzieningen worden niet eerder getroffen dan nadat het expertisecentrum onderwijszorg in de gelegenheid is gesteld om binnen een door Onze Minister te stellen redelijke termijn alsnog zijn taken naar behoren uit te voeren.

Artikel 11.26. Grondslag bekostiging zorg voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoefte

1. Het Rijk bekostigt scholen voor zorg voor leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte.
2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld voor de uitvoering van het eerste lid.

Artikel 11.27. Gedragscode afnametaal bij toetsen en examens

De gedragscode, bedoeld in artikel 2.58, tweede lid, wordt toegezonden aan de inspectie.

Artikel 11.28. Diagnostische toetsen Nederlandse taal en rekenen

Artikel 2.70 is niet van toepassing.

Artikel 11.29. Aangewezen scholen en predicaat zeer zwak onderwijs

Artikel 2.75, vierde lid, is niet van toepassing.

Artikel 11.30. Staatsexamens

1. Artikel 2.80, tweede lid, is niet van toepassing.
2. In afwijking van artikel 56, eerste lid, van de Wet administratieve rechtspraak BES, bedraagt de termijn voor het indienen van een bezwaarschrift vijf dagen.

Artikel 11.31. Schoolplan

In afwijking van artikel 2.94, tweede lid, bevat het schoolplan een beschrijving van de wijze waarop het bevoegd gezag de uitwerking van het eilandelijk zorgplan vorm geeft.

Artikel 11.32. Zeer zwak onderwijs

1. De artikelen 2.99 tot en met 2.101 zijn niet van toepassing.
2. Indien de inspectie op basis van een onderzoek als bedoeld in artikel 11 of artikel 15 WOT, in het inspectierapport, bedoeld in artikel 20 WOT, tot het oordeel is gekomen dat sprake is zeer zwak onderwijs, informeert het bevoegd gezag de ouders van de leerlingen van de school hierover door in elk geval de toezending van de door de inspectie opgestelde samenvatting van het inspectierapport welke samenvatting gelijktijdig met het inspectierapport ter beschikking is gesteld van het bevoegd gezag. De toezending vindt plaats binnen vier weken nadat het inspectierapport is vastgesteld.

*Paragraaf 3. Wijze van toepassing hoofdstuk 3***Artikel 11.33. Samenstelling medezeggenschapsraad**

1. Aan een school is een medezeggenschapsraad verbonden.
2. De medezeggenschapsraad van een school bestaat uit ten minste vier leden.
3. De medezeggenschapsraad van een school bestaat uit leden die:
 - a. uit en door het personeel worden gekozen; en
 - b. deels uit en door de ouders en deels uit en door de leerlingen worden gekozen.
4. De aantallen leden, bedoeld in het derde lid, onderdeel a en onderdeel b, zijn aan elkaar gelijk. Ook zijn de aantallen leden die worden gekozen uit en door de ouders en uit en door de leerlingen aan elkaar gelijk. Indien niet aan de tweede volzin kan worden voldaan, omdat onvoldoende ouders dan wel leerlingen bereid zijn lid te worden, kan de plaats die niet door de desbetreffende groep kan worden vervuld, worden toegedeeld aan de andere groep.
5. Kandidaten voor de verkiezing van het deel van de medezeggenschapsraad dat uit en door het personeel wordt gekozen, kunnen worden gesteld door personeelsleden en door organisaties van personeel. Kandidaten voor de verkiezing van het deel van de medezeggenschapsraad dat uit en door de ouders of de leerlingen wordt gekozen, kunnen worden gesteld door ouders of leerlingen en door organisaties van ouders of leerlingen.

Artikel 11.34. Personeelsgeleding medezeggenschapsraad

1. Indien het bevoegd gezag personeel heeft benoemd of te werk gesteld zonder benoeming dat werkzaamheden verricht voor meer dan één school, kan een medezeggenschapsraad worden

ingesteld die bestaat uit leden die uit en door dat personeel worden gekozen. De medezeggenschapsraad bestaat in dat geval uit ten minste twee leden.

2. Personen die deel uitmaken van het bevoegd gezag, kunnen geen lid zijn van de medezeggenschapsraad.

3. Een personeelslid dat is opgedragen om namens het bevoegd gezag op te treden in besprekingen met de medezeggenschapsraad kan niet tevens lid zijn van de medezeggenschapsraad.

Artikel 11.35. Lidmaatschap medezeggenschapsraad

1. De verkiezing van de leden van de medezeggenschapsraad gebeurt bij geheime schriftelijke stemming.

2. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gegeven over de periode waarin de verkiezing van de leden van de medezeggenschapsraad plaatsvindt.

3. Het bevoegd gezag draagt er zorg voor, dat de leden van de medezeggenschapsraad niet uit hoofde van hun lidmaatschap van de raad worden benadeeld in hun positie met betrekking tot de school. De eerste volzin is van overeenkomstige toepassing ten aanzien van kandidaat-leden en voormalige leden.

4. De beëindiging anders dan op eigen verzoek van de betrekking van een lid van het personeel mag geen verband houden met de kandidaatstelling voor het lidmaatschap, het lidmaatschap of het voormalig lidmaatschap van de betrokkene van de medezeggenschapsraad. Een beëindiging van de betrekking in strijd met de eerste volzin is nietig.

5. De medezeggenschapsraad kiest uit zijn midden een voorzitter en een of meer plaatsvervangende voorzitters. De voorzitter, of bij diens verhindering een plaatsvervangende voorzitter, vertegenwoordigt de raad in rechte.

Artikel 11.36. Medezeggenschap

1. Het bevoegd gezag stelt de medezeggenschapsraad ten minste tweemaal per jaar in de gelegenheid de algemene gang van zaken in de school met hem te bespreken.

2. Het bevoegd gezag en de medezeggenschapsraad komen bijeen indien daarom onder opgave van redenen wordt verzocht door het bevoegd gezag, de vertegenwoordigers van ouders, de vertegenwoordigers van leerlingen of de vertegenwoordigers van personeel. De besprekingen kunnen namens het bevoegd gezag worden gevoerd.

Artikel 11.37. Oprichting openbare rechtspersoon, en stichting voor openbaar onderwijs; totstandkoming samenwerkingschool

1. In afwijking van artikel 3.4, tweede lid, en 3.10, tweede lid, kunnen een openbare rechtspersoon of een stichting voor openbaar onderwijs niet door meer dan door één openbaar lichaam worden ingesteld.

2. In afwijking van artikel 3.23, tweede lid, is van een situatie als bedoeld in dat lid, onderdeel a, sprake indien één van de betrokken scholen of scholengemeenschappen op 1 oktober van het eerste of tweede schooljaar voorafgaand aan de fusiedatum werd bezocht door zestig of minder leerlingen boven de opheffingsnorm, bedoeld in artikel 11.53.

Artikel 11.38. Fusies

De artikelen 3.28 tot en met 3.31 zijn niet van toepassing.

Artikel 11.39. Centrale dienst

Artikel 3.32 is niet van toepassing.

Artikel 11.40. Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

Artikel 3.39 is niet van toepassing.

Artikel 11.41. Overleg onderwijsachterstandenbeleid

Artikel 3.40 is niet van toepassing.

Paragraaf 4. Wijze van toepassing hoofdstuk 4

Artikel 11.42. Nieuwe school of scholengemeenschap

In plaats van de artikelen 4.2 en 4.3 zijn de artikelen 11.43 en 11.44 van toepassing.

Artikel 11.43. Nieuwe school of scholengemeenschap

1. Onze Minister kan een school of scholengemeenschap voor bekostiging in aanmerking brengen indien redelijkerwijs kan worden aangenomen dat deze school zal worden bezocht door een aantal leerlingen dat voldoende is om een school van voldoende kwaliteit in stand te houden. Bij de berekening wordt mede gelet op de belangstelling voor de betrokken schoolsoort, de verlangde richting en het leerlingenverloop, en de hoogte van de bekostiging die wordt verstrekt.
2. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld over de criteria van het eerste lid.
3. Onze Minister kan een school of scholengemeenschap die ontstaat na splitsing van een school of scholengemeenschap voor bekostiging in aanmerking brengen indien wordt voldaan aan voorwaarden die bij ministeriële regeling zijn gesteld. Deze voorwaarden hebben in elk geval betrekking op:
 - a. het aantal leerlingen van de te splitsen school of van een of meer van de scholen die de te splitsen scholengemeenschap omvat, op de teldatum in het jaar dat voorafgaat aan de aanvraag; en
 - b. het aantal leerlingen waarvan redelijkerwijs kan worden aangenomen dat deze na de splitsing de scholen of de scholen die de te splitsen scholengemeenschap omvat zullen bezoeken.
4. Onze Minister kan een school waarvoor een aanvraag als bedoeld in artikel 4.4, eerste lid, is ingediend, voor bekostiging in aanmerking brengen. Onze Minister brengt een school waarvoor een aanvraag als bedoeld in artikel 4.4, tweede lid, is ingediend, in aanmerking voor bekostiging.

Artikel 11.44. Toevoegen profiel vbo of school

1. Artikel 11.43, eerste en tweede lid, is van overeenkomstige toepassing op de bekostiging van een nieuw te vormen profiel als bedoeld in artikel 2.24, tweede lid, aan een bekostigde school voor vbo.
2. Artikel 11.43, eerste en tweede lid, is van overeenkomstige toepassing op de bekostiging van een nieuw te vormen school die wordt toegevoegd aan een bekostigde school of scholengemeenschap.

Artikel 11.45. Aanvraagprocedure praktijkonderwijs

Artikel 4.5, vierde lid, is niet van toepassing.

Artikel 11.46. Leerwegondersteunend onderwijs

Artikel 4.7 is niet van toepassing.

Artikel 11.47. Samenvoeging en afsplitsing

1. Artikel 4.9, eerste lid, is niet van toepassing.
2. Onze Minister kan voor bekostiging in aanmerking brengen:
 - a. een school of scholengemeenschap die is ontstaan door samenvoeging van scholen of scholengemeenschappen, indien deze binnen hetzelfde openbaar lichaam gevestigd zijn;
 - b. een scholengemeenschap die is ontstaan door samenvoeging van een scholengemeenschap waarvan een school voor mavo of een school voor vbo deel uitmaakt, met een instelling als bedoeld in de WEB BES die in hetzelfde openbaar lichaam is gevestigd; of
 - c. een of meer scholen die door het bevoegd gezag worden afgesplitst van een scholengemeenschap.

Artikel 11.48. Verticale scholengemeenschappen

Artikel 4.10 is niet van toepassing.

Artikel 11.49. Vestigingen

In plaats van de artikelen 4.11 tot en met 4.15 zijn de artikelen 11.50 en 11.51 van toepassing.

Artikel 11.50. Nevenvestiging

1. Aan een school of scholengemeenschap kan naast een hoofdvestiging ook een nevenvestiging zijn verbonden.

2. Een nevenvestiging komt tot stand door een samenvoeging als bedoeld in artikel 11.47 of door het vormen van een nieuwe nevenvestiging als bedoeld in het vierde lid.
3. Een nevenvestiging is gelegen in hetzelfde openbaar lichaam als de hoofdvestiging.
4. Onze Minister kan een nieuwe nevenvestiging voor bekostiging in aanmerking brengen als het bevoegd gezag heeft aangetoond dat het bestuurscollege van het betrokken openbaar lichaam de benodigde huisvesting ter beschikking zal stellen. Deze voorwaarde is niet van toepassing voor instellingen als bedoeld in de WEB BES en scholen waarvoor jaarlijks een bedrag voor huisvestingskosten wordt betaald op grond van artikel 11.79.
5. Op een nevenvestiging kan onderwijs worden verzorgd in dezelfde schoolsoorten als bedoeld in artikel 2.1, in dezelfde profielen als bedoeld in artikel 2.24, tweede lid, en in dezelfde leerjaren als op de hoofdvestiging.

Artikel 11.51. Verplaatsing vestiging en gevolgen voor bekostigingsaanspraak

De aanspraak op bekostiging blijft bestaan indien het bevoegd gezag een vestiging van een school of scholengemeenschap binnen de grenzen van het openbaar lichaam verplaatst.

Artikel 11.52. Regionale samenwerking voorzieningenplanning

De artikelen 4.16 tot en met 4.21 en 4.24 zijn niet van toepassing.

Artikel 11.53. Opheffingsnormen

1. Artikel 4.22 is niet van toepassing.
2. Een openbare school of scholengemeenschap wordt opgeheven en de bekostiging van een bijzondere school of scholengemeenschap wordt beëindigd als de school gedurende drie achtereenvolgende schooljaren telkens is bezocht door een aantal leerlingen dat minder bedraagt dan een bij ministeriële regeling vast te stellen aantal.
3. Bij toepassing van het tweede lid, vindt de opheffing of de beëindiging van de bekostiging plaats met ingang van de eerstvolgende datum van 1 augustus na de drie achtereenvolgende schooljaren, bedoeld in dat lid.

Artikel 11.54. Cursussen

Artikel 4.26 is niet van toepassing.

Paragraaf 5. Wijze van toepassing hoofdstuk 5

Artikel 11.55. Bekostigingsregels samenwerkingsverbanden niet van toepassing

Artikel 5.1, eerste lid, en hoofdstuk 5, paragraaf 3, zijn niet van toepassing.

Artikel 11.56. Bekostiging personeel

1. Artikel 5.6 is niet van toepassing.
2. Aan scholen wordt in verband met de kosten voor personeel wegens voorschriften die zijn gegeven bij of krachtens de Ambtenarenwet BES bekostiging verstrekt.

Artikel 11.57. Aangepaste regels besteden bekostiging door bevoegd gezag

1. Artikel 5.44, vierde lid, is niet van toepassing.
2. Het bevoegd gezag kan de bekostiging die is verstrekt voor personeelskosten en exploitatiekosten ook besteden aan de kosten van personeel of voorzieningen in de exploitatie van:
 - a. een andere school voor voortgezet onderwijs;
 - b. een scholengemeenschap waarvan een of meer scholen voor voortgezet onderwijs deel uitmaken;
 - c. een school als bedoeld in de WPO BES;
 - d. een instelling als bedoeld in de WEB BES; en
 - e. het expertisecentrum onderwijszorg.

Artikel 11.58. Subsidie Raad onderwijs arbeidsmarkt voor taken leer-werktrajecten

1. Onze Minister kan aan de Raad onderwijs arbeidsmarkt subsidie verstrekken voor de taken, geregeld in 11.8. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over de wijze van subsidiëring.

2. De titels 4.1 en 4.2 Awb en de artikelen 4, 5, 9 en 10 van de Wet overige OCW-subsidies zijn van toepassing op de subsidie.

Artikel 11.59. Jaarverslag

Voor de toepassing van artikel 5.51, eerste lid, zijn de in dat lid genoemde voorschriften van het Burgerlijk Wetboek van overeenkomstige toepassing.

Paragraaf 6. Wijze van toepassing hoofdstuk 6

Artikel 11.60. Huisvesting

In afwijking van hoofdstuk 6 zijn de artikelen 11.61 tot en met 11.80 over huisvesting van toepassing.

Artikel 11.61. Reikwijdte van hoofdstuk 6

De artikelen 11.62 tot en met 11.80 zijn van overeenkomstige toepassing op instellingen voor voortgezet onderwijs als bedoeld in artikel 2.91.

Artikel 11.62. Voorziening in huisvesting door het openbaar lichaam

1. De eilandsraad of het bestuurscollege draagt overeenkomstig deze paragraaf voor de door het openbaar lichaam in stand gehouden scholen en voor de niet door het openbaar lichaam in stand gehouden scholen zorg voor de voorzieningen in de huisvesting op het grondgebied van het openbaar lichaam.

2. De huisvesting is zodanig dat kan worden voldaan aan de redelijke eisen die het onderwijs aan de huisvesting van scholen in het openbaar lichaam stelt. De eilandsraad of het bestuurscollege behandelt daarbij de door het openbaar lichaam in stand gehouden scholen en de andere scholen op gelijke voet.

3. Bij algemene maatregel van bestuur worden bruto vloeroppervlakten per gelijktijdig aanwezige leerling voorgeschreven die voorzieningen in de huisvesting ten minste bevatten. Deze oppervlakten kunnen per schoolsoort verschillend worden vastgesteld.

Artikel 11.63. Voorzieningen in de huisvesting

1. Voor de toepassing van deze paragraaf worden onder voorzieningen in de huisvesting begrepen:

a. voor blijvend of tijdelijk gebruik bestemde voorzieningen, bestaande uit:

1°. nieuwbouw, een bestaand gebouw of een gedeelte daarvan, verplaatsing van een bestaand gebouw of van een gedeelte daarvan, terreinen, en eerste aanschaf van leer- en hulpmiddelen en meubilair;

2°. uitbreiding van de onder 1° bedoelde voorzieningen; en

3°. medegebruik van een ruimte die geschikt is voor het onderwijs;

b. herstel van constructiefouten aan het gebouw of het terrein; of

c. herstel en vervanging in verband met schade aan gebouw, leer- en hulpmiddelen en meubilair in geval van bijzondere omstandigheden.

2. De kosten van bouwvoorbereiding kunnen tot de kosten van huisvesting worden gerekend.

Artikel 11.64. Vaststelling door het bestuurscollege van bekostigingsplafond voor nieuwe voorzieningen in de huisvesting

1. Het bestuurscollege stelt jaarlijks, na overleg met de betrokken bevoegde gezagsorganen, ten behoeve van het eerstvolgende jaar voor een door hem te bepalen tijdstip een bekostigingsplafond vast voor de bekostiging van de voorzieningen in de huisvesting voor:

a. basisscholen als bedoeld in de WPO BES; en

b. scholen.

2. Het bekostigingsplafond wordt zodanig vastgesteld dat redelijkerwijs kan worden voorzien in de huisvesting van de in het eerste lid bedoelde scholen op het grondgebied van het openbaar lichaam.

Artikel 11.65. Indiening aanvraag

1. Het bevoegd gezag van een niet door het openbaar lichaam in stand gehouden school dat een voorziening in de huisvesting wenst, dient bij het bestuurscollege een aanvraag in voor 1 september voorafgaand aan het jaar waarop de aanvraag betrekking heeft.
2. De eilandsraad stelt bij verordening de vereisten voor de aanvraag vast.
3. Het eerste en tweede lid zijn van overeenkomstige toepassing op de door het openbaar lichaam in stand gehouden scholen.

Artikel 11.66. Beschikkingen op aanvragen

1. Het bestuurscollege beslist op de aanvraag voor 1 januari van het jaar waarop de aanvraag betrekking heeft. Het bestuurscollege geeft het bevoegd gezag de gelegenheid om een onvolledige aanvraag binnen een door het bestuurscollege te stellen termijn aan te vullen.
2. Het bestuurscollege kan besluiten de aanvraag niet te behandelen, als:
 - a. het bevoegd gezag niet heeft voldaan aan de vereisten voor het in behandeling nemen van de aanvraag in de eilandsverordening, bedoeld in artikel 11.65, tweede lid; of
 - b. de verstrekte gegevens en bescheiden onvoldoende zijn voor de beoordeling van de aanvraag of voor de voorbereiding van de beschikking.
3. Indien het bekostigingsplafond, bedoeld in artikel 11.64, onvoldoende is om alle aanvragen te kunnen inwilligen, wordt de volgorde van de verlening van bekostiging bepaald op basis van de urgentie van de gevraagde voorziening.
4. De beschikking van het bestuurscollege kan een gedeelte van de gewenste voorziening of een andere voorziening dan gewenst omvatten.

Artikel 11.67. Beschikkingen op aanvragen met een spoedeisend karakter

1. In afwijking van de termijnen in de artikelen 11.65 en 11.66 beslist het bestuurscollege binnen vier weken op een aanvraag voor een voorziening in de huisvesting die gelet op de voortgang van het onderwijs geen uitstel kan lijden.
2. Het bestuurscollege wijst de aanvraag af indien:
 - a. de beslissing over de voorziening kan worden genomen met inachtneming van de termijn, bedoeld in artikel 11.66, eerste lid; of
 - b. een van de weigeringsgronden, genoemd in artikel 11.68, eerste lid, onderdelen a tot en met d en f, en tweede lid, van toepassing is.

Artikel 11.68. Weigeringsgronden

Een voorziening in de huisvesting wordt alleen geweigerd als:

- a. de gewenste voorziening geen voorziening is in de zin van artikel 11.63;
 - b. de gewenste voorziening niet gerechtvaardigd is op grond van de aard en de omvang van de voorzieningen waarover de school al beschikt, voor zover deze uit 's Rijks kas zijn bekostigd;
 - c. de gewenste voorziening niet gerechtvaardigd is op grond van de te verwachten ontwikkeling van het aantal leerlingen of onderwijskundige ontwikkelingen;
 - d. op andere wijze dan de aanvrager wenst redelijkerwijs in de behoefte aan huisvesting kan worden voorzien, onder meer doordat binnen redelijke afstand van de gewenste plaats van de voorziening gebruik dan wel medegebruik mogelijk is, of een al voor bekostiging in aanmerking gebracht gebouw of deel daarvan beschikbaar komt;
 - e. het bekostigingsplafond, bedoeld in artikel 11.64, niet toereikend is voor de te verstrekken voorzieningen voor scholen als bedoeld in het eerste lid, onderdelen a en b, van dat artikel; of
 - f. de gewenste voorziening anders dan op grond van de onderdelen b tot en met d niet noodzakelijk is.
2. Een voorziening in de huisvesting kan tevens worden geweigerd, indien de voorziening als gevolg van het verwijtbaar nalaten van noodzakelijk onderhoud in een slechte bouwkundige staat verkeert of indien de voorziening nodig is voor herstel van schade die is veroorzaakt door schuld of toedoen van het bevoegd gezag.

Artikel 11.69. Tijdstip aanvang bekostiging; vervallen aanspraak op bekostiging

1. Het bestuurscollege beslist met ingang van welk tijdstip de bekostiging van een voorziening daadwerkelijk kan beginnen, onverminderd artikel 11.70.
2. De aanspraak op bekostiging van een voorziening vervalt, als niet binnen een bij de beschikking te bepalen termijn een bouwopdracht is gegeven voor de voorziening, of een koop-, huur- of erfpachtovereenkomst is gesloten.

Artikel 11.70. Toetsing in verband met wettelijke voorschriften en nieuwe feiten en omstandigheden

Voorzieningen komen voor bekostiging in aanmerking op voorwaarde dat op het tijdstip dat op grond van artikel 11.69, eerste lid, is vastgesteld:

- a. is voldaan aan de bij of krachtens de wet gestelde regels; en
- b. de feiten en omstandigheden waarin de school verkeert, ten opzichte van de feiten en omstandigheden ten tijde van de vaststelling van de beschikking tot verlening niet ingrijpend zijn gewijzigd.

Artikel 11.71. Bouwheerschap

1. Het bevoegd gezag van een niet door het openbaar lichaam in stand gehouden school geeft opdracht om de voorziening in de huisvesting waartoe op grond van de artikelen 11.66 en 11.67 kan worden overgegaan, tot stand te brengen met daartoe door het openbaar lichaam beschikbaar te stellen financiële middelen, tenzij het met het bestuurscollege overeenkomt dat het openbaar lichaam deze voorziening tot stand brengt.
2. Als het openbaar lichaam de voorziening in de huisvesting van een niet door het openbaar lichaam in stand gehouden school tot stand heeft gebracht, worden gebouw en terrein aan het bevoegd gezag in eigendom overgedragen, tenzij het bestuurscollege en het bevoegd gezag anders overeenkomen.
3. Als de voorziening in de huisvesting, bedoeld in het tweede lid, niet voldoet aan de eisen voor eigendomsoverdracht, geeft het bestuurscollege deze aan het bevoegd gezag in gebruik.

Artikel 11.72. Instemming met eigen bouwplannen voor een niet door het openbaar lichaam in stand gehouden school

Als het bevoegd gezag van een niet door het openbaar lichaam in stand gehouden school aanspraak heeft op bekostiging van een voorziening in de huisvesting, is de instemming van het bestuurscollege vereist voor de bouwplannen en begrotingen, tenzij het bevoegd gezag met het bestuurscollege overeenkomt dat het openbaar lichaam deze voorziening tot stand brengt.

Artikel 11.73. Totstandbrenging voorziening voor een niet door het openbaar lichaam in stand gehouden school

Het openbaar lichaam brengt een voorziening in de huisvesting van een niet door het openbaar lichaam in stand gehouden school alleen tot stand als tussen het bestuurscollege en het bevoegd gezag overeenstemming bestaat over de bouwplannen en de wijze van uitvoering.

Artikel 11.74. Onderhoudsplicht; verbod tot vervreemding en bezwaring

1. Het bevoegd gezag is verplicht het gebouw, het terrein en de roerende zaken waarvoor bekostiging wordt genoten, behoorlijk te gebruiken en te onderhouden.
2. Vervreemding door het bevoegd gezag van een niet door het openbaar lichaam in stand gehouden school anders dan op grond van artikel 3.31, van gebouwen, terreinen en roerende zaken waarvoor bekostiging wordt genoten, of bezwaren met een zakelijk recht door het bevoegd gezag van een niet door het openbaar lichaam in stand gehouden school van zodanige gebouwen en terreinen is zonder toestemming van het bestuurscollege nietig.
3. Het tweede lid is niet van toepassing op het recht van opstal voor een door het openbaar lichaam te plaatsen tijdelijke voorziening in de huisvesting op grond die eigendom is van het bevoegd gezag van de betrokken school.

Artikel 11.75. Vorderingsrecht

1. Het bestuurscollege is bevoegd een gedeelte van een gebouw of terrein dat tijdelijk of gedurende een gedeelte van de dag niet nodig zal zijn voor de daar gevestigde school, gedurende die tijd te bestemmen als huisvesting voor een andere school, voor ander uit 's Rijks kas bekostigd onderwijs dat geen voortgezet onderwijs is, of voor educatie als bedoeld in de WEB BES, dan wel voor andere culturele, maatschappelijke of recreatieve doeleinden. Het voorgenomen gebruik dient zich te verdragen met het onderwijs aan de in het gebouw gevestigde school. Het bestuurscollege is daarnaast bevoegd om een gebouw of terrein, of een gedeelte daarvan dat is bedoeld voor onderwijs in lichamelijke opvoeding of expressie-activiteiten, maar daarvoor tijdelijk een deel van de dag of helemaal niet nodig is, gedurende die tijd beschikbaar te stellen als huisvesting voor een

andere school, voor ander uit 's Rijks kas bekostigd onderwijs dat geen voortgezet onderwijs is, voor educatie als bedoeld in de WEB BES of voor andere culturele, maatschappelijke of recreatieve doeleinden. Het bestuurscollege is bevoegd een sportterrein, buiten de tijden dat het terrein voor het voortgezet onderwijs wordt gebruikt, te bestemmen voor culturele, maatschappelijke of recreatieve doeleinden, op zodanige wijze dat het zich verdraagt met het onderwijs dat op het terrein wordt gegeven.

2. Als het gebouw of terrein in gebruik is voor een niet door het openbaar lichaam in stand gehouden school, pleegt het bestuurscollege vooraf overleg met het bevoegd gezag en, voor zover van toepassing, ook met het bevoegd gezag van de andere school of nevenvestiging waarvoor de huisvesting is bestemd.

Artikel 11.76. Verhuur en medegebruik gebouw of terrein

1. Voor zover artikel 11.75 geen toepassing vindt, kan het bevoegd gezag een gedeelte van een gebouw of terrein in gebruik geven ten behoeve van uit 's Rijks kas bekostigd onderwijs of voor andere culturele, maatschappelijke of recreatieve doeleinden. Als een gedeelte van een gebouw of terrein niet nodig is voor uit 's Rijks kas bekostigd onderwijs, kan het bevoegd gezag dat gedeelte verhuren aan een derde. Voorwaarde is dat het gehuurde niet bestemd zal zijn als woon- of bedrijfsruimte in de zin van de vijfde en zesde afdeling van titel 4 van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek. Als het een niet door het openbaar lichaam in stand gehouden school betreft, is voor verhuur toestemming van het bestuurscollege vereist.

2. De ingebruikgeving of verhuur ingevolge het eerste lid eindigt:

a. wanneer het bestuurscollege gebruik maakt van zijn bevoegdheid op grond van artikel 11.75 zonder dat enige schadeplicht ontstaat; of

b. wanneer het in gebruik gegeven dan wel verhuurde deel nodig is voor gebruik door de eigen school.

3. Ingebruikgeving of verhuur ingevolge het eerste lid vindt niet plaats als het voorgenomen gebruik zich niet verdraagt met het onderwijs aan de in het gebouw gevestigde school.

4. Op de ingebruikgeving en verhuur ingevolge het eerste lid is artikel 230a van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek niet van toepassing.

5. Nietig is:

a. verhuur van een gebouw of terrein door het bevoegd gezag van een niet door het openbaar lichaam in stand gehouden school zonder toestemming van het bestuurscollege;

b. elk met dit artikel strijdig beding dat is opgenomen in een huurovereenkomst met betrekking tot schoolgebouwen.

Artikel 11.77. Voorziening niet ten laste van het openbaar lichaam

Niet ten laste van het openbaar lichaam komen voorzieningen aan gebouwen of terreinen in verband met verhuur op grond van de artikelen 11.76 of 11.78 door het bevoegd gezag van een niet door het openbaar lichaam in stand gehouden school.

Artikel 11.78. Einde gebruik gebouw of terrein door niet door het openbaar lichaam in stand gehouden school

1. Het bestuurscollege en het bevoegd gezag van een niet door het openbaar lichaam in stand gehouden school dat eigenaar is van het gebouw en terrein kunnen in een gezamenlijke akte verklaren dat het bevoegd gezag blijvend heeft opgehouden of blijvend zal ophouden het gebouw of terrein of een voor eigendomsoverdracht vatbaar gedeelte daarvan, voor de school te gebruiken.

2. Bij toepassing van het eerste lid stellen het bestuurscollege en het bevoegd gezag van de betrokken school gezamenlijk vast of voorzieningen in een slechte bouwkundige staat verkeren als gevolg van het verwijtbaar nalaten van noodzakelijk onderhoud. Als dat het geval is, worden de daarmee gemoeide kosten verrekend.

3. De eilandsraad en het bevoegd gezag van de niet door het openbaar lichaam in stand gehouden school treffen gezamenlijk een voorziening voor het beslechten van geschillen bij de toepassing van het tweede lid.

4. De Rijksvertegenwoordiger kan in geval van een geschil over de toepassing van het eerste lid desgevraagd besluiten dat het bevoegd gezag blijvend heeft opgehouden dan wel blijvend zal ophouden het gebouw of terrein of een voor eigendomsoverdracht vatbaar gedeelte daarvan, voor de school te gebruiken. Zowel het bestuurscollege als het bevoegd gezag van de school kunnen de Rijksvertegenwoordiger verzoeken om een besluit te nemen.

5. Het bevoegd gezag van een niet door het openbaar lichaam in stand gehouden school dat voornemens is gebouwen of terreinen, of een gedeelte daarvan, blijvend niet meer voor de school te gebruiken, meldt dit onverwijld aan het bestuurscollege.
6. Zodra de in het eerste lid bedoelde akte door beide partijen is getekend, het in het vierde lid bedoelde besluit van de Rijksvertegenwoordiger onherroepelijk is geworden, of in beroep is bepaald dat de uitspraak van de rechter in de plaats treedt van het vernietigde besluit, wordt de akte, het onherroepelijk geworden besluit respectievelijk de uitspraak, ingeschreven in de openbare registers, bedoeld in afdeling 2 van titel 1 van Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek BES. Door de inschrijving verkrijgt het openbaar lichaam de eigendom.
7. Het bestuurscollege en het bevoegd gezag van een niet door het openbaar lichaam in stand gehouden school dat eigenaar is van het schoolgebouw, kunnen in een gezamenlijke akte verklaren dat een gedeelte van het gebouw dat niet vatbaar is voor eigendomsoverdracht, blijvend niet meer voor het onderwijs nodig zal zijn.
8. De Rijksvertegenwoordiger kan in geval van een geschil over de toepassing van het zevende lid desgevraagd besluiten dat een gedeelte van het gebouw dat niet vatbaar is voor eigendomsoverdracht, blijvend niet meer voor het onderwijs nodig zal zijn. Zowel het bestuurscollege als het bevoegd gezag van de school kunnen de Rijksvertegenwoordiger verzoeken om een besluit te nemen. Voordat hij een besluit neemt, hoort de Rijksvertegenwoordiger de wederpartij.
9. Zodra de in het zevende lid bedoelde akte door beide partijen is getekend, het in het achtste lid bedoelde besluit van de Rijksvertegenwoordiger onherroepelijk is geworden, of in beroep is bepaald dat de uitspraak van de rechter, die een beslissing inhoudt als bedoeld in het achtste lid, eerste volzin, in de plaats treedt van het vernietigde besluit, kan het bevoegd gezag van een niet door het openbaar lichaam in stand gehouden school het desbetreffende gedeelte van het gebouw met toestemming van het bestuurscollege verhuren.
10. De toestemming, bedoeld in het negende lid, wordt verleend voor een tijdvak van ten hoogste drie jaren. Op verzoek van het bevoegd gezag kan dit tijdvak steeds worden verlengd met een termijn van ten hoogste drie jaren.
11. Op de verhuur, bedoeld in het negende lid, is artikel 230a van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek niet van toepassing.

Artikel 11.79. Jaarlijks bedrag voor huisvestingskosten van niet door het openbaar lichaam in stand gehouden scholen

In afwijking van deze paragraaf kan de eilandsraad besluiten dat jaarlijks een bedrag voor huisvestingskosten wordt betaald aan het bevoegd gezag van een niet door het openbaar lichaam in stand gehouden school, voor zover die op het grondgebied van dat openbaar lichaam in stand wordt gehouden. De eilandsraad neemt dat besluit in overeenstemming met het bevoegd gezag.

Artikel 11.80. Informatieverstrekking aan het bestuurscollege

Het bevoegd gezag van een niet door het openbaar lichaam in stand gehouden school is gehouden aan de eilandsraad onderscheidenlijk het bestuurscollege alle inlichtingen te verschaffen die de eilandsraad onderscheidenlijk het bestuurscollege voor een adequate uitvoering van de bepalingen in deze paragraaf noodzakelijk achten.

Paragraaf 7. Wijze van toepassing hoofdstuk 7

Artikel 11.81. Centrale directie

Artikel 7.4 is niet van toepassing.

Artikel 11.82. Beroep van leraar

Artikel 7.8 is niet van toepassing.

Artikel 11.83. Bijhouden geordend geheel personeelsgegevens

In afwijking van artikel 7.20, eerste lid, heeft de verplichting die daarin is geregeld voor het bevoegd gezag om geordende bekwaamheidsgegevens bij te houden, ook betrekking op de leraren.

Artikel 11.84. Gegevensverstrekking voor opname in lerarenregister of registervoorportaal

Artikel 7.21, tweede lid, is niet van toepassing.

Artikel 11.85. Rechtspositieregeling personeel

1. Artikel 7.44 is niet van toepassing.
2. De Ambtenarenwet BES en de bepalingen die daarop berusten zijn voor het personeel van een school voor bijzonder onderwijs van overeenkomstige toepassing.
3. Voor de salarissen en toelagen van het personeel wordt een regeling vastgesteld bij eilandsbesluit.
4. Het bestuurscollege stelt de regeling of een wijziging daarvan pas vast nadat daarover op overeenstemming gericht overleg is gevoerd met de bevoegde gezagsorganen en met de onderwijsvakbonden of, bij het ontbreken daarvan, met een representatief te achten vertegenwoordiging van het personeel.
5. Artikel 101 van de Ambtenarenwet BES is niet van toepassing op de vaststelling of wijziging van de regeling.
6. Artikel 3, eerste lid, onderdeel b, van het Rechtspositiebesluit ambtenaren BES is niet van toepassing op het personeel.

Artikel 11.86. Georganiseerd overleg

Artikel 7.35 is niet van toepassing.

Artikel 11.87. Disciplinaire maatregel, schorsing en ontslag door Rijksvertegenwoordiger

In afwijking van artikel 7.37 legt de Rijksvertegenwoordiger de disciplinaire straf of de schorsing op of verleent hij het ontslag, als het gaat om een rector, een directeur, een conrector, een adjunct-directeur of een leraar van een openbare school, die tevens lid is van de eilandsraad die de school in stand houdt.

Artikel 11.88. Lerarenregister, registervoorportaal

Hoofdstuk 7, paragrafen 10 en 11, zijn niet van toepassing.

Paragraaf 8. Wijze van toepassing hoofdstuk 8

Artikel 11.89. Toelating leerlingen die extra ondersteuning behoeven

Artikel 8.9 is niet van toepassing.

Artikel 11.90. Aanmelding, toelating en gegevens

In plaats van de artikelen 8.8 en 8.10 zijn de artikelen 11.91 en 11.92 van toepassing.

Artikel 11.91. Aanmelding en toelating

1. De ouders melden de leerling indien mogelijk ten minste tien weken voor de datum met ingang waarvan toelating wordt gevraagd schriftelijk aan.
2. Het bevoegd gezag neemt de beslissing over toelating van een leerling zo spoedig mogelijk maar uiterlijk zes weken na ontvangst van de aanmelding. Indien de beslissing niet binnen zes weken kan worden gegeven, deelt het bevoegd gezag dit aan de ouders mee en noemt het daarbij een zo kort mogelijke termijn waarbinnen de beslissing wel tegemoet kan worden gezien. Deze termijn bedraagt ten hoogste vier weken.

Artikel 11.92. Te verstrekken gegevens bij toelating

1. Het bevoegd gezag laat een leerling pas toe tot de school nadat de ouders de volgende gegevens van de leerling hebben verstrekt aan het bevoegd gezag:
 - a. de geslachtsnaam;
 - b. de voorletters;
 - c. de geboortedatum;
 - d. het geslacht; en
 - e. het persoonsgebonden nummer BES.

2. De gegevens worden overgelegd door middel van een document dat van overheidswege is verstrekt of door middel van een bewijs van uitschrijving dat is verstrekt door een andere school of een school of instelling voor ander onderwijs, waarin de betreffende gegevens zijn opgenomen.
3. Indien de ouders of, indien de leerling meerderjarig is, de leerling aannemelijk maakt dat geen persoonsgebonden nummer BES van de leerling kan worden overgelegd, meldt het bevoegd gezag binnen twee weken na het besluit tot toelating aan Onze Minister de beschikbare gegevens van de leerlingen zijn adres en woonplaats.
4. Onze Minister verstrekt binnen acht weken na ontvangst van deze melding, een persoonsgebonden nummer BES van de leerling aan het bevoegd gezag, of, als is gebleken dat hem niet van overheidswege een persoonsgebonden nummer BES is verstrekt, een onderwijsnummer.

Artikel 11.93. Tijdelijke plaatsing

Artikel 8.13 is niet van toepassing.

Artikel 11.94. Bestrijding voortijdig schoolverlaten: duiding van toepasselijke regels

In afwijking van de artikelen 8.17 tot en met 8.25 is artikel 11.95 van toepassing.

Artikel 11.95. Bestrijding voortijdig schoolverlaten

1. Het bevoegd gezag doet onverwijld opgave aan het bestuurscollege van het openbaar lichaam waar de betrokkene woon- of verblijfplaats heeft van de gegevens van degene:
 - a. op wie de Leerplichtwet BES niet meer van toepassing is en die de leeftijd van 25 jaren nog niet heeft bereikt;
 - b. die niet in het bezit is van een vwo- of havo-diploma of een diploma van een opleiding als bedoeld in artikel 7.2.2, eerste lid, onderdelen b tot en met e, van de WEB BES; en
 - c. die
 - 1°. het onderwijs aan de school gedurende een aaneengesloten periode van ten minste een maand of een door het bevoegd gezag te bepalen kortere periode zonder geldige reden niet meer volgt; of
 - 2°. bij de school wordt in- of uitgeschreven of van de school wordt verwijderd.
2. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over de toepassing van het eerste lid.
3. Bij de verwerking van gegevens als bedoeld in dit artikel, wordt het persoonsgebonden nummer BES van de betrokkene gebruikt.
4. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de wijze waarop gegevens op grond van het eerste lid worden verstrekt en worden die gegevens nader gespecificeerd.
5. Voor zover het verstrekken van persoonsgegevens nodig is voor de informatieverstrekking over de achtergronden van het verzuim, kunnen de gegevens die worden verstrekt op grond van het eerste lid persoonsgegevens als bedoeld in artikel 16 van de Wet bescherming persoonsgegevens BES omvatten. Daarvan zijn persoonsgegevens over ras, politieke gezindheid, seksueel leven of het lidmaatschap van een vakvereniging, uitgezonderd.

Artikel 11.96. Gegevensverstrekking leerlingen die naar verwachting overstappen naar het middelbaar beroepsonderwijs

Artikel 8.29 is niet van toepassing.

Paragraaf 9. Wijze van toepassing Wet administratieve rechtspraak BES

Artikel 11.97. Beroep en termijn beschikking

1. In afwijking van artikel 7, eerste lid, van de Wet administratieve rechtspraak BES kan een belanghebbende beroep instellen bij het Gemeenschappelijke Hof van Justitie van Aruba, Curaçao, Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba tegen een besluit op grond van de artikelen 4.22, 4.23, 5.10, 5.11 en 5.42. De artikelen 54 en 55 van de Wet administratieve rechtspraak BES zijn van overeenkomstige toepassing.
2. Indien een beschikking niet kan worden gegeven binnen de termijn die is gesteld bij of krachtens de algemene maatregel van bestuur, bedoeld in artikel 5.52, stelt Onze Minister de aanvrager daarvan in kennis en noemt hij daarbij een termijn waarbinnen de beschikking wel tegemoet kan worden gezien.

HOOFDSTUK 12. INVOERINGS- EN OVERGANGSRECHT

Artikel 12.1. Tijdelijke geschillencommissie toelating en verwijdering

1. Er is tot een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip een landelijke commissie voor geschillen waarbij elke school, school als bedoeld in de WPO en school als bedoeld in de WEC is aangesloten.
2. De commissie neemt kennis van geschillen tussen ouders en bevoegd gezag van een school die ontstaan bij de toepassing van:
 - a. artikel 2.50, eerste en vierde lid, en
 - b. artikel 8.8 en artikel 8.15, tweede lid.
3. De commissie brengt op verzoek van de ouders binnen tien weken een oordeel uit aan het bevoegd gezag, rekening houdend met het schoolondersteuningsprofiel en het ondersteuningsplan.
4. Indien een geschil aanhangig is gemaakt bij de commissie en de ouders bezwaar hebben gemaakt tegen de beslissing over de toelating of de verwijdering, neemt het bevoegd gezag de beslissing op bezwaar niet dan nadat de commissie heeft geoordeeld. De termijn voor het nemen van de beslissing op bezwaar wordt opgeschort met ingang van de dag waarop het geschil aanhangig is gemaakt bij de commissie tot de dag waarop de commissie het oordeel heeft uitgebracht.
5. Bij algemene maatregel van bestuur worden voorschriften gegeven met betrekking tot de commissie, waaronder in elk geval het aantal leden, de wijze van benoeming en ontslag en de deskundigheid van de leden van de commissie.

HOOFDSTUK 13. SLOTBEPALINGEN

Artikel 13.1. Voorhangprocedure

1. De voordracht voor een krachtens artikel 2.99, vierde lid, artikel 7.46, eerste of tweede lid, dan wel 9.1, tweede lid, of 9.2 vast te stellen algemene maatregel van bestuur wordt niet eerder gedaan dan vier weken nadat het ontwerp aan beide kamers der Staten-Generaal is overgelegd.
2. Een algemene maatregel van bestuur als bedoeld in het derde lid, wordt aan de beide kamers der Staten-Generaal overgelegd. Hij treedt in werking op een tijdstip dat nadat vier weken na de overlegging zijn verstreken bij koninklijk besluit wordt vastgesteld, tenzij binnen die termijn door of namens een der kamers of door ten minste een vijfde van het grondwettelijk aantal leden van een der kamers de wens te kennen wordt gegeven dat het onderwerp van de algemene maatregel van bestuur bij wet wordt geregeld. In dat geval wordt een daartoe strekkend voorstel van wet zo spoedig mogelijk ingediend. Indien het voorstel van wet wordt ingetrokken of indien een van de beide kamers der Staten-Generaal besluit het voorstel niet aan te nemen, wordt de algemene maatregel van bestuur ingetrokken.
3. Het tweede lid betreft algemene maatregelen van bestuur op grond van:
 - artikel 2.13, eerste lid;
 - artikel 2.14, derde lid;
 - artikel 2.24, derde lid;
 - artikel 2.25, derde lid;
 - artikel 2.26, tweede, derde en vierde lid;
 - artikel 2.33, onderdeel a;
 - artikel 2.35, vijfde lid;
 - artikel 2.41, onderdeel b;
 - artikel 2.42, achtste lid;
 - artikel 2.43, derde lid;
 - artikel 2.57, vijfde lid;
 - artikel 2.59, vijfde lid;
 - artikel 2.61, derde en vierde lid;
 - artikel 2.62, zesde lid, onderdeel a tot en met c;
 - artikel 2.66, vierde lid;

- artikel 2.71;
- artikel 2.97, derde lid;
- artikel 5.5, eerste lid;
- artikel 5.33, eerste lid;
- artikel 5.38, vijfde lid;
- artikel 7.10, eerste lid;
- artikel 7.23, vierde lid;
- artikel 7.24, tweede lid;
- artikel 7.28, derde lid, onderdeel b;
- artikel 7.28, achtste lid;
- artikel 7.30, vierde lid

4. Indien de verdeling van de kosten, bedoeld in artikel 5.33, eerste lid, onderdeel c, wordt geregeld bij ministeriële regeling, is het tweede lid van overeenkomstige toepassing.

5. De ministeriële regeling, bedoeld in artikel 5.7, vijfde lid, wordt bekendgemaakt in de Staatscourant, onder gelijktijdige overlegging aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal. De ministeriële regeling treedt niet eerder in werking dan nadat vier weken zijn verstreken na het overleggen aan de Tweede Kamer en gedurende die termijn niet door of namens de Kamer de wens tot overleg over de regeling te kennen wordt gegeven, dan wel met de Tweede Kamer overleg is gevoerd. De eerste en tweede volzin zijn van overeenkomstige toepassing ten aanzien van tussentijdse aanpassingen als bedoeld in artikel 5.7, zesde lid.

Artikel 13.2. Evaluatie beoordelen kwaliteit onderwijs

Onze Minister zendt, gerekend vanaf 1 augustus 2015, telkens na vijf jaar aan de Staten-Generaal een verslag over de doeltreffendheid en de effecten van de artikelen 2.99 en 2.100 in de praktijk.

Artikel 13.3. Evaluatie zorgplicht veiligheid op school

1. Onze Minister zendt voor zover het betreft Europees Nederland binnen vijf jaar na 1 augustus 2015 aan de Staten-Generaal een verslag over de doeltreffendheid en de effecten van de artikelen 2.97, tweede lid, onderdeel n en 3.38 in de praktijk.

2. Onze Minister zendt voor zover het betreft Caribisch Nederland binnen vijf jaar na de inwerkingtreding voor Caribisch Nederland van de artikelen 2.97 en 3.38 aan de Staten-Generaal een verslag over de doeltreffendheid en de effecten van de artikelen 2.97, tweede lid, onderdeel n, en 3.38 in de praktijk.

Artikel 13.4. Evaluatie in verband met het pseudonimiseren van het persoonsgebonden nummer van een onderwijsdeelnemer

Onze Minister zendt binnen vijf jaar na de inwerkingtreding van artikel III van de Wet van 29 november 2017 tot wijziging van diverse onderwijswetten in verband met het pseudonimiseren van het persoonsgebonden nummer van een onderwijsdeelnemer ten behoeve van het bieden van voorzieningen in het kader van het onderwijs en de begeleiding van onderwijsdeelnemers (Stb. 508) aan de Staten-Generaal een verslag over de doeltreffendheid en de effecten van artikelen 5.38, negende tot en met twaalfde lid, in de praktijk.

Artikel 13.5. Intrekking WVO en WVO BES

1. De Wet op het voortgezet onderwijs wordt ingetrokken.
2. De Wet voortgezet onderwijs BES wordt ingetrokken.

Artikel 13.6. Inwerkingtreding

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan en voor het Europese deel van Nederland en de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba verschillend kan worden vastgesteld.

Artikel 13.7. Citeertitel

Deze wet wordt aangehaald als: Wet voortgezet onderwijs, met vermelding van het jaartal van het Staatsblad waarin zij zal worden geplaatst.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media,

MEMORIE VAN TOELICHTING

ALGEMEEN

1. Inleiding

Het wetsvoorstel Wet op het voorgezet onderwijs 20xx (WVO 20xx) bevat een wijziging van de technische vormgeving van de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO). Met dit voorstel wordt ook de WVO BES geïncorporeerd in de WVO 20xx.

De consistentie, toegankelijkheid en bruikbaarheid van de wet worden verbeterd door de bepalingen in een logische hoofdstukken-structuur te plaatsen de redactie van de meeste artikelen grondig te herzien en alle bepalingen apart toe te lichten. Daarnaast wordt voor een aantal onderwerpen het regelingsniveau aangepast. Met dit wetsvoorstel wordt niet beoogd om de wet in materieel opzicht (inhoudelijk) aan te passen.

2. Aanleiding

Op 17 december 2015 informeerde het kabinet de Voorzitter van de Tweede Kamer bij brief over de voortgang van de vereenvoudiging van de bekostiging voor het voortgezet onderwijs. Daarbij kondigde het kabinet het toen nog gezamenlijke wetsvoorstel vereenvoudiging bekostiging en modernisering WVO aan.¹ Op 22 februari 2017 is de aangepaste koers voor de vereenvoudiging van de bekostiging naar aanleiding van de internetconsultatie per brief aan de Tweede Kamer geschetst.² Om onnodige vertraging te voorkomen bij het technisch onderhoud van de WVO is het wetgevingstraject voor de vereenvoudiging van de bekostiging afgesplitst van het oorspronkelijke ontwerp van het wetsvoorstel. Het op orde houden van de technische kwaliteit van de wet noopt op zijn tijd tot gedegen onderhoud van de WVO.

3. Probleemschets WVO

Iedereen wordt geacht de wet te kennen. Wet- en regelgeving dient duidelijk en bestendig van karakter te zijn. Volgens de regering is daarvan momenteel onvoldoende sprake bij de WVO. Het schort de WVO aan helderheid, inzichtelijkheid en toegankelijkheid, mede door de huidige ordening. De WVO is daardoor moeilijk te doorgronden voor wie met haar te maken heeft. Een gebruiker van de wet is meestal geïnteresseerd in een specifiek onderwerp. Het blijkt dan moeilijk om de weg te vinden in de WVO, juist omdat de WVO in de basis niet naar onderwerp is geordend. De toegankelijkheid van de WVO is dan ook voor verbetering vatbaar. Het is primair de verantwoordelijkheid van de wetgever om het wettelijk kader zo te onderhouden dat het voldoende kenbaar is voor gebruikers. De rechtszekerheid en rechtsgelijkheid worden daarmee gediend.

Historie

Op zichzelf is de levensduur van een wet niet bepalend voor haar duidelijkheid en helderheid. Maar er hebben zich in de periode sinds het midden van de jaren 50 van de vorige eeuw, toen de WVO werd ontworpen, heel wat ontwikkelingen in de samenleving en het onderwijs voorgedaan, met gevolgen voor wet- en regelgeving. Hoewel het aantal wijzigingen in de eerste jaren na de invoering van de WVO nog meeviel, is de wet inmiddels vaak – zo'n 240 keer - gewijzigd. Soms was wijziging nodig omdat complete onderwijssoorten naar andere, nieuwe wetten werden verplaatst, waardoor op diverse plaatsen gaten zijn gevallen in de opbouw en nummering van de WVO.³ Daarnaast zijn de bepalingen over wat nú wordt gerekend tot het voortgezet onderwijs vaak

¹ Kamerstukken II 2015/16, 31289, nr. 274.

² Kamerstukken II 2016/17, 31289, nr. 345.

³ Dat gold onder meer voor het mbo en hbo.

inhoudelijk gewijzigd, aangevuld of geschrapt. Tussendoor is de WVO viermaal herplaatst, met behoud van haar oorspronkelijke opzet.

Inhoudelijke wijzigingen

De diverse inhoudelijke wijzigingen door de jaren heen omvatten ook de invoering van fundamentele onderwijsinhoudelijke vernieuwingen. Daarbij valt te denken aan de basisvorming, de Tweede Fase van hoger algemeen voortgezet onderwijs (hierna: havo) en voorbereidend wetenschappelijk onderwijs (hierna vwo), de inrichting van het voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs (hierna: vmbo), onderwijs in de Friese taal en cultuur, de invoering van de referentieniveaus taal en rekenen, passend onderwijs en het invoeren van de profielen in het vmbo. Andere ingrijpende beleidsontwikkelingen die hebben geleid tot wetwijzigingen waren de invoering van bekwaamheidsregels voor onderwijspersoneel (Wet BIO), introductie van een systeem van voorzieningenplanning, de decentralisatie van arbeidsvoorwaarden voor onderwijspersoneel en het aanbieden van gratis lesmateriaal. Momenteel is de bevoegdheidendiscussie voor leraren bijzonder actueel. Op bekostigingsvlak was de omschakeling van declaratiebekostiging naar het systeem van lumpsumbekostiging een majeure wijziging. De wet is veel minder inzichtelijk geworden door al deze (deel)wijzigingen. Er zijn enerzijds "gaten" gevallen in de opbouw van de wet en anderzijds zijn er voor deelonderwerpen afzonderlijke Titels toegevoegd, waardoor spanning is ontstaan met de oorspronkelijke opzet van de wet. Overigens zijn deze toevoegingen gedaan met een inhoudelijke aanduiding van hun onderwerp, bijvoorbeeld: Titel IVA. Onderwijsachterstanden; Titel IVB. Bestrijding voortijdig schoolverlaten niet-leerplichtigen; Titel IVC. Zij-instroom in het beroep. Het is ook ingewikkeld om voor nieuwe onderwerpen te voorzien in een sluitende aansluiting in de WVO. De WVO hinkt inmiddels dus in technisch opzicht op twee gedachten.

Indeling- en ordeningsprincipes

Deze vermenging van indelingsprincipes tast de toegankelijkheid en consistentie van de WVO aan. De keuze voor een logisch en werkbaar indelingsprincipe is van groot belang voor eenduidigheid en praktische bruikbaarheid van het wettelijk kader. De wet gaat desalniettemin nog steeds in de basis uit van haar oorspronkelijke opzet en indelingsprincipes. Die sluiten echter niet meer aan bij de eisen die tegenwoordig aan bruikbare en bestendige wetgeving worden gesteld. Ze zijn neergelegd in de Aanwijzingen voor de regelgeving, die nog niet bestonden toen de WVO werd ontworpen.

De indeling van de WVO wordt op dit moment hoofdzakelijk bepaald door de juridische aard van de voorschriften (formeel): bekostigingsvoorwaarden of regels en niet door inhoudelijke begrippen (materieel). Dat formele punt is het belangrijkste ordenende principe, zoals onder meer blijkt uit het opschrift "Hoofdstuk I. Regelen voor het openbaar schoolonderwijs, tevens voorwaarden voor bekostiging van het bijzonder schoolonderwijs" in Titel II van de wet. Op het eerste gezicht zou niet geraden worden dat dit hoofdstuk een veelheid aan onderwerpen in zich heeft. Zo bevat het regels over de inrichting van het onderwijs tot scheiding van bestuur en toezicht, maar ook het leerlingenstatuut en de samenwerking met mbo-instellingen worden in dit hoofdstuk geregeld. Bij haar indeling wijkt de WVO af van de huidige Aanwijzingen voor de regelgeving (nr. 3.56), die inhouden dat de indelingsvolgorde van wet- en regelgeving is: Deel, Hoofdstuk, Titel, Afdeling en Paragraaf (waarvan in elk geval Hoofdstuk en Paragraaf worden gebruikt). De huidige WVO gebruikt de indeling Titel, Afdeling, Hoofdstuk, Paragraaf; de WVO heeft dus een sterk gelaagde structuur. Het is niet geheel te vermijden dat het inzicht op welk niveau wat geregeld moet worden wijzigt in de loop der tijd. Bij oudere wetten is dit risico logischerwijs meer aanwezig dan bij jongere wetten. Wanneer – zoals bij de WVO het geval is – op den duur een disbalans ontstaat tussen regeling op wetsniveau en regeling op lager niveau, komt ook de duurzaamheid van het regelcomplex van het voortgezet onderwijs in het geding. Daar waar de wet zelf regels bevat die niet behoren tot hoofdelementen van regelgeving maar eerder thuishoren in lagere, eenvoudiger aan te passen regelgeving, is de wet te rigide en te vatbaar voor wijziging. Daarmee boet de wet in aan toekomstbestendigheid.

De omvang en ordening van de WVO veroorzaken behoorlijk wat gebruikersongemak. Dat is mede

terug te voeren op de ontstaansgeschiedenis van de WVO. De WVO is op 1 augustus 1968 in werking getreden, maar haar geschiedenis gaat veel verder terug.⁴ Ze kwam oorspronkelijk in de plaats van een hele reeks wetten voor uiteenlopende soorten onderwijs, waaronder: de middelbaaronderwijswet, de Nijverheidsonderwijswet, de Kweekschoolwet, de hoger-onderwijswet en – wat betreft de lerarenopleiding – ook de Lager-onderwijswet 1920. Met de WVO werden ook het lager, middelbaar en hoger beroepsonderwijs – waaronder het landbouwonderwijs, waarvoor tot dan toe geen wettelijke regels bestonden – beter geregeld. Vanwege de enorme breedte die de WVO oorspronkelijk had, werd zij ook wel de Mammoetwet genoemd. Behalve dat er sprake is van een veelheid aan onderwerpen en een grote diversiteit aan herkomst van deze onderwerpen, is er ook sprake van een grote diversiteit aan gebruikers. Bij de WVO heeft het kabinet zich vanuit haar eigen verantwoordelijkheid, mede in het licht van de ontwikkelingen op het gebied van duurzame en toekomstbestendige wet- en regelgeving, de vraag gesteld of de WVO voldoende toegankelijk en kenbaar is voor al haar gebruikers.

Gebruikers

De gebruikers van de WVO zijn leerlingen, personeel, ouders, bestuurders, interne en externe toezichthouders, adviesorganen, rechters, advocaten, notarissen, juridische adviseurs, administratiekantoren, leden van het Parlement, Bureau wetgeving van de Tweede Kamer, overheidsjuristen, sectororganisaties, zoals de VO-Raad, LAKS, uitvoeringsorganisatie DUO (hierna: DUO), wetenschappers, aanpalende onderwijssectoren, het College voor Toetsen en Examens (hierna: CvTE) en medewerkers van diverse ministeries (OCW, JenV, BZK, Financiën). Zij nemen in de meeste gevallen incidenteel en vaak voor een beperkt aantal thema's kennis van de wet en dus is het belangrijk dat zij hun weg in de wet inderdaad kunnen vinden. Voor alle gebruikers is een heldere, inzichtelijke en toegankelijke sectorwet een premisse om hun rechten en plichten te kennen. Een beter geordende sectorwet kan bijvoorbeeld voorkomen dat een nieuwe bestuurder van een school in het voortgezet onderwijs door de wet heen moet zoeken om te weten wat er van hem of haar wordt verwacht en waar hij of zij zich aan dient te houden. Daarnaast draagt een duidelijke en actueel geordende WVO ook bij aan de kenbaarheid voor bijvoorbeeld de bevoegdheidssystematiek. Wie is waarvoor bevoegd? Een kenbare WVO draagt bij aan helderheid en inzichtelijkheid in de systematiek voor HR-medewerkers van schoolbesturen bij het aanstellen van personeel. De regering zet de komende jaren extra in op het wetgevingskwaliteitsbeleid ten aanzien van de onderwijswetgeving. De technische herziening van de WVO is daar een bouwsteen van.

4. Probleemschets WVO BES

Sinds 1 januari 2011 is de Wet voortgezet onderwijs BES (WVO BES) van toepassing op Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Caribisch Nederland). Voor het overgrote deel is die wet een getrouwe kopie van de WVO zoals die gold voor het Europees deel van Nederland.

Het technisch onderhoud van de WVO heeft ook gevolgen voor de WVO BES. In 2010 is ervoor gekozen om de Europees-Nederlandse wetgeving als uitgangspunt te nemen voor de onderwijswetgeving in Caribisch Nederland. Dit heeft geleid tot specifieke wetten (BES-wetgeving), die slechts van de Europees-Nederlandse wetten afwijken voor zover de specifieke situatie op de Caribische eilanden daartoe aanleiding geeft. De aparte WVO BES werd in combinatie met het verbeterplan als toepasselijk instrument gezien om het onderwijsbestel in Caribisch Nederland zodanig aan te sturen dat er betere onderwijsresultaten konden worden geboekt. Die zijn met behulp van de eerste Onderwijsagenda 2011-2016 geboekt. Uit zowel de tweede Onderwijsagenda als het in werking laten treden van meerdere bepalingen uit de WVO BES volgt ook dat de WVO en de WVO BES dichter naar elkaar toe groeien. Dit roept de vraag op in hoeverre het ook nu nog noodzakelijk is om voor Caribisch Nederland een aparte wet aan te houden. De regering is van mening dat deze noodzaak nu minder evident is.

Het uitgangspunt blijft dat bij wijzigingen van onderwijsvoorschriften voor Nederland, al dan niet specifieke BES-voorschriften noodzakelijk zijn. Soms vraagt de specifieke situatie op de eilanden

⁴ Stb. 1963, 40.

om een andere aanpak. Die afweging wordt bij elke voorgenomen wijziging van de onderwijswetgeving gemaakt. In de praktijk van de afgelopen jaren is het werken met twee afzonderlijke wetten voor alle betrokkenen echter een omslachtige werkwijze gebleken. Zorgen voor consistentie tussen de nu nog afzonderlijke wetten en tegelijkertijd recht doen aan de eiland-specifieke situatie is uitdagend. Deze werkwijze kan daarnaast ook in de hand werken dat de wetten onnodig uiteen gaan lopen. De regering grijpt het technisch onderhoud van de WVO mede daarom aan om daarin ook de wetgeving voor Caribisch Nederland mee te nemen. Daarmee wordt het voortgezet onderwijs van Caribisch Nederland zichtbaar geïncorporeerd. Net als bij het technisch onderhoud van de WVO worden er geen inhoudelijke wijzigingen aangebracht in de regels voor Caribisch Nederland.

Territoriale reikwijdte

De territoriale reikwijdte van deze wet is beperkt tot Nederland (zowel het Europese als het Caribische deel). In de andere landen van het Koninkrijk (Aruba, Curaçao en Sint Maarten) en in het buitenland is deze wet niet van toepassing.⁵ Dat betekent dat het verzorgen van het voortgezet onderwijs en het afnemen van de examens voor het voortgezet onderwijs alleen mogen plaatsvinden op Nederlands grondgebied.

5. Nut en noodzaak; alternatieven

Wetgeving is noodzakelijk om de problemen op te lossen die in het voorgaande zijn geschetst. Dus om te komen tot consistente, toegankelijke en bruikbare wetgeving voor het voortgezet onderwijs.

De regering heeft zich in het voortraject van dit wetsvoorstel afgevraagd of er wellicht alternatieven zijn voor een groot technisch onderhoud. In dat verband zijn de volgende alternatieven overwogen:

- een tranchegewijze herziening van de wet: successievelijk de regels over bekostiging, examens, huisvesting, voorzieningenplanning, bestuurlijke inrichting, enzovoorts aanpakken;
- zodra zich weer een inhoudelijke wijziging van de huidige WVO aandient, de desbetreffende artikelen en de "schil" daaromheen moderniseren;
- volstaan met een nieuwe hoofdstukindeling (zie aanwijzing 3.56 van de Aanwijzingen voor de regelgeving);⁶ met een doorlopende nummering, waarin bestaande artikelen worden ondergebracht zonder ze te wijzigen;
- de modernisering beperken tot het meer in balans brengen van de verdeling van regels over de wet en lagere uitvoeringsregelingen.

Alle overwogen alternatieven hebben als groot nadeel dat het relatief lang zou duren voordat de hele wet op orde is. De diverse complexe regels zelf blijven dan immers grotendeels in stand. Ook is er dan niet één vast moment waarop de hele toelichting van de wet actueel beschikbaar is. En intussen gaat de "verkoop" door: de WVO zal nog steeds regelmatig moeten worden gewijzigd, met ook uitstralingseffecten naar onderwerpen of hoofdstukken die in een eerdere tranche zijn aangepakt. Deze alternatieve oplossingen zouden een flink extra beslag op de wetgevingscapaciteit en op andere betrokkenen in het proces leggen en zouden de beoogde voordelen van een herordening en inhoudelijke herziening voor een groot deel pas (veel) later binnen handbereik brengen. Ook zou al die tijd sprake blijven van twee te onderhouden wetten: de WVO en de WVO BES.

⁵ In de zaak van het Vespucci College te Curaçao is vastgesteld dat de WVO en de WOT alleen op Nederlands grondgebied toepassing vinden. Zie Kamerstukken II 2009/10, 31289, nrs. 70 en 83. Zie ook de voorlichting van de Afdeling advisering van de Raad van State, Bijlage bij *Kamerstukken II* 2011/12, 32558, nr. 10.

⁶ Aanwijzing 3.56 luidt als volgt:

1 Indien dit voor de toegankelijkheid van een regeling van belang is, wordt deze systematisch in Arabisch genummerde onderdelen verdeeld.

2 Bij een verdeling op één niveau worden de onderdelen "hoofdstuk" of "paragraaf" genoemd.

3 Bij een verdeling op twee niveaus worden de onderdelen van het eerste niveau "hoofdstuk" en de onderdelen van het tweede niveau "paragraaf" genoemd.

4 Bij een verdeling op meer dan twee niveaus worden de onderdelen in volgorde van omvang 'deel', 'hoofdstuk', 'titel', 'afdeling' en 'paragraaf' genoemd, met dien verstande dat in ieder geval de aanduidingen 'hoofdstuk' en 'paragraaf' worden gebruikt.

Wat de toekomst van de WVO BES betreft zijn er, uitgaande van de keuze voor groot technisch onderhoud van de WVO, twee varianten in beeld:

- Handhaving van een afzonderlijke WVO BES. Die zou dan ook technische helemaal moeten worden herzien. Ook blijft de noodzaak bestaan om twee afzonderlijke wetten te blijven onderhouden.
- Het volledig in de WVO 20xx opnemen van de voorschriften uit de WVO BES. Voordeel is dat in dit geval nog maar één regelcomplex voor het voortgezet onderwijs in Nederland moet worden onderhouden. De consistentie van de regels wordt daardoor beter gewaarborgd.

De regering heeft een duidelijke voorkeur voor de tweede variant. Want alleen op die manier kunnen de nadelen worden weggenomen van het onderhouden van twee grotendeels identieke regelcomplexen. De regering stelt daarom voor de WVO BES in te trekken en de regels uit de WVO 20xx in Caribisch Nederland van toepassing te verklaren. Afwijkingen worden expliciet geregeld, op een duidelijk herkenbare plaats in de WVO 20xx. Deze voorgenomen aanpassing betekent dat de voorschriften zoals die nu voor Caribisch Nederland gelden, worden opgenomen in de WVO 20xx. Inhoudelijk worden de voorschriften voor Caribisch Nederland niet gewijzigd.

6. Technisch onderhoud van de WVO en incorporeren van de WVO BES

Het regelcomplex voor het voortgezet onderwijs (de WVO, de WVO BES, een aantal algemene maatregelen van bestuur (amvb's) en een groot aantal ministeriële regelingen) heeft een grote omvang, zodat het technisch onderhoud een omvangrijke opgave is. Bij deze onderhoudsbeurt worden uiteraard de laatste inzichten op het gebied van wetgevingstechniek in acht genomen. Zij vormen de basis van de ontwerpprincipes voor dit wetsvoorstel.

De wet wordt beter hanteerbaar en toegankelijker. De gehele wet is logischer opgebouwd en gemakkelijker leesbaar gemaakt, doordat het taalgebruik is gemoderniseerd. Als onderdeel van het vergroten van het gebruiksgemak van de WVO wordt per artikel een toelichting gegeven. Hiermee is beoogd duidelijkheid te bieden over de inhoud ervan op dit moment. Inzichtelijker wordt aan welke wettelijke verplichtingen rechthebbenden moeten voldoen, en ook waar de wet juist ruimte biedt.

Regelingsniveau

Regels moeten op het juiste niveau worden vastgesteld (wet, algemene maatregel van bestuur of ministeriële regeling). Het primaat van de wetgever is richtsnoer bij de keuze welke elementen in de wet zelf worden geregeld en welke in lagere regelgeving. De essentie van een wettelijke regeling wordt door of mede door het parlement vastgesteld. Het gaat dan om de reikwijdte van de wet, de structurele elementen van een wettelijke regeling en de voornaamste duurzame normen.⁷ Voor alle huidige bepalingen van de WVO en haar uitvoeringsbesluiten is onderzocht of zij het juiste niveau zijn geregeld. Dat heeft ertoe geleid dat een aantal bepalingen uit uitvoeringsbesluiten nu zijn opgenomen in de wet bijvoorbeeld die over de hardheidsclausule voor de examens. Bepalingen van de WVO die meer een uitvoeringskarakter hebben, worden verplaatst naar amvb-niveau.

Exemplarisch is hoofdstuk 2, dat het meest omvangrijke hoofdstuk van de WVO 20xx is en ook de meeste (sub) delegaties kent. Daarbij zijn onder meer als uitgangspunten gehanteerd:

⁷ In aanwijzing 2.21 van de Ar staan als structurele elementen genoemd:

- voorschriften die de grondslag vormen van een stelsel van vergunningen of een stelsel waarbij anderszins de toelaatbaarheid van handelen afhankelijk wordt gesteld van verlof van de overheid;
- voorschriften die andere overheden in medebewind roepen;
- voorschriften waarbij nieuwe bestuursorganen in het leven worden geroepen;
- voorschriften betreffende rechtsbescherming;
- voorschriften inzake sancties van bestuursrechtelijke of civielrechtelijke aard;
- voorschriften waarbij toezichts- of opsporingsbevoegdheden worden toegekend;
- voorschriften omtrent rechten en verplichtingen van burgers jegens elkaar;
- voorschriften die beogen aan de burger procedurele waarborgen te bieden ten aanzien van het gebruik van bevoegdheden door de overheid.

- a. De wet zelf regelt de onderwijskundige hoofdzaken, zoals doel en functie van kerndoelen, de inrichting van de profielen in vwo, havo, vbo en mavo, en de vakken van het praktijkonderwijs. Aanwijzing van vakken en kerndoelen gebeurt bij (of krachtens) amvb.
- b. De wet regelt het doel van de samenwerkingsovereenkomsten bij entree-opleidingen en leerwerkovereenkomsten bij leer-werktrajecten. De specifieke onderwerpen die daarin vastgelegd moeten worden geregeld bij amvb.
- c. Regels over vrijstellingen en ontheffingen van het onderwijs worden bij of krachtens amvb gesteld.
- d. Regels over onderwijstijd en onderwijsdagen zijn in hoofdzaak in de wet zelf opgenomen; de specifieke uitwerking in aantallen uren en onderwijsvrije dagen wordt bij (of krachtens) amvb gesteld.
- e. Voor de eindexamens worden in de WVO 20xx aanzienlijk meer regels op wetsniveau opgenomen dan in de WVO. Bij of krachtens amvb wordt daaraan uitwerking gegeven, door bijvoorbeeld de jaarlijks terugkerende vaststelling van het examenprogramma te regelen bij ministeriële regeling, en door de functie van de zogenaamde tijdvakken en de aanwijzing van gecommiteerden bij of krachtens amvb nader te regelen.

Hoofdstukindeling

De wet wordt geordend naar onderwerp. In de dagelijkse praktijk is het veel herkenbaarder om een wet naar onderwerp in te richten. Daarmee wordt antwoord gegeven op de vragen "wat is van toepassing op mij", en "wat moet ik volgens de wet?". In dit licht is ervoor gekozen om voor de hoofdstructuur naar hedendaagse ontwerpprincipes een hoofdstukkenstructuur te gebruiken. De ordening van de WVO wordt niet gehandhaafd, maar het benoemen van bepalingen als bekostigingsvoorwaarde voor het bijzonder onderwijs, als regel voor het openbaar onderwijs, of als beide is wel nog steeds van toepassing. De wet wordt minder gelaagd. In plaats van vier niveaus is er sprake van twee niveaus, hoofdstukken en paragrafen. Een aantal erg lange onderwijsinhoudelijke artikelen is opgesplitst om de leesbaarheid en toegankelijkheid te vergroten. Het artikel waarin de regels over de schoolgids zijn geregeld (artikel 24a WVO) is daar een voorbeeld van. De artikelen zijn nu geordend naar onderwerp (verwante onderwerpen bij elkaar), en naar hun logische plaats in het onderwijsproces. Door de hele WVO 20xx heen is de nummering aangepast. De nieuwe wijze van nummeren verbetert de vindbaarheid van artikelen. Per artikel wordt een nummer gebruikt dat bestaat uit het hoofdstuknummer, gevolgd door een doortellend getal. Ook de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) is op deze manier ingericht.

De WVO 20xx komt er als volgt uit te zien:

- Hoofdstuk 1 Algemeen
- Hoofdstuk 2 Onderwijs
- Hoofdstuk 3 Bestuur
- Hoofdstuk 4 Voorzieningenplanning
- Hoofdstuk 5 Bekostiging, verantwoording en informatievoorziening
- Hoofdstuk 6 Huisvesting
- Hoofdstuk 7 Personeel
- Hoofdstuk 8 Deelname
- Hoofdstuk 9 Experimenten en bijzondere inrichting
- Hoofdstuk 10 Sancties
- Hoofdstuk 11 Caribisch Nederland
- Hoofdstuk 12 Invoerings- en overgangsrecht
- Hoofdstuk 13 Slotbepalingen.

De WVO 20xx begint, na de algemene bepalingen (hoofdstuk 1), in hoofdstuk 2 met onderwijs inclusief de regels ten aanzien van examens. De regels over het onderwijs zijn vooraan geplaatst omdat veel bepalingen verderop in de wet verwijzen naar de schoolsoorten van het voortgezet onderwijs (vwo/havo/mavo/vbo/praktijkonderwijs), zoals de bepalingen over het stichten van scholen. De schoolsoorten worden benoemd en uitgewerkt in het hoofdstuk over onderwijs. Als dat hoofdstuk aan het begin van de wet staat, komt dat de duidelijkheid van de verwijzingen verderop in de wet ten goede. Na hoofdstuk 2 houdt de wet zoveel mogelijk een volgorde aan die wordt bepaald door de volgorde waarin de randvoorwaarden voor goed onderwijs worden gerealiseerd.

Eerst moeten bestuurlijke randvoorwaarden (hoofdstuk 3) zijn vervuld, want zolang dat niet het geval is kan er geen actie ter uitvoering van de wet volgen. De eerstvolgende actie is het komen tot onderwijsvoorzieningen (bekostigde scholen) waarmee het onderwijs kan worden verzorgd (hoofdstuk 4). Dan moeten er middelen komen om het onderwijs ook daadwerkelijk te kunnen verzorgen. Middelen voor personeel en exploitatie (hoofdstuk 5), die uit 's Rijks kas worden verstrekt, en middelen voor de huisvesting (hoofdstuk 6), die gemeenten aan de scholen verstrekken. Vervolgens moet de school worden toegerust met personeel dat aan bepaalde eisen voldoet en dat bepaalde rechten heeft (hoofdstuk 7). Met dit alles zijn de randvoorwaarden geregeld waaronder leerlingen verantwoord kunnen worden toegelaten tot het onderwijs (hoofdstuk 8). Dan volgen experimenteermogelijkheden over dit geheel van regels (hoofdstuk 9) en de generieke sancties voor het geval men zich niet aan de regels uit dat geheel houdt (hoofdstuk 10). Bijzondere regels voor Caribisch Nederland, dat in beginsel gewoon "meeloopt" in de hoofdstukken 1 t/m 10, zijn opgenomen in een afzonderlijk hoofdstuk (hoofdstuk 11). De wet wordt afgesloten met invoerings- en overgangsrecht (hoofdstuk 12) en slotbepalingen (hoofdstuk 13).

Gevolgen voor uitvoeringsregels

De aard van de wijzigingen in de formele wetgeving voor het voortgezet onderwijs heeft tot gevolg dat op het niveau van amvb's die op de WVO en WVO BES zijn gebaseerd ook sprake moet zijn van een onderhoudsbeurt. De inhoud van tien amvb's voor Europees Nederland en zeven amvb's voor Caribisch Nederland wordt samengebracht in één Uitvoeringsbesluit WVO 20xx, dat de indeling van de WVO 20xx volgt.

In het Uitvoeringsbesluit WVO 20xx worden zeventien besluiten gebundeld: Inrichtingsbesluit WVO, Besluit kerndoelen onderbouw VO, Eindexamenbesluit VO, Staatsexamenbesluit VO, Besluit samenwerking VO-BVE, Bekostigingsbesluit WVO, Formatiebesluit WVO, Besluit Informatievoorziening WVO, Besluit gebruik persoonsgebonden nummers VO, Schoolpracticumbesluit voortgezet onderwijs, Inrichtingsbesluit WVO BES, Besluit kerndoelen onderbouw VO BES, Eindexamenbesluit VO BES, Staatsexamenbesluit VO BES, Besluit samenwerking VO-BVE BES, Bekostigingsbesluit WVO BES en Besluit informatievoorziening WVO BES.

Deze amvb's hebben met elkaar gemeen dat zij alleen betrekking hebben op het voortgezet onderwijs. Amvb's die betrekking hebben op meer onderwijssectoren en mede op de WVO of de WVO BES zijn gebaseerd (het gaat bijvoorbeeld om het Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel en het Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten (RMC-besluit), blijven apart voortbestaan en worden dus niet opgenomen in het Uitvoeringsbesluit WVO 20xx. Het alsnog uiteen trekken van amvb's met een bredere reikwijdte zou tot een toename van het aantal regels leiden. Het RMC-besluit heeft bijvoorbeeld betrekking op drie onderwijssectoren (voortgezet onderwijs, middelbaar beroepsonderwijs en (voortgezet) speciaal onderwijs) en bevat een identieke set regels voor de drie betrokken sectoren. Het is niet de bedoeling dat alsnog twee of drie keer exact hetzelfde wordt geregeld. Uiteraard worden de regels in die amvb's indien nodig wel aangepast aan de WVO 20xx.

Er bestaat een zekere overlap tussen de huidige amvb's en er is sprake van een aanzienlijk aantal kruisverwijzingen tussen de amvb's. Dit draagt niet bij aan eenduidigheid en transparantie. Ook daarin zal deze wijziging van de technische vormgeving van de regelgeving voor het voortgezet onderwijs het nodige moeten verbeteren. De uiteindelijke ambitie van de wetgevingsoperatie rond de WVO 20xx is het tot stand brengen van een wetgevingspakket dat bestaat uit één herordende en technisch herziene wet en uit één amvb waarin zoveel mogelijk het nu geldend recht voor het voortgezet onderwijs is samengebracht in een ordening, vergelijkbaar met die van de WVO 20xx, en die technisch is herzien.

Redactie en toelichtingen

De hele wet is herschreven. De artikelen en de toelichting daarop zijn kritisch tegen het licht gehouden en waar nodig en mogelijk gestroomlijnd, verduidelijkt en vereenvoudigd. Te denken valt aan het vervangen van de term 'voorschriften' door 'regels' en het vervangen van de term 'levensbeschouwing' door 'levensovertuiging' om beter aan te sluiten bij artikel 23 van de Grondwet. Uitgangspunten zijn korte en bondige formuleringen, met begrijpelijk taalgebruik en zo min mogelijk verwijzingen. Bepalingen en toelichtingen zijn zoveel mogelijk actief geformuleerd. Gedateerd taalgebruik als 'bezigen' is vervangen door het meer hedendaagse woord 'gebruiken'.

Verouderde termen als "alsmede", "alsdan", "alvorens", "behoudens", "doch", "genoegzaam", "niet dan nadat", "tevens", "welke" zijn vervangen door eenvoudiger taal: "alsdan" wordt bijvoorbeeld "in dat geval", "behoudens" wordt "behalve", "genoegzaam" wordt "voldoende". Omwille van de leesbaarheid is op verschillende plaatsen in de toelichting aangegeven dat zaken de verantwoordelijkheid zijn van 'de school'. Waar gesproken wordt van de school als actor, wordt echter steeds bedoeld op de instantie die met betrekking tot de school bestuurlijke bevoegdheden uitoefent: het bevoegd gezag. Hoofdstuk 3 gaat hier nader op in.

De wet boet aan helderheid in als er geen actuele toelichting bij ieder artikel van de WVO voorhanden is. Met het technisch onderhoud van de hele WVO is er ook gelegenheid om hier in te voorzien. Met het voorzien in een toelichting of het verduidelijken van bestaande toelichtingen wordt beoogd de huidige interpretatie van de wet helder weer te geven.

De artikelsgewijze toelichting bij een regel beschrijft de context waarin die regel moet worden gelezen. Als onderwerpen nu in de WVO op wetsniveau zijn geregeld maar op een lager regelgevingsniveau thuishoren of juist vice versa, is dat aangepast in de wet en expliciet toegelicht.

Redactie sectoroverstijgende artikelen

Niet alle hoofdstukken zijn even vergaand geredigeerd. De bepalingen van de WVO hebben vaak parallellen in andere sectorwetten, vooral in de WPO en de WEC. Het technisch wijzigen van zulke bepalingen in de WVO zou er toe leiden dat op eenzelfde terrein verschillend geformuleerde, of anders geordende of ingedeelde artikelen zouden gaan gelden. De meeste regels in de WVO die ook in andere sectorwetten voorkomen, daarom in beperkte mate geredigeerd. Daarbij is een vooral pragmatische lijn gevolgd: ook sectoroverstijgende artikelen vallen onder het technisch onderhoud (denk onder meer aan artikelen over gegevensverstrekking voor het BRON, regels over zij-instroom van leraren). Daar waar het gaat om artikelen die vaak worden toegepast en nog maar zeer kort geleden aan de sectorwetten zijn toegevoegd, of artikelen die op een bepaalde manier over de sectorgrenzen heen inhoudelijk of anderszins aan elkaar zijn gerelateerd, zijn qua vorm en terminologie in tact gelaten. Zulke artikelen worden maar zeer beperkt aangepast om ze consistent te kunnen inpassen in de nieuwe wet. Een voorbeeld hiervan vormen de artikelen over de onderwijshuisvesting. Die artikelen zijn grotendeels gelijklopend in WVO en WPO, en worden bovendien uitgevoerd door eenzelfde instantie: de gemeente. De gemeente zou als enig uitvoerder en enig budgethouder binnen één systeem niet geconfronteerd moeten worden met van elkaar afwijkende regelcomplexen op het terrein van die onderwijshuisvesting. Een en ander heeft tot gevolg dat hoofdstuk 6 nu slechts marginaal technisch is herzien. Dat betekent onder meer dat dit hoofdstuk in beperktere mate in meer hedendaagse taal is omgezet maar lange artikelen nog niet zijn opgeknipt. Wel zijn de begripsbepalingen uit artikel 1.1 gevolgd, waardoor bijvoorbeeld de aanduidingen van andere wetten en van de schoolsoorten worden afgekort. Een ander voorbeeld is het lerarenregister. Dat register stoelt op een reeks van sectorwetten maar is één instrument, niet een instrument per sectorwet en ook sectoroverstijgend. De regels over de samenwerkingschool zijn per 1 januari 2018 ingrijpend herzien in zowel het primair als het voortgezet onderwijs. Toch zijn ze meegenomen in het technisch onderhoud. De achtergrond daarvan is dat deze regels sectorspecifiek en bovendien vermoedelijk slechts sporadisch worden toegepast. Het huidige artikel over de samenwerkingschool is wel opgeknipt, maar met behoud van herkenbaarheid van de regels zelf.

Raakvlakken met andere wetgeving

De WVO 20xx is een sectorwet die wordt geraakt door meerdere andere wetten. Het voortgezet onderwijs vormt een scharnierpunt voor leerlingen tussen het primair onderwijs en het beroepsonderwijs of het wetenschappelijk onderwijs. Leerlingen worden in het voortgezet onderwijs toegerust voor hun (onderwijs)toekomst. De WVO 20xx brengt door de herordening de onderwijsinhoud op een overzichtelijke wijze bij elkaar, voorzien van een toelichting. Hierdoor is voor het primair onderwijs helder welke inhoudelijke eisen het voortgezet onderwijs kent en welke niveaus er zijn. Dat stelt scholen in het primair onderwijs beter in staat het onderwijs zo in te richten dat het goed aansluit op het voortgezet onderwijs. Ook voor het vervolgonderwijs ontstaat door het technisch onderhoud een inzichtelijk beeld van – het niveau van – de kennis en vaardigheden van leerlingen die hun onderwijsloopbaan in het voortgezet onderwijs met succes hebben afgesloten.

De WVO wordt ook geraakt door de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Deze verordening is op 25 mei 2018 in werking getreden. In verband met de rechtstreekse toepasselijkheid van de AVG in de nationale rechtsorde is het in beginsel niet toegestaan de daarin gewaarborgde rechten en verplichtingen in de nationale regelgeving over te nemen.⁸ Ter implementatie van de verordening is het wetsvoorstel Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming opgesteld.⁹ Dat wetsvoorstel regelt onder meer de intrekking van de Wet bescherming persoonsgegevens. Enige bepalingen in de WVO geven een invulling van, of zijn een aanvulling op normen uit de AVG en de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming. Zo geeft de wet bijvoorbeeld een nadere invulling aan AVG-bepalingen over het verwerken van bijzondere categorieën van persoonsgegevens.

Een belangrijke wet waar de WVO ook aan raakt, is de Algemene wet bestuursrecht (Awb). De WVO sluit sinds de zomer van 2017 terminologisch al goed aan op het begrippenkader van de Awb.¹⁰ Dat is wenselijk gezien de nauwe verwantschap van de onderwijsregelgeving en onderdelen van het algemene bestuursrecht. Hierbij valt te denken aan het consistent gebruiken van de begrippen 'beslissing' en 'besluit'. Naast de Awb heeft de WVO ook een relatie met het Burgerlijk Wetboek (BW). De WVO en het BW zijn naast elkaar van toepassing.

Het groot technisch onderhoud van de WVO is een omvangrijke operatie, alleen al door het grote aantal bepalingen dat de WVO telt. Er wordt rekening gehouden met lopende wetwijzigingen, zoals die naar aanleiding van de evaluatie van de voorzieningenplanning. De herordening en wijziging van de technische vormgeving van de WVO laat uiteraard onverlet dat de regering en de Staten-Generaal tussentijds met nieuwe wetsvoorstellen kunnen komen. Het aanbrengen van wijzigingen naar aanleiding van beleidswijzigingen zal door het technisch onderhoud van de WVO en het daarin integreren van de WVO BES echter wel een stuk eenvoudiger worden, omdat er een solide infrastructuur is voor toekomstige fundamentele onderwijsinhoudelijke ontwikkelingen.

7. Inhoudelijk kader

Hierna wordt per hoofdstuk op hoofdlijnen de inhoud geschetst.

Hoofdstuk 1. Algemeen

Om te komen tot een toegankelijke en transparante wet is hoofdstuk 1 van de WVO 20xx cruciaal. In dit hoofdstuk worden de begrippen gedefinieerd die door de hele WVO 20xx heen worden gebruikt. Er is gekozen voor een alfabetische volgorde van de begrippen om zo eventuele toevoegingen of wijzigingen in de toekomst beter te kunnen faciliteren. De reikwijdte van de wet is tot nog toe op een meer beknopte wijze in de wet opgenomen. In de loop der jaren zijn er in verschillende verbanden vragen gesteld over wanneer en op welke instellingen de WVO wel of juist niet van toepassing is. Met het nieuwe artikel 1.3 wordt de reikwijdte verhelderd, zodat duidelijk is waar, in hoeverre en op welke instellingen de wet van toepassing is. Dit hoofdstuk gaat ook nader in op het karakter van het voortgezet onderwijs. Met welk doel wordt het voortgezet onderwijs gegeven? De laatste bepaling in dit hoofdstuk verwoordt het grondwettelijke onderscheid in openbaar en bijzonder onderwijs in een bepaling over de aard van de bepalingen.

Caribisch Nederland

De WVO BES wordt geïntegreerd in de WVO. Dat betekent dat de WVO 20xx geldt voor zowel Europees als Caribisch Nederland, tenzij in hoofdstuk 11 - dat bepalingen bevat die alleen van toepassing zijn in Caribisch Nederland - iets anders is geregeld. Omdat een aantal begrippen alleen in Caribisch Nederland wordt gehanteerd, is in artikel 1.2 aangegeven hoe bepalingen die voor heel Nederland gelden, in Caribisch Nederland gelezen moeten worden. Zo moeten voor de begrippen

⁸ HvJ EG 10 oktober 1973, 34/73, ECLI:EU:C:1973:101 (*Variola*), r.o. 10-11; Satzger 2012a, p. 85-86.

⁹ Kamerstukken II[later invullen, nog niet ingediend]

¹⁰ Stb. 2017, 80.

“gedeputeerde staten” en “college van burgemeester en wethouders” de begrippen “Rijksvertegenwoordiger” en “bestuurscollege” gelezen worden. Als dit principe wordt toegepast op het eerste lid van artikel 4.4, een artikellid dat voor heel Nederland van toepassing is, en waarin staat dat gedeputeerde staten het college van burgemeester en wethouders kan opdragen een aanvraag in te dienen, betekent dit dat deze opdracht in Caribisch Nederland gegeven kan worden door het bestuurscollege aan de Rijksvertegenwoordiger.

Hoofdstuk 2. Onderwijs

Driedledige functie van het voortgezet onderwijs

Het voortgezet onderwijs bouwt voort op het primair onderwijs en bereidt voor op het vervolgonderwijs in het middelbaar beroepsonderwijs, hoger beroepsonderwijs en wetenschappelijk onderwijs en wat het praktijkonderwijs betreft op de arbeidsmarkt. Het is daarmee een wezenlijke schakel in de onderwijsloopbaan van leerlingen, de onderwijsfase die vrijwel alle jongeren van ongeveer twaalf tot zestien à achttien jaar in schoolverband doorlopen. Het voortgezet onderwijs heeft drie doeldomeinen: kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming.¹¹ Jongeren worden er voorbereid op het vervolgonderwijs en de arbeidsmarkt, ze worden er toegerust voor en ingewijd in de maatschappij, en ze worden er persoonlijk gevormd. Het onderwijs draagt ertoe bij dat jongeren zich ontwikkelen tot zelfbewuste, empathische en ontwikkelde individuen, geïnformeerde, verantwoordelijke en actieve burgers, effectieve, bewuste en creatieve lerenden, en later ook tot competente, deskundige en ondernemende beroepsbeoefenaren.

Kaders stellen en richting geven

Dit voortgezet onderwijs krijgt gestalte in de dagelijkse onderwijspraktijk op vele honderden scholen in Nederland, waar tienduizenden leraren en andere onderwijsprofessionals zich ervoor inzetten om hun leerlingen zo goed mogelijk onderwijs te bieden. De WVO 20xx stelt daarvoor kaders en geeft daaraan richting. In hoofdstuk 2 van deze wet gaat het daarbij om de kern van het voortgezet onderwijs. Dit hoofdstuk beschrijft wat leerlingen moeten leren, hoe het onderwijs daarvoor wordt ingericht en vormgegeven en hoe wordt gewaarborgd dat leerlingen aan het eind van het voortgezet onderwijs ook echt hebben geleerd wat zij geacht worden te leren. Het voortgezet onderwijs slaagt in zijn missie wanneer leerlingen na het volgen ervan goed voorbereid doorstromen naar het vervolgonderwijs en daarna naar de arbeidsmarkt, en wanneer leerlingen er een zekere mate van volwassenheid hebben bereikt zodat zij goed zijn toegerust voor actieve deelname aan de maatschappij.

Beoogd, uitgevoerd en gerealiseerd curriculum

In de onderwijskunde, in het bijzonder in de curriculumtheorie, wordt wel onderscheid gemaakt tussen het beoogde curriculum, het uitgewerkte en uitgevoerde curriculum en het gerealiseerde curriculum. Het beoogde curriculum is het samenstel van de (leer)doelen van het onderwijs: wat zouden leerlingen moeten leren? Met het gerealiseerde curriculum wordt bedoeld dat wat leerlingen daadwerkelijk hebben geleerd. De feitelijke inrichting en vormgeving van het onderwijs op school- en klasniveau worden ten slotte aangeduid met de term uitgewerkt of uitgevoerd curriculum. Dit curriculum is het meest zichtbaar in de praktijk. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om de lesroosters en de concrete invulling van de lessen. Waar de wetgeving relatief veel richting geeft aan het beoogde curriculum en met centrale examens waarborgen biedt dat het gerealiseerde curriculum zich hiertoe goed verhoudt, is de wetgever bewust terughoudend met het opleggen van dwingende inrichtingsregels voor het uitgevoerde curriculum.

Gemeenschappelijke en meer specifieke leerdoelen

In de wet- en regelgeving voor het onderwijs zijn landelijk geldende leerdoelen vastgelegd in onder meer kerndoelen, eindtermen en wettelijke regels. Sommige leerdoelen zijn gemeenschappelijk, bijvoorbeeld de kerndoelen voor de onderbouw, de gemeenschappelijke doelen van de verschillende bovenbouwprogramma's en algemene doelen over burgerschap. Andere leerdoelen zijn niet collectief, maar zijn eigen aan bepaalde opleidingen. Kenmerkend voor het Nederlandse

¹¹ Onderwijsraad 2016: De volle breedte van onderwijskwaliteit. Van smal beoordelen naar breed verantwoorden en Onderwijsraad 2017: De leerling centraal.

voortgezet onderwijs is namelijk dat het onderwijsprogramma (en dus de leerdoelen) in de loop van de onderwijsperiode specifieker wordt, zowel naar niveau als inhoudelijk.

Gedifferentieerd onderwijsaanbod

Anders dan in het primair onderwijs zijn er in het voortgezet onderwijs verschillende schoolsoorten die elk staan voor een verschillend opleidingsniveau, met soms ook een verschillende opleidingsaard. Binnen die schoolsoorten zijn er – in het bijzonder in het tweede deel van de opleiding – verschillende programma's: de profielen in vwo, havo en vmbo. Dat zijn samenhangende onderwijsprogramma's met, naast gemeenschappelijke onderwysinhouden, inhoudelijk verwante onderwysinhouden die eigen zijn aan dat profiel. Hier is nog steeds sprake van algemene maatschappelijke en persoonlijke vorming, maar in toenemende mate ook van meer specifieke voorbereiding op en kwalificatie voor (groepen van) opleidingen in het vervolgonderwijs. Voor het praktijkonderwijs gelden eigen, bijzondere regels. Dit onderwijs heeft een eigen opleidingsconcept en opleidingsinrichting.

Onderwijs in de context van een schoolsoort

Met het noemen van de schoolsoorten in het voortgezet onderwijs in hoofdstuk 2 doet een eerste inrichtingsbepaling zijn intrede in de WVO 20xx: het uitgangspunt van het Nederlandse voortgezet onderwijs dat alle leerlingen in beginsel een onderwijsprogramma volgen in de context van één van die schoolsoorten (vwo, havo, mavo, vbo, praktijkonderwijs). Door het onderscheid in vier leerwegen wordt dit voor het vmbo nader gedifferentieerd naar opleidingsniveau en opleidingsaard (primair beroepsgericht of primair theoretisch georiënteerd). Met uitzondering van het praktijkonderwijs, beginnen de schoolsoorten in de eerste leerjaren wel met een gemeenschappelijke inhoudelijke basis die is verankerd in kerndoelen. Deze gemeenschappelijke basis kan op verschillende niveaus en op verschillende manieren in het onderwijs aan bod komen. Vanaf het derde leerjaar in het vmbo en vanaf het vierde leerjaar in havo en vwo vindt verdergaande specialisering plaats, voorbereidend op inhoudelijk verwante vervolgoopleidingen en ook aansluitend bij de interesses en talenten van leerlingen.

Verschillende mate van sturing

Voor de eerste twee leerjaren van het voortgezet onderwijs heeft de WVO 20xx, behalve enkele algemene bepalingen die voor het gehele voortgezet onderwijs gelden (bijvoorbeeld bepalingen over onderwijstijd en het uitgangspunt dat het onderwijs ervan uitgaat dat leerlingen opgroeien in een pluriforme samenleving), alleen regels over *wat* leerlingen moeten leren: het in de kerndoelen vastgelegde formele beoogde curriculum. Deze kerndoelen zijn ook een richtlijn in het praktijkonderwijs. De wettelijke bepalingen over het onderwijs in het vierde tot en met vijfde/zesde leerjaar havo en vwo en het derde en vierde leerjaar vmbo zijn meer sturend. Er wordt in en op grond van de WVO 20xx niet alleen vastgesteld wat leerlingen in de verschillende profielen moeten leren om uiteindelijk een bepaald vo-diploma te kunnen behalen, maar er worden ook normatieve kaders gesteld voor de inrichting van het voortgezet onderwijs.

Richting én ruimte

Belangrijke uitgangspunten van het Nederlandse funderend onderwijs zijn de vrijheid van onderwijs, autonomie van scholen en professionele ruimte van leraren. Hiervoor is het nodig dat de wetgeving richtinggevend en helder is over het beoogde curriculum, door duidelijk in bijvoorbeeld kerndoelen, referentieniveaus, eindtermen en syllabi te regelen wat leerlingen in elk geval zouden moeten leren. Met een goed werkend stelsel van centrale examens kan bovendien betrouwbaar worden vastgesteld wat leerlingen ook echt hebben geleerd (het gerealiseerde curriculum). Daartussen – dus tussen beoogd curriculum en gerealiseerd curriculum, waar de wetgever een belangrijke richtinggevende en regisserende rol heeft – hebben scholen veel ruimte om zélf invulling te geven aan het zogeheten uitgevoerde curriculum. De inrichtingsbepalingen in en op grond van de WVO 20xx (momenteel vooral in het Inrichtingsbesluit WVO) geven een normatieve uitwerking van het curriculum, maar de feitelijke uitvoering is een zaak van scholen en professionals zelf.

Reguliere programma's en ruimte voor maatwerk in de praktijk

De WVO 20xx regelt de normatieve programma's die alle leerlingen moeten kunnen volgen om zich de kennis, vaardigheden en houdingen eigen te maken die noodzakelijk zijn voor het behalen van

een diploma in het voortgezet onderwijs. Die programma's hebben een omvang en inhoud die de gemiddelde leerling in staat moeten stellen om succesvol het onderwijs te doorlopen en af te ronden. In de meeste gevallen zal dit een voor de leerlingen geschikt programma zijn, zeker als het aangevuld wordt met ondersteuning of eigen invulling van het programma. Maar scholen kunnen, als dat in het belang van leerlingen is, ook afwijken van landelijk vastgestelde programma's. Waar de wetgeving per definitie uitgaat van reguliere onderwijsprogramma's, is er op schoolniveau ruimte voor maatwerk in de praktijk.

Eindexamens

Het onderwijs in vwo, havo, mavo en vbo leidt tot een wettelijk geregeld examen. Daaruit blijkt of de leerling de kennis, het inzicht en de vaardigheden heeft verworven die met dat onderwijs zijn beoogd. Het diploma voortgezet onderwijs heeft een grote persoonlijke, maatschappelijke en economische waarde.

Het eindexamen kan voor elk vak of ander programmaonderdeel bestaan uit een schoolexamen, uit een centraal examen of uit beide. Het examen bestaat tenminste uit een schoolexamen. Naast het schoolexamen zal er voor veel vakken sprake zijn van een centraal examen. Welke vakken dit betreft, blijkt uit de vastgestelde examenprogramma's. Het geheel van schoolexamens en centrale examens vormt één ondeelbaar geheel - een gesloten systeem - waarvoor een bij wet geregeld aantal herkansingsmogelijkheden geldt. Het bevoegd gezag is verantwoordelijk voor het afnemen van het examen. Het eindexamen dat met goed gevolg wordt afgelegd resulteert in een diploma voortgezet onderwijs met civiel effect.

De WVO regelt weinig over de examens. Het overgrote deel van de examenregels is te vinden in lagere regelgeving, te weten het Eindexamenbesluit VO, het Eindexamenbesluit VO BES, het Staatsexamenbesluit VO, het Staatsexamenbesluit VO BES, en ministeriële uitvoeringsregelingen daarvan. Er is nu voor gekozen om de hoofdelementen van de regeling van de eindexamens en staatsexamens in de wet op te nemen. De vier genoemde besluiten regelen op dit moment diverse onderwerpen die als hoofdelementen moeten worden getypeerd, zoals de afnamemomenten van het schoolexamen en het centraal examen, vaststelling en inhoud van het programma van toetsing en afsluiting van de school en de handelwijze bij onregelmatigheden of onvoorziene omstandigheden. Deze hoofdelementen zijn naar het niveau van de wet zelf verplaatst. Het aantal regels op amvb-niveau zal daardoor afnemen. In de artikelsgewijze toelichting wordt aan de belangrijkste naar de wet "verplaatste" hoofdelementen nog nadere aandacht geschonken. Ook daar waar de toelichting zwijgt over de verdeling over wet en uitvoeringsregels en de daarbij gemaakte keuzen, geldt dat de hierboven bedoelde algemene beginselen zijn gehanteerd.

De gelegenheid is ook aangrepen om een lacune in de regelgeving weg te werken: de WVO en de WVO BES bevatten nu - anders dan WEB en WHW - geen omschrijving van bedoeling en functie van het eindexamen. Die omschrijving is alsnog toegevoegd.

Voor de staatsexamens is voorzien in een overeenkomstige aanpassing van de regelgeving.

Ondersteuning of mogelijkheden om af te wijken voor leerlingen die dat nodig hebben

Niet alle leerlingen die voortgezet onderwijs volgen, zijn zonder meer in staat om het onderwijsprogramma met goed gevolg af te ronden. Een deel van de leerlingen heeft daarvoor extra ondersteuning en/of afwijking van het reguliere programma nodig. Ook deze leerlingen verdienen het dat zij optimaal worden uitgedaagd, gestimuleerd en ondersteund om uit hun schoolperiode in het voortgezet onderwijs te halen wat erin zit. Daarom worden in en op grond van de WVO 20xx diverse voorzieningen getroffen om, al dan niet op de eigen school, extra ondersteuning en/of een aangepast programma aan te bieden. Dit biedt deze leerlingen een goed perspectief op het met succes doorlopen van de opleiding. Om dit goed te organiseren, werken scholen voor voortgezet onderwijs en scholen voor voortgezet speciaal onderwijs (vso) regionaal samen in samenwerkingsverbanden passend onderwijs.

Vertaling landelijke beleid via schoolbeleid naar schoolpraktijk

Landelijk vastgestelde leerplankaders en onderwijsprogramma's moeten 'vertaald' worden naar de dagelijkse onderwijspraktijk. Landelijk beleid moet worden vertaald in schoolbeleid voordat het schoolpraktijk kan worden. Belangrijke (beleids-) instrumenten daarbij zijn het schoolplan en de schoolgids. In het schoolplan beschrijft de school, op basis van haar eigen identiteit en visie op goed onderwijs, waar het gaat om de inhoud en de inrichting van het onderwijs waartoe, wat, hoe, waar en wanneer op deze school door leerlingen geleerd wordt. Daar komen ook schooleigen beleid en onderwijsinhoud aan de orde, want in het onderwijs komt (veel) meer aan bod dan wat in landelijke leerplankaders is vastgesteld. De wetgeving biedt die ruimte voor een schooleigen invulling van het onderwijs ook. Met de schoolgids wordt voor alle betrokkenen, vooral voor leerlingen en hun ouders, inzichtelijk gemaakt hoe het er op school aan toegaat en wat van de school en het daar geboden onderwijs verwacht mag worden.

Kwaliteit van het onderwijs

De kwaliteit van het onderwijs op een school is primair geënt op de mate waarin de school slaagt in haar opdracht, dus in hoeverre leerlingen na het volgen van vier, vijf of zes jaar voortgezet onderwijs goed voorbereid zijn op persoonlijk, maatschappelijk en beroepsmatig functioneren en op een leven lang leren, om te beginnen in het vervolgonderwijs. Het praktijkonderwijs heeft een eigen opdracht. Het cruciale uitgangspunt bij de uitvoering van de kwaliteit van het onderwijs is dat het bevoegd gezag de deugdelijkheidseisen dient na te leven. Hiermee worden de eisen bedoeld die op grond van artikel 23, vijfde lid, van de Grondwet zijn gesteld aan het bekostigd onderwijs. Het gaat om objectieve criteria, die de basiskwaliteit van het funderend onderwijs verzekeren en voor alle bekostigde scholen gelijk gelden. Ook dient het bevoegd gezag het stelsel van kwaliteitszorg dat in het schoolplan beschreven is, uit te voeren.

Zeer zwak onderwijs

Over de kwaliteit van het onderwijs is een algemene zorgplicht geformuleerd. Daarbij heeft een bevoegd gezag tot taak zorg te dragen voor de kwaliteit van het onderwijs op de school. Ter nadere invulling van deze algemene wettelijke zorgplicht voor kwaliteit zijn minimumeisen voor de leerresultaten van een school vastgesteld. Dat benoemt uitdrukkelijk de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag voor de basiskwaliteit van het onderwijs binnen de school. Het onderwijsstelsel is er op gericht om te garanderen dat kinderen goed onderwijs kunnen volgen. De minister is verantwoordelijk voor de kwaliteit van het stelsel als geheel, maar het bevoegd gezag is verantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs binnen de scholen waarover zijn gezag zich uitstrekt. Wanneer de kwaliteit van het onderwijs op een school zeer zwak is, moet de minister vanuit zijn stelselverantwoordelijkheid effectief kunnen ingrijpen en zal hij de bekostiging kunnen beëindigen of de school kunnen opheffen.

Reikwijdte

In individuele gevallen kunnen examens voortgezet onderwijs worden afgenomen buiten Nederland. Denk hierbij aan topsporters die deelnemen aan Europese of wereldkampioenschappen, maar ook aan dans- en muziektalenten die voor hun opleiding tijdelijk in het buitenland verblijven. In dergelijke gevallen maakt het CvTE gebruik van de (nu nog in het Staatsexamenbesluit VO opgenomen) hardheidsclausule om kandidaten die in Nederland onderwijs volgen maar juist op het moment waarop (een deel van) hun examens plaatsvinden in het buitenland verblijven, toch in de gelegenheid te stellen het examen af te leggen.

Indeling van dit hoofdstuk

Er is gekozen voor een opbouw van hoofdstuk 2 die begint met algemene onderwerpen en overgaat op meer specifieke onderwerpen.

Paragraaf 1 regelt de schoolsoorten, doelen en structuur van het voortgezet onderwijs. De structuur wordt gevormd door de diverse soorten voortgezet onderwijs. De wet typeert die soorten vervolgens nader. Zij verankert vervolgens het karakter en doel van het openbaar onderwijs en enkele algemene uitgangspunten voor het onderwijs: burgerschap en sociale integratie, het bestrijden van (taal) achterstanden, enzovoorts.

Paragraaf 2 werkt de inrichting van de diverse schoolsoorten uit en maakt daarbij een onderscheid tussen het onderwijs in de eerste twee leerjaren, het onderwijs in het derde leerjaar vwo en havo en het onderwijs in de leerjaren daarna: de "periode van voorbereidend hoger onderwijs" (vwo en havo), en de "periode van vmbo". De wet regelt (naast onderwijs in lichamelijke opvoeding,

godsdienst- of levensbeschouwelijk onderwijs aan openbare scholen en de voertaal van het onderwijs) onder meer de kerndoelen voor de eerste twee leerjaren, het onderwijsprogramma voor die leerjaren en voor het derde leerjaar vwo en havo, de profielen in de hogere leerjaren van vwo, havo en vmbo, entree-opleidingen in het vmbo, leer-werktrajecten, praktijkonderwijs. Het leerwegondersteunend onderwijs is uiteraard ook geregeld, als functie binnen het vmbo.

Paragraaf 3 regelt de onderwijstijd en de vakanties.

Paragraaf 4 bevat bijzondere regels over extra ondersteuning en begeleiding van leerlingen. Die functies zijn verbonden met de doelen en inrichting van het onderwijs, geregeld in de voorgaande paragrafen. Deze paragraaf regelt ook de samenwerkingsverbanden passend onderwijs.

Paragraaf 5 regelt de eindexamens.

Paragraaf 6 regelt de aanwijzing van scholen met examenbevoegdheid, waardoor zij een wettelijk geregeld diploma voortgezet onderwijs kunnen afgeven.

Paragraaf 7 regelt de staatsexamens.

Paragraaf 8 werkt de mogelijkheid van andere vormen van voortgezet onderwijs uit in een juridisch kader.

Paragraaf 9 regelt de kwaliteitszorg van de school en de communicatie met stakeholders: de centrale kwaliteitsopdracht, de verplichting om een schoolplan met een bepaalde inhoud vast te stellen, de schoolgids, en de plicht voor de school om de ouders te informeren over de vorderingen van hun kind. Ook regelt deze paragraaf de wijze waarop leerresultaten worden gemeten, wanneer het onderwijs van een school de kwalificatie "zeer zwak" verdient en dat de minister in dat geval kan ingrijpen. Dit is een overkoepelende paragraaf die ook geldt voor de aangewezen scholen met examenbevoegdheid.

Paragraaf 10 regelt de diverse onderwijskundige verbanden en de samenwerking tussen scholen voor voortgezet onderwijs onderling en tussen die scholen en scholen die ander onderwijs geven. Deze verbanden/samenwerking bouwen voort op wat in de voorafgaande paragrafen is geregeld.

Paragraaf 11 regelt dat het bevoegd gezag van de school zonder daarvoor een vergoeding te mogen vragen, lesmateriaal beschikbaar stelt aan leerlingen.

Paragraaf 12 regelt dat het bevoegd gezag van een school en het bevoegd gezag van een samenwerkingsverband beleidsinhoudelijke informatie beschikbaar moeten hebben voor de minister ten behoeve van het regeringsbeleid voor het onderwijs.

Caribisch Nederland

De voorschriften over het onderwijs in Caribisch Nederland verschillen op een aantal punten van die voor Europees Nederland. In de toelichting op hoofdstuk 11, waarin specifieke afwijkingen voor Caribisch Nederland zijn geregeld, wordt hier uitvoerig aandacht aan besteed. Voor de bruikbaarheid van hoofdstuk 2 in Caribisch Nederland, worden de belangrijkste verschillen ook hier toegelicht.

In Europees Nederland geldt – afgezien van een aantal specifieke uitzonderingen - binnen alle onderwijssoorten de verplichting om voortgezet onderwijs in het Nederlands te verzorgen. Maar het onverkort toepassen hiervan is in Caribisch Nederland niet wenselijk. De huidige regels over instructietaal en examentaal in Caribisch Nederland blijven gelden. Op Bonaire is het Nederlands weliswaar de instructie- en examentaal in het voortgezet onderwijs, maar mag een docent af en toe een aanvullende toelichting geven in het Papiaments. In het praktijkonderwijs mag onderwijs gegeven worden in een andere taal dan het Nederlands. Op Saba en Sint Eustatius is Engels de instructie- en examentaal.

Het feit dat het aantal leerlingen in Caribisch Nederland beperkt is, heeft een aantal gevolgen voor het onderwijsaanbod. Zo geldt de verplichting om alle profielen aan te bieden niet voor Caribisch Nederland, en is er een andere zorgstructuur ingericht. Dit alles is in de artikelen 11.5 en 11.14 tot en met 11.27 geregeld. Ook leer-werktrajecten worden in Caribisch Nederland anders ingevuld dan in Europees Nederland, zie hiervoor de artikelen 11.7, 11.8 en 11.58. Verder zijn de bepalingen over minimumleerresultaten (de artikelen 2.99 tot en met 2.101) niet van toepassing verklaard, omdat het leerlingenbestand te klein is om de normering van de minimumleerresultaten behoorlijk te kunnen onderbouwen.

Hoofdstuk 3. Bestuur

Scholen zijn meer dan schoolgebouwen met een schoolplein: het zijn ook organisaties, met een bestuur, personeel en middelen. In dit hoofdstuk staat de school als organisatie centraal. De school zelf heeft geen rechtspersoonlijkheid. Waar in deze toelichting gesproken wordt van de school als actor, wordt steeds bedoeld op de instantie die met betrekking tot de school bestuurlijke bevoegdheden uitoefent: het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag is verantwoordelijk voor het besturen van de school. Wie of wat als bevoegd gezag is aangemerkt, is afhankelijk van het openbare dan wel bijzondere karakter van de school, en van de gekozen bestuursvorm, zie hierover ook de begripsbepalingen in hoofdstuk 1. De bepalingen van de WVO die in ruime zin te maken hebben met het besturen van de school, zijn in hoofdstuk 3 samengebracht. Op de belangrijkste thema's wordt hierna ingegaan.

Goed bestuur

Scholen opereren in de publieke sector en hebben daarbinnen een specifieke maatschappelijke verantwoordelijkheid. Het bestuur draagt er zorg voor dat met behulp van publieke middelen goed onderwijs wordt gegeven. Jaarlijks wordt aan alle belanghebbenden verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid en de behaalde prestaties in dat jaar. Voor het optimaal functioneren van het stelsel moet er sprake zijn van goed bestuur. De kwaliteit van het onderwijs staat daarbij steeds centraal. Daarvoor is goed intern toezicht belangrijk. Het bestuur is verantwoordelijk voor het te voeren beleid, de interne toezichthouder ziet toe op de uitvoering van de werkzaamheden en de uitoefening van bevoegdheden van het bestuur. Het bevoegd gezag van een school is vrij in de vormgeving van de functiescheiding tussen bestuur en intern toezicht. Dit doet recht aan de inrichtingsvrijheid en grote bestuurlijke variëteit in het voortgezet onderwijs. De scheiding kan organiek zijn (bestuur en toezicht zijn aparte organen binnen de rechtspersoon) of functioneel (één orgaan met personen die een bestuursfunctie vervullen en personen met een toezichtfunctie). Grotere schoolbesturen werken vaak met een model van een college van bestuur en een raad van toezicht. Goed onderwijsbestuur is niet alleen een zaak van wettelijke regels: veel hangt af van de manier waarop instellingen zelf gestalte geven aan de principes van goed bestuur. In de *Code Goed Onderwijsbestuur VO* wordt uitwerking gegeven aan deze principes, waaronder de scheiding van bestuur en intern toezicht. Onder meer bij fusies speelt bestuurlijk handelen een belangrijke rol.

Verzelfstandigd openbaar onderwijs, samenwerkingsbestuur en samenwerkingschool

Het onderwijs dat scholen verzorgen, kan openbaar of bijzonder van aard zijn. Openbaar onderwijs gaat uit van de overheid. Het is algemeen toegankelijk en levensbeschouwelijk neutraal. Bijzonder onderwijs wordt verzorgd op initiatief van anderen dan de overheid, zoals een vereniging of stichting, en gaat uit van een richting (godsdienst of levensbeschouwing). Een openbare school kan in stand gehouden worden door een gemeente, maar kan ook worden verzelfstandigd. De gemeente richt dan een openbare rechtspersoon of stichting op die de school bestuurt. Openbare en bijzondere scholen kunnen door één en hetzelfde bestuur, ook wel samenwerkingsbestuur genoemd, in stand worden gehouden. Ook kan in één school zowel openbaar als bijzonder onderwijs worden gegeven: de samenwerkingschool. Voor deze specifieke organisatievormen (het verzelfstandigd openbaar onderwijs, het samenwerkingsbestuur en de samenwerkingschool) stelt de wet extra eisen aan de bestuurlijke inrichting. Zij zijn opgenomen in hoofdstuk 3. Deze eisen zijn nodig om de verantwoordelijkheid van de overheid voor het openbaar onderwijs, en de zeggenschap van particulieren over het bijzonder onderwijs, te waarborgen.

Fusies

Fusies kunnen verschillende aanleidingen hebben. De continuïteit van het onderwijs kan in gevaar komen door bijvoorbeeld een substantiële daling van het aantal leerlingen. Een fusie kan dan een oplossing zijn. Er zijn institutionele en bestuurlijke fusies. Bij een institutionele fusie ontstaat een school door samenvoeging van twee of meer scholen of scholengemeenschappen. Bij een bestuurlijke fusie dragen een of meer rechtspersonen de instandhouding van een school over aan een ander bestuur. Maar het is onwenselijk als door samenwerking de keuzevrijheid van leerlingen en hun ouders te veel beperkt wordt. Aan de mogelijkheden tot een vorm van fusie zijn daarom voorwaarden verbonden. Een fusie wordt alleen na instemming van de minister tot stand gebracht. Instemming kan worden onthouden als niet aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan. Zo moet de fusie-aanvraag vergezeld gaan van een door de rechtspersoon of rechtspersonen opgestelde fusie-effectrapportage. Deze wordt in het voortgezet onderwijs beoordeeld door de adviescommissie

fusietoets in het onderwijs. Deze commissie adviseert de minister, die uiteindelijk een besluit neemt.

Klachten en maatregelen

Zowel op leerlingniveau als op overheidsniveau kan sprake zijn van ontevredenheid over het functioneren van de school. Daarom is er een systeem van interventiemogelijkheden in de wet opgenomen. De eerste stap is altijd het voeren van een gesprek, op een eerlijke en transparante wijze. Helpt zo'n gesprek niet, dan hebben de leerlingen en hun ouders de mogelijkheid om op individueel niveau een klacht in te dienen. Wanneer het bestuur zich niet aan de wettelijke voorschriften houdt, heeft de minister de mogelijkheid tot bestuurlijk ingrijpen. Deze interventies verschillen in zwaarte, oplopend tot het geven van een aanwijzing of het treffen van een bekostigingssanctie. Het kan voorkomen dat de wijze waarop het bevoegd gezag het voortgezet onderwijs verzorgt niet aansluit op de wensen van leerlingen en hun ouders dan wel niet overeenstemt met de eisen die de wetgever stelt. De wet schrijft voor dat het bevoegd gezag een regeling treft voor de behandeling van klachten. Deze regeling vermeldt in elk geval het instellen van een klachtencommissie, die de klachten behandelt. Ouders, leerlingen en personeelsleden kunnen bij een klachtencommissie een klacht indienen over onder andere gedragingen en beslissingen van het bevoegd gezag of het personeel.

Schiet de kwaliteit van het onderwijs of de kwaliteit van het bestuur ernstig of langdurig tekort, dan kan de minister op verzoek van het bevoegd gezag, of uit eigen beweging in overeenstemming met het bevoegd gezag, maatregelen treffen. Is sprake van wanbeheer van een of meer bestuurders of toezichthouders dan kan de minister het bevoegd gezag een aanwijzing geven. Een aanwijzing omvat een of meer maatregelen en is evenredig aan het doel waarvoor zij wordt gegeven. De wet regelt uitputtend wat onder wanbeheer wordt verstaan. Voor het verzelfstandigd openbaar onderwijs is het in geval van wanbeheer mogelijk vanwege ernstige taakverwaarlozing maatregelen te nemen om de continuïteit van het openbaar onderwijs te waarborgen.

Veiligheid

Veiligheid op school houdt in dat de school een veilige leeromgeving biedt waarin niemand bang hoeft te zijn voor fysieke en mentale agressie, pesten, bedreiging, (seksuele) intimidatie of andere vormen van grensoverschrijdend gedrag. Zulk gedrag moet de school zoveel mogelijk voorkomen. Scholen voeren daartoe een veiligheidsbeleid en monitoren dit beleid. Er is op elke school een vast aanspreekpunt waarop ouders en leerlingen altijd een beroep moeten kunnen doen als leerlingen zich niet veilig voelen op school. Dat kan door op tijd te signaleren en gericht op te treden. De verplichting tot overleg en aangifte bij zedenmisdrijven en de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling dragen mede bij aan de veiligheid op school.

Samenwerkingsverbanden passend onderwijs

Een aantal bepalingen in dit hoofdstuk is, behalve voor scholen, ook relevant voor de samenwerkingsverbanden passend onderwijs. Het gaat om de eisen ten aanzien van goed bestuur, inclusief de scheiding tussen bestuur en intern toezicht, en om enkele interventiemiddelen (aanwijzing, maatregelen) die de minister heeft. De desbetreffende bepalingen zijn van overeenkomstige toepassing verklaard op de samenwerkingsverbanden.

Indeling van dit hoofdstuk

Hoofdstuk 3 is als volgt ingedeeld:

Paragraaf 1 bevat regels over bestuur en toezicht (*goed bestuur*): de scheiding tussen beide, de inhoud van het interne toezicht, en het hanteren van een code voor goed bestuur op de school.

Paragraaf 2 gaat over de openbare rechtspersoon voor openbaar onderwijs.

Paragraaf 3 heeft betrekking op de stichting voor openbaar onderwijs.

Paragraaf 4 gaat over de stichting voor openbaar en bijzonder onderwijs.

Paragraaf 5 betreft de stichting voor instandhouding van een samenwerkingschool.

Paragraaf 6 gaat over het niet bekostigd onderwijs.

Paragraaf 7 regelt de fusietoets.

Paragraaf 8 gaat over centrale diensten.

Paragraaf 9 bevat een regeling over klachten, maatregelen en aanwijzingen.

Paragraaf 10 bevat enkele bepalingen over de veiligheid op de school.

Paragraaf 11 bevat een bepaling over overleg over de bestrijding van onderwijsachterstanden.

Caribisch Nederland

In aanvulling op en in afwijking van het bepaalde in hoofdstuk 3, is een aantal zaken op het gebied van bestuur specifiek voor Caribisch Nederland geregeld in hoofdstuk 11.

Verschillende Europees-Nederlandse wetten zijn in Caribisch Nederland niet van toepassing. Dat geldt bijvoorbeeld voor de Wet medezeggenschap op scholen. De artikelen 11.33 tot en met 11.36 voorzien daarom in een medezeggenschapsstructuur die specifiek voor Caribisch Nederland geldt. Ook de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 en de Jeugdwet gelden niet in Caribisch Nederland. Dat heeft tot gevolg dat de verplichting om een code over het melden van signalen van huiselijk geweld te hanteren, evenmin van toepassing is in Caribisch Nederland.

Gezien het eilandelijk karakter van de openbare lichamen, is ook de fusietoets in Caribisch Nederland niet van toepassing. De artikelen over de fusietoets worden uitgesloten in hoofdstuk 11. Ook de bepalingen over de centrale dienst (3.32), en het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid (3.40) gelden niet voor Caribisch Nederland.

Zoals in de toelichting op hoofdstuk 2 al is aangegeven, kent Caribisch Nederland een andere zorgstructuur dan Europees Nederland. De bepalingen in hoofdstuk 3 die gelden voor de samenwerkingsverbanden passend onderwijs, zijn in Caribisch Nederland niet van toepassing.

Hoofdstuk 4. Voorzieningenplanning

Voorzieningenplanning gaat over alle wet- en regelgeving die van toepassing is op de vraag wie, waar, onder welke omstandigheden, welke soort onderwijs mag aanbieden dat bekostigd wordt door het Rijk. Er zijn verschillende soorten voorzieningen en handelingen mogelijk: stichting van een nieuwe school of scholengemeenschap en nevenvestiging, splitsing, afsplitsing, omzetting, en een regionaal plan onderwijsvoorzieningen (RPO) voor de bestaande school of scholengemeenschap. Het doel van de voorzieningenplanning is het tot stand brengen en in stand houden van een goed bereikbaar, toegankelijk en efficiënt netwerk van onderwijsvoorzieningen voor voortgezet onderwijs. De voorzieningenplanning vormt zodoende het fundament van het onderwijsbestel voor het voortgezet onderwijs en bevat bepalingen voor de start van de bekostiging, maar ook voor de beëindiging daarvan. Dit hoofdstuk is als volgt opgebouwd: het onderscheid tussen stichten van scholen en scholengemeenschappen, de aanvraagprocedure die nodig is voor het stichten, het onderscheid tussen hoofd- en nevenvestiging, het RPO en de daarbij behorende aanvraagprocedure en tot slot de opheffingsnormen. In deze toelichting wordt nader ingegaan op de verbinding met het wetsvoorstel voorzieningenplanning vo en hoe in Caribisch Nederland wordt omgegaan met de voorzieningenplanning.

Stichting van een nieuwe school, scholengemeenschap of profiel vbo

Voor de bekostiging van een nieuwe school of scholengemeenschap van een bepaalde richting (zoals algemeen bijzonder, Rooms-Katholiek of Protestants-Christelijk) in een bepaalde gemeente moet de aanvrager voldoen aan wettelijke criteria, met name de aantoonbare potentiële leerlingen per schoolsoort vo. De stichtingsnormen bedragen 65 leerlingen per leerjaar (bijvoorbeeld voor een school voor mavo: 260), met voor praktijkonderwijs als enige uitzondering 120 leerlingen voor een gehele school.

Regionale afstemming wijzigingen in onderwijsaanbod op bestaande scholen

De verantwoordelijkheid voor een goede afstemming tussen vraag en aanbod van onderwijs ligt grotendeels bij de samenwerkende schoolbesturen in de regio. Zij kunnen hiervoor een RPO opstellen, voor een periode van vijf schooljaren (artikel 4.17). De gedachte hierachter is dat men in de regio de lokale situatie veel beter kent en daardoor betere keuzes kan maken over veranderingen in het onderwijsaanbod. Het systeem zoals dat sinds 2008 functioneert, kenmerkt zich door meer autonomie voor scholen dan voordien en daarmee minder administratieve lasten op voorwaarde van goede samenwerking en afstemming onderling en met andere betrokken partijen.

Wel is in verband met de principiële stelselverantwoordelijkheid van de minister voor de doelmatigheid, kwaliteit, keuzevrijheid en toegankelijkheid van het onderwijs voorzien in een toetsende rol voor de minister. Zo toetst de minister bij aanvragen voor het voor bekostiging in aanmerking brengen van een nieuwe school of wordt voldaan aan onder meer de in de wet vastgelegde stichtingsnormen (artikel 4.2). Bij aanvragen voor bijvoorbeeld een nieuwe nevenvestiging of een nieuw profiel vbo aan een school voor vbo gebaseerd op een RPO toetst de minister niet aan de geldende stichtingsnormen, maar indien nodig aan andere bij of krachtens amvb gestelde voorwaarden (artikel 4.18). Indien een aanvraag voldoet aan de voorwaarden, wordt een nieuwe onderwijsvoorziening voor bekostiging in aanmerking gebracht.

Beëindiging van de bekostiging

Naast de bepalingen over de start van een nieuwe school of scholengemeenschap en over de wijzigingen in het aanbod van bestaande scholen en scholengemeenschappen, bevat dit hoofdstuk ook de zogenaamde opheffingsnormen voor de beëindiging van de bekostiging. De bekostiging van een school (bijvoorbeeld een categorale mavo) of scholengemeenschap (bijvoorbeeld mavo/havo/vwo) eindigt als die gedurende drie achtereenvolgende schooljaren door minder leerlingen wordt bezocht dan respectievelijk 3/4 of de helft van de stichtingsnorm.

Evaluatie 2013

In 2013 zijn de bepalingen over de voorzieningenplanning geëvalueerd. De hoofdconclusie was dat dit systeem naar behoren werkt. Gebruikers zijn tevreden en de beoogde doelen van de wetwijziging uit 2008 (modernisering, vereenvoudiging, meer autonomie en minder administratieve lasten) zijn gerealiseerd. Er is op basis van dit onderzoek geen reden het systeem te wijzigen. Wel bleek er aanleiding het systeem op enkele technische en licht beleidsmatige punten te verbeteren.

Separaat wetsvoorstel voorzieningenplanning voortgezet onderwijs na evaluatie

Op 12 juli 2013 heeft de regering aan de Tweede Kamer een beleidsreactie gestuurd op de evaluatie.¹² Het streven was daarnaast te komen tot begrijpelijker, logischer wet- en regelgeving waarin de aangegeven problemen worden opgelost. Administratieve en uitvoeringslasten die voortvloeien uit onduidelijkheden, interpretatiegeschillen en het geven van uitleg, worden zo voorkomen. Er is toegezegd om naar aanleiding van de evaluatie te komen met een separaat wetsvoorstel. Dat wetsvoorstel is inmiddels ingediend bij de Tweede Kamer.¹³ In dat separate wetsvoorstel wordt de gehele afdeling Aanvang van de bekostiging al herzien conform de wetgevingstechnische uitgangspunten van het technisch onderhoud van de WVO. Tevens is de verdeling over de verschillende niveaus van regelgeving (wet en ministeriële regeling) bezien.

Relatie separaat wetsvoorstel voorzieningenplanning vo tot wetsvoorstel technisch onderhoud WVO

In het nu voorliggende wetsvoorstel worden net iets andere wetgevingstechnische uitgangspunten gehanteerd dan in het separate wetsvoorstel voorzieningenplanning vo. Dat betekent dat er verschillen in de teksten te zien zijn.

In de eerste plaats kent de WVO 20xx als geheel een andere indeling dan de WVO. Dat betekent ook iets voor de plaats van de bepalingen over de voorzieningenplanning. In de WVO zijn de bepalingen over de voorzieningenplanning vo verspreid opgenomen over de titel Aanvang, grondslagen, wijze en beëindiging der bekostiging. De bepalingen zijn daarbij verdeeld over de afdelingen I (Aanvang van de bekostiging) en III (Beëindiging der bekostiging). Daartussen zit afdeling II met bepalingen over de grondslagen en wijze van de bekostiging. In de opzet van de WVO 20xx worden de bepalingen over de voorzieningenplanning vo bij elkaar gebracht in het hoofdstuk Voorzieningenplanning. De bepalingen over de grondslagen en wijze van bekostiging zitten in het volgende hoofdstuk (Bekostiging).

In de tweede plaats worden bij het technisch onderhoud van de WVO geen beleidsmatige wijzigingen aangebracht. Dat betekent dat in de WVO 20xx de nieuwe indeling van de afdeling

¹² Kamerstukken II 2012/13, 33630, nr. 2.

¹³ Kamerstukken II 2016/17, 34642.

Aanvang van de bekostiging volgend uit het wetsvoorstel voorzieningenplanning vo wordt overgenomen in het hoofdstuk Voorzieningenplanning (zie de paragrafen 1 tot en met 3 alsmede paragraaf 5; paragraaf 4 gaat over het beëindigen van de bekostiging). Ook de in het separate wetsvoorstel over de voorzieningenplanning vo opgenomen technische wijzigingen worden hier meegenomen. De beleidsmatige wijzigingen daarentegen worden nu niet meegenomen.

Caribisch Nederland

De scholen of scholengemeenschappen in Caribisch Nederland die sinds Bonaire, Sint Eustatius en Saba openbare lichamen zijn voor bekostiging in aanmerking kwamen, zijn via overgangsrecht aangemerkt als scholen in de zin van de WVO BES. Op ieder eiland is er één school voor voortgezet onderwijs aanwezig. De voorzieningenplanning voor Caribisch Nederland wijkt fors af van die van Europees Nederland en is daarom grotendeels in Hoofdstuk 11 anders geregeld. Zo is het niet mogelijk de stichtingsnormen die in Europees Nederland gelden ook in Caribisch Nederland te hanteren. In plaats van de bepalingen over het stichten van scholen zoals die in Europees Nederland gelden (de artikelen 4.2 en 4.3) gelden daarom de artikelen 11.43 en 11.44. Hetzelfde geldt voor de opheffingsnormen: in tegenstelling tot de absolute getalsnorm die in artikel 4.22 wordt aangehouden, geldt voor Caribisch Nederland een ministeriële regeling waarin dit is vastgelegd. Artikel 11.53, eerste lid, bevat de grondslag voor die regeling.

Ook samenvoeging en afsplitsing zijn specifiek geregeld, in artikel 11.47. Omdat de bepalingen over vestigingen in hoofdstuk 4 zo gedetailleerd zijn dat ze geen recht doen aan de situatie in Caribisch Nederland, zijn de eenvoudiger bepalingen over vestigingen overgenomen uit de WVO, BES, in de artikelen 11.50 en 11.51.

Vanwege de schaalgrootte en specifieke zorgstructuur, geldt in Caribisch Nederland geen overlegverplichting tussen het bevoegd gezag, de gemeente en het samenwerkingsverband voor het indienen van een aanvraag voor een school voor praktijkonderwijs. Ook hoeft leerwegondersteunend onderwijs niet afzonderlijk te worden aangevraagd. Omdat regionale samenwerking tussen scholen op het gebied van voorzieningenplanning vanwege de geografische situatie niet goed mogelijk is en er geen concurrentie is tussen de scholen, zijn de artikelen over regionale samenwerking voorzieningenplanning (4.16 tot en met 4.21 en 4.24) evenmin van toepassing. Tot slot bestaat er in Caribisch Nederland geen mogelijkheid om cursussen voortgezet onderwijs te bekostigen. Artikel 4.26 is daarom niet van toepassing.

Hoofdstuk 5. Bekostiging, verantwoording en informatievoorziening.

Dit hoofdstuk geeft de grondslagen voor de personele en materiële bekostiging van de scholen en die over aanvullende bekostiging. Het gaat om de huidige artikelen 77 tot en met 112 van de WVO (met uitzondering van de beëindiging van de bekostiging).

In grote lijnen is voor de bekostigingsbepalingen de volgorde aangehouden waarin deze bepalingen zijn opgenomen in de WVO. Wel zijn de bekostigingsvoorschriften voor samenwerkingsverbanden nu voor de overzichtelijkheid ondergebracht in een eigen paragraaf en zijn de boekhoudvoorschriften verplaatst naar het slot van dit hoofdstuk. Verder zijn de artikelen die betrekking hebben op sanctioneringsbeleid opgenomen bij de specifieke onderwerpen waarop zij betrekking hebben, in de diverse afzonderlijke hoofdstukken. Hoofdstuk 10 (Sancties) bevat alleen het algemene sanctioneringsartikel over opschorting of inhouding van de bekostiging.

Bekostiging voortgezet onderwijs

Het voortgezet onderwijs wordt sinds 1996 met een lumpsum bekostigd. Hiermee worden de schoolbesturen in staat gesteld om (onderwijs)personeel aan te stellen en overige arbeidsvoorwaarden te vervullen en om te voorzien in de kosten van de materiële instandhouding van scholen. De lumpsumbekostiging is voornamelijk gebaseerd op het aantal ingeschreven leerlingen en de schoolsoort. De lumpsum wordt op het niveau van de school (het brin-nummer) vastgesteld en wordt vervolgens betaald aan het bevoegd gezag.

Personele en materiële lasten

Onder personele lasten vallen brutosalariissen, werkgeverslasten, vervangingskosten en wachtgeldkosten van de drie personeelscategorieën directie, onderwijzend personeel (op) en onderwijsondersteunend personeel (oop). Onder de materiële lasten vallen uitgaven aan

schoonmaak, onderhoud van schoolgebouwen (zowel binnen als buiten) en schoolterreinen, middelen (inventaris en leermiddelen inclusief schoolboeken), administratie, beheer en bestuur, energie en waterverbruik, loopbaanoriëntatie en -begeleiding en publiekrechtelijke heffingen.

Hoeveel een schoolbestuur uitgeeft aan management, op en oop en hoeveel aan materiële middelen, verschilt per school en schoolbestuur. Een schoolbestuur dat meer scholen onder zich heeft, bepaalt zelf hoe het geld over de scholen wordt verdeeld en ingezet. Naast de lumpsum (de 'basisbekostiging') is er ook aanvullende bekostiging. Deze aanvullende bekostiging bestaat uit geormerkte en niet-geormerkte middelen.

Scholen kunnen ook nog andere inkomsten hebben, zoals les gelden, verhuur van ruimten en vrijwillige ouderbijdragen. Bij het vaststellen van de bekostiging uit 's Rijks kas is het van belang tot welke 'schoolsoortgroep' een school behoort. Scholen kunnen afhankelijk daarvan namelijk een andere bekostiging ontvangen.

Scholen leggen verantwoording af over de aanwending van de ontvangen middelen in hun bestuursverslag en hun (geconsolideerde) jaarrekening. Met het bestuursverslag informeert het bestuur interne en externe belanghebbenden en toezichthouders over het gevoerde beleid en de gang van zaken bij de school, de uitkomsten van het gevoerde beleid in het jaar waarover verslag wordt gedaan en de aanwending van middelen in dat jaar. Met de jaarrekening geeft de school inzicht in de baten en lasten. De baten worden uitgesplitst naar rijksbijdrage, overige overheidsbijdragen en subsidies. De lasten worden uitgesplitst naar personeelslasten, afschrijvingen, huisvestingslasten en overige lasten.

Teldatum

In het voortgezet onderwijs is het aantal leerlingen dat op 1 oktober (teldatum) van het voorgaande jaar als daadwerkelijk schoolgaand staat ingeschreven op de school bepalend voor de bekostiging vanaf 1 januari het jaar daarop (bekostiging op kalenderjaarbasis). Scholen hebben daardoor kort voor de aanvang van het kalenderjaar zekerheid over de bekostiging die aan hen voor het komende kalenderjaar wordt verstrekt.

Bekostiging passend onderwijs, lwoo en pro

Naast de hierboven beschreven basisbekostiging worden er middelen verstrekt voor lichte en zware ondersteuning aan leerlingen. Deze middelen worden verstrekt aan scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs (hierna: (v)so), praktijkonderwijs (hierna: pro) en vmbo én aan samenwerkingsverbanden.

Zware ondersteuning

De middelen voor zware ondersteuning bestaan uit het ondersteuningsbudget voor cluster 3 en 4 van het vso en uit de middelen van wat voorheen de leerlinggebonden financiering, of ook wel het 'rugzakje' werd genoemd. Dit budget wordt genormeerd (één bedrag per leerling in het voortgezet onderwijs) verdeeld over de samenwerkingsverbanden. Van dit budget wordt vervolgens het bedrag in mindering gebracht dat rechtstreeks aan de vso-school wordt verstrekt. Indien het bedrag dat in mindering wordt gebracht, groter is dan het budget dat het samenwerkingsverband ontvangt, wordt het resterende verschil in mindering gebracht op de basisbekostiging van alle deelnemende schoolbesturen van het samenwerkingsverband.

De middelen voor zware ondersteuning hangen in belangrijke mate samen met de bekostiging van het vso. De regels voor het vso zijn vastgelegd in de Wet op de expertisecentra (WEC). De wijze waarop de bekostiging van het vso is geregeld, stemt nagenoeg overeen met de wijze waarop dit is geregeld in het primair onderwijs.

Lichte ondersteuning

De middelen voor lichte ondersteuning bestaan uit het ondersteuningsbudget voor leerweg ondersteunend onderwijs (hierna: lwoo) en pro en de middelen voor regionale ondersteuning (voorheen het regionaal zorgbudget, Rebound, Herstart en Op de Rails). De middelen voor lwoo en pro zijn verdeeld over de samenwerkingsverbanden op basis van het percentage lwoo/pro-leerlingen dat de samenwerkingsverbanden hadden in 2012. Voor iedere leerling die is

ingeschreven op het pro of als lwoo-leerling ontvangt de school die het lwoo/pro-onderwijs aanbiedt een ondersteuningsbedrag. Het bedrag dat de school rechtstreeks als bekostiging ontvangt voor lwoo en pro wordt in mindering gebracht op het budget voor lichte ondersteuning van het samenwerkingsverband. Indien het bedrag dat in mindering wordt gebracht, groter is dan het budget dat het samenwerkingsverband ontvangt, wordt het resterende verschil in mindering gebracht op de basisbekostiging van alle deelnemende schoolbesturen van het samenwerkingsverband.

Tussen de middelen voor lichte en zware ondersteuning is een schot geplaatst. Zo wordt het ondersteuningsbudget voor het vso niet in mindering gebracht op het budget voor lichte ondersteuning van het samenwerkingsverband.

Aanvullende regelingen

Naast deze structurele bekostigingsstromen zijn er nog vormen van aanvullende bekostiging die in afzonderlijke regelingen vastliggen en vaak een specifiek afgebakend doel of een afgebakende doelgroep hebben. Een bestuurder of schooldirecteur kan op basis van de regelgeving een financieel overzicht opstellen op basis waarvan berekend kan worden hoeveel bekostiging er beschikbaar is.

Indeling van het hoofdstuk

Hoofdstuk 5 gaat allereerst in op de hoofdlijnen van de bekostiging van de scholen door het Rijk (paragraaf 1). Vervolgens komen de berekeningsgrondslagen van deze bekostiging aan de orde (paragraaf 2). Dit deel van het hoofdstuk beschrijft waar scholen middelen voor ontvangen en hoe de bekostiging is opgebouwd. Vervolgens worden ook de grondslagen voor bekostiging van samenwerkingsverbanden beschreven: waar samenwerkingsverbanden bekostiging voor ontvangen en hoe hun bekostiging is opgebouwd (paragraaf 3). Ook de rol van de gemeente komt aan bod (paragraaf 4). Vastgelegd is hoe gemeenten moeten omgaan met de bekostiging van het openbaar onderwijs dat door hen in stand wordt gehouden en hoe zich dit dient te verhouden tot scholen die niet door de gemeente in stand worden gehouden. Hierna komen de verstrekking, betaling en vaststelling van de bekostiging aan de orde (paragraaf 5). Geregeld is op welke manier de bekostiging wordt vastgesteld en welke posten in mindering worden gebracht op de bekostiging. In dit hoofdstuk komen ook de informatieverplichtingen aan bod die scholen in verband met de te ontvangen bekostiging hebben (paragraaf 6). Het aantal leerlingen is het belangrijkste gegeven, omdat dit aantal doorslaggevend is voor de hoogte van de bekostiging. In verband met de bekostiging kunnen nadere regels worden gesteld (paragraaf 7). Over al de bekostigingsstromen dient verantwoording afgelegd te worden. Hoe dat in het jaarverslag van een school zijn beslag moet krijgen, staat in paragraaf 8. Tot slot zijn de overige grondslagen voor uitvoeringsregels bij elkaar genomen en in de laatste paragraaf van dit hoofdstuk opgenomen.

Caribisch Nederland

Vanwege de specifieke situatie is in hoofdstuk 11 een aantal zaken op het gebied van bekostiging voor Caribisch Nederland anders geregeld. Zo is de bekostiging van personeelskosten in Europees Nederland gebaseerd op wetgeving op het gebied van sociale zekerheid. Aangezien de Ambtenarenwet BES van toepassing, of van overeenkomstige toepassing is, voor het personeel op scholen in Caribisch Nederland, is die wet in plaats van artikel 5.6 van toepassing verklaard.

De overschrijdingsbedragen van personeels- of exploitatiekosten kunnen in Caribisch Nederland anders besteed worden dan in Europees Nederland. In artikel 11.57, tweede lid, is daarom opgegesond wat voor Caribisch Nederland van toepassing is.

Zoals bij hoofdstuk 2 is aangegeven, heeft Caribisch Nederland een andere zorgstructuur dan Europees Nederland. De artikelen in hoofdstuk 5 die gaan over de bekostiging van samenwerkingsverbanden passend onderwijs zijn in Caribisch Nederland daarom niet van toepassing. Deskundige ondersteuning aan leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte wordt in Caribisch Nederland verzorgd door het expertisecentrum onderwijszorg, dat subsidie ontvangt op grond van artikel 11.23.

Hoofdstuk 6. Huisvesting

Dit hoofdstuk regelt de huisvesting in het voortgezet onderwijs. Hierbij gaat het voornamelijk om gebouwen waarin scholen gevestigd kunnen zijn.

Een bevoegd gezag dient eerst bij de minister een aanvraag in om een school voor bekostiging in aanmerking te brengen. Als de minister positief op de aanvraag heeft besloten, dient het bevoegd gezag vervolgens een aanvraag in bij de gemeente waar de beoogde vestigingsplaats van de nieuwe school is gelegen. Zodra de gemeente heeft aangegeven wanneer zij de huisvesting beschikbaar zal stellen, meldt het bevoegd gezag dat aan de minister en kan de school starten. Zie hiervoor artikel 4.6, eerste lid, waar de koppeling tussen de start van een nieuwe school en de huisvesting is geëxpliciteerd. In dit hoofdstuk is de zorgplicht van gemeenten voor de huisvesting van scholen in het voortgezet onderwijs geregeld.

De wettelijke regels die zien op onderwijshuisvesting zijn in de WVO, WPO en WEC grotendeels gelijklopend. Bovendien zijn de gemeenten de "uitvoerders" van deze bepalingen en een gemeente moet één totaalbudget vaststellen voor de huisvesting voor scholen in het (speciaal) basisonderwijs, (voortgezet) speciaal onderwijs en het voortgezet onderwijs. Op die manier kan een gemeente een totaalafweging maken, over de onderwijssectoren heen.

Decentralisatie

Met ingang van 1 januari 1997 zijn gemeenten door de zogenoemde decentralisatie verantwoordelijk voor een aantal taken en middelen voor de huisvesting van scholen voor voortgezet onderwijs. Destijds ging het daarbij om het vwo, havo, mavo en vbo. Voor het praktijkonderwijs, dat in 1997 nog niet bestond, geldt inmiddels hetzelfde.

Budget huisvesting

Gemeenten krijgen een budget uit het gemeentefonds dat is bestemd voor de huisvesting van scholen voor primair onderwijs, (voortgezet) speciaal onderwijs en voortgezet onderwijs. Elke gemeenteraad moet een verordening hebben, aan de hand waarvan het college van burgemeester en wethouders aanvragen op het gebied van huisvesting beoordeelt. Die aanvragen moeten worden ingediend door de bevoegde gezagsorganen van zowel bestaande als nieuwe scholen. Verder gaat het naast aanvragen van schoolbesturen voor het bijzonder onderwijs ook om voorzieningen die nodig zijn voor het openbaar onderwijs. Openbaar en bijzonder onderwijs moeten door het college van burgemeester en wethouders op gelijke voet behandeld worden.

Dubbele-petten-problematiek

Met het oog op de positie van het bijzonder onderwijs en het feit dat het college van burgemeester en wethouders bevoegd gezag kan zijn van het openbaar onderwijs (de zogenaamde dubbele-petten-problematiek) is in de wet bepaald dat de gemeenteraad verantwoordelijk is voor het nemen van de volgende besluiten:

- a. het vaststellen van een huisvestingsverordening (zie artikel 6.12), en
- b. het al dan niet overgaan tot doordecentralisatie (zie artikel 6.21).

In de onder a bedoelde verordening moet onder meer staan wat in die gemeente exact onder onderwijshuisvestingsvoorzieningen moet worden verstaan. Daarnaast moeten er normen voor de grootte en indeling van schoolgebouwen en prognose- en urgentiecriteria in zijn opgenomen. Verder moet de verordening een beschrijving bevatten van de procedures waaraan het college van burgemeester en wethouders zich bij de beoordeling van aanvragen moet houden en welke voorzieningen in het algemeen voor de betrokken scholen voor bekostiging in aanmerking komen.

Nieuwbouw

Bevoegde gezagsorganen kunnen zich voor nieuwbouw en grote aanpassingen als gevolg van uitbreiding van het gebouw voor de financiering wenden tot de gemeente. De gemeente ontvangt hiervoor via het gemeentefonds een budget en heeft de verantwoordelijkheid om redelijkerwijs zorg te dragen voor voldoende onderwijshuisvesting.

Eigendom schoolgebouw

Bij het eigendom van schoolgebouwen wordt onderscheid gemaakt tussen de juridische eigendom en het economisch eigendom (economisch claimrecht). Uitgangspunt is dat het bevoegd gezag

juridisch eigenaar is van het schoolgebouw. Dit type eigendom wordt vastgelegd in het kadaster met een notariële akte. De bevoegde gezagsorganen, die juridisch eigenaar zijn van de schoolgebouwen, zijn primair verantwoordelijk voor de exploitatie van die gebouwen. Zij betalen de energierekening en zijn verantwoordelijk voor het plegen van onderhoud, waarvoor zij financiële middelen van het Rijk ontvangen, als onderdeel van de lumpsumbekostiging.

Het economisch claimrecht dat rust op de gebouwen en terreinen van scholen voor voortgezet onderwijs is bij de decentralisatie van de huisvesting om niet overgegaan van het Rijk naar de gemeenten. Zie verder de toelichting op artikel 6.20.

Beëindiging gebruik school

Bij het beëindigen van het gebruik van een door een schoolbestuur bekostigde uitbreiding, verkrijgt de gemeente op basis van het economisch claimrecht het volledige eigendom van het pand, inclusief het gedeelte dat door het bevoegd gezag is bekostigd, op grond van natrekking (artikel 5:20 Burgerlijk Wetboek). Omdat het niet mogelijk is van deze wettelijke bepalingen af te wijken, geldt dit onder andere ook bij een faillissement. Bij investeringen van het schoolbestuur onderscheiden we middelen die het bevoegd gezag van de overheid heeft ontvangen en middelen uit andere bron, zoals legaten en schenkingen. Bij artikel 6.20 staat een nadere toelichting.

Doordecentralisatie

Een gemeenteraad heeft de mogelijkheid tot "doordecentralisatie", dat wil zeggen dat het bevoegd gezag zelf verantwoordelijk wordt voor zaken rond de huisvesting, waarvoor de gemeente dan alleen nog financiële middelen verschaft. Een gemeenteraad die met een bevoegd gezag een dergelijke constructie overeenkomt, dient daartoe op grond van dit hoofdstuk zelf voorwaarden te stellen. Bij die voorwaarden kan de gemeente ook afwijken van de bepalingen die in de aan de doordecentralisatiebepaling voorafgaande artikelen zijn opgenomen. Zie verder de toelichting op artikel 6.21.

Definitie bijzondere school

Daar waar in de toelichtingen in dit hoofdstuk wordt gesproken van een "bijzondere" school is sprake van een niet door de gemeente in stand gehouden school.

Caribisch Nederland

Omdat de huisvestingsvoorschriften voor Caribisch Nederland dermate afwijken van hetgeen in dit hoofdstuk wordt geregeld, worden de regels over huisvesting apart in hoofdstuk 11 opgenomen en toegelicht. Zie aldaar paragraaf 6 (artikel 11.60 en volgende).

Hoofdstuk 7. Personeel

Dit hoofdstuk regelt een aantal zaken over het personeel. Het gaat om een aantal algemene zaken rond bijvoorbeeld personeelscategorieën op een school (paragraaf 1), de eisen aan bekwaamheid en bevoegdheid van leraren (paragrafen 2 en 3), de voorwaarden voor benoeming van leidinggevend en onderwijsondersteunend personeel (paragraaf 4), bijzondere regels voor scholengemeenschappen (paragraaf 5), de regelingen voor zij-instroom (paragraaf 6) en de rechtspositie van het personeel (paragraaf 7). Paragraaf 8 gaat over stagiaires binnen een school. Hun rechtspositie is geregeld in een tripartiete overeenkomst. Paragraaf 9 bevat de bekwaamheids- en zedelijkheidseisen die gelden voor personeel van niet uit 's Rijks kas bekostigde scholen. Paragraaf 10 gaat over het lerarenregister en paragraaf 11 over het registervoorportaal.

De verantwoordelijkheden van de leraar; het beroep van leraar

Paragraaf 2 begint met enkele belangrijke beginselbepalingen over het beroep van leraar, waaronder de regel dat leraren een zelfstandige verantwoordelijkheid toekomt als het gaat om het beoordelen van de onderwijsprestaties van leerlingen. Ook is geregeld dat leraren moeten beschikken over voldoende vakinhoudelijke, vakdidactische en pedagogische zeggenschap. Het bevoegd gezag moet in overleg met de leraren een professioneel statuut opstellen waarin de afspraken zijn opgenomen over de wijze waarop de zeggenschap van leraren over specifieke elementen van hun beroepsuitoefening wordt georganiseerd. De wet benoemt die elementen. Bij

het opstellen van het professioneel statuut moet de professionele standaard van de beroepsgroep in acht worden genomen.

De benoembaarheidsvereisten voor leraren

De paragrafen 2 en 3 bevatten verder de vereisten die gelden voor het benoemen van leraren. Deze paragrafen geven een toegankelijker overzicht van deze vereisten en sluiten beter aan bij het begrippenkader dat in de onderwijssector gehanteerd wordt. De bekwaamheidseisen hebben een meer prominente plek in de wet gekregen. Ook is gemarkeerd welke leraren bevoegd lesgeven en welke leraren op basis van de wet mogen lesgeven zonder over de juiste bevoegdheid te beschikken (de benoembaren). Verder zijn bij elkaar gezet de nu nog verspreid geregelde benoemingsgronden en delegatiegrondslagen. Daarnaast zijn de formuleringen gemoderniseerd en leesbaarder gemaakt. In de artikelsgewijze toelichting wordt specifiek ingegaan op bepalingen die in de uitvoering veel vragen oproepen.

Aansluiting bij begrippenkader in onderwijssector

In het spraakgebruik wordt vaak een onderscheid gemaakt tussen bevoegde en onbevoegde leraren. De WVO spreekt alleen in artikel 2a over bevoegdheid; verder uitsluitend over vereisten voor benoembaarheid. Hierdoor is onduidelijk welke leraren aangemerkt worden als bevoegd en welke leraren – die weliswaar op basis van de wet mogen lesgeven – niet bevoegd zijn. De leraren uit de tweede categorie gelden in het spraakgebruik als benoembaar. Dit onderscheid blijkt niet duidelijk uit de WVO, maar vloeit wel logisch voort uit het stelsel van benoemingsgronden zoals zich dat ontwikkeld heeft. Grondgedachte hierin is dat een leraar zich met een getuigschrift kwalificeert voor het vak en het soort onderwijs (eerstegraads dan wel tweedegraads) dat hij of zij geeft. De leraar die in het bezit is van het juiste getuigschrift, kan zonder verdere beperkingen lesgeven.

Bevoegd en benoembaar

Er zijn twee typen benoemingsgronden. Ten eerste: benoemingsgronden die uitgaan van een permanente benoeming op grond van het behalen van het juiste getuigschrift. Ten tweede: benoemingsgronden voor situaties waarin dit nog niet is gebeurd. In dit type benoemingsgrond worden nadere voorwaarden geschetst waaronder de leraar toch les mag geven. In vrijwel alle gevallen bevatten deze voorwaarden een tijdshorizon en zijn ze erop gericht dat de leraar alsnog het juiste getuigschrift haalt.

Het onderscheid tussen deze twee benoemingsgronden correspondeert met het onderscheid bevoegd versus benoembaar. De bevoegde leraar kan wel onvoorwaardelijk en voor onbepaalde tijd worden benoemd in het vak waarvoor hij aan de bekwaamheidseisen heeft voldaan of krachtens de artikelen in deze paragraaf geacht wordt te voldoen. De benoembare leraar kan dit niet en wordt geacht alsnog het juiste getuigschrift te halen.

Ordering van grondslagen voor uitzonderingen

Een ander probleem was dat de vereisten voor benoeming verspreid waren over verschillende bepalingen. Door een herordering van de categorieën bevoegd en benoembaar ontstaat een meer homogeen overzicht van de juridische mogelijkheden om leraren te benoemen.

Rechtspositie

Werkgevers- en werknemersorganisaties in Europees Nederland onderhandelen in het voortgezet onderwijs, evenals in de andere onderwijssectoren, zelf over de arbeidsvoorwaarden van het personeel. Het gaat om de primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden en bovenwettelijke sociale zekerheid. De onderhandelingen over het pensioen vinden plaats in de pensioenkamer van de Raad voor het Overheidspersoneelsbeleid. Dit is een overlegtafel tussen centrales van overheidspersoneel en het Verbond Sectorwerkgevers Overheid. De sectororganisatie VO-raad is lid van dat Verbond.

In overeenstemming met dit uitgangspunt van volledige decentralisatie van de arbeidsvoorwaarden, bepaalt de WVO 20xx dat het bevoegd gezag van een school de rechtspositie van het personeel regelt. Over de totstandkoming van de rechtspositionele regelingen moet overleg worden gevoerd tussen het bevoegd gezag en vakorganisaties. Door hun lidmaatschap van de

werkgeversorganisatie mandateren de schoolbesturen als werkgevers deze werkgeversorganisatie om namens hen met de vakorganisaties te onderhandelen over een cao.

In paragraaf 7, die gaat over de rechtspositie van het personeel, wordt onder andere geregeld dat ieder personeelslid in algemene dienst is van het bevoegd gezag. Het personeel in het openbaar onderwijs krijgt een akte van aanstelling en het personeel in het bijzonder onderwijs een akte van benoeming, waarvan de verplichte elementen in de wet worden opgesomd. Wanneer voor het schoolbestuur een raad van toezicht is ingesteld, behoren de leden ook tot het personeel. Voor die bijzondere categorie worden in artikel 3.3, vierde lid, bijzondere regels gesteld.

Er zijn ook studenten die zijn ingeschreven voor een opleiding op grond van de WHW voor het beroep van leraar of die op een andere manier studeren om aan de bekwaamheidseisen te voldoen voor een functie in het primair, voortgezet, of beroepsonderwijs. In paragraaf 8 van dit hoofdstuk (Stages) is vastgelegd dat het bevoegd gezag verplicht is deze studenten tot de school toe te laten om in de school de ervaring op te doen die vereist is als onderdeel van hun opleiding.

Het lerarenregister en het registervoorportaal

De paragrafen 10 en 11 regelen dat de bekwaamheid van de leraar blijkt uit het lerarenregister en registervoorportaal. Leraren die aan de bekwaamheidseisen voldoen, moeten zich registreren in het lerarenregister en door middel van professionaliseringsactiviteiten voldoen aan de herregistratiecriteria. Opname in het registervoorportaal is, als daarvoor een wettelijke uitzonderingsgrond aanwezig is, een tijdelijk alternatief voor vermelding in het lerarenregister. De wet bepaalt dat alle leraren die aan de bekwaamheidseisen voldoen, anders gezegd: bevoegd zijn, in het lerarenregister staan. Zij kunnen zich met hun vermelding in het lerarenregister "registerleraar" noemen. In het lerarenregister houden zij hun professionaliseringsactiviteiten bij in hun registerportfolio. Zij werken aan hun bekwaamheidsonderhoud met het oog op herregistratie. Aan de hand van het lerarenregister wordt periodiek – op basis van de criteria van de beroepsgroep – bepaald of zij dat afdoende doen. Leraren worden geacht te beschikken over een relevant diploma, waarmee is bewezen dat zij aan de bekwaamheidseisen voldoen. Vervolgens werken zij aan het onderhoud van die bekwaamheid, en krijgen zij die activiteiten ook erkend. Halen ze de herregistratiecriteria niet, zonder dat daar een rechtvaardigingsgrond voor aanwezig is, dan wordt dat aangetekend bij hun vermelding in het lerarenregister. Deze leraren kunnen dan geen verantwoordelijkheid meer dragen zoals omschreven in de wetsartikelen die het beroep van leraar betreffen, totdat de leraar aan de criteria voldoet. De beroepsgroep van leraren bepaalt de inhoud van de herregistratiecriteria, waarbij zij zich vergewist van draagvlak voor deze criteria bij de schoolbesturen. De wettelijke regels over het lerarenregister zien primair op het stimuleren van bekwaamheid en bekwaamheidsonderhoud door leraren. De leraren die (nog) niet aan de juiste bekwaamheidseisen voldoen, komen in het registervoorportaal te staan. In tegenstelling tot het lerarenregister ligt de inhoudelijke verantwoordelijkheid voor het registervoorportaal bij de overheid. Hiervoor houdt de overheid de voorwaarden bij op grond waarvan deze leraren in een beperkt aantal uitzonderingssituaties op de registercriteria onbevoegd mogen lesgeven. De voorwaarden omvatten onder meer de termijn waarbinnen deze inzet is toegestaan; na afloop van de termijn worden deze leraren geacht aan de bekwaamheidseisen te voldoen waardoor zij zich kunnen registreren in het lerarenregister. Met het aanleggen van een registervoorportaal wordt de inzet zichtbaar van leraren die nog aan de juiste bekwaamheidseisen moeten voldoen en kunnen de eisen die hieraan zijn verbonden worden bewaakt. Gedurende hun opname in het registervoorportaal werken de leraren waarvoor dat geldt aan het voldoen aan de juiste bekwaamheidseisen zodat zij aansluitend kunnen overstappen op het lerarenregister. Schoolbesturen stellen hen hiertoe in de gelegenheid.

Caribisch Nederland

Ook voor de bepalingen over personeel geldt dat een aantal zaken afwijkend geregeld is voor Caribisch Nederland. Allereerst bestaat de mogelijkheid tot het plaatsen van een centrale directie aan het hoofd van een grote of complexe school niet in Caribisch Nederland. Leraren die op de dag voor de inwerkingtreding van artikel 210 van de WVO BES (dat wil zeggen: voor 1 augustus 2011) naar Nederlands Antilliaans recht bevoegd waren en onderwijs gaven op een school voor voortgezet onderwijs in Caribisch Nederland, behielden hun bevoegdheden onder de WVO BES en behouden die ook onder de WVO 20xx. Ook studenten die vóór de inwerkingtreding van artikel 212

van de WVO BES (dat wil zeggen voor 1 augustus 2011) zijn begonnen aan een lerarenopleiding en die binnen vijf jaar na die inwerkingtreding hun onderwijsbevoegdheid behalen, worden net als zittende bevoegde leraren benoembaar in Caribisch Nederland.

Dit betekent dat nieuw aan te stellen leraren aan de Europees Nederlandse bekwaamheidseisen moeten voldoen. Op deze wijze is uitwisseling van leerkrachten op de BES-eilanden onderling, maar ook met Europees Nederland, eenvoudiger. Zittende leraren die op de dag voor de inwerkingtreding van artikel 211 van de WVO BES (dat wil zeggen voor 1 augustus 2011) niet in het bezit waren van een bevoegdheid volgens de toen geldende Antilliaanse regelgeving, hadden binnen een termijn van vijf jaar over een bevoegdheid moeten beschikken. Dat betekent dat voor de onbevoegde leraren die vóór genoemde inwerkingtreding beginnen aan een opleiding die leidt tot een Nederlands-Antilliaanse bevoegdheid, daarna hetzelfde overgangsrecht geldt als voor de huidige studenten van de lerarenopleiding. Het is aan de werkgever om er zorg voor te dragen dat leraren aan de bekwaamheidseisen voldoen en indien nodig afspraken te maken over bijscholing.

Het centrale artikel over de rechtspositieregeling van personeel is in Caribisch Nederland niet van toepassing. Er gelden andere bepalingen voor het onderhandelen over de arbeidsvoorwaarden van het personeel en voor de rechtspositie van het personeel dat werkzaam is op een openbare school. Zo geldt de verplichting tot het voeren van overleg tussen het bevoegd gezag en vakorganisatie niet. In plaats daarvan moet het bestuurscollege met bevoegde gezagsorganen en personeel of vertegenwoordigers van personeel overleggen voordat het de regeling voor de salarissen en toelagen van het personeel vaststelt. De bepalingen uit de Ambtenarenwet BES en de daarop berustende regelingen gelden rechtstreeks. Voor personeel van een bijzondere school in Caribisch Nederland is bepaald dat deze regelgeving van overeenkomstige toepassing is.

Over de invoering van een lerarenregister in Caribisch Nederland wordt nog afzonderlijk besloten. De registerbepalingen van hoofdstuk 7 en artikel 7.88 over het beroep van leraar beperken zich daarom nog tot Europees Nederland.

Hoofdstuk 8. Deelname

Recht op het volgen van voortgezet onderwijs

Uitgangspunt van het Nederlandse voortgezet onderwijs is dat alle jongeren vanaf circa twaalf jaar recht hebben op het volgen en afronden van een opleiding in het voortgezet onderwijs (artikel 8.4 onderscheidt de voorwaarden waaraan moet worden voldaan om tot het voortgezet onderwijs toegelaten te kunnen worden). Dit wil echter niet zeggen dat een jongere er zonder meer recht op heeft om op *elke* school dat onderwijs te volgen, of een opleiding te volgen op *elk* niveau. De te volgen opleiding moet immers aansluiten bij de capaciteiten en het leerpotentieel van de leerling. Niet elke leerling zal bijvoorbeeld in staat zijn een specifieke beroepsgerichte opleiding te volgen, of op een bepaald cognitief niveau te presteren. Bovendien kunnen scholen voor bijzonder onderwijs een schooleigen toelatingsbeleid voeren, zodat ouders kunnen kiezen voor een school met een identiteit of visie op onderwijs die aansluit bij hun eigen levensbeschouwelijke of onderwijskundige opvattingen. Ten slotte zijn er praktische redenen waarom het voor een school nodig kan zijn een toelatingsbeleid te voeren, bijvoorbeeld als er meer aanmeldingen zijn dan de school kan accommoderen. In dit hoofdstuk worden de regels gesteld over toelating en deelname.

Toelating tot het onderwijs en tot een bepaalde school

De toegankelijkheid van en toelating tot het voortgezet onderwijs worden in hoofdstuk 8 op drie niveaus geregeld: toelating tot het voortgezet onderwijs als zodanig, toelating tot een bepaalde school en toelating tot of plaatsing op een bepaald onderwijsniveau. Bovendien zijn er nadere regels voor toelating van leerlingen die extra ondersteuning behoeven. Het totale aanbod van scholen, openbaar en bijzonder, moet toereikend zijn om alle leerlingen in de gelegenheid te stellen een opleiding in het voortgezet onderwijs te volgen. Het openbaar onderwijs is toegankelijk voor alle leerlingen. Anders dan bij scholen voor bijzonder onderwijs kan daarbij geen onderscheid gemaakt worden naar godsdienst of levensovertuiging. Voor alle leerlingen bestaat dus in beginsel de gelegenheid om openbaar onderwijs te volgen. Bijzondere scholen kunnen wel een toelatingsbeleid voeren, onder de voorwaarde dat dit beleid consequent, consistent en transparant

wordt uitgevoerd. Toelating mag alleen afhankelijk worden gesteld van een financiële bijdrage als daarvoor een wettelijke grondslag is.

Toelating tot de brugklas van een bepaalde schoolsoort

Als een leerling de basisschool bijna heeft afgerond, wordt hij of zij aangemeld bij een school voor voortgezet onderwijs. Het bevoegd gezag van de school voor voortgezet onderwijs beslist over de toelating van de leerling tot de school als zodanig. Wanneer de leerling tot de school wordt toegelaten, wordt gekeken welke opleiding de leerling in het voortgezet onderwijs kan gaan volgen, en dus in de brugklas van welke schoolsoort (vbo, mavo, havo of vwo, of in een combinatie van deze schoolsoorten, bijvoorbeeld havo/vwo) de leerling geplaatst wordt. Hierbij moet het bevoegd gezag het advies van de basisschool volgen. Het basisschooladvies is leidend, dat wil zeggen dat het bevoegd gezag het advies onverkort moet volgen, de leerling niet mag plaatsen op een lager schoolniveau dan door de basisschool is geadviseerd en de plaatsingsbeslissing niet op andere, aanvullende informatie mag baseren. Daarvoor geldt wel een aantal uitzonderingen. Als ouders en leerlingen zelf aangeven 'naar beneden' van het basisschooladvies te willen afwijken, behoeft de leerling niet op het adviesniveau geplaatst te worden. Als er sprake is van een brugklas met een bijzondere inrichting (bijvoorbeeld met tweetalig onderwijs of met extra aandacht voor sport of dans voor talenten op dat vlak) mag het bevoegd gezag ook aanvullende informatie vragen aan de hand waarvan bepaald kan worden of de leerling over de daarvoor benodigde specifieke kennis, vaardigheden en (leer)houdingen beschikt. Als dat niet het geval is, moet de leerling wel in een brugklas op het geadviseerde niveau geplaatst worden, maar is de school niet verplicht tot plaatsing in de klas met de betreffende bijzondere inrichting.

Toelating van leerlingen die extra ondersteuning behoeven

Voor leerlingen die extra ondersteuning behoeven, kan het bevoegd gezag ook om aanvullende informatie vragen. Zo kan deze leerlingen onderwijs op maat worden geboden. Als de school waar de leerling is ingeschreven de benodigde ondersteuning niet zelf kan bieden, is het de verantwoordelijkheid van de school om ervoor te zorgen dat de leerling op een andere school terecht kan, of dat in het samenwerkingsverband de benodigde ondersteuning geboden wordt.

Aanmelding, toelating en gegevenslevering

Na de algemene uitgangspunten over toelaatbaarheid van leerlingen tot het onderwijs, tot een bepaalde school en tot een bepaald schoolniveau, al dan niet met extra ondersteuning, geven de artikelen 8.9 tot en met 8.13 regels over het proces van aanmelding en toelating, en over de informatie die de ouders daartoe aan de school moeten verstrekken. Wanneer de ouders aan deze voorwaarden hebben voldaan, zorgt het bevoegd gezag voor de verdere administratieve en organisatorische afhandeling van de inschrijving van de leerling en plaatsing in een voor hem of haar passende brugklas.

Schorsing, verwijdering en uitschrijving

Leerlingen hebben recht op het volgen van onderwijs, en wanneer zij eenmaal op een school onderwijs volgen, moeten zij dit in beginsel kunnen blijven doen. Helaas komt het soms voor dat een leerling tijdelijk of structureel niet handhaafbaar is op school. Het bevoegd gezag kan dan overgaan tot schorsing voor bepaalde tijd, of zelfs tot definitieve verwijdering en uitschrijving van de leerling. Het besluit hiertoe moet voldoen aan eisen van zorgvuldigheid en proportionaliteit. In de artikelen 8.14 en 8.15 worden hiervoor regels gesteld.

Voortijdig schoolverlaten

Als een leerling het voortgezet onderwijs verlaat zonder dit met een vo-diploma te hebben afgerond, is hij of zij een voortijdig schoolverlater. Daarmee is hij of zij in de regel onvoldoende gekwalificeerd voor het volgen van een vervolgopleiding en voor succesvolle deelname aan de maatschappij. Daarom moet het aantal voortijdig schoolverlaters zoveel mogelijk worden beperkt. In paragraaf 2 van dit hoofdstuk wordt hiervoor de wettelijke basis gegeven.

Caribisch Nederland

In Caribisch Nederland is in ieder openbaar lichaam slechts één school voor voortgezet onderwijs gevestigd. Daarom wordt een leerling die voor een school wordt aangemeld, daar in principe ook toegelaten. De regels voor aanmelding en toelating tot een school zijn voor Caribisch Nederland

dan ook eenvoudiger dan in Europees Nederland. Van belang is vooral dat de leerlingen tijdig worden aangemeld, en dat bij die aanmelding de juiste gegevens worden verstrekt.

Ook op het gebied van zorg voor leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte gelden andere regels voor Caribisch Nederland dan de regels die over passend onderwijs in Europees Nederland van kracht zijn. De bepalingen over de zorgplicht van scholen voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, zijn niet van toepassing in Caribisch Nederland. In plaats daarvan geldt een eigen zorgstructuur, die is geregeld in de artikelen 11.16 tot en met 11.27. Tot slot zijn de bepalingen over de bestrijding van voortijdig schoolverlaten voor Caribisch Nederland afwijkend. In plaats van de artikelen 8.17 tot en met 8.25 geldt voor Caribisch Nederland artikel 11.92. In hoofdstuk 11 en de toelichting daarop worden de bepalingen gegeven die voor Caribisch Nederland afwijken van de bepalingen in hoofdstuk 8.

Hoofdstuk 9. Experimenten en bijzondere inrichting

Dit hoofdstuk regelt een aantal mogelijkheden om voor onderwijsinstellingen of voor leerlingen daarbinnen, af te wijken van WVO 20xx-bepalingen. Het gaat zowel om afwijkingsmogelijkheden in de vorm van een experiment artikelen 9.1 en 9.2, als om afwijkingen met een structureel karakter 9.3. Beide typen afwijkingsmogelijkheden gelden voor groepen van gevallen. Een voorbeeld van bijzondere inrichting als bedoeld in artikel 9.3 vormen de scholen met een aangepast lesprogramma voor jonge sporttalenten, of toptalenten op het gebied van dans of muziek, de zogenaamde Loot- en DaMu-scholen.

Experimenteerbepalingen bieden de mogelijkheid om nieuwe ontwikkelingen te onderzoeken en te stimuleren door af te kunnen wijken van bestaande wet- en regelgeving. Ze zijn een belangrijk instrument voor vernieuwing en bieden onderwijsinstellingen de mogelijkheid om nieuwe en innovatieve ideeën te testen. Dat kan binnen het voortgezet onderwijs, maar er is ook voorzien in een mogelijkheid tot het opzetten van experimenten in het kader van samenwerking tussen scholen in verschillende sectoren (bijvoorbeeld voortgezet onderwijs en beroepsonderwijs).

Omdat in experimenten wordt afgeweken van de wet, is tegelijkertijd voorzichtigheid geboden. Daarom is een aantal waarborgen verbonden aan de mogelijkheid tot experimenteren. Zo geldt dat afwijking van de wet op basis van de artikelen 9.1 of 9.2 voor een experiment alleen maar kan worden geregeld bij amvb en dat de duur van een experiment beperkt is. Experimenteren vergt een zo concreet en nauwkeurig mogelijke begrenzing van het onderwerp waarop een experiment betrekking heeft. Het doel en de functie van het experiment moeten vooraf worden aangegeven, daarnaast moet duidelijk zijn van welke artikelen of onderdelen van de wet kan worden afgeweken. Ook moet altijd worden aangegeven hoe evaluatie plaatsvindt, en wordt voorafgaand aan het aflopen van een experiment verslag uitgebracht over de opbrengsten ervan.

In het kader van een experiment, of vanwege de bijzondere inrichting van het onderwijs aan een school, kan op verschillende manieren van de wet worden afgeweken. De mogelijkheden worden hieronder genoemd:

- a. ontheffingen/vrijstellingen voor individuele leerlingen,
- b. afwijkingen van onderwijs- en examenregels omdat de school een bijzondere inrichting heeft, zoals in het geval van de Loot- en DaMu-scholen, scholen met overwegend oudere asielzoekers als leerlingen, enz.,
- c. experimenten op het gebied van onderwijs, examens, bekostiging, personeel (tijdelijke afwijkingen),
- d. experimentele nieuwe onderwijssoorten die binnen de kaders van de WVO 20xx niet mogelijk zijn (in het verleden bij voorbeeld de Middenschool en de Nieuwe Lerarenopleidingen).

Hoofdstuk 9 regelt niet alle afwijkingsmogelijkheden voor het voortgezet onderwijs. De WVO 20xx regelt ook al in hoofdstuk 2 ontheffings- en vrijstellingsmogelijkheden voor leerlingen (zie artikel 2.41, eerste lid, onderdeel b). Daarnaast is er de Experimentenwet onderwijs (EWO) voor innovatieve onderwijsvormen die buiten de kaders van de sectorwetten vallen.

Bij het redigeren van hoofdstuk 9 is ervoor gekozen om alleen afwijkingsmogelijkheden voor specifieke scholen of specifieke groepen leerlingen en (innovatieve) experimenten bij elkaar te

plaatsen, vanwege die specifieke koppeling, en om afwijkingen voor *individuele* leerlingen (onthefingen en vrijstellingen) erbuiten te laten. Een belangrijke groep afwijkingsmogelijkheden staat dan bij elkaar, waarbij goed zichtbaar is aan de ene kant welke tijdelijke/experimentele afwijkingen mogelijk zijn en aan de andere kant welke meer structurele mogelijkheden er zijn om van een vrij beperkt aantal bepalingen (namelijk over examens en inrichting van het onderwijs) af te wijken.

Hoofdstuk 10. Sancties

In dit hoofdstuk is uitsluitend een algemene sanctiebepaling opgenomen: ze geeft de minister de bevoegdheid om een sanctie op te leggen bij een handelen in strijd met deze wet en de uitvoeringsregels van deze wet. De sanctiebepaling is verbonden aan handelingen in strijd met de wet die voortduren. De (herstel)sanctie is er op gericht de onrechtmatige handelingen te beëindigen. Dit kan door de bekostiging op te schorten zolang een onrechtmatige situatie voortduurt. Als de onrechtmatige situatie is hersteld, zal alsnog de opgeschorte bekostiging worden verstrekt. Als herstel van de onrechtmatige situatie niet meer kan plaatsvinden wordt de bekostiging ingehouden. Daarnaast is in het Bekostigingsbesluit WVO opgenomen dat indien uit de jaarverslaggeving van een school blijkt dat bekostiging onrechtmatig is besteed, de daarmee gemoede bedragen in mindering worden gebracht op de bekostiging.

Op het voortgezet onderwijs zijn ook de algemene sanctiebepalingen voor subsidie, zoals die zijn opgenomen in de Awb (titel 4.2), van toepassing. Het betreft hier met name de artikelen 4:35, 4:48 en 4:49 Awb.¹⁴

Overige sancties

Overige bestuurlijke maatregelen zijn opgenomen in hoofdstuk 3, paragraaf 9 (Klachten, maatregelen en aanwijzingen) of zijn opgenomen bij het onderwerp waar de betrokken maatregel direct verband mee houdt. Bij dat laatste gaat het om de volgende maatregelen:

- Artikel 2.55 bevat de maatregel die de minister kan treffen indien een samenwerkingsverband zijn taak ernstig verwaarloost;
- Artikel 2.66, dat is ontleend aan het Eindexamenbesluit VO, geeft aan dat de inspectie in geval van onrechtmatigheden kan bepalen dat het examen geheel of gedeeltelijk moet worden overgedaan; artikel 2.87 bevat dezelfde bepaling voor de staatsexamens;
- Artikel 2.67 regelt de intrekking van de bevoegdheid examens af te nemen indien het gemiddeld verschil tussen de cijfers van het schoolexamen en het centraal examen te lang te groot is;
- Artikel 2.78 bepaalt wanneer en onder welke voorwaarden de bevoegdheid om examens af te nemen kan worden ingetrokken voor een niet uit 's Rijks kas bekostigde school;
- Artikel 2.99 bepaalt dat de bekostiging van een school voor bijzonder onderwijs kan worden beëindigd en dat een school voor openbaar onderwijs kan worden opgeheven indien sprake is van zeer zwak onderwijs;
- De artikelen 3.9, 3.15, 3.21 en 3.26 geven aan dat een gemeente de bevoegdheid heeft een rechtspersoon die – mede – openbaar onderwijs verzorgt te ontbinden indien sprake is van taakverwaarlozing;
- Artikel 3.35 geeft de minister de bevoegdheid maatregelen te treffen als op een school de zorg voor de kwaliteit tekortschiet en het bevoegd gezag verzoekt om maatregelen;
- Artikel 3.36 geeft de minister de bevoegdheid bestuurders of toezichthouders een aanwijzing te geven indien sprake is van onregelmatigheden, zoals bijvoorbeeld financieel wanbeleid;
- Artikel 7.41 geeft aan dat bij koninklijk besluit een leraar in zijn bevoegdheid tot het geven van onderwijs kan worden geschorst als bij herhaling niet ieders godsdienst of levensovertuiging wordt gerespecteerd.

Hoofdstuk 11. Caribisch Nederland

¹⁴ Zie voor een toelichting op deze artikelen Kamerstukken II, 1993-1994, 23700 nr. 3, blz. 58-60 (artikel 4.35), blz. 75-70 (artikel 4:48) en blz. 78 (artikel 4:49).

Op 10 oktober 2010 vond de staatkundige transitie plaats, waarmee Bonaire, Sint Eustatius en Saba openbare lichamen binnen Nederland werden. Deze transitie heeft effect gehad op de voor Caribisch Nederland geldende wet- en regelgeving. Omdat het onderwijs in Caribisch Nederland destijds nog niet voldeed aan de maatstaven die het kabinet aanvaardbaar achtte, is ervoor gekozen aparte onderwijswetten op te stellen. De eerder geldende landsverordening is omgezet naar de WVO BES, met de Europees Nederlandse WVO als model.

Terugkijkend op de afgelopen jaren is er veel gebeurd in Caribisch Nederland. Veel scholen hebben de stap gemaakt naar basiskwaliteit. Dat geeft aan dat de eilanden in ontwikkeling zijn op het gebied van onderwijs. Dit vraagt ook een stap in de ontwikkeling van de wetgeving die geldt voor het voortgezet onderwijs op Bonaire, Saba en Sint Eustatius (inclusief het middelbaar beroepsonderwijs).

Met in gedachten dat het uitgangspunt dat Europees Nederlandse regelgeving in grote mate model stond voor de regelgeving op de drie eilanden en de ontwikkeling daarin een stijgende lijn is kan de volgende stap worden gezet om nog meer de eenheid aan te geven. Het groot technisch onderhoud van de WVO in Europees Nederland is het moment om te komen tot één Wet voortgezet onderwijs voor alle scholen voor het voortgezet onderwijs in Europees en Caribisch Nederland. Een aparte wet voor de scholen voor voortgezet onderwijs in Caribisch Nederland is niet (meer) noodzakelijk, gezien de hiervoor geschetste ontwikkelingen. Uitgangspunt is dat de WVO 20xx van toepassing is, ook voor Caribisch Nederland. Daar waar dit onwenselijk of onmogelijk blijkt, bijvoorbeeld vanwege de kleinschaligheid van de eilanden en de geografische ligging, is maatwerk gewenst. Dit maatwerk komt tot uiting in hoofdstuk 11, waar de uitzonderingen en specifieke bepalingen voor Caribisch Nederland worden geregeld. In de andere hoofdstukken wordt in de toelichting aangegeven of er een specifieke bepaling geldt voor Caribisch Nederland. Daar waar een specifieke bepaling geldt, wordt verwezen naar hoofdstuk 11.

Bij de inwerkingtreding van de WVO BES was duidelijk dat niet aan alle eisen van de WVO BES onmiddellijk kon worden voldaan. Er is destijds voor gekozen om de WVO BES gefaseerd in werking te laten treden. Prioriteit had en heeft de invoering van die eisen die onmiddellijk de kwaliteit van het onderwijs raken. Nog niet alle artikelen uit de WVO BES zijn voor Caribisch Nederland in werking getreden. Daarnaast heeft Caribisch Nederland op een enkel punt nog te maken met overgangsrecht tussen Nederlands- Antilliaanse regelgeving en de WVO BES. Verschillende artikelen die nog niet in werking zijn op Caribisch Nederland zijn wel in de WVO 20xx opgenomen (omdat ze ook al in de WVO BES stonden), maar treden op een later moment in werking.¹⁵ Soms geldt dat een artikel wel in Europees Nederland maar nog niet in Caribisch Nederland in werking treedt. Zie verder voor het invoerings- en overgangsrecht hoofdstuk 12.

Aanbod en systematiek

Het aanbod binnen het voortgezet onderwijs is gelijk aan het aanbod in Europees Nederland. Dit betekent dat het in beginsel mogelijk is om in Caribisch Nederland alle vormen van voortgezet onderwijs aan te bieden die in de wet staan. Gelet op het beperkte aantal leerlingen zal dit echter niet voor alle schoolsoorten, en daarbinnen alle leerwegen of profielen, te realiseren zijn. Bij een eventuele uitbreiding van het onderwijsaanbod kan rekening gehouden worden met de behoeftes op de lokale arbeidsmarkt.

Taal en examens

In 2011 bleef de voor Caribisch Nederland gehanteerde instructietaal, examenteal en examenstructuur gehandhaafd. Dit betekent voor Bonaire dat de hoofdregel is dat het Nederlands de instructie- en examenteal in het voortgezet onderwijs is en dat de examenstructuur gelijk is aan die van Europees Nederland. Dit laat onverlet dat het in de praktijk is toegestaan dat een docent af en toe gebruik maakt van het Papiaments voor aanvullende toelichting. Tevens blijft de uitzondering voor de instructietaal (Papiaments) in het praktijkonderwijs, dat geen examens kent. Hierbij blijft het Nederlands als vak behouden.

¹⁵ Stb 2017, 296.

Het onderwijs op de enige school voor voortgezet onderwijs op Saba, de Saba Comprehensive School, waar Engels de instructie- en examentaal is en waar het Engelstalige examen van de Caribbean Examinations Council wordt afgenomen, wordt gerekend tot de andere vormen van voortgezet onderwijs. In de amvb "Tijdelijk besluit Saba Comprehensive School en Gwendoline van Puttenschool BES" wordt deze uitzondering geregeld. Op die manier blijft de situatie van voor 10-10-2010 op Saba gehandhaafd. De inhoud van het verplichte examenvak Nederlands wordt wel versterkt zodat Nederlandstalig vervolgonderwijs ook voor Sabaanse leerlingen toegankelijk blijft.

Per 1 augustus 2015 is ook de enige school voor voortgezet onderwijs op Sint Eustatius, de Gwendoline van Puttenschool, opgenomen in voornoemde amvb. Dit betekent dat de Gwendoline van Puttenschool ook Engels als instructie- en examentaal heeft en het Engelstalige examen van de Caribbean Examinations Council wordt afgenomen.¹⁶ Voor eventueel op Saba en Sint-Eustatius te stichten nieuwe scholen geldt dat ze moeten voldoen aan de bekostigingsvoorwaarden die in deze wet zijn geregeld.

Tekortschieten leerresultaten

In Europees Nederland is een bepaling over minimumleerresultaten als bekostigingsvoorwaarde opgenomen. Deze minimumleerresultaten zijn in Europees Nederland uitgewerkt in een amvb en vervolgens in een ministeriële regeling. In Caribisch Nederland is het leerlingenbestand te klein om de normering van de minimumleerresultaten te onderbouwen met een vergelijking zoals die in Europees Nederland wordt gemaakt tussen scholen met dezelfde schooljaren en met een vergelijkbaar leerlingenbestand. De veranderingen in de inhoud van het onderwijs als gevolg van de transitie in 2010 zijn zodanig dat voornamelijk de ervaring ontbreekt om op basis van de meting van de resultaten een normering vast te stellen. De bepaling over minimumleerresultaten, inclusief de grondslag voor een amvb, wordt dan ook uitgezonderd voor Caribisch Nederland. Ook de uiterste consequentie van ernstig of langdurig tekortschietende leerresultaten, namelijk de mogelijkheid om een school te sluiten worden uitgezonderd voor Caribisch Nederland.

Overigens blijven ook bij het ontbreken van de mogelijkheid om een school te sluiten bij ernstig of langdurig tekortschietende leerresultaten nog voldoende mogelijkheden overeind om slagvaardig op te kunnen treden bij onvoldoende onderwijskwaliteit. Wat betreft de kwaliteit van het onderwijs wordt het toezichtskader van de inspectie ook voor Caribisch Nederland toegepast. De inspectie kan verder prestatieafspraken maken met scholen. De mogelijkheid om bekostiging in te houden of op te schorten is wel van toepassing en ook de aanwijzingsbevoegdheid is van toepassing.

Kerndoelen

Voor de inhoudelijke inrichting van het voortgezet onderwijs op Bonaire geldt dezelfde structuur als die in Europees Nederland geldt. Dit houdt in dat de kerndoelen gelden in de onderbouw en dat de inhoud van het onderwijsprogramma in de bovenbouw en de beroepsopleiding is afgeleid van de eindtermen. De kerndoelen van het Caribische en het Europese deel van Nederland zijn grotendeels identiek zodat het mogelijk is dat leerlingen uit Caribisch Nederland tussentijds makkelijk doorstromen naar een opleiding binnen het Europese deel van Nederland en omgekeerd. Specifiek verschillen de onderdelen E en F van de kerndoelen enigszins ten opzichte van de onderdelen die gelden in Europees Nederland. De culturele en maatschappelijke aspecten van de Caribische regio zijn in de kerndoelen verwerkt, zodat in de onderbouw van het voortgezet onderwijs daaraan aandacht besteed wordt. Papiaments is opgenomen als vak in het vrije deel. Op deze wijze wordt de grondslag voor het examenvak Papiaments gecreëerd. Voor de inhoudelijke inrichting van het voortgezet onderwijs op Saba en Sint Eustatius gelden de vereisten van de Caribbean Examinations Council.

Voorzieningenplanning

De scholen of scholengemeenschappen in Caribisch Nederland die voor bekostiging in aanmerking komen sinds Bonaire, Sint Eustatius en Saba openbare lichamen zijn, zijn via overgangsrecht

¹⁶ De invoering is cohortsgewijs: de eerste leerlingen die op deze wijze examen doen zijn in augustus 2015 begonnen aan het eerste leerjaar van het voortgezet onderwijs.

aangemerkt als scholen in de zin van de WVO BES. Op ieder eiland is één school voor voortgezet onderwijs aanwezig.

Voor de bekostiging van nieuwe scholen hanteert Caribisch Nederland een andere systematiek dan Europees Nederland. Gezien de schaalgrootte van de afzonderlijke eilanden, maar ook gezien de verschillen in schaal tussen Bonaire enerzijds en Saba en Sint Eustatius anderzijds, is het niet mogelijk om de stichtingsnormen zoals die in Europees Nederland gelden ook op Caribisch Nederland toe te passen. De stichtingsnormen hebben primair tot doel een doelmatige verdeling van de onderwijsmiddelen te waarborgen. Nieuw te stichten scholen moeten een zodanige omvang hebben dat zij bedrijfseconomisch kunnen functioneren en voldoende kwaliteit van onderwijs kunnen bieden. Gelet op het spanningsveld tussen enerzijds de vrijheid van stichting, en anderzijds het risico van ondoelmatige besteding van onderwijsgeld, is een bevoegdheid voor de minister opgenomen om scholen voor bekostiging in aanmerking te brengen wanneer blijkt dat deze naar verwachting zal worden bezocht door een aantal leerlingen dat voldoende is om een school van voldoende omvang en kwaliteit in stand te houden. De in de wet neergelegde criteria worden in lagere regelgeving uitgewerkt, om tegemoet te komen aan de specifieke situatie op de verschillende eilanden.

Opheffing van scholen

Ook voor de opheffingsnormen geldt dat deze worden neergelegd in lagere regelgeving. Daarbij wordt aangesloten bij de systematiek die in Europees Nederland geldt, namelijk dat de opheffingsnormen zijn gerelateerd aan de stichtingsnormen.

Nevenvestiging en verplaatsing van vestigingen

Voor Caribisch Nederland is voor nevenvestigingen en verplaatsing van vestigingen een vereenvoudiging aangebracht, in die zin dat er niet zoals in Europees Nederland onderscheid wordt gemaakt tussen tijdelijke en permanente nevenvestigingen. Door de schaalgrootte wordt ieder eiland afzonderlijk als voedingsgebied beschouwd, waarbinnen scholen - om onderwijskundige redenen of redenen van huisvesting - nevenvestigingen kunnen openen, indien het eilandsbestuur daarvoor de huisvesting ter beschikking stelt. Zolang het eilandbestuur voorziet in de huisvesting kunnen scholen hun vestigingen verplaatsen binnen de grenzen van het openbaar lichaam. Op de nevenvestigingen kunnen dezelfde soorten onderwijs worden verzorgd als op de hoofdvestiging.

Geen regionaal plan onderwijs voorziening

In Europees Nederland kunnen bevoegde gezagsorganen samenwerken om het onderwijsaanbod op de vraag van leerlingen, ouders en andere belanghebbenden in het gezamenlijke werkgebied af te stemmen. Die mogelijkheid verkleint de rol van de centrale overheid en vergroot de autonomie van de scholen. De geografische ligging van Caribisch Nederland wijkt zodanig af van die in Europees Nederland dat dat deze mogelijkheden tot voorzieningenplanning niet toepasbaar zijn. Bovendien is er geen sprake van concurrentie van verschillende scholen binnen hetzelfde voedingsgebied. De artikelen die deze regionale samenwerking mogelijk maken zijn daarom niet toepasbaar in Caribisch Nederland.

Huisvesting

Voor Caribisch Nederland is aangesloten bij de uitgangspunten en de verdelingssystematiek van de middelen die gelden in Europees Nederland. Nu ligt echter de overgangsbepaling voorziening in de huisvesting als een schil over de uiteindelijke huisvestingsbepalingen (zie artikel 208 van de WVO BES).¹⁷ Nadat de overgangsbepaling is uitgewerkt, worden de uiteindelijke huisvestingsbepalingen van kracht. Dit betekent dat vanaf dat moment de eilandsraad en het bestuurscollege zorg dragen voor de huisvestingsvoorzieningen op het grondgebied van het openbaar lichaam. Deze huisvesting moet zodanig zijn dat kan worden voldaan aan de redelijke eisen die het onderwijs aan de huisvesting van scholen stelt. Openbaar een bijzonder onderwijs wordt op gelijke voet behandeld.

¹⁷ Wet van 22 februari 2017 tot wijziging van enkele onderwijswetten om deze meer te laten aansluiten bij de Algemene wet bestuursrecht en om de overgangsbepalingen voor onderwijshuisvesting in Caribisch Nederland te verlengen en aanpassing van de Wet studiefinanciering BES om die in overeenstemming te brengen met de uitvoeringspraktijk“(Stb 2017,80; Kamerstukken 34607) en is per 21 april 2017 in werking getreden.

De verdeling van de middelen komt er grosso modo op neer dat het schoolbestuur van het Rijk een normatieve vergoeding ontvangt voor uitvoering van onderhoud aan gebouwen en terreinen.

Aanvraag- en toekenningsprocedure huisvestingsvoorzieningen Caribisch Nederland.

De aanvraag- en toekenningsprocedure voor huisvestingsvoorzieningen is met het oog op het kleine aantal scholen in Caribisch Nederland eenvoudiger dan in Europees Nederland. Zo zal niet eerst een programma huisvestingsvoorzieningen door het bestuurscollege hoeven te worden gemaakt, waarin de aanvragen om huisvesting worden opgenomen die worden beoordeeld op grond van een gedetailleerde eilandelijke verordening. In plaats van het huisvestingsprogramma en de eilandsverordening kunnen scholen die niet door het openbaar lichaam in stand worden gehouden één keer per jaar een aanvraag om een voorziening in huisvesting indienen bij het bestuurscollege. De aanvraag dient vóór 1 september voorafgaand aan het jaar waarop de aanvraag betrekking heeft te zijn ingediend. Het bestuurscollege beslist vervolgens vóór 1 januari van het jaar waarop de aanvraag betrekking heeft. De vereisten waaraan deze aanvraag dient te voldoen, staan in de door de eilandsraad vastgestelde eilandsverordening. De aanvraag kan alleen worden afgewezen op basis van een wettelijke weigeringsgrond, waaronder het door het bestuurscollege vastgestelde bekostigingsplafond. Het bestuurscollege beslist op basis van urgentie welke aangevraagde voorzieningen worden bekostigd indien het bekostigingsplafond onvoldoende is voor alle aanvragen. Alleen in het geval van aanvragen met een spoedeisend karakter is het mogelijk om een aanvraag buiten de termijnen in te dienen die niet enkel kan worden afgewezen vanwege het bereiken van het bekostigingsplafond. Om de hoogte van dat bekostigingsplafond vast te stellen, zal het bestuurscollege overleggen met de schoolbesturen, om te inventariseren welke huisvestingsvoorzieningen nodig zijn. De aanvraag- en toekenningsprocedure is tot slot van overeenkomstige toepassing op openbare scholen die door het openbaar lichaam in stand worden gehouden.

Bestuurlijke en organisatorische structuur

Voor wat betreft de bestuurlijke en organisatorische structuur van een school voor voortgezet onderwijs, zijn de regels gelijk aan die voor Europees Nederland. Dit houdt onder meer in dat de personeelsstructuur in Caribisch Nederland gelijk is aan die in Europees Nederland. Taken en verantwoordelijkheden van het leidinggevend personeel worden vastgelegd en het bevoegd gezag beschrijft jaarlijks het beleid met betrekking tot de formatie van de verschillende personeelscategorieën van de school. De mogelijkheid om aan het hoofd van een grote of complexe school een centrale directie te plaatsen, is niet van toepassing omdat, gezien de schaalgrootte in Caribisch Nederland, een dergelijke grote of complexe school niet voor zal komen.

Bevoegdheden van leraren

Leraren die op de dag voor de inwerkingtreding van artikel 210 van de WVO BES naar Nederlands Antilliaans recht bevoegd waren, en onderwijs geven op een school voor voortgezet onderwijs in Caribisch Nederland, behielden hun bevoegdheden onder de WVO BES en ook onder deze wet. Ook studenten die voor de inwerkingtreding van de WVO BES zijn begonnen aan een lerarenopleiding en die binnen vijf jaar na die inwerkingtreding hun onderwijsbevoegdheid hebben behaald, werden net als zittende bevoegde leraren benoembaar in Caribisch Nederland. Nadat de WVO20xx in werking is getreden kunnen alleen nog leerkrachten aangesteld worden die voldoen aan de benoemingsvereisten. Dit betekent dat nieuw aan te stellen leraren aan de Europees Nederlandse bekwaamheidseisen moeten voldoen. Op deze wijze is uitwisseling van leerkrachten op de BES-eilanden onderling, maar ook met Europees Nederland, eenvoudiger. Zittende leraren die op de dag voor de inwerkingtreding van artikel 211 van de WVO BES niet in het bezit waren van een bevoegdheid volgens het toen geldende Antilliaanse regelgeving moesten binnen een termijn van vijf jaar over een bevoegdheid beschikken. Dat betekende dat voor de onbevoegde leraren die voor genoemde inwerkingtreding begonnen waren aan een opleiding die leidt tot een Nederlands-Antilliaanse bevoegdheid, daarna hetzelfde overgangsrecht gold als voor de huidige studenten van de lerarenopleiding. Het is aan de werkgever om er zorg voor te dragen dat leraren aan de bekwaamheidseisen voldoen en indien nodig afspraken te maken over bijscholing.

Zorgstelsel Caribisch Nederland

Leerlingenzorg

In Caribisch Nederland is het, gezien de schaalgrootte, niet haalbaar om een zorgstructuur in te richten volgens de gedetailleerde systematiek van Europees Nederland. Er zijn geen scholen voor speciaal onderwijs zoals die in Europees Nederland zijn geregeld in de Wet op de expertisecentra (hierna: WEC). De gekozen benadering is erop gericht een zo eenvoudig mogelijk wettelijk kader te scheppen waarbinnen het belang van zorgleerlingen zo goed mogelijk wordt geborgd terwijl tegelijkertijd ruimte is voor betrokken scholen om zelf de beste oplossingen te kiezen aansluitend bij de behoefte en schaal van het eiland.

Eerstelijnszorg binnen de school

De scholen hebben de taak om leerlingen met een extra onderwijszorgvraag – de eerstelijnszorg, zoals onder andere praktijkonderwijs en leerwegondersteunend onderwijs – zo veel mogelijk binnen de school op te vangen. Daarbij worden de maatregelen om een goede zorgstructuur te waarborgen door de school in het schoolplan vastgelegd. Uitvoering van de eerstelijnszorg vindt door en in de school plaats. Het bevoegd gezag van een school bepaalt, in overleg met de ouders, of een leerling in aanmerking komt voor zorg en stelt een handelingsplan op. Voor de eerstelijnszorg ontvangen de scholen een nader te bepalen toeslag die aan het bedrag van de lumpsum wordt toegevoegd.

Tweedelijnszorg in het expertisecentrum onderwijszorg

Daarnaast wordt per eiland een aanbod van specialistische deskundigheid georganiseerd in de vorm van een "expertisecentrum onderwijszorg" (EOZ), waarvan scholen voor primair onderwijs, scholen voor voortgezet onderwijs en instellingen voor beroepsonderwijs (hierna: instellingen) gebruik kunnen maken. Het EOZ is een rechtspersoon die deskundige ondersteuning kan bieden aan leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte. In eerste instantie zal het EOZ vooral ondersteuning bieden aan leerlingen binnen een school. Voorts kunnen leerlingen worden opgevangen binnen het EOZ indien deze leerlingen niet kunnen worden opgevangen binnen het voortgezet onderwijs. Het EOZ kan tijdelijk of voor langere tijd zorg dragen voor de opvang van zorgleerlingen (het gaat hierbij om leerlingen en deelnemers uit de sectoren primair onderwijs, voortgezet onderwijs of middelbaar beroepsonderwijs). Hoofdstuk 11 biedt scholen de ruimte om hiertoe zelf de optimale vorm te vinden. Er kan bijvoorbeeld binnen het samenwerkingsverband een lokaal door een van de scholen beschikbaar worden gesteld. Het EOZ huurt dan deze locatie. Daarnaast kunnen scholen gezamenlijk een leerkracht per onderwijssoort inhuren of detacheren vanuit een van de deelnemende scholen of instellingen. Het EOZ is verantwoordelijk voor de zorgaspecten. Leerlingen blijven ingeschreven bij de school, die verantwoordelijk blijft voor het onderwijs en de voorzieningen die daarbij horen.

Handelingsplan

Dat een leerling niet binnen de school kan worden opgevangen moet blijken uit het handelingsplan van de betrokken leerling, dat altijd in overeenstemming met de ouders wordt vastgesteld. Hierbij zijn een diagnose van een hiervoor gekwalificeerde expert en – indien relevant – resultaten van gevalideerde testen en/of toetsen noodzakelijk. Hiervoor gaat het initiatief uit van het bevoegd gezag.

Samenwerkingsverband

Per eiland is, om de zorgstructuur goed te laten functioneren, één samenwerkingsverband ingericht, waarin het expertisecentrum onderwijszorg, scholen voor primair en voortgezet onderwijs en instellingen samenwerken. In het samenwerkingsverband worden afspraken gemaakt over het geheel van zorgvoorzieningen zodat zoveel mogelijk leerlingen een ononderbroken onderwijsloopbaan kunnen doorlopen. In de eerste plaats worden afspraken gemaakt over de zorg voor leerlingen en deelnemers met een specifieke onderwijsbehoefte, die binnen een school of instelling deelnemen aan het onderwijs (eerstelijnszorg). In de tweede plaats worden er binnen het samenwerkingsverband afspraken gemaakt over de zorg voor en het onderwijs aan leerlingen en deelnemers die niet binnen een school of instelling onderwijs kunnen ontvangen. Deze leerlingen krijgen onderwijs binnen het expertisecentrum onderwijszorg, dat verantwoordelijk is voor de gespecialiseerde tweedelijnszorg. Verder spreken de partijen in het samenwerkingsverband af wie welk onderwijs verzorgt voor leerlingen en deelnemers die dat onderwijs moeten krijgen in het expertisecentrum onderwijszorg. De afspraken betreffen ook de toerekening van kosten als

bijvoorbeeld een leraar van de ene school in het expertisecentrum onderwijszorg lesgeeft aan een leerling van een andere school. Deze afspraken worden neergelegd in een eilandelijk zorgplan.

Eilandelijk zorgplan

In het eilandelijk zorgplan worden naast afspraken over de eerste- en tweedelijnszorg ook de activiteiten van het expertisecentrum onderwijszorg en de partijen in het samenwerkingsverband, de beoogde resultaten en procedures om die resultaten te bereiken, beschreven. Het eilandelijk zorgplan wordt, gezien de bevoegdheden die de inspectie heeft ten aanzien van het onderwijs dat wordt gegeven aan leerlingen en deelnemers met een specifieke onderwijsbehoefte, jaarlijks toegezonden aan de inspectie.

Subsidie aan het EOZ

De WVO kent een bekostigingsgrondslag voor de bekostiging van taken van het EOZ in het kader van leerlingen, zoals onderwijsondersteunende activiteiten, het verzorgen van ambulante begeleiding, het verrichten van handelingsgerichte diagnostiek of het geven van advies (artikel 11.24).

Toezicht op onderwijs binnen het EOZ

De inspectie houdt vanuit haar bevoegdheden ten aanzien van scholen toezicht op de kwaliteit van het onderwijs dat binnen het EOZ wordt aangeboden. De inspectie is hiervoor bevoegd, omdat het bevoegd gezag van een school waarbij de betreffende leerling is ingeschreven verantwoordelijk blijft voor het onderwijs dat deze leerling ontvangt.

Toezicht op overige taken van het EOZ

Het EOZ ontvangt subsidie. In een ministeriële regeling zijn voorschriften opgenomen waaraan het EOZ moet voldoen. Het gaat hier bijvoorbeeld om het verstrekken van inlichtingen, gegevens en bescheiden, het opstellen van een begroting en een jaarplan en het uitbrengen van een jaarverslag en jaarrekening. Artikelen uit de titels 4.1 en 4.2 van de Awb en de artikelen 4 tot en met 10 van de Wet overige OCW-subsidies over het verlenen, vaststellen, intrekken en terugvorderen van de subsidie zijn van toepassing op de subsidie aan het expertisecentrum onderwijszorg. Voor het toezicht op de taken van het EOZ kan de minister een ambtenaar aanwijzen. Indien blijkt dat het expertisecentrum onderwijszorg zijn taken ernstig verwaarloost, kan de minister maatregelen treffen. Als ultimum remedium kan de minister de door hem afgegeven aanwijzing intrekken. Dit houdt in dat de rechtspersoon niet meer in aanmerking komt voor de subsidie en dat de minister een andere rechtspersoon zal aanwijzen.

Gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid

De bepalingen uit de WVO 20xx met betrekking tot het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid zijn niet van toepassing in Caribisch Nederland. De problematiek rond taalachterstanden verschilt teveel van de Europees Nederlandse situatie.

Toepasselijkheid van het Caribisch Nederlandse en Europees Nederlandse bestuursrecht

In Caribisch Nederland geldt de Wet administratieve rechtspraak BES (hierna: WAR BES). Die wet regelt met name het bestuursprocesrecht voor de Caribisch Nederlandse belanghebbenden. Tegen een beschikking van een bestuursorgaan kan rechtsbescherming worden ingeroepen conform de procedures die zijn neergelegd in de WAR BES. Dat geldt ook voor de beschikkingen die worden genomen op grond van de WVO 20xx en nu nog de WVO BES. Ook het in jurisprudentie van het Gerecht in eerste aanleg en in de jurisprudentie van het Gemeenschappelijk Hof van Justitie van Aruba, Curaçao en Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba gevormde ongeschreven materiële bestuursrecht is van toepassing.

Voor de in Europees Nederland huizende bestuursorganen geldt de Awb in beginsel niet ten aanzien van hun handelen in Caribisch Nederland. Om voor bijvoorbeeld subsidies en toezicht toch een juridisch kader te kunnen hanteren, wordt in diverse bijzondere BES-wetten bepaald dat de betreffende artikelen uit de Awb van toepassing zijn. Dat was het geval in de WVO BES en dat wordt nu overgenomen in de WVO 20xx. Waar het dus gaat om rechtsbescherming en het materiële bestuursrecht is het recht van de WAR BES van toepassing. Waar dat expliciet is bepaald,

gelden voor het handelen ten aanzien van de scholen voor voortgezet onderwijs in Caribisch Nederland daarnaast nog enkele bepalingen uit de Awb.

Hoofdstuk 12. Overgangsrecht

In hoofdstuk 12 wordt uiteindelijk al het invoerings- en overgangsrecht voor het voortgezet onderwijs samengebracht dat nog relevant is. Bij het opnemen van overgangsrecht is de chronologie bepalend. Voor hoofdstuk 12 worden de Overgangswet W.V.O. (1967) en de oorspronkelijke WVO (1963), alsmede alle wijzigingswetten tot en met nu met betrekking tot de WVO, onder de loep genomen. Uitgewerkte overgangsbepalingen uit de diverse wijzigingswetten worden geschrapt; de overgangsbepalingen die nog niet zijn uitgewerkt worden eveneens in hun oude vorm geschrapt, maar tegelijkertijd materieel overgezet naar dit nieuwe hoofdstuk. Deze actie betekent voor de gebruikers een verbetering, omdat de nog geldende invoerings- en overgangsbepalingen voor het voortgezet onderwijs nu allemaal in de WVO 20xx worden opgenomen en dus eenvoudiger te vinden zijn. Daarmee wordt bereikt dat bij de raadpleging van de geldende regelgeving voor het voortgezet onderwijs in een oogopslag kan worden gezien welke bijzondere regelingen daarbij van kracht zijn. Tevens worden alle artikelen voorzien van een toelichting.

In dit wetsvoorstel wordt hoofdstuk 12 slechts zeer beperkt gevuld. Dit wetsvoorstel bevat alleen het invoerings- en overgangsrecht dat voortvloeit uit het schrappen van bepaalde artikelen uit de WVO.

Met de Invoerings- en aanpassingswet WVO 20xx zal in elk geval worden ingevoegd:

- het nu al in de WVO (zie titel IVE) en in de WVO BES (zie Titel VI) opgenomen overgangsrecht, in geactualiseerde vorm, en
- het overige nog vigerende overgangsrecht uit oude wijzigingswetten van de WVO en de WVO BES dat nog van kracht en relevant is.

Hoofdstuk 13. Slotbepalingen

In dit slothoofdstuk van de wet is allereerst het centrale artikel over de voorhangprocedure opgenomen. In dit artikel zijn alle grondslagen samengebracht van uitvoeringsregels die aan een voorhangprocedure zijn onderworpen. Verder zijn de nog geldende evaluatiebepalingen van diverse wijzigingswetten opgenomen. Een cruciaal artikel is verder dat waarin de WVO en WVO BES worden ingetrokken. Het inwerkingtredingsartikel schrijft voor dat de hoofdstukken van de wet in werking treden op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, waarbij kan worden gedifferentieerd naar hoofdstuk en ook naar onderdelen daarvan. Ook kan bij de inwerkingtreding onderscheid worden gemaakt tussen Europees Nederland en Caribisch Nederland. Het laatste artikel van dit hoofdstuk regelt de citeertitel van de nieuwe wet.

8. Draagvlak

Een ingewikkelde en inmiddels onoverzichtelijke sectorwet wordt grondig aangepakt. Onduidelijkheid over wat nu wel en niet geldt, wordt met het technisch onderhoud van de WVO zoveel mogelijk weggenomen. Met een aantal wijzigingen wordt de wet begrijpelijker. Een heldere wet draagt ook bij aan een consequente handhavingspraktijk. Besturen van scholen (ook buiten het voortgezet onderwijs), schoolleiders, leraren, ouders, leerlingen, DUO, de Inspectie voor het Onderwijs, het CvTE, gemeenten en OCW zelf, hebben met een WVO 20xx een toegankelijker wet tot hun beschikking, die inzichtelijk en overzichtelijk maakt wat ieders rechten en plichten in het voortgezet onderwijs zijn. Uit de internetconsultatie blijkt dat er draagvlak is voor toegankelijker en bruikbaarere wetten van de WVO. Bij de voorbereiding van het groot technisch onderhoud van de WVO is ook de expertise van enkele hoogleraren onderwijsrecht ingewonnen. Hun suggesties zijn ten dele meegenomen in het wetsvoorstel.

9. Administratieve lasten

Met administratieve lasten worden de kosten om te voldoen aan informatieverplichtingen aan de overheid bedoeld, die voortvloeien uit wet- en regelgeving. Het gaat dan om het verzamelen,

bewerken, registreren, bewaren en ter beschikking stellen van informatie. De gevolgen van dit wetsvoorstel voor de administratieve lasten zijn in kaart gebracht met behulp van het standaardkostenmodel (SKM). De wijzigingen zijn technisch van aard en hebben daarom geen betrekking op wijzigingen van de informatieverplichtingen. Het wetsvoorstel heeft dan ook geen effect op het gebied van administratieve lasten.

10. Uitvoering en handhaving

Dit wetsvoorstel is door DUO en de inspectie beoordeeld op uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid. De aandachtspunten die zich ten aanzien van het technisch onderhoud van de WVO met name concentreerden op correcte verwijzingen, verduidelijking van begrippen en de gekozen ordening voor de voorhangbepalingen zijn verwerkt. In hoofdstuk 13 wordt nadere uitleg gegeven over de voorhangbepalingen. Naar het oordeel van DUO en de inspectie is het voorstel uitvoerbaar en handhaafbaar.

11. Financiële gevolgen

Het wetsvoorstel heeft geen financiële consequenties.

12. Advies en Consultatie

In de internetconsultatie is gevraagd of door het voorliggende wetsvoorstel de WVO leesbaarder en bruikbaar is geworden. De respondenten waren allen gematigd positief ten aanzien van het leesbaarder en toegankelijker maken van de WVO. Zij gaven aan met het wetsvoorstel de WVO leesbaarder en bruikbaar te vinden. Ook de geraadpleegde hoogleraren onderwijsrecht kunnen zich vinden in het wetsvoorstel. In een aantal opzichten vinden ze echter dat de ingrepen niet ver genoeg gaan. Ondanks de samenhang tussen de bepalingen in de WPO, WEC en WVO voor passend onderwijs hadden de hoogleraren bij de bepalingen die zien op samenwerkingsverbanden verdergaande aanpassingen voor ogen. Het gaat daarbij om een andere ordening en om redactioneel aangepaste teksten. De bepalingen over de samenwerkingsverbanden zijn echter op vrijwel identieke wijze ook opgenomen in WPO en WEC, en bovendien nog maar relatief kort geleden ingevoerd. Het enkel aanpassen van deze bepalingen in de WVO zou leiden tot inconsistentie en geringere herkenbaarheid van de regels in hun samenhang met WPO en WEC. Het regelcomplex voor passend onderwijs als geheel zou dan aan duidelijkheid inboeten. Een ander punt waar de hoogleraren op wijzen – waarover overigens geen eenstemmigheid in hun commentaar bestaat – is het al dan niet aanpassen van de adressant van de WVO, het bevoegd gezag. Deze voorgestelde aanpassing zou een wijziging betekenen die het karakter van een technische wijziging overstijgt. Het gaat dan om een fundamentele juridische discussie die niet past bij een wetswijziging die geen inhoudelijke consequenties beoogt.

Wat Caribisch Nederland betreft: op 12 oktober 2015 is het rapport van de Commissie evaluatie uitwerking van de nieuwe staatkundige structuur Caribisch Nederland uitgebracht.¹⁸ Het doel van de evaluatie was het analyseren van de wijze waarop invulling is gegeven aan de gemaakte afspraken in de aanloop naar 2010 en in de periode daarna. Het ging erom vast te stellen wat er is bereikt, hoe de wetgeving en het bestuur hebben gefunctioneerd en in kaart te brengen wat de gevolgen van de transitie zijn geweest voor de bevolking. In het rapport is een paragraaf gewijd aan de ontwikkelingen in het onderwijs op Bonaire, Sint Eustatius en Saba.¹⁹ Geconcludeerd wordt dat de consultatie van de eilanden over voorgenomen regelgeving en beleid, in ieder geval in het begin, gebrekkig is geweest en dat er op bepaalde terreinen vooruitgang zichtbaar is.²⁰ Voor dit wetsvoorstel is ernaar gestreefd het proces van consultatie zorgvuldig in te richten. Daarbij is in een vroeg stadium overleg geweest met de openbare lichamen van Caribisch Nederland en is het

¹⁸ Rapport van de Commissie evaluatie uitwerking van de nieuwe staatkundige structuur Caribisch Nederland (Commissie Spies): Vijf jaar verbonden: Bonaire, Sint Eustatius, Saba en Europees Nederland.

¹⁹ Paragraaf 5.5, pag. 66-68.

²⁰ Paragraaf 7.4, pag. 102-103.

wetsvoorstel formeel ter consultatie voorgelegd. De consultatie heeft geen concrete wijzigingen van het wetsvoorstel tot gevolg gehad.

Op 3 oktober 2017 heeft de Onderwijsraad advies uitgebracht over het wetsvoorstel. In algemene zin is de raad positief over de voorgestelde herziening van de WVO. Hij onderschrijft het uitgangspunt van de modernisering, om meer helderheid en structuur te bieden in de wet. Het wetsvoorstel zorgt voor een meer overzichtelijke en modernere wet. De raad is echter wel van mening dat het wetsvoorstel meer in lijn gebracht moet worden met het doel van de modernisering; een louter technische wijziging. Daartoe doet de raad een drietal aanbevelingen die verwerkt zijn in het wetsvoorstel.

Aanbeveling 1: beperk de doelstelling van het wetsvoorstel tot technische verbeteringen en een herordening. In het wetsvoorstel zoals voorgelegd aan de Onderwijsraad was naast het primaire doel ook het verminderen van de ervaren regeldruk als doel opgenomen. De raad wijst erop dat er geen directe relatie is aangetoond tussen het toenemen van gebruikersgemak en het verminderen van ervaren regeldruk. De raad geeft aan dat regeldruk een complex fenomeen is dat van meer factoren afhangt dan de sectorwetgeving. Ervaren regeldruk is inderdaad moeilijk vatbare materie waar de meningen danig over verschillen. De aanbeveling van de raad is ter harte genomen en de doelstelling van de modernisering is beperkt tot de technische verbetering en de herordening van de wet.

Aanbeveling 2: zorg voor een goed evenwicht tussen juridische juistheid en begrijpelijkheid voor gebruikers. De raad wijst op het gevaar dat taalkundige aanpassingen in het wetsvoorstel tot wijziging van de inhoudelijke betekenis van de bepalingen kunnen leiden. Datzelfde geldt voor het herordenen van bepalingen en het actualiseren van de toelichtingen van bepalingen. Ook deze aanbeveling van de raad is ter harte genomen. Het wetsvoorstel is nogmaals grondig tegen het licht gehouden. Met betrekking tot de ordening wordt vastgehouden aan het onderscheid openbaar en bijzonder onderwijs en bekostigd en niet-bekostigd onderwijs. Waar het om taalgebruik of toelichting gaat, vormen de oorspronkelijke toelichtingen, parlementaire geschiedenis en jurisprudentie – indien aanwezig – het afwegingskader om te komen tot technisch gemoderniseerde teksten van bepalingen en toelichtingen.

Aanbeveling 3: zorg dat de regelgeving voor Caribisch Nederland geen inhoudelijke wijzigingen omvat. De raad meent dat met de WVO 20xx een aantal inhoudelijke wijzigingen voor Caribisch Nederland wordt bewerkstelligd. Dat is nadrukkelijk niet het geval. Vanwege de tot nu toe gehanteerde techniek worden inhoudelijke wijzigingen voor Caribisch Nederland geregeld door met een Koninklijk Besluit een aantal reeds beschreven bepalingen in de WVO BES apart in werking te laten treden. Dat maakt meteen de omslachtigheid van het gehanteerde systeem duidelijk. Het laatste KB dateert van 1 augustus 2017. De WVO 20xx incorporeert enkel de uitzonderingsbepalingen voor Caribisch Nederland in hoofdstuk 11, zonder dat dit inhoudelijke gevolgen heeft.

13. Invoerings- en overgangsrecht en inwerkingtreding

Waar nu het invoerings- en overgangsrecht zeer verspreid is geregeld, als apart onderdeel van wetsvoorstellen, voorziet de WVO 20xx in een eigen hoofdstuk invoerings- en overgangsrecht. Dit hoofdstuk bevat (straks) al het geldende invoerings- en overgangsrecht, dus ook dat van eerdere wijzigingswetten.

Dit wetsvoorstel strekt tot het technisch onderhoud van de WVO. Tegelijkertijd is gewerkt aan een Invoerings- en aanpassingswet WVO 20xx, waarmee wordt voorzien in de aanpassing van alle wetten die naar de WVO 20xx verwijzen. Het overgangsrecht dat gedurende de afgelopen decennia is opgebouwd wordt bekeken op zijn actuele waarde. De verwachting is dat bijna al het overgangsrecht zal zijn uitgewerkt en met de eerdergenoemde Invoerings- en aanpassingswet WVO 20xx kan worden geschrapt. Het overgangsrecht waarvan de geldigheid moet worden gecontinueerd, zal door middel van die wet worden ingevoegd in hoofdstuk 12 van de WVO 20xx.

In de bijlagen zijn transponeringstabellen opgenomen van de WVO en de WVO BES naar de WVO 20xx en omgekeerd. In de transponeringstabellen wordt een toelichting gegeven op artikelen uit de WVO of WVO BES die niet meer in de WVO 20xx worden opgenomen.

In de citeertitel staat "20xx" voor het jaartal van publicatie in het Staatsblad.

ARTIKELSGEWIJS

HOOFDSTUK 1. ALGEMEEN

Artikel 1.1. Begripsbepalingen

Doelstelling van deze herziening van de WVO is vooral het leesbaarder en toegankelijker maken van de wettekst. Een mogelijkheid om dat te realiseren is het formuleren van kortere zinnen. Daartoe worden enkele (bestaande) begrippen omschreven, waardoor niet elke keer de tekst in een artikel hoeft te worden herhaald. Nieuwe definities zijn geen nieuwe begrippen ten opzichte van de WVO. Hierdoor vindt geen inhoudelijke wijziging plaats. Ook wordt meer gebruik gemaakt van afkortingen. Daarnaast zijn de begrippen, onder meer vanwege hun grote aantal, in alfabetische volgorde geplaatst. Daarbij is gekozen voor een opsomming zonder nummering of letteraanduiding, opdat latere wijzigingen eenvoudiger kunnen worden aangebracht.²¹

Veruit de meeste begripsbepalingen verwijzen naar een wettelijke bepaling (binnen deze wet of daarbuiten) of regeling, waar het begrip invulling krijgt. Of zij geven – als het begrip een afkorting is – aan waar de afkorting voor staat, soms gecombineerd met een verwijzing. Zie voor de betekenis van de verwijzende begripsbepalingen de toelichtingen bij de wettelijke bepalingen of regelingen waarnaar deze begripsbepalingen verwijzen.

Ook bevat artikel 1.1 enkele begripsbepalingen met een inhoudelijk karakter. Deze begripsbepalingen worden hierna waar nodig toegelicht. De zinsnede "tenzij anders is bepaald" in de aanhef is opgenomen omdat begrippen op bepaalde plaatsen in de wet een andere betekenis hebben. Zo wordt op sommige plaatsen in de wet verwezen naar scholen, bevoegde gezagsorganen en samenwerkingsverbanden in het *primair* onderwijs. Deze vallen buiten de begripsomschrijvingen die artikel 1.1 geeft.

Bevoegd gezag

Het besturen en het in stand houden van een school moeten van elkaar worden onderscheiden. Het bevoegd gezag bestuurt de school. De wettelijke voorschriften richten zich tot dan ook tot het bevoegd gezag. In artikel 1.1 wordt voor elk type school (openbaar, bijzonder, samenwerkingsschool) geregeld wie het bevoegd gezag is.

Bij *openbare scholen* (onderdeel a) is het bevoegd gezag:

- het college van burgemeester en wethouders, tenzij de gemeenteraad anders bepaalt; de gemeenteraad kan besluiten dat de gemeenteraad zelf of een bestuurscommissie als bedoeld in artikel 83 van de Gemeentewet fungeert als bevoegd gezag;
- het orgaan dat bevoegd is volgens de gemeenschappelijke regeling waarbij het openbaar lichaam, dat de school in stand houdt, is ingesteld;
- de openbare rechtspersoon die de school in stand houdt; of
- de stichting die de school in stand houdt. Het kan hierbij gaan om een stichting voor openbaar onderwijs (artikel 3.10) of een stichting voor openbaar en bijzonder onderwijs (artikel 3.16).

Bij *bijzondere scholen* (onderdeel b) is de privaatrechtelijke rechtspersoon die de school in stand houdt, zoals een vereniging of stichting, het bevoegd gezag. Ook een natuurlijke persoon kan bevoegd gezag zijn van een bijzondere school. In de praktijk gaat het hier dan om niet bekostigde scholen.

²¹ Aanwijzingen voor de regelgeving nummer 3.59, derde lid.

Bij *samenwerkingsscholen* (onderdeel c) is de stichting die de school in stand houdt, het bevoegd gezag.

Instandhouding

Instandhouding betekent het privaatrechtelijk beheer van de school. Hiermee wordt bedoeld: de vermogensrechtelijke zeggenschap over, en aansprakelijkheid voor, de school. De instantie die in stand houdt is de eigenaar of anderszins zakelijk gerechtigde van de school en van de middelen die door de overheid zijn toegekend.²² Uit de begripsbepalingen van "*openbare school*" en "*bijzondere school*" in artikel 1.1 blijkt wie de school in stand houdt. Een openbare school wordt door een gemeente, openbaar lichaam, openbare rechtspersoon of stichting in stand gehouden. Een bijzondere school wordt in stand gehouden door een natuurlijke persoon of een privaatrechtelijke rechtspersoon. Een bekostigde bijzondere school kan alleen door een privaatrechtelijke rechtspersoon in stand worden gehouden (zie artikel 4.1, tweede lid). Een niet bekostigde bijzondere school kan ook door een natuurlijke persoon in stand worden gehouden. Een samenwerkingsschool, ten slotte, wordt in stand gehouden door een stichting (zie artikel 3.22).

Cursusduur, leerjaar en schooljaar

De onderwijsprogramma's in het vwo, havo, mavo en vbo (niet het praktijkonderwijs) hebben elk een eigen cursusduur, uitgedrukt in een vast aantal zogenaamde leerjaren (zie paragraaf 1 van hoofdstuk 2). Een leerjaar is de eenheid waaruit de cursusduur is opgebouwd. Het vwo bijvoorbeeld heeft een cursusduur van zes leerjaren. Elk leerjaar loopt van 1 augustus tot en met 31 juli. Uitgangspunt is dat voor de leerlingen die een bepaald onderwijsprogramma volgen, het aantal te volgen leerjaren (dus: aantal jaren te ontvangen onderwijs) gelijk is. Het leerjaar is een nominale eenheid. De begripsbepaling staat er niet aan in de weg dat individuele leerlingen in bepaalde gevallen een curriculum volgen waarbij bijvoorbeeld een leerjaar eerder wordt afgesloten dan normatief het geval zou zijn. Nu het praktijkonderwijs geen cursusduur kent, is daar evenmin sprake van leerjaren. Het praktijkonderwijs is niet ingedeeld in leerjaren, omdat de inhoud, zwaarte en duur van het onderwijsprogramma daarvoor te individueel zijn bepaald. Er is geen algemene norm voor alle leerlingen. Het praktijkonderwijs kent als enige onderwijssoort daarom ook geen algemene cursusduur. Voor de duidelijkheid is nu ook het begrip "*cursusduur*" in de definitiebepaling opgenomen. Daaruit blijkt dat de jaren van de cursusduur bestaan uit leerjaren.

Het schooljaar is de 'kalendertijd' die feitelijk is gemoeid met het verzorgen van onderwijs, en niet de tijd waaruit de cursusduur is opgebouwd waarmee het programma is gemoeid. Het aantal schooljaren waarin individuele leerlingen een bepaald onderwijsprogramma volgen, kan overigens verschillen van de in leerjaren geprogrammeerde tijd, afhankelijk van het tempo van de leerling (doubleren of niet; zakken voor het eindexamen of niet).

Fusies

Om een zo herkenbaar mogelijk begrippenkader te kunnen hanteren is er in de wet op de fusietoets in het onderwijs voor gekozen om de verschillende modaliteiten van fusie homogeen te omschrijven voor alle sectoren.²³ De begrippen "*institutionele fusie*" en "*bestuurlijke fusie*" zijn toen geïntroduceerd in de sectorwetten. Bepaalde samenwerkingsvormen zoals de *personele unie* - waarbij dezelfde personen deel uit maken van verschillende besturen - vallen niet onder het begrip fusie. Reden om deze modaliteiten niet op te nemen in de wet op de fusietoets in het onderwijs, was dat dergelijke samenwerkingsvormen (relatief eenvoudig) omkeerbaar zijn.

Bij *splitsing van scholen en scholengemeenschappen* moet er onderscheid worden gemaakt tussen "*afsplitsing*" en de zogenaamde "*celdeling*". Bij afsplitsing kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een scholengemeenschap voor vwo en havo die wordt opgesplitst in een vwo-school en een havo-school. Dit is geen fusie en hoeft niet te worden voorgelegd aan de minister. Maar als één (of beide) van de afgesplitste scholen wordt overgedragen aan een andere rechtspersoon, is sprake

²² C.A.J.M. Kortmann, B.P. Vermeulen en P.J.J. Zoontjens, *De Awb en de bijzondere wetgeving*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers, p. 75-76.

²³ Stb. 2011, 95.

van een bestuurlijke fusie en die behoeft wel de instemming van de minister. Hetzelfde geldt als één (of beide) van de afgesplitste scholen wordt samengevoegd met een andere school. Dan is sprake van een institutionele fusie die alleen met instemming van de minister kan worden gerealiseerd. Bij de "celdeling" moet worden gedacht aan de situatie waarbij een vwo-school wordt 'gedeeld'; na de "deling" zijn er twee vwo-scholen. Dit valt ook buiten de definitie van fusie, maar zodra één of beide scholen worden overgedragen of samengevoegd is er sprake van een fusie, die de instemming behoeft van de minister.

In de begripsbepaling van "bestuurlijke fusie" zijn twee uitzonderingen geformuleerd op de begripsomschrijving van bestuurlijke fusie. In *onderdeel a* is een uitzondering geformuleerd ten aanzien van een bestuurlijke overdracht door een gemeenteraad die resulteert in verzelfstandiging van het openbaar onderwijs in die gemeente, waarbij de betrokken openbare school of scholen onder één openbare rechtspersoon of stichting worden gebracht. Indien hierbij slechts één gemeenteraad is betrokken - een zogenaamde één-op-één overdracht - neemt de bestuurlijke omvang niet toe. Er is dan geen sprake van een bestuurlijke fusie als bedoeld in het eerste lid. De verzelfstandiging van het openbaar onderwijs door *verschillende* gemeenteraden, waarbij de betrokken scholen onder één stichting of openbare rechtspersoon worden gebracht, wordt wel als een fusie aangemerkt, omdat de bestuurlijke omvang dan toeneemt.

Onderdeel b heeft betrekking op de overdracht van de instandhouding van een bijzondere school bij splitsing van de rechtspersoon die deze school in stand houdt. In de memorie van toelichting op de wet op de fusietoets in het onderwijs was al aangegeven dat splitsing van een rechtspersoon buiten het fusiebegrip valt.²⁴ Omwille van de duidelijkheid van de normering is deze uitzondering nu in de wet opgenomen.

Splitsing is mogelijk in twee vormen: zuivere splitsing en afsplitsing. Bij zuivere splitsing draagt de splitsende rechtspersoon zijn gehele vermogen over aan ten minste twee verkrijgende rechtspersonen en houdt daarmee op te bestaan. Bij afsplitsing wordt een deel van het vermogen overgedragen aan ten minste één verkrijgende rechtspersoon. De splitsende rechtspersoon blijft bestaan en behoudt het resterende gedeelte van het vermogen. In de akte van splitsing dient te worden aangegeven of de voortbestaande splitsende rechtspersoon dan wel één van de verkrijgende rechtspersonen de school in stand zal houden (zie artikel 3.31, zevende lid).

- Indien een *verkrijgende rechtspersoon* de school in stand zal houden, is sprake van een overdracht van de instandhouding van een school en in beginsel dus van een bestuurlijke fusie. *Onderdeel b* zondert deze overdracht echter uit van het begrip bestuurlijke fusie.
- Indien de *voortbestaande splitsende rechtspersoon* de school in stand zal (blijven) houden, wordt de instandhouding van de school niet overgedragen. Alleen al om die reden is in zo'n situatie geen sprake van een bestuurlijke fusie.

Gelijksoortige school

Binnen het vbo volgt de leerling na het tweede leerjaar de basisberoepsgerichte leerweg of de kaderberoepsgerichte leerweg. Binnen het mavo volgt een leerling na het tweede leerjaar de theoretische leerweg. De gemengde leerweg bevat zowel elementen van de beroepsgerichte leerwegen als van de theoretische leerweg en is hiermee een tussenvorm tussen mavo en vbo.

Het vbo en het mavo verschillen in dit opzicht van het havo en het vwo. In het vmbo volgen leerlingen in de fase van de leerweg, dus vanaf het derde leerjaar, een bepaald profiel, maar het vertrekpunt blijft daar de specifieke leerweg die een leerling volgt. Havo en vwo kennen dit niet: daar word je voor een specifiek leerjaar ingeschreven, niet voor een profieljaar of leerweg. Omdat de leerweg in plaats van de schoolsoort zo onderscheidend is in het vmbo, zijn in deze bepaling naast de formulering 'van dezelfde schoolsoort' ook de woorden 'van dezelfde leerweg' opgenomen.

Onderwijsnummer

Aan leerlingen die van de overheid geen burgerservicenummer hebben gekregen, verstrekt de minister een persoonsgebonden nummer, genaamd onderwijsnummer (zie artikel 8.10). Soms

²⁴ Kamerstukken II 2008/09, 32040, nr. 3, p. 24.

hebben leerlingen geen burgerservicenummer, bijvoorbeeld omdat zij uit het buitenland komen. Bij verdragen is bepaald en Nederland heeft dit uitgevoerd dat elk kind in de leerplichtige leeftijd onderwijs krijgt, ongeacht de status van het kind.²⁵ Ook kinderen in de leerplichtige leeftijd die niet legaal in Nederland zijn, volgen dus onderwijs en krijgen daarvoor een alternatief leerlinggebonden onderwijsnummer. In Caribisch Nederland is het onderwijsnummer het alternatief voor het administratienummer. Zolang het basisregister onderwijs (BRON) niet is ingevoerd voor CN wordt echter nog niet 'handmatig' een onderwijsnummer toegekend.

Onderwijsprogramma

De huidige wet gebruikt op diverse plaatsen de begrippen "onderwijsprogramma" en "ander programmaonderdeel" maar is niet duidelijk genoeg over de inhoud ervan. Daarom is een inhoudelijke begripsbepaling toegevoegd die expliciet voorschrijft welke componenten een onderwijsprogramma kan hebben. Daardoor wordt ook bereikt dat een ander, niet gedefinieerd begrip, helderder wordt: "ander programmaonderdeel". Uit de definitie van "onderwijsprogramma" blijkt immers dat het bij "andere programmaonderdelen" niet gaat om de wettelijk geregelde vakken, om combinatievakken of om schooleigen vakken, maar om iets anders. Denk daarbij aan stages, excursies, godsdienstonderwijs of projectonderwijs.

Van een definitiebepaling van "vakken" is afgezien, enerzijds omdat dit begrip moeilijk in een sluitende omschrijving valt te vatten, en anderzijds vanwege de noodzakelijke dynamiek van dat begrip. Een definitie zou al gauw verstarrend werken in een context die juist ruimte zoekt en nodig heeft. Wel is waar nodig in de memorie van toelichting bij artikelen die spreken van "vakken" verduidelijkt wat daarmee wordt bedoeld.

Onze Minister

De Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media is verantwoordelijk voor het voortgezet onderwijs in het algemeen. Aan agrarische opleidingscentra (aoc's) wordt ook voortgezet onderwijs gegeven, het zogenaamde vbo-groen. Aoc's zijn echter instellingen, geregeld in de WEB. Die wet ressorteert onder de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Vandaar dat in de begripsbepaling een gedeelde verantwoordelijkheid is neergelegd.

Ouders

Het begrip "ouder" in de WVO 20xx is ruimer dan het begrip in het Burgerlijk Wetboek. Zowel natuurlijke ouders en adoptiefouders (in de zin van de artikelen 197 tot en met 232 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek en de artikelen 197 tot en met 232 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek BES), als voogden en verzorgers vallen in deze wet onder het begrip "ouders".

Personeel

Onderdeel a bevat een opsomming van de verschillende categorieën personeelsleden. Met onderdeel b wordt bereikt dat de bepalingen over personeel als hoofdregel ook van toepassing zijn op personen die zijn tewerkgesteld zonder benoeming (uitzendkrachten, gedetacheerden). Een aantal artikelen is echter niet van toepassing op deze personen (zie in dit verband de aanhef van artikel 1.1: "tenzij anders is bepaald"). Welke afwijkingen het betreft, is geregeld in hoofdstuk 3 (Centrale dienst; zie artikel 3.32, derde lid), hoofdstuk 5 (Aftrekposten bekostiging; zie artikel 5.34, eerste lid) en hoofdstuk 7 (Rechtspositie, benoeming in algemene dienst, georganiseerd overleg, akte van aanstelling, akte van benoeming; zie artikel 7.1, tweede lid, waarin is geregeld dat de artikelen 7.34, 7.35, 7.37, 7.39 en 7.40 niet van toepassing zijn op personeel dat zonder benoeming tewerk is gesteld aan de school).

Persoonsgebonden nummer

Het persoonsgebonden nummer van een leerling is zijn burgerservicenummer (BSN) of, als hij geen BSN heeft, het onderwijsnummer dat is toegekend door de minister.

Persoonsgebonden nummer BES

²⁵ Onder andere het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten en het Eerste Protocol bij het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden.

Het persoonsgebonden nummer BES van een leerling is zijn administratienummer of, als hij geen administratienummer heeft, het onderwijsnummer dat is toegekend door de minister.

Scholengemeenschap; verticale scholengemeenschap

Deze begripsbepalingen verduidelijken dat er twee soorten scholengemeenschappen zijn:

- a. scholengemeenschappen die alleen bestaan uit scholen voor voortgezet onderwijs, en
- b. scholengemeenschappen die bestaan uit een of meer scholen voor voortgezet onderwijs en een of meer instellingen voor middelbaar beroepsonderwijs, in de praktijk meestal aangeduid als verticale scholengemeenschappen.

School

Deze begripsbepaling omschrijft scholen als scholen voor voortgezet onderwijs. Het begrip voortgezet onderwijs is ingevuld in de artikelen 1.4 en 2.1. Onder het begrip school wordt in algemene zin begrepen een instelling waar onderwijs wordt gegeven. In meer specifieke zin zijn er verschillende invalshoeken om het begrip school te omschrijven. Het begrip school vormt in de wet het aangrijpingspunt voor het bestuur van een rechtspersoon om een verzoek in te dienen om in aanmerking te komen voor bekostiging voor de schoolsoort waarin men onderwijs wil verzorgen en voor het verzorgen van het onderwijs in één gebouw. Deze school wordt in de administratie aangeduid met een zogenoemd brin-nummer. Als de school uitbreidt met een tweede schoolsoort ontstaat een scholengemeenschap. Als de school uitbreidt met een tweede gebouw ontstaat een nevenvestiging.

Uit het artikel (plaats en context) is duidelijk wat onder het begrip "school" dient te worden verstaan. Het begrip school wordt in de wet gebruikt voor:

- het bevoegd gezag, waarmee wordt bedoeld het bestuur van een school, waaronder begrepen alle vestigingen en alle schoolsoorten die onder hetzelfde BRIN-nummer zijn geregistreerd. Zo wordt in artikel 2.93 bepaald dat het bevoegd gezag van een school een schoolplan opstelt: alle (neven)vestigingen van een BRIN-nummer hebben daarom één en hetzelfde schoolplan;
- de vestiging van een school; in hoofdstuk 4 (Voorzieningenplanning) staat aangegeven wanneer er sprake is van een school of scholengemeenschap, van een hoofdvestiging of een nevenvestiging;
- het schoolgebouw; hoofdstuk 6 (Huisvesting) voorziet in regels voor de eigendom van een schoolgebouw.

Artikel 1.2. Toepassing bepalingen in openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba

Deze wet en de uitvoeringsregels daarvan zijn ook van toepassing in Caribisch Nederland. De bestuursorganen die belast zijn met uitvoering van deze wet, hebben in Caribisch Nederland een andere naam dan in Europees Nederland (bijvoorbeeld het bestuurscollege in plaats van het college van burgemeester en wethouders). Dit artikel is opgenomen om te voorkomen dat in de wettekst steeds beide namen moeten worden vermeld.

Artikel 1.3. Reikwijdte

Doel van dit artikel is om helder aan te geven, op welke scholen de wet van toepassing is. De wet is van toepassing op bekostigde scholen voor voortgezet onderwijs,²⁶ en - gedeeltelijk - ook op niet bekostigde scholen die voortgezet onderwijs verzorgen. *Bekostigde* scholen zijn scholen die voor het verzorgen van onderwijs financiering (bekostiging genoemd) ontvangen van het Rijk; *niet bekostigde* scholen zijn scholen waaraan het Rijk geen financiering verstrekt voor het verzorgen van onderwijs. Die scholen betalen hun onderwijs zelf, meestal uit bijdragen van ouders. Het gaat bij niet-bekostigde scholen in de eerste plaats om scholen als bedoeld in artikel 1, onderdeel b, onder 2, LPW of artikel 1, onderdeel b, onder 2, LPW BES (hierna: B2-scholen). Deze scholen mogen, nadat ze zijn aangewezen door de minister (zie daarvoor hoofdstuk 2, paragraaf 6) examens voortgezet onderwijs afnemen en diploma's uitreiken. In de tweede plaats gaat het om scholen als bedoeld in artikel 1, onderdeel b, onder 3, LPW (hierna: B3-scholen). Deze scholen moeten voldoen aan bepaalde minimumkwaliteitseisen om te gelden als school waar de leerplicht kan worden vervuld. Zo moet het onderwijs in het Nederlands worden gegeven, moet er een

²⁶ Vergelijk artikel 1, onderdeel b, onder 1, van de Leerplichtwet 1969 (B1-scholen).

schoolplan zijn en moet er aantoonbaar aandacht aan de kerndoelen worden besteed. Deze kwaliteitseisen zijn geregeld in artikel 1a1 LPW of artikel 3 LPW BES.

Deze wet is niet van toepassing op scholen als bedoeld in artikel 1, onderdeel b, onder 4, LPW of artikel 1, onderdeel b, onder 4, LPW BES (B4-scholen). De normen waaraan B4-scholen dienen te voldoen, staan in de ministeriële regeling of beschikking waarbij deze scholen worden aangewezen als school in de zin van de LPW.²⁷ Voor de buitenlandse en internationale scholen in Europees Nederland zijn deze normen uitgewerkt in de Regeling aanwijzing internationale en buitenlandse scholen.

De WVO gaf tot nu toe niet expliciet aan welke onderdelen van de wet van toepassing zijn op de B2- en B3-scholen. De WVO 20xx doet dit wel en voorkomt zo interpretatieproblemen.

Eerste lid

Het *eerste lid* verklaart de wet van toepassing op *bekostigde* scholen voor voortgezet onderwijs. Hoofdstuk 2, paragraaf 6, wordt uitgezonderd, omdat die paragraaf alleen geldt voor niet bekostigde scholen respectievelijk scholen als bedoeld in de WEC. Caribisch Nederland kent geen scholen als bedoeld in de WEC.

Tweede lid

Het tweede lid geeft aan dat de artikelen 3.27 (kennisgeving oprichting bijzondere school) en 7.44 (bekwaamheidseisen personeel) alleen van toepassing zijn op *niet bekostigde* scholen.

Derde lid

Het derde lid maakt duidelijk dat de artikelen 2.73 tot en met 2.78, 2.108 en 9.3 gelden voor B2-scholen. Deze artikelen regelen onder meer de verplichtingen waaraan een niet bekostigde school moet voldoen om de bevoegdheid te krijgen, en te behouden, om examens voortgezet onderwijs af te nemen en diploma's uit te reiken. Ook regelen deze artikelen hoe de aanvraagprocedure verloopt en op welke gronden de minister de aanwijzing kan intrekken. Deze artikelen gelden niet voor B3-scholen. Opgemerkt wordt dat in de artikelen 2.73 tot en met 2.78, 2.108 en 9.3 verschillende andere artikelen van deze wet, of onderdelen daarvan, van overeenkomstige toepassing worden verklaard op de B2-scholen (bijvoorbeeld bepalingen over de examens en levering van gegevens aan het basisregister onderwijs). Materieel gezien zijn op B2-scholen dus méér artikelen van toepassing dan alleen de artikelen 2.73 tot en met 2.78, 2.108 en 9.3.

Vierde lid

Onderdeel d ziet op artikel 2.79. Artikel 2.79 regelt dat ook scholen die voortgezet speciaal onderwijs verzorgen door de minister kunnen worden aangewezen als bevoegd om examens voortgezet onderwijs af te nemen en diploma's uit te reiken.

Vijfde lid

Het vijfde lid vermeldt een aantal artikelen die zowel voor bekostigde scholen als niet bekostigde scholen gelden.

Zesde lid

Het zesde lid maakt duidelijk dat deze wet niet van toepassing is op het onderwijs dat wordt gegeven in de genoemde justitiële inrichtingen. Dit lid komt overeen met het huidige artikel 119. De mogelijkheid om bij amvb te regelen dat de WVO wel van toepassing is op deze inrichtingen, wordt op dit moment overigens niet gebruikt.

Zevende lid

Op grond van het zevende lid geldt de wet ook in Caribisch Nederland (Bonaire, Sint Eustatius en Saba), tenzij anders is bepaald. In hoofdstuk 11 wordt bepaald welke onderdelen van de wet niet van toepassing zijn in Caribisch Nederland. Daarbij wordt ook aangegeven hoe het dan wel geregeld is.

²⁷ Zie artikel 1a Leerplachtwet 1969.

Vervallen reikwijdtebepalingen

Artikel 119, eerste lid, en 120 WVO zijn komen te vervallen. Artikel 119, eerste lid, WVO, zondert het militair onderwijs en bepaalde (bedrijfs)opleidingen ter vergroting van de vakbekwaamheid van het personeel, uit van de WVO. Deze vormen van onderwijs vallen op grond van artikel 1.3, in samenhang met de inhoudelijke afbakening van voortgezet onderwijs in de artikelen 1.4 en 2.1, reeds buiten het toepassingsbereik van de wet. Een afzonderlijke bepaling is daarom niet meer nodig.

Artikel 120 WVO bepaalt dat bij twijfel of de WVO van toepassing is op een inrichting van onderwijs, bij koninklijk besluit wordt beslist. Omdat de werkingssfeer van de wet nu duidelijk wordt afgebakend, door middel van de bepalingen in de artikelen 1.3, 1.4 en 2.1, is het niet meer noodzakelijk om de procedure van artikel 120 WVO te handhaven. Die procedure is overigens ook nooit toegepast.

Artikel 1.4. Karakter voortgezet onderwijs

Eerste lid

Dit artikel geeft weer wat de positie en functie van het voortgezet onderwijs in het onderwijsbestel is. Het voortgezet onderwijs volgt op het basisonderwijs en speciaal onderwijs, omvat algemene vorming en bereidt leerlingen voor op het beroepsonderwijs of het hoger onderwijs. Leerlingen in het praktijkonderwijs worden voorbereid op functies op de arbeidsmarkt. Voor alle leerlingen geldt dat het voortgezet onderwijs voorbereidt op deelname aan de maatschappij. Het voortgezet onderwijs heeft drie functies: kwalificatie, socialisatie en vorming. Jongeren worden voorbereid op het vervolgonderwijs en de arbeidsmarkt, ze worden in het voortgezet onderwijs ook toegerust voor en ingewijd in de maatschappij en ze worden er persoonlijk gevormd.

Tweede lid

Dit lid geeft een doelbepaling inzake de ononderbroken ontwikkeling en het afstemmen van het onderwijs op de ontwikkeling van leerlingen op het niveau van de school. Van het bevoegd gezag kan namelijk niet verwacht worden dat zij de ononderbroken ontwikkeling van leerlingen waarborgt.

Het onderwijs moet zodanig ingericht zijn dat leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doorlopen. Dit hangt samen met het aanbod en de verwezenlijking van dat aanbod in de klas en daarbuiten. Het onderwijsaanbod moet zodanig gestructureerd zijn en aangeboden worden dat de leerling zich gedurende zijn of haar schooltijd het totale leerstofaanbod eigen kan maken, op het niveau dat van hem of haar verwacht mag worden. Voor het afstemmen van het onderwijs op de ontwikkeling van leerlingen is inzicht in het niveau van leerlingen cruciaal. Van een inrichting van het onderwijs waarbij leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doorlopen, is geen sprake wanneer leerlingen bijvoorbeeld worden geconfronteerd met activiteiten of onderwijsinhouden die evident niet aansluiten bij hun ontwikkelingsfase of ontwikkelingsniveau.

Artikel 1.5. Aard bepalingen

Dit artikel legt de juridische aard vast van de bepalingen die bij of krachtens deze wet worden vastgesteld. Voor het openbaar onderwijs gelden de bepalingen als (rechtstreeks werkende) regels. Voor het bekostigde bijzonder onderwijs gelden de bepalingen niet als regels maar zijn ze bekostigingsvoorwaarden. Dit laatste is in overeenstemming met de grondwettelijk geborgde vrijheid van onderwijs. Die vrijheid betekent dat het bevoegd gezag van de bijzondere school alleen aan *voorwaarden*, niet aan voorschriften kan worden onderworpen. Houdt het bevoegd gezag zich niet aan de voorwaarden, dan kan dat alleen gevolgen hebben voor de aanspraak op of de hoogte van de bekostiging.

Artikel 1.5 is op dezelfde manier opgezet als artikel 1.10 WHW. De zinsnede "tenzij anders is bepaald" is opgenomen omdat sommige bepalingen alleen van toepassing zijn op openbare scholen, bijvoorbeeld de bepalingen over de stichting en de openbare rechtspersoon voor openbaar onderwijs, of over de algemene toegankelijkheid en levensbeschouwelijke neutraliteit van het openbaar onderwijs. In dat geval zijn de bepalingen alleen regels en niet ook bekostigingsvoorwaarden voor het bijzonder onderwijs. In artikel 1.5 wordt gesproken over "de

bepalingen vastgesteld bij of krachtens deze wet". Op deze manier wordt ook de juridische aard van de uitvoeringsbepalingen expliciet bepaald.

HOOFDSTUK 2. ONDERWIJS

Paragraaf 1. Schoolsoorten, doelen en structuren voortgezet onderwijs

Artikel 2.1. Schoolsoorten voortgezet onderwijs

Eerste lid

In de WVO 20xx worden de diverse vormen van voortgezet onderwijs aangeduid als schoolsoorten. In dit artikel wordt aangegeven welke schoolsoorten er zijn in het voortgezet onderwijs.

Tweede lid

Andere vormen van voortgezet onderwijs dan deze schoolsoorten zijn ook mogelijk. Zie daarvoor artikel 2.91.

Artikel 2.2. Doelen van inrichting voortgezet onderwijs

Dit artikel bevat centrale doelstellingen voor de inrichting van het voortgezet onderwijs. Allereerst de doelstelling "*algemene vorming*", die is overgenomen uit de artikelen over de schoolsoorten vwo, havo, mavo en vbo. Die doelstelling geldt in de praktijk ook voor het praktijkonderwijs en strekt zich in dit artikel nu ook expliciet over dat onderwijs uit, want dit artikel geldt voor "het voortgezet onderwijs". Het onderwijs moet er ook vanuit gaan dat leerlingen opgroeien in een pluriforme samenleving en moet gericht zijn op het bevorderen van actief burgerschap en sociale integratie. Verder legt dit artikel vast dat het onderwijs erop moet zijn gericht dat leerlingen kennis verwerven van en kennismaken met verschillende achtergronden en culturen van leeftijdgenoten. In het schoolplan en in de schoolgids verantwoorden scholen zich over de manier waarop zij invulling geven aan de opdracht om actief burgerschap en sociale integratie te bevorderen.

In een pluriforme samenleving is aandacht voor gedeelde waarden en sociale binding van groot belang. Dat het onderwijs hierin een rol heeft, is verankerd in de bepaling over actief burgerschap en sociale integratie. Onder actief burgerschap worden de bereidheid en het vermogen verstaan om deel uit te maken van de samenleving en daaraan een actieve bijdrage te leveren. Sociale integratie verwijst naar deelname van burgers aan de samenleving, in de vorm van sociale participatie, deelname aan de maatschappij en haar instituties, en bekendheid met en betrokkenheid bij uitingen van de Nederlandse cultuur. Van alle scholen wordt verder verwacht dat zij actief bijdragen aan de ontmoeting van leerlingen met verschillende achtergronden en culturen. De wijze waarop zij daar invulling aan geven verschilt. Scholen kunnen dit bijvoorbeeld organiseren door gezamenlijke deelname aan sportieve en culturele activiteiten, door bezoeken aan bedrijven en maatschappelijke instellingen en door uitwisselingen tussen scholen te organiseren, kortom door hun leerlingen te laten leren in verschillende sociale omgevingen. Scholen hebben een verantwoordelijkheid om recht te doen aan de ontmoetingsfunctie tussen jongeren met leeftijdgenoten uit andere culturen.

Het bevorderen van actief burgerschap en sociale integratie gaat niet alleen over kennisoverdracht maar ook over het aanleren van burgerschapsvaardigheden. Burgerschapsvorming wordt niet gezien als een apart vak, maar kan onderdeel uitmaken van verschillende vakken. Ook kan burgerschapsvorming ontwikkeld worden in bijvoorbeeld de manier waarop de school invulling geeft aan de omgang tussen leerlingen en leraren en door het aanbieden van een maatschappelijke stage.

Artikel 2.3. Doelen openbaar voortgezet onderwijs

In dit artikel wordt geregeld dat het openbaar onderwijs bijdraagt aan de ontwikkeling van leerlingen, waarbij aandacht wordt gegeven aan de godsdienstige waarden, levensovertuiging en maatschappelijke waarden. Er is gekozen voor de term "ontwikkeling" omdat dit een algemeen begrip is waar ook begrippen als vorming en opleiding onder vallen. Op grond van de derde volzin moet openbaar onderwijs worden gegeven met eerbiediging van ieders godsdienst of

levensovertuiging. De achtergrond hiervan is artikel 23, derde lid, van de Grondwet. De term "levensovertuiging" sluit ook bij dat artikel aan.

Artikel 2.4. Voorbereidend wetenschappelijk onderwijs

Dit artikel beschrijft de hoofdkenmerken van de schoolsoort vwo. Ook is geregeld waarop het onderwijs de leerling moet voorbereiden: op aansluitend wetenschappelijk onderwijs. Het vwo is de schoolsoort binnen het voortgezet onderwijs met de langste cursusduur en heeft twee vormen: gymnasium en atheneum. Het gymnasium is een school voor vwo waaraan in elk geval onderwijs in Latijnse taal en cultuur en Griekse taal en cultuur wordt gegeven. De overige scholen voor vwo zijn atheneea. Beide vormen van vwo moeten zes leerjaren hebben. Dat betekent dat het vwo zo moet zijn ingericht dat de gemiddelde leerling niet meer dan zes jaren nodig heeft om het met goed gevolg te kunnen afsluiten. Paragraaf 2 van dit hoofdstuk regelt afzonderlijk de eerste leerjaren en de bovenbouw van het vwo.

Artikel 2.5. Hoger algemeen voortgezet onderwijs

Het havo is het onderwijs dat wordt gegeven aan scholen voor havo. Havo kan daarnaast op dit moment nog worden gegeven aan tweejarige afdelingen havo, verbonden aan scholen voor mavo. Het onderwijs aan deze afdelingen begint na vier leerjaren van het mavo. Het artikel schrijft verder nog voor dat het onderwijs aan scholen voor havo vijf leerjaren beslaat. Dat betekent dat het onderwijs zo moet zijn ingericht dat de gemiddelde leerling niet meer dan vijf jaren nodig heeft om het havo met goed gevolg te kunnen afsluiten. Ook is geregeld dat het havo-onderwijs de leerling moet voorbereiden op aansluitend hoger beroepsonderwijs.

Artikel 2.6. Middelbaar algemeen voortgezet onderwijs

Het mavo is het onderwijs dat wordt gegeven aan scholen voor mavo, in vier leerjaren. Dat betekent dat het onderwijs zo moet zijn ingericht dat de gemiddelde leerling niet meer dan vier jaren nodig heeft om het mavo met goed gevolg te kunnen afsluiten. Ook is geregeld dat het onderwijs de leerling moet voorbereiden op aansluitend beroepsonderwijs of op havo.

Artikel 2.7. Voorbereidend beroepsonderwijs

Het vbo is het onderwijs dat wordt gegeven aan scholen voor vbo, in vier leerjaren. Dat betekent dat het onderwijs zo moet zijn ingericht dat de gemiddelde leerling niet meer dan vier jaren nodig heeft om het vbo met goed gevolg te kunnen afsluiten. Ook is geregeld waarop het onderwijs de leerling moet voorbereiden: op aansluitende vormen van beroepsonderwijs zoals geregeld in de WEB.

Artikel 2.8. Praktijkonderwijs

Eerste lid

Het praktijkonderwijs wordt gegeven aan scholen voor praktijkonderwijs en kent geen leerjaren.

Tweede lid

Dit lid regelt waarop het praktijkonderwijs moet zijn gericht.

Artikel 2.9. Dagscholen; contractactiviteiten

Eerste lid

Het eerste lid legt vast dat de scholen voor voortgezet onderwijs dagscholen zijn. Daaruit volgt dat voortgezet onderwijs grotendeels of geheel buiten de avonduren wordt gegeven.

Tweede lid

Dit lid regelt de contractactiviteiten. Scholen kunnen naast hun gewone taken ook kostendekkende scholingsactiviteiten uitvoeren voor derden. Het kan dan bijvoorbeeld gaan om functiegerichte cursussen, of om lessen in moderne talen. Scholen hoeven voor het aanbieden van zulke activiteiten geen nevenstichting op te richten, maar worden er niet voor bekostigd.

Het tweede lid bevat randvoorwaarden om te voorkomen dat het bekostigde onderwijs wordt benadeeld door contractactiviteiten of dat het particuliere onderwijs er oneigenlijke concurrentie door ondervindt. Onder "derden" worden onder meer particulieren en het bedrijfsleven verstaan. Deze afnemers van de contractactiviteiten bepalen samen met de aanbiedende scholen de inhoud

ervan. De contractactiviteiten moeten verband houden met het gewone onderwijsaanbod van de school, verder bemoeit de overheid zich niet met hun inhoud.

Bij 'geschaad' als bedoeld in het tweede lid, onderdeel c, kan het onder andere gaan om activiteiten die de goede naam van een school aantasten, of om slecht financieel beleid. Omdat zulke situaties (als dat al wenselijk zou zijn) niet in centrale regelgeving zijn vast te leggen, is gekozen voor een algemene formulering. Daarbinnen kan de inspectie, ook kijkend naar de lokale omstandigheden, tot een oordeel komen.

Derde lid

De reden dat programma's en beschrijvingen van contractactiviteiten ter kennis moeten worden gebracht van de inspectie, is dat de inspectie voldoende mogelijkheden moet hebben om toezicht te houden op de uitvoering van de WVO 20xx. Ze bieden de inspectie een belangrijk aanknopingspunt om te beoordelen of de cursussen en werkzaamheden, bedoeld in het tweede lid, verband houden met het onderwijs aan de school en of het belang van het onderwijs aan de school er niet door wordt geschaad.

Paragraaf 2. Inrichting van het voortgezet onderwijs

Artikel 2.10. Reikwijdte

Eerste lid

Dit lid regelt het *uitgangspunt* dat paragraaf 2 geldt voor vwo, havo, mavo en vbo. Door alleen deze schoolsoorten te noemen in dit lid, is geregeld dat paragraaf 2 (in beginsel; zie het tweede lid) niet voor praktijkonderwijs geldt. Voor alle duidelijkheid: het praktijkgerichte onderricht dat onderdeel is van het vbo valt niet onder het begrip "praktijkonderwijs".

Tweede lid

Dit lid regelt wanneer de regels van paragraaf 2 ook gelden voor het praktijkonderwijs: alleen als dat *expliciet* is geregeld.

Artikel 2.11. Instructietaal

Voor Caribisch Nederland wordt in Hoofdstuk 11 deels iets anders geregeld.

Dit artikel regelt het uitgangspunt dat Nederlands de voertaal is van het onderwijs, behalve als er sprake is van een uitzonderingsgrond. De school mag een andere onderwijstaal gebruiken als:

- a. het gaat om onderwijs over die andere taal,
- b. bijzondere omstandigheden dat noodzakelijk maken, of
- c. als de herkomst van de deelnemers daartoe aanleiding geeft.

Een bijzondere omstandigheid kan zijn, de noodzaak om een andere taal te gebruiken vanwege de specifieke aard, inrichting of kwaliteit van het onderwijs. Voor situaties als bedoeld onder b en c moet de school wel een gedragscode vaststellen.

De instructietaal bij toetsen en examens en bij staatsexamens (nu onderdeel van artikel 6a WVO) is geregeld in een afzonderlijk artikel, dat is opgenomen in de examenparagrafen van dit hoofdstuk.

Artikel 2.12. Algemeen doel inrichting voortgezet onderwijs eerste twee leerjaren

Dit artikel gaat over de eerste twee leerjaren van het voortgezet onderwijs. Scholen moeten het onderwijsprogramma zo inrichten dat voor alle leerlingen een doorlopende leerlijn mogelijk is. Leerlingen mogen niet in een fuik lopen door de manier waarop het onderwijssysteem is georganiseerd. Ook om voortijdige schooluitval te voorkomen, moet de weg open blijven voor leerlingen van de onderbouw van het vmbo om over te stappen naar een andere schoolsoort. Omgekeerd moet het mogelijk blijven voor leerlingen in de onderbouw van vwo en havo om over te stappen naar het vmbo. Ook krijgen leerlingen in het havo en vwo na de eerste twee jaar, waarvoor kerndoelen gelden, te maken met een derde jaar zonder kerndoelen, dat toegang moet geven tot de bovenbouw van het havo of vwo (vierde en volgende leerjaar), waarvoor eindexameneisen gelden.

Artikel 2.13. Kerndoelen eerste twee leerjaren

Eerste lid

Dit artikel regelt wat kerndoelen, die bij amvb worden vastgesteld, in essentie zijn.

Tweede lid

De leerjaren voorafgaand aan de profielenfase, vormen de laatste periode in de onderwijsloopbaan met veel gemeenschappelijke onderwijsdoelen: de kerndoelen. De omvang en de formulering van de kerndoelen, die gelden voor de eerste twee leerjaren, moeten het voor alle scholen mogelijk maken om maatwerk te leveren voor leerlingen van de verschillende schoolsoorten (van vbo tot vwo). De functie van de kerndoelen is om het kader aan te geven waarbinnen scholen aanbodkeuzes kunnen maken. Kerndoelen geven de richting aan en moeten kunnen worden vertaald in concrete onderwijsprogramma's op verschillende niveaus en op scholen van alle signatures. De programma's zelf, en niet de kerndoelen, geven vorm aan niveaudifferentiatie. Het uiteindelijke ijkpunt voor de niveaudifferentiatie in de programma's is het eindexamen.

Dit artikel schrijft voor aan welke onderwerpen aandacht moet worden besteed in de kerndoelen. Scholen hebben de ruimte om de kerndoelen in het onderwijsprogramma op verschillende manieren uit te werken. Daarbij kunnen ze zelf de breedte van de programmaonderdelen bepalen: bijvoorbeeld vakken, leergebieden/projecten of geïntegreerd in praktische opdrachten. De leerjaren voorafgaand aan de profielenfase zijn voor leerlingen een belangrijke schakel in de doorlopende leerlijn van primair onderwijs naar vervolgoopleidingen in en na het voortgezet onderwijs, naar de arbeidsmarkt en naar de maatschappij. Naarmate de onderwijsloopbaan vordert, worden de onderwijsprogramma's steeds diverser.

De kerndoelen beschrijven de collectieve ambitie: welke kennis, vaardigheden en inzichten behoren alle jongeren te verwerven? Wat is nodig voor persoonlijk, maatschappelijk en beroepsmatig functioneren van alle leerlingen? De uitgewerkte kerndoelen verwijzen naar drie aspecten van het leven waarop het onderwijs voorbereidt:

- 'Cultureel kapitaal' is nodig voor (levenslange en levensbrede) persoonlijke ontplooiing en ontwikkeling;
- Het verwerven van voldoende 'sociaal kapitaal' is essentieel voor actief burgerschap, integratie en sociale cohesie;
- 'Menselijk kapitaal' heeft betrekking op de inzetbaarheid op de arbeidsmarkt.

Daarnaast brengen kerndoelen tot uitdrukking welke bagage leerlingen nodig hebben voor het vervolg van hun onderwijsloopbaan, om te beginnen in de bovenbouw van het voortgezet onderwijs. Sommige kerndoelen kunnen niet of met moeite worden gerealiseerd in een bepaald didactisch model, maar het is niet de bedoeling dat die kerndoelen dan niet worden aangeboden. Scholen zullen manieren moeten vinden om op een andere manier invulling te geven aan deze kerndoelen: niet de onderwijsmethode maar de kerndoelen en de algemene opdracht aan de school zijn voor alle scholen het uitgangspunt. Daarbij geldt dat de onderbouw voorbereidt op de bovenbouw. Scholen zijn in de gelegenheid om het programma in de onderbouw zo in te richten dat een goede doorlopende leerlijn naar de bovenbouw ontstaat, aangepast aan wat leerlingen nodig hebben in de bovenbouw.

Artikel 2.14. Onderwijsprogramma eerste twee leerjaren

Eerste en tweede lid

Het bevoegd gezag moet een samenhangend en onder zijn verantwoordelijkheid verzorgd onderwijsprogramma voor de eerste twee leerjaren opstellen. Het moet de kerndoelen als uitgangspunt nemen bij het inrichten van het programma en daarbij rekening houden met de verschillen tussen groepen van leerlingen en met behoud van doorstroommogelijkheden.

De eis uit het huidige artikel 11c WVO dat het programma wordt verzorgd "in schooltijd" is vervangen door de regel dat het programma onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag wordt verzorgd.

Derde lid

In het huidige Inrichtingsbesluit WVO en het Inrichtingsbesluit WVO BES zijn regels gesteld over het verzorgen van onderwijs in de eerste twee leerjaren naast het onderwijs dat wordt verzorgd op basis van de kerndoelen. Zie voor de toepassing van dit onderdeel in Caribisch Nederland hoofdstuk 11 van deze wet en het Inrichtingsbesluit WVO BES.

Vierde lid

Op grond van dit lid moet de school de inrichting van de eerste twee leerjaren geordend bijhouden. Dit betekent dat het bevoegd gezag het onderwijsprogramma voor deze leerjaren duidelijk moet beschrijven en documenteren. De school verantwoordt zich daarmee richting de minister en de inspectie. Richting de ouders gebeurt de verantwoording door het uitbrengen van de jaarlijks vast te stellen schoolgids.

Artikel 2.15. Fries eerste twee leerjaren

Eerste lid

Op scholen in de provincie Fryslân moet aandacht worden besteed aan de Friese taal en cultuur. Voor scholen in de andere provincies en in Caribisch Nederland geldt deze verplichting niet. Ter verduidelijking is ingevoegd dat het hier gaat om de eerste twee leerjaren (want alleen voor die leerjaren gelden kerndoelen, zie het huidige artikel 11c, eerste lid, WVO, en artikel 11f, onderdeel b, WVO).

Tweede lid

Dit lid regelt de mogelijkheid van een gehele of gedeeltelijke ontheffing van de verplichting om Fries te geven. Scholen zijn bij een gedeeltelijke ontheffing ontheven van sommige kerndoelen Fries. Zij moeten dan bijvoorbeeld wel lesgeven in de mondelinge beheersing van het Fries, maar niet de schriftelijke beheersing ervan. Door een ontheffing kan het onderwijs beter aansluiten bij de schoolsituatie en de leerlingenpopulatie.

Derde lid

Voor de rechtszekerheid van scholen en ouders is bepaald dat gedeputeerde staten in een beleidsregel ontheffingscriteria moeten vaststellen voor de volledige en gedeeltelijke ontheffing van de plicht om onderwijs te geven in Friese taal en cultuur. Deze criteria worden pas vastgesteld nadat gedeputeerde staten erover hebben overlegd met het Friese onderwijsveld. Door deze overlegverplichting moeten de ontheffingscriteria voldoende draagvlak krijgen in het onderwijsveld, en ook de mening van de ouders weegt daarbij mee.

Artikel 2.16. Vaststelling kerndoelen Fries

Op grond van dit artikel moeten kerndoelen voor Friese taal en cultuur worden vastgesteld. Dat gebeurt in een provinciale verordening van Fryslân zelf. In de provincie Fryslân fungeert het Fries als officiële taal naast het Nederlands. Voordat de provinciale verordening in werking kan treden, en er dus onderwijs op basis van de daarin opgenomen kerndoelen kan worden verzorgd, moet de minister aan de verordening goedkeuring hebben verleend. Het gaat hier om goedkeuring in de zin van de Awb. De "*Lex silencio positivo*" is op de goedkeuring niet van toepassing, de grondwettelijke aspecten van de artikelen over het Fries maken een nadrukkelijk goedkeuringsbesluit nodig. Zie ook hierna bij artikel 2.17.

Artikel 2.17. Gronden onthouden goedkeuring verordening inzake kerndoelen Fries

In een afzonderlijk artikel zijn de regels uit artikel 11e WVO die te maken hebben met goedkeuring en weigering van de verordening waarin de kerndoelen voor Friese taal en cultuur worden vastgesteld bij elkaar geplaatst. De slotzin van artikel 11e, tweede lid, waarin wordt bepaald dat paragraaf 4.1.3.3 van de Awb (over de "*lex silencio positivo*") niet van overeenkomstige toepassing is, is geschrapt, omdat die regel niet nodig blijkt. Reden daarvoor is dat paragraaf 4.1.3.3 alleen van toepassing is als dat expliciet in de wet zo wordt bepaald. Nu de WVO 20xx dat niet bepaalt, geldt die paragraaf dus niet.

Eerste lid

Het eerste lid noemt twee aspecten die de minister in elk geval moet betrekken bij de afweging om al dan niet goed te keuren. Deze aspecten gaan over het draagvlak in het Friese onderwijsveld voor de kerndoelen Fries en over de balans in het curriculum.

Tweede lid

Het tweede lid verplicht gedeputeerde staten tot het verstrekken van gegevens die nodig zijn voor de beoordeling of is voldaan aan de voorwaarden van het eerste lid.

Derde lid

Dit lid concentreert zich op de kerndoelen zelf (anders dan het eerste lid) en noemt vier gevallen die ertoe kunnen leiden dat de minister goedkeuring onthoudt aan de verordening. Het gaat hierbij om gevallen waarin de kerndoelen Fries ten onrechte geen aandacht schenken aan bepaalde verplichte elementen.

Vierde lid

Is de minister van plan om de voorgelegde kerndoelen af te keuren, dan vraagt hij daarover eerst een advies aan de Onderwijsraad. Dat advies wordt binnen zes weken uitgebracht en openbaar gemaakt. Vervolgens kan de minister besluiten om al dan niet goed te keuren. Er is in de goedkeuringsprocedure ruimte voor overleg tussen de minister en de provincie Fryslân.

Vijfde lid

Parlementaire betrokkenheid is gewaarborgd doordat de minister het parlement informeert over zijn voornemen om al dan niet goedkeuring te verlenen aan de door Fryslân voorgelegde kerndoelen. Met het informeren van het parlement en de goedkeuring door de minister is er voor de provinciaal vastgestelde kerndoelen een procedure die waarborgen bevat, vergelijkbaar met die van de nahangprocedure voor de kerndoelen, vastgesteld bij amvb.²⁸ Het advies van de Onderwijsraad waar dit lid over spreekt, zal openbaar worden gemaakt.

Artikel 2.18. Ontheffingen delen onderwijsprogramma eerste twee leerjaren; bijzondere regels

Eerste lid

Leerlingen kunnen ontheffing krijgen voor onderdelen van het onderwijsprogramma voor de eerste twee leerjaren van vwo, havo, mavo en vbo. Het bevoegd gezag kan deze ontheffing na overleg met de ouders aan een individuele leerling geven, zodat de leerling in de daardoor vrijkomende tijd een alternatief programma kan volgen.

Tweede lid

Ook kan voor bepaalde categorieën leerlingen worden afgeweken van een of meer programmaonderdelen of van het onderwijsprogramma en de kerndoelen, bedoeld in artikel 2.14. Zo zijn er leerlingen die vanwege een fysieke beperking niet volledig kunnen deelnemen aan het programma voor lichamelijke opvoeding, dat is gebaseerd op de kerndoelen die hiervoor zijn vastgesteld. Ook maken scholen met internationale schakelklassen (ISK's) of eerste opvang anderstaligen (EOA's) gebruik van deze bevoegdheid om ontheffing te geven voor programmaonderdelen. Zo kunnen ze meer Nederlands geven. In alle gevallen moet daarbij artikel 2.12 worden gerespecteerd, zodat met behoud van de keuzevrijheid van de leerlingen de doorstroming van leerlingen wordt bevorderd naar de daar genoemde leerjaren of profielen.

Derde lid

In dit artikel en het tweede lid, is geregeld dat het bevoegd gezag voor leerlingen die daarvoor in aanmerking komen, bij de inrichting van het onderwijs kan afwijken van een of meer programmaonderdelen of van de regels, bedoeld in artikel 2.14, eerste en tweede lid. De wijze waarop wordt vastgesteld welke categorieën leerlingen hiervoor in aanmerking komen, is niet op wetsniveau geregeld. Het derde lid van artikel 2.18 is de grondslag voor nadere regels hierover. Zie hiervoor artikel 19 van het huidige Inrichtingsbesluit WVO en artikel 16 van het huidige Inrichtingsbesluit WVO BES.

Artikel 2.19. Regels derde leerjaar vwo en havo

²⁸ Zie ook de Aanwijzingen voor de regelgeving, Aanwijzing 2.36.

In plaats van de bepalingen over de eerste twee leerjaren van overeenkomstige toepassing te verklaren op het derde leerjaar, zijn de bepalingen die voor het derde leerjaar gelden, in dit artikel uitgeschreven. Dat maakt het artikel inzichtelijker. De artikelen over de onderwijstijd staan in artikel 2.42, zesde lid, onderdeel a.

Eerste en tweede lid

Dit artikel gaat over het derde leerjaar van het vwo en het havo. Dat is het laatste leerjaar voorafgaand aan de profielenfase (periode van voorbereidend hoger onderwijs). Het artikel is niet van toepassing op het mavo en het vbo, omdat daar de leerwegen (opgebouwd uit profielen) van het derde en vierde leerjaar direct aansluiten op de eerste twee leerjaren.

Het derde leerjaar is een schakel in de doorlopende leerlijn tussen het onderwijsprogramma van de eerste twee leerjaren en de periode van voorbereidend hoger onderwijs. Net als het onderwijsprogramma van de eerste twee leerjaren moet het onderwijsprogramma in het derde leerjaar ervoor zorgen dat leerlingen niet worden beperkt in hun doorstroommogelijkheden naar de profielenfase van het voortgezet onderwijs. Het onderwijsprogramma moet op zo'n manier zijn ingericht dat alle doorstroommogelijkheden voor leerlingen die ook in de eerste twee leerjaren gelden, open blijven.

Derde lid

De hier bedoelde regels over de uitvoering van het eerste en tweede lid kunnen bijvoorbeeld inhouden dat extra verplichte programmaonderdelen kunnen worden aangewezen, zoals een tweede of derde moderne vreemde taal naast Engels, of Grieks of Latijn in het gymnasium (zie het huidige Inrichtingsbesluit WVO en het huidige Inrichtingsbesluit WVO BES). Zie voor de toepassing van dit onderdeel in Caribisch Nederland hoofdstuk 11 van deze wet en het Inrichtingsbesluit WVO BES.

Vierde lid

Dit lid draagt het bevoegd gezag op om over het onderwijsprogramma geordende gegevens beschikbaar te hebben. Daarmee wordt het (horizontale en verticale) toezicht op het onderwijs vergemakkelijkt.

Artikel 2.20. Voorbereidend hoger onderwijs; profielen vwo en havo

Eerste lid

Het eerste lid schrijft voor dat in het vwo en havo de eerste drie leerjaren worden opgevolgd door een periode van voorbereidend hoger onderwijs.

Tweede lid

Het tweede lid regelt de structuur van die periode: de profielen. Profielen zijn 'voorgeprogrammeerde' vakkenpakketten die, als het gaat om vwo en havo, aansluiting geven op bepaalde (groepen van) opleidingen in wo en hbo. Het afzonderlijk omschrijven van de profielenfase als 'periode van voorbereidend hoger onderwijs' neemt niet weg dat er gedurende de hele cursus een doorlopende leerroute is: ook de periode voorafgaand aan de profielenfase is al (mede) gericht op voorbereiding op hoger onderwijs. Het profiel is getypeerd als een samenhangend onderwijsprogramma.

Derde lid

Dit lid regelt de drie uitgangspunten voor de inrichting van elk profiel.

Vierde lid

Dit lid regelt welke vier profielen er zijn en schrijft ook voor dat het bevoegd gezag alle profielen moet aanbieden. Scholen – ook scholen met een klein aantal leerlingen in de periode van voorbereidend hoger onderwijs – mogen zich niet beperken tot minder dan vier profielen. De leerling moet zich kunnen voorbereiden op alle groepen van vervolgoopleidingen. De formulering van het vierde lid brengt tot uitdrukking dat het bevoegd gezag daarvoor verantwoordelijk is. Door te regelen dat het bevoegd gezag van de school alle profielen *aanbiedt* in plaats van in alle gevallen daadwerkelijk *verzorgt*, wordt rekening gehouden met de mogelijkheid dat er voor een profiel

geen leerlingen zijn. Dan zou het te ver voeren om toch het verzorgen van zo'n profiel af te dwingen.

Artikel 2.21. Vmbo

Eerste lid

Na het tweede leerjaar wordt het onderwijs aan mavo en vbo betiteld als "periode van vmbo" (vmbo). Dit is een parallel met vwo en havo, waarbij er na het derde leerjaar een periode van "voorbereidend hoger onderwijs" (vho) is. Het begrip "vmbo" heeft hiermee een duidelijke plaats in de wet gekregen. Dat is in de WVO nog niet voldoende het geval: het begrip wordt pas genoemd in artikel 21 WVO, nadat het onderwijsbouwwerk is beschreven, en heeft daar alleen een 'afgeleide' betekenis: scholen kunnen zich 'school voor vmbo' noemen. Een inhoudelijke wijziging is met het nieuwe artikel niet beoogd: scholen voor mavo en vbo mogen zich vmbo-school noemen (net als nu), maar blijven voor de toepassing van de WVO 20xx formeel scholen voor mavo of vbo. Ze reiken (net als in de WVO is geregeld) een diploma vmbo uit, met vermelding van de leerweg die aan de school voor mavo of vbo is gevolgd. Waar in deze memorie van toelichting zowel scholen voor mavo als scholen voor vbo worden bedoeld, zijn deze samen aangeduid als scholen voor vmbo.

Tweede en derde lid

Deze leden koppelen de afzonderlijke leerwegen aan de schoolsoorten mavo en vbo. Scholen voor vbo verzorgen onderwijs in de basisberoepsgerichte en de kaderberoepsgerichte leerweg. Scholen voor mavo verzorgen onderwijs in de theoretische leerweg.

Vierde lid

De in het tweede en derde lid genoemde leerwegen kunnen rechtstreeks worden gekoppeld aan de schoolsoorten mavo (theoretische leerweg) en vbo (de beroepsgerichte leerwegen). Daarnaast is er echter nog een vierde leerweg. Deze gemengde leerweg bevat zowel elementen van de beroepsgerichte leerwegen als van de theoretische leerweg en is hiermee een tussenvorm tussen mavo en vbo. De gemengde leerweg kan verzorgd worden door (verticale) scholengemeenschappen die zowel mavo- als vbo-onderwijs geven. Bepaalde combinaties van vakken kunnen resulteren in een pakket dat aansluiting geeft op het havo.

Vijfde en zesde lid

Deze leden regelen de toepassing van het vierde lid op verticale scholengemeenschappen met een roc, met een bijzondere regel voor verticale scholengemeenschappen waarvan een aoc onderdeel uitmaakt. Zie ook de definitie van "verticale scholengemeenschap" in artikel 1.1.

Artikel 2.22. Leerwegen en profielen

De beroepsgerichte leerwegen en de gemengde leerweg van het vmbo worden vanaf 1 augustus 2016 met ingang van het derde leerjaar niet meer ingericht naar sectoren en afdelingen, maar volgens profielen. In de WVO 20xx zijn nu de laatste leerjaren van vwo, havo, mavo en vbo (de profielenfase) volgens één overzichtelijk stramien geregeld.

Artikel 2.23. Theoretische leerweg en profielen

Voor Caribisch Nederland wordt in Hoofdstuk 11 iets anders geregeld.

Eerste lid

Dit lid geeft een omschrijving van de profielen in de theoretische leerweg. Dat zijn samenhangende onderwijsprogramma's die worden gegeven met een aantal doelen: algemene vorming, voorbereiding op aansluitend beroepsonderwijs zoals dat overeenkomstig de WEB wordt ingericht, en voorbereiding op het havo.

Tweede lid

Dit lid benoemt specifiek de vier profielen van de theoretische leerweg. Het regelt welke vier profielen er in de theoretische leerweg zijn en schrijft ook voor dat het bevoegd gezag alle profielen moet aanbieden. Scholen – ook scholen met een klein aantal leerlingen in de periode van vmbo – mogen zich niet beperken tot minder dan vier profielen. De leerling moet zich kunnen voorbereiden op alle groepen van vervolgopleidingen. De formulering van het vierde lid brengt tot uitdrukking

dat het bevoegd gezag daarvoor verantwoordelijk is en houdt ook rekening met de mogelijkheid dat er voor een profiel geen leerlingen zijn. Dan zou het te ver voeren om toch het *verzorgen* van dat profiel af te dwingen.

Artikel 2.24. Beroepsgerichte leerwegen en profielen

Eerste lid

Dit lid geeft een omschrijving van de profielen van de beroepsgerichte leerwegen. Dat zijn samenhangende onderwijsprogramma's die worden gegeven met een aantal doelen: algemene vorming, en voorbereiding op aansluitend beroepsonderwijs.

Tweede lid

Het bevoegd gezag van de school waar een beroepsgerichte leerweg wordt verzorgd, is niet verplicht om alle profielen van die leerweg aan te bieden.

Omdat voor de theoretische leerweg als gevolg van de recente Wet profielen vmbo met ingang van 1 augustus 2016 een andere indeling in profielen geldt dan voor de beroepsgerichte leerwegen en de gemengde leerweg,²⁹ is er voor gekozen om de indeling in profielen op te nemen in de artikelen over de verschillende leerwegen zelf. Het onderstaande geldt wat betreft de indeling in profielen voor zowel de beroepsgerichte leerwegen als voor de gemengde leerweg.

Door de combinatie van een profiel met beroepsgerichte vakken behouden scholen in de nieuwe opzet per 1 augustus 2016 de mogelijkheid om een onderwijsprogramma aan te bieden dat vergelijkbaar is met dat wat ze voorheen verzorgden op grond van de diverse afdelingsvakken, intra- en intersectorale programma's. De nieuwe opzet biedt meer dan voorheen het geval was ruimte om voor iedere leerling een individueel onderwijsprogramma samen te stellen.

Derde lid

Dit lid gaat over stages in de leerwegen en komt in de plaats van artikel 22, tweede lid, onderdeel b, WVO (in de WVO BES ontbreekt nu zo'n specifieke grondslag). Op grond van het derde lid worden regels gesteld over de stage in de kaderberoepsgerichte en basisberoepsgerichte leerweg – de leerwegen die zijn genoemd in artikel 2.21, tweede lid. Deze regels hebben betrekking op het stageplan, de stageplaatsen en stage-overeenkomsten. De arbeidstraining in het praktijkonderwijs heeft overigens een eigen grondslag voor uitvoeringsregels: zie artikel 2.35, vijfde lid, onderdeel b.

Artikel 2.25. Gemengde leerweg en profielen

Eerste en tweede lid

Dit artikel geeft een omschrijving van de gemengde leerweg op een manier die vergelijkbaar is met de omschrijving van de beroepsgerichte leerwegen in artikel 2.24. Het gaat om een door het bevoegd gezag opgesteld samenhangend onderwijsprogramma dat wordt gegeven met een aantal doelen: algemene vorming, en voorbereiding op aansluitend beroepsonderwijs dat overeenkomstig de WEB wordt ingericht. Het bevoegd gezag van de school of (verticale) scholengemeenschap waar de gemengde leerweg wordt verzorgd, is niet verplicht om alle profielen van die leerweg aan te bieden.

Derde lid

Dit lid gaat over stages in de gemengde leerweg en komt in de plaats van artikel 22, tweede lid, onderdeel b, WVO. Op grond van het derde lid worden regels worden gesteld over de stage in de gemengde leerweg – de leerweg die is genoemd in artikel 2.21, vierde lid (in de WVO BES ontbreekt nu zo'n specifieke grondslag). Deze regels zijn nu te vinden, wat de WVO betreft, in de artikelen 31 tot en met 36 van het Inrichtingsbesluit WVO.

De arbeidstraining in het praktijkonderwijs heeft zoals gezegd een eigen grondslag voor uitvoeringsregels: zie artikel 2.35, vijfde lid, onderdeel b.

Artikel 2.26. Opbouw en vakken van profielen vwo, havo en vmbo

²⁹ Zie Stb. 2016, 88.

In dit artikel zijn de bepalingen voor vwo, havo, mavo en vbo die de drie verplichte onderdelen benoemen van elk profiel samengebracht. Ook is een grondslag opgenomen voor uitvoeringsregels met betrekking tot de vakken in deze drie delen, is een bepaling opgenomen over het "relatieve gewicht" van de vakken in vwo en havo en is een grondslag opgenomen voor uitvoeringsregels over te volgen minimum aantal vakken in het derde leerjaar van TL en GL.

Eerste lid

Elk profiel heeft een onderwijsprogramma dat is verdeeld over een gemeenschappelijk deel, profieldeel en vrij deel. Van elk deel is in het artikel een korte typering opgenomen. Het gemeenschappelijk deel is hetzelfde voor alle profielen van een schoolsoort. Het profieldeel heeft wel een inrichting die specifiek is voor dat profiel. In het vrije deel is ruimte voor een eigen invulling door de leerling binnen het aanbod dat de school kan faciliteren. Het onderscheidende karakter van de school kan hierin ook terugkomen.

Tweede lid

Dit lid biedt de grondslag voor een amvb die voor elk profiel, zowel in vwo, havo als vmbo, regelt:

- welke vakken een verplicht onderdeel zijn van het gemeenschappelijk deel,
- welke vakken een verplicht onderdeel zijn van de profieldelen en uit welke vakken de leerling in de profieldelen moet kiezen (waarbij de voorwaarde geldt dat het bevoegd gezag er ook voor heeft gekozen, die vakken aan te bieden), en
- wat het vrije deel betreft, welke vakken of andere programmaonderdelen dat deel moet of kan omvatten, waarbij de voorwaarde geldt dat het bevoegd gezag deze vakken of andere programmaonderdelen ook inderdaad aanbiedt.

De keuze om die vakken niet in de wet te benoemen maar te regelen bij amvb is ingegeven door de overweging dat dit bijdraagt aan een belangrijk doel van de WVO 20xx: een duurzamer regelcomplex bieden dan nu het geval is. Structurele elementen vragen om regeling in de wet, maar vakaanduidingen zijn veranderingsgevoelig en hun aanpassing leidt tot wetwijziging. Een ander niveau van regelgeving vergroot de flexibiliteit van het voortgezet onderwijsstelsel. De WVO is zo beter ingericht op de toekomst.

Voor de vakken zelf heeft deze keuze geen gevolgen: zij blijven centraal geregeld, maar dan op het niveau van een amvb. Die amvb wordt onderworpen aan nahang (zie hierover hoofdstuk 13), zodat parlementaire betrokkenheid in alle gevallen blijft gewaarborgd, zoals nu ook al geldt voor het Inrichtingsbesluit en het Eindexamenbesluit voor het voortgezet onderwijs. Het vrije deel is bijzonder van karakter omdat het diverser van inhoud is: een deel van het vrije deel van elk profiel is bestemd voor vrij te kiezen examenvakken. Maar ook het andere deel kan worden besteed aan examenvakken. In het vrije deel kan onder andere godsdienstonderwijs en levensbeschouwelijk vormingsonderwijs worden gegeven. Bij de uitwerking van het tweede lid zal hierop nader worden ingaan.

De regels over vakken en andere programmaonderdelen kunnen zowel van inhoudelijke als van procedurele aard zijn. Inhoudelijke regels zijn bij voorbeeld de regels over minimale omvang. Procedurele regels kunnen gaan over een procedure om een door de school (eventueel in vereenstemming met anderen, bijvoorbeeld het vervolgonderwijs) geformuleerd programmaonderdeel te legitimeren als onderdeel dat 'meetelt' bij het examen (bij voorbeeld een 'voortraject' voor het dansvakonderwijs). Het gaat hierbij om vakken die door het bevoegd gezag zijn aangewezen.

Derde lid

Dit lid regelt de grondslag om het relatieve gewicht van elk van de vakken binnen het geheel van de vakken van het eindexamen havo en vwo, uitgedrukt in een normatieve studielast per vak nader te regelen.

Vierde lid

Op grond van dit lid kan op een lager niveau dan dat van de wet worden geregeld wat het minimaal door alle leerlingen in het derde leerjaar in alle leerwegen binnen de periode van vmbo te volgen aantal vakken is waarin eindexamen kan worden afgelegd, en om welke vakken het gaat.

Hiermee wordt beoogd dat leerlingen in het derde leerjaar meer vakken volgen dan alleen de vakken waarin ze eindexamen gaan doen. Het bredere onderwijspakket is een vervolg op de onderbouw (eerste twee leerjaren).

Artikel 2.27. Vakken of andere programmaonderdelen die alle leerlingen volgen

Het bevoegd gezag van een bijzondere school kan bijvoorbeeld godsdienstles verzorgen als een verplicht programmaonderdeel voor alle leerlingen. Het onderwijs in vakken en andere programmaonderdelen als hier bedoeld, wordt gegeven in aanvulling op de verplichte vakken.

Artikel 2.28. Vbo in aoc

Aoc's verzorgen ook (groen) vbo. Alle regels van de WVO 20xx voor het vbo gelden ook voor het vbo in aoc's, behalve voor zover een amvb of een ministeriële regeling op grond daarvan nadrukkelijk bepalen dat dit niet (of niet geheel) het geval is. Dergelijke afwijkende regels zijn op dit moment opgenomen in het Besluit vbo-groen in een AOC 2016.

Artikel 2.29. Entreeopleiding volgen in plaats van basisberoepsgerichte leerweg vmbo

Eerste lid

Dit artikel maakt het mogelijk dat bepaalde leerlingen in het voortgezet onderwijs een entreeopleiding als bedoeld in de WEB volgen, die het onderwijs in de basisberoepsgerichte leerweg van het vmbo vervangt. Deze entreeopleiding is gelijk aan de entreeopleiding aan een instelling voor educatie en beroepsonderwijs. De regels van de WEB zijn van toepassing, met inachtneming van enkele bijzondere bepalingen.

De entreeopleiding in het vmbo is een pedagogisch-didactische variant van de basisberoepsgerichte leerweg. De leerling kan alleen specifieke opleidingen doorlopen die de WVO 20xx regelt, en in beginsel geen mengvormen van vo en mbo. Voor dit laatste is een expliciete wettelijke grondslag vereist. Deze is opgenomen in artikel 2.29. De vmbo-school en de instelling voor educatie en beroepsonderwijs zijn samen verantwoordelijk voor het traject en voor de betrokken leerlingen.

Vo-leerlingen kunnen in leerjaar drie of aan het begin van leerjaar vier van het vmbo beginnen met de mbo-opleiding niveau 1: de entreeopleiding in het vmbo. Deze opleiding vervangt (een deel van) de bovenbouwperiode van het vmbo, die het derde en vierde leerjaar omvat. Tot die tijd volgen de leerlingen het gewone onderbouwprogramma vmbo en — afhankelijk van het moment van instromen — het gewone bovenbouwprogramma vmbo, te weten de basisberoepsgerichte leerweg. Zodra de leerling instroomt in de entreeopleiding in het vmbo, maakt het vo-programma plaats voor een mbo-opleiding op niveau 1 die overeenstemt met het programma-aanbod van de beroepsgerichte programma's van de basisberoepsgerichte leerweg die de school voor voortgezet onderwijs verzorgt. Het bevoegd gezag draagt er zorg voor dat de entreeopleidingen in het vmbo zo zijn ingericht dat de leerlingen de eindtermen binnen de vastgestelde studieduur kunnen bereiken. Hierbij gelden onder meer de inrichtingsregels van de WEB of de WEB BES.

De leerling blijft ingeschreven als vo-leerling ("bij de school ingeschreven leerlingen"). In overleg met de instelling voor educatie en beroepsonderwijs bepaalt de vmbo-school welke leerlingen voor dit traject in aanmerking komen. De leerling volgt het mbo-programma in een vmbo-omgeving: deels op de school voor voortgezet onderwijs, deels bij een erkend leerbedrijf, waarna de leerling onder verantwoordelijkheid van de instelling voor educatie en beroepsonderwijs geëxamineerd wordt.

Het onderwijs in de entreeopleiding wordt verzorgd onder verantwoordelijkheid van de school voor voortgezet onderwijs, die dit onderwijs moet laten geven door personeel dat voldoet aan de bekwaamheidseisen van de WEB of de WEB BES. De leerlingen van de entreeopleiding in het vmbo volgen een volledige mbo-1 opleiding. Het moment waarop ze de opleiding instromen staat echter niet vast. 'Geheel of gedeeltelijk' in het eerste lid slaat op het derde jaar van het vmbo. Leerlingen kunnen voor de entreeopleiding in het vmbo instromen in de derde of vierde klas van het mbo. Tot die tijd volgen de leerlingen het gewone programma van de basisberoepsgerichte leerweg.

Tweede lid

Een vmbo-school mag alleen entreeopleidingen aanbieden die passen bij het toegestane programma-aanbod van de beroepsgerichte programma's van de eigen basisberoepsgerichte leerweg in het vmbo en die de betrokken instelling voor educatie en beroepsonderwijs mag aanbieden (zowel wat betreft de beroepsopleidende leerweg als de beroepsbegeleidende leerweg).

Derde lid

Het bevoegd gezag van de school voor voortgezet onderwijs is niet verplicht om aan de leerlingen gelegenheid te bieden, een eindexamen in de leerweg af te leggen, omdat de leerlingen in plaats daarvan het examen van de entreeopleiding afleggen (mbo). Is het traject succesvol afgerond, dan ontvangt de leerling een volwaardig mbo-diploma, met dezelfde doorstroomrechten als de deelnemers die een entreeopleiding volgen aan een instelling voor educatie en beroepsonderwijs.

Vierde lid

Leerlingen van een entreeopleiding in het vmbo worden behandeld als leerlingen van de basisberoepsgerichte leerweg waarvoor de entreeopleiding geheel of gedeeltelijk in de plaats treedt. Dat betekent dat zij voor de toepassing van bepalingen over inschrijving, bekostiging e.a. gewone vmbo-leerlingen zijn. De leerlingen blijven daardoor ook vallen onder de regels over medezeggenschap in de WMS over het vo. Als het gaat om het vbo-groen in een aoc of om een vo-school die onderdeel is van een verticale scholengemeenschap, geldt wat betreft de medezeggenschap hoofdstuk 8a WEB.

Vijfde lid

De vmbo-school en de instelling voor educatie en beroepsonderwijs zijn samen verantwoordelijk voor het traject en voor de betrokken leerlingen. Een samenwerkingsovereenkomst, waarin onder meer het programma-aanbod, de examinering en diplomering, de rechtsbescherming en de doorstroming aan bod komen biedt hier de basis voor.

Zesde lid

Artikel 7.4.4a, derde lid, WEB regelt dat het bevoegd gezag van de instelling voor educatie en beroepsonderwijs de examinering van examendeelnemers die een entreeopleiding vmbo volgen, onder zijn verantwoordelijkheid kan laten uitvoeren door het bevoegd gezag van een school voor voortgezet onderwijs.

Zevende lid

Dit lid regelt in onderdeel a de mogelijkheid om nadere voorwaarden te stellen voor het verzorgen van een entreeopleiding aan leerlingen jonger dan zestien jaar. Deze voorwaarden staan nu nog in de WVO zelf, maar gaan onderdeel uitmaken van een amvb. Deze amvb zal ook de minimumeisen aan de voorgeschreven samenwerkingsovereenkomst bevatten.

Artikel 2.30. Leer-werktraject als anders ingerichte basisberoepsgerichte leerweg vmbo

Voor Caribisch Nederland zijn enkele bepalingen iets anders geregeld in Hoofdstuk 11.

Het past bij de filosofie van het groot technisch onderhoud van de WVO om enkele zaken die nu nog in de wet zelf zijn geregeld, op een lager niveau te regelen (bij amvb). Zie daarvoor artikel 2.33.

Voor Caribisch Nederland zijn in grote lijnen dezelfde bepalingen van toepassing. In hoofdstuk 11 zijn wel enkele bepalingen over de leer-werktrajecten opgenomen, vanwege het feit dat in Caribisch Nederland de taken van de Samenwerkingsorganisatie beroepsonderwijs bedrijfsleven worden uitgevoerd door de Raad Onderwijs Arbeidsmarkt.

Eerste lid

Leer-werktrajecten zijn een bijzondere leerroute binnen de basisberoepsgerichte leerweg. Zij zijn een combinatie van onderwijs op school en praktijk buiten de school. Leer-werktrajecten moeten een vervolg krijgen in de basisberoepsopleiding van de WEB en de WEB BES. De leerling die een leer-werktraject met goed succes afsluit, krijgt een diploma basisberoepsgerichte leerweg, of leer-werktraject. Zie daarvoor artikel 2.63, eerste lid.

Tweede tot en met vierde lid

Deze leden regelen waar het buitenschoolse praktijkgedeelte moet worden verzorgd, dat de schoolweek in de "bovenbouw" altijd ook onderwijs moet omvatten (niet alleen maar praktijk mag zijn) en welke vakken het leer-werktraject in elk geval moet omvatten. Aanvullende vakken zijn mogelijk, onder voorwaarden.

Vijfde tot en met zevende lid

Deze leden bevatten nadere eisen aan het buitenschools praktijkgedeelte: de begeleiding moet goed zijn geborgd, er moet een leer-werkovereenkomst zijn, en er is rekening gehouden met mogelijke spanning in relatie tot het Burgerlijk Wetboek. Het zevende lid bevat daarvoor een 'voorrangsregel'. Artikel 7:610, tweede lid tweede volzin van het BW regelt: "2. Indien een overeenkomst zowel aan de omschrijving van lid 1 voldoet als aan die van een andere door de wet geregelde bijzondere soort van overeenkomst, zijn de bepalingen van deze titel en de voor de andere soort van overeenkomst gegeven bepalingen naast elkaar van toepassing. In geval van strijd zijn de bepalingen van deze titel van toepassing." Het zevende lid regelt dat bij zo'n strijd de bepalingen van de WVO voorgaan boven die van het BW.

Achtste lid

In dit lid is als inrichtingseis geregeld dat het onderwijs aan de leerlingen die een leer-werktraject volgen in de eerste twee leerjaren wordt gegeven op basis van een samenstel van kerndoelen dat niet alle kerndoelen hoeft te omvatten. Zie verder ook artikel 2.42, zesde lid, voor het minimum aantal van 1425 klokuren dat in die twee leerjaren moet worden verzorgd. Voor de duidelijkheid wordt nog opgemerkt dat op deze leerlingen artikel 2.12 van toepassing is, zodat het onderwijs zo moet zijn ingericht dat met behoud van de keuzevrijheid van de leerlingen, de doorstroming van de leerlingen wordt bevorderd naar leerwegen en profielen. Scholen kiezen de kerndoelen dus zo dat de doorstroom naar een van de leerwegen en profielen niet belemmerd wordt.

Artikel 2.31. Samenwerkingsovereenkomst bij leer-werktraject vmbo

Leer-werktrajecten mogen alleen worden verzorgd op basis van een samenwerkingsovereenkomst tussen de school en een roc of aoc. Die overeenkomst moet in elk geval inhouden dat een doorlopende leerweg wordt ingericht tot en met de basisberoepsopleiding van de WEB of WEB BES. Het buitenschools praktijkgedeelte van die doorlopende leerweg moet als basis een leer-werkovereenkomst hebben tussen de school, de leerling en het leerbedrijf.

Artikel 2.32. Beoordeling kwaliteit en erkenning leerbedrijven bij leer-werktraject vmbo

Voor Caribisch Nederland wordt in Hoofdstuk 11 iets anders geregeld.

Eerste lid

De zorg voor begeleiding van de leerling in het leerbedrijf ligt expliciet bij dat bedrijf of die organisatie zelf en dus niet bij de school voor voortgezet onderwijs of de mbo-instelling.

Tweede lid

Een vaste kwaliteitsbeoordeling van de leerbedrijven aan de hand van de centraal vastgestelde kwaliteitseisen is belangrijk voor het waarborgen van de kwaliteit van het buitenschools praktijkgedeelte. Deze beoordeling is opgedragen aan de Samenwerkingsorganisatie beroepsonderwijs bedrijfsleven, die ook in de WEB is vermeld (artikel 1.5.1) en daarin onder meer een taak heeft in het kader van de kwaliteit van de beroepspraktijkvorming.

Derde tot en met achtste lid

In het derde tot en met achtste lid wordt de erkenning als leerbedrijf voor het buitenschoolse praktijkgedeelte geregeld op dezelfde wijze als dat voor leerbedrijven voor de beroepspraktijkvorming is gedaan in artikel 7.2.10 WEB en het overeenkomstige artikel 7.2.9 in de WEB BES. Hoewel de beoordeling en erkenning van leerbedrijven geen eis is aan de inrichting van de opleiding, is er om praktische redenen voor gekozen om deze regels toch in deze paragraaf op te nemen, waar de leer-werktrajecten als zodanig zijn geregeld. Het alternatief zou zijn dat de regels over leerbedrijven geïsoleerd in de WVO 20xx terecht komen, want er is geen goede alternatieve 'kapstok'. Indirect hebben de kwaliteitseisen aan leerbedrijven natuurlijk wel een relatie met de onderwijskwaliteit waar paragraaf 2 over gaat.

De regels over subsidie voor taken van de leerbedrijven (het huidige artikel 10b5 WVO) zijn terug te vinden in hoofdstuk 5 (Bekostiging).

Artikel 2.33. Uitvoeringsregels leer-werktrajecten

Zie voor de manier waarop dit artikel in Caribisch Nederland gelezen moet worden Hoofdstuk 11.

Dit artikel biedt de grondslag voor uitvoeringsregels over een aantal aspecten, die spelen bij leer-werktrajecten.

Onderdeel a is nu nog geregeld in artikel 22, tweede lid, aanhef en onderdeel a, onderdeel b is nu nog geregeld in artikel 10b6 en onderdeel c in artikel 10b3, tweede lid. Zie ook de toelichting bij artikel 2.30 over het gekozen niveau van regeling.

Artikel 2.34. Vervangende voorziening voor praktijkplaats bij leer-werktraject vmbo

Zie voor de manier waarop dit artikel in Caribisch Nederland gelezen moet worden Hoofdstuk 11.

Na het sluiten van de leer-werkovereenkomst wordt gecheckt of er voldoende voorzieningen beschikbaar zijn, of praktijkplaats beschikbaar is. In het geval er zich in de periode gelegen tussen de check en de daadwerkelijke aanvang van de leerwerkplek onverwachte situaties voordoen, waardoor de plek in de praktijk bijvoorbeeld toch niet beschikbaar is, moet de school ervoor zorgen dat er een vervangende voorziening komt. Dit vindt na overleg met het bestuur van de Samenwerkingsorganisatie beroepsonderwijs bedrijfsleven plaats. Het buitenschoolse praktijkgedeelte vormt namelijk een verplicht onderdeel van het leer-werktraject. Zonder het praktijkgedeelte kan de leer-werktrajectleerling geen vmbo-diploma behalen. Het is daarom van belang dat de school van de betreffende leerling toeziet op de praktijkplek en de begeleiding van de eigen leerling. Als deze niet voldoen aan de vooraf afgesloten leer-werkovereenkomst, dienen aanvullende maatregelen genomen te worden of moet in het uiterste geval zelfs een vervangend praktijkgedeelte gevonden worden.

Artikel 2.35. Inrichting praktijkonderwijs

Dit artikel bevat specifieke inrichtingsregels en afwijkingsmogelijkheden voor het praktijkonderwijs.

Eerste lid

Dit lid regelt de centrale doelstellingen van de inrichting van het praktijkonderwijs. Het praktijkonderwijs bestaat o uit twee gedeelten. Met de term 'aangepast theoretisch onderwijs' wordt bedoeld dat het bevoegd gezag bij het programma op maat voor de betrokken leerling zoveel mogelijk uitgaat van de kerndoelen voor de eerste twee leerjaren van het voortgezet onderwijs (zie artikel 2.13). Daarbij wordt het onderwijs meer op het aanleren van praktische vaardigheden gericht dan regulier klassikaal theoretisch onderwijs.

Tweede lid

Dit lid legt de relatie met de kerndoelen: praktijkonderwijs wordt *zoveel mogelijk* op basis van de kerndoelen verzorgd. Het praktische gedeelte van de opleiding biedt de leerling de mogelijkheid om door begeleide stages een soort arbeidstraining te volgen of werkervaring op te doen voor eenvoudige arbeidsplaatsen op de regionale arbeidsmarkt waar het praktijkonderwijs voor opleidt.

Derde lid

Leerlingen in het praktijkonderwijs stromen in met een leerachterstand. De schoolsoort is niet gericht op het behalen van een diploma, doelen worden per leerling gesteld. Daarom is in dit lid bepaald dat scholen voor praktijkonderwijs ernaar moeten streven om deze leerlingen voor zover mogelijk te brengen tot het referentieniveau dat op grond van de Wet referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen is vastgesteld voor deze schoolsoort.

Vierde lid

Dit lid is vergelijkbaar met de opdracht voor de scholen voor vwo, havo, mavo en vbo om een samenhangend onderwijsprogramma vast te stellen dat onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag wordt verzorgd.

Vijfde lid

Dit lid bevat de grondslag om bij amvb regels te stellen over de vakken die het praktijkonderwijs moet omvatten (het onderricht in de praktijk van de uitoefening van een vak of beroep). Artikel 25a van het Inrichtingsbesluit WVO bepaalt nu dat het praktijkonderwijs ten minste Nederlandse taal, rekenen of wiskunde, informatiekunde en lichamelijke opvoeding omvat, en de vakken waarvan het bevoegd gezag, na overleg met de gemeente die daarbij de werkgevers betreft die werkzaam zijn op de regionale arbeidsmarkt, heeft vastgesteld dat deze van belang zijn voor het uitoefenen van functies binnen die arbeidsmarkt.

Zesde lid

Dit lid geeft onderwijskundige afwijkingsruimte voor de scholen voor praktijkonderwijs. De woorden "indien dat voor de leerling noodzakelijk is" geven aan dat er een objectieve noodzaak moet zijn om voor een leerling af te wijken van bepaalde regels. De afwijkingen moeten proportioneel zijn en er moet steeds recht worden gedaan aan het tweede en derde lid, waarin is geregeld dat de school de opdracht heeft om "zoveel mogelijk" het onderwijs te verzorgen op basis van de kerndoelen, en de opdracht dat de leerlingen "zoveel mogelijk" de referentieniveaus bereiken. De afwijking kan dus niet zo ver gaan dat deze uitgangspunten helemaal worden verlaten.

Zevende lid

Dit lid houdt in dat het bevoegd gezag het onderwijsprogramma duidelijk moet beschrijven en documenteren.

Artikel 2.36. Maatschappelijke stage

Eerste lid

Dit lid regelt dat een maatschappelijke stage onderdeel kan zijn van het onderwijsprogramma van een school. Het geldt voor alle schoolsoorten in het voortgezet onderwijs: vwo, havo, mavo, vbo en (zie het vierde lid) praktijkonderwijs. Op grond van artikel 2.71, tweede lid, wordt geregeld hoeveel uren de met goed gevolg afgesloten maatschappelijke stage minimaal moet hebben geduurd om vermeld te mogen worden op de cijferlijst of het getuigschrift.

Tweede lid

Dit lid geeft aan waar de maatschappelijke stage op is gericht.

Derde lid

Er moet sprake zijn van een schriftelijke stage-overeenkomst als een school kiest voor de maatschappelijke stage. In beginsel moet toegestane arbeid door kinderen en jongeren plaatsvinden buiten schooltijd. Een belangrijke uitzondering hierop is op grond van artikel 3:1 van de Nadere regeling kinderarbeid de aanwezigheid van een stage-overeenkomst als onderdeel van een schoolplan. Als zo'n overeenkomst onder de maatschappelijke stage ligt, mag schooltijd gebruikt worden voor de uitvoering ervan.

Vierde lid

Dit lid bepaalt expliciet dat het artikel over de maatschappelijke stage ook geldt voor het praktijkonderwijs.

Artikel 2.37. Voortgezet onderwijs in lichamelijke opvoeding

Dit artikel is in Caribisch Nederland niet geheel van toepassing.

Eerste en tweede lid

Dit artikel bevat de norm voor de omvang en spreiding over de leerjaren en schoolweken van het bewegingsonderwijs. Daarbij geldt de norm van 1 augustus 2005. Voor het havo gaat het dan om 360 klokuren en voor het vwo om 400 klokuren. Het betreft praktische bewegingsactiviteiten. Dat betekent dat de leerlingen ook echt in beweging moeten zijn. Het is niet de bedoeling om het leren van de spelregels daaronder te begrijpen. Daarnaast moet het bewegingsonderwijs gespreid worden verzorgd over de schoolweken. De zorgplicht in dit artikel volgt uit het eerste lid, onderdeel d. Het tweede lid is niet van toepassing in Caribisch Nederland; zie hiervoor hoofdstuk 11.

Derde lid

Voor het laatste leerjaar geldt, dat het onderwijs in het eindexamenvak lichamelijke opvoeding niet eerder mag worden afgesloten dan in de maand december.

Artikel 2.38. Bestrijding achterstanden voortgezet onderwijs

Zie voor een aanvulling op dit artikel voor Caribisch Nederland hoofdstuk 11.

Dit artikel regelt dat het voortgezet onderwijs structureel en herkenbaar aandacht moet besteden aan het bestrijden van achterstanden, vooral in de beheersing van de Nederlandse taal. Voldoende beheersing van de Nederlandse taal is een belangrijke voorwaarde voor het goed functioneren in de Nederlandse samenleving. Iedere leerling met een taalachterstand moet de taalondersteuning kunnen krijgen die nodig is. Scholen moeten daar een duidelijk beleid voor ontwikkelen en dat beleid moet zijn beschreven in het schoolplan. De manier waarop het in de school wordt uitgevoerd, is beschreven in de schoolgids. Uit het systeem van de wet vloeit voort dat het onderwijs dat de school verzorgt, en dus ook taalondersteuning, onderdeel moet zijn van het schoolplan, dat op grond van artikel 2.93 een beschrijving bevat van het onderwijskundig beleid van de school (uitgewerkt in artikel 2.94). Het artikel dat gaat over de schoolgids (2.97, tweede lid, onder b) schrijft voor dat het bevoegd gezag in die gids informatie opneemt over "de wijze waarop vorm wordt gegeven aan de ondersteuning van leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben".

Artikel 2.39. Godsdienst- of levensbeschouwelijk onderwijs aan openbare scholen

Het godsdienstonderwijs of levensbeschouwelijk vormingsonderwijs kan geen deel uitmaken van het programma van de openbare school, omdat dit in strijd zou zijn met de neutraliteit van het openbaar onderwijs.

Eerste lid

Wanneer kerkelijke gemeenten, plaatselijke kerken of instellingen die daaraan gelijk worden gesteld, daarom verzoeken, moet een openbare school haar leerlingen de gelegenheid bieden om op de school godsdienstonderwijs te volgen. Het bevoegd gezag moet voor dit godsdienstonderwijs lokalen beschikbaar stellen en mag daarvoor geen vergoeding vragen.

Tweede lid

Soortgelijke regels gelden voor genootschappen op geestelijke grondslag.

Derde lid

Zijn er geschillen over het vaststellen van lessen in godsdienstonderwijs of over het beschikbaar stellen van lokalen, dan beslist de minister daarover.

Vierde en vijfde lid

Iedere onderwijsgevende moet, ongeacht het vak dat hij of zij geeft, vakinhoudelijke en pedagogisch-didactische kennis, vaardigheden en inzichten bezitten en onderhouden. Het bevoegd gezag van de school moet daarop toezien. De wet eist van leraren die lessen godsdienst of levensbeschouwing geven dat zij, net als hun collega's in andere vakken, voldoen aan bekwaamheidseisen en hun bekwaamheid onderhouden.

Zesde lid

Artikel 2.39 is ook van toepassing op openbare scholen voor praktijkonderwijs.

Artikel 2.40. Volgen van lessen door leerlingen met andere levensovertuiging

Artikel 8.3 regelt dat aan een leerling die binnen een redelijke afstand van zijn woning niet in de gelegenheid is tot het volgen van onderwijs aan een openbare school, niet op grond van levensovertuiging de toegang geweigerd mag worden voor een uit 's Rijks kas bekostigde bijzondere school (van de gewenste schoolsoort). Heeft een leerling geen mogelijkheid om een school van de eigen levensovertuiging te bezoeken en is er ook geen openbare school van de gewenste schoolsoort binnen redelijke afstand aanwezig, dan kan de leerling een school met een andere levensovertuiging bezoeken. Artikel 2.40 regelt dat deze leerlingen er niet toe kunnen worden verplicht om lessen te volgen die verband houden met de andere levensovertuiging. Het gaat hierbij om "niet-vrijwillig bezoek" van deze school. Bij vrijwillig bezoek van deze school, is de

school niet verplicht de leerling vrij te stellen van het volgen van vakken die verband houden met de levensovertuiging van de school.

Artikel 2.41. Overige uitvoeringsregels inrichting voortgezet onderwijs

Onderdeel a:

Dit onderdeel biedt de grondslag voor het stellen van regels over de mogelijkheid om vervangende vakken te volgen op een hoger niveau dan dat van de schoolsoort of leerweg van inschrijving.

Onderdeel b:

Dit onderdeel biedt de grondslag om vrijstellingen en ontheffingen te regelen. Bij de vrijstellingen op onderdelen kan het bijvoorbeeld gaan om vrijstelling van de verplichting tot het volgen van onderwijs in lichamelijke opvoeding voor een leerling die daartoe door zijn gezondheid niet in staat is. Andere gevallen zijn echter niet uitgesloten, daarom bevat dit onderdeel geen uitputtende regeling.

Deze delegatiebepaling geldt ook voor de aanvullende voorwaarden op het onderwijsprogramma in de onderbouw van het havo, vwo en vmbo. Zie daarvoor onder meer de artikelen 21 en 22 Inrichtingsbesluit WVO, die voorzien in ontheffingsmogelijkheden van het volgen van onderwijs in Frans, Duits of beide talen.

Onderdeel c

Op grond van dit onderdeel kunnen leerlingen extra vakken volgen en daarin examen afleggen. Zo kan een leerling in vwo of havo bijvoorbeeld een extra wiskundevak volgen, zie onder meer artikel 8 van het huidige Eindexamenbesluit WVO. Ook in het vmbo kunnen leerlingen extra vakken volgen.

Paragraaf 3. Onderwijstijd, vakanties

Artikel 2.42. Onderwijstijd

Eerste tot en met vierde lid:

In deze leden is het aantal klokuren voorgeschreven dat per schoolsoort vwo, havo, mavo en vbo in totaal minimaal moet worden aangeboden.

Welke activiteiten als onderwijstijd kunnen meetellen, hangt af van wat er op schoolniveau wordt afgesproken binnen de kaders van landelijke wet- en regelgeving. Met dit artikel is het mogelijk om te differentiëren naar inhoud, niveau en ook uren. Het is bijvoorbeeld denkbaar dat scholen uren onderwijs inplannen dat door alle leerlingen bezocht kan worden, maar niet door alle leerlingen gevolgd hoeft te worden. Een urennorm per opleiding maakt dat mogelijk.

Tot onderwijstijd kunnen ook andere onderwijsactiviteiten behoren dan "traditionele" lessen (lesuren). De wettelijke kaders voor onderwijstijd zijn bewust globaal gehouden, zodat zij voldoende flexibel zijn voor situaties die vooraf niet goed kunnen worden ingeschat. Wanneer een vooraf niet geprogrammeerde activiteit, zoals bijvoorbeeld het volgen van een stage of deelnemen aan een wedstrijd, bijdraagt aan de geprogrammeerde leerdoelen van de leerling, kan zij meetellen als onderwijstijd.

Tijd- en plaatsonafhankelijk onderwijs kan als begeleide onderwijstijd meetellen voor de urennorm. Te denken valt bijvoorbeeld aan programma's waarbij de leraar op afstand mee kijkt met leerlingen, met hen kan communiceren via de computer en aanwijzingen kan geven. Op schoolniveau kan op basis van professionele keuzes en de didactische verantwoordelijkheid van school en leraren worden afgesproken in hoeverre men van deze mogelijkheid gebruik maakt. Voorop staat dat een onderwijsactiviteit onder de verantwoordelijkheid van de school moet worden uitgevoerd en dat de school dus aanspreekbaar is op inhoud, vorm en uitvoering van die activiteit. De medezeggenschapsraad van de school moet vooraf instemmen met het inplannen van bepaalde soorten onderwijsactiviteiten als onderwijstijd. Scholen kunnen maatwerk bieden aan leerlingen, ook voor wat betreft de hoeveelheid uren onderwijstijd. Leerlingen kunnen voor het ene vak meer tijd nodig hebben dan het 'reguliere' aantal uren, terwijl zij voor andere vakken juist minder tijd

nodig zouden kunnen hebben. Het is de didactische verantwoordelijkheid van school en leraar om te bepalen of leerlingen die niet het reguliere programma (behoeven te) volgen erbij gebaat zijn dat zij een onderwijsprogramma volgen met minder uren, of dat zij 'vrijkomende' uren benutten voor bijvoorbeeld verdieping, verbreding, verrijking of extra ondersteuning.

De school kan er ook voor kiezen om bijvoorbeeld begeleide zelfstudie of keuzewerktijd in te plannen als onderwijstijd. Het is denkbaar dat zulke activiteiten voor sommige leerlingen heel nuttig zijn, terwijl andere leerlingen deze uren niet nodig hebben. Op schoolniveau kan worden afgesproken dat bepaalde leerlingen die ingeplande uren niet verplicht behoeven te volgen. Dat heeft geen invloed op het voldoen van de school aan de urennorm: de uren zijn immers wel aangeboden en kunnen door alle leerlingen worden gevolgd. Artikel 2.42 regelt niet of, en zo ja welke, leerlingen bepaalde lessen niet behoeven te volgen; dat is bij uitstek een professionele beslissing van de leraar.

Onderwijstijd en leerplicht: geregeld schoolbezoek

Jongeren zijn op grond van artikel 4, eerste lid, LPW en artikel 7, eerste lid, LPW BES verplicht de school waar zij als leerling staan ingeschreven "geregeld te bezoeken". Op grond van artikel 4, tweede lid, LPW en artikel 7, tweede lid, LPW BES vindt het schoolbezoek geregeld plaats "zolang geen les of praktijktijd wordt verzuimd". De kwaliteit, doelmatigheid en toegankelijkheid van het onderwijs kunnen zijn gebaat bij innovatieve vormen van onderwijs. Er zijn ook diverse initiatieven om innovatieve vormen van onderwijs en maatwerk te stimuleren en te faciliteren. Daarbij gaat het nadrukkelijk niet om verruiming van de vrijstellingen voor het volgen van onderwijs zoals geregeld in de LPW of de LPW BES, of om situaties die de leerplicht van individuele leerlingen betreffen. Artikel 2.42 biedt op systeemniveau meer onderwijskundige ruimte voor (al dan niet innovatieve) vormen van onderwijs, zoals maatwerk, gepersonaliseerd leren en bijvoorbeeld afstandsonderwijs met ICT. Dergelijke vormen van onderwijs kunnen worden gezien als onderwijstijd als ze aan de volgende voorwaarden voldoen:

- ze moeten een integraal onderdeel zijn van het reguliere onderwijsprogramma, dat in beginsel voor alle leerlingen toegankelijk is,
- het onderwijs moet worden verzorgd onder verantwoordelijkheid van de school waar de leerling is ingeschreven,
- het onderwijs moet zijn gericht op de onderwijsdoelen die onder meer in de kerndoelen, exameneisen en algemene doelstellingen zijn vastgelegd, en
- het onderwijs moet worden uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van iemand die daartoe op grond van hoofdstuk 7 inzetbaar is.

De mogelijkheid bestaat om een deel van de lessen, onder verantwoordelijkheid van de school waar de leerling is ingeschreven, op een andere school of instelling te volgen. Dat geldt ook voor de mogelijkheid om bijvoorbeeld via afstandsonderwijs lessen op een andere school te volgen, al worden de mogelijkheden daarvoor – zowel in technisch opzicht als voor wat betreft het toezicht – wel steeds groter. Daarmee kan artikel 2.42 bijdragen aan het oplossen van problemen bij toegankelijkheid en doelmatigheid in krimpregio's.

Vijfde lid

In dit lid is bepaald dat de uren moeten worden ingevuld met activiteiten die passen binnen het samenhangende onderwijsprogramma dat het bevoegd gezag heeft ingericht voor de verschillende opleidingen en leerjaren. In onder andere artikel 2.14 en volgende is geregeld dat het bevoegd gezag voor de verschillende leerjaren een samenhangend onderwijsprogramma moet inrichten dat onder zijn verantwoordelijkheid wordt verzorgd, en is geregeld waarop het onderwijs in dat programma moet zijn gericht. Dit betekent dat de uren onderwijstijd die worden vastgesteld, moeten worden ingevuld met activiteiten die vooraf zijn geprogrammeerd en zijn gericht op de onderwijsdoelen die worden verbonden aan een samenhangend onderwijsprogramma.

Om mee te tellen als onderwijstijd, moeten onderwijsactiviteiten deel uitmaken van het onderwijsprogramma dat wordt verzorgd onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag van de school waar de leerling is ingeschreven, en dat is gericht op de onderwijsdoelen die onder meer in kerndoelen, exameneisen en algehele wettelijke doelstellingen zijn vastgelegd. Het bevoegd gezag, maar vooral degene onder wiens verantwoordelijkheid de activiteit wordt uitgevoerd

(iemand die voldoet aan de bekwaamheidseisen die op de betreffende activiteit van toepassing zijn), moet hierop aanspreekbaar zijn. Bovendien moet de inspectie er toezicht op kunnen houden. Ook moet de onderwijsactiviteit binnen de kaders van de LPW en de LPW BES worden uitgevoerd.

Om aangemerkt te kunnen worden als onderwijstijd, moet een onderwijsactiviteit worden verzorgd onder de verantwoordelijkheid van iemand die op grond van hoofdstuk 7 WVO 20xx onderwijs mag verzorgen. Wat dit inhoudt, kan per situatie verschillen. De verantwoordelijke is in elk geval aanspreekbaar op het leerproces en de leeropbrengsten. Indien nodig kan hij in het leerproces van de leerling ingrijpen en er is interactie mogelijk tussen hem en de leerling.

Zesde lid

Het zesde lid regelt in de aanhef en onder a dat in de eerste twee leerjaren samen ten minste 1425 klokuren onderwijs wordt verzorgd op basis van alle kerndoelen. Voor de leerlingen die leerwegondersteunend onderwijs volgen is in artikel 2.48, derde lid, geregeld dat niet op basis van *alle* kerndoelen onderwijs hoeft te worden verzorgd. Ditzelfde is ook geregeld voor leerlingen die een leer-werktraject volgen. Zie daarvoor artikel 2.30, achtste lid.

In geval van leer-werktrajecten of leerwegondersteunend onderwijs gaat het bij die 1425 klokuren onderwijs om onderwijs dat wordt gegeven op basis van een samenstel van kerndoelen dat niet alle kerndoelen hoeft te omvatten. Als sommige kerndoelen niet aan de orde komen, moet extra tijd worden besteed aan kerndoelen die wél worden aangeboden.

Zevende lid

De algemene regels over de onderwijstijd gelden niet voor het praktijkonderwijs. In dit lid is bepaald dat het praktijkonderwijs zo moet worden ingericht dat de leerlingen in elk schooljaar minimaal 1000 klokuren praktijkonderwijs krijgen. Dat is de optelsom van het volgen van theoretische vakken, persoonlijkheidsvorming en het aanleren van sociale vaardigheden, en het daarnaast volgen van arbeidstraining. Het maximum is 5,5 klokuren per dag praktijkonderwijs exclusief arbeidstraining.

Achtste lid

Ook dit lid gaat over het praktijkonderwijs. Het bevat de grondslag voor een amvb die het aantal klokuren onderwijs in de praktijk van de uitoefening van een vak of beroep per schoolweek regelt. Het Inrichtingsbesluit WVO bepaalt nu, in artikel 32, dat voor een school voor praktijkonderwijs het aantal uren stage of arbeidstraining gedurende de cursusduur gemiddeld ten hoogste 50% bedraagt van het aantal uren waarin onderwijs wordt verzorgd. Per schoolweek mag de stage of arbeidstraining ten hoogste 80% zijn van het aantal uren waarin in die week onderwijs wordt verzorgd.

Negende lid

Dit lid gaat over leer-werktrajecten en regelt de bandbreedte van het aantal te verzorgen klokuren in het derde en vierde leerjaar samen.

Tiende lid

In dit lid is geregeld dat het bevoegd gezag over geordende gegevens moet beschikken over de invulling en over de spreiding van de uren over de verschillende leerjaren waar het vijfde lid het over heeft: het samenhangend onderwijsprogramma waarin de uren van het eerste tot en met vierde lid zijn ingevuld. Het gaat daarbij om vwo, havo, mavo en vbo. Dit betekent dat het bevoegd gezag voorafgaand aan een schooljaar moet registreren hoeveel onderwijstijd wordt geprogrammeerd in elk leerjaar, en na afloop van het schooljaar inzicht moet kunnen geven in de daadwerkelijk gerealiseerde onderwijstijd. Ook moet het bevoegd gezag voorafgaand aan het schooljaar registreren met welke soort onderwijsactiviteiten de onderwijstijd wordt ingevuld. Dit is ook van belang voor de verplichte levering van deze informatie aan de medezeggenschapsraad (zie artikel 14 van de Wet medezeggenschap op scholen).

Elfde lid

Er kunnen psychische of lichamelijke redenen zijn, waardoor een leerling tijdelijk of gedeeltelijk niet in staat is om naar school te gaan. Denk bijvoorbeeld aan kinderen die op school zoveel prikkels te verwerken krijgen dat zij aan leren niet toekomen, kinderen die vanwege hun

behandeling in de zorg tijdelijk minder onderwijs kunnen volgen, of kinderen wier fysieke gesteldheid het niet toelaat dat zij uren achtereenvolgend op een stoel zitten. In het elfde lid is daarom ten behoeve van deze leerlingen met psychische of lichamelijke beperkingen de mogelijkheid geboden om af te wijken van de voorgeschreven onderwijstijd in het eerste, tweede, derde of vierde lid. Om in een concreet geval te kunnen afwijken van de betreffende urennorm moet de inspectie hebben ingestemd met een door het bevoegd gezag hiertoe ingediend verzoek. De mogelijkheid tot afwijking van de voorgeschreven onderwijstijd geldt zowel voor kinderen die tijdelijk of gedeeltelijk helemaal geen onderwijs kunnen volgen (bijvoorbeeld omdat ze onder behandeling zijn in de zorg) als voor kinderen die tijdelijk of gedeeltelijk niet op school onderwijs kunnen volgen, maar waarvoor wel buiten school in onderwijs wordt voorzien. Voor zieke leerlingen (bijvoorbeeld griep, gebroken been of migraine) blijft artikel 11 onder d van de Leerplichtwet van toepassing, waarin geregeld is dat ziekte een vorm van geoorloofd verzuim is.

Artikel 2.43. Onderwijsdagen

Eerste lid

Dit artikel gaat over het aantal dagen per schooljaar waarop al dan niet onderwijs wordt verzorgd. In het eerste lid is geregeld dat per schooljaar op ten minste 189 dagen onderwijs moet worden verzorgd.

Tweede lid

Dit lid geeft voor het laatste leerjaar (dat is het vierde leerjaar vmbo, het vijfde leerjaar havo en het zesde leerjaar vwo) de mogelijkheid om af te wijken van het eerste lid. Het tweede lid regelt dat scholen aan leerlingen die in het laatste leerjaar examen doen, geen onderwijs meer hoeven aan te bieden na de start van het eerste tijdvak van de centrale examens, want door het afronden van de centrale examens is de hele opleiding afgerond. Bij de planning van de dagen waarop onderwijs wordt verzorgd, wordt meestal geen onderscheid gemaakt tussen verschillende leerjaren: leerlingen in het examenjaar hebben op dezelfde dagen onderwijs en op dezelfde dagen vrij als leerlingen in de overige leerjaren.

Derde lid

In het derde lid is een grondslag opgenomen om bij of krachtens amvb regels te kunnen stellen over vakanties en andere dagen waarop geen onderwijs behoeft te worden verzorgd. Zie daarvoor het huidige artikel 16 Inrichtingsbesluit WVO en artikel 15 Inrichtingsbesluit WVO BES.

Vierde lid

In het vierde lid is de grondslag geregeld om af te kunnen wijken van het minimum aantal onderwijsdagen van 189 per schooljaar, als dat nodig is voor de centraal vastgestelde vakantiespreiding. Dit zal in de praktijk om maximaal vijf dagen gaan, omdat de zomervakantie door de vakantiespreiding jaarlijks ten hoogste één week "verspringt". Wanneer in een regio de zomervakantie in schooljaar Y een week eerder begint dan in het daaraan voorafgegangene schooljaar X, is als gevolg daarvan schooljaar Y een week korter. Dan kan in de ministeriële regeling worden bepaald dat in die regio in schooljaar Y niet 189 onderwijsdagen moeten worden gerealiseerd, maar ten minste 184. Andersom kan in de ministeriële regeling worden geregeld dat in een schooljaar in enige regio tot 194 onderwijsdagen moeten worden gerealiseerd als dat schooljaar in die regio een week langer duurt doordat de zomervakantie een week later begint dan in het schooljaar dat daaraan vooraf is gegaan.

Artikel 2.44. Meetellen onderwijstijd voortgezet speciaal onderwijs

Voor Caribisch Nederland wordt in hoofdstuk 11 iets anders geregeld.

Dit artikel schrijft voor dat voor leerlingen die zijn ingeschreven op een school voor voortgezet onderwijs en die voor een deel van hun schoolweek les krijgen op een school voor vso, de tijd waarin zij in het vso onderwijs hebben ontvangen, meetelt als onderwijstijd in de zin van de WVO 20xx. Een amvb kan dit uitwerken.

Paragraaf 4. Extra begeleiding en ondersteuning van leerlingen

Inleiding

Deze paragraaf bevat specifieke regels over extra begeleiding en ondersteuning van leerlingen. Onderdeel daarvan zijn ook de regels over leerwegondersteunend onderwijs en praktijkonderwijs. Zij zijn niet opgenomen in hoofdstuk 8, omdat deelname aan leerwegondersteunend onderwijs en praktijkonderwijs gekoppeld is aan de behoefte van de leerling aan extra ondersteuning.

Caribisch Nederland heeft een eigen zorgstructuur. Daarom is paragraaf 4 niet van toepassing op Caribisch Nederland, maar in hoofdstuk 11 anders geregeld.

Ook de samenwerkingsverbanden passend onderwijs hebben een plek gekregen in deze paragraaf. de achtergrond daarvan is dat de samenwerkingsverbanden een structureel element zijn van het onderwijsgebouw en van de wijze waarop extra ondersteuning aan leerlingen is vormgegeven, anders dan de samenwerkingsconstructies die scholen naar eigen inzicht en behoefte wel of niet kunnen aangaan. De regels over de samenwerkingsverbanden passend onderwijs en 'opting out' (zie de artikelen 2.53 en 2.54) zijn van heel recente datum. Er is destijds voor gekozen om alle regels over deze samenwerkingsverbanden bij elkaar te plaatsen, in plaats van ze te verdelen over de WVO. In de WVO 20xx is daaraan vastgehouden omdat nagenoeg identieke regels ook zijn opgenomen in de WPO. Ook de huidige formuleringen zijn gehandhaafd. Waar nodig zijn alleen enkele technisch-redactionele aanpassingen aangebracht, om de artikelen in de systematiek van de WVO 20xx te laten inpassen.

Artikel 2.45. Begeleiding van leerlingen met extra ondersteuning

Voor Caribisch Nederland wordt in hoofdstuk 11 iets anders geregeld.

Eerste lid

Dit lid schrijft om te beginnen voor dat het onderwijs voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, moet zijn gericht op individuele begeleiding, afgestemd op de behoeften van die leerlingen. Ook is voorgeschreven dat het bevoegd gezag voor dit maatwerk zo nodig moet overleggen met de in het eerste lid genoemde instanties, waaronder die van de Jeugdwet.

Tweede lid

Scholen formuleren hun ondersteuningsbeleid en leggen dit vast in een schoolondersteuningsprofiel. Het bevoegd gezag moet dat ten minste een keer per vier jaar vaststellen. Het profiel is in artikel 1.1 WVO 20xx gedefinieerd als "een beschrijving van de voorzieningen die zijn getroffen voor leerlingen die extra ondersteuning behoeven". Hierbij gaat het zowel om de ondersteuning die de school zelf kan bieden als om de gespecialiseerde ondersteuning die zij met hulp van het samenwerkingsverband kan verzorgen.

Scholen kunnen kiezen voor een ondersteuningsprofiel met weinig extra ondersteuning, maar niet zomaar leerlingen buiten de deur houden, omdat los van het ondersteuningsprofiel van een school de zorgplicht geldt. Die houdt in dat een kind dat extra ondersteuning nodig heeft en niet kan worden toegelaten tot de school van aanmelding, een plaats op een andere school moet worden aangeboden, waarbij rekening moet worden gehouden met de ondersteuningsbehoefte van het kind. Verder hebben scholen op grond van de Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte altijd de plicht om te onderzoeken of de school de ondersteuning zelf kan bieden.

Leerkrachten kunnen een rol vervullen bij het opstellen van het schoolondersteuningsprofiel. Het bevoegd gezag kan dat pas vaststellen nadat ouders en leerkrachten erover hebben geadviseerd via de medezeggenschapsraad. Ook heeft de medezeggenschapsraad de mogelijkheid om, als de school het advies niet ter harte zou nemen, daarover een oordeel te vragen aan de Landelijke Commissie Geschillen WMS.

Het schoolondersteuningsprofiel komt tot stand in de school en wordt opgesteld door het team (de directeur, de leraren, de intern begeleider en/of de zorgcoördinator) van de school. Zo nodig kan het team in kaart brengen op welke punten de leraren extra professionalisering nodig vinden. Het profiel wordt gepubliceerd in de schoolgids zodat ouders en andere betrokkenen weten op welke ondersteuning zij kunnen rekenen. Als de school het ondersteuningsbeleid niet naar tevredenheid uitvoert, kunnen ouders zich wenden tot de klachtencommissie van de school. Aan

het College voor de Rechten van de Mens kan bij geschillen over begeleiding aan zittende leerlingen om een oordeel worden gevraagd. Scholen zijn op grond van de Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte verplicht om voor leerlingen met een handicap of chronische ziekte doeltreffende aanpassingen te plegen, tenzij die redelijkerwijs niet kunnen worden gevraagd van de school. In laatste instantie kunnen ouders een geschil over de begeleiding aanhangig maken bij de burgerlijke rechter. De inspectie houdt toezicht op de kwaliteit van het onderwijs, waaronder ook op de geboden ondersteuning.

Artikel 2.46. Doelgroep praktijkonderwijs

Voor Caribisch Nederland wordt in hoofdstuk 11 iets anders geregeld.

Het praktijkonderwijs staat open voor een beperkte groep leerlingen met capaciteiten die het onwaarschijnlijk maken dat zij een vervolgopleiding met succes kunnen afronden. Met een passend aanbod kan aan jongeren die met het gewone onderwijs zonder twijfel zouden uitvallen, toch een redelijke kans op een zinvolle rol in de samenleving worden geboden. De jongeren om wie het hier gaat, hebben een integrale achterstand als gevolg van structurele problematiek. Jongeren die een regulier diploma of een getuigschrift vmbo – al dan niet met een tijdelijke of blijvende hulp door middel van het leerwegondersteunend onderwijs – zouden kunnen verkrijgen, behoren niet tot de doelgroep van het praktijkonderwijs.

Artikel 2.47. Toelaatbaarheid praktijkonderwijs

Voor Caribisch Nederland wordt in hoofdstuk 11 iets anders geregeld.

Eerste lid

Op grond van het eerste lid kan het bevoegd gezag van de school waar de leerling is ingeschreven of (bij een leerling die van het basisonderwijs voor het eerst naar het voortgezet onderwijs gaat) het bevoegd gezag van de school waar de leerling zich aanmeldt, aan de ouders van die leerling voorstellen dat hij of zij praktijkonderwijs gaat volgen. Dat is alleen aan de orde als er geen mogelijkheden zijn om de leerling op te leiden voor een diploma van een leerweg aan een school voor vmbo, ook niet met hulp van leerwegondersteunend onderwijs. Het eerste lid vereist dat het bevoegd gezag redelijkerwijs moet kunnen aannemen dat deze situatie zich voordoet.

Tweede lid

Het samenwerkingsverband beslist of de leerling een toelaatbaarheidsverklaring tot het praktijkonderwijs krijgt. Het bevoegd gezag doet de aanvraag daarvoor. Geregeld is welke documenten bij de aanvraag moeten worden gevoegd. Zonder toelaatbaarheidsverklaring mag een school voor praktijkonderwijs een leerling niet toelaten. Een toelaatbaarheidsverklaring van een samenwerkingsverband is landelijk geldig. Het bevoegd gezag van de school voor praktijkonderwijs beslist over de daadwerkelijke toelating van de leerling tot de school.

Derde lid

Een aanvraag bij het samenwerkingsverband kan in principe alleen worden ingediend voor een leerling die rechtstreeks afkomstig is van een school of instelling als bedoeld in de WPO of de WEC, of rechtstreeks afkomstig van het eerste leerjaar van een school voor voortgezet onderwijs. Het woord "rechtstreeks" geeft aan dat er geen tussenfase mag zijn waarin de leerling geen onderwijs of ander onderwijs dan hier genoemd, heeft gevolgd. In het vierde en vijfde lid is een aantal andere gevallen geregeld waarin toelating tot het praktijkonderwijs mogelijk is.

Vierde lid

Voor een vreemdeling die op 1 oktober van het schooljaar waarin hij voor het eerst wordt meegeteld als vo-leerling korter dan een jaar in Nederland is, kan pas een aanvraag worden ingediend na afloop van dat schooljaar. Dit betekent dat nieuwkomers eerst een volledig vo-schooljaar moeten volgen voordat ze in het praktijkonderwijs kunnen worden geplaatst. Deze regels over vreemdelingen moeten voorkomen dat nieuwkomers door taalproblemen of leerproblemen als gevolg van sociaal-emotionele problematiek in een onderwijsvorm worden geplaatst die geen recht doet aan hun cognitieve capaciteiten. Daar komt bij dat deze leerlingen de Nederlandse taal niet of nauwelijks beheersen, waardoor zij niet op een goede manier kunnen deelnemen aan de testen waarop het oordeel over de toelaatbaarheid wordt gebaseerd. Na het

eerste schooljaar kan eventueel een aanvraag over de toelaatbaarheid tot het praktijkonderwijs worden ingediend.

Vijfde lid

Leerlingen die niet voldoen aan de criteria die zijn gesteld in het derde en vierde lid, maar die wel voldoen aan nader bij of krachtens amvb vastgestelde criteria, kunnen ook toelaatbaar worden verklaard tot het praktijkonderwijs. Het gaat hier om een bepaling voor bijzondere groepen leerlingen. De omschrijving van voorwaarden waaraan leerlingen moeten voldoen om voor praktijkonderwijs toelaatbaar te zijn (zie het huidige artikel 15e van het Inrichtingsbesluit WVO), is vrij gedetailleerd. Verdere ontwikkeling van die voorwaarden kan leiden tot de keuze om bepaalde afgeleide, gedetailleerde of technische elementen van die voorwaarden te regelen bij ministeriële regeling.

Zesde lid

In dit lid is over de toelatingsbeschikking van het samenwerkingsverband tot het praktijkonderwijs geregeld dat artikel 8:4, derde lid, onderdeel b, Awb, niet van toepassing is. Dat betekent dat beroep kan worden ingesteld tegen een beslissing. Voor de betrokken leerling kan de bezwaar- en beroepsprocedure van de Awb worden gevolgd.

Artikel 2.48. Doelgroep en inrichting leerwegondersteunend onderwijs

Voor Caribisch Nederland wordt in hoofdstuk 11 iets anders geregeld.

Eerste lid

Leerlingen die niet zonder extra ondersteuning een leerweg in het vmbo met succes kunnen afronden, komen in aanmerking voor leerwegondersteunend onderwijs.

Tweede lid

Het leerwegondersteunend onderwijs moet voorbereiden op één van de vmbo-leerwegen, of dat onderwijs begeleiden. Het uitgangspunt is dat het om onderwijs gaat dat zo veel mogelijk in het gewone onderwijs wordt geïntegreerd. Leerwegondersteunend onderwijs is een hulpvoorziening die wordt ingezet naast en na het inzetten van andere ondersteunende activiteiten. Daarbij valt te denken aan huiswerkbegeleiding en taakopdrachten. Als die activiteiten onvoldoende blijken, komt een leerling in aanmerking voor leerwegondersteunend onderwijs. Het leerwegondersteunend onderwijs heeft een aanvullend karakter, en wordt verzorgd als de vmbo-leerling het nodig heeft om de beoogde doorlopende ontwikkeling door te kunnen maken.

Derde lid

Het onderwijs dat in de eerste twee leerjaren wordt gegeven aan leerlingen die leerwegondersteunend onderwijs volgen, wordt gegeven op basis van een samenstel van kerndoelen dat niet alle kerndoelen hoeft te omvatten. Zie verder ook artikel 2.42, zesde lid, voor het minimum aantal klokuren dat in die twee leerjaren moet worden verzorgd. Voor de duidelijkheid wordt nog opgemerkt dat artikel 2.12 op deze leerlingen van toepassing is, zodat het onderwijs zo moet zijn ingericht dat met behoud van de keuzevrijheid van de leerlingen, de doorstroming van de leerlingen wordt bevorderd naar leerwegen en profielen. Scholen kiezen de kerndoelen dus zo dat de doorstroom naar een van de leerwegen en profielen niet belemmerd wordt.

Vierde lid

Om te kunnen beslissen of een leerling leerwegondersteunend onderwijs zou moeten krijgen, moet het bevoegd gezag eerst overleg plegen met de ouders van de betreffende leerling. Uiteindelijk ligt de beslissing of leerwegondersteunend onderwijs wordt gegeven bij het bevoegd gezag. Het vierde lid betekent dat het bevoegd gezag de ouders van de betreffende leerling tijdig meeneemt in de beslissing dat hun kind in aanmerking gebracht zal worden voor leerwegondersteunend onderwijs.

Artikel 2.49. Aangewezen zijn op leerwegondersteunend onderwijs

Voor Caribisch Nederland wordt in hoofdstuk 11 iets anders geregeld.

Het bevoegd gezag kan (na overleg met de ouders) een aanvraag indienen bij een samenwerkingsverband (zie artikel 2.53), dat kan beslissen of voor een leerling het leerwegondersteunend onderwijs aan de orde is.

Zo'n aanvraag is niet noodzakelijk om een leerling leerwegondersteunend onderwijs aan te bieden. Wel ontvangt de school pas extra bekostiging voor dat onderwijs als het samenwerkingsverband leerwegondersteunend onderwijs heeft toegewezen. Het artikel verwijst naar diverse regels uit artikel 2.47, derde, vierde en zesde lid over de procedure voor toelating van een leerling tot het praktijkonderwijs. Het gaat om regels over:

- a. leerlingen voor wie een aanvraag kan worden ingediend;
- b. nakomende aanvragen voor vreemdelingen, en ;
- c. de relatie tot artikel 8:4, derde lid, onderdeel b, Awb. Ouders en bevoegd gezag kunnen op grond van de Awb een bezwaar- en beroepschrift kunnen indienen tegen een beschikking.

Artikel 2.50. Ontwikkelingsperspectief

Voor Caribisch Nederland wordt in hoofdstuk 11 iets anders geregeld.

Eerste lid

Het bevoegd gezag moet een ontwikkelingsperspectief (op Caribisch Nederland: handelingsplan) vaststellen voor alle leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, waaronder leerlingen die praktijkonderwijs volgen. Het moet in overleg met de ouders worden vastgesteld. Voor leerlingen die alleen zijn aangewezen op lwoo en niet op andere vormen van extra ondersteuning, is het vaststellen van een ontwikkelingsperspectief niet verplicht, maar wel toegestaan. Voor leerlingen die zijn aangewezen op lwoo en daarnaast een andere vorm van extra ondersteuning nodig hebben, is een ontwikkelingsperspectief wel verplicht. Met het ontwikkelingsperspectief kan verantwoording worden afgelegd over de bereikte resultaten.

Bij de beslissing over de toelating van een leerling die extra ondersteuning behoeft, kijkt de school naar de ondersteuningsbehoefte van de leerling. De school overlegt hierover met de ouders van de leerling. In het ontwikkelingsperspectief wordt beschreven welke onderwijsdoelen kunnen worden gerealiseerd en welke ondersteuning wordt geboden om deze doelen te realiseren. Voor een leerling in het vwo, havo, mavo of vbo is dat in elk geval het eindexamen. Het ontwikkelingsperspectief geeft de school handvatten om het onderwijs af te stemmen op de behoefte van de leerling. De school en leerling hebben met het opstellen van een ontwikkelingsperspectief scherper in beeld waar naartoe gewerkt moet worden. Het is daarnaast een instrument voor de communicatie met ouders: met een ontwikkelingsperspectief weten ouders tijdig wat een realistisch perspectief is voor hun kind.

Tweede lid

Het deel van het ontwikkelingsperspectief dat betrekking heeft op de individuele begeleiding, bedoeld in artikel 2.45, eerste lid, wordt pas vastgesteld nadat daarover overeenstemming is bereikt tussen het bevoegd gezag en de ouders. Omdat er overeenstemming met de ouders moet komen over dit handelingsdeel, wordt het deel over de individuele begeleiding (artikel 2.45) uitgezonderd van het ontwikkelingsperspectief waar bevoegd gezag en ouders op overeenstemming gericht overleg over moeten voeren.

Ook regelt dit lid wanneer het ontwikkelingsperspectief (uiterlijk) moet zijn vastgesteld. De periode van uiterlijk zes weken na de inschrijving van de leerling betreft alleen weken waarin daadwerkelijk onderwijs wordt gegeven, dus geen weken die nog tot de vakantieperiode behoren.

Derde en vierde lid

Het ontwikkelingsperspectief moet ten minste een keer per schooljaar met de ouders worden geëvalueerd. Het overleg met de ouders kan aanleiding zijn tot bijstelling van het ontwikkelingsperspectief. Het vierde lid noemt expliciet de twee gevallen waarin dat kan:

- a. nadat het bevoegd gezag op overeenstemming gerichte overleg met de ouders heeft gevoerd over deze bijstelling, of
- b. nadat overeenstemming met de ouders is bereikt voor zover het gaat over de individuele begeleiding, bedoeld in artikel 2.45, eerste lid.

Vijfde lid

De begeleiding van een leerling die extra ondersteuning nodig heeft (zie artikel 2.45) moet worden omschreven in het ontwikkelingsperspectief. Ook moet het ontwikkelingsperspectief vermelden op welke punten voor deze leerling wordt afgeweken van een of meer onderdelen van het onderwijsprogramma.

Zesde lid

Nadere regels over de inhoud van het ontwikkelingsperspectief zijn nu opgenomen in artikel 15c van het Inrichtingsbesluit WVO. Dat artikel schrijft voor, welke informatie het ontwikkelingsperspectief ten minste moet omvatten.

Artikel 2.51. Voortgezet onderwijs aan zieke leerlingen

Voor Caribisch Nederland wordt in hoofdstuk 11 iets anders geregeld.

De verantwoordelijkheid voor een goede voortzetting van het onderwijsprogramma aan leerlingen die in het ziekenhuis liggen of ziek thuis zijn, berust bij de school waar de leerling is ingeschreven. De school is verantwoordelijk voor het adequaat aanbieden van voldoende onderwijs en begeleiding aan deze zieke leerlingen. Ook zieke kinderen moeten zoveel mogelijk in staat gesteld worden een ononderbroken ontwikkelingsproces te doorlopen. De manier waarop dat wordt ingericht, wordt ook beïnvloed door de omstandigheden waarin het kind verkeert.

Artikel 2.52. Ondersteuning bij het voortgezet onderwijs aan zieke leerlingen

Voor Caribisch Nederland wordt in hoofdstuk 11 iets anders geregeld.

Eerste lid en tweede lid

De school waar een ziek kind staat ingeschreven, is verantwoordelijk voor het onderwijs dat dat kind ontvangt. Is het kind ziek thuis of bevindt het zich in een ziekenhuis dat geen academisch ziekenhuis is, dan kan de school daarvoor ondersteuning krijgen van de schoolbegeleidingsdienst (sbd) in de eigen sbd-regio. Als het ziekenhuis in een andere regio ligt, kunnen tussen de sbd in die regio en de sbd in de regio waar de school staat, afspraken worden gemaakt over 'grensverkeer'. Ligt een kind in een academisch ziekenhuis, dan kan de school van inschrijving ondersteuning krijgen vanuit een zogenaamde educatieve voorziening. Deze voorziening is geregeld in de WHW.

Derde lid

In dit lid is vastgelegd dat de ondersteuning ook het geven van onderwijs kan zijn. De school van inschrijving blijft verantwoordelijk voor het onderwijs van het kind, ook als het kind ondersteunend onderwijs ontvangt. Deze school moet verifiëren of onderwijs wordt geboden. Dat houdt onder meer in dat wordt nagegaan of de ondersteuner wel, zoals de wetgeving vereist, bevoegd is tot het geven van het onderwijs.

Vierde lid

Dit lid is de wettelijke grondslag voor een jaarlijkse bekostiging die is bestemd voor de ondersteuning bij het onderwijs aan zieke leerlingen. Het vierde lid is vergelijkbaar met soortgelijke regels in WPO en WEC.

Vijfde lid

De hier bedoelde ministeriële regeling zal de elementen regelen die meetellen voor de wijze waarop de bekostiging wordt berekend, zoals het aantal leerlingen op de teldatum.

Zesde lid

Dit lid bepaalt dat alleen de schoolbegeleidingsdiensten die in de daar genoemde periode gemeentelijke subsidie ontvingen voor de ondersteuning bij het onderwijs aan zieke leerlingen, voor bekostiging in aanmerking kunnen komen.

Artikel 2.53. Samenwerkingsverbanden

Voor Caribisch Nederland wordt in hoofdstuk 11 iets anders geregeld.

Eerste lid

Scholen voor voortgezet onderwijs en voor vso werken samen in samenwerkingsverbanden passend onderwijs. Alle scholen moeten daarbij zijn aangesloten. Het bevoegd gezag is voor alle vestigingen aangesloten bij het samenwerkingsverband waarin de vestigingen zijn gelegen. Een bevoegd gezag kan dus bij verschillende samenwerkingsverbanden zijn aangesloten, maar een vestiging kan slechts bij één samenwerkingsverband zijn aangesloten.

Tweede lid

De samenwerkingsverbanden bestaan uit de scholen voor vso in de regio die gezamenlijk de lichte en de zware ondersteuning in het onderwijs vormgeven. De afzonderlijke bevoegde gezagsorganen blijven verantwoordelijk voor het verzorgen van het onderwijs. Het bevoegd gezag is zowel schoolbestuur als deelnemer in het samenwerkingsverband. Als schoolbestuur bepaalt het bevoegd gezag het schoolondersteuningsprofiel van de school. Als deelnemer in het samenwerkingsverband is het bevoegd gezag – samen met de overige deelnemers – verantwoordelijk voor een dekkend aanbod van ondersteuning, zodat passend onderwijs beschikbaar is voor alle leerlingen die extra ondersteuning behoeven. Beide rollen hangen dan ook sterk met elkaar samen. De dekking van het ondersteuningsaanbod hangt samen met de schoolondersteuningsprofielen van de deelnemende scholen. Deze profielen zijn niet los te zien van het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband. Schoolbesturen vormen zelf het samenwerkingsverband. Zij bepalen daarmee samen hoe schoolbesturen en samenwerkingsverband zich precies tot elkaar verhouden. Verder blijft de school verantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs en de ondersteuning van haar leerlingen.

Derde lid

De grenzen van de samenwerkingsverbanden zijn landelijk geografisch vastgesteld op basis van grenzen van aaneengesloten gebieden, waarbij zoveel mogelijk wordt aangesloten bij de gemeentegrenzen. Zie hiervoor de Regeling regio-indeling samenwerkingsverbanden passend onderwijs PO en VO.

Vierde lid

Er kunnen regels worden gesteld over de samenwerking tussen een samenwerkingsverband en scholen of instellingen in de grensregio's.

Vijfde lid

Een samenwerkingsverband passend onderwijs is een privaatrechtelijke rechtspersoon zonder winstoogmerk die wordt opgericht door de aangesloten bevoegde gezagsorganen. Zij vormen samen het bestuur van deze rechtspersoon en zijn ook samen verantwoordelijk voor het functioneren van het samenwerkingsverband. De afzonderlijke bevoegde gezagsorganen zijn verantwoordelijk voor het onderwijs en de ondersteuning op hun eigen scholen en voor de besluiten over de toelating van leerlingen. Het kan zijn dat een bevoegd gezag van meet af aan deelneemt aan het samenwerkingsverband, maar het is ook mogelijk dat het bevoegd gezag pas op een later moment deelnemer wordt van het samenwerkingsverband. In beide situaties is voorzien in deelname van het bevoegd gezag aan de rechtspersoon, want in dit lid is geregeld dat de bevoegde gezagsorganen die deelnemen aan het samenwerkingsverband ook deelnemen aan de rechtspersoon.

In de statuten worden afspraken opgenomen die de basis van de samenwerking tussen de bevoegde gezagsorganen regelen. Geregeld is dat er ook in wordt vastgelegd hoe met eventuele geschillen in het samenwerkingsverband wordt omgegaan.

Zesde lid

De in dit lid bedoelde bevoegde gezagsorganen uit het vso mogen, als zij willen deelnemen aan een samenwerkingsverband waarin zij geen vestiging hebben, niet worden uitgesloten van deelname aan het samenwerkingsverband.

Zevende lid

In dit artikel wordt geregeld dat een samenwerkingsverband passend onderwijs een aantal taken heeft, waaronder het vaststellen van het ondersteuningsplan, het toelaatbaar verklaren van leerlingen tot het vso en het verdelen van het budget voor voorzieningen voor extra ondersteuning.

Onderdeel a:

De afspraken over de wijze waarop voor alle leerlingen zo goed mogelijk passend onderwijs kan worden gerealiseerd, moeten worden vastgelegd in het ondersteuningsplan. Ook leggen de samenwerkingsverbanden jaarlijks verantwoording af over het gevoerde beleid in een jaarverslag en jaarrekening. Hierin informeren de samenwerkingsverbanden de overheid en andere belanghebbenden (zoals de medezeggenschapsraad) over de gang van zaken binnen het verband, over de behaalde resultaten en over de inzet van middelen.

Onderdeel b:

Schoolbesturen maken in het samenwerkingsverband afspraken over de inzet van (de middelen voor) extra ondersteuning. Zij zijn vrij in de manier waarop zij de beschikbare middelen inzetten en verdelen over de aangesloten bevoegde gezagsorganen. Wel heeft het samenwerkingsverband de taak om een samenhangend geheel van voorzieningen voor extra ondersteuning binnen en tussen de scholen te realiseren.

Onderdeel c:

Naast het opstellen van een ondersteuningsplan, heeft het samenwerkingsverband tot taak om op basis hiervan de het aangewezen zijn op het leerwegondersteunend onderwijs, of de toelaatbaarheid tot het praktijkonderwijs of het vso te beoordelen. Het bevoegd gezag van de school waar de leerling is aangemeld of ingeschreven, vraagt bij het samenwerkingsverband een toelaatbaarheidsverklaring tot het vso of het praktijkonderwijs, of een verklaring tot het aangewezen zijn op het leerwegondersteunend onderwijs aan. Deze procedure vloeit voort uit de verantwoordelijkheid van het samenwerkingsverband om voor elke aangemelde leerling een passende onderwijsplek aan te bieden.

In het samenwerkingsverband worden de criteria en de procedure bepaald op grond waarvan leerlingen kunnen worden geplaatst in het vso. Het samenwerkingsverband geeft een toelaatbaarheidsverklaring af waarin de duur van de plaatsing in het vso en de prijscategorie waarin de leerling is geplaatst, staat vermeld. Het bevoegd gezag van de vso-school beslist over de daadwerkelijke toelating van de leerling tot de school. Toelating van leerlingen tot de zware ondersteuning - het vso - kan alleen met instemming van het samenwerkingsverband. Als een leerling nog niet eerder is ingeschreven op een school (de eerste aanmelding) is dit het samenwerkingsverband van de woonplaats van de leerling. Is de leerling al ingeschreven op een school, dan is dit het samenwerkingsverband waar deze (verwijzende) school deel van uitmaakt.

Het kan natuurlijk voorkomen dat een leerling die een toelaatbaarheidsverklaring heeft, gaat verhuizen. Dan kunnen zowel de woonplaats van de leerling of de school hij bezoekt veranderen. De toelaatbaarheidsverklaring blijft geldig voor de duur die er voor was bepaald. Als de toelaatbaarheidsverklaring nog geldig is wanneer een leerling verhuist, kan de leerling deze verklaring meenemen naar de nieuwe school. Wanneer de duur van de toelaatbaarheidsverklaring is afgelopen, moet de nieuwe school van de leerling een nieuwe toelaatbaarheidsverklaring aanvragen bij het samenwerkingsverband van herkomst.

Het samenwerkingsverband besluit ook over de ondersteuningstoewijzing van leerwegondersteunend onderwijs en praktijkonderwijs. Op grond van de toelaatbaarheidsverklaring praktijkonderwijs mag een leerling geplaatst worden in het praktijkonderwijs. Het bevoegd gezag van de school voor praktijkonderwijs beslist over de daadwerkelijke toelating van de leerling tot de school.

Op grond van de beslissing van het samenwerkingsverband dat de leerling is aangewezen op leerwegondersteunend onderwijs, ontvangt de vmbo-school extra middelen voor de leerling. Het bevoegd gezag van de school beslist over de extra ondersteuning die de leerling op de vmbo-school ontvangt.

De toelaatbaarheidsverklaring praktijkonderwijs en de aanwijzing op leerwegondersteunend onderwijs is landelijk voor een gelijke duur geldig. In principe hanteert het samenwerkingsverband landelijke criteria bij het toewijzen, en is de duur van de ondersteuningstoewijzing gelijk aan de duur van de schoolloopbaan van de leerling. Bij leerwegondersteunend onderwijs mag een samenwerkingsverband daarvan afwijken via een opting out. Het mag volgens eigen criteria ondersteuning toewijzen en kan de duur van de ondersteuningstoewijzing zelf te bepalen. Deze 'opting out mogelijkheid' is geregeld in artikel 2.54.

Onderdeel d:

Het samenwerkingsverband adviseert over de ondersteuningsbehoefte van een leerling als de school waar de leerling is aangemeld of ingeschreven daarom verzoekt.

Achtste lid

De bevoegde gezagsorganen in het samenwerkingsverband maken afspraken over hoe voor alle leerlingen zo goed mogelijk passend onderwijs kan worden gerealiseerd. Het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband wordt ten minste eens in de vier jaar opgesteld. Het is mogelijk om het tussentijds te wijzigen. Daarnaast leggen de samenwerkingsverbanden jaarlijks verantwoording af over het gevoerde beleid in een jaarverslag en jaarrekening. Hierin informeren de samenwerkingsverbanden de overheid en andere belanghebbenden over de gang van zaken binnen het verband, over de behaalde resultaten en over de inzet van middelen. Zie ook de artikelen 4a en 14a WMS.

Negende lid

Dit lid regelt de onderwerpen die in elk geval moeten worden opgenomen in het voorgeschreven ondersteuningsplan. Voor zover nodig, worden deze hierna toegelicht:

Onderdeel a:

Verwezen wordt in dit onderdeel naar het tweede lid, tweede volzin. Het ondersteuningsplan omvat daarmee een beschrijving van de manier waarop het samenwerkingsverband een samenhangend en dekkend geheel van ondersteuningsvoorzieningen realiseert. Ook worden de basisondersteuningsvoorzieningen beschreven die op alle vestigingen van de scholen in het samenwerkingsverband aanwezig zijn.

Onderdeel c:

Het ondersteuningsplan moet ook de procedure en criteria bevatten voor plaatsing van leerlingen op vso-scholen. Bij amvb worden bepaalde procedures geregeld voor het beoordelen of leerlingen op het leerwegondersteunend onderwijs zijn aangewezen en het toelaatbaar verklaren van leerlingen tot het praktijkonderwijs, zie daarvoor het dertiende lid. Dat lid bevat de grondslag voor de amvb waarin de landelijke uniforme beoordelingscriteria en procedureregels worden vastgesteld op basis waarvan de samenwerkingsverbanden beschikkingen afgeven over het aangewezen zijn op het leerwegondersteunend onderwijs en de toelaatbaarheid tot het praktijkonderwijs. Voor zover deze amvb niet voorziet in een bepaald procedurevoorschrift, is het aan het samenwerkingsverband zelf om daarin te voorzien. In criteria voor leerwegondersteunend onderwijs en praktijkonderwijs hoeft het samenwerkingsverband niet te voorzien: hier gelden landelijke criteria, tenzij voor leerwegondersteunend onderwijs wordt gekozen voor 'opting out'.

Onderdeel d:

In het samenwerkingsverband worden ook afspraken gemaakt over de terugplaatsing en overplaatsing van leerlingen van het vso naar het reguliere onderwijs. Bij terugplaatsing gaat het om een leerling die eerder regulier onderwijs heeft gevolgd, bij overplaatsing gaat het om een leerling die voor de eerste keer in het reguliere onderwijs wordt geplaatst. Wanneer de vso-school gedurende de periode dat de leerling toelaatbaar is verklaard, een terug- of overplaatsing naar het regulier onderwijs mogelijk vindt, kunnen ouders ervoor kiezen om dat te doen, maar ook om hun kind de termijn op de vso-school af te laten maken.

Wanneer de termijn van de toelaatbaarheid voor de vso-school afloopt, beoordeelt de school voor vso of een langer verblijf op het vso noodzakelijk is. Wanneer de vso-school denkt dat dat nodig is, wordt opnieuw een toelaatbaarheidsverklaring gevraagd bij het samenwerkingsverband dat voor de

leerling verantwoordelijk is. Wanneer de vso-school van mening is dat de leerling (weer) regulier onderwijs kan volgen, zoekt de vso-school ingevolge de zorgplicht een plek voor de leerling in het reguliere onderwijs. De school overlegt hierover met de ouders van de leerling. Indien er nog geen reguliere school is gevonden die de leerling kan toelaten, blijft de leerling ingeschreven op de school voor vso. Daarom zal ook de bekostiging vanuit het samenwerkingsverband voor de leerling op de vso-school doorlopen totdat de leerling is ingeschreven op een andere school. Dit biedt in elk geval de zekerheid voor de vso-school dat er bekostiging voor de leerling blijft zolang de leerling nog op de vso-school is ingeschreven. Hiermee worden de scholen voor regulier onderwijs in het samenwerkingsverband gestimuleerd om de leerling uit het vso zo snel mogelijk in te schrijven en de plaatsing in het vso niet te lang te laten voortduren.

Onderdelen g en h

Deze onderdelen regelen dat er in het ondersteuningsplan afspraken worden vastgelegd over de groei van het vso in de periode van 1 oktober tot 1 februari en hoe de uit deze groei voortvloeiende kosten worden gedekt.

Onderdelen i en j

In deze leden is bepaald dat de samenwerkingsverbanden die kiezen voor een of meer van de vormen van 'opting out' zoals geregeld in artikel 2.54, eerste tot en met derde lid, hun keuze en inrichting daarvan kenbaar moeten maken in hun ondersteuningsplan.

Tiende lid

Het ondersteuningsplan wordt niet vastgesteld voordat over een concept van het plan op overeenstemming gericht overleg heeft plaatsgevonden met het college van burgemeester en wethouders. De meeste samenwerkingsverbanden hebben met meerdere gemeenten te maken, waarmee overlegd moet worden over het ondersteuningsplan. Het ligt voor de hand dat het samenwerkingsverband het overleg met de betrokken gemeenten gezamenlijk voert, en niet met elke gemeente afzonderlijk. Vaak werken die gemeenten ook onderling en met betrokken schoolbesturen samen op het terrein van de jeugdzorg, voortijdig schoolverlaten en de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt. Hoe dit proces concreet wordt vormgegeven, is aan het samenwerkingsverband en de betrokken gemeente(n). Ook moet overleg worden gevoerd met het de samenwerkingsverbanden primair onderwijs die in dezelfde regio actief zijn.

Gemeenten en samenwerkingsverbanden hebben daarnaast de verplichting om een procedure voor het beslechten van geschillen vast te stellen. Het is afhankelijk van deze procedure wat het gevolg is van het niet komen tot overeenstemming over het ondersteuningsplan.

Elfde lid

De inspectie houdt toezicht op de uitvoering van de taken door het samenwerkingsverband. Voor dit toezicht is geregeld dat het ondersteuningsplan wordt toegezonden aan de inspectie.

Twaalfde lid

Samenwerkingsverbanden kunnen hun activiteiten inrichten in de vorm van een 'orthopedagogisch-didactisch centrum' (opdc). Een opdc is een voorziening waar tijdelijk onderwijs wordt gevolgd door leerlingen voor wie een orthopedagogische en orthodidactische benadering nodig is. Deze leerlingen zijn tijdelijk niet in staat om onderwijs te volgen op de eigen reguliere school, ook niet met extra ondersteuning. De school van inschrijving blijft overigens verantwoordelijk voor leerlingen die op een opdc worden geplaatst.

Dit lid geeft ook de grondslag voor een amvb waarin nadere regels kunnen worden gesteld over de voorwaarden waaronder een opdc kan worden ingericht.

Dertiende lid

Dit lid bevat de grondslag voor de amvb waarin de landelijke uniforme beoordelingscriteria en procedureregels worden vastgesteld op basis waarvan de samenwerkingsverbanden beschikkingen zullen afgeven over het aangewezen zijn op het leerwegondersteunend onderwijs en de toelaatbaarheid tot het praktijkonderwijs. Ook is in dit lid een grondslag opgenomen voor subdelegatie naar een ministeriële regeling. Deze grondslag is nodig voor regels over een jaarlijkse

vaststelling van screenings- en testinstrumenten die dat jaar gebruikt kunnen worden om te bepalen of de leerling aan de criteria voldoet. Deze regels zijn opgenomen in de Regeling screenings- en testinstrumenten lwoo en pro.

Veertiende lid

Het samenwerkingsverband vraagt over de eventuele toelaatbaarheid van een leerling tot het vso, praktijkonderwijs of een aanwijzing op het leerwegondersteunend onderwijs advies aan deskundigen (in commissieverband of anderszins). Bij amvb wordt geregeld welke deskundigheid er aanwezig moet zijn. Zie daarvoor het Inrichtingsbesluit WVO. Er moeten altijd ten minste twee deskundigen zijn.

Vijftiende lid

De toelaatbaarheidsverklaring die bepaalt of een leerling vso of praktijkonderwijs kan gaan volgen of het besluit dat de leerling is aangewezen op leerwegondersteunend onderwijs, is een besluit in de zin van de Awb. Dat betekent dat er voor de aanvrager de mogelijkheid bestaat bezwaar en beroep bij de bestuursrechter aan te tekenen tegen de beslissing van het samenwerkingsverband op een verzoek om een toelaatbaarheidsverklaring. Het samenwerkingsverband richt hiervoor een bezwaarprocedure in. In het kader daarvan stelt het samenwerkingsverband een adviescommissie in die adviseert over bezwaarschriften over besluiten van het samenwerkingsverband over de toelaatbaarheid van leerlingen tot het vso, praktijkonderwijs of aanwijzing op leerwegondersteunend onderwijs.

Zestiende lid

In dit lid is een aantal zaken geregeld over de omgang met gegevens over de gezondheid van leerlingen. Het samenwerkingsverband mag gezondheidsgegevens van leerlingen verwerken indien dit nodig is voor de uitoefening van de in het zevende lid, onderdelen b tot en met d, genoemde taken. Deze gegevens mogen niet aan derden worden verstrekt, met uitzondering van de school waarbij de leerling is aangemeld of ingeschreven. Tot slot dienen de gegevens op een veilige plaats te worden bewaard en is de bewaartermijn vastgesteld op drie jaar.

Zeventiende lid

Het gaat hier om een administratief voorschrift, namelijk het toekennen van een volgnummer aan elke toelaatbaarheidsverklaring voor praktijkonderwijs of vso en elke verklaring dat de leerling is aangewezen op leerwegondersteunend onderwijs. Ook is geregeld dat het samenwerkingsverband een afschrift van het advies over de ondersteuningsbehoefte van de leerling verstrekt aan de ouders.

Achttiende lid

Het is mogelijk om in aanmerking te komen voor een landelijk samenwerkingsverband naar richting. De bevoegde gezagsorganen binnen het landelijk samenwerkingsverband hebben, net als de scholen binnen de regionale samenwerkingsverbanden, een verantwoordelijkheid om te zorgen voor een dekkend en samenhangend geheel van ondersteuningsvoorzieningen. Bij de eerste aanmelding bij een school voor vso geldt dat het landelijk samenwerkingsverband de toelaatbaarheid moet toetsen. Indien de leerling toelaatbaar wordt verklaard, kan de leerling worden ingeschreven. Het landelijk samenwerkingsverband is dan verantwoordelijk voor de bekostiging van de leerling. Hiermee wordt afgeweken van de regionale systematiek, waarbij bij de eerste aanmelding de woonplaats van de leerling bepaalt welk samenwerkingsverband verantwoordelijk is voor de bekostiging. Net als bij regionale samenwerkingsverbanden, geldt ook voor een landelijk verband dat indien een leerling door een reguliere school van een landelijk verband naar het vso wordt verwezen, het landelijk samenwerkingsverband de leerling toelaatbaar moet verklaren.

Het vormen van een landelijk samenwerkingsverband naar richting is alleen toegestaan als alle scholen van die richting in Nederland (die als zodanig in het basisregister instellingen (BRIN) staan geregistreerd) er bij aansluiten en als alle onderwijssoorten in die richting worden aangeboden, inclusief vso cluster 3 en 4.

Voor het landelijk samenwerkingsverband gelden dezelfde regels als voor de regionale samenwerkingsverbanden. Zo moet er een rechtspersoon worden opgericht en een ondersteuningsplan worden opgesteld. Het landelijk samenwerkingsverband stemt het landelijk ondersteuningsplan af met de gemeenten waarin de (vestigingen van de) scholen liggen die deel uitmaken van het landelijk verband. Langs die weg kan ook de afstemming met de jeugdzorg in die gemeenten gestalte krijgen. De doelstellingen en taken van een samenwerkingsverband gelden ook voor een landelijk samenwerkingsverband.

Wanneer een school een registratie heeft met meer richtingen, wordt aan het bevoegd gezag van de school éénmalig de keuze gelaten of het met het landelijke of regionale samenwerkingsverband wil meedoen. Indien in de toekomst een nieuwe nevenvestiging wordt ingericht van een school die is aangesloten bij een landelijk samenwerkingsverband van een bepaalde richting, zal deze nevenvestiging moeten aansluiten bij datzelfde landelijke samenwerkingsverband .

Negentiende lid

De hier bedoelde nadere regels zijn op dit moment de regels in artikel 26 van het Inrichtingsbesluit WVO over het orthopedagogisch-didactisch centrum (opdc).

Artikel 2.54. Mogelijkheid afwijken van landelijke criteria, procedure, duur en licenties

Voor Caribisch Nederland wordt in hoofdstuk 11 iets anders geregeld.

Samenwerkingsverbanden verzorgen de ondersteuningstoewijzing van leerwegondersteunend onderwijs en praktijkonderwijs en zijn verantwoordelijk voor het ondersteuningsbudget van leerwegondersteunend onderwijs en praktijkonderwijs. Daarbij hebben ze wel te maken met landelijke beoordelingscriteria voor leerwegondersteunend onderwijs en praktijkonderwijs en - wat het leerwegondersteunend onderwijs betreft - met wettelijke regels voor bevoegd gezagsorganen om voor bekostiging door het Rijk in aanmerking te komen (op grond van artikel 4.7).

Individuele samenwerkingsverbanden die daar bewust voor kiezen hebben echter de mogelijkheid om zelf de criteria te bepalen voor leerwegondersteunend onderwijs, de duur van de ondersteuningstoewijzing en/of welke scholen in aanmerking komen voor lwoo-bekostiging (lwoo-licentie). Dit is de zogenoemde opting out-mogelijkheid. Samenwerkingsverbanden kunnen alleen aan deze opting out-mogelijkheid deelnemen als alle besturen (en de medezeggenschap) daar achter staan: een samenwerkingsverband kan zich alleen aanmelden als alle besturen (bevoegde gezagsorganen) met vestigingen die zijn gelegen in het gebied van het samenwerkingsverband akkoord gaan met de opting out. Indien één of meer schoolbesturen niet akkoord zijn, moet het samenwerkingsverband de landelijk vastgestelde criteria gebruiken en/of blijven de regels over de lwoo-licenties van kracht.

Eerste lid

In het eerste lid wordt de mogelijkheid geboden om van de landelijke criteria voor de aanvraag en de beoordeling, de procedure en de duur van de beoordeling of leerlingen op het leerwegondersteunend onderwijs zijn aangewezen af te wijken en in plaats daarvan zelf criteria en procedures op te stellen.

In de opting out voor de landelijke criteria en de duur van de ondersteuningstoewijzing kunnen samenwerkingsverbanden ervoor kiezen eigen criteria vast te stellen voor de toewijzing van ondersteuning aan lwoo-leerlingen. Daarbij hebben ze ook de keuze om zelf de geldigheidsduur van de toewijzing of toelaatbaarheidsverklaring te bepalen. Het samenwerkingsverband kan een eigen geldigheidsduur bepalen, maar mag er ook voor kiezen om de geldigheidsduur voor de duur van de schoolloopbaan te houden. Afspraken over de invulling van de opting out worden opgenomen in het ondersteuningsplan.

Tweede lid

Het samenwerkingsverband kan het bevoegd gezag van een school die is aangesloten bij het samenwerkingsverband en die geen rijksbekostiging kon ontvangen voor leerwegondersteunend onderwijs op grond van het huidige artikel 4.7, voordragen aan de minister om in aanmerking te worden gebracht voor bekostiging van leerwegondersteunend onderwijs.

Bij een opting out voor lwoo kan het samenwerkingsverband zelf bepalen welke scholen het voor wil dragen voor bekostiging van lwoo. Het kan daarmee afwijken van de voorwaarden voor de aanvraag van lwoo-bekostiging zoals deze zijn opgenomen in artikel 4.7, zijnde een doelmatige spreiding van het aanbod van leerwegondersteunend onderwijs (de school moet een potentieel van ten minste 40 lwoo-leerlingen hebben), en instemming van de meerderheid van de overige scholen in het samenwerkingsverband. Door deze opting out veranderen voor een school de voorwaarden om in aanmerking te komen voor bekostiging voor lwoo, want het samenwerkingsverband kan eigen voorwaarden stellen. De lwoo-bekostiging blijft in de opting out wel voorbehouden aan het vmbo: alleen aanbieders van vmbo kunnen die bekostiging krijgen. Een ander gevolg voor scholen is dat de praktische procedure voor het verkrijgen van lwoo-bekostiging verandert bij een opting out. Bij opting out is het niet aan de school maar aan het samenwerkingsverband om aan DUO door te geven welke scholen zij voor lwoo-bekostiging in aanmerking wil brengen.

Derde lid

In dit lid is de voorwaarde opgenomen dat een samenwerkingsverband de instemming nodig heeft van alle bevoegde gezagsorganen met vestigingen in het gebied van dit samenwerkingsverband.

Vierde lid

Dit lid bevat een grondslag voor een amvb met nadere regels over opting out, zoals de aanvullende voorwaarden voor de duur en betrokkenheid van ouders. Ook is er een mogelijkheid voor een ministeriële regeling krachtens deze amvb om regels van administratieve aard vast te stellen, zoals over de procedure voor samenwerkingsverbanden om aan de minister te melden dat ze gebruik maken van opting out. Zie hiervoor artikel 15f van het Inrichtingsbesluit WVO.

Artikel 2.55. Taakverwaarlozing samenwerkingsverband

Voor Caribisch Nederland wordt in hoofdstuk 11 iets anders geregeld.

Dit artikel bevat bepalingen die ingrijpen door de minister mogelijk maken als het samenwerkingsverband zijn taak ernstig verwaarloost. Het treffen van voorzieningen door de minister zal inhouden dat een of meer personen zullen worden aangewezen die er voor zorgdragen dat de taken van het samenwerkingsverband alsnog naar behoren zullen worden verricht. Als er sprake zou zijn van ernstige taakverwaarlozing dan is de kans daarop het grootst in de eerste jaren waarin het samenwerkingsverband functioneert. Daarom kent het artikel de mogelijkheid om bij koninklijk besluit een datum te bepalen waarop de taakverwaarlozingsregeling eindigt. Het artikel voorziet ook in de mogelijkheid om in te grijpen als bevoegde gezagsorganen in het gebied van het samenwerkingsverband zich niet aansluiten bij het samenwerkingsverband (derde lid).

Paragraaf 5. Toetsen en eindexamens

Artikel 2.56. Reikwijdte

Dit artikel regelt dat de examenregels van deze paragraaf alleen betrekking hebben op de schoolsoorten vwo, havo, mavo en vbo. Het praktijkonderwijs valt niet onder de regels van deze paragraaf, omdat die schoolsoort geen wettelijk geregeld examen kent.

Artikel 2.57. Eindexamen

Eerste lid

Dit lid bepaalt voor de scholen voor vwo, havo, mavo en vbo dat de leerlingen van het bevoegd gezag 'gelegenheid' moeten krijgen om aan de school een eindexamen af te leggen. Het gaat daarbij om een volledig examen. De woorden "om het onderwijs af te sluiten" geven aan dat het eindexamen in de regel aan het einde van de cursusduur wordt afgenomen. Artikel 2.62, derde lid, en zesde lid, onderdeel b, regelen echter dat een leerling ook in het voorlaatste leerjaar, of in het leerjaar dat daaraan voorafgaat, eindexamen in een of meer vakken kan afleggen.

Het eerste lid richt zich niet rechtstreeks tot de leerlingen, maar tot het bevoegd gezag, dat verantwoordelijk is voor het uitvoeren van de wet. De eindexamens zijn op dit moment, zoals al is gemeld, uitvoerig geregeld in het EB VO en het EB VO BES.

Nieuw is dat expliciet wordt geregeld dat het eindexamen het einde van de opleiding markeert. Ook de inhoudelijke omschrijving van wat een examen omvat is nieuw. Het eerste lid geeft een definitie van eindexamen, die aansluit bij de definitie van het eindexamen in WEB en WHW. Het is mogelijk om ook zonder als leerling te zijn ingeschreven aan een school, het diploma van een bepaalde schoolsoort te behalen: zie daarvoor het tweede lid.

De inhoudelijke omschrijving van wat een examen omvat (het onderzoek naar verworven kennis, inzicht en vaardigheden, en de beoordeling van de uitkomsten van het onderzoek) is een hoofdelement van het examenstelsel en is daarom in de WVO 20xx opgenomen, in navolging van de WEB (artikel 7.4.2, tweede lid) en de WHW (artikel 7.11, eerste lid).

In het voortgezet onderwijs zijn ook examens mogelijk die niet "vanwege de school" worden afgenomen. Bij amvb kunnen daarvoor regels worden gesteld. Zie daarvoor artikel 2.71, tweede lid.

Tweede lid

Het bevoegd gezag kan personen die niet als leerling aan de school zijn ingeschreven, de gelegenheid geven om als extraneus aan die school een eindexamen af te leggen.

Derde lid

Dit lid is afkomstig uit de artikelen 3 EB VO en 3 EB VO BES. Het regelt wie bevoegd is om het eindexamen af te nemen. De eerste volzin regelt dat het eindexamen wordt afgenomen door de rector, de directeur, de conrector, de adjunct-directeur of een of meer leden van de centrale directie en leraren van de school.

Vierde lid

Ook deskundigen kunnen worden betrokken bij het afnemen van het eindexamen. Het bevoegd gezag wijst hen aan. Bij de beroepsgerichte vakken in het vmbo kan de school bij bouwtechniek bijvoorbeeld een bouwvakker het examen laten afnemen, of bij vwo of havo een specialist op het gebied van natuur- en scheikunde.

Vijfde lid

Dit lid biedt de grondslag voor enkele uitvoeringsregels (zie hierover het huidige artikel 2 EB VO). Bij amvb wordt bepaald (onderdeel a) in welke gevallen een financiële bijdrage verschuldigd is voor deelname aan het eindexamen en wordt de hoogte van die bijdrage vastgesteld. Een ministeriële regeling voorziet in de indexering van het bedrag dat bij amvb is vastgesteld. Ook wordt (onderdeel b) bij of krachtens amvb het deeleindexamen in het voortgezet onderwijs geregeld: de gevallen waarin het deeleindexamen is toegestaan, en de verdere invulling ervan. Voor Caribisch Nederland is de mogelijkheid van dergelijke deeleindexamens niet aan de orde.

Artikel 2.58. Afnametaal bij toetsen en examens

Dit artikel regelt het uitgangspunt dat Nederlands de voertaal is bij het afnemen van toetsen en examens, behalve als er sprake is van één van de uitzonderingsgronden die in dit artikel zijn geregeld. De school mag een andere onderwijstaal gebruiken:

- a. als het gaat om onderwijs over die andere taal, of
- b. als bijzondere omstandigheden daartoe noodzaken. Voor laatstbedoelde situaties moet de school wel een gedragscode vaststellen.

In Caribisch Nederland kan in bepaalde gevallen worden afgeweken van de regel dat examens in het Nederlands worden afgenomen. Er moet dan echter wel een gedragscode worden opgesteld, en aan de inspectie worden toegestuurd. Dit is geregeld in hoofdstuk 11.

Artikel 2.59. Inhoud eindexamen

Eerste lid

Het eerste lid (keuze uit vakken en programmaonderdelen) is deels afgeleid van artikel 8, eerste lid, van het EB VO en artikel 7 van het EB WVO BES. Het drukt de keuzevrijheid uit van de leerling bij het kiezen van eindexamenvakken. Deze keuzevrijheid is begrensd doordat een aantal

eindexamenvakken verplicht is. Welke vakken verplicht zijn, hangt af van de schoolsoort of het profiel waarin de leerling onderwijs volgt, en wordt nader uitgewerkt bij amvb (zie nu de artikelen 11 tot en met 13 en 22 tot en met 25 van het EB VO en de artikelen 11 tot en met 17 van het EB VO BES).

In het eerste lid is ook de mogelijkheid voor de examenkandidaat om behalve in de verplichte vakken en andere programmaonderdelen ook eindexamen te doen in extra vakken, of (als vervanging van het vergelijkbare examenvak van de schoolsoort van inschrijving) in vakken van een hogere schoolsoort. Zie daarvoor het begrip "extra vak" in artikel 1 EB VO en artikel 1 EB VO BES, en zie voor het vak op hoger niveau artikel 51a EB VO en artikel 38a EB VO BES. Op grond van het vijfde lid, onderdeel b, worden hierover nadere regels gesteld.

Tweede lid

Het tweede lid, dat gaat over de opbouw van het eindexamen uit een centraal examen en/of een schoolexamen, is ontleend aan artikel 29, eerste lid, slotzin, WVO en artikel 72, eerste lid, slotzin, WVO BES. Het vervangt bovendien artikel 4, eerste lid, EB VO en artikel 4, eerste lid, EB VO BES. Het eindexamen kan voor elk vak of ander programmaonderdeel bestaan uit een schoolexamen, uit een centraal examen of uit beide. Dat het examen in elk geval uit een schoolexamen bestaat, is een gevolg van het feit dat het bevoegd gezag verantwoordelijk is voor het afnemen van het examen. Naast het schoolexamen zal er voor veel vakken sprake zijn van een centraal examen. Welke vakken dit betreft, blijkt uit de vastgestelde examenprogramma's. De inhoud van het eindexamen is nader geregeld in hoofdstuk 2 van het EB VO en hoofdstuk 2 van het EB VO BES.

Derde lid

Het derde lid, dat gaat over het profielwerkstuk, is ontleend aan artikel 4, derde lid, EB VO en artikel 4, tweede lid, EB VO BES, en verplicht ertoe om als onderdeel van het schoolexamen van vwo, havo en theoretische leerweg, een profielwerkstuk te maken. Uit de definitie van eindexamen (waarvan het schoolexamen onderdeel is) in artikel 2.57 volgt dat ook het profielwerkstuk beoordeeld moet worden. Dat er behalve in vakken of programma-onderdelen ook in een profielwerkstuk wordt geëxamineerd, is te zien als een hoofdelement van het examenstelsel. De uitwerking van het profielwerkstuk (regelen waar het profielstuk betrekking op heeft) is een onderwerp, dat wordt geregeld bij of krachtens amvb. Zie daarvoor het vijfde lid, onderdeel d.

Vierde lid

Het vierde lid, dat gaat over de rekentoets, is ontleend aan artikel 29, vijfde lid, WVO en artikel 72, vijfde lid, WVO BES. Het vervangt bovendien het eerste lid, onderdeel d, van de artikelen 11, 12, 13 en 22 tot en met 25 van het EB VO (het EB VO BES bevat (nog) geen uitvoeringsregels over de rekentoets). De eindexamens moeten ook een rekentoets omvatten. Bij het vaststellen van de opgaven van de rekentoets worden de referentieniveaus rekenen in acht genomen die voor Europees Nederland zijn vastgesteld op grond van artikel 2, tweede lid, aanhef en onderdeel c, van de Wet referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen. Dat houdt verband met het feit dat er geen examenprogramma's voor de rekentoets bestaan. In het EB VO zijn nadere regels over deze toets vastgesteld.

De makers van de rekentoets moeten de opgaven zo invullen dat ze inzicht geven in de beheersing van het referentieniveau. Omdat de beheersing van basisvaardigheden- vaardigheden die iedere leerling zou moeten beheersen, ongeacht de gekozen richting of het gekozen profiel – voorop staat, vormen de fundamentele niveaus uit het referentiekader de basis voor de rekentoets.

De rekentoets heeft ten opzichte van het wiskunde-examen een zelfstandige betekenis en functie, en is een zelfstandig onderdeel van het eindexamen. Het aantal examenvakken is daarvoor niet uitgebreid. Voor de eerste twee leerjaren van het voortgezet onderwijs zijn voor rekenen en wiskunde negen kerndoelen beschreven. Het referentieniveau rekenen voor het eind van het vmbo wordt in principe al bereikt aan het eind van het tweede leerjaar. Het gaat dus daarna om 'onderhoud' van bestaande kennis. Dat onderhoud kan plaatsvinden binnen het vak wiskunde of binnen andere vakken (bijvoorbeeld de beroepsgerichte vakken). Ook voor het havo en vwo geldt dat leerlingen het niveau dat ze aan het eind van het derde leerjaar (onderbouw) bereiken, moeten

'onderhouden' in de bovenbouw. Ook in het havo en vwo kunnen vakken als economie en biologie hiervoor worden benut.

Vijfde lid

Het vijfde lid, onderdeel d, bevat de grondslag voor nadere regels over de rekentoets en het profielwerkstuk. Daarbij gaat het met name om regels over de afname, het aantal toetsmogelijkheden van de rekentoets, en de rekentoets ER. Op dit moment zijn deze regels opgenomen in de artikelen 46, 46a en 51a EB VO.

Artikel 2.60. Examenprogramma's

Dit artikel is mede ontleend aan artikel 7, eerste en tweede lid, EB VO, en artikel 6, eerste en tweede lid, EB VO BES.

Eerste lid

Het examenprogramma is de kern van het eindexamen. Hoewel het bevoegd gezag verantwoordelijk is voor het afnemen van het examen, blijft de overheid verantwoordelijk voor de kwaliteit van het examen. Daarom stelt de overheid het examenprogramma vast. Dat gebeurt bij ministeriële regeling. Het programma wordt specifiek per schoolsoort (vwo, havo) en per leerweg (vmbo) vastgesteld, en heeft betrekking op een vak of groep van vakken. De overheid mag geen examenprogramma vaststellen voor vakken die het bevoegd gezag zelf vaststelt en die geen onderdeel zijn van het eindexamen.

Tweede lid

Dit lid beschrijft de minimuminhoud van elk examenprogramma.

Derde lid

Het derde lid koppelt de vaststelling van examenprogramma's Nederlands voor Europees Nederland aan de referentieniveaus van de Wet referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen. Die referentieniveaus moeten in acht worden genomen.

Artikel 2.61. Schoolexamen

Eerste lid

Niet de overheid maar het bevoegd gezag zelf bepaalt op welk tijdstip het schoolexamen begint, zie artikel 32, eerste lid, EB VO en artikel 19, eerste lid, EB VO BES. Het schoolexamen is onderdeel van het eindexamen en is daarmee een afsluiting van de opleiding. Het bevoegd gezag bepaalt wanneer daarvan sprake is. Deze regels zijn bepalend voor het tijdsraam waarbinnen het schoolexamen plaatsvindt (moment van aanvang en afsluiting).

Tweede lid

Dit lid dwingt tot het afsluiten van het schoolexamen voordat het eerste tijdvak begint (als het gaat om een vak waarin zowel een schoolexamen als een centraal examen wordt afgelegd). Met afsluiten wordt bedoeld dat ook eventueel herkansingen hebben plaatsgevonden vóór het begin van het eerste tijdvak.

Derde lid

Het bevoegd gezag mag wel bepalen dat een individuele kandidaat het schoolexamen op een ander tijdstip afsluit of kan afsluiten. Om welke gevallen het hier kan gaan, en welke procedures daarbij geldt, wordt geregeld bij of krachtens amvb. Denk hierbij aan leerlingen die ziek waren of zijn, en daardoor de schoolexamens niet tijdig konden afronden, of aan de situatie waarin het College voor toetsen en examens (CvTE) voor een toets een afnameperiode heeft ingesteld waarbinnen het bevoegd gezag zelf de afnametijdstippen bepaalt. Er kan behoefte bestaan aan invulling van de subdelegatiemogelijkheid om een ministeriële regeling vast te stellen, bijvoorbeeld om te preciseren om welke gevallen het gaat. Zie artikel 32, derde lid, EB VO en artikel 19, derde lid, EB VO BES.

Vierde lid

Deze uitvoeringsregels voeren terug op artikel 32, eerste lid, EB VO en artikel 19, eerste lid, EB VO BES (aanvang van het schoolexamen), artikel 35 EB VO en artikel 21 EB VO BES (beoordeling

schoolexamen), artikel 35b1 EB VO en artikel 22 EB VO BES (herexamen) en artikel 35c EB VO en artikel 23 EB VO BES (documenteren schoolexamen; examendossier).

Artikel 2.62. Centraal examen

Eerste lid

De tijdvakken zijn momenteel benoemd in artikel 37 EB VO en in artikel 25 EB VO BES zijn sleutelbegrippen voor de examens. Ze hebben een ordenende functie, en er zijn rechten voor de examenkandidaten aan verbonden. De belangrijkste regels over tijdvakken zijn daarom opgenomen in de wet. Ze worden uitgewerkt op grond van het zesde lid, onderdeel a.

Onder een tijdvak wordt verstaan: een afnameperiode. Het centraal examen wordt vaker dan één keer afgenomen: de wet kent drie mogelijke afnameperiodes. Die zijn benoemd als "*tijdvak*": het eerste, tweede en derde tijdvak. Geregeld wordt dat het tweede en derde tijdvak kandidaten de gelegenheid bieden om een centraal examen dat zij in het eerste tijdvak niet konden voltooien, alsnog te voltooien (herkansing).

Tweede lid

In het eerste tijdvak worden de centrale examens voor de eerste maal door de school afgenomen. In het tweede tijdvak vinden de herkansingen aan de school plaats. Het eerste en tweede tijdvak vallen nog in het schooljaar waarin het eindexamen wordt afgenomen. In het derde tijdvak kunnen de kandidaten die in het eerste en/of tweede tijdvak door een geldige reden verhinderd waren, of die het centraal examen in het tweede tijdvak niet konden voltooien, hun centraal examen voltooien bij het CvTE. Het derde tijdvak begint na afloop van het schooljaar waarin het eerste en tweede tijdvak vielen.

Derde lid

Dit lid geeft ruimte voor het eerder afleggen van onderdelen van het eindexamen (niet het volledige eindexamen) dan in het laatste leerjaar. Het eerder mogen afleggen van het centraal examen in één of meer vakken dan in het laatste leerjaar is een afgeleide van de wettelijke regeling van de tijdvakken. Het bevoegd gezag kan individuele leerlingen daartoe al gelegenheid geven in het (voor)voorlaatste leerjaar.

Vierde lid

In het eerste en tweede tijdvak wordt het eindexamen afgenomen door de rector of directeur en de examinatoren, zo is geregeld in artikel 2.57, derde lid. Voor het derde tijdvak geldt op grond van artikel 2.62, derde lid, iets anders: het eindexamen wordt in het derde tijdvak afgenomen door het CvTE. Dat is een afwijking van een wettelijk voorschrift, en daarom zelf ook in de wet geregeld.

Vijfde lid

Het examenwerk wordt in principe vaker dan één keer nagekeken: er is nog een tweede correctie, behalve voor examens of examenonderdelen waarvoor bij ministeriële regeling een uitzondering op die regel is geformuleerd. De regel dat het examenwerk in beginsel tweemaal ook door anderen wordt nagekeken, is van belang voor de juistheid en betrouwbaarheid van de examenuitslag en daarom in de wet opgenomen. Hoe de tweede correctie verloopt, wordt nader geregeld op grond van het zesde lid, onderdeel d. Het zal daarbij met name gaan om de regels die nu zijn opgenomen in artikel 41, tweede en derde lid, EB VO en in artikel 29, tweede en derde lid, EB VO BES. Een deel van die regels kan, net als het geval is op grond van artikel 41, vierde lid, EB VO en artikel 29, vierde lid, EB VO BES, worden opgenomen in een ministeriële regeling.

Zesde lid

Dit lid bevat de grondslag voor uitvoeringsregels over het centraal examen. De mogelijkheid van subdelegatie is hier in elk geval relevant omdat de aanwijzing van de gecommiteerden elementen kan omvatten van meer procedurele aard.

Onderdeel a gaat onder meer over het afnemen van het centraal examen in het tweede tijdvak door het CvTE. Zie daarover op dit moment nog artikel 37, vierde en vijfde lid, EB VO en artikel 25, vierde en vijfde lid, EB VO BES.

Onderdeel b werkt het derde lid, waarin is geregeld dat het eindexamen in één of meer vakken in het voorlaatste of daaraan voorafgaande leerjaar kan worden afgenomen, verder uit. Zie daarover artikel 37a EB VO en artikel 26 EB VO BES.

Onderdeel c omvat door zijn flexibele omschrijving (afnemen, beoordelen, waarderen, gang van zaken) een veelheid aan onderwerpen, te weten:

- opgave kandidaten voor het centraal examen (artikel 38 EB VO en artikel 27 EB VO BES);
- mededelingen aan kandidaten van eerder behaalde cijfers (artikel 38 EB VO en artikel 27 EB VO BES);
- afnameperiode/-tijdstippen (o.a. CvTE); zie artikel 37a, tweede lid, EB VO en artikel 26, tweede lid, EB VO BES;
- verhindering (artikel 45 EB VO en artikel 34 EB VO BES);
- toezicht (artikel 40 EB VO en artikel 28 EB VO BES);
- gang van zaken tijdens het examen, opgaven, geheimhouding (artikel 40 EB VO en artikel 28 EB VO BES);
- beoordeling (artikelen 41 en 41a EB VO en 29 en 20 EB VO BES);
- correctie (artikel 41 EB VO en artikel 29 EB VO BES);
- score, cijferbepaling (artikel 42 EB VO en artikel 31 EB VO BES);
- uitslagbepaling, eindcijfer (artikelen 47 tot en met 50 EB VO en de artikelen 35 tot en met 37a EB VO BES);
- herkansingsmogelijkheid (artikel 51 EB VO en artikel 51 EB VO BES);
- diplomering (incl. cum laude en afname door het CvTE) ; zie artikelen 52 en 52a EB VO en artikelen 39 en 39a EB VO BES);
- toets voor eerste tijdvak (CvTE); zie artikel 32, tweede lid, EB VO en artikel 19, tweede lid, EB VO BES);
- gegevenslevering aan inspectie (artikel 56 EB VO en artikel 44 EB VO BES);
- bewaren van opgaven en examenwerk (artikel 57 EB VO en artikel 45 EB VO BES);
- aangepaste wijze van examinering (artikel 55 EB VO en artikel 43 EB VO BES);
- gespreide voltooiing (artikel 59 EB VO en artikel 47 EB VO BES), en
- het op digitale wijze uitvoeren van examens (in brede zin); zie in artikel 1 EB VO het begrip "digitale examinering" en zie artikel 41 EB VO; ook zo in artikel 1 EB VO BES en artikel 29, vierde lid, EB VO BES.

Onderdeel d: deze uitvoeringsregels gaan over het aanwijzen van gecommitteerden, hun taak en werkwijze. Zie artikel 29, tweede lid, WVO, alsmede artikel 36 EB VO en artikel 24 EB VO BES.

Artikel 2.63. Diploma's, getuigschriften, certificaten en cijferlijsten

Eerste lid

Onderdeel a:

Leerlingen die het eindexamen vmbo, havo of vwo met goed gevolg hebben afgelegd, ontvangen een diploma.

Onderdeel b:

Wie een leer-werktraject (zie artikel 2.30) met goed gevolg afsluit, ontvangt ook een diploma: het diploma basisberoepsgerichte leerweg/leer-werktraject.

Onderdeel c:

Voor leerlingen aan een school voor vmbo, die een gedeelte van het examenprogramma in de basisberoepsgerichte leerweg (maar niet het volledige eindexamen) met goed gevolg hebben afgelegd. Zij ontvangen daarvoor een getuigschrift vmbo.

Onderdeel e:

Het praktijkonderwijs kent nu nog zowel een getuigschrift als een schooldiploma. Zie artikel 29a WVO en artikel 73 WVO BES. Omdat die twee termen in de praktijk door elkaar heen werden gebruikt, en er geen echt onderscheid was, is nu gekozen voor één term: schooldiploma. Leerlingen uit het praktijkonderwijs die naar oordeel van het bevoegd gezag het praktijkonderwijs hebben afgerond, ontvangen dus een schooldiploma.

Diploma's geven onder voorwaarden toelating tot vervolgonderwijs. De toelatingseisen zijn te vinden in de artikelen 8.2.1 en 8.2.2 WEB (idem in de WEB BES) en in de artikelen 7.24 tot en met 7.26a WHW.

Tweede lid

Bij ministeriële regeling wordt het model van de bewijsstukken vastgesteld. Alleen voor het schooldiploma praktijkonderwijs gebeurt dat niet, omdat de vormgeving van dat diploma, dat wordt afgegeven na een examen dat niet landelijk is geregeld, aan de school zelf wordt overgelaten.

Derde lid

Dit lid bevat de grondslag voor nadere uitvoeringsregels over de uitreiking van diploma's en certificaten en regels over cijferlijsten en hun uitreiking. Ook is een grondslag opgenomen voor het verstrekken van vervangende examendocumenten. Dit is nu nog geregeld in artikel 54 EB VO en in artikel 42 EB VO BES.

Artikel 2.64. Verklaring bij verlaten school

Eerste lid

In dit lid is de zogenaamde schoolverlatersverklaring geregeld. Het gaat hier om leerlingen in het vwo, havo, mavo en vbo.

Tweede lid

Hier is specifiek voor het praktijkonderwijs geregeld dat aan de leerling een verklaring moet worden uitgereikt indien hij de school verlaat zonder schooldiploma. Dat gebeurt in het geval dat de leerling naar het oordeel van het bevoegd gezag de opleiding niet heeft afgerond. Voorheen werd in sommige gevallen voor dit doel een getuigschrift gebruikt.

Derde lid

In dit lid is bepaald dat het model van de verklaring wordt vastgesteld bij ministeriële regeling in plaats van, zoals nu, bij besluit van de minister. Dit geldt ook voor het praktijkonderwijs. Desgewenst kan de school voor praktijkonderwijs in de verklaring zaken opnemen als de behaalde (branche)certificaten, de geleerde vaardigheden en competenties en eventueel een advies over doorstroom naar een vervolgonderwijs.

Artikel 2.65. Examenreglement; programma van toetsing en afsluiting

Eerste lid

Het bevoegd gezag moet een examenreglement vaststellen. Dat kan voor een aantal examenjaren gelden. Het examenreglement omvat alle procedurele en organisatorische regelingen die het bevoegd gezag moet treffen voor de uitvoering van het schoolexamen en het centraal examen. Daarnaast omvat het meer inhoudelijke bepalingen. Bij het examenreglement gaat het om regels van algemene aard, bijvoorbeeld over het toezicht tijdens het examen en de instelling van een commissie van beroep. Het eerste lid schrijft voor welke onderwerpen in elk geval moeten worden geregeld, waaronder de herkansingsmogelijkheden voor het schoolexamen. De plicht tot het stellen van regels over deze onderwerpen en de borging van de kenbaarheid ervan (zie het derde lid) worden gezien als hoofdelementen van het examenstelsel.

Tweede lid

Het bevoegd gezag moet jaarlijks een programma voor toetsing en afsluiting (ook wel: PTA) vaststellen. Het PTA heeft zowel betrekking op het schoolexamen als op het centraal examen. Het bevat vooral de regels die per jaar verschillend kunnen zijn. Het bevoegd gezag geeft er onder meer aan, op welke wijze de toetsen worden afgenomen (mondeling, schriftelijk, praktisch of een combinatie daarvan). Ook geeft het PTA aan hoe de cijfers van de verschillende toetsen van het schoolexamen worden gecombineerd tot het cijfer van het schoolexamen. Daarnaast worden over de afronding van de cijfers van het schoolexamen en over de wijze van herkansing (het examenreglement regelt de mogelijkheden tot herkansing) in het PTA regels gegeven. De plicht tot het stellen van regels over deze onderwerpen en de borging van de kenbaarheid (zie het derde lid) ervan worden gezien als hoofdelementen van het examenstelsel.

Derde lid

Zowel het examenreglement als het PTA moet worden uitgereikt aan de examenkandidaten en worden toegezonden aan de inspectie.

Artikel 2.66. Onregelmatigheden; onvoorziene omstandigheden; maatregelen

Dit artikel is ontleend aan de artikelen 5, 43 en 44 van het EB VO en de artikelen 5, 32 en 33 van het EB VO BES.

Eerste lid

Dit lid geeft de rector en directeur de bevoegdheid om tegenover de kandidaat maatregelen te nemen als de kandidaat zich schuldig maakt of heeft gemaakt aan een "onregelmatigheid" bij het eindexamen, of als het gaat om een aanspraak op ontheffing. Ook afwezigheid zonder geldige reden op het eindexamen kan een grond zijn om maatregelen te nemen. Omdat het hier gaat om maatregelen jegens de examenkandidaat, met mogelijk zeer ingrijpende gevolgen, is de mogelijkheid tot het treffen van maatregelen nu op wetsniveau geregeld. Verder is een grondslag opgenomen voor uitvoeringsregels (zie het vierde lid).

Tweede lid

Heeft het centraal examen volgens de inspecteur niet op regelmatige wijze plaatsgevonden, dan kan de inspecteur besluiten dat het examen of een deel ervan opnieuw moet worden afgenomen. Dat kan gelden voor een enkele kandidaat maar ook - afhankelijk van de onregelmatigheid - voor een groep van kandidaten. De inspecteur moet het CvTE dan verzoeken om nieuwe examenopgaven vast te stellen. De inspecteur bepaalt hoe en door wie dat examen zal worden afgenomen. Omdat het hier gaat om maatregelen jegens de examenkandidaat, met mogelijk zeer ingrijpende gevolgen, is de mogelijkheid tot het treffen van deze maatregelen op wetsniveau geregeld. Verder is een grondslag opgenomen voor uitvoeringsregels (zie het vierde lid).

Derde lid

Er kunnen onvoorziene omstandigheden zijn waardoor het centraal examen op één of meer scholen niet volgens de regels kan worden afgenomen. Te denken valt onder meer aan brand in de lokalen. In dergelijke gevallen beslist de minister wat er moet gebeuren.

Vierde lid

Dit lid bevat de grondslag voor uitvoeringsregels. De mogelijkheid van subdelegatie is met name hier relevant voor eventuele precisering van te nemen maatregelen bij onregelmatigheden. Op dit moment regelt artikel 5 van het Eindexamenbesluit VO die maatregelen.

Artikel 2.67. Intrekking examenbevoegdheid

Eerste lid

Zijn er te grote gemiddelde verschillen tussen de cijfers voor de schoolexamens en de centrale examens, dan kan de minister een school tijdelijk de examenbevoegdheid voor een schoolsoort of leerweg ontnemen. De waarde van het examen moet worden geborgd. Daarbij is het van essentieel belang voor de Nederlandse systematiek van examineren in het voortgezet onderwijs dat de basiskwaliteit en kennis voor de doorstroming naar het vervolgonderwijs verzekerd zijn en dat de examinering vertrouwen geniet in de samenleving. Een te groot verschil tussen de cijfers voor schoolexamens en die voor centrale examens zou tot rechtsongelijkheid en ondermijning van de betrouwbaarheid van de examensystematiek leiden.

In bepaalde gevallen is een verschil goed verklaarbaar, zeker bij individuele leerlingen of individuele vakken. In het schoolexamen wordt vaak andere stof getoetst en verschillen de toetscondities. De inspectie baseert haar oordeel over het verschil tussen de resultaten van schoolexamen en centraal examen daarom op de cijfers van alle leerlingen en alle vakken die zowel een school- als een centraal examen kennen over de laatste drie leerjaren van een onderwijssoort. Daarmee zal dat verschil zich uitmiddelen.

Als uiterste middel kan het zijn dat de school twee jaar lang geen examens in een schoolsoort of leerweg mag afnemen en dat het CvTE wordt ingeschakeld om staatsexamens af te nemen. Beslist

de minister inderdaad om de examenbevoegdheid tijdelijk aan de school te ontnemen, dan betalen niet de leerlingen, deelnemers of hun ouders de kosten van de staatsexamens, maar de school zelf.

Tweede lid

De minister mag niet meteen overgaan tot opschorting van de examenbevoegdheid bij grote cijferverschillen. Hij moet het bevoegd gezag van de school ten minste drie jaar de gelegenheid hebben gegeven om het gemiddelde verschil tussen het schoolexamen en centraal examen terug te brengen tot maximaal een half punt.

Artikel 2.68. Commissie van beroep voor de eindexamens openbaar onderwijs

Dit artikel is deels ontleend aan artikel 5 EB VO en artikel 5 EB VO BES.

Eerste en vierde lid

In navolging van WEB en WHW kent de WVO 20xx op wetsniveau een commissie van beroep voor de eindexamens. Dit is als het gaat om een *besluit* in de zin van de Awb (en daarover gaat het eerste lid), een orgaan van administratief beroep, dat wil zeggen een orgaan dat de school zelf moet instellen. Het beroep wordt dus niet ingesteld bij de bestuursrechter. De rector of directeur van de school mag geen lid zijn van deze commissie.

Tweede en derde lid

Omdat bij beroep tegen examens snelheid geboden is (want anders staat de examenuitslag al vast/is geen diploma afgegeven, enz.), regelt het tweede lid een verkorte beroepstermijn en regelt het derde lid een verkorte beslistermijn in beroep.

Artikel 2.69. Commissie van beroep voor de eindexamens bijzonder onderwijs

Dit artikel is deels ontleend aan artikel 5 EB VO en artikel 5 EB VO BES.

Eerste lid

In navolging van WEB en WHW kent de WVO 20xx op wetsniveau een commissie van beroep voor de eindexamens. In dit artikel lid gaat het om het bijzonder onderwijs. Daar neemt het bevoegd gezag geen besluiten in de zin van de Awb, maar *beslissingen*. En daar is om die reden ook geen sprake van administratief beroep, maar van het vragen van een *voorziening* aan een commissie van beroep voor de eindexamens, in te stellen door het bevoegd gezag.

Tweede en derde lid

Deze leden gelden voor het bijzonder onderwijs en zijn vergelijkbaar met het tweede en derde lid van artikel 2.68.

Artikel 2.70. Diagnostische toetsen Nederlandse taal en rekenen

Dit artikel is in Caribisch Nederland niet van toepassing, zie hoofdstuk 11.

Diagnostische toetsen zijn een belangrijk instrument voor de intensivering van het taal- en rekenonderwijs in het voortgezet onderwijs. Door het afnemen van deze toetsen kan worden achterhaald welke taal- en rekenvaardigheden leerlingen nog onvoldoende beheersen en kan gericht worden toegewerkt naar de eindexamens. Inzet van dit instrument is nog niet verplicht. Met het sturen op examens worden scholen vrij gelaten om zelf te bepalen met welke methoden en pedagogische benaderingen de leerlingen/studenten naar het eindniveau worden gebracht. Hierbij behoren ook de overgangsproefwerken om te bezien of de leerling de stof voldoende beheerst. Scholen kunnen dan ook een diagnostische toets inzetten. Zij bepalen zelf wanneer en in welke vorm.

Wel bevat het artikel de mogelijkheid om diagnostische toetsen voor te schrijven bij amvb. Dan worden (uitvoerings)voorschriften vastgesteld, in elk geval over het moment of de momenten waarop leerlingen de toetsen kunnen afleggen.

Als blijkt dat scholen, ondanks de sturende werking van de exameneisen, hun onderwijsleerproces onvoldoende inrichten op het kunnen behalen van de referentieniveaus, dan kan met een (al dan

niet tijdelijke) verplichting worden gestuurd op het afnemen van tussentijdse, diagnostische toetsen.

Overigens staat het scholen vrij om te besluiten, zelf zoiets als een diagnostische toets af te nemen.

Artikel 2.71. Overige uitvoeringsregels toetsen, eindexamens en diploma's

Eerste lid

Op grond van het eerste lid van dit artikel kunnen regels worden gesteld over het uitreiken van het diploma atheneum in plaats van het diploma gymnasium. Deze regels zijn nu nog te vinden in artikel 52b EB VO en artikel 39b EB VO BES, en straks in het Uitvoeringsbesluit WVO 20XX. Om in plaats van een gymnasiumdiploma een atheneumdiploma uit te kunnen reiken, moet aan de volgende voorwaarden zijn voldaan:

- a. de scholengemeenschap of school voor vwo moet atheneum onderwijs verzorgen,
- b. de scholengemeenschap moet kenbaar hebben gemaakt dat het behalen van een diploma atheneum en het volgen van atheneumonderwijs mogelijk is, en
- c. de kandidaat moet ingeschreven zijn voor atheneum onderwijs.

Tweede lid

In het tweede lid van dit artikel is verder een grondslag opgenomen voor het stellen van regels over examens die niet 'vanwege de school' worden afgenomen. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan de mogelijkheid om staatsexamen te doen, ter afsluiting van een vavo-opleiding.

Artikel 2.72. Hardheidsclausule

In dit artikel, dat is ontleend aan artikel 60 EB VO en artikel 47a EB VO BES, is de "hardheidsclausule" voor de eindexamenvoorschriften opgenomen.

De hardheidsclausule stelt de minister in staat om in uitzonderlijke gevallen af te wijken van de voorschriften, of die buiten toepassing te laten. Daarvoor bestaat aanleiding, als de onverkorte toepassing van de eindexamenvoorschriften in een individueel en onvoorzien geval tot een onbillijkheid van overwegende aard leidt. De hardheidsclausule betreft een discretionaire bevoegdheid: het is aan de minister om te bepalen of een voorkomend geval een uitzondering op de voorschriften rechtvaardigt.

De minister maakt terughoudend gebruik van deze bevoegdheid. Het uitgangspunt is dat de eindexamenvoorschriften worden toegepast. In de eerste plaats dienen de voorschriften de rechtszekerheid en rechtsgelijkheid. De voorschriften behartigen een zeker belang, waaraan de minister een groot gewicht toekent. Dat geldt in het bijzonder voor de civiele waarde van het diploma. In de tweede plaats maakt de toepassing van de hardheidsclausule inbreuk op het primaat van de wetgever. In de wet is immers bepaald dat de eindexamenvoorschriften bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden vastgesteld. De voorschriften in dit hoofdstuk zijn bovendien in een voorhangprocedure aan de Staten-Generaal voorgelegd.

Ter voorbereiding op zijn besluit om de hardheidsclausule al dan niet toe te passen beoordeelt de minister de situatie waarin de leerling verkeert en maakt hij een afweging met het belang van het relevante voorschrift. Wat betreft de situatie van de leerling, gaat de minister na of er sprake is van een:

- 1) onbillijkheid van overwegende aard die het gevolg is of zal zijn van de toepassing van een eindexamenvoorschrift;
- 2) individueel geval, dat wil zeggen dat de situatie waarin de leerling verkeert, zich voldoende onderscheidt van die van anderen die in soortgelijke omstandigheden verkeren, of
- 3) onvoorzien omstandigheid, dat wil zeggen dat niet op voorhand bekend was of behoorde te zijn dat de situatie zich zou voordoen.

Hoewel in het algemeen niet te zeggen is wanneer sprake is van een onbillijkheid van overwegende aard, is het niet voldoende dat een situatie uitsluitend ongewenst is. Naar het oordeel van de minister moet zich een zekere mate van onrechtvaardigheid voordoen.

Ten slotte maakt de minister een belangenafweging, waarbij hij in het bijzonder beoordeelt of het verzoek evenredig en subsidiair is. Het belang van de eindexamenvoorschriften weegt zwaar, al

verschillen de voorschriften onderling in aard en gewicht. Naarmate het belang van een voorschrift zwaarder weegt, zal de minister een verzoek eerder afwijzen. Omdat de hardheidsclausule een ultimatum remedium betreft, zal de minister in zijn oordeel voorts meewegen of er een minder ingrijpende maatregel voor handen staat of heeft gestaan.

Paragraaf 6. Aanwijzing als school met examenbevoegdheid

Artikel 2.73. Aanwijzing als school met examenbevoegdheid

Dit artikel maakt het mogelijk om niet-bekostigde scholen aan te wijzen die net als de bekostigde scholen bevoegd zijn om een wettelijk geregeld diploma uit te reiken.

Eerste lid

Een bijzondere school voor vwo, havo, mavo of vbo die niet uit 's Rijks kas wordt bekostigd, kan door de minister worden aangewezen als bevoegd tot uitreiking van een wettelijk vo-diploma. Voorwaarde voor deze aanwijzing is dat de school wat de cursusduur, het schoolplan en de bevoegdheden van de leraren betreft, overeenkomt met een uit 's Rijks kas bekostigde school. De wet bevat in deze paragraaf nog aanvullende eisen en voorwaarden.

Tweede lid

Ook bij aangewezen scholen dient het gemiddelde verschil tussen de cijfers van het centraal examen en het schoolexamen over een periode van drie jaren niet meer dan een half punt te bedragen. Er kan door de minister besloten worden om het bevoegd gezag voor een periode van twee jaar niet langer in de gelegenheid te stellen om leerlingen het eindexamen af te leggen. .

Derde lid

Ook voor de aangewezen scholen gelden de regels bij of krachtens hoofdstuk 2, paragraaf 5, WVO 20xx over de verantwoordelijkheid voor het afnemen van het eindexamen, het toezicht door gecommiteerden, de eventuele aanwijzing van deskundigen, en de rekentoets.

Artikel 2.74. Aanvraag tot aanwijzing als school met examenbevoegdheid

Eerste lid

Een niet uit 's Rijks kas bekostigde bijzondere school kan bij de minister een verzoek doen om te worden aangewezen als bevoegd tot het uitreiken van een wettelijk geregeld vo-diploma. Dit artikel bepaalt welke stukken het bestuur bij een verzoek tot aanwijzing van een school aan de minister moet overleggen en wanneer de minister uiterlijk beslist. Cursusduur, schoolplan en bevoegdheden van de leraren moeten overeenkomen met die van een bekostigde vo-school, zie het vorige artikel.

Tweede lid

Dit lid geeft de minister zes maanden de tijd om te beslissen op een aanvraag om een aanwijzing als bedoeld in het eerste lid. Lukt het niet om binnen deze termijn te beslissen, dan meldt de minister dat aan de aanvrager en geeft hij daarbij aan wanneer deze het besluit wel tegemoet kan zien.

Artikel 2.75. Toepasselijke regels aangewezen school met examenbevoegdheid

Deze materie is voor Caribisch Nederland in hoofdstuk 11 deels iets anders geregeld.

In dit artikel zijn enkele aanvullende regels opgenomen over niet uit 's Rijks kas bekostigde scholen die zijn aangewezen als bevoegd om wettelijk geregelde vo-diploma's uit te reiken. De inhoud van artikel 58, derde lid, WVO en artikel 114, derde lid, WVO BES is ondergebracht in hoofdstuk 9, zie artikel 9.3.

Eerste lid

Dit lid bepaalt dat het schoolplan van een aangewezen school ten minste moet voldoen aan de regels in de WVO 20xx over de onderwijstijd, uitvoerings- en inrichtingsregels over de profielen en leerwegen, en de regels over het schoolplan.

Tweede lid

Doel van dit voorschrift is om helderheid te bieden over het onderwijs dat de aangewezen school binnen haar aanwijzing verzorgt.

Derde lid

Door de gewone toelatingsvoorwaarden ook op te leggen aan een aangewezen school, is een extra kwaliteitswaarborg voor het niveau van het onderwijs ingebouwd.

Vierde lid

De minimumeisen voor goed onderwijs zijn ook van toepassing op niet door de overheid bekostigde scholen die bevoegd zijn eindexamens af te nemen. Als een school niet meer aan deze verplichting voldoet, kan die bevoegdheid worden ingetrokken.

Vijfde lid

De inspectie moet kunnen beoordelen of een aangewezen school blijft voldoen aan het eerste lid. Daarom is voorgeschreven dat wijzigingen van het schoolplan worden gemeld aan de inspectie.

Artikel 2.76. Gebruik gegevens in relatie tot aangewezen school met examenbevoegdheid

In dit artikel zijn enkele bepalingen van de WVO 20xx die gelden voor bekostigd onderwijs en die gaan over het persoonsgebonden nummer en de regelgeving voor de regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten (vsv) van overeenkomstige toepassing verklaard op het niet-bekostigd onderwijs. Het doel daarvan is om ook in het niet-bekostigd onderwijs voortijdig schoolverlaten te bestrijden. Het gaat om bepalingen over:

- Het verstrekken van gegevens bij inschrijving (waaronder het persoonsgebonden nummer);
- Het gebruik van het persoonsgebonden nummer door het bevoegd gezag, waaronder ook de verplichting voor het bevoegd gezag om het persoonsgebonden nummer van iedere leerling met een gegevensset over die leerling aan te leveren aan de Minister van OCW;
- De verwerking van de aangeleverde gegevens door de minister;
- Het gebruik van gegevens uit het BRON door de minister en de inspectie voor beleid en toezicht;
- Het gebruik van het persoonsgebonden nummer door de gemeente;
- De melding van relatief verzuim en van verwijdering van jongeren die onder de rmc-regelgeving vallen en
- De gemeentelijke rmc-functie.

De bevoegdheid van de minister om een aanwijzing in te trekken (zie verder in deze paragraaf) geldt ook als de aangewezen school niet aan deze informatieverplichtingen voldoet.

Regels die te maken hebben met bekostiging zijn niet van overeenkomstige toepassing verklaard, omdat aangewezen scholen niet uit 's Rijks kas worden bekostigd.

Artikel 2.77. Gegevensverstrekking aangewezen school met examenbevoegdheid

Eerste lid

Dit artikel bevat grondslagen voor nadere regels en specificaties in relatie tot het gebruik van het persoonsgebonden nummer zoals geregeld in artikel 2.76. Om praktische redenen is ervoor gekozen alle regels over de aanwijzing bij elkaar te plaatsen, dus ook de regels over gegevenslevering, hoewel die strikt genomen niet onder onderwijskundige- of examenregels in engere zin kunnen worden begrepen.

Tweede lid

Het tweede lid stelt regels over de uitvoering van artikel 5.40, eerste en derde lid, voor zover die leden van overeenkomstige toepassing zijn verklaard op aangewezen scholen met examenbevoegdheid. Het betreft nadere regels over gebruik van gegevens uit het Basisregister onderwijs (BRON) door de minister en de inspectie voor deze aangewezen scholen. Deze gegevensregels zijn, zoals gezegd, van overeenkomstige toepassing. Vanwege het vooral technische gehalte ervan (ze moeten preciseren wat die "overeenkomstige toepassing" precies betekent voor de gegevenslevering) worden deze regels bij ministeriële regeling gesteld. Andere gegevens die zijn benoemd in de regels die van overeenkomstige toepassing zijn, mogen niet op grond van die ministeriële regeling worden gevraagd.

Artikel 2.78. Intrekking aanwijzing

In dit artikel is geregeld in welke gevallen de minister de aanwijzing van de school als school met examenbevoegdheid kan intrekken. Intrekking kan als de school met onder meer het schoolplan, de voorwaarden van toelating en de bevoegdheden van het onderwijzend personeel niet meer voldoet aan de wettelijke regels die gelden voor de bekostigde scholen, of als misbruik is gemaakt van de aanwijzing. Ook strijd met artikel 5:20 Awb - de plicht om mee te werken aan het onderzoek door een toezichthouder (inspectie) - is een grond voor intrekking.

Artikel 2.79. Aanwijzing scholen voortgezet speciaal onderwijs met examenbevoegdheid

Eerste lid

Dit artikel maakt mogelijk dat een vso-school wordt aangewezen om zelf vo-examens af te nemen en het vo-diploma uit te reiken. De regels voor de aanwijzingsmogelijkheid van niet-bekostigde scholen in de WVO 20xx zijn van toepassing verklaard op vso-scholen. Dit biedt vso-leerlingen de gelegenheid om binnen de eigen schoolomgeving, met de eigen leraren, het onderwijs te volgen en examens af te leggen.

Onderdeel a

Voor de vso-school zijn aan' een dergelijke aanwijzing voorwaarden verbonden. De school moet voor de duur van de cursus, het schoolplan en de bevoegdheden van de leraren overeenkomen met een bekostigde school voor voortgezet onderwijs en moet ook voldoen aan alle overige voorwaarden. Er is een uitzondering gemaakt voor het vereiste dat de statuten en het reglement worden overgelegd aan de minister bij het verzoek tot aanwijzing, omdat de school in kwestie al op grond van een andere wet (de WEC) voor bekostiging in aanmerking is gebracht. De school moet de aanwijzing aanvragen en daarbij kiezen voor welke schoolsoort of schoolsoorten zij de aanvraag doet. De leraren moeten over een vo-bevoegdheid beschikken. De school verzorgt het onderwijsprogramma en de examinering geheel zelf.

De achtergrond van het artikel is dat vso-scholen, alleen al vanwege hun geringere omvang, niet vanzelfsprekend beschikken over bevoegde leraren en passende voorzieningen om het onderwijs in een schoolsoort in het voortgezet onderwijs (vwo, havo, mavo of vbo), in de volle breedte te verzorgen. Vso-scholen zijn voor het aanbod dat zij verzorgen erg afhankelijk van symbiose met reguliere scholen voor voortgezet onderwijs. Bij symbiose volgen, leerlingen van de vso-school, op grond van artikel 24 WEC, een deel van hun onderwijsprogramma op een reguliere school voor voortgezet onderwijs, waarbij het bevoegd gezag van de beide scholen samen een overeenkomst sluiten. Die gaat over het onderwijs, maar kan bijvoorbeeld ook over een financiële vergoeding gaan.

Leerlingen kunnen hun opleiding afsluiten met een examen en bij positief resultaat een vo-diploma behalen. Leerlingen van aangewezen scholen doen examens op hun eigen school. Leerlingen van andere vso-scholen doen staatsexamens of zij doen examens als examendeelnemer op een reguliere school voor voortgezet onderwijs, dat wil zeggen als extraneus. Voor bepaalde vso-leerlingen kan het formele karakter van het staatsexamen een obstakel zijn door de aard van hun beperking of de extra begeleiding die zij nodig hebben. Het kan voor hen beter zijn om het examen als examendeelnemer af te leggen via een reguliere school voor voortgezet onderwijs. Dit heeft als voordeel dat het examen dan wordt afgelegd met eerst een schoolexamen dat aansluit op de gebruikte lesmethoden en pas daarna het centraal examen.

Ook de regels over de maatschappelijke stage in het voortgezet onderwijs en over de diagnostische toetsen Nederlandse taal en rekenen gelden voor de aangewezen vso-scholen.

Onderdeel b

Dit onderdeel regelt dat de aangewezen scholen die een basisberoepsgerichte leerweg verzorgen deze kunnen inrichten als een leer-werktraject of als een entreeopleiding volgens de regels die gelden voor het reguliere voortgezet onderwijs. Voor sommige vso-leerlingen die de basisberoepsgerichte leerweg in het vbo volgen, blijkt na twee jaar onderbouw dat zij toch geen vbo-diploma kunnen behalen, bijvoorbeeld omdat het onderwijs voor hen te theoretisch is. De school kan leerlingen van wie het bevoegd gezag inschat dat zij daarbij gebaat zijn, een

entreeopleiding laten volgen. De regels over de entreeopleiding in het vso zijn gelijk aan de regels over de entreeopleidingen in het vmbo. Deze route voor vso-leerlingen vergroot de kans op het afsluiten van de vso-opleiding met een voor de arbeidsmarkt herkenbaar diploma. Bovendien geeft dit diploma het recht om door te stromen naar mbo niveau 2 aan een mbo-instelling.

De entreeopleiding in het vso is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van vso-school en mbo-instelling. Deze school en die instelling moeten een samenwerkingsovereenkomst sluiten waarin afspraken worden vastgelegd over programma-aanbod en rechtsbescherming. De leerling blijft ingeschreven bij de vso-school en valt dus onder de verantwoordelijkheid van die school. De mbo-instelling is verantwoordelijk voor de examinering. Een vso-school kan alleen entreeopleidingen aanbieden die passen bij het aanbod aan beroepsgerichte programma's van de eigen basisberoepsgerichte leerweg en die de betrokken mbo-instelling mag aanbieden. Ter illustratie: de vso-school moet, al dan niet via symbiose, de vbo-afdeling bouwtechniek verzorgen om samen met een mbo-instelling de opleiding assistent bouwplaats te mogen aanbieden. De school heeft de kennis en expertise nodig om leerlingen naar een specifieke mbo-opleiding te mogen opleiden. Als de vso-school de basisberoepsgerichte leerweg verzorgt op basis van symbiose met een school voor voortgezet onderwijs, moet een samenwerkingsafpraak met zowel een school voor voortgezet onderwijs als een mbo-instelling worden gemaakt.

Derde lid

De minister kan de aanwijzing intrekken als aan de hier bedoelde wettelijke regels niet meer wordt voldaan.

Vierde lid

Net als in artikel 14a, tweede lid, onderdeel a, WEC is een grondslag opgenomen om afwijkende en aanvullende regels vast te stellen voor het vso ten opzichte van het reguliere voortgezet onderwijs. In het vso zal onder andere het uitstroomprofiel vervolgonderwijs worden verzorgd. Voor dat uitstroomprofiel gelden de kerndoelen van het reguliere voortgezet onderwijs. Die kerndoelen zijn geregeld in een amvb: het Besluit kerndoelen onderbouw VO. Voor het uitstroomprofiel vervolgonderwijs kan bij amvb van die kerndoelen worden afgeweken.

Vijfde lid

Voor de kerndoelen Friese taal en cultuur die voor het reguliere voortgezet onderwijs worden vastgesteld bij provinciale verordening, is er voor het uitstroomprofiel vervolgonderwijs een afwijkingsmogelijkheid: de provincie Fryslân kan bij provinciale verordening voorzien in een afwijking voor het uitstroomprofiel vervolgonderwijs. Voor die verordening gelden dezelfde voorwaarden als voor het gewone onderwijs, zoals de goedkeuring van de minister voordat de verordening in werking kan treden.

Zesde lid

De vso-school die vbo verzorgt, is verplicht om in de aanvraag om aanwijzing specifiek aan te geven, in welke profielen dat onderwijs wordt verzorgd.

Paragraaf 7. Staatsexamens

Artikel 2.80. Staatsexamens en deelstaatsexamens

Eerste lid

Dit lid maakt het mogelijk om door een staatsexamen een diploma te verkrijgen dat overeenkomt met dat van een school voor voortgezet onderwijs. Het gaat dan om het staatsexamen vwo, het staatsexamen havo, het staatsexamen mavo en het staatsexamen vbo. Voor het vbo gaat het alleen om de algemene vakken binnen de beroepsgerichte leerwegen en de gemengde leerweg. Op scholen voor vso en in penitentiaire inrichtingen verblijven leerlingen voor wie staatsexamens in deze leerwegen perspectief kunnen bieden. Voor deze leerlingen is met deze staatsexamens maatwerk mogelijk. Het staatsexamen kan zowel een volledig staatsexamen omvatten als een deelstaatsexamen. Voor het afleggen van staatsexamens is aanmelding vereist.

De staatsexamens vormen verder een vangnet bij het toepassen van de bevoegdheid van de minister om een school tijdelijk de examenbevoegdheid te ontnemen (zie artikel 2.67). Deze bevoegdheid geldt ook voor de beroepsgerichte leerwegen en de gemengde leerweg in het vmbo. Het CvTE kan staatsexamens afnemen in de algemeen vormende vakken van deze leerwegen. Staatsexamenkandidaten kunnen kiezen tussen het afleggen van een volledig staatsexamen en een examen afleggen in een of meer vakken (deelstaatsexamen). Wie aan een deelstaatsexamen deelneemt en daarvoor een voldoende cijfer haalt, ontvangt een certificaat. Door certificaten te overleggen voor vakken die samen een staatsexamen vormen, kan een diploma worden verkregen.

Tweede lid

Dit lid maakt het mogelijk om bij amvb andere staatsexamens aan te wijzen dan staatsexamens vwo, havo of vmbo. Als zulke andere staatsexamens worden aangewezen, zullen er nadere regels nodig zijn, net als voor de reguliere staatsexamens. Omdat het daarbij ook zal gaan om bij voorbeeld regels over modellen voor diploma's en getuigschriften is, in navolging van artikel 2.85, tweede lid, tevens voorzien in subdelegatie.

Derde lid

Dit lid is wat de typering van het examen betreft vergelijkbaar met artikel 2.57, eerste lid. Ook het (deel)staatsexamen is een onderzoek van de kandidaat, gevolgd door de beoordeling daarvan. Zie de toelichting bij het vergelijkbare artikel 2.57.

Vierde lid

Voor het staatsexamen is een eigen bijdrage verschuldigd, tenzij geregeld is dat dat niet het geval zo is. Voor subdelegatie is gekozen om, net als nu al het geval is, indexering van de bedragen bij ministeriële regeling mogelijk te maken. Zie hiervoor nu artikel 2 SB VO en artikel 2 SB VO BES.

Vijfde lid

Dit lid maakt het mogelijk om de rekening voor het staatsexamen te leggen bij het bevoegd gezag van een school als het gaat om een school die een te groot gemiddeld verschil heeft tussen de cijfers van het schoolexamen en de cijfers van het centraal examen en daardoor de examenbevoegdheid heeft verloren (zie artikel 2.67).

Zesde lid

De niet-schriftelijke onderdelen van het staatsexamen worden in het openbaar afgenomen.

Zevende lid

Dit lid voorkomt dat wie zakt voor het eindexamen aan een school, direct kan worden toegelaten tot het staatsexamen in datzelfde jaar.

Achtste lid

Dit lid biedt een grondslag voor nadere uitvoeringsregels over de toelating. Het huidige artikel 2a SB VO en het huidige artikel 2a SB VO BES regelen de toelating tot het staatsexamen. De artikelen 3 SB VO en 3 SB VO BES regelen de aanmelding. In die laatste artikelen is het CvTE de opdracht gegeven een aanmeldprocedure te regelen en krijgt de minister tot taak de aanmeldprocedure bekend te maken, uit te voeren en te bevestigen aan de examenkandidaat. In deze procedureel-administratieve omgeving is het wenselijk te kunnen beschikken over de mogelijkheid van subdelegatie. Ook is voorzien in een grondslag voor uitvoeringsregels over het verstrekken van informatie aan de inspectie van het onderwijs. Zie daarvoor onder meer wat nu nog is geregeld in artikel 4, zesde lid, SB VO en in artikel 4, zesde lid, SB VO BES.

Artikel 2.81. Afnametaal bij toetsen en examens

Dit artikel regelt het uitgangspunt dat Nederlands de voertaal is bij het afnemen van toetsen en examens, behalve als er sprake is van één van de in dit artikel geregelde uitzonderingsgronden. Het CvTE mag een andere onderwijstaal gebruiken:

- a. als het gaat om onderwijs over die andere taal, of
- b. als bijzondere omstandigheden daartoe noodzaken. Voor laatstbedoelde situaties moet het CvTE wel een gedragscode vaststellen.

Artikel 2.82. Inhoud staatsexamen en deelstaatsexamen

Het artikel is deels niet van toepassing op Caribisch Nederland, zie hoofdstuk 11.

Eerste lid

Het eerste lid drukt de keuzevrijheid van de leerling bij het kiezen van examenvakken uit. Deze keuzevrijheid is begrensd doordat een aantal eindexamenvakken verplicht is. Welke vakken verplicht zijn, hangt af van de schoolsoort of het profiel waarin de leerling onderwijs volgt. Dit wordt nader uitgewerkt bij amvb. Zie daarvoor het zesde lid, onderdeel a.

Tweede lid

Uit dit lid blijkt dat het staatsexamen geen beroepsgerichte vakken omvat.

Derde lid

Het staatsexamen kan voor elk vak of ander programmaonderdeel bestaan uit een college-examen, uit een centraal examen of uit beide. Het college-examen is de evenknie van het schoolexamen. Naast het college-examen zal er voor veel vakken sprake zijn van een centraal examen. Welke vakken dit betreft, blijkt uit de vastgestelde examenprogramma's.

Vierde lid

Dit lid verplicht ertoe om als onderdeel van het college-examen een profielwerkstuk te maken. Uit de definitie van staatsexamen (waarvan het college-examen onderdeel is) volgt dat ook het profielwerkstuk beoordeeld moet worden. De omschrijving van wat een profielwerkstuk voor het eindexamen is, is geregeld in artikel 2.59, derde lid. Diezelfde omschrijving is van toepassing verklaard op het staatsexamen.

Vijfde lid

De staatsexamens moeten ook een rekentoets omvatten. Bij het vaststellen van de opgaven van de rekentoets worden de referentieniveaus rekenen in acht genomen die voor Europees Nederland zijn vastgesteld op grond van artikel 2, tweede lid, aanhef en onderdeel c, van de Wet referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen. Dat houdt verband met het feit dat er geen staatsexamenprogramma's voor de rekentoets bestaan.

Het eindexamen wiskunde laat maar beperkte ruimte aan het toetsen van de basisvaardigheden rekenen. Daarom is er voor alle leerlingen die staatsexamen doen een rekentoets als onderdeel van het examen. Voor het vervolgonderwijs is dan duidelijk waar de leerlingen precies staan als het gaat om deze basisvaardigheden.

Zesde lid

Dit lid biedt een grondslag voor nadere uitvoeringsregels.

Onderdeel a:

Zie de artikelen 11 tot en met 13 en 22 tot en met 25 EB VO en de artikelen 11 tot en met 17 EB VO BES; die vakkenpakketten zijn van toepassing voor zover het betreft de vavo-pakketten voor vwo, havo, vmbo-tl en voor de algemene vakken van de overige vmbo-leerwegen. Dat laatste is op dit moment geregeld in artikel 8 SB VO en artikel 7 SB VO BES.

Onderdeel b:

Vrijstellingen en ontheffingen zijn nu geregeld in de artikelen 10 tot en met 12 SB VO en in de artikelen 9 tot en met 11 SB VO BES.

Onderdeel c:

Het SB VO (het SB VO BES niet) bevat een reeks specifieke regels over onder meer de rekentoets. Zie op dit moment de artikelen 23a, 23b en 27a van dat besluit, waar ook de rekentoets ER is geregeld. In die artikelen zijn ook uitvoeringsregels opgenomen, bijvoorbeeld over het uitvoeren van de correctie, voor zover de rekentoets bestaat uit open vragen. Het zesde lid bevat daarom een grondslag voor subdelegatie (nadere regels).

Ook voor het profielwerkstuk is voorzien in uitvoeringsregels. Zie daarvoor de toelichting bij artikel 2.59, vijfde lid.

Artikel 2.83. Examenprogramma's; college-examen

Eerste lid

Dit lid regelt dat de examenprogramma's van de eindexamens ook de examenprogramma's zijn voor de staatsexamens en deelstaatsexamens. Hiervoor geldt de pakketomvang van het vavo.

Tweede lid

Het tweede lid bevat bijzondere regels die het examenprogramma voor de eindexamens 'vertalen' naar de specifieke situatie bij de staatsexamens: als het examenprogramma bepaalde keuzes bij de school neerlegt, komt daarvoor bij de staatsexamens het CvTE in de plaats.

Verder kan het zijn dat bepaalde regels over het schoolexamen in het examenprogramma voor de eindexamens niet uitvoerbaar zijn in het college-examen van de staatsexamens. Denk bijvoorbeeld aan een practicumopdracht in het schoolexamen. Een school beschikt over praktijkruimten. De staatsexamens worden in grote zalen afgenomen. Het college-examen wordt vaak mondeling afgenomen. In plaats van een practicumopdracht uit te voeren, vertelt de kandidaat dan hoe de praktijkopdracht wordt uitgevoerd, welke elementen hierbij van belang zijn en wat het resultaat wordt. Daarbij kan het CvTE afwijken van die regels. Wel moet het CvTE bewaken dat het college-examen zoveel mogelijk gelijkwaardig blijft aan het schoolexamen, want eindexamens en staatsexamens leiden inhoudelijk gezien tot dezelfde diploma's.

Derde lid

Dit lid is de grondslag voor artikel 15 SB VO en artikel 13 SB VO BES. Het gaat hier om uitvoeringsregels over de beoordeling van het afgelegde college-examen.

Artikel 2.84. Centraal examen van staatsexamens

Eerste lid

De "tijdvakken" die nu zijn benoemd in het SB VO en in het SB VO BES, zijn sleutelbegrippen voor de staatsexamens en verdienen daarom een plaats in de WVO 20xx zelf. Toegevoegd is wat onder een tijdvak wordt verstaan: een afnameperiode. Het centraal examen wordt niet maar één keer afgenomen: de wet kent drie mogelijke afnameperiodes. Die zijn benoemd als "tijdvak": het eerste, tweede, derde en vierde tijdvak. Dit lid biedt ook een grondslag voor nadere uitvoeringsregels over de tijdvakken.

Tweede lid

Dit lid is in de kern vergelijkbaar met artikel 2.62, vijfde lid. Wel zijn er enkele verschillen. Bij het centraal examen, dat wordt afgenomen door het CvTE, kan in tegenstelling tot de centrale examens die worden afgenomen door de school, voor vakken vrijstelling worden verleend op basis van eerder behaalde resultaten. Ook kan het voorkomen dat centrale examens in het derde tijdvak worden vervangen door een mondeling examen.

Artikel 2.85. Diploma's, certificaten en cijferlijsten

De inhoud van dit artikel is deels ontleend aan de artikelen 30 en 31 SB VO en deels aan de artikelen 28 en 29 SB VO BES.

Eerste en tweede lid

Dit artikel regelt het verstrekken van diploma's en certificaten door het CvTE. Dat college moet aan examenkandidaten die met goed gevolg het staatsexamen vwo, havo of vmbo hebben afgelegd, het desbetreffende diploma verstrekken. Heeft de kandidaat een of meer deelstaatsexamens afgelegd, dan ontvangt hij voor elk deelstaatsexamen een certificaat. De modellen voor zowel diploma's als certificaten worden vastgesteld bij ministeriële regeling. Opgemerkt wordt nog dat cijferlijsten voor afgelegde examenonderdelen aan scholen en vavo-instellingen kunnen worden gecombineerd tot een pakket dat tot het staatsexamendiploma leidt.

Derde lid

Dit lid biedt een grondslag voor nadere uitvoeringsregels. Het uitreiken zelf van diploma's, certificaten en cijferlijsten is op dit moment geregeld in de artikelen 30 en 31 van het

Staatsexamenbesluit VO. In dat besluit is ook, in artikel 32, een regeling opgenomen voor het verstrekken van vervangende opleidingsdocumenten. Die uitvoeringstechnische regels zullen voortaan bij ministeriële regeling worden gesteld. In elk geval daarom is er behoefte aan de mogelijkheid van subdelegatie in het derde lid.

Artikel 2.86. Examenreglement; programma van toetsing en afsluiting

De inhoud van dit artikel is ontleend aan artikel 13 SB VO en aan artikel 12 SB VO BES.

Eerste lid

Het CvTE moet een examenreglement vaststellen. Dat kan voor een aantal examenjaren gelden. Het examenreglement omvat alle procedurele en organisatorische regelingen die het CvTE moet treffen voor de uitvoering van het college-examen en het centraal examen. Ook omvat het meer inhoudelijke bepalingen. Bij het examenreglement gaat het om regels van algemene aard, zoals over het toezicht tijdens het examen. Het eerste lid schrijft voor, welke onderwerpen in elk geval moeten worden geregeld, waaronder de herkansingsmogelijkheden voor het college-examen. De plicht tot het vaststellen van regels over deze voor het examen uiterst belangrijke onderwerpen en de borging van de kenbaarheid ervan worden gezien als hoofdelementen van het staatsexamenstelsel.

Tweede lid

Bovendien moet het CvTE (jaarlijks; dus anders dan is geregeld voor het examenreglement) een programma voor toetsing en afsluiting vaststellen (ook wel: PTA). Het PTA heeft zowel betrekking op het college-examen als op het centraal examen. Het PTA bevat vooral de regels die per jaar verschillend kunnen zijn. Het CvTE geeft hierin onder meer aan, de wijze waarop de toetsen worden afgenomen (mondeling, schriftelijk, praktisch of een combinatie daarvan). Ook over de afronding van de cijfers van het college-examen worden in het PTA regels gegeven, en over de wijze van herkansing (het examenreglement regelt de *mogelijkheden tot* herkansing).

Artikel 2.87. Onregelmatigheden; onvoorziene omstandigheden; maatregelen

De inhoud van dit artikel is ontleend aan de artikelen 6, eerste lid, 21 en 22 SB VO en aan de artikelen 5, eerste lid, 19 en 20 SB VO BES.

Eerste lid

Dit lid geeft het CvTE de bevoegdheid om maatregelen te nemen tegen de kandidaat als deze zich schuldig maakt of heeft gemaakt aan een "onregelmatigheid" bij het staatsexamen. Ook afwezigheid zonder geldige reden op het eindexamen kan een grond zijn voor maatregelen.

Tweede lid

Heeft het centraal examen volgens de inspecteur niet op regelmatige wijze plaatsgevonden, dan kan de inspecteur besluiten dat het examen of een deel ervan opnieuw moet worden afgenomen. Dat kan gelden voor een enkele kandidaat maar ook –afhankelijk van de onregelmatigheid– voor een groep van kandidaten. De inspecteur moet dan het CvTE verzoeken om nieuwe examenopgaven vast te stellen. De inspecteur bepaalt hoe en door wie dat examen zal worden afgenomen.

Derde lid

Er kunnen onvoorziene omstandigheden zijn waardoor het centraal examen niet volgens de regels kan worden afgenomen. Te denken valt onder meer aan brand. In dergelijke gevallen beslist het CvTE wat er moet gebeuren.

Vierde lid

Dit lid biedt een grondslag voor nadere uitvoeringsregels over onregelmatigheden. De mogelijkheid van subdelegatie is hier relevant met name voor eventuele precisering van te nemen maatregelen bij onregelmatigheden. Op dit moment regelt het Staatsexamen VO die maatregelen.

Artikel 2.88. Bezwaar bij College voor toetsen en examens

Voor Caribisch Nederland wordt in hoofdstuk 11 deels iets anders geregeld.

De functie van dit artikel is vergelijkbaar met die van het huidige artikel 2.68. Zie de toelichting bij dat artikel. Omdat het CvTE het staatsexamen afneemt en bestuursorgaan is, is de Awb van toepassing en is er dus ook de mogelijkheid van bezwaar en beroep. Daarom staat tegen een besluit waarbij een maatregel wordt genomen, bezwaar open bij het CvTE. Vervolgens kan beroep worden ingesteld bij de bestuursrechter. Hier is dus geen administratief beroep aan de orde.

Artikel 2.89. Uitvoeringsregels over onder meer afnemen, beoordelen en waarderen staatsexamen

Bij of krachtens amvb worden diverse (nadere) regels gesteld over het staatsexamen. De wet somt in aanvulling op afzonderlijke opdrachten bij specifieke artikelen op, welke onderwerpen (nader) moeten worden geregeld.

Voor regels over het afnemen, beoordelen en waarderen van het centraal examen van het staatsexamen moet worden gedacht aan de artikelen 15 (Beoordeling college-examen), 18 (Regels omtrent het centraal examen, deels), 19 (Correctie centraal examen), 20 (Vaststelling cijfer centraal examen), 24 tot en met 26a (eindcijfer, vaststelling uitslag), 27, 30a (cum laude), 31 en 33 SB VO en de overeenkomstige artikelen 14, 16, 17, 18, 22 tot en met 24a, 29 en 31 SB VO BES. Ook het op digitale wijze afnemen van staatsexamens en deelstaatsexamens valt onder deze grondslag voor uitvoeringsregels. Voor regels over de herkansing moet worden gedacht aan de artikelen 27, 28 en 29 SB VO en de artikelen 25, 26 en 27 SB VO BES. Voor regels over de gang van zaken met betrekking tot het centraal examen moet worden gedacht aan de artikelen 18 (Regels omtrent het centraal examen, deels), 23 (Verhinderende centraal examen; voltooiing in tweede, derde of vierde tijdvak) SB VO en aan de overeenkomstige artikelen 16 en 21 SB VO BES. Regels over het documenteren van het staatsexamen, waaronder in elk geval de regels over het examendossier (artikel 14 SB VO en artikel 13 SB VO BES) en de regels over gegevensverstrekking aan de minister over de afgelegde staatsexamens en deelstaatsexamens, zijn op dit moment te vinden in artikel 34 SB VO en artikel 32 SB VO BES. Regels over het bewaren van het examenwerk zijn nu opgenomen in art. 35 SB VO en in artikel 33 SB VO BES.

Artikel 2.90. Hardheidsclausule

In dit artikel, dat is ontleend aan artikel 36 SB VO en aan artikel 34 SB VO BES, is de zogenaamde "hardheidsclausule" voor de staatsexamenvoorschriften opgenomen. De hardheidsclausule stelt het CvTE in staat om in uitzonderlijke gevallen af te wijken van de voorschriften, of die buiten toepassing te laten. Daarvoor bestaat aanleiding, als de onverkorte toepassing van de eindexamenvoorschriften in een individueel en onvoorzien geval tot een onbillijkheid van overwegende aard leidt. De hardheidsclausule betreft een discretionaire bevoegdheid: het is aan het CvTE om te bepalen of een voorkomend geval een uitzondering op de voorschriften rechtvaardigt.

Het CvTE maakt terughoudend gebruik van deze bevoegdheid. Het uitgangspunt is dat de eindexamenvoorschriften worden toegepast. In de eerste plaats dienen de voorschriften de rechtszekerheid en rechtsgelijkheid. De voorschriften behartigen een zeker belang, waaraan de minister een groot gewicht toekent. Dat geldt in het bijzonder voor de civiele waarde van het diploma. In de tweede plaats maakt de toepassing van de hardheidsclausule inbreuk op het primaat van de wetgever. In de wet is immers bepaald dat de eindexamenvoorschriften bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden vastgesteld. De voorschriften in dit hoofdstuk zijn bovendien in een voorhangprocedure aan de Staten-Generaal voorgelegd.

Het CvTE neemt een besluit om de hardheidsclausule al dan niet toe te passen op verzoek. Ter voorbereiding op zijn besluit beoordeelt het CvTE de situatie waarin de leerling verkeert en maakt hij een afweging met het belang van het relevante voorschrift. Wat betreft de situatie van de leerling, gaat het CvTE na of er sprake is van een:

- 1) onbillijkheid van overwegende aard die het gevolg is of zal zijn van de toepassing van een eindexamenvoorschrift;
- 2) individueel geval, dat wil zeggen dat de situatie waarin de leerling verkeert, zich voldoende onderscheidt van die van anderen die in soortgelijke omstandigheden verkeren;
- 3) onvoorzien omstandigheid, dat wil zeggen dat niet op voorhand bekend was of behoorde te zijn dat de situatie zich zou voordoen.

Hoewel in het algemeen niet te zeggen is wanneer sprake is van een onbillijkheid van overwegende aard, is het niet voldoende dat een situatie uitsluitend ongewenst is. Naar het oordeel van de minister moet zich een zekere mate van onrechtvaardigheid voordoen.

Ten slotte maakt het CvTE een belangenafweging, waarbij hij in het bijzonder beoordeelt of het verzoek evenredig en subsidiair is. Het belang van de eindexamenvoorschriften weegt zwaar, al verschillen de voorschriften onderling in aard en gewicht. Naarmate het belang van een voorschrift zwaarder weegt, zal het CvTE een verzoek eerder afwijzen. Omdat de hardheidsclausule een ultimum remedium betreft, zal het CvTE in zijn oordeel voorts meewegen of er een minder ingrijpende maatregel voor handen staat of heeft gestaan.

Paragraaf 8. Andere vormen van voortgezet onderwijs

Artikel 2.91. Instellingen voor voortgezet onderwijs

Dit artikel maakt het mogelijk om ander voortgezet onderwijs te verzorgen dan het onderwijs dat is geregeld in artikel 2.2. In Europees Nederland wordt van deze mogelijkheid op dit moment geen gebruik gemaakt, maar artikel 2.91 kan niet worden gemist als instrument. In het kader van herziening van de regelgeving vanuit het perspectief van toedeling van regels aan het juiste niveau (wet, amvb, lagere regelgeving) zullen de regels over het Internationaal georiënteerd voortgezet onderwijs, die nu zijn opgenomen in de Beleidsregel IGVO 2010, een basis krijgen in een amvb en eventuele uitvoeringsregels daarvan. Daarvoor zal dan artikel 2.91 worden gebruikt. Voor Caribisch Nederland wordt wel gebruik gemaakt van deze mogelijkheid (op grond van artikel 117 WVO BES): de inrichting en de examenstructuur zijn op basis van deze grondslag geregeld voor de Saba Comprehensive School en de Gwendoline van Puttenschool.

Als de in dit artikel bedoelde inrichtingen voor bekostiging in aanmerking moeten worden gebracht, zal dat gepaard gaan met het stellen van regels voor die instellingen over de inrichting van hun onderwijs, over examens, personeel en ook de wijze waarop ze worden bekostigd. Vaak zullen dat regels zijn die ook al voor de reguliere scholen zijn vastgesteld. Die regels zijn deels neergelegd in de WVO 20xx zelf, deels op amvb-niveau (zie bijvoorbeeld de regels over vakken op grond van artikel 2.26) en deels ook bij ministeriële regeling (denk bij voorbeeld aan de regels over de modellen van diploma's op grond van artikel 2.85, tweede lid). Daarom is geregeld dat voor instellingen voor voortgezet onderwijs regels kunnen worden gesteld bij of krachtens amvb.

Paragraaf 9. Kwaliteitszorg en communicatie

Kwaliteit van het onderwijs

Het voortgezet onderwijs heeft een drieledige opdracht: kwalificatie, socialisatie en vorming van jongeren. De kwaliteit van het onderwijs op een school is primair af te meten aan de mate waarin scholen erin slagen aan deze opdracht te voldoen. De wettelijke opdracht wordt op elke school beleidsmatig vertaald in het eigen schoolplan, en uitgevoerd en in de praktijk gebracht door de leraren en het andere personeel van de school. De voornaamste aangrijpingspunten voor de wettelijke taak van het bevoegd gezag om zorg te dragen voor de kwaliteit van het onderwijs op de school (artikel 2.92) zijn dus het schoolplan en de uitvoering van het daarin beschreven beleid, en de kwaliteit van de leraren en het personeelsbeleid.

Schoolplan: uitwerking wettelijke én eigen opdracht

Met het schoolplan wordt in elk geval eens per vier jaar vastgesteld hoe de school invulling geeft aan de wettelijke opdracht aan het onderwijs én aan schooleigen beleidsvoornemens. Belangrijke elementen in het schoolplan zijn het door de school gehanteerde onderwijskundig beleid, personeelsbeleid en kwaliteitsbeleid. In het schoolplan beschrijft de school, op basis van haar eigen identiteit en visie op goed onderwijs, waartoe, wat, hoe, waar en wanneer op deze school door leerlingen geleerd wordt. Het eigenaarschap voor het in het schoolplan vastgelegde beleid, en dus ook de verantwoordelijkheid voor de uitvoering daarvan, ligt op schoolniveau: bij het

schoolbestuur, de schoolleiding en het onderwijspersoneel. Ouders, leerlingen en het personeel van de school kunnen hierover via de medezeggenschapsraad meespreken.

Schoolgids: communicatie

Via de schoolgids wordt aan alle betrokkenen, in het bijzonder aan leerlingen en hun ouders, inzichtelijk gemaakt hoe het er op school aan toegaat en wat van de school en het daar geboden onderwijs verwacht mag worden. Ook kunnen leerlingen en ouders in de schoolgids lezen wat hun rechten en plichten zijn, en welke mogelijkheden er zijn als zij kritiek hebben op (of suggesties hebben voor) de kwaliteit van het onderwijs en het functioneren van de school. De wet noemt een aantal, dat in elk geval in de schoolgids aan de orde moeten komen, en gaat ervan uit dat het bevoegd het initiatief neemt om ouders en leerlingen hierover te informeren. Ouders en leerlingen hoeven er dus niet zelf naar op zoek te gaan. Het is van belang dat dat ouders op een heldere, transparante en toegankelijke wijze tijdig en compleet worden geïnformeerd.

Tekortschietende leerresultaten

Scholen moeten voldoen aan hun wettelijke opdracht. Als ze dat niet doen, waardoor onder meer de leerresultaten van leerlingen ernstig of langdurig tekortschieten, kan de inspectie een interventie plegen. Om te kunnen bepalen in hoeverre een school aan haar wettelijke opdracht voldoet, wordt in artikel 2.99 de wettelijke basis gegeven voor de wijze waarop leerresultaten worden gemeten. Als het oordeel van de inspectie is dat een school (zeer) zwak is, moet het bevoegd gezag de ouders daarover informeren.

Afspraak is afspraak

In het schoolplan legt de school periodiek vast hoe uitvoering gegeven wordt aan de wettelijke en schooleigen opdracht. Via de schoolgids wordt dit actief gecommuniceerd naar leerlingen en ouders. Leerlingen en ouders moeten ervan uit kunnen gaan dat de in schoolplan en schoolgids vastgestelde beleidsvoornemens ook daadwerkelijk in de praktijk worden gebracht. Zij bepalen hun keuze voor de school immers mede op basis van deze informatie. Wanneer een school in gebreke blijft bij de uitvoering van het afgesproken beleid, kan het bevoegd gezag daarop aangesproken worden. Dit geldt ook andersom. Ouders en leerlingen kiezen voor een bepaalde school op basis van transparante en volledige informatie. Daarmee committeren zij zich ook aan de identiteit van de school, haar visie op goed onderwijs, het afgesproken schoolbeleid en de wederzijdse rechten en plichten of verantwoordelijkheden van zowel de school als van de leerling en diens ouders. Als de school het schoolplan wijzigt, moet dit dan ook onmiddellijk bekend worden gemaakt, in elk geval aan de medezeggenschapsraad.

Artikel 2.92. Kwaliteit onderwijs

Het bevoegd gezag is primair verantwoordelijk voor de bewaking en verbetering van de kwaliteit van het onderwijs. Het artikel volstaat met het uitgangspunt dat het bevoegd gezag de bij of krachtens deze wet gegeven voorschriften dient na te leven en het stelsel van kwaliteitszorg dient uit te voeren. Met de toevoeging 'in elk geval' in de definitie van het zorgdragen voor de kwaliteit van het onderwijs, wordt benadrukt dat kwaliteit breder is dan de wettelijke voorschriften. In het spraakgebruik biedt kwaliteit een integraal perspectief. De toevoeging 'in elk geval' leidt echter niet tot een uitbreiding van het bereik van het toezicht. Van wezenlijk belang blijft dat de inspectie geen oordeel kan geven over dit integrale kwaliteitsbegrip, aangezien daarvan naast wettelijke regels ook allerlei voorkeuren, visies en levensovertuigingen deel uitmaken. De inspectie kan in het stimulerende rapport wel aandacht besteden aan de mate waarin de in het schoolplan geformuleerde ambities worden uitgevoerd. Op die wijze kan zij een bijdrage leveren aan de horizontale verantwoording en het functioneren van de medezeggenschap.

Artikel 2.93. Schoolplan: typering

Eerste lid en tweede lid

Het schoolplan is een document waarin het bevoegd gezag van een school eens per vier jaar het beleid van de school beschrijft. Het vormt een belangrijk aangrijpingspunt als het gaat om de doordenking van de kwaliteit van het onderwijs. Het is belangrijk dat voor elke school een schoolplan wordt vastgesteld dat past bij de visie van de school en de zorg voor het onderwijs in de school. Het bevoegd gezag moet ervoor zorgen dat elke school een passend schoolplan heeft. Geregeld is wat in elk geval in een schoolplan moet worden beschreven: het gaat om zaken die de

overheid minimaal noodzakelijk vindt om scholen ertoe te zetten op systematische wijze zorg aan kwaliteit te besteden.

Het toezicht richt zich enkel op de voorschriften waaraan het bevoegd in relatie tot de overheid dient te voldoen. Op grond van dit uitgangspunt kan de uitvoering van het schoolplan niet ten aanzien van alle onderdelen onder het toezicht vallen. In het onderwijskundig beleid en het personeelsbeleid staan eigen opdrachten, visies en voorkeuren van de school immers centraal. Van het bevoegd gezag mag bijvoorbeeld wel verwacht worden dat zij een dekkend aanbod heeft voor de kerndoelen en dat zij dit aanbod beschrijft in de schoolgids, maar de methode en invulling die zij kiest, is niet ter beoordeling van de overheid. Deze onderdelen zijn daarom uitgezonderd van het toezicht. De inspectie kan aan de horizontale verantwoording overigens wel een bijdrage leveren, met name door haar bevindingen in het inspectierapport op grond van haar stimulerende taak.

Derde lid

Het schoolplan moet aangeven wat het beleid van de school is ten aanzien van bijdragen die de school (anders dan als ouderbijdragen e.d.) ontvangt, en waartegenover bepaalde verplichtingen staan van de school tegenover de leerlingen. Bij zulke bijdragen kan het bijvoorbeeld gaan om legaten en sponsorgelden.

Vierde lid

Het vierde lid waarborgt dat de identiteitscommissie concreet invulling geeft aan het openbare karakter onderscheidenlijk de identiteit van een samenwerkingschool.

Vijfde lid

Leerlingen en ouders moeten ervan uit kunnen gaan dat de in schoolplan vastgestelde beleidsvoornemens daadwerkelijk in praktijk worden gebracht. Wanneer een school in gebreke blijft bij de uitvoering van het afgesproken beleid, kan het bevoegd gezag daarop aangesproken worden. Als de school het schoolplan wijzigt, moet dit dan ook onmiddellijk bekend worden gemaakt, in elk geval aan de medezeggenschapsraad.

Artikel 2.94. Schoolplan: onderwijskundig beleid

Voor Caribisch Nederland wordt in hoofdstuk 11 (deels) iets anders geregeld.

Eerste en tweede lid

In het onderwijskundig beleid werkt het bevoegd gezag de wettelijke opdrachten voor het onderwijs uit en de door het bevoegd gezag in het schoolplan opgenomen aanvullende opdrachten voor het onderwijs. Uit dit programma blijkt welke keuzes ten aanzien van de leerstof, de werkwijzen, methoden en ontwikkelingsmaterialen zijn gemaakt. Door het vermelden van de gehanteerde methoden en ontwikkelingsmaterialen wordt duidelijk gemaakt of het onderwijsprogramma in overeenstemming is met wat de kerndoelen en de eindtermen vragen. Waar geen methoden en ontwikkelingsmaterialen in gebruik zijn, zal op andere wijze moeten worden aangegeven dat het onderwijsprogramma in overeenstemming is met de kerndoelen en de eindtermen.

Uit de beschrijving van het onderwijskundig beleid blijkt ook hoe de school tegemoet komt aan leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Hierbij wordt gedacht aan voorzieningen voor leerlingen in achterstandssituaties, Nederlands als tweede taal en de opvang van leerlingen met leerproblemen, of lichamelijke of zintuiglijke handicaps, maar ook aan hoogbegaafde leerlingen. Bij de beschrijving van het onderwijskundig beleid dient dan ook het schoolondersteuningsprofiel te worden betrokken.

Artikel 2.95. Schoolplan: personeelsbeleid

Het schoolplan bevat een beschrijving van het personeelsbeleid. Om in staat te zijn permanent te werken aan kwaliteitsverbetering is het vakmanschap van leraren cruciaal. Bij de beschrijving van het personeelsbeleid geeft het bevoegd gezag in elk geval aan hoe aan de eisen voor bevoegdheid en voor onderhoud van bekwaamheid wordt voldaan. Ook wordt beschreven hoe de ontwikkeling van het onderwijs wordt ondersteund door initiatieven op het gebied van na- en bijscholing van het

personeel. Het onderwijskundig beleid omvat verder ook het pedagogisch-didactisch handelen. Het document inzake evenredige vertegenwoordiging van vrouwen in de schoolleiding moet daarnaast bij het schoolplan zijn gevoegd. Tot slot is verankerd dat het schoolplan moet aangeven hoe rekening wordt gehouden met de inbreng van leerlingen bij het personeelsbeleid.

Artikel 2.96. Schoolplan: stelsel van kwaliteitszorg

Het schoolplan bevat een beschrijving van het stelsel van kwaliteitszorg. De kern van het kwaliteitsbeleid is het bewaken dat de leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doorlopen en dat het onderwijs wordt afgestemd op de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen.

Ook wordt beschreven hoe het bevoegd gezag vaststelt welke maatregelen nodig zijn om tot verbetering van kwaliteit te komen. Die maatregelen kunnen een bijstelling van het schoolbeleid betekenen die wordt opgenomen in het volgende schoolplan of een wijziging daarvan.

Artikel 2.97. Schoolgids

Via de schoolgids wordt aan alle betrokkenen, in het bijzonder aan leerlingen en hun ouders, inzichtelijk gemaakt hoe het er op school aan toegaat en wat van de school en het daar geboden onderwijs verwacht mag worden. Ook kunnen leerlingen en ouders in de schoolgids lezen wat hun rechten en plichten zijn, en welke mogelijkheden er zijn als zij kritiek hebben op (of suggesties hebben voor) de kwaliteit van het onderwijs en het functioneren van de school. De wet noemt een aantal , dat in elk geval in de schoolgids aan de orde moeten komen, en gaat ervan uit dat het bevoegd gezag het initiatief neemt om ouders en leerlingen hierover te informeren. Ouders en leerlingen hoeven dus niet zelf op zoek te gaan.

De vorm van de schoolgids is niet voorgeschreven: de gids kan een fysiek document zijn, maar kan bijvoorbeeld ook op de website van de school worden geplaatst. Waar het om gaat is dat ouders op een heldere, transparante en toegankelijke wijze tijdig en compleet worden geïnformeerd, zoals in het vierde en vijfde lid tot uitdrukking komt. In het tweede lid worden de onderwerpen opgesomd die in elk geval aan de orde moeten komen in de schoolgids. Ook worden regels gegeven aan de hand waarvan leerresultaten beoordeeld moeten worden.

Eerste lid

De schoolgids draagt bij aan vergroting van de kwaliteit van het onderwijs. De schoolgids is het document waarmee de school verantwoording aflegt aan haar primaire belanghebbenden: ouders en leerlingen. Naarmate de overheid minder gedetailleerd stuurt op het kwaliteitsbeleid van de school, is het van belang dat de primair belanghebbenden beter in stelling worden gebracht om het kwaliteitsbeleid van de school vanuit andere perspectieven van impulsen te voorzien. De schoolgids levert materiaal voor de dialoog die ouders en leerlingen met de school voeren over de kwaliteit van het onderwijs binnen de school. Overigens levert ook de rijksoverheid een bijdrage aan het zo goed mogelijk in stelling brengen van ouders en leerlingen: zij brengt de (landelijke) onderwijsgids uit. Dat document heeft een aantal verplichte onderdelen: informatie over de doelen van de school en de resultaten die met het onderwijsleerproces worden bereikt, de voorzieningen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften, de manier waarop de verplichte onderwijstijd wordt benut, de rechten en plichten van de ouders, leerlingen en het bevoegd gezag, de informatie over de vrijwillige bijdrage van de ouders, enzovoorts. De school kiest zelf wat er verder nog wordt opgenomen.

Tweede lid

In dit tweede lid worden de onderwerpen opgesomd die in elk geval aan de orde moeten komen in de schoolgids.

Onderdeel a: resultaatgegevens

De opsomming in artikel 2.97, tweede lid, is niet limitatief. Iedere school kan eigen accenten leggen. Bij resultaten kan het gaan om de mate waarin de school erin slaagt invulling te geven aan het concept 'onderwijs op maat', de uitslagen van toetsen van de vorderingen op school of de resultaten van een andere aanpak van het reken- en taalonderwijs. Maar wat bij de resultaten nog belangrijker is, is de toegevoegde waarde voor de leerling; het antwoord op de vraag welke

voortgang de leerling in zijn of haar ontwikkeling heeft geboekt. Welke accenten een school legt, zal onder meer afhangen van de eigen pedagogische oriëntatie en de wensen die de ouders in de dialoog over de kwaliteit naar voren brengen. In onderdeel a zijn twee onderdelen van het jaarverslag in aangepaste vorm opgenomen, te weten de gegevens over de doorstroom van leerlingen en de gegevens over examens. Deze gegevens zijn onmisbaar om ouders in kwantitatief opzicht een beeld te geven van de kwaliteit van het onderwijs. De school kan deze gegevens door een toelichting in een relevant perspectief plaatsen, bijvoorbeeld door achtergrondinformatie te geven.

Onderdeel b: ondersteuning van leerlingen

In het ondersteuningsprofiel geeft de school een beschrijving van de voorzieningen die zijn getroffen voor leerlingen die extra ondersteuning behoeven. Hierbij gaat het zowel om de ondersteuning die de school zelf kan bieden als om de gespecialiseerde ondersteuning die zij met hulp van het samenwerkingsverband (artikel 2.53) kan verzorgen.

Onderdeel c: benutting beschikbare onderwijstijd

Scholen moeten ouders en leerlingen inzicht geven in de beschikbare onderwijstijd en de maatregelen voor een zo volledig mogelijke benutting van deze tijd, zodat duidelijk is wat van de school verwacht mag worden. De beschikbare onderwijstijd en het zo volledig mogelijk benutten van deze tijd zijn belangrijk voor de kwaliteit van het onderwijs. Het goed benutten van onderwijstijd is afhankelijk van een aantal factoren: de maatregelen die de school neemt om lesuitval te voorkomen of verzuim van leerlingen tegen te gaan (bijvoorbeeld een goede verzuimregistratie en het direct contact opnemen met ouders en leerlingen bij het vermoeden van onrechtmatig verzuim); een manier van organiseren van lessen die erop is gericht verlies van tijd (bijvoorbeeld door het wisselen van lessen) te voorkomen en de zelfstandigheid van leerlingen te vergroten; nascholingsinitiatieven gericht op een adequaat didactisch handelen; de manier waarop de onderwijsassistent wordt ingezet.

Bij de verplichting om aan te geven hoe de verplichte onderwijstijd wordt ingevuld, is aangegeven dat het daarbij zowel om de kwantitatieve als om de kwalitatieve invulling van het onderwijsprogramma moet gaan, waarbij:

- a. 'kwantitatief' betekent dat inzicht moet worden gegeven in de totale beschikbare onderwijstijd en in de maatregelen die het bevoegd gezag neemt om te komen tot een zo volledig mogelijke benutting van de onderwijstijd (daarom is geëxpliciteerd dat het bevoegd gezag ook moet aangeven hoe zal worden omgegaan met lesuitval en wat men doet om daar een goed alternatief voor te bieden); en
- b. 'kwalitatief' betekent dat duidelijk moet worden dat het onderwijs kwalitatief aan de maat is en dat sprake is overeenstemming over het soort onderwijsactiviteiten dat wordt ingepland en verzorgd als onderwijstijd.

In dit onderdeel is ook geregeld dat het bevoegd gezag in de schoolgids moet aangeven wanneer er geen onderwijs wordt verzorgd. Ook bevat de schoolgids de verantwoording vooraf aan ouders over de inrichting van het onderwijsprogramma in de eerste twee leerjaren (is er sprake van onderwijs in vakken of in vakoverstijgende programmaonderdelen zoals vakkencombinaties, leergebieden of projecten?) en de inzet van leraren daarbij (hoeveel leraren staan er voor de klas?). Willen ouders nog meer weten, dan kunnen zij aan de school vragen of ze het schoolplan mogen inzien.

Onderdeel d: inrichting onderwijsprogramma's eerste twee leerjaren

Van het bevoegd gezag wordt verwacht dat zij een dekkend aanbod heeft voor de kerndoelen en dit aanbod beschrijft in de schoolgids. De methode en invulling die het bevoegd gezag kiest, is niet ter beoordeling van de overheid.

Onderdeel e: de maatschappelijke stage

In de WVO 20xx is geregeld dat de scholen een maatschappelijke stage als facultatief programmaonderdeel kunnen aanbieden. De invulling van de maatschappelijke stage, als de leerlingen deze moeten volgen, moet zichtbaar worden gemaakt in de schoolgids.

De schoolgids bevat de wijze waarop de school de maatschappelijke stage invult, bijvoorbeeld als één van de instrumenten waarmee ze invulling kunnen geven aan hun wettelijke burgerschapsopdracht. Als leerlingen een maatschappelijke stage volgen die aan bepaalde voorwaarden voldoet, wordt de gevolgde stage vermeld op de cijferlijst bij hun diploma.

Onderdeel f: de ouderbijdrage

De schoolgids geeft aan of er een ouderbijdrage wordt verlangd en waaraan deze bijdrage wordt besteed. Een ouderbijdrage is nooit verplicht. De schoolgids vermeldt dat de ouderbijdrage vrijwillig is en geeft aan hoe de school handelt indien ouders de bijdrage niet willen of kunnen betalen.

Onderdeel g: relatie tot leerlingenstatuut

In de schoolgids moet ook informatie worden opgenomen over rechten en plichten van ouders, leerlingen en het bevoegd gezag. Dit geldt ook voor de rechten en plichten die voortvloeien uit het examenreglement en het programma van toetsing en afsluiting. In de wet is al geregeld dat in scholen een leerlingenstatuut aanwezig moet zijn. Hierin worden de rechten en plichten van leerlingen opgesomd. In de schoolgids kan voor de rechten en plichten van de leerlingen worden volstaan met het verwijzen naar de inhoud van het leerlingenstatuut. Zo kunnen ook de ouders daarvan eenvoudig kennisnemen.

Onderdeel h: sponsoring

De schoolgids moet aangeven hoe de school omgaat met bijdragen die de school (anders dan bijvoorbeeld ouderbijdragen) ontvangt en waartegenover bepaalde verplichtingen staan. De inhoud van het sponsorbeleid mag het bevoegd gezag in beginsel zelf bepalen. Die vrijheid is wel beperkt door het instemmingsrecht van ouders en leerlingen in de medezeggenschapsraad.

Onderdeel i: veiligheidsbeleid

Scholen moeten in de schoolgids een paragraaf opnemen over het veiligheidsbeleid. Het gaat daarbij om beleid op het gebied van veiligheid dat met de betrokkenen (leraren, leerlingen, medezeggenschap) binnen de school wordt vormgegeven. Het betreft een samenhangende set van maatregelen zowel gericht op preventie als op het afhandelen van incidenten, ingebed in het pedagogisch beleid van de school. Doel daarvan is dat iedereen die betrokken is bij de school weet welk beleid die school heeft om onacceptabel gedrag te voorkomen en te bestrijden. De precieze vorm daarvoor bepaalt de school zelf, maar is er altijd op gericht een veilige leeromgeving te bieden waarin niemand bang hoeft te zijn voor fysieke en mentale agressie, pesten, bedreiging, (seksuele) intimidatie of andere vormen van onacceptabel gedrag.

Onderdeel j: leerlingenparticipatiebeleid

Dit onderdeel gaat over het leerlingenparticipatiebeleid. De schoolgids moet aangeven hoe leerlingen worden betrokken bij de beleidsvorming van de school en hoe die betrokkenheid wordt mogelijk gemaakt (facilitering, stimulering).

Onderdeel k: verzuimbeleid

Voor de kwaliteit van het onderwijs is van belang dat de beschikbare onderwijstijd zo volledig mogelijk wordt benut. Een factor die daar aan bijdraagt is een effectief verzuimbeleid. De wijze waarop het bevoegd gezag het verzuimbeleid inricht, is een verplicht onderdeel van de schoolgids. Voorbeelden van verzuimbeleid zijn een goede verzuimregistratie, en direct contact met ouders en leerlingen bij het vermoeden van onrechtmatig verzuim.

Onderdeel l: invulling openbaar karakter of identiteit in geval van een samenwerkingschool

In de schoolgids en in het schoolplan moet worden aangegeven hoe de identiteitscommissie het openbare karakter invult of, als het gaat om een samenwerkingschool, de identiteit.

Onderdeel m: aansluiting bij samenwerkingsverband(en)

De schoolgids moet vermelden bij welk samenwerkingsverband of welke samenwerkingsverbanden voor passend onderwijs de school is aangesloten.

Onderdeel n: coördinator veiligheid

Elke school moet een duidelijk aanspreekpunt hebben voor alle zaken die gaan over de veiligheid binnen de school. In de schoolgids moet staan wie dit aanspreekpunt is.

Onderdeel o: stelsel van kwaliteitszorg

Horizontale verantwoording over de kwaliteit van het onderwijs is erg belangrijk voor alle belanghebbenden. Daarom is het wenselijk om in de schoolgids informatie op te nemen over het functioneren van het stelsel van kwaliteitszorg. Het gaat daarbij niet om een beschrijving van het stelsel op zich, want die is al te vinden in het schoolplan. De schoolgids moet informatie bevatten over de bevindingen die het bevoegd gezag op basis van het stelsel van kwaliteitszorg heeft opgedaan en de maatregelen die naar aanleiding daarvan zijn of worden getroffen.

Derde lid

Bij amvb kunnen regels worden opgesteld over de manier waarop de scholen hun gegevens publiceren in de schoolgids.

Vierde lid

De school moet de schoolgids beschikbaar stellen (dat kan ook digitaal) bij de inschrijving van een leerling en vervolgens jaarlijks na de vaststelling van de schoolgids.

Vijfde lid

Ten behoeve van het toezicht zendt het bevoegd gezag meteen na vaststelling de schoolgids aan de inspectie. Op dat moment wordt ook de medezeggenschapsraad geïnformeerd.

Artikel 2.98. Aanduiding onderwijsaanbod in maatschappelijk verkeer

Een school moet in haar externe communicatie helder zijn over het soort onderwijs dat zij verzorgt. Hiervoor worden in dit artikel regels gesteld.

Eerste en tweede lid

Elke school moet in haar naam laten zien tot welke schoolsoort zij behoort. De schoolsoort is van belang voor de vraag welke onderwijsregels (waaronder bekostigingsregels) van toepassing zijn. Bij verschil van mening tussen het bevoegd gezag en de minister over de toepasselijke schoolsoort geeft de mening van de minister de doorslag.

Derde lid

Om aan te geven dat een school of scholengemeenschap onderwijs in een of meer van de leerwegen aanbiedt, kan voor de school de aanduiding "vmbo" worden gebruikt.

Vierde lid

Scholen moeten helder zijn in de communicatie over hun schoolsoorten. Dit lid moet tegengaan dat scholen die op grond van de WVO 20xx gerechtigd zijn tot het verzorgen van bepaald onderwijs (en die dus gericht zijn op een bepaald diploma) onderwijs ook voor andere doeleinden aanbieden. Zulke activiteiten kunnen wel onder bepaalde voorwaarden als contractactiviteiten toelaatbaar zijn, maar ze mogen niet ten laste van 's Rijks kas komen. Het is verder van belang dat in het maatschappelijk verkeer ook duidelijk de godsdienstige of levensbeschouwelijke richting van de school wordt aangegeven. Dat schrijft onderdeel b voor.

Artikel 2.99. Zeer zwak onderwijs

Voor Caribisch Nederland wordt in hoofdstuk 11 iets anders geregeld.

Eerste lid

Dit artikel geeft een definitie van het begrip "zeer zwak onderwijs". Er is sprake van een directe relatie tussen de algemene zorgplicht voor kwaliteit en het ernstig en langdurig tekortschieten van de leerresultaten. Om te kunnen spreken van "zeer zwak onderwijs" moeten de leerresultaten tekortschieten en moet in verband daarmee de naleving van ten minste één wettelijk voorschrift tekortschieten. Tekortkomingen in de naleving van wettelijke regels die geen verband houden met het tekortschieten van de leerresultaten blijven overigens wel een eigen grond voor sancties.

In het praktijkonderwijs ontbreken een normering en daarbij passende meetinstrumenten voor de leerresultaten op deze scholen. Dit maakt een geobjectiverde onderbouwing van leerresultaten voor deze schoolsoort op dit moment niet mogelijk. Daarom is voor het praktijkonderwijs geen invulling gegeven aan een bekostigingsvoorwaarde voor minimum leerresultaten.

Tweede lid

Eindtermen op de verschillende niveaus, examenvoorschriften, centrale examinering, tweede correctie en inspectietoezicht zorgen samen voor een betrouwbaar beeld van de leerresultaten. De examenresultaten dienen als indicator voor het kwaliteitsaspect 'leerresultaten' binnen het waarderingskader van de inspectie, in combinatie met het doorstroomrendement. Bij het beoordelen van dat rendement worden betrokken het schooladvies bij binnenkomst in het voortgezet onderwijs, de op- en afstroom tussen de verschillende schoolsoorten, de voortijdige uitval en de tussentijds opgelopen vertraging. Het tweede lid regelt dat de resultaatmeting en -beoordeling uitsluitend betrekking kunnen hebben op examenresultaten of doorstroomrendement. Voor een zorgvuldige beoordeling van de leerresultaten is vereist dat de leerresultaten gedurende drie jaar tekortschieten. Het tekortschieten moet dus niet alleen ernstig zijn, maar ook langdurig.

Derde lid

Op nieuwe of zeer kleine scholen kunnen de leerresultaten niet worden beoordeeld. Daarom is in dit lid een definitie van "zeer zwak onderwijs" opgenomen die is toegesneden op deze bijzondere situaties. Indien de leerresultaten niet kunnen worden aangetoond, kunnen deze scholen "zeer zwak" worden als het bevoegd gezag tekortschiet in de naleving van twee of meer wettelijke regels. Aanvullend vereiste is wel dat de school daardoor tekortschiet in de veiligheid van leerlingen dan wel het afstemmen van het onderwijs op de ontwikkeling van leerlingen of het mogelijk maken van een ononderbroken ontwikkeling. Anders zou het tekortschieten in de naleving van regels die niet direct verband houden met de kern van het onderwijs(leerproces) tot het oordeel "zeer zwak onderwijs" leiden.

Bij deze scholen is het op grond van het oordeel "zeer zwak onderwijs" niet mogelijk de bekostiging te beëindigen of de school te sluiten. Deze sanctie (zie artikel 2.100) is immers specifiek bedoeld voor de situatie waarin ten minste sprake is van tekortschietende leerresultaten. Wel is het in deze situaties mogelijk om de bekostiging op te schorten of in te houden (artikel 10.1). Het bevoegd gezag schiet immers tekort in de naleving van wettelijke regels. Indien een school waar de leerresultaten niet te beoordelen zijn zeer zwak wordt en verbetering binnen een redelijke termijn uitblijft, zal, gelet op de ernst van de situatie, streng worden gehandhaafd door middel van het opschorten dan wel inhouden van de bekostiging. De bekostiging kan in daartoe strekkende gevallen desnoods geheel worden ingehouden.

Vierde lid

De manier waarop de elementen die bepalend zijn voor de leerresultaten worden gemeten en het niveau dat moet zijn bereikt, worden geregeld bij of krachtens amvb. Zie daarvoor op dit moment de artikelen 37a en 37b van het Inrichtingsbesluit WVO. Die artikelen kennen subdelegatie. Op basis daarvan is de Regeling leerresultaten VO 2016 vastgesteld.

Artikel 2.100. Beëindiging bekostiging of opheffing school bij zeer zwak onderwijs

Voor Caribisch Nederland wordt in hoofdstuk 11 iets anders geregeld.

Eerste lid

Het gaat hier om situaties waarin sprake is van "zeer zwak onderwijs" volgens de criteria van artikel 2.99. Het is in zo'n (uitzonderlijke) situatie in het belang van de leerlingen om deze vergaande stap te kunnen zetten. De leerlingen hebben recht op goed onderwijs. Als dat niet kan worden geboden op de school waarbij zij zijn ingeschreven, moet het onmogelijk worden gemaakt dat zij dat onderwijs blijven volgen. Daarom heeft de minister de mogelijkheid een schoolsoort of leerweg op een school op te heffen of de bekostiging te beëindigen.

De beëindiging van de bekostiging heeft onvermijdelijk ingrijpende effecten voor leerlingen, ouders en personeel. De inspanning is er in de eerste plaats op gericht dat de negatieve effecten voor de leerlingen zo beperkt mogelijk blijven. De ingangsdatum van de beëindiging van de bekostiging

dient op een zodanig tijdstip te worden vastgesteld dat het bevoegd gezag een redelijke termijn heeft om ervoor te zorgen dat andere scholen in de omgeving de bereidheid hebben om de leerlingen toe te laten, zodat de continuïteit van het onderwijs aan de leerlingen zo min mogelijk schade ondervindt. Het is aan de ouders zelf om te bepalen bij welke andere school zij hun kinderen aanmelden. Afhankelijk van de specifieke situatie kan het bevoegd gezag van de op te heffen school of het bevoegd gezag van de school die de kinderen van de opgeheven school overneemt hierin door derden, bijvoorbeeld het Ministerie van OCW of de gemeente, worden bijgestaan. Naast de genoemde zorg voor een alternatieve onderwijsvoorziening voor de leerlingen van de te sluiten school, spreekt het voor zich dat het betreffende bevoegd gezag vanuit het oogpunt van goed werkgeverschap zorgvuldig dient om te gaan met de belangen van het personeel dat aan de school is verbonden.

Tweede lid

In het uitzonderlijke geval dat door het opheffen van een schoolsoort of leerweg de school nog uitsluitend zou bestaan uit de eerste twee leerjaren, betreft de beëindiging van de bekostiging de hele school.

Derde lid

Het inspectieoordeel dat het onderwijs van een school "zeer zwak" is, leidt niet direct tot beëindiging van de bekostiging. Na het oordeel van de inspectie stelt de school zelf een plan van aanpak op dat de inspectie beoordeelt op wettelijke tekortkomingen. Er worden concrete prestatieafspraken met de school gemaakt. Als de school er niet in slaagt om binnen een jaar voldoende verbeteringen te realiseren stelt de inspectie dat vast in een rapport en wordt de school op grond van artikel 14 WOT bij de minister gemeld. De melding gaat gepaard met een advies van de inspectie aan de minister over de te nemen maatregelen. De melding op basis van artikel 14 WOT is een procedureel vereiste voor de minister om te kunnen vaststellen dat de school de bekostigingsvoorwaarde voor minimumkwaliteit niet naleeft. De minister kan dan in overleg met het bevoegd gezag verbeterafspraken maken, maar zo nodig ook eenzijdig maatregelen opleggen. De procedure hierbij biedt de scholen en besturen een waarborg dat de overheid niet lichtvaardig tot het oordeel komt dat de bekostigingsvoorwaarde niet wordt nageleefd.

Artikel 2.101. Informeren ouders bij zeer zwak onderwijs

Voor Caribisch Nederland wordt in hoofdstuk 11 iets anders geregeld.

Eerste lid

Dit artikel verplicht bevoegde gezagsorganen van "zeer zwakke" scholen ertoe de ouders te informeren over de typering "zeer zwak". Dat betekent dat het bevoegd gezag de publieksvriendelijke samenvatting van het oordeel van de inspectie over de school aan de ouders moet toezenden. Het bevoegd gezag moet de ouders binnen vier weken na vaststelling van het inspectierapport informeren.

Tweede lid

Als het bevoegd gezag deze informatieverplichting niet of niet tijdig nakomt, zendt de inspectie de informatie toe. Dat gebeurt in de vijfde week na vaststelling van het inspectierapport. Deze procedure leidt ertoe dat de ouders de informatie hebben voordat de school op de lijst van zeer zwakke scholen van de inspectie wordt gepubliceerd.

Derde lid

Oordeelt de inspectie volgens de daarvoor voorgeschreven procedure dat sprake is van als "zeer zwak" te kwalificeren onderwijs, dan moet het bevoegd gezag de ouders van de leerlingen en de meerderjarige leerlingen betrekken bij de voorgenomen verbetermaatregelen. Hoe dat precies moet, is niet voorgeschreven. De school is daarin dus vrij.

Artikel 2.102. Rapportage vorderingen van leerlingen

Het artikel verplicht het bevoegd gezag van de school ertoe om ouders dan wel leerlingen op de hoogte te stellen van de vorderingen van de leerling.

Artikel 2.103. Leerlingenstatuut

Eerste en tweede lid

De tweejaarstermijn waarborgt dat alle leerlingen betrokken kunnen zijn bij de vaststelling van het statuut. Bij een (aanzienlijk) langere termijn zou dat niet het geval zijn geweest.

Derde lid

Het handhaven van de goede gang van zaken binnen de school is in elk geval onderdeel van het leerlingenstatuut. Het voorschrift over de bescherming van gegevens uit de persoonlijke levenssfeer geeft een mogelijkheid om een zinvolle invulling te geven aan het recht op privacy, dat ook voor leerlingen geldt, en dwingt het bevoegd gezag ertoe om zich daarvan rekenschap te geven. Het gaat hierbij om de manier waarop de regels van de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming worden uitgevoerd, niet om aanvullende verplichtingen. De rechten en plichten van het leerlingen statuut moeten zijn opgenomen in schoolgids. Daardoor kunnen ook de ouders er eenvoudig kennis van nemen. De klachtenregeling van de school kan ook betrekking hebben op het leerlingenstatuut, zoals klachten over de onjuiste toepassing ervan.

Vierde lid

Doel van de terinzagelegging is een goede kenbaarheid van het statuut.

Paragraaf 10. Onderwijskundige verbanden en samenwerking

Artikel 2.104. Samenwerking tussen vo-scholen onderling en met instellingen voor educatie en beroepsonderwijs voor doelmatig en doeltreffend onderwijs

Eerste lid

Het eerste lid bevat de kern van het artikel: het bevoegd gezag kan een leerling van de school ook onderwijs laten volgen aan een andere school of aan een roc of aoc. Dat lid onderscheidt daarbij twee gevallen:

- a. de uitbesteding van onderwijs aan een andere school of aan een mbo-instelling (onderdeel a); en
- b. de uitbesteding naar vavo (onderdeel b).

Het bevoegd gezag mag deze afwijking van de wettelijke systematiek alleen gebruiken om daarmee één of meer van de specifieke doelen te bereiken die het tweede lid noemt.

Tweede lid

Dit artikel maakt het mogelijk om de leerlingen in staat te stellen, hun vo-opleiding af te maken in de minder schoolse omgeving van roc's en aoc's. De leerlingen blijven vo-leerling en het bevoegd gezag van de school voor voortgezet onderwijs is, in samenwerking met het bevoegd gezag van de mbo-instelling, verantwoordelijk voor het gehele traject van de leerling binnen het voortgezet onderwijs.

Ook kan een vo-leerling tussentijds helemaal overstappen naar het vavo aan een roc, om in die andere omgeving zijn vo-diploma te behalen, en dus niet meer aan de school voor voortgezet onderwijs zelf. Vo-leerlingen krijgen naast het gewone onderwijsaanbod extra kansen voor het succesvol afronden van vervolgonderwijs, bijvoorbeeld door alvast bepaalde vakken van een andere school of andere onderwijssoort te mogen volgen.

Scholen en instellingen kunnen doelmatiger met onderwijsvoorzieningen omgaan, bijvoorbeeld door gezamenlijke klassen of vakkencombinaties in te richten, zoals bezemklassen. Ook zouden bijvoorbeeld zogenoemde schakelklassen gemeenschappelijk kunnen worden aangeboden aan één school, voor een groep van scholen.

Artikel 2.105. Samenwerkingsovereenkomst

De samenwerking moet in een samenwerkingsovereenkomst worden uitgewerkt. De onderwerpen die de overeenkomst in elk geval moet bevatten, worden bij amvb geregeld. De samenwerkingsovereenkomst moet handen en voeten geven aan artikel 2.104. Het hoofddoel waar de overeenkomst zich op heeft te richten, ligt vast in de wet: leerlingen in de gelegenheid stellen om in het kader van het onderwijs waarvoor zij aan de schol zijn ingeschreven, ook ander

onderwijs te ontvangen (artikel 2.104). De inhoud van de overeenkomst hoeft daarom niet nader te worden geregeld.

Artikel 2.106. Nadere regels samenwerkingsovereenkomst

Ten aanzien van de uitbesteding naar het vavo worden in dit artikel de opleidingsdoelen verrijking en verdieping van het onderwijs en het doelmatiger benutten van onderwijsvoorziening nader vormgegeven. Dit artikel biedt meerdere mogelijkheden. Het betekent niet heel precies de doelgroepen af waarvoor deze mogelijkheden gelden.

Eerste lid

Dit lid schrijft voor dat nadere regels worden vastgesteld voor toepassing van artikel 2.104, eerste lid, waaronder regels over onder meer de doelgroepen voor de uitbesteding naar vavo.

Risicoleerlingen worden gedefinieerd als leerlingen die zonder gerichte ondersteuning een vergrote kans lopen om het onderwijs te verlaten zonder ten minste een startkwalificatie. Zij zijn een zeer diverse groep die door heel verschillende combinaties van leer-, gedrags-, motivatie- en sociale problemen dreigt, voortijdig uit te vallen.

Tweede-weg-deelnemers zijn leerlingen die op hoger niveau (ten minste mavo) er nu voor kiezen om zich te melden bij het vavo.

Leerlingen met behoefte aan extra kansen willen of kunnen juist wat meer dan de v(m)bo-school zelf "in huis" heeft.

Tweede lid

Dit lid maakt het mogelijk om leerlingen voor de toepassing van bepaalde regels aan te merken als deelnemers in de zin van de WEB.

Derde lid

Dit lid maakt maatwerk mogelijk bij de inrichting en de examinering van de opleidingen, op voorwaarde dat dit bijdraagt aan het bereiken van de specifieke opleidingsdoelen. Die doelen moeten de leerlingen in staat stellen om hun vo-opleiding af te maken in de minder schoolse omgeving van roc's en aoc's. De leerlingen blijven vo-leerling en het bevoegd gezag van de school voor voortgezet onderwijs is, in samenwerking met het bevoegd gezag van de mbo-instelling, verantwoordelijk voor het gehele traject van de leerling binnen het voortgezet onderwijs.

Ook kan een vo-leerling tussentijds helemaal overstappen naar het vavo aan een roc, om in die andere omgeving zijn vo-diploma te behalen. Deze leerlingen krijgen naast het gewone onderwijsaanbod extra kansen om het vervolgonderwijs succesvol af te ronden, bijvoorbeeld het alvast volgen van bepaalde vakken van een andere school of andere onderwijssoort.

Artikel 2.107. Onderwijs aan een andere school van hetzelfde bevoegd gezag

Dit artikel gaat over gevallen waarin een bevoegd gezag leerlingen die op één van zijn scholen zijn ingeschreven, ook onderwijs wil laten volgen dat een andere school van datzelfde bevoegd gezag verzorgt. Omdat een bevoegd gezag geen samenwerkingsovereenkomst met zichzelf kan sluiten, is geregeld dat de eis van zo'n overeenkomst niet van toepassing is en dat de overige voorwaarden van overeenkomstige toepassing zijn. De onderwerpen van de samenwerkingsovereenkomst moeten dan wel in een eigen regeling van het bevoegd gezag worden uitgewerkt.

Artikel 2.108. Samenwerking aangewezen school met onbekostigde vavo-instelling

Eerste lid

Dit artikel maakt de 'uitbesteding' van leerlingen van een onbekostigde school naar het vavo mogelijk. Leerlingen die staan ingeschreven bij een school die bevoegd is vo-diploma's uit te reiken op grond van de WVO 20xx kunnen op grond van dit artikel een deel van hun onderwijs volgen aan het vavo dat verzorgd wordt aan een instelling die op grond van de WEB het recht heeft om vo-diploma's uit te reiken.

Tweede lid

Het doel moet zijn om op deze manier bepaalde leerlingen toch een vo-diploma te laten halen.

Derde lid

Net als ingevolge artikel 2.105 moet er een samenwerkingsovereenkomst zijn wanneer aangewezen scholen samenwerken met niet-bekostigde vavo-instellingen.

Vierde lid

Dit lid schrijft voor dat een amvb regelt dat nadere regels worden vastgesteld voor toepassing van de samenwerkingsmogelijkheid die het eerste lid regelt en welke onderwerpen de samenwerkingsovereenkomst in elk geval omvat. Het hoofddoel waar de overeenkomst zich op heeft te richten, ligt vast in de wet.

Paragraaf 11. Beschikbaar stellen van lesmateriaal aan leerlingen

Artikel 2.109. Beschikbaarstelling lesmateriaal aan leerlingen

Uitgangspunt is dat de uit 's Rijks kas bekostigde scholen de kosten dragen van schoolboeken in den brede zin van het woord. Dit artikel gebruikt de bredere term "lesmateriaal". Het gaat om naast schoolboeken ook om andere verschijningsvormen van lesmateriaal (bijvoorbeeld digitaal). Het lesmateriaal moet specifiek zijn gericht op informatieoverdracht in onderwijsleersituaties en moet door het bevoegd gezag voor een bepaald leerjaar zijn voorgeschreven. Het is voor zowel scholen als ouders van belang om te weten wat er wel en wat er niet onder het begrip lesmateriaal valt (en wat dus wel of niet door de school betaald moet worden). Tegelijkertijd moet deze opsomming toekomstbestendig zijn. De hierna volgende opsomming van lesmateriaal is niet volledig. Onder de omschrijving van 'lesmateriaal' vallen:

- schoolboeken: leerboeken, werkboeken, project- en tabellenboeken, examentrainingen/bundels, eigen leermateriaal van de school, bijbehorende cd's en/of dvd's die een leerling in dat leerjaar nodig heeft,
- de ontsluiting van digitaal leermateriaal (de kosten van licenties) dat een leerling in dat jaar nodig heeft.

De volgende categorieën van materialen en activiteiten vallen niet onder de definitie van lesmateriaal (ook deze opsomming is niet volledig).

Categorie A (materialen en gereedschap)*	Categorie B (vrijwillige ouderbijdrage)**
Atlas Woordenboek Agenda Rekenmachine Schriften, mappen, pennen, en dergelijke Gereedschap Sportkleding	Excursies Introductiekamp Buitenland reizen Kerstviering, e.d. Laptop/tablet (elektronische informatiedrager), en dergelijke***
<p>*Als een ouder deze kosten van persoonsgebonden zaken of zaken die meerdere jaren meegaan, niet betaalt aan de school, dient de ouder de aanschaf zelf te doen.</p> <p>**Als een ouder deze kosten niet betaalt aan de school, is de school verplicht een kosteloos alternatief aan te bieden. Voor een activiteit geldt deze bepaling als de activiteit deel uitmaakt van het voorgeschreven onderwijsprogramma.</p> <p>***Een elektronische informatiedrager valt niet onder de definitie van lesmateriaal, omdat het de drager is van informatie, maar zelf geen informatie bevat, en niet voorgeschreven wordt voor een specifiek leerjaar.</p>	

Paragraaf 12. Beleidsinhoudelijke informatie

Artikel 2.110. Beleidsinhoudelijke informatie

Eerste lid

Op grond van dit lid moeten het bevoegd gezag en het samenwerkingsverband een goede administratie van beleidsinhoudelijke informatie bijhouden. Beleidsinhoudelijke informatie bestaat onder andere uit gegevens over het aantal zij-instromers, het geslacht van de personeelsleden op een school of en de denominatie van de school. Dit soort gegevens kan worden opgevraagd voor beleidsgericht onderzoek.

Tweede lid

De bijzondere eisen aan het beschikbaar houden van geordende gegevens en aan het verstrekken daarvan, worden bij amvb of bij ministeriële regeling geregeld, afhankelijk van de aard van het voorschrift.

Derde lid

Dit lid betekent dat de nadere uitvoeringsregels over de beschikbaarstelling enz. aan de minister van de beleidsinhoudelijke gegevens geen betrekking mogen hebben op het persoonsgebonden nummer van leerlingen of op de leerlinggegevens van artikel 5.37, eerste lid.

HOOFDSTUK 3. BESTUUR

Paragraaf 1. Bestuur en intern toezicht

Artikel 3.1. Goed bestuur; scheiding bestuur en intern toezicht

Eerste lid

Dit lid draagt het bevoegd gezag van de school op om ervoor te zorgen dat de school goed wordt bestuurd, ook vanwege de zorg voor de kwaliteit van het onderwijs (artikel 2.92), en dat het bestuur en het beheer van de school rechtmatig zijn. Daarnaast moet er een scheiding zijn tussen het bestuur en het interne toezicht. De formulering *intern* toezicht wordt gebruikt om duidelijk aan te geven dat het hier niet gaat om het *externe* toezicht door de inspectie van het onderwijs. Door de grote bestuurlijke variëteit in het funderend onderwijs en de vrijheid van inrichting is het bevoegd gezag vrij in de manier waarop de functiescheiding wordt vormgegeven.

Tweede lid

De scheiding tussen bestuur en intern toezicht kan een functionele scheiding of een organieke scheiding zijn. Bij een functionele scheiding is er één orgaan, maar worden de bestuursfunctie en de toezichtfunctie door verschillende personen uitgeoefend. Bij een organieke scheiding wordt de bestuursfunctie door een ander orgaan uitgeoefend dan de toezichtfunctie, bijvoorbeeld doordat voor de laatste een aparte raad van toezicht wordt ingesteld. Het is ook mogelijk dat de algemene ledenvergadering het interne toezichthoudend orgaan is. Het begrip "*interne toezichthoudend orgaan*" zoals dat in de wetstekst voorkomt, kan dus verschillende invullingen krijgen. Wanneer een bepaling in deze wet specifiek op een raad van toezicht betrekking heeft, wordt de raad van toezicht als zodanig genoemd.

Derde lid

Het interne toezicht moet gescheiden zijn van het bestuur, en moet onafhankelijk van het bestuur kunnen functioneren. Dit houdt in dat degenen die het intern toezicht uitoefenen, objectief en op eigen initiatief informatie kunnen verzamelen en inzien, zich een oordeel kunnen vormen en zo nodig kunnen interveniëren.

Vierde lid

De benoeming van bestuurders en interne toezichthouders moet volgens dit lid gebeuren aan de hand van competentieprofielen die vooraf openbaar zijn gemaakt. Wat 'vooraf' precies is en hoe de openbaarmaking moet verlopen, is niet (nader) geregeld: dat bepalen de scholen dus zelf. Evident is dat 'vooraf' alleen maar kan zijn: tijdig voorafgaand aan de benoeming. De concrete invulling van die profielen wordt niet voorgeschreven, maar gedacht kan worden aan aspecten als bestuurlijke ervaring, kennis van maatschappelijke verbanden en financiële kennis. De competentieprofielen moeten aan de medezeggenschapsraad voor advies worden voorgelegd (artikel 11, onderdeel q, WMS).

Vijfde lid

Op grond van het vijfde lid gelden de plicht tot goed bestuur en de scheiding van bestuur en toezicht ook voor samenwerkingsverbanden. Bij een samenwerkingsverband is het niet de

medezeggenschapsraad maar de ondersteuningsplanraad die een lid moet kunnen voordragen als een raad van toezicht wordt benoemd.

Artikel 3.2. Code en branchecode goed bestuur

Het bevoegd gezag moet voor de school een code goed bestuur hanteren. Deze code verdient een meer herkenbare, eigen plaats in de WVO, als onderdeel van de bepalingen over bestuur, en niet alleen bij het jaarverslag. Daarom is een afzonderlijk artikel over de code opgenomen met daarin de plicht tot het hanteren van een code, de minimuminhoud en de bevoegdheid om bij algemene maatregel van bestuur een branchecode aan te wijzen. Voor het voortgezet onderwijs is de *Code Goed Onderwijsbestuur VO* van toepassing.³⁰

Eerste lid

Degelijk onderwijsbestuur is primair een taak van het bevoegd gezag. Een code voor goed bestuur is een instrument van en voor het onderwijsveld, om door zelfregulering de kwaliteit van het bestuur te verbeteren. De code geeft aan welke opvattingen de sector heeft over de principes van goed bestuur en hoe de sector – gegeven het wettelijke kader – die uitwerkt. Een gezamenlijk opgestelde code versterkt het vertrouwen van direct betrokkenen zoals ouders en personeel en van de maatschappelijke omgeving. Verder moet de sector zelf in actie komen om de invoering te ondersteunen, zoals communicatie over de betekenis en het belang van de code. Dit geldt ook voor de versterking van competenties van (professionele) bestuurders en toezichthouders die nodig zijn om de principes van goed bestuur in de praktijk te brengen. De aandacht voor breed gedragen codes goed bestuur wordt groter als deze codes voorafgaand aan de vaststelling inhoudelijk worden besproken met in elk geval de organisaties van ouders, leerlingen en personeel in het onderwijs. De wettelijke regels voor het instrument van de code betekenen dat elk bevoegd gezag in het jaarlijks bestuursverslag (zie hoofdstuk 5 van deze wet) aangeeft welke code van goed bestuur wordt gehanteerd.

Omdat de inhoud van de code vooral een zaak is van het onderwijsveld zelf, stelt de wet maar enkele inhoudelijke eisen. Deze moeten waarborgen dat de gehanteerde code in elk geval aandacht geeft aan:

- de manier waarop de deskundigheid en verantwoordelijkheid van het personeel voor de kwaliteit van het onderwijs binnen de onderwijsorganisatie worden geborgd;
- integer bestuur;
- de verantwoording aan de ouders en andere belanghebbenden binnen en buiten de school.

Voor het voortgezet onderwijs is de *Code Goed Onderwijsbestuur VO* van toepassing.

Tweede lid

Dit lid geeft de regering de mogelijkheid om al dan niet op verzoek van het onderwijsveld, een branchecode voor goed bestuur aan te wijzen. De initiatieven tot zelfregie vanuit de sector kunnen daarmee worden ondersteund. Het voordeel van het aanwijzen van een code is dat het zowel in de sector als bij de overheid duidelijkheid maakt wat algemeen aanvaard is als een goede invulling van de basisprincipes voor goed bestuur. Het aanwijzen van een code betekent dat een bevoegd gezag die code moet gebruiken, volgens het principe 'pas toe of leg uit'. Dit geeft het bestuur de mogelijkheid om beredeneerd af te wijken en biedt zo ruimte voor een dialoog over de redenen van eventuele afwijking van een code goed bestuur. Het is de bedoeling om de afwijking te motiveren. Het hoe en waarom van de afwijkingen beschrijft het bevoegd gezag in het jaarverslag (artikel 5.51). Zie daarover hoofdstuk 5.

Derde lid

Dit lid regelt dat samenwerkingsverbanden, net als scholen, een code goed bestuur moeten hanteren. Verder kan voor samenwerkingsverbanden, evenals voor scholen, bij algemene maatregel van bestuur een branchecode worden aangewezen.

Artikel 3.3. Inhoud intern toezicht

Eerste lid

³⁰ Zie <http://www.vo-raad.nl/themas/goed-bestuur/>.

Het eerste lid benoemt de kerntaken van de interne toezichthouder/het interne toezichthoudende orgaan. Het gaat daarbij zowel toezichthoudende als adviserende taken. De toezichthoudende taak strekt zich uit tot de manier waarop het bevoegd gezag zijn taken en bevoegdheden hanteert; de raadgevende taak is heel algemeen geformuleerd en kan dus een veelheid aan onderwerpen betreffen.

Tweede lid

Het tweede lid geeft als afgeleide van de principes in het eerste lid aan welke taken de interne toezichthouder minimaal heeft. De toezichthouder heeft instemmingsrecht ten aanzien van de begroting en het jaarverslag (onderdeel a) en houdt toezicht op de naleving van wettelijke voorschriften en de code goed bestuur en afwijkingen van die code (onderdeel b). Het toezien op de verwerving, bestemming en besteding van de middelen (onderdeel c) maakt de interne toezichthouder (mede) verantwoordelijk voor deze aspecten. De bepaling dat de toezichthouder de instellingsaccountant aanwijst en dat die rapport aan hem uitbrengt (onderdeel d) geeft de toezichthouder op financieel gebied een eigen positie tegenover het bestuur. De verantwoording over de uitvoering van deze taken en de uitoefening van deze bevoegdheden in een jaarverslag is het sluitstuk van deze regeling en biedt de basis voor horizontaal toezicht door stakeholders en voor verticaal toezicht door de minister en de inspectie van het onderwijs.

Derde lid

De taken en bevoegdheden van de toezichthouder of het toezichthoudend orgaan moeten zo zijn dat een deugdelijk en onafhankelijk toezicht is gewaarborgd. Hetzelfde geldt voor de samenstelling van het interne toezichthoudend orgaan of de combinatie van toezichthouders (als er sprake is van meer dan één toezichthouder). Dat betekent dat toezichthouders geen directe belangen bij de school mogen hebben, bijvoorbeeld als werknemer of opdrachtgever. Ook is het lidmaatschap van een raad van toezicht onverenigbaar met het lidmaatschap van het bestuur van diezelfde school.

Vierde lid

Als gekozen is voor een raad van toezicht, gelden voor deze raad de eerste drie artikelliden. Daarnaast heeft een raad van toezicht tot taak het benoemen, schorsen en ontslaan van de bestuursleden en het – binnen de kaders van de CAO – vaststellen van de beloning van de bestuursleden. De procedures voor benoeming, schorsing of ontslag van een bestuurslid zijn dan opgenomen in de statuten van de rechtspersoon. Leden van het bestuur die conform de statuten van de rechtspersoon zijn benoemd, kunnen tegelijkertijd benoemd zijn in een managementfunctie aan één van de scholen. In zulke gevallen is het bestuurslid ook personeelslid van de rechtspersoon waarvan de scholen uitgaan en ontvangt hij op basis van een arbeidsovereenkomst of ambtelijke aanstelling salaris voor zijn werkzaamheden. De raad van toezicht oefent dan de taken uit die het bevoegd gezag tegenover het personeel heeft, zoals de regeling van de rechtspositie en het voeren van overleg over aangelegenheden die van algemeen belang zijn voor de bijzondere rechtstoestand van het personeel. De toepasselijkheid van de wettelijke bepalingen over personeel op leden van het bestuur die ook zijn benoemd in een functie bij het bevoegd gezag, betekent dat die bestuursleden ook onder de CAO VO vallen. Omdat de raad van toezicht in dit geval de arbeidsvoorwaarden regelt, zullen het decentraal georganiseerd overleg en het CAO-overleg ook door de raden van toezicht, c.q. een vertegenwoordiging van die raden, worden gevoerd.

Vijfde lid

Hier is voorgeschreven dat de interne toezichthouder per jaar ten minste tweemaal moet overleggen met de medezeggenschapsraad van de school.

Zesde lid

Op grond van dit lid gelden de bepalingen in dit artikel over het intern toezicht ook voor samenwerkingsverbanden. Voor de overlegplicht geldt een aangepaste regel: in plaats van met de medezeggenschapsraad van de school, moet de interne toezichthouder of het interne toezichthoudende orgaan van het samenwerkingsverband per jaar ten minste tweemaal overleggen met de ondersteuningsplanraad.

Artikel 3.4. Instelling openbare rechtspersoon voor openbaar onderwijs

Voor Caribisch Nederland wordt in hoofdstuk 11 (deels) iets anders geregeld.

Eerste lid

Dit artikel regelt de mogelijkheid dat de gemeenteraad het bestuur over een of meer openbare scholen in handen geeft van een door hem zelf in te stellen openbare rechtspersoon. Het instellen van een openbare rechtspersoon gebeurt bij gemeentelijke verordening. De verordening moet in elk geval een aantal in artikel 3.5 aangeduide onderwerpen bevatten. De organen van de openbare rechtspersoon zijn bestuursorgaan in de zin van artikel 1:1, eerste lid, onderdeel a, Awb.

Tweede lid

Het is daarnaast mogelijk dat verschillende gemeenteraden samen overgaan tot het instellen van een openbare rechtspersoon. De gemeenteverordeningen moeten in dat geval gelijklopend zijn voor de onderwerpen die artikel 3.5 noemt.

Derde lid

De gemeenteraad moet een voornemen om over te gaan tot het instellen van een openbare rechtspersoon bekendmaken. Op dit voornemen is artikel 3:42 Awb van toepassing. De bekendmaking gebeurt in een van overheidswege uitgegeven blad, in een dag- nieuws- of huis-aan-huisblad of op een andere geschikte wijze. Zo wordt voorkomen dat het bijzonder onderwijs plotseling geconfronteerd zou worden met het verzelfstandigen van het openbaar onderwijs in een gemeente. Vóór tot feitelijke verzelfstandiging wordt overgegaan, wordt het bijzonder onderwijs op de hoogte gebracht. Kiest een gemeenteraad voor verzelfstandiging van een of meer openbare scholen, dan wordt de instandhouding van die school of scholen overgedragen aan de nieuwe rechtspersoon. Hierbij worden de rechten die de gemeente heeft over gebouwen, terreinen en roerende zaken overgedragen aan het bevoegd gezag. Deze overdracht wordt in overeenstemming met artikel 3.31 uitgevoerd.

Artikel 3.5. Verordening openbare rechtspersoon voor openbaar onderwijs

Eerste lid

Het eerste lid duidt de onderwerpen aan die de verordening waarbij de openbare rechtspersoon wordt ingesteld in elk geval moet regelen. Regels over de "samenstelling van het bestuur" (onderdeel a) kunnen onder andere betrekking hebben op het aantal leden dat het bestuur heeft. Onder "werkwijze van het bestuur" kan bijvoorbeeld worden verstaan de frequentie waarmee het bestuur vergadert en de procedure voor het stemmen over voorgenomen beslissingen. Onder "inrichting van het bestuur" kan onder andere de aanwijzing van een voorzitter, secretaris en penningmeester van het bestuur worden begrepen. Regels over de wijze van benoeming, schorsing en ontslag (onderdeel b) kunnen bijvoorbeeld inhouden dat het bestuur voor aspirant-bestuursleden een profielschets opstelt. De duur van het bestuurslidmaatschap moet eveneens in de verordening worden bepaald (onderdeel c). Regels over de "vaststelling van de begroting en de jaarrekening" (onderdeel d) kunnen bijvoorbeeld gaan over het tijdstip waarop de begroting en jaarrekening voor instemming worden voorgelegd aan de gemeenteraad en het tijdstip waarop zij worden vastgesteld door het bestuur. Ook de wijze waarop de gemeenteraad toezicht uitoefent op het bestuur moet in de statuten worden geregeld (onderdeel e). Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het opdragen van bijzondere overlegverplichtingen of inlichtingenplichten over specifieke onderwerpen. In beginsel zijn de vergaderingen van het bestuur openbaar. Wanneer het bestuur beslist om een vergadering besloten te houden, kan dat alleen op gronden die in de verordening zijn vastgelegd (onderdeel f). Tot slot moet de verordening regelen voor welke periode de openbare rechtspersoon in het leven wordt geroepen. Deze periode mag niet korter dan vijf jaar zijn (onderdeel g).

Tweede lid

Het tweede lid bepaalt dat in de verordening een overheersende invloed van de overheid in het bestuur is verzekerd. Een van de kenmerken van openbaar onderwijs is dat het van overheidswege wordt gegeven. Om te garanderen dat daarvan ook sprake is bij verzelfstandigd openbaar onderwijs, heeft de wetgever erin voorzien dat sprake moet zijn van overheersende invloed van de

overheid in het bestuur. Dit geldt zowel voor de openbare rechtspersoon voor openbaar onderwijs als voor de stichting. De voorschriften voor beide zijn zoveel mogelijk gelijk geformuleerd. Overheidsinvloed is in de wet reeds op diverse manieren verwezenlijkt, zoals door de instemming van de gemeenteraad met de begroting en de jaarrekening, de verslagverplichting aan de gemeenteraad en de taakverwaarlozingsregeling. Het is aan de gemeenteraad om te beoordelen of voldoende aan de wezenskenmerken van het openbaar onderwijs wordt voldaan, en om bij de verzelfstandiging de wettelijk geregelde overheidsinvloed verder aan te scherpen door bijvoorbeeld bijzondere overlegverplichtingen of inlichtingenplichten.

Artikel 3.6. Taken en bevoegdheden openbare rechtspersoon voor openbaar onderwijs

Eerste lid

Het openbare karakter van het onderwijs dat onder bestuur van een openbare rechtspersoon wordt geplaatst, maakt het noodzakelijk dat jaarlijks inzicht wordt gegeven in de staat van het verzelfstandigde openbaar onderwijs. Daarom is bepaald dat het bestuur van de openbare rechtspersoon jaarlijks verslag uitbrengt aan de gemeenteraad en dat dit verslag ingaat op de wezenskenmerken van het openbaar onderwijs, te weten: de algemene toegankelijkheid, de levensbeschouwelijke pluriformiteit en de non-discriminatie wat het personeel betreft. Het bestuur maakt het verslag openbaar. Het is aan het bestuur overgelaten om te bepalen hoe dat moet gebeuren: de wet zwijgt daarover.

Tweede lid

Het uitgangspunt is dat het bestuur van de openbare rechtspersoon in het openbaar vergadert. De verordening bevat de gronden waarop het bestuur kan beslissen om vergaderingen achter gesloten deuren te houden.

Artikel 3.7. Gemeentelijke taken en bevoegdheden openbare rechtspersoon voor openbaar onderwijs

Eerste lid

De gemeenteraad heeft een benoemingsrecht ten aanzien van de bestuursleden van de openbare rechtspersoon. Onder "bindende voordracht" wordt verstaan een voorstel van de ouders van de leerlingen dat door de gemeenteraad moet worden gehonoreerd. Het is aan de betrokken school of scholen zelf om te regelen hoe de bindende voordracht tot stand komt: de wet zwijgt hierover.

Tweede lid

De gemeenteraad heeft instemmingsrecht bij de vaststelling van de begroting en de jaarrekening. Hij kan instemming aan de begroting onthouden wegens strijd met het recht of met het algemeen belang, waaronder begrepen het financiële belang van de gemeente. De toetsingsgrond "strijd met het recht" is geregeld in artikel 10:27 Awb

Derde lid

Als de begroting niet tijdig wordt vastgesteld door de gemeenteraad, kan dit tot gevolg hebben dat de continuïteit van het onderwijs in gevaar komt. In zo'n situatie moet de gemeenteraad de maatregelen treffen die hij noodzakelijk acht om het onderwijsproces ongestoord te laten doorgaan.

Vierde lid

Indien wordt gekozen voor een raad van toezicht om invulling te geven aan de scheiding tussen bestuur en intern toezicht, komt aan de gemeenteraad de bevoegdheid toe om de leden van de raad van toezicht te benoemen.

Vijfde lid

Alle wettelijke taken en bevoegdheden die aan het bevoegd gezag toekomen, komen na de verzelfstandiging toe aan het bestuur van de openbare rechtspersoon. De keuze voor een verzelfstandigde bestuursvorm houdt voor de gemeente in dat zij niet meer directe invloed uitoefent op de dagelijkse gang van zaken. Het bestuur van de openbare rechtspersoon oefent, zonder enige beperking, alle taken en bevoegdheden uit die eigen zijn aan het zijn van bevoegd gezag. De gemeente kan hierbij geen beperkingen aanbrengen. Eén onderwerp blijft op grond van het vijfde lid wel altijd voorbehouden aan de gemeente zelf: het is niet het bestuur van de

openbare rechtspersoon dat tot de opheffing van een openbare school besluit, maar de gemeenteraad.

Artikel 3.8. Openbare rechtspersoon voor openbaar onderwijs met raad van toezicht

Eerste lid

Dit artikel bepaalt wat de verordening in elk geval moet regelen als er binnen de openbare rechtspersoon een raad van toezicht wordt ingesteld. In die situatie verschuift een aantal bevoegdheden van de gemeenteraad naar de raad van toezicht. De raad van toezicht wordt belast met het uitoefenen van toezicht op het bestuur, het benoemen van de bestuursleden en het instemmen met de begroting en de jaarrekening. De gemeenteraad benoemt de leden van de raad van toezicht. De ouders en leerlingen hebben een voordrachtrecht voor een aantal leden van de raad van toezicht.

Tweede lid

De overheid blijft invloed van overwegende aard houden, ook wanneer er een raad van toezicht is ingesteld.

Artikel 3.9. Taakverwaarlozing openbare rechtspersoon voor openbaar onderwijs

Hoewel het bestuur van (delen van) het openbaar onderwijs door de gemeenteraad kan worden opgedragen aan een openbare rechtspersoon, behoudt de gemeenteraad uiteindelijk de verantwoordelijkheid voor het openbaar onderwijs. Daarom bevat dit artikel een taakverwaarlozingsregeling: als het bestuur van de openbare rechtspersoon zijn taken als bevoegd gezag van openbare scholen ernstig verwaarloost of zelfs in strijd met de wet handelt, kan de gemeenteraad ingrijpen. Dit kan door het zelf treffen van voorzieningen of door ontbinding van de openbare rechtspersoon.

Paragraaf 3. Stichting voor openbaar onderwijs

De gemeente kan (delen van) het openbaar onderwijs verzelfstandigen door een publiekrechtelijke rechtspersoon (een openbare rechtspersoon) in te stellen of door een privaatrechtelijke rechtspersoon (een stichting) op te richten. De artikelen in paragraaf 3 regelen de stichting voor openbaar onderwijs.

Artikel 3.10. Oprichting stichting voor openbaar onderwijs

Voor Caribisch Nederland wordt in hoofdstuk 11 deels iets anders geregeld.

Eerste lid

In artikel 3.10 is de oprichting van de stichting voor openbaar onderwijs geregeld. Deze oprichting gebeurt bij notariële akte, die de statuten van de stichting bevat, zie hierover verder artikel 3.11.

Tweede lid

Dit lid regelt wie de constituerende partijen zijn van deze stichting.

Derde lid

Hier is geregeld dat een stichting niet kan worden opgericht zonder dat de gemeente(n) eerst het voornemen daartoe heeft/hebben bekendgemaakt.

Vierde lid

Het vierde lid biedt een praktische wetstechnische oplossing voor gevallen waarin de stichting wordt opgericht door meer dan één gemeente.

Artikel 3.11. Statuten stichting voor openbaar onderwijs

Eerste lid

De woorden "onverminderd artikel 3.22" in het eerste lid zonderen de samenwerkingschool uit van het beginsel dat het statutaire doel van de stichting die een of meer openbare scholen in stand houdt, uitsluitend het geven van openbaar onderwijs is. Daardoor is het mogelijk dat een samenwerkingschool ook door een stichting voor openbaar onderwijs in stand wordt gehouden.

Tweede lid

Het tweede lid duidt de onderwerpen aan die de statuten van de stichting voor openbaar onderwijs in elk geval moeten regelen. Regels over de "samenstelling van het bestuur" (onderdeel a) kunnen onder andere betrekking hebben op het aantal leden dat het bestuur heeft. Onder "werkwijze van het bestuur" kan bijvoorbeeld worden verstaan de frequentie waarmee het bestuur vergadert en de procedure voor het stemmen over voorgenomen beslissingen. Onder "inrichting van het bestuur" kan onder andere de aanwijzing van een voorzitter, secretaris en penningmeester van het bestuur worden begrepen. Regels over de wijze van benoeming, schorsing en ontslag (onderdeel b) kunnen bijvoorbeeld inhouden dat het bestuur voor aspirant-bestuursleden een profielschets opstelt. De duur van het bestuurslidmaatschap moet eveneens in de verordening worden bepaald (onderdeel c). Regels over de "vaststelling van de begroting en de jaarrekening" (onderdeel d) kunnen bijvoorbeeld gaan over het tijdstip waarop de begroting en jaarrekening voor instemming worden voorgelegd aan de gemeenteraad en het tijdstip waarop zij worden vastgesteld door het bestuur. Ook de wijze waarop de gemeenteraad toezicht uitoefent op het bestuur moet in de statuten worden geregeld (onderdeel e). Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het opdragen van bijzondere overlegverplichtingen of inlichtingenplichten ten aanzien van specifieke onderwerpen. In beginsel zijn de vergaderingen van het bestuur openbaar. Wanneer het bestuur beslist om een vergadering besloten te houden, kan dat alleen op gronden die in de verordening zijn vastgelegd (onderdeel f). De statuten moeten regelen voor welke periode de stichting in het leven wordt geroepen. Deze periode mag niet korter dan vijf jaar zijn (onderdeel g). Tot slot moeten de statuten ook in de bevoegdheid tot ontbinding van de stichting voorzien (onderdeel h).

Derde lid

Het derde lid bepaalt dat in de statuten een overheersende invloed van de overheid in het bestuur is verzekerd. Een van de kenmerken van openbaar onderwijs is dat het van overheidswege wordt gegeven. Om te garanderen dat daarvan ook sprake is bij verzelfstandigd openbaar onderwijs, moet er sprake zijn van overheersende invloed van de overheid in het bestuur. Overheidsinvloed is in de wet reeds op verschillende manieren verwezenlijkt, zoals door de instemming van de gemeenteraad met de begroting en de jaarrekening, de verslagverplichting aan de gemeenteraad en de taakverwaarlozingsregeling. Het is aan de gemeenteraad om te beoordelen of voldoende aan de wezenskenmerken van het openbaar onderwijs wordt voldaan, en om bij de verzelfstandiging de wettelijk geregelde overheidsinvloed verder aan te scherpen door bijvoorbeeld bijzondere overlegverplichtingen of inlichtingenplichten.

Vierde lid

Wanneer de statuten worden gewijzigd dienen deze voor vaststelling bij notariële akte voor instemming te worden voorgelegd aan de gemeenteraad.

Artikel 3.12. Taken en bevoegdheden stichting voor openbaar onderwijs

Eerste lid

Het openbare karakter van het onderwijs dat onder bestuur van de stichting voor openbaar onderwijs wordt geplaatst, maakt het noodzakelijk dat jaarlijks inzicht wordt gegeven in de staat van het verzelfstandigde openbaar onderwijs. Daarom is bepaald dat het bestuur van de stichting jaarlijks verslag uitbrengt aan de gemeenteraad en dat dit verslag ingaat op de wezenskenmerken van het openbaar onderwijs, te weten: de algemene toegankelijkheid, de levensbeschouwelijke pluriformiteit en de non-discriminatie wat het personeel betreft. Het bestuur maakt het verslag openbaar.

Tweede lid

Het uitgangspunt is dat het bestuur van de stichting in het openbaar vergadert. Het is aan het bestuur om te beslissen om vergaderingen achter gesloten deuren te houden.

Artikel 3.13. Gemeentelijke taken en bevoegdheden stichting voor openbaar onderwijs

Eerste lid

De gemeenteraad heeft een benoemingsrecht ten aanzien van de bestuursleden van de stichting.

Tweede lid

De gemeenteraad heeft instemmingsrecht bij de vaststelling van de begroting en de jaarrekening. De gemeenteraad kan instemming aan de begroting onthouden wegens strijd met het recht of met het algemeen belang, waaronder begrepen het financiële belang van de gemeente. Zie voor de toetsingsgrond "strijd met het recht" artikel 10:27 Awb.

Derde lid

Als de begroting niet tijdig wordt vastgesteld door de gemeenteraad, kan dit tot gevolg hebben dat de continuïteit van het onderwijs in gevaar komt. In zo'n situatie moet de gemeenteraad de maatregelen treffen die zij noodzakelijk acht om het onderwijsproces ongestoord te laten doorgaan.

Vierde lid

Indien wordt gekozen voor een raad van toezicht om invulling te geven aan de scheiding tussen bestuur en intern toezicht, komt aan de gemeenteraad de bevoegdheid toe om de leden van de raad van toezicht te benoemen.

Vijfde lid

Alle wettelijke taken en bevoegdheden die aan het bevoegd gezag toekomen, komen na de verzelfstandiging toe aan het bestuur van de stichting. De keuze voor een verzelfstandigde bestuursvorm houdt voor de gemeente in dat zij niet meer directe invloed uitoefent op de dagelijkse gang van zaken. Het bestuur van de stichting oefent, zonder enige beperking, alle taken en bevoegdheden uit die eigen zijn aan het zijn van bevoegd gezag. De gemeente kan hierbij geen beperkingen aanbrengen. Eén onderwerp blijft op grond van het vijfde lid wel altijd voorbehouden aan de gemeente zelf: het is niet het bestuur van de stichting dat tot de opheffing van een openbare school besluit, maar de gemeenteraad.

Artikel 3.14. Stichting voor openbaar onderwijs met raad van toezicht

Eerste lid

Dit artikel bepaalt wat de statuten in elk geval moeten regelen als er binnen de stichting een raad van toezicht wordt ingesteld. In die situatie verschuift een aantal bevoegdheden van de gemeenteraad naar de raad van toezicht. De raad van toezicht wordt dan onder meer belast met het uitoefenen van toezicht op het bestuur, het benoemen van de bestuursleden en het instemmen met de begroting en de jaarrekening.

Tweede lid

De overheid blijft invloed van overwegende aard houden, ook wanneer er een raad van toezicht is ingesteld.

Artikel 3.15. Taakverwaarlozing stichting voor openbaar onderwijs

Hoewel het bestuur van (delen van) het openbaar onderwijs door de gemeenteraad kan worden opgedragen aan een stichting, behoudt de gemeenteraad uiteindelijk de verantwoordelijkheid voor het openbaar onderwijs. Daarom bevat dit artikel een taakverwaarlozingsregeling: als het bestuur van de stichting zijn taken als bevoegd gezag van openbare scholen ernstig verwaarloost of zelfs in strijd met de wet handelt, kan de gemeenteraad ingrijpen. Dit kan door het zelf treffen van voorzieningen of door ontbinding van de stichting.

Paragraaf 4. Stichting voor openbaar en bijzonder onderwijs

Paragraaf 4 regelt de stichting voor openbaar en bijzonder onderwijs, ook wel aangeduid als "samenwerkingsbestuur". Uitgangspunt is dat de voorschriften voor een stichting voor openbaar onderwijs ook gelden voor een stichting die een openbare én een bijzondere school in stand houdt. Enkele voorschriften kunnen niet zonder meer voor beide vormen van onderwijs gelden. Dat komt doordat de stichting ook bijzonder onderwijs verzorgt. Dat leidt tot de volgende specifieke voorschriften:

- het personeel van de stichting voor openbaar en bijzonder onderwijs is niet werkzaam op basis van een aanstelling, maar op basis van een arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht;

- de gemeenteraad heeft bij de stichting voor openbaar en bijzonder onderwijs geen benoemingsrecht voor de bestuursleden;
- de gemeenteraad heeft bij de stichting voor openbaar en bijzonder onderwijs geen instemmingsrecht ten aanzien van de begroting en de jaarrekening. Wel moet overleg worden gevoerd met de gemeenteraad over de begroting en jaarrekening;
- de overheersende invloed van de overheid op het bestuur moet bij de stichting voor openbaar en bijzonder onderwijs alleen voor het openbaar onderwijs worden verzekerd;
- de gemeenteraad kan bij de stichting voor openbaar en bijzonder onderwijs zijn instemming met wijziging van de statuten alleen maar onthouden als overheersende invloed van de overheid in het bestuur niet is verzekerd voor het openbaar onderwijs;
- bij de stichting voor openbaar en bijzonder onderwijs kan de gemeenteraad in geval van ernstige taakverwaarlozing of functioneren in strijd met de wet, alleen maatregelen nemen die nodig zijn voor de continuïteit van het openbaar onderwijs.

Artikel 3.16. Stichting voor openbaar en bijzonder onderwijs

Eerste lid

Het eerste lid van artikel 3.16 maakt mogelijk dat door één stichting zowel openbare als bijzondere scholen in stand worden gehouden. De instandhouding van de openbare en bijzondere scholen wordt dan opgedragen aan een nieuwe of al bestaande stichting. Het eerste lid maakt verder duidelijk dat de gemeenteraad hierover beslist namens de gemeente.

Tweede lid

Op het moment dat binnen een samenwerkingsbestuur de laatste zelfstandige openbare school met de laatste zelfstandige bijzondere school, institutioneel fuseren tot een samenwerkingschool, hoeft de bestuursvorm niet gewijzigd te worden. Zo is geregeld dat – naast de stichting voor openbaar onderwijs, de stichting voor bijzonder onderwijs – ook het samenwerkingsbestuur louter samenwerkingscholen in stand kan houden.

Derde lid

Dit lid regelt expliciet dat onder gemeenteraad in deze paragraaf wordt verstaan, de gemeenteraad van de gemeente waar de openbare school is gevestigd.

Artikel 3.17. Statuten stichting voor openbaar en bijzonder onderwijs

Eerste lid

Dit lid schrijft voor dat in de statuten van de stichting in elk geval het geven van openbaar en bijzonder onderwijs in afzonderlijke openbare en bijzondere scholen moet worden aangeduid als (statutair) doel.

Tweede lid

Het tweede lid duidt de onderwerpen aan die de statuten waarbij de stichting wordt ingesteld in elk geval moet regelen voor zover het openbaar onderwijs betreft. Regels over de "*samenstelling van het bestuur*" (onderdeel a) kunnen onder andere betrekking hebben op het aantal leden dat het bestuur heeft. Onder "*werkwijze van het bestuur*" kan bijvoorbeeld worden verstaan de frequentie waarmee het bestuur vergadert en de procedure voor het stemmen over voorgenomen beslissingen. Onder "*inrichting van het bestuur*" kan onder andere de aanwijzing van een voorzitter, secretaris en penningmeester van het bestuur worden begrepen. Regels over de wijze van benoeming, schorsing en ontslag (onderdeel b) kunnen, bijvoorbeeld, inhouden dat het bestuur voor aspirant-bestuursleden een profielschets opstelt. De duur van het bestuurslidmaatschap moet eveneens in de verordening worden bepaald (onderdeel c). Regels over de "*vaststelling van de begroting en de jaarrekening*" (onderdeel d) kunnen bijvoorbeeld gaan over het tijdstip waarop de begroting en jaarrekening voor instemming worden voorgelegd aan de gemeenteraad en het tijdstip waarop zij worden vastgesteld door het bestuur. Ook de wijze waarop de gemeenteraad toezicht uitoefent op het bestuur van de openbare school moet in de statuten worden geregeld (onderdeel e). Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het opdragen van bijzondere overlegverplichtingen of inlichtingenplichten ten aanzien van specifieke onderwerpen. In beginsel zijn de vergaderingen van het bestuur openbaar. Wanneer het bestuur beslist om een vergadering besloten te houden, kan dat alleen op gronden die in de verordening zijn vastgelegd (onderdeel f). Tot slot moet de verordening regelen voor welke periode de openbare rechtspersoon

in het leven wordt geroepen. Deze periode mag niet korter dan vijf jaar zijn (onderdeel g). Tot slot regelen de statuten ook de bevoegdheid tot ontbinding van de stichting (onderdeel h).

Derde lid

Het derde lid bepaalt dat in de statuten een overheersende invloed van de overheid in het bestuur is verzekerd voor zover het openbaar onderwijs betreft. Een van de kenmerken van openbaar onderwijs is dat het van overheidswege wordt gegeven. Om te garanderen dat daarvan ook sprake is bij verzelfstandigd openbaar onderwijs, heeft de wetgever erin voorzien dat sprake moet zijn van overheersende invloed van de overheid in het bestuur.

Vierde lid

De gemeenteraad moet vooraf instemming geven voor wijzigingen van de statuten. Alleen wanneer de overheersende invloed van de overheid in het bestuur van het openbaar onderwijs niet is geregeld kan de gemeenteraad zijn instemming voor wijziging van de statuten onthouden.

Artikel 3.18. Taken en bevoegdheden stichting voor openbaar en bijzonder onderwijs

Eerste lid

Het openbare karakter van het onderwijs dat onder bestuur van een stichting wordt geplaatst, maakt het noodzakelijk dat jaarlijks inzicht wordt gegeven in de staat van het verzelfstandigde openbaar onderwijs. Daarom is bepaald dat het bestuur van de stichting jaarlijks verslag uitbrengt aan de gemeenteraad en dat dit verslag ingaat op de wezenskenmerken van het openbaar onderwijs, te weten: de algemene toegankelijkheid, de levensbeschouwelijke pluriformiteit en de non-discriminatie wat het personeel betreft. Het bestuur maakt het verslag openbaar.

Tweede lid

Het uitgangspunt is dat het bestuur van de stichting in het openbaar vergadert. Het bestuur kan beslissen om vergaderingen achter gesloten deuren te houden.

Artikel 3.19. Gemeentelijke bevoegdheid stichting voor openbaar en bijzonder onderwijs

Alle wettelijke taken en bevoegdheden die aan het bevoegd gezag toekomen, komen na de verzelfstandiging toe aan het bestuur van de stichting. De keuze voor een verzelfstandigde bestuursvorm houdt voor de gemeente in dat zij niet meer directe invloed uitoefent op de dagelijkse gang van zaken. Het bestuur van de stichting oefent, zonder enige beperking, alle taken en bevoegdheden uit die eigen zijn aan het zijn van bevoegd gezag. De gemeente kan hierbij geen beperkingen aanbrengen. Eén onderwerp blijft op grond van dit artikel wel altijd voorbehouden aan de gemeente zelf: het is niet het bestuur van de stichting dat tot de opheffing van een openbare school besluit, maar de gemeenteraad.

Artikel 3.20. Overige regels stichting voor openbaar en bijzonder onderwijs

Het personeel van de stichting voor openbaar en bijzonder onderwijs is niet werkzaam op basis van een (publiekrechtelijke) aanstelling, maar op basis van een arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht.

Artikel 3.21. Taakverwaarlozing stichting voor openbaar en bijzonder onderwijs

Hoewel het bestuur over (delen van) het openbaar onderwijs door de gemeenteraad ook kan worden opgedragen aan een stichting, behoudt de gemeenteraad uiteindelijk de verantwoordelijkheid voor het openbaar onderwijs. Daarom bevat dit artikel een taakverwaarlozingsregeling: als het bestuur van de stichting zijn taken als bevoegd gezag van openbare scholen ernstig verwaarloost of zelfs in strijd met de wet handelt, kan de gemeenteraad ingrijpen. Dit kan door het zelf treffen van voorzieningen.

Paragraaf 5. Stichting voor instandhouding samenwerkingschool

Deze paragraaf regelt de samenwerkingschool: een school waarin zowel openbaar als bijzonder onderwijs (van een of meer richtingen) wordt gegeven. Uitgangspunt van de wettelijke regeling voor de samenwerkingschool is dat het duale bestel van openbaar en bijzonder onderwijs niet mag worden uitgehouden. Het gaat daarbij zowel om het waarborgen van het behoud van het aanbod

en het karakter van het openbaar onderwijs, als om het waarborgen van de vrijheid van het bijzonder onderwijs. Diverse voorschriften zijn opgenomen om dit te waarborgen.

Artikel 3.22. Stichting voor instandhouding samenwerkingschool

Eerste lid

Dit lid regelt de samenwerkingschool, als vorm van samenwerking tussen openbaar en bijzonder onderwijs op het niveau van de school. Het betreft een uitzonderingsvariant binnen het duale onderwijsbestel. In samenwerkingscholen wordt zowel openbaar als bijzonder onderwijs aangeboden. Vooral in gebieden met leerlingendaling kan het vormen van een samenwerkingschool een langetermijnperspectief bieden aan scholen. Daardoor blijft de keuze tussen openbaar en bijzonder onderwijs behouden. Het doel van de mogelijkheid van samenwerkingscholen is te komen tot een duurzaam bestuurlijk kader waarin zowel bijzondere als openbare scholen kunnen worden herschikt en wanneer nodig samengevoegd. Daardoor kunnen de kwaliteit, toegankelijkheid en diversiteit van het onderwijs worden gewaarborgd. Personele vraagstukken en samenwerkingsvraagstukken tussen scholen onderling zijn binnen het bestuur van een samenwerkingschool bijvoorbeeld gemakkelijker op te lossen. Het gaat dus niet zozeer om het bieden van een oplossing voor een enkele met opheffing bedreigde school. Overigens kunnen ook in dichtbevolkte gebieden samenwerkingscholen worden gevormd.

Op grond van het eerste lid kan een samenwerkingschool uitsluitend ontstaan door een samenvoeging van een of meer *bestaande* openbare scholen en een of meer *bestaande* bijzondere scholen. Samenwerkingscholen kunnen dus niet als zodanig worden *gesticht*. De samenwerkingschool wordt uitsluitend in stand gehouden door:

- een stichting die een bijzondere school in stand houdt (doordat het eerste lid in algemene zin spreekt van "*een stichting*" gaat het daar per definitie om een dergelijke stichting);
- een stichting die een of meer openbare en een of meer bijzondere scholen in stand houdt, of
- een stichting die een openbare school in stand houdt.

Een stichting die een *openbare* school in stand houdt, zal ook een samenwerkingschool in stand kunnen houden. Dit houdt verband met het feit dat de gelijkwaardigheid tussen openbaar en bijzonder onderwijs niet op bestuursniveau is geregeld maar op het niveau van de school, in de vorm van een identiteitscommissie (zie artikel 3.24). Expliciet is voorgeschreven dat het statutaire doel van de in stand houdende stichting in elk geval moet zijn, het in stand houden van een samenwerkingschool. De keuze wie het bevoegd gezag vormt van de samenwerkingschool is overgelaten aan de betrokken schoolbesturen.

Tweede lid

Op de feitelijke bestuursoverdracht en de daarbij in acht te nemen eisen, is het artikel over de bestuursoverdracht van openbare en bijzondere scholen van overeenkomstige toepassing verklaard in dit lid. Dat betekent dat ook de instandhouding van een samenwerkingschool kan worden overgedragen aan een andere rechtspersoon die tot deze instandhouding bevoegd is, onder soortgelijke voorwaarden als waaronder de overdracht van afzonderlijke openbare en bijzondere scholen plaatsvindt. Nevenvestigingen van de deelnemende scholen worden automatisch onderdeel van de samenwerkingschool.

Derde lid

Een samenwerkingschool kan alleen maar tot stand komen als daardoor de continuïteit van het openbaar of bijzonder onderwijs gehandhaafd kan blijven. Het eerste lid preciseert in relatie tot het tweede lid wanneer daarvan sprake is. Verder geldt de eis dat de betrokken scholen en scholengemeenschappen alle leerjaren omvatten. Dit voorkomt dat men een openbare of bijzondere school kan stichten met als doel haar al binnen enkele jaren te doen fuseren tot een samenwerkingschool met een andere bijzondere of openbare school.

Wanneer een school op 1 oktober van enig jaar aan het continuïteitscriterium van artikel 3.22, derde lid, onderdeel a (uitgewerkt in het vierde lid van dat artikel) voldoet, heeft de school tot 1 augustus van het tweede daarop volgende jaar de mogelijkheid om een samenwerkingschool te vormen. Dit maakt het mogelijk om de fusie tot samenwerkingschool door te zetten, ook wanneer de school door een schommeling in de leerlingaantallen in het daaropvolgende jaar weer iets boven deze norm zit.

Vierde lid

Dit lid regelt, met objectieve getalscriteria, aan welke voorwaarden scholen moeten voldoen om te kunnen vaststellen of met de vorming van de samenwerkingsschool de continuïteit zal zijn gehandhaafd. Een samenwerkingsschool mag worden gevormd wanneer bij een categorale school één van de scholen minder leerlingen heeft dan $4/3$ van de opheffingsnorm. Bij een scholengemeenschap mag dit wanneer het aantal leerlingen voor praktijkonderwijs, mavo en havo minder bedraagt dan $3/2$ van de opheffingsnorm. Voor de overige schoolsoorten binnen een scholengemeenschap gelden vaste, van de opheffingsnormen afgeleide getalscriteria. Overigens geldt dat het getalscriterium voor een scholengemeenschap als geheel de optelsom vormt van de getalscriteria van alle schoolsoorten in de betreffende scholengemeenschap. Dat komt overeen met de bepaling van de opheffingsnorm voor een scholengemeenschap. Door de afnemende marge boven de opheffingsnorm (de marge neemt af naarmate de opheffingsnorm hoger is) is voldoende geborgd dat een samenwerkingsschool alleen gevormd kan worden wanneer de continuïteit in het geding is.

Artikel 3.23. Identiteitscommissie en statuten stichting voor instandhouding samenwerkingsschool

Eerste lid

De belangrijkste waarborg voor het waarborgen van het duale stelsel op schoolniveau (dus niet op bestuursniveau) is de wettelijke plicht tot het instellen van een (statutair verankerde) identiteitscommissie op de samenwerkingsschool. Het is niet het schoolbestuur, maar de gemeenschap van ouders en leerkrachten op de school zelf, die vormgeeft aan het openbare karakter en de identiteit van de school, door middel van de identiteitscommissie: de identiteit krijgt bij uitstek vorm op het niveau van de school.

Tweede lid

De identiteitscommissie heeft een rol in zaken die betrekking hebben op de manier waarop invulling wordt gegeven aan het openbare karakter en de identiteit van de samenwerkingsschool. Deze commissie kan zowel gevraagd als ongevraagd adviseren, over alle aangelegenheden die betrekking hebben op de manier waarop invulling wordt gegeven aan dit openbare karakter en deze identiteit. In het schoolplan en in de schoolgids moet worden aangegeven hoe de identiteitscommissie het openbare karakter en de identiteit uitwerkt. Het gaat dan bij voorbeeld om aspecten van het personeelsbeleid, keuzen voor lesmethoden en vormgeving van vieringen en dagopeningen.

Derde lid

Dit lid bevat een specifieke bepaling over de statuten van een samenwerkingsschool, die bepaalde zaken die de identiteitscommissie betreffen moeten regelen. In de statuten wordt de samenstelling van de identiteitscommissie vastgelegd en worden de bevoegdheden van de commissie benoemd. Ook wordt in de statuten een voorziening vastgelegd voor het beslechten van geschillen tussen het bevoegd gezag en de identiteitscommissie. Beide partijen kunnen een geschil voorleggen. Daarnaast kunnen in de statuten bepaalde bevoegdheden van de commissie worden vastgelegd. Het bevoegd gezag blijft altijd eindverantwoordelijk voor de samenwerkingsschool. Wel zal het bestuur door de wettelijke en statutaire verankering van de identiteitscommissie het advies van deze commissie zwaar moeten laten meewegen.

Vierde lid

De gemeente houdt in geval van een stichting die bijzonder onderwijs in stand houdt, invloed op de statuten voor zover het de identiteitscommissie betreft. Wijzigingen van de statuten op dit punt hebben instemming nodig van de gemeente. De gemeente kan die instemming alleen onthouden indien overheersende invloed van de overheid in de identiteitscommissie niet is verzekerd voor zover het gaat om het openbaar onderwijs binnen de samenwerkingsschool. De statuten moeten dus voorzien in een regeling die de gemeente op dit punt voldoende garanties geeft.

Artikel 3.24. Taken en bevoegdheden stichting voor instandhouding samenwerkingsschool; overdracht, opheffing of samenvoeging samenwerkingsschool

Eerste lid

Een stichting voor bijzonder onderwijs die een samenwerkingschool in stand houdt, moet jaarlijks aan de gemeenteraad verslag uitbrengen over de werkzaamheden (werkzaamheden zijn de werkzaamheden van de stichting, meer speciaal het verzorgen van openbaar onderwijs en alles wat daarmee samenhangt voor zover vallend onder de WVO 20xx), waarbij in elk geval aandacht wordt geschonken aan de wezenskenmerken van het openbaar onderwijs (zie artikel 3.6). Deze verplichting geldt alleen ten aanzien van samenwerkingscholen, dus niet voor een stichting die een openbare school in stand houdt en voor een stichting die zowel een of meer openbare als een of meer bijzondere scholen in stand houdt.

Tweede lid

Samenwerkingscholen kunnen worden overgedragen, opgeheven of samengevoegd. Daarvoor is wel instemming nodig van de gemeenteraad van de gemeente waar de samenwerkingschool is gevestigd. De waarborgen in dit lid zijn ook nodig om het aanbod en het karakter van het openbaar onderwijs te waarborgen.

Artikel 3.25. Overige regels samenwerkingschool

Eerste lid

Bij de toelating van leerlingen tot de samenwerkingschool staat de algemene toegankelijkheid voorop. Misschien is een school groot genoeg om een scheiding aan te brengen in groepen voor openbaar en bijzonder onderwijs. In theorie geldt dan alleen voor de groep voor het openbaar onderwijs de algemene toegankelijkheid, maar een leerling zal altijd tot de samenwerkingschool toegelaten moeten worden, zonder onderscheid naar godsdienst of levensovertuiging. Het gaat om één school, waarbinnen tegelijkertijd zowel openbaar als bijzonder onderwijs wordt gegeven. Het is daarom niet goed mogelijk om de algemene toegankelijkheid alleen verplicht te stellen voor het openbare deel van het aangeboden onderwijs aan de school.

Tweede lid

Dit lid koppelt de regels voor bijzondere scholen in deze wet en in andere wetten die over het voortgezet onderwijs gaan, ook aan de samenwerkingscholen. De hoofdregel is dat die regels van overeenkomstige toepassing zijn. Dat betekent dat zij op een wijze die is aangepast aan het feit dat het hier om samenwerkingscholen gaat en niet om afzonderlijke scholen voor bijzonder onderwijs, ook gelden voor het bijzonder onderwijs in de samenwerkingscholen, behalve als wet- en regelgeving anders bepaalt.

Artikel 3.26. Taakverwaarlozing stichting voor instandhouding samenwerkingschool

Dit artikel bevat een regeling over taakverwaarlozing. Zo'n regeling is noodzakelijk in verband met de zorg voor voldoende openbaar onderwijs in de gemeente. Alleen bij ernstige taakverwaarlozing kan worden ingegrepen. Dit ingrijpen betekent dat de school uiteindelijk zelfs kan worden gesloten. Dit is een zeer zwaar middel dat daarom pas zal worden ingezet nadat eerst andere maatregelen zijn toegepast. Ontstaan er structurele problemen in de samenwerking, dan zullen eerst diverse andere mogelijkheden worden verkend. In theorie is bijvoorbeeld denkbaar dat de maatregel inhoudt dat het bestuur wordt vervangen, dat een toezichthouder wordt aangesteld of dat in het onderwijsproces wordt ingegrepen. De uiterste maatregel is het opheffen van de school. Partijen zullen dat natuurlijk ook zien aankomen, en zullen daarom tijdig de eventuele stichting van nieuwe scholen moeten aanvragen.

Paragraaf 6. Niet bekostigd onderwijs

Artikel 3.27. Kennisgeving oprichting niet bekostigde school

Dit artikel is opgenomen voor het toezicht op het niet bekostigd onderwijs, meer specifiek het toezicht op scholen als bedoeld in artikel 1, onderdeel b, onder 3, LPW (hierna: B3-scholen). De inspectie moet beoordelen of een onderwijsvoorziening als een B3-school kan worden aangemerkt en moet de gemeente hierover adviseren voor handhaving van de LPW.³¹ Daarvoor moet de inspectie op de hoogte zijn van het aanbod van dit type onderwijsvoorzieningen. De reikwijdte van

³¹ Artikel 1a1, tweede lid, Leerplichtwet 1969 en artikel 11b, zevende lid, van de WOT.

het artikel is beperkt tot de B3-scholen, en beslaat dus niet de scholen als bedoeld in artikel 2.74 (B2-scholen), of artikel 1, onderdeel b, onder 4, LPW (B4-scholen). Over de B2-scholen krijgt de minister al informatie in het kader van de procedure waarbij de bevoegdheid wordt aangevraagd om VO-diploma's te verstrekken. In die procedure moeten de statuten worden overgelegd (zie artikel 2.74). De B4-scholen vallen buiten de werking van deze wet, maar worden bekend bij de minister via de aanvraag van de aanwijzing als school in de zin van de LPW (zie artikel 1a van de LPW). Voor het bekostigd onderwijs ontvangt de minister informatie over nieuwe scholen in het kader van de voorzieningenplanning (hoofdstuk 4 van deze wet). Als onderdeel van de stichtingsaanvraag moeten de aanvragende rechtspersonen onder meer hun statuten overleggen.

Paragraaf 7. Fusies

Artikel 3.28. Instemming minister

Dit artikel is in Caribisch Nederland niet van toepassing, zie hoofdstuk 11.

Eerste lid

Een fusie behoeft de instemming van de minister, tenzij sprake is van een fusie als bedoeld in het zesde lid. Er is verder in het voortgezet onderwijs, anders dan in het primair onderwijs, geen sprake van een toetsdrempel.

Tweede lid

De fusietoets draait om het begrip keuzevrijheid. Voor het voortgezet onderwijs is keuzevrijheid te duiden als variatie in het onderwijsaanbod, zowel naar richting (in de zin van denominatie) als naar pedagogische-didactische aanpak en schoolsoort. Het voedingsgebied hierbij is het gebied van de gemeenten waarin de leerlingen woonachtig zijn. Toetscriterium voor de minister is dat de variatie van het onderwijsaanbod niet op significante wijze wordt belemmerd, waardoor de keuzevrijheid voor ouders, leerlingen en andere belanghebbenden, in het geding komt. Of er sprake is van een significante belemmering wordt per geval beoordeeld (zie onderdeel a). Is het aandeel per schoolsoort dat de fusiescholen hebben in het aantal leerlingen in de gemeenten waar de scholen zijn gevestigd, groter dan een bij ministeriële regeling vast te stellen percentage, dan heeft de fusie de instemming van de minister nodig (zie onderdeel b).

Derde lid

Op grond van artikel 4.9 of 4.10 kan de minister een school die door institutionele fusie (= samenvoeging) tot stand is gekomen, alleen voor bekostiging in aanmerking brengen indien minstens een bepaald percentage van de leerlingen van de betrokken scholen afkomstig is uit dezelfde postcodegebieden (overlap in voedingsgebied). Het niet voldoen aan dit criterium is niet alleen een weigeringsgrond voor de bekostigingsbeslissing, maar ook een weigeringsgrond voor de beslissing over het verlenen van instemming met de fusie.

Vierde lid

De minister laat zich adviseren door een onafhankelijke adviescommissie bij de voorbereiding van de beslissing tot het al dan niet instemmen met een fusie. De termijn van dertien weken genoemd in artikel 3.30 blijft onverkort van kracht. In artikel 3.28 is bepaald dat deze advisering plaatsvindt "tenzij de noodzaak daartoe ontbreekt" en dat bij ministeriële regeling wordt bepaald wanneer er geen sprake is van een noodzaak tot advisering. Op grond van de Regeling en beleidsregels fusietoets in het onderwijs, kan de voorzitter van de adviescommissie oordelen dat de noodzaak voor advisering ontbreekt, indien de fusie evident onvermijdelijk is. De voorzitter stelt de minister daarvan in kennis.

Vijfde lid

De hier bedoelde beleidsregels zijn opgenomen in de Regeling en beleidsregels fusietoets in het onderwijs.

Zesde lid

De instemmingseis voor fusies geldt niet voor bestuurlijke en institutionele fusies die leiden tot de vorming van een samenwerkingsschool, en ook niet voor fusies voor zover daarbij scholen voor praktijkonderwijs zijn betrokken.

Het praktijkonderwijs is kleinschalig georganiseerd en heeft altijd slechts een beperkte invloed op de menselijke maat in het onderwijs. Daarom geldt het vereiste van instemming van de minister met een fusie niet voor fusies waarbij een school voor praktijkonderwijs is betrokken. De uitzondering van de fusietoets betreft bestuurlijke fusies waarbij de instandhouding van één of meer categorale scholen voor praktijkonderwijs wordt overgedragen aan een ander bevoegd gezag dat een of meerdere scholen voor praktijkonderwijs in stand houdt. Ook indien de instandhouding van één of meerdere scholen voor praktijkonderwijs wordt overgedragen aan een bevoegd gezag dat een school of scholengemeenschap met (eventueel naast praktijkonderwijs ook) andere scholen of schoolsoorten in stand houdt, is de fusie niet aan de fusietoets onderhevig.

De fusie is wel toetsplichtig als naast de instandhouding van één of meer scholen voor praktijkonderwijs ook de instandhouding van één of meer andere scholen of schoolsoorten of scholengemeenschappen wordt overgedragen aan een bevoegd gezag dat één of meer scholen of scholengemeenschappen in stand houdt. Het effect op de keuzevrijheid is dan groter, omdat er dan een bevoegd gezag is dat niet louter één of meerdere scholen voor praktijkonderwijs erbij krijgt, maar ook andere grootschaliger georganiseerde scholen of schoolsoorten. De aanvraag voor goedkeuring van de fusie ziet dan op de andere schoolsoorten dan het praktijkonderwijs. Ook in het geval van een dergelijke fusie worden de effecten voor praktijkonderwijs niet meegenomen in het advies van de adviescommissie en het besluit van de minister.

Institutionele fusies waarbij een school voor praktijkonderwijs samengaat met een andere school voor praktijkonderwijs zijn ook niet aan de fusietoets onderhevig. Een institutionele fusie van een categorale school voor praktijkonderwijs met een andere school of scholengemeenschap voor voortgezet onderwijs (vbo, mavo, havo en/of vwo) is ook niet toetsplichtig. Ook in dat geval wordt namelijk alleen praktijkonderwijs toegevoegd aan de school of scholengemeenschap.

Een institutionele fusie van een scholengemeenschap waarin een school met praktijkonderwijs is opgenomen met een andere brede scholengemeenschap, waarin een school met praktijkonderwijs is opgenomen, is wel toetsplichtig voor zover het de andere schoolsoorten dan praktijkonderwijs betreft.

Voorts valt de overdracht van de instandhouding van een school of scholengemeenschap voor vbo, mavo, havo en/of vwo aan een ander schoolbestuur met scholengemeenschappen waaraan een school voor praktijkonderwijs is verbonden onder de fusietoetsplicht. Het zesde lid, aanhef en onder b, regelt immers een uitzondering op het instemmingsvereiste voor zover het scholen voor praktijkonderwijs betreft.

Het blijft ook zonder fusietoets noodzakelijk om bij de totstandkoming van een samenwerkingsschool een fusie-effectrapportage (zie artikel 3.29) op te stellen. Instemming van de medezeggenschapsraden van de beide betrokken scholen is ook vereist. De Minister toetst de aanvraag voor de totstandkoming van een samenwerkingsschool ook op deze elementen.

Artikel 3.29. Aanvraag en fusie-effectrapportage

Dit artikel is in Caribisch Nederland niet van toepassing, zie hoofdstuk 11.

Eerste lid

De aanvraag voor de instemming van de minister met een fusie, is een aanvraag in de zin van de Awb. Artikel 4:2 Awb bepaalt dat een aanvraag wordt ondertekend en ten minste de naam en het adres van de aanvrager bevat, alsmede de dagtekening en een aanduiding van de beschikking die wordt gevraagd, in dit geval de instemming van de minister. Daarnaast dient de aanvraag vergezeld te gaan van een fusie-effectrapportage. Ook is vereist dat de medezeggenschapsorganen verklaren in te stemmen met de voorgenomen fusie. Om hen in de gelegenheid te stellen een zorgvuldig besluit te nemen, moet de fusie-effectrapportage aan ze worden voorgelegd. Als er een geschil ontstaat tussen de medezeggenschap en het bestuur over een voornemen tot fusie, zal er

geen sprake zijn van instemming door de medezeggenschapsraad. Dan kan het bestuur het geschil voorleggen aan de Landelijke Geschillencommissie WMS en vervolgens aan de Ondernemingskamer te Amsterdam. De bindende uitspraak van de geschillencommissie of van de Ondernemingskamer kan in dat geval in de plaats van de instemming van de medezeggenschapsraad bij de aanvraag worden gevoegd.

Tweede lid

De aanvraag voor instemming van de minister met een scholenfusie geldt ook als een aanvraag om de school of scholengemeenschap die door de fusie (= samenvoeging) ontstaat, voor bekostiging in aanmerking te brengen (artikel 4.9 of 4.10).

Derde lid

De fusie-effectrapportage is allereerst een instrument voor de belanghebbenden om inzicht te krijgen in motieven, doelen en effecten van de fusie, en om daarop invloed te kunnen uitoefenen. Voor het bestuur dient de fusie-effectrapportage om draagvlak onder de belanghebbenden te verwerven. Het is een vorm van transparantie waarmee het bestuur zich verantwoordt over fusievoornemens. Het derde lid gaat in op de inhoud van de fusie-effectrapportage. Aan alle onderdelen die in dit artikellid zijn beschreven, moet aandacht zijn besteed om een aanvraag in behandeling te kunnen nemen. Bij het ontbreken van onderdelen in de aanvraag, waaronder de inhoud van de fusie-effectrapportage, wordt de aanvrager conform artikel 4:5 Awb in de gelegenheid gesteld om de aanvraag binnen een termijn die de minister stelt, aan te vullen. Dit betekent dat de beslistermijn waarbinnen de minister een beschikking moet afgeven wordt opgeschort voor de duur van het aanvullen van de aanvraag (artikel 4:15 Awb). De volgende elementen moeten in een fusie-effectrapportage aan de orde komen:

De volgende elementen moeten in een fusie-effectrapportage aan de orde komen:

Allereerst moeten de motieven (onderdeel a) en alternatieven (onderdeel b) voor de fusie worden geschetst: wat zijn de beweegredenen, is er bijvoorbeeld een noodzaak om te fuseren? Heeft het bestuur ook alternatieven voor de voorgestelde fusie onderzocht en bijvoorbeeld andere rechtsvormen overwogen? Vervolgens (onderdeel c) moet het tijdsbestek waarbinnen de fusie zal worden gerealiseerd worden geschetst: wanneer vindt het fusieproces plaats, en over welke periode strekt de fusie zich uit?

Vervolgens wordt aandacht gevraagd voor de doelen en effecten (onderdelen d en e) van de fusie: wat wil het bestuur met de fusie bereiken? Gaat het bijvoorbeeld om een hogere kwaliteit van onderwijs, of om meer keuzemogelijkheden voor leerlingen? Zijn de doelen gekwantificeerd? Het is van belang dat het bestuur laat zien welke effecten hij verwacht dat optreden als gevolg van de fusie, en ook welke onbedoelde neveneffecten kunnen optreden. Zijn er bijvoorbeeld gevolgen denkbaar op het schoolklimaat, of op de betrokkenheid van leerlingen, ouders, en personeel? Zoals eerder al aangegeven, draait de fusietoets om het begrip keuzevrijheid. Onderdeel e ziet ook hierop: het bestuur moet aangeven wat de gevolgen zijn van de fusie voor de spreiding en omvang van onderwijsvoorzieningen in de regio: dan gaat het onder meer om vragen als: wat is het effect van de fusie op bereikbaarheid en toegankelijkheid van de voorzieningen? Het bestuur moet daarnaast aangeven hoe het waarborgt dat er een gevarieerd onderwijsaanbod blijft bestaan in de regio, of dat de fusie leidt tot meer variëteit. Het gaat hierbij zowel om diversiteit op het niveau van onderwijsinstellingen, als om diversiteit in het niveau van opleidingen of vestigingen. Bij dat laatste gaat het om wat men zou kunnen noemen "interne keuzevrijheid": de mogelijkheid om te kiezen uit een gevarieerd onderwijsaanbod binnen een bestuurlijke eenheid. Ook na de fusie moet er nog keuzevrijheid zijn. De betrokken besturen moeten daarom aangeven of leerlingen en hun ouders een reële keuze blijven houden uit onderwijsinstellingen van een bepaalde richting.

Naast de effecten van de fusie op het onderwijsaanbod in de regio, moet ook aangegeven worden wat de gevolgen van de fusie zijn voor de betrokken scholen (onderdeel f). Wat zijn de kosten en baten van de fusie binnen de school, zowel financieel als personeel? In de fusie-effectrapportage moet worden aangegeven niet-financiële kosten en baten optreden. Daarnaast moet worden aangegeven welke gevolgen de fusie heeft voor leerlingen en hun ouders? Onderdeel f verplicht de betrokken scholen en besturen zich de vraag te stellen of de continuïteit voldoende is gewaarborgd,

en welke risico's aan de fusie zijn verbonden. Wat is het gevolg van de fusie voor de voorzieningen, wat betekent de fusie voor de arbeidsvoorwaarden, het personeelsbeleid en de medezeggenschap? En wat zijn de gevolgen voor betrokkenheid van leerlingen, voor hun motivatie en mogelijkheden voor medezeggenschap? Wat zijn de gevolgen voor de betrokkenheid van ouders?

In aanvulling op de hierboven beschreven zaken, dient in de fusie-effectrapportage ingegaan te worden op de wijze waarop over de fusie wordt gecommuniceerd en de manier waarop deze wordt geëvalueerd (onderdelen h en i). Uit de fusie-effectrapportage moet blijken op welke manieren en via welke kanalen de belanghebbenden worden betrokken bij het fusieproces. De betrokkenheid en instemming van de medezeggenschapsorganen volstaat niet altijd. Het kan nodig zijn om naast medezeggenschap de belanghebbenden op andere manieren te betrekken bij het fusieproces. Verder moet worden aangegeven wanneer en hoe wordt geëvalueerd of de doelen zijn bereikt en welke effecten zijn opgetreden, vooral op de punten van spreiding, omvang, variëteit, keuzevrijheid.

Tot slot moet blijken hoe het college van burgemeester en wethouders denkt over de wenselijkheid van de fusie (onderdeel i).

Artikel 3.30. Beslistermijn; positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen

In afwijking van de termijnen die de Awb regelt, stelt dit artikel de beslistermijn voor een aanvraag voor instemming van de minister met een fusie op dertien weken. Deze termijn van dertien weken kan eenmalig met nog eens dertien weken worden verlengd. In deze periode moeten diverse stappen worden gezet: de aangeleverde documenten (waaronder de fusie-effectrapportage) worden op volledigheid gecontroleerd. Er moet onderzoek worden verricht (soms ook ter plaatse). Er wordt gesproken met belanghebbenden (waaronder het bestuur). Wordt gebruik gemaakt van de verlengingsmogelijkheid, dan wordt de aanvrager hierover geïnformeerd.

In het tweede lid is, voor de rechtszekerheid van de aanvrager, geregeld dat de gevraagde instemming met de fusie van rechtswege is gegeven, als het besluit niet binnen de gestelde termijn is genomen (*lex silencio positivo*). Is de rechtspersoon het niet eens met de beslissing van de minister, dan kan zij, na eerst bezwaar te hebben gemaakt, in beroep gaan bij de bestuursrechter. Het rechtsbeschermingsregime van de Awb is van toepassing.

Dit artikel is in Caribisch Nederland niet van toepassing, zie hoofdstuk 11.

Artikel 3.31. Bestuurlijke fusie; splitsing

Dit artikel is in Caribisch Nederland niet van toepassing, zie hoofdstuk 11.

Eerste lid

Dit lid regelt voor het openbaar onderwijs de bestuurlijke fusie, waarmee de overdracht van de instandhouding van een openbare school van de ene rechtspersoon aan een andere rechtspersoon wordt bedoeld.

Tweede lid

Dit lid regelt voor het bijzonder onderwijs de bestuurlijke fusie, waarmee de overdracht van de instandhouding van een bijzondere school van de ene rechtspersoon aan een andere rechtspersoon wordt bedoeld.

Derde lid

De overdracht van de instandhouding omvat de overgang van rechten en plichten op de verkrijgende rechtspersoon, samen met de verplichting om het personeel in gelijke betrekkingen aan te stellen. Het derde lid schrijft de vorm van de overdracht voor: bij notariële akte. De overdracht omvat ook de rechten ten aanzien van gebouwen, terreinen en roerende zaken, behalve als er een ontheffing is verleend op grond van het zesde lid. De notariële akte geldt ook als de akte van levering die is vereist voor de levering van onroerende zaken (artikel 89 van Boek 3 BW en artikel 89 van Boek 3 BW BES).

Vierde lid

Onderdeel van de akte moet ook zijn de verplichting van de verkrijgende rechtspersoon om het meekomende personeel in gelijke betrekkingen aan te stellen (als het gaat om een openbare school) onderscheidenlijk te benoemen (als het gaat om een bijzondere school).

Vijfde lid

De verkrijgende rechtspersoon krijgt alle rechten en verplichtingen van zijn rechtsvoorganger, voor zover deze rechten en plichten uit de wet voortvloeien. De aanduiding "de wet" omvat primair de WVO 20xx, maar daarnaast ook andere wettelijke regelingen. De woorden "onverminderd hetgeen verder voor de overgang daarvan naar burgerlijk recht is vereist" maken duidelijk dat het burgerlijk recht zonder beperking van toepassing is op de overdracht van de rechten en verplichtingen.

Zesde lid

Dit lid maakt het voor burgemeester en wethouders mogelijk, goed te vinden dat in bijzondere omstandigheden de rechten ten aanzien van gebouwen, terreinen en roerende zaken niet overgaan op de verkrijgende rechtspersoon. Welke die omstandigheden zijn, is ter beoordeling van burgemeester en wethouders zelf.

Zevende lid

Het zevende lid, gaat over splitsing van een rechtspersoon die een bijzondere school in stand houdt. Splitsing is mogelijk in twee vormen: zuivere splitsing en afsplitsing. Bij zuivere splitsing draagt de splitsende rechtspersoon zijn hele vermogen over aan ten minste twee verkrijgende rechtspersonen en houdt daarmee op te bestaan. Bij afsplitsing wordt een deel van het vermogen overgedragen aan ten minste één verkrijgende rechtspersoon. De splitsende rechtspersoon blijft dan bestaan en houdt het resterende gedeelte van het vermogen. In de akte van splitsing moet worden aangegeven of de splitsende rechtspersoon die blijft voortbestaan of een van de verkrijgende rechtspersonen de school in stand zal houden.

- Zal een verkrijgende rechtspersoon de school in stand houden, dan zijn de genoemde bepalingen voor de bestuursoverdracht van overeenkomstige toepassing. Dit betekent dat in de splitsingsakte wordt bepaald dat de rechten en plichten over de roerende en onroerende zaken van de instelling overgaan op de verkrijgende rechtspersoon, dat deze rechtspersoon het personeel in gelijke betrekkingen moet benoemen en dat hij alle op de school betrekking hebbende rechten en plichten van zijn rechtsvoorganger krijgt.

- Zal de voortbestaande splitsende rechtspersoon de school in stand houden, dan houden de personeelsleden hun betrekkingen en blijven alle rechten en plichten over de school, inclusief die over de roerende en onroerende zaken, bij deze rechtspersoon, omdat de instandhouding van de school deze zaken omvat.

Paragraaf 8. Centrale diensten

Artikel 3.32. Centrale dienst

Dit artikel is in Caribisch Nederland niet van toepassing, zie hoofdstuk 11.

Eerste lid

Dit artikel regelt de voorwaarden waaronder de rechtspositieregels voor personeel van scholen ook van toepassing zijn op personeel van centrale diensten. Een of meer bevoegde gezagsorganen kunnen samen een centrale dienst instellen voor ondersteuning van de scholen onder hun gezag. Ze kunnen deze centrale dienst samen besturen. Dat is niet verplicht, maar kan bijvoorbeeld betekenis hebben voor de uitvoering van administratieve taken.

Onderdeel a

Andere bevoegde gezagsorganen dan hier bedoeld, kunnen geen deel uitmaken van het bestuur van de centrale dienst. De centrale diensten zijn te beschouwen als een verlengstuk van de aangesloten bevoegde gezagsorganen en mogen daarom alleen door deze bevoegde gezagsorganen (of een afvaardiging daarvan) worden bestuurd, niet door andere instanties.

Onderdeel b

Het doel van een centrale dienst moet blijken uit de statuten van de rechtspersoon of uit de gemeenschappelijke regeling en mag op grond van dit artikel alleen het verrichten van werkzaamheden ter verzekering van de goede gang van zaken op de school zijn. Gedacht kan worden aan administratieve taken of schoonmaak.

Onderdeel d

De activiteiten van de centrale dienst worden gefinancierd uit de bijdragen van de bevoegde gezagsorganen die deelnemen. Ten minste 51% van de personeelskosten van de centrale dienst moet bestaan uit bijdragen die afkomstig zijn van de rijksoverheid, want alleen dan heeft personeel van de dienst het ABP-ambtenaarschap. Dit is expliciet voor centrale diensten geregeld in de Wet privatisering ABP, artikel 2, eerste lid, onderdeel d.

Onderdeel e

Destijds is deze bepaling opgenomen om te voorkomen dat de toenmalige centrale administraties die aan a t/m d voldeden, automatisch centrale dienst werden.

Tweede lid

Het is niet de bedoeling dat de centrale dienst wordt ingeschakeld voor andere activiteiten dan 'werkzaamheden in het belang van de goede gang van zaken van het onderwijs', zoals aangegeven in onderdeel b van het eerste lid. De opsomming in dit lid geeft aan welke andere activiteiten worden bedoeld.

Derde lid

Om te zorgen dat de rechtspositie van het personeel dat in dienst is van een centrale dienst helder is, bepaalt dit lid dat het personeel dezelfde rechtspositie heeft als overeenkomstige werknemers in dienst van een onderwijsinstelling. Er moet dan wel sprake zijn van een rechtspersoon met volledige rechtsbevoegdheid die aan de voorwaarden voldoet die zijn gesteld in de onderdelen a tot en met e. Het derde regelt verder dat de regels bij of krachtens artikel 7.34 niet van toepassing zijn op personeel dat zonder benoeming is tewerkgesteld, zoals uitzendkrachten of zzp'ers. Deze beperking is in overeenstemming met de huidige begripsbepaling onder b van "personeel" in artikel 1.1. Zie hiervoor ook de toelichting bij dat begrip.

Gezien het geringe aantal scholen in Caribisch Nederland, is het voor scholen aldaar niet mogelijk om zelfstandige centrale diensten op te richten. Dit artikel wordt dan ook in hoofdstuk 11 buiten toepassing verklaard voor Caribisch Nederland.

Paragraaf 9. Klachten, maatregelen en aanwijzingen

Artikel 3.33. Indiening klacht; klachtenregeling

Eerste lid

Dit artikel gaat over de regeling van klachten. De eerste volzin van het eerste lid bevat de plicht voor het bevoegd gezag om een klachtenregeling vast te stellen waarin een klachtencommissie wordt ingesteld voor ouders, leerlingen en personeel. In de tweede volzin is geregeld dat de klachtenregeling in de plaats komt van andere wettelijke voorschriften over klachtrecht. Dit betekent dat klachtenregelingen van bijvoorbeeld gemeenten moeten worden vervangen of aangepast aan het derde lid. De voorschriften in dat lid leiden er ook toe dat de klachtenregeling in het kader van de Awb (zie artikel 9:1 Awb en verder) niet van toepassing is.

De bepaling in artikel 24b, derde lid, WVO, dat de klachtenregeling niet strekt ter vervanging van een andere voorziening die op grond van een wettelijke regeling voor de klager openstaat of heeft opengestaan, is vervallen. Deze bepaling was oorspronkelijk opgenomen om duidelijk te maken dat de klachtenregeling niet afdoet aan bijvoorbeeld een bezwaar- of beroepsmogelijkheid op grond van de Awb. Het is echter niet nodig om dit uitdrukkelijk te bepalen.

Tweede lid

Het gaat bij de klachtenregeling om gedragingen of beslissingen die bepaalde ouders of een bepaalde leerling direct aangaan. Daarnaast hebben ouders en leerlingen ook een klachtrecht over gedragingen en beslissingen die allereerst gaan over andere leerlingen en andere ouders. Dit ruime bereik van de klachtenregeling is goed voor de betrokkenheid van ouders en leerlingen bij wat op de school gebeurt. Ze kunnen met hun klacht gehoor vinden bij de klachtencommissie, ook als een direct betrokkene om wat voor reden dan ook geen klacht wil indienen. Verder is geregeld dat ook kan worden geklaagd over het nalaten van gedragingen of het niet nemen van beslissingen. Een klacht kan ook gaan over de al dan niet juiste toepassing van het leerlingenstatuut.

De wet regelt niet heel precies het soort klachten dat kan worden ingediend, want dat zou de mogelijkheden van de betrokkenen onnodig beperken. Bovendien zijn er verschillende aspecten denkbaar waarvoor het redelijk is dat klachten kunnen worden ingediend door anderen dan (de ouders van) de desbetreffende leerling. Denk aan handelingen en gedragingen tegenover één of enkele leerlingen die het (pedagogisch) klimaat in een groep negatief beïnvloeden en daarom ook negatieve effecten (kunnen) hebben op andere leerlingen of gedragingen met gevolgen voor meer dan één of enkele leerlingen. Daarbij moet ook worden bedacht dat de school een leef- en opvoedingsgemeenschap is waarbinnen ouders een bredere verantwoordelijkheid dragen dan alleen maar voor hun eigen kind.

Naast de relatie individuele leerling-leraar is vooral de relatie tussen de leraar en de leerlingen in hun groep een belangrijke onderdeel van het onderwijs(leer)proces. Binnen het onderwijs is in eerste instantie sprake van een groepsproces. Naast de relatie leerling-leerkracht is in de onderwijssituatie ook het pedagogisch klimaat binnen een groep of de schoolorganisatie van belang. Bepaalde gedragingen of besluiten treffen op het eerste gezicht alleen een individuele leerling, maar kunnen op termijn het pedagogisch klimaat zo negatief beïnvloeden dat dit gevolgen heeft voor alle leerlingen. Denk aan het niet ingrijpen bij pesten of in geval van racistische uitlatingen. Het onderwijs speelt zich af in een interactie tussen leerlingen, leerkrachten en ouders: het is een leef- en opvoedingsgemeenschap waarbij ouders niet alleen een direct belang hebben bij een goed pedagogisch klimaat/opvoedingsklimaat maar daartoe ook een eigen verantwoordelijkheid dragen. In deze situatie is het niet gewenst het klachtrecht te beperken.

Het doel van de klachtenregeling is verbetering van de kwaliteit van het onderwijs; klachten van ouders en leerlingen hebben daarbij een belangrijke signaalfunctie. De effectiviteit van de klachtenvoorziening is gebaat bij signalen vanuit de leerlingen, want zij hebben het meest direct te maken met de gang van zaken op school. Een klacht is niet gericht op rechtsgevolg maar op feitelijk gevolg, en kan dus ook ingediend worden door handelingsonbekwamen.

Derde lid

De onderwerpen die in dit lid zijn genoemd moeten in elk geval zijn geregeld in de klachtenregeling, maar de verdere invulling ervan is een zaak van het bevoegd gezag. Het gaat in elk geval om de manier waarop de klachtencommissie haar werkzaamheden verricht, de termijn waarbinnen de klager een klacht kan indienen en de termijn waarbinnen het oordeel van de klachtencommissie wordt meegedeeld aan de klager en het bevoegd gezag.

Artikel 10, onderdeel g, WMS op scholen regelt instemmingsrecht voor de personeelsgeleding ten aanzien van de klachtenregeling. Ook artikel 8, tweede lid, onderdeel e, van die wet, is hier van belang.

Een bevoegd gezag zal beleid ontwikkelen naar aanleiding van klachten die op grond van hun frequentie of ernst noodzaken tot een structurele aanpak. Voorbeelden hiervan zijn pesten of het maken van racistische opmerkingen. Dit beleid krijgt een plaats in het schoolplan. De klacht kan ook gaan over een medeleerkracht of de directie. Als klachten tussen collega's niet binnen het team kunnen worden opgelost, dan is ook voor een personeelslid het aanvullend instrument van het klachtrecht beschikbaar.

Voor seksuele intimidatie is er *geen afzonderlijk* klachtrecht in de WVO. De Arbeidsomstandighedenwet geeft aan het bevoegd gezag de algemene opdracht om ervoor te zorgen dat de werknemer zoveel mogelijk wordt beschermd tegen (onder andere) seksuele

intimidatie. Een algemene klachtenregeling en klachtencommissie volstaan daarvoor. Ook 3.37 over seksuele intimidatie op scholen gaat ervan uit dat er een algemene klachtencommissie is die de klachten behandelt. Wel voegt dat artikel onder meer een meldings- en aangifteplicht toe met het oog op een strafrechtelijke vervolging. Uitgangspunt van de klachtenregeling is dat over alle gedragingen geklaagd moet kunnen worden. De beste manier om dat resultaat te bereiken is het achterwege laten van elke vorm van opsomming.

De klachtenregeling moet regelen dat de klachten worden behandeld door een klachtencommissie van ten minste drie leden, waaronder een voorzitter die niet werkzaam is voor of bij het bevoegd gezag. De regeling waarborgt dat aan de behandeling van een klacht niet wordt deelgenomen door iemand op wiens gedraging de klacht direct betrekking heeft. Verder is zo veel mogelijk overgelaten aan de beleidsvrijheid en de eigen verantwoordelijkheid van de scholen. Wel is onafhankelijkheid van de voorzitter voorgeschreven. Er is geen maximum aantal leden voorgeschreven. Dat geeft scholen de mogelijkheid om de klachtencommissie uit te breiden met deskundigen op een specifiek terrein. Bij de samenstelling van de klachtencommissie moeten scholen zelf de pluriformiteit zoveel mogelijk garanderen.

Vertrouwenspersonen hebben een bredere taak dan alleen klachtondersteuning. Ook informatiebegeleiding, klachtondersteuning en signalering behoren tot hun takenpakket. De vertrouwenspersoon is zowel beschikbaar voor individuele personen als voor groepen. De vertrouwenspersonen kunnen geen alternatief zijn voor de klachtencommissie, maar hebben eerder een aanvullende rol. Daarom mag de school zelf beslissen of naast een klachtenregeling ook een vertrouwenspersoon zal functioneren.

Een klachtenregeling moet de instemming hebben van zowel de ouder- en leerlinggeleding als de personeelsgeleding van de medezeggenschapsraad. Zie artikel 10, onderdeel g, WMS. De school kan de leden van haar klachtencommissie een vergoeding geven.

Artikel 3.34. Klachtenbehandeling

Eerste lid

De klager en degene over wie wordt geklaagd, moeten de gelegenheid krijgen om tegenover de commissie hun zienswijze toe te lichten en zich te laten bijstaan als de klacht in de commissie wordt behandeld. De klachtencommissie beslist over de wijze waarop wordt toegelicht. Dat is onderdeel van het "gelegenheid bieden". De uitwerking hiervan kan onderdeel zijn van de klachtregeling, want de WVO 20xx vermeldt alleen de minimaal te regelen onderwerpen ("in elk geval"; artikel 3.33).

Tweede lid

De klachtencommissie moet tot een oordeel komen over de gegrondheid van de klacht. Dit oordeel wordt schriftelijk medegedeeld aan de klager, degene over wie wordt geklaagd en het bevoegd gezag. Het oordeel kan vergezeld gaan van bepaalde aanbevelingen.

Derde lid

Het oordeel van de klachtencommissie wordt onder andere medegedeeld aan het bevoegd gezag, dat binnen vier weken na ontvangst schriftelijk moet mededelen of het de mening van de klachtencommissie deelt, of het maatregelen zal treffen en zo ja, welke dat zullen zijn. De relatief korte reactietermijn voor het bevoegd gezag is in het belang van de klager, want hij wil snel weten waar hij aan toe is en of er maatregelen genomen zullen worden. Dit speelt vooral een rol als het gaat om het veranderen van een feitelijke situatie op school.

Vierde lid

Deze bepaling is een gebruikelijke geheimhoudingsregel. Geheimhouding staat voorop als het gaat om vertrouwelijke kennis. Alleen als een wettelijk voorschrift dwingt tot mededeling van de betrokken informatie, kan de geheimhoudingsregel worden gepasseerd.

Vijfde lid

Ook deze regel zit in de sfeer van de vertrouwelijkheid en geheimhouding. Gegevens over een klacht zullen vertrouwelijke kwesties betreffen. Daarom moeten die gegevens veilig worden bewaard: alleen de klachtencommissie zelf en het bevoegd gezag hebben toegang tot die plaats.

Artikel 3.35. Maatregelen

Eerste lid

Dit artikel regelt dat de minister maatregelen kan treffen als het bevoegd gezag tekortschiet in haar zorg voor de kwaliteit van het onderwijs. Dit gebeurt op verzoek van het bevoegd gezag of uit eigen beweging in overeenstemming met het bevoegd gezag.

Tweede lid

Het gaat hier om stimulerende maatregelen, bedoeld om de kwaliteit van het onderwijs weer op orde te brengen. Er kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het toekennen van middelen voor het aanstellen van tijdelijke extra formatie of aan het aanschaffen van leermiddelen. De inspectie houdt toezicht op de wijze waarop het bevoegd gezag de toegekende middelen aanwendt en of dit inderdaad leidt tot de beoogde kwaliteitsverbetering. Ook kan het gaan om het aantrekken van een interim-manager ter versterking van het bestuur.

Derde lid

De maatregelen die op grond van dit artikel kunnen worden getroffen voor scholen, kunnen op grond van het derde lid ook worden getroffen wanneer het bestuur van een samenwerkingsverband tekortschiet in de kwaliteit van de uitoefening van haar taken.

Artikel 3.36. Aanwijzing

Eerste lid

Dit artikel regelt de aanwijzingsbevoegdheid van de minister. Van de aanwijzingsbevoegdheid kan op grond van het eerste lid alleen gebruik worden gemaakt als sprake is van wanbeheer. Aan het eerste lid is toegevoegd dat het bevoegd gezag verplicht is aan een aanwijzing te voldoen. Deze verplichting blijkt impliciet al uit artikel 10.1, waarin is bepaald dat onder handelen in strijd met het bepaalde bij of krachtens deze wet tevens wordt verstaan het niet opvolgen van een aanwijzing, alsmede uit het vierde lid van artikel 3.36, waarin is bepaald dat een aanwijzing de termijn bevat waarbinnen het bevoegd gezag aan de aanwijzing moet voldoen.

De verplichting om aan een aanwijzing te voldoen, heeft voor het bijzonder onderwijs geen verdergaande betekenis dan dat het een bekostigingsvoorwaarde is.

Tweede lid

Wat onder wanbeheer als grond voor een aanwijzing wordt verstaan is uitputtend omschreven in het tweede lid. Het moet bij een aanwijzing gaan om wezenlijke problemen, de bevoegdheid kan niet lichtvaardig worden gebruikt.

Derde lid

Dit lid dwingt de Minister tot een zorgvuldige onderbouwing van de aanwijzing (in hoeverre is sprake van wanbeheer?) en tot het vermelden van de te nemen maatregelen door het bevoegd gezag.

Vierde lid

Aan de aanwijzing moet gevolg worden gegeven binnen de termijn die de aanwijzing vermeldt.

Vijfde lid

Uit het vijfde lid volgt dat een aanwijzing ook in procedurele zin aan bepaalde eisen moet voldoen. Er moet een proces van hoor en wederhoor aan voorafgaan. Als gebruik wordt gemaakt van de bevoegdheid tot het geven van een aanwijzing, kunnen in het proces daarvoor verschillende stappen worden onderscheiden. De inspectie verricht een onderzoek en brengt daarover een rapport uit. Dat rapport wordt direct na vaststelling openbaar gemaakt. Wanneer het beeld compleet is, zal er bestuurlijk overleg plaatsvinden tussen de minister en het desbetreffende bevoegd gezag met als oogmerk het (bestuurlijk) oplossen van de gesignaleerde problemen en het maken van concrete afspraken. Over het algemeen zal er na dit bestuurlijk overleg vertrouwen zijn

dat de tekortkomingen op korte termijn zijn verholpen, maar als dit niet het geval is, kan de minister overwegen om de aanwijzingsbevoegdheid in te zetten. Dan moet er wel eerst een proces van hoor en wederhoor plaatsvinden: de minister maakt zijn voornemen aan het bevoegd gezag bekend en het bevoegd gezag heeft op grond van het vijfde lid, vier weken om op het voornemen te reageren. Is de minister genoodzaakt om de aanwijzingsbevoegdheid echt te gebruiken, dan wordt dit besluit bekend gemaakt aan het bevoegd gezag. Dit kan pas na afloop van de genoemde vier weken. Tegen het besluit van de minister staat bezwaar en daarna beroep bij de bestuursrechter open. De aanwijzing zal een termijn bevatten waarbinnen het bevoegd gezag de uitvoering in overeenstemming moet hebben gebracht met deze aanwijzing. Als het bevoegd gezag de aanwijzing niet naleeft, kan de minister een bekostigingssanctie opleggen.

Paragraaf 10. Veiligheid

Artikel 3.37. Verplichting tot overleg en aangifte zedenmisdrijven

Dit artikel regelt de verplichting van het bevoegd gezag om met de vertrouwensinspecteur overleg te voeren als mogelijk een zedenmisdrijf is gepleegd tegenover een minderjarige leerling van de school. Ook regelt het de aangifteplicht van het bevoegd gezag bij een redelijk vermoeden dat een dergelijk misdrijf is gepleegd. Tot slot regelt het artikel een meldingsplicht voor het personeel.

Eerste en tweede lid

In deze leden is de plicht opgenomen tot overleg met de vertrouwensinspecteur (zie artikel 6 WOT) en om aangifte te doen, als het gaat om plegers van zedenmisdrijven die horen tot de groep "ten behoeve van de school met taken belaste personen". Daarbij kan worden gedacht aan personen met een dienstverband of een overeenkomst tot het verrichten van enkele diensten, maar de formulering is zo breed dat ook zonder een formele dienstverhouding sprake is van het verrichten van taken of werkzaamheden ten behoeve van de school, een verplichting bestaat tot overleg en het doen van aangifte. Voor een school zijn immers vele mensen werkzaam, die weer allemaal in een eigen verhouding staan tot het bevoegd gezag. Het kan bijvoorbeeld gaan om werknemers, dienstverleners als schoonmaakpersoneel en uitzendkrachten, maar ook om stagiaires van de PABO en andere personen die (onderwijsondersteunende) werkzaamheden verrichten voor de school en die geen dienstverhouding hebben met de school.

Omdat ook tijdens buitenschoolse activiteiten sprake is van "leerlingen van de school", geldt de overleg- en aangifteplicht van het bevoegd gezag ook als het bevoegd gezag hoort dat een persoon die ten behoeve van zijn school met taken is belast, een zedenmisdrijf heeft gepleegd buiten de gewone schooluren. In alle gevallen waarin het bevoegd gezag op welke wijze dan ook ervan op de hoogte raakt dat een persoon die ten behoeve van zijn school met taken is belast, zich mogelijk schuldig maakt of heeft gemaakt aan een zedenmisdrijf jegens een leerling van de school, is het bevoegd gezag verplicht om daarover in overleg te treden met de vertrouwensinspecteur. Deze verplichting geldt ook bij twijfel – zelfs in het geval van grote twijfel – of er daadwerkelijk sprake is (geweest) van een strafbaar feit. Het overleg heeft juist tot doel een conclusie te bereiken over de vraag of er sprake is van een redelijk vermoeden van een strafbaar feit. In dit overleg zal de eventuele twijfel van het bevoegd gezag natuurlijk een aandachtspunt zijn, maar deze twijfel ontslaat het bevoegd gezag nooit van de plicht tot overleg.

Het bevoegd gezag is verplicht tot het doen van aangifte als uit het overleg blijkt dat er sprake is van redelijk vermoeden van een strafbaar feit. Dit is een geobjectiverde norm. De vrijheid van handelen is voor het bevoegd gezag dus heel beperkt. Het is overigens niet de taak van het bevoegd gezag om een diepgaand onderzoek in te stellen. Dat is een taak van het openbaar ministerie. Van een bevoegd gezag wordt verwacht dat het tijdig en zorgvuldig aangifte doet in dit soort gevallen. Het openbaar ministerie kan dan op grond van de aangifte beoordelen of voldoende grond aanwezig is voor een opsporingsonderzoek en vervolging.

Als gevolg van het verplichte overleg met de vertrouwensinspecteur en de verplichting de vertrouwensinspecteur na het doen van aangifte daarvan onmiddellijk in kennis te stellen, heeft deze zicht op de vraag of aan de aan het bevoegd gezag opgelegde aangifteplicht ook wordt

voldaan. Overigens is de vertrouwensinspecteur dan ook op de hoogte als zich een volgend geval van een zedenmisdrif voor doet.

Derde lid

Bij zedenmisdrifven met minderjarige leerlingen kan de situatie ontstaan dat een personeelslid wel van zo'n strafbaar feit op de hoogte is, maar er voor kiest om zich niet met de zaak te bemoeien en er dus ook geen melding van te maken bij het bevoegd gezag. Om dit te voorkomen, is voorgeschreven dat een personeelslid, zodra hij of zij op de hoogte raakt, het bevoegd gezag *moet* informeren. De mogelijke dilemma's waartegen een personeelslid kan aanlopen in dit soort situaties, worden daarmee in geval van de in dit artikel bedoelde ernstige misdrifven doorbroken. Zowel personeelsleden als bevoegd gezag kennen hun plicht, zodat daarover geen onzekerheid meer kan bestaan.

Dit artikel is mede van toepassing op niet-bekostigde scholen (B2- en B3-scholen), zie artikel 1.3, vijfde lid: "5. De artikelen (...) 3.37 tot en met 3.39 (...) zijn mede van toepassing op scholen als bedoeld in artikel 1, onderdeel b, onder 2 en 3, LPW en artikel 1, onderdeel b, onder 2 en 3, LPW BES".

Artikel 3.38. Zorgplicht veiligheid op school

In dit artikel is de verplichting voor het bevoegd gezag opgenomen om zorg te dragen voor een veilig schoolklimaat, waaronder het tegengaan van pesten. Het artikel richt zich op de veiligheid van leerlingen. Deze veiligheid omvat sociale, psychische en fysieke veiligheid.

Het bevoegd gezag heeft de volgende verplichtingen:

Onderdeel a: Het moet beleid hebben en uitvoeren over de veiligheid op school. Het gaat dan om beleid op het gebied van veiligheid dat met de betrokkenen (leraren, leerlingen, medezeggenschap) binnen de school wordt gevormd. Het betreft een samenhangende set van maatregelen en de uitvoering daarvan, die zowel is gericht op preventie als op het optreden bij incidenten en op het afhandelen daarvan, ingebed in het pedagogisch beleid van de school. Het beleid is stevig verankerd in de dagelijkse praktijk van de school. Als blijkt dat de veiligheidsbeleving van leerlingen vraagt om verbetering van de situatie, neemt de school actie tot bijstelling van het beleid. De wet laat scholen vrij om in het kader van het tegengaan van pesten en het zorgdragen voor de veiligheid te kiezen voor één specifiek programma of om een goede combinatie te maken van (eigen) aanpakken, methoden en interventies die zich richten op een schoolbrede aanpak van de veiligheid en het tegengaan van pesten, die effectief is in de praktijk van de school.

Onderdeel b. Het bevoegd gezag moet de aantasting van de veiligheid, de beleving van de veiligheid en het welbevinden van leerlingen op school monitoren. Daarbij gebruikt het bevoegd gezag een instrument dat daarvan een representatief en actueel beeld geeft. De monitor moet de school en de inspectie inzicht kunnen geven in hoe het is gesteld met de veiligheid van leerlingen op school. Het is belangrijk dat het beleid gericht op positief schoolklimaat en een sociale veilige school en tegen pesten in een school structureel wordt vormgegeven, verinnerlijkt door alle leraren en uitgedragen binnen de schoolgemeenschap. De monitoring biedt scholen inzicht in de daadwerkelijke veiligheid op de school. Op basis van dit veiligheidsbeeld kan de school haar beleid aanpassen om wanneer daar aanleiding toe is de situatie te verbeteren, zoals door pesten tegen te gaan en de veiligheid te bevorderen. Om dit te bereiken is van belang dat de school een instrument gebruikt dat aan verschillende eisen voldoet, zodanig dat de daarmee verzamelde gegevens valide zijn (meet het instrument wat wordt bedoeld?) en dat het op betrouwbare manier meet. Het instrument moet de school inzicht geven in een aantal zaken: hoe ervaren leerlingen de sociale en fysieke veiligheid op school, hebben leerlingen te maken met aantasting van de sociale en fysieke veiligheid (zoals door pesten (inclusief pesten via *social media*), geweld, discriminatie en dergelijke), en hoe is het gesteld met het welbevinden van leerlingen op school? Om een goed beeld te kunnen geven van de situatie op de school is van belang dat een gestandaardiseerd instrument wordt gebruikt, dat ten minste eens per schooljaar onder een representatief deel van de leerlingen wordt afgenomen. De school draagt er zorg voor dat de monitorgegevens voor de inspectie toegankelijk zijn en aan de inspectie beschikbaar worden gesteld. Hierdoor verkrijgt de inspectie inzicht in de daadwerkelijke beleving van de veiligheid en het welbevinden van leerlingen.

Op grond van het derde lid kunnen nadere regels over het instrument kunnen worden gesteld, bij of krachtens algemene maatregel van bestuur.

Onderdeel c. Het bevoegd gezag moet verschillende taken op het gebied van pesten bij één persoon beleggen. Deze persoon dient zowel het beleid in het kader van het tegengaan van pesten te coördineren, als te fungeren als aanspreekpunt in het kader van pesten. De persoon in kwestie kan vanuit opgebouwde kennis op het gebied van pesten bijvoorbeeld fungeren als klankbord voor leraren met vragen en adviseur zijn van de schoolleiding op het gebied van de structurele aanpak van pesten. Ook moet er een duidelijk aanspreekpunt zijn voor leerlingen die gepest worden, willen praten over een situatie of vragen hebben. Ouders kunnen hier eveneens terecht. Taken in relatie tot pesten kunnen bijvoorbeeld door een vertrouwenspersoon worden uitgevoerd, maar de taken kunnen ook bij een andere medewerker in de school worden belegd. De schoolleiding maakt in de schoolgids duidelijk wie welke taken heeft.

Artikel 3.38 concentreert zich op de veiligheid van de leerlingen op school. Een school is veilig als de sociale, psychische en fysieke veiligheid van leerlingen niet door handelingen van anderen wordt aangetast. Scholen hebben de inspanningsplicht om zorg te dragen voor de veiligheid van leerlingen en een veilig en positief schoolklimaat op hun scholen. Scholen worden aangesproken op de inspanning die ze plegen om al hun leerlingen een veilige leeromgeving te bieden en op de mate waarin die als toereikend kan worden gezien, zoals blijkt uit de veiligheidsbeleving van leerlingen. Een school kan pas goed beleid ten aanzien van veiligheid voeren als zij inzicht heeft in de feitelijke en ervaren veiligheid en het welbevinden van de leerlingen. Het bevoegd gezag monitort daartoe de veiligheid van leerlingen op school. De monitor moet de school en de inspectie inzicht kunnen geven in hoe het is gesteld met de veiligheid van leerlingen op school. De inspectie heeft daartoe toegang tot de monitorgegevens van de school, en ziet erop toe dat scholen op basis daarvan zo nodig vroegtijdig maatregelen tot verbetering treffen. Om de toezichtlast voor scholen en inspectie te beperken, sluit de inspectie waar mogelijk aan bij gegevens die scholen in het kader van hun veiligheidsbeleid verzamelen. Hoewel van scholen niet kan worden gevraagd te waarborgen dat zich geen incidenten voordoen, spelen bij beantwoording van de vraag of van een toereikende inspanning sprake is ook de bereikte resultaten (zoals het succesvol optreden tegen pesten, of voldoende aandacht voor de veiligheidsbeleving van leerlingen) een rol. Zo mag van scholen waar zich problemen voordoen zo nodig een extra inspanning worden gevraagd om binnen de mogelijkheden van een school de veiligheid maximaal te bevorderen.

Ook leraren en ander schoolpersoneel kunnen slachtoffer worden van agressief of intimiderend gedrag. Dit onwenselijke gedrag doet afbreuk aan het schoolklimaat en verdient daarom ook structurele aandacht. Hierin is voorzien in de Arbowetgeving, waarmee het valt onder de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag om voor het personeel een veilige werkomgeving te creëren.

Dit artikel is mede van toepassing op niet-bekostigde scholen (B2- en B3-scholen), zie artikel 1.3, vijfde lid: "5. De artikelen (...) 3.37 tot en met 3.39 (...) zijn mede van toepassing op scholen als bedoeld in artikel 1, onderdeel b, onder 2 en 3, LPW en artikel 1, onderdeel b, onder 2 en 3, LPW BES".

Artikel 3.39. Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

Dit artikel is in Caribisch Nederland niet van toepassing, zie hoofdstuk 11.

Eerste lid

Scholen krijgen soms signalen over huiselijk geweld of kindermishandeling. De professionals in het onderwijs zijn intensief betrokken bij hun leerlingen en hebben vaak jaren achtereen te maken met een leerling. Als sprake is van signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling, is het van belang dat zorgvuldig wordt gehandeld, zodat eventueel snel en adequaat ingegrepen kan worden. Daarom moeten scholen een meldcode vaststellen.

Tweede lid

Huiselijk geweld is een breed begrip en omvat geweld in allerlei vormen. Artikel 1.1.1 Wet maatschappelijk ondersteuning 2015 definieert huiselijk geweld als 'lichamelijk, geestelijk of

seksueel geweld of bedreiging daarmee door iemand uit de huiselijke kring'. Bij de huiselijke kring van het slachtoffer kan het gaan om (ex-)partners, gezinsleden, familieleden en huisvrienden. Het begrip "huiselijk" heeft expliciet te maken met de relatie tussen pleger en slachtoffer en niet met de plaats van het geweld. Onder "geweld" verstaat de wet de aantasting van de persoonlijke integriteit. Het kan daarbij gaan om lichamelijk geweld (mishandeling), psychisch of emotioneel geweld (uitschelden, treiteren, kleineren, bedreiging, stalking), ongewenste seksuele toenadering of seksueel misbruik. Behalve (ex-)partnergeweld vallen ook eergeerelateerd geweld en ouderenmishandeling onder het brede begrip "huiselijk geweld".

Derde lid

Dit lid verwijst voor de definitie van kindermishandeling naar artikel 1.1 Jeugdwet. Deze definitie luidt daarin: elke vorm van voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel.

Vierde lid

Zowel op bekostigde als op niet-bekostigde scholen moet het bevoegd gezag ervoor zorgen dat het personeel de meldcode kent en ook gebruikt.

Vijfde lid

De minimumelementen van de meldcode zijn geregeld in een amvb: het Besluit verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.

Dit artikel is mede van toepassing op niet-bekostigde scholen (B2- en B3-scholen), zie artikel 1.3, vijfde lid: "5. De artikelen (...) 3.37 tot en met 3.39 (...) zijn mede van toepassing op scholen als bedoeld in artikel 1, onderdeel b, onder 2 en 3, LPW en artikel 1, onderdeel b, onder 2 en 3, LPW BES".

Paragraaf 11. Overige bepalingen

Artikel 3.40. Overleg onderwijsachterstandenbeleid

Dit artikel is in Caribisch Nederland niet van toepassing, zie hoofdstuk 11.

Eerste lid

Dit lid schrijft regelmatig overleg voor tussen de gemeente, scholen en aoc's over onder meer het bestrijden van onderwijsachterstanden en het bevorderen van integratie. Het overleg is gericht op het maken van afspraken met zo mogelijk meetbare doelen.

Derde lid

Het college van burgemeester en wethouders kan de overleguitkomsten omzetten in bindende afspraken die aan alle partijen in concept worden voorgelegd. Bij het ontbreken van overeenstemming, wordt een geschillencommissie ingeschakeld, die een bindend advies uitbrengt.

Vierde lid

De Minister van OCW stelt deze geschillencommissie in.

Vijfde lid

De Minister van OCW benoemt de leden van de commissie, op voordracht van de gezamenlijke besturenorganisaties en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten.

Zesde en zevende lid

Deze leden bevatten regels van procedurele aard over benoemingstermijnen, herbenoeming, ontslag en adviestermijn.

HOOFDSTUK 4. VOORZIENINGENPLANNING

Paragraaf 1. Aanspraak op bekostiging

Artikel 4.1. Bekostiging en voorzieningenplanning

Voor Caribisch Nederland wordt dit (deels) anders geregeld. Zie hiervoor hoofdstuk 11.

Eerste lid

Hier wordt tot uitdrukking gebracht dat het Rijk verantwoordelijk is voor het beoordelen van aanvragen voor het voor bekostiging in aanmerking brengen van scholen en scholengemeenschappen, zowel openbaar als bijzonder. Naast school wordt ook scholengemeenschap genoemd, om expliciet aan te geven dat het niet alleen categorale scholen betreft. Indien de aangevraagde voorzieningen voldoen aan de bepalingen in deze paragraaf, komen zij in aanmerking voor bekostiging van rijkswege. Lagere overheden (in feite gemeenten) mogen nieuwe scholen of scholengemeenschappen niet voor bekostiging in aanmerking brengen. Zij hebben alleen een zorgplicht voor de huisvesting van nieuwe scholen (zie hiervoor artikel 4.6 en hoofdstuk 6).

Tweede lid

Voor bekostigde bijzondere scholen geldt dat zij in stand worden gehouden door een privaatrechtelijke rechtspersoon met volledige rechtsbevoegdheid. Het geven van onderwijs hoeft niet de enige doelstelling te zijn van de rechtspersoon die een bijzondere school in stand houdt. Wel geldt de beperking dat er geen winstoogmerk mag zijn.

Derde lid

Op grond van artikel 4:32 Awb moet een subsidie in de vorm van een periodieke aanspraak op financiële middelen worden verleend voor een *bepaald tijdvak*, dat in de verleningsbeschikking moet worden vermeld. Omdat bekostiging van scholen en scholengemeenschappen in beginsel van rechtswege voor *onbepaalde tijd* doorloopt, moet die bepaling hier uitdrukkelijk worden uitgesloten.

Artikel 4.2. Nieuwe school of scholengemeenschap

Voor Caribisch Nederland wordt in hoofdstuk 11 iets anders geregeld.

Eerste lid

De wet kent de schoolsoorten vwo, havo, mavo, vbo (en daarbinnen weer onderscheid naar scholen met een of meer profielen vbo) en praktijkonderwijs. De regels voor stichting gelden voor zowel openbare als voor bijzondere scholen. In het eerste lid zijn voor de schoolsoorten in het voortgezet onderwijs getalsnormen opgenomen die in de praktijk meestal stichtingsnormen worden genoemd. Strikt genomen is dat een onjuiste term, omdat het niet gaat om het stichten (daar zijn geen normen voor, dat mag altijd), maar om getalsnormen waaraan moet worden voldaan om in aanmerking te komen voor bekostiging door het Rijk. Omdat de term stichtingsnorm zeer is ingeburgerd en bovendien kort is, wordt hij in deze toelichting toch gehanteerd. Als een bevoegd gezag met een aanvraag kan aantonen dat aan de stichtingsnorm wordt voldaan, brengt de minister de school voor bekostiging in aanmerking. Zie hiervoor ook artikel 4.5.

De hoogte van de stichtingsnormen voor vwo, havo, mavo en vbo (met 1 profiel als bedoeld in artikel 2.24, tweede lid) is vastgesteld op basis van 65 leerlingen per leerjaar, zie de onderdelen a tot en met d. In onderdeel e is vervolgens geregeld dat indien bij de aanvraag voor stichting aannemelijk kan worden gemaakt dat er voor 2 of meer profielen vbo (zie artikel 2.24) telkens een aantal van 160 leerlingen zal instromen, toestemming kan worden verkregen om met meer profielen vbo te starten.

Het praktijkonderwijs kent geen systeem met leerjaren. Bij het bepalen van de stichtingsnorm kan dan ook niet worden uitgegaan van dezelfde systematiek als bij de overige schoolsoorten. De stichtingsnorm voor deze kleinschalige onderwijssoort is in 2002 vastgesteld op 120 leerlingen.

De getalsnormen gelden zowel voor de stichting van een bijzondere als voor een openbare school. Indien een gemeente uit eigen beweging een nieuwe openbare school wil stichten, gelden zodoende dezelfde getalsnormen als die voor een bijzondere school. Ter invulling van de garantiefunctie voor voldoende openbaar onderwijs is daarnaast artikel 4.4 opgenomen.

Tweede lid

In het tweede lid wordt geregeld aan welke getalsnormen moet worden voldaan bij een scholengemeenschap: voor elk van de samenstellende scholen moet worden voldaan aan 3/4 van de stichtingsnorm die voor een gelijksoortige categorale school in het eerste lid is geregeld.

Bij een eerdere wetwijziging³² was in artikel 65, tweede lid, WVO (oud), per abuis blijven staan dat een scholengemeenschap *in ieder geval* voor bekostiging in aanmerking wordt gebracht als aan 3/4 van de stichtingsnormen wordt voldaan. De discretionaire bevoegdheid die door de woorden *in ieder geval* wordt uitgedrukt om een aanvraag toch goed te keuren, ook al wordt niet voldaan aan de stichtingsnormen, wordt nu geschrapt. De minister brengt (net als dat bij de categorale scholen al sinds 2008 het geval is), een scholengemeenschap alleen voor bekostiging in aanmerking als aan de stichtingsnormen wordt voldaan. Overigens heeft de minister tot nu toe nooit van de discretionaire bevoegdheid gebruik gemaakt.

Derde lid

Het nieuwe derde lid regelt de mogelijkheid om een school of scholengemeenschap in twee of meer delen te splitsen. Voorwaarde is dat op één van de nieuwe scholen of scholengemeenschappen de oorspronkelijke schoolsoorten volledig behouden blijven. Daarnaast ontstaan een school, scholen, een scholengemeenschap of scholengemeenschappen waarop onderwijs in een of meer van de oorspronkelijke schoolsoorten (en in het geval er vbo bij is betrokken ook in een of meer profielen vbo) wordt verzorgd. Voorbeeld: vóór splitsing is er een scholengemeenschap vwo/havo/mavo en na splitsing een scholengemeenschap vwo/havo/mavo en een categorale havo. Of een scholengemeenschap vwo/havo/mavo en een scholengemeenschap havo/mavo.

Splitsen is iets anders dan afsplitsen, waarmee wordt bedoeld dat een schoolsoort uit een scholengemeenschap wordt gehaald en al dan niet zelfstandig verder gaat. Die schoolsoort blijft dan niet meer binnen de scholengemeenschap bestaan. Het afsplitsen van een schoolsoort kan op grond van artikel 4.18, eerste lid, onderdeel c, binnen een regionaal plan onderwijsvoorzieningen (RPO). Voor het afsplitsen van een school buiten een RPO bestaat geen procedure. Een bevoegd gezag moet dan de school binnen de scholengemeenschap die het wil verzelfstandigen sluiten en een nieuwe school stichten volgens de stichtingsprocedure.

Op dit moment is niet in de wet geregeld dat het mogelijk is om een school of scholengemeenschap in twee delen te splitsen. Soms is er echter wel behoefte aan, bijvoorbeeld vanuit het oogpunt van de 'menselijke maat'. In de huidige systematiek zou het bevoegd gezag volgens de stichtingsprocedure moeten aantonen dat er voldoende belangstelling is voor de scholen of scholengemeenschappen die na splitsing ontstaan. Dat zou een bevoegd gezag in feite echter nooit kunnen aantonen, omdat in de berekening van dat percentage de plaatsruimte voor leerlingen op bestaande scholen verrekend wordt. Dat zou betekenen dat het bevoegd gezag de leerlingen van de eigen school niet mee mag tellen voor het potentieel van de te splitsen school. De mogelijkheid tot splitsing is momenteel wel in de Regeling voorzieningenplanning VO opgenomen, maar nog niet op wetsniveau geregeld. In de wet wordt nu een expliciete grondslag voor een splitsingsprocedure opgenomen. Een bevoegd gezag kan een school of een scholengemeenschap – of een of meer scholen die deel uitmaken van een scholengemeenschap – splitsen wanneer is voldaan aan een aantal voorwaarden. De voorwaarden zullen betrekking hebben op het aantal leerlingen voor en na splitsing en zullen ook afhangen van de soort school of scholengemeenschap die wordt gesplitst, maar vooral van wat er na de splitsing ontstaat (een of meer scholen of scholengemeenschappen). Voor de situatie na splitsing wordt gekeken naar prognoses voor zowel de nieuwe als de achterblijvende scholen of scholengemeenschappen. De voorwaarden voor splitsing worden nader

³² Stb. 2008, 296.

uitgewerkt in de ministeriële regeling op grond van artikel 4.27 (de Regeling voorzieningenplanning VO).

Bij het aantal leerlingen voor splitsing moet het gaan om het leerlingenaantal op de teldatum (1 oktober, zie artikel 5.8) in het jaar voorafgaand aan de aanvraag. De reden hiervoor is dat de aanvraag moet worden ingediend voor 1 november en dan staat het leerlingenaantal voor dat jaar nog niet geheel vast.

Vierde lid

Deze bepaling geeft inhoud aan de garantiefunctie van het openbaar onderwijs. Op grond van het eerste lid kan de gemeente uit eigen beweging een openbare school of scholengemeenschap stichten. Indien ouders behoefte hebben aan openbaar onderwijs en de gemeente daar niet in voorziet, bezien gedeputeerde staten of er inderdaad behoefte bestaat aan nieuw openbaar onderwijs op provinciaal niveau. In dat kader kan de minister openbare scholen die naar het oordeel van gedeputeerde staten noodzakelijk zijn om te voorzien in voldoende openbaar onderwijs (zie artikel 23, vierde lid, Grondwet), voor bekostiging in aanmerking brengen. Het gaat hierbij om scholen waarvoor een gemeente ingevolge artikel 4.4, eerste lid, een aanvraag indient (zie ook de toelichting op dat artikel). Voor deze scholen (of scholengemeenschappen) hoeft niet te worden voldaan aan de stichtingsnormen zoals opgenomen in het eerste (of tweede) lid.

Een openbare school of scholengemeenschap waarvoor een gemeente op grond van artikel 4.4, tweede lid in opdracht van de minister een aanvraag indient, moet zonder meer door de minister voor bekostiging in aanmerking worden gebracht. Ook dan hoeft niet te worden voldaan aan de stichtingsnormen.

Artikel 4.3. Toevoegen profiel vbo of school

Voor Caribisch Nederland wordt in hoofdstuk 11 iets anders geregeld.

In artikel 4.3 worden twee specifieke vormen van stichting geregeld, namelijk de toevoeging van een nieuwe school of een profiel vbo aan een al bestaande school of scholengemeenschap.

Eerste lid

Het eerste lid regelt de toevoeging van een nieuw profiel vbo aan een bestaande vbo-school. Hierbij wordt, net als in het vorige artikel bij de stichting van een nieuwe vbo-school, onderscheid gemaakt naar het toevoegen van één profiel of meer profielen. In het laatste geval is de stichtingsnorm lager.

Tweede lid

De achtergrond van het tweede lid is dat er overlap in het onderwijs zal zijn, en dat de bekostiging in een scholengemeenschap dus efficiënter kan worden besteed dan in een categorale school. In dit lid wordt expliciet tot uitdrukking gebracht dat wanneer een nieuwe schoolsoort wordt toegevoegd aan een bestaande scholengemeenschap, of wanneer een scholengemeenschap wordt gevormd door het toevoegen van een schoolsoort aan een al bestaande categorale school, ook een stichtingsnorm geldt van 3/4. In de praktijk werd deze norm al gehanteerd, dat volgde indirect uit het systeem van de huidige wet, maar in het voorstel wordt deze mogelijkheid geëxpliciteerd.

Artikel 4.4. Voldoende openbaar onderwijs

In artikel 23, vierde lid, Grondwet is geregeld dat in elke gemeente in principe van overheidswege voldoende openbaar onderwijs wordt gegeven. Vanwege deze garantiefunctie regelt dit artikel expliciet dat:

- a. gedeputeerde staten een zorgplicht hebben om te voorzien in de behoefte aan openbaar onderwijs in een voldoende aantal scholen in de provincie, en
- b. een gemeente verplicht is een openbare school of scholengemeenschap te stichten, indien de minister een (onherroepelijk) besluit tot bekostiging heeft genomen.

Bij het criterium "voldoende groot aantal leerlingen" voor stichting wordt aan het volgende gedacht. Als ouders openbaar onderwijs wensen en in het voedingsgebied een potentieel van 2/3 van de stichtingsnorm voor de school of scholengemeenschap kan worden aangetoond, is de

gemeente waarin de meeste ouders die openbaar onderwijs wensen woonachtig zijn, verplicht om daarin te voorzien.

Eerste lid

Gedeputeerde staten komen pas in actie als een groep ouders bij een gemeente op een verzoek om een nieuwe openbare school of scholengemeenschap te starten, nul op het rekest heeft gekregen.

Tweede lid

Indien gedeputeerde staten ook geen gehoor geven aan een verzoek van een groep ouders, kunnen deze ouders zich tot de minister wenden. De minister zal dat verzoek dan beoordelen en indien nodig de gemeente opdracht geven om alsnog een aanvraag bij hem in te dienen om een openbare school of scholengemeenschap voor bekostiging in aanmerking te brengen.

Derde lid

Als een besluit van de minister op grond van het tweede lid onherroepelijk is geworden, moet de gemeente overgaan tot stichting.

Artikel 4.5. Aanvraagprocedure nieuwe school, scholengemeenschap of profiel vbo

Dit artikel is in Caribisch Nederland niet geheel van toepassing, zie hoofdstuk 11.

Eerste lid

Het eerste lid komt overeen met het eerste lid van het huidige artikel 66. Dat artikel is in de huidige wet ook van toepassing op het toevoegen van een profiel vbo aan een bestaande school voor vbo. In het voorstel komt dat tot uitdrukking in het eerste lid, in combinatie met het zevende lid.

Tweede en derde lid

In het tweede en derde lid wordt vastgelegd hoe het belangstellingspercentage wordt berekend. Dat gebeurt per schoolsoort. Net als in de WVO, moet bij stichting van een nieuwe school voor bijzonder onderwijs daarnaast de 'verlangde richting' worden vermeld. De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft over de betekenis van deze zinsnede op 21 augustus 2013 en op 20 september 2017 uitspraken gedaan.³³ De uitspraken uit 2013 hielden in het kort in dat ook nieuwe scholen of scholengemeenschappen die uitgaan van meer dan één richting, voor bekostiging in aanmerking kunnen worden gebracht en dat leerlingpotentiëlen van die richtingen bij elkaar mogen worden opgeteld om aan de stichtingsnorm te voldoen. De uitspraak uit 2017 vormt hierop een aanvulling. De Afdeling oordeelde dat er nog een zekere beslissingsruimte voor de betrokken bewindspersoon resteert. Het oogmerk van de wettelijke regeling is dat slechts levensvatbare scholen worden gesticht. De eerdere uitspraken staan er niet aan in de weg dat in een concreet geval bij de beoordeling of is voldaan aan de stichtingsnormen, kan worden betrokken of het al dan niet realistisch is om uit te gaan van een te verwachten leerlingenaantal dat is bepaald door het zonder meer optellen van gegevens van de te combineren richtingen. In algemene zin mogen alleen de belangstellingspercentages van richtingen die min of meer in elkaars verlengde liggen, bij elkaar worden opgeteld.

Vierde lid

Voordat een aanvraag voor een school voor praktijkonderwijs wordt ingediend, moet overleg worden gevoerd met de gemeente. Dit overleg houdt verband met de instrumenten en contacten waarover de gemeente beschikt als het gaat om toeleiding naar de arbeidsmarkt van in het bijzonder de leerlingen van het praktijkonderwijs.

³³ Op 21 augustus 2013 deed de Afdeling in een zestal zaken uitspraak over de uitleg van het begrip 'richting' bij het stichten van scholen: Mezquita College Hengelo 201300566/1/A2; Tjalling Koopmans College Hurdegaryp 201300567/1/A2; Tjalling Koopmans College Harderwijk 201300570/1/A2; Pierre Bayle Academie Deventer 201300577/1/A2; Pierre Bayle Academie Geldermalsen 201300581/1/A2; Pierre Bayle Academie Hoorn 201300584/1/A2. Op 20 september 2017 deed de Afdeling een aanvullende uitspraak over de mogelijkheid om aan het optellen van richtingen en hun potentiëlen grenzen te stellen: Stichting De Ozonlaag 201609765/1/A2.

Vijfde lid

De minister heeft tussen 1 november (dan moet de aanvraag binnen zijn) en uiterlijk 1 mei daaropvolgend de gelegenheid om op de aanvraag te beslissen. Wel geeft artikel 4:14 Awb de minister de mogelijkheid om een aanvrager te melden dat het besluit niet voor 1 mei kan worden genomen, waarbij moet worden aangegeven wanneer het besluit dan wel tegemoet kan worden gezien.

Zesde lid

Op grond van artikel 3:41 van de Awb gebeurt de bekendmaking van besluiten die tot een of meer belanghebbenden zijn gericht door toezending of uitreiking aan hen, onder wie begrepen de aanvrager. Omliggende scholen kunnen weliswaar belanghebbend zijn bij besluiten als bedoeld in het vijfde lid, maar deze besluiten zijn niet *tot hen gericht* en hoeven dan ook niet aan hen te worden toegezonden of uitgereikt. Om deze scholen toch kennis te kunnen laten nemen van de genomen besluiten, ook vanwege de mogelijkheid van bezwaar en beroep, bepaalt het zesde lid dat de besluiten (ook) worden gepubliceerd in de Staatscourant.

Zevende lid

Omwille van de leesbaarheid van het artikel is niet in elk artikellid telkens de reeks school, scholengemeenschap en profiel vbo vermeld, maar is het beperkt tot school. In het zevende lid is aangegeven dat het artikel van overeenkomstige toepassing is bij een aanvraag voor een scholengemeenschap of voor een profiel vbo dan wel in geval van een splitsing van een school of scholengemeenschap. Bij een scholengemeenschap gaat het niet om het vermelden van de schoolsoort, maar om de schoolsoorten en bij een profiel gaat het niet om een schoolsoort, maar om het juiste profiel.

Artikel 4.6. Huisvesting en aanvang bekostiging

Eerste lid

In het eerste lid wordt vastgelegd dat het college van burgemeester en wethouders van de betreffende gemeente huisvesting ter beschikking moet stellen. Dat volgde ook uit het vierde lid van artikel 66 WVO, maar om eventuele onduidelijkheid weg te nemen, stelt de nieuwe tekst expliciet dat het college van burgemeester en wethouders geen discretionaire bevoegdheid heeft als het gaat om het besluit om huisvesting voor een nieuwe school ter beschikking te stellen. Dit geldt voor alle openbare en bijzondere scholen op het grondgebied van de gemeente. Het college stelt de huisvesting uiterlijk ter beschikking in het zesde jaar na het besluit van de minister om een school voor bekostiging in aanmerking te brengen. Dit besluit maakt zij wel minimaal een jaar eerder bekend, zodat het bevoegd gezag de tijd heeft om de school daadwerkelijk van start te laten gaan.

In het eerste lid is expliciet geregeld dat de beschikbaarstelling alleen hoeft plaats te vinden indien het bevoegd gezag er om vraagt. In het geval van stichting van een geheel nieuwe school zal dat waarschijnlijk altijd wel aan de orde zijn. Dit artikel heeft echter ook betrekking op de aanvraagprocedure voor bijvoorbeeld splitsing, een nieuw profiel vbo aan een bestaande school of het toevoegen van een school aan een bestaande school of scholengemeenschap. In een dergelijk geval hoeft niet altijd in nieuwe huisvesting te worden voorzien. Overigens kan het – indien gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid van doordecentralisatie als bedoeld in artikel 6.21 – in alle gevallen ook gaan om een (jaarlijks) bedrag voor huisvestingskosten, waarmee het bevoegd gezag zelf in de huisvesting kan voorzien.

Tweede lid

Het tweede lid komt overeen met artikel 66, vierde lid, WVO: het bevoegd gezag toont aan dat het college van burgemeester en wethouders huisvesting ter beschikking zal stellen. De bekostiging van de school vangt dan aan in het volgende kalenderjaar, op het moment dat de huisvesting ook daadwerkelijk beschikbaar is.

Derde lid

Bij een splitsing of voor het toevoegen van een school of profiel vbo aan een bestaande school of scholengemeenschap is in de regel geen huisvesting nodig. De bekostiging kan in dat geval al

starten op 1 augustus volgend op het besluit van de minister de nieuwe school of profiel vbo voor bekostiging in aanmerking te brengen.

Artikel 4.7. Leerwegerondersteunend onderwijs

Dit artikel is in Caribisch Nederland niet van toepassing, zie hoofdstuk 11.

Het artikel over de bekostiging van leerwegerondersteunend onderwijs wordt (met behoud van de inhoud) ingrijpend vereenvoudigd. Het merendeel van de scholen voor vbo of mavo biedt leerwegerondersteunend onderwijs aan. Het bevoegd gezag van een school waar nog geen leerwegerondersteunend onderwijs wordt aangeboden, kan de minister verzoeken om dat voor bekostiging in aanmerking te brengen. Met ingang van 1 januari 2016 is in artikel 2.54, tweede lid, ook de mogelijkheid geïntroduceerd dat het samenwerkingsverband waar een bevoegd gezag bij aangesloten is, verzoekt om bekostiging van leerwegerondersteunend onderwijs aan een school. De bepaling in artikel 69, tweede lid, WVO, dat een bevoegd gezag aangesloten moet zijn bij een samenwerkingsverband vervalt: sinds de inwerkingtreding van de Wet passend onderwijs (Stb. 2012, 533) zijn alle bevoegde gezagsorganen aangesloten bij een samenwerkingsverband. Gebleven is de eis dat de overige bevoegde gezagsorganen in het samenwerkingsverband in moeten stemmen met de aanvraag.

Artikel 4.8. Omzetting

Eerste lid

In het eerste lid is geregeld dat er bij omzetting van een openbare school in een gelijksoortige bijzondere school een rol is weggelegd voor de minister. Dat heeft te maken met het feit dat er op grond van artikel 23, vierde lid, Grondwet, voldoende openbaar onderwijs moet worden verzorgd. De omzetting wordt op een gemakkelijke wijze mogelijk gemaakt, zonder afbreuk te doen aan het beginsel dat er sprake is van een karakterverandering die een beslissing over de bekostiging van een nieuwe school nodig maakt. Dit artikellid geeft de basis voor een bekostigingsbesluit, waarbij geen sprake is van voldoen aan stichtingsnormen.

Tweede lid

Een omzetting van een bijzondere school naar een openbare gelijksoortige school of naar een bijzondere gelijksoortige school van een andere richting vergt geen besluit van de minister.

Derde lid

Omzetting kan in alle gevallen enkel plaatsvinden met ingang van 1 augustus, het begin van een schooljaar. De mogelijkheid tot "van kleur verschieten" (omzetting) bestaat overigens niet voor het vbo-groen in een aoc. Dat maakt immers onverbrekkelijk onderdeel uit van een instelling op grond van de WEB.

Vierde lid

In het vierde lid wordt geëxpliciteerd dat omzetting ook mogelijk is bij een scholengemeenschap.

Artikel 4.9. Samenvoeging scholen of scholengemeenschappen

Voor Caribisch Nederland wordt in hoofdstuk 11 iets anders geregeld.

Voor de duidelijkheid worden van de bepalingen over samenvoeging twee aparte artikelen gemaakt. Dit artikel heeft betrekking op samenvoegingen van bestaande scholen of scholengemeenschappen in de zin van de WVO 20xx. Het volgende artikel gaat over samenvoegingen waarbij bestaande scholen of scholengemeenschappen en bestaande (verticale) scholengemeenschappen met een roc of een aoc zijn betrokken.

Eerste lid

In de aanhef wordt tot uitdrukking gebracht dat de minister de bepalingen over de fusietoets in acht neemt bij het besluit om een school of scholengemeenschap na samenvoeging te bekostigen. De voorwaarde van de zogenaamde overlap in voedingsgebieden tussen ten minste een vestiging van beide samen te voegen scholen of scholengemeenschappen voorkomt dat samenvoeging plaats vindt tussen scholen of scholengemeenschappen op grote afstand van elkaar. In dat geval kan van

een inhoudelijke samenvoeging immers geen sprake zijn, of wordt deze op zijn minst ernstig bemoeilijkt.

Tweede lid

In het tweede lid wordt verduidelijkt welk onderwijs na samenvoeging mag worden gegeven op een vestiging. Deze bepaling wijkt enigszins af van artikel 71, vierde lid, WVO. In het voorgestelde tweede lid wordt bepaald dat hetzelfde onderwijs kán worden aangeboden als voor de samenvoeging op de betrokken vestiging. Dat hoeft echter niet: het bevoegd gezag kan er ook voor kiezen om na de samenvoeging een schoolsoort naar een andere vestiging te verplaatsen. Het bevoegd gezag is daarin overigens niet geheel vrij: er moet wel worden voldaan aan eventuele andere voorwaarden over verplaatsing van het toegestane onderwijsaanbod, zie hierover onder meer artikel 4.15.

Derde lid

Een samenvoeging kan, net als omzetting en uitbreiding met een richting, alleen maar plaatsvinden met ingang van 1 augustus, het begin van een schooljaar. Bij de invoering van de fusietoets in 2011 was de datum waarop een fusie zou kunnen ingaan vrijgegeven. Dat gold zowel voor de bestuurlijke als voor de institutionele fusies. Bij de samenvoeging (institutionele fusie) werkt dat in de praktijk niet goed uit. Er kunnen problemen ontstaan met de leerlingentelling en daarmee met de bekostiging. Samenvoegingen vinden dan ook feitelijk altijd plaats met ingang van 1 augustus. Met dit derde lid wordt dat gecodificeerd. De ingangsdatum voor bestuurlijke fusies blijft vrij, deze bepaling ziet alleen op de institutionele fusies (samenvoegingen).

Artikel 4.10. Verticale scholengemeenschappen

Dit artikel is in Caribisch Nederland niet van toepassing, zie hoofdstuk 11.

Het zogenaamde vbo-groen maakt - anders dan voortgezet onderwijs dat in een verticale scholengemeenschap met een roc wordt gegeven - onlosmakelijk deel uit van het aoc. In het algemeen geldt dat op het vbo-groen in een aoc de onderwijsinhoudelijke bepalingen uit de WVO van toepassing zijn en op zaken als stichting en opheffing, huisvesting en bestuurlijke aangelegenheden de betrokken bepalingen uit de WEB. In het Besluit vbo-groen in een AOC 2016 is expliciet vastgelegd welke bepalingen van beide wetten niet of niet geheel van toepassing zijn op het vbo-groen in een aoc.

Eerste lid, onderdeel a

Een scholengemeenschap die bestaat uit een roc en een school of scholengemeenschap voor voortgezet onderwijs, wordt een verticale scholengemeenschap genoemd (zie artikel 1.1). In onderdeel a wordt uiteengezet onder welke voorwaarden een school of scholengemeenschap voor voortgezet onderwijs wordt bekostigd, die wordt samengevoegd met een bestaande verticale scholengemeenschap met een roc. Vanzelfsprekend wordt na een samenvoeging van een school of scholengemeenschap met een verticale scholengemeenschap waar een roc onderdeel van uitmaakt, alleen de school of scholengemeenschap voor voortgezet onderwijs binnen de verticale scholengemeenschap op grond van de WVO 20xx bekostigd.

In artikel 71, tweede lid, onderdeel b, WVO, was abusievelijk niet de mogelijkheid opgenomen om een school voor praktijkonderwijs samen te voegen met een bestaande verticale scholengemeenschap waar een roc onderdeel van uitmaakt, waardoor een verticale scholengemeenschap wordt uitgebreid. Het voorgestelde onderdeel a maakt mogelijk dat een school voor mavo, voor vbo of voor praktijkonderwijs deel kan uitmaken van een verticale scholengemeenschap met een roc.

Eerste lid, onderdeel b

In het voorgestelde onderdeel b wordt de mogelijkheid geboden om een school voor mavo of voor praktijkonderwijs samen te voegen met een bestaande verticale scholengemeenschap met een aoc. Hierbij is niet de mogelijkheid opgenomen om een school voor vbo samen te voegen met een verticale scholengemeenschap waar een aoc onderdeel van uitmaakt. Vbo kan binnen een aoc alleen in het profiel groen worden gegeven, behalve de mogelijkheid om aan het vbo binnen een aoc op grond van artikel 4.18, eerste lid, onderdeel g, onder bepaalde voorwaarden ook het profiel

dienstverlening en producten te verzorgen. Overig vbo kan niet binnen een aoc worden verzorgd en de mogelijkheid om een school voor vbo samen te voegen met een verticale scholengemeenschap waar een aoc in zit, is dan ook niet opgenomen.

Tweede lid

In het tweede lid is over het toegestane onderwijsaanbod een vergelijkbare bepaling opgenomen als in het tweede lid van het vorige artikel. Hier wordt bepaald welk onderwijs na samenvoeging mag worden gegeven op een vestiging. Deze bepaling wijkt enigszins af van artikel 71, vierde lid, WVO. In het voorgestelde tweede lid wordt bepaald dat hetzelfde onderwijs kán worden aangeboden als voor de samenvoeging op de betrokken vestiging. Dat hoeft echter niet: het bevoegd gezag kan er bijvoorbeeld ook voor kiezen om na de samenvoeging een schoolsoort naar een andere vestiging te verplaatsen. Het bevoegd gezag is daarin overigens niet geheel vrij. Er moet wel worden voldaan aan eventuele andere voorwaarden over verplaatsing van het toegestane onderwijsaanbod, zie onder meer artikel 4.15.

Derde lid

Net als bij scholen en scholengemeenschappen (zie artikel 4.9) geldt ook bij verticale scholengemeenschappen dat een samenvoeging alleen kan plaatsvinden met ingang van 1 augustus, de aanvang van het schooljaar in het voortgezet onderwijs.

Paragraaf 2. Vestigingen

In paragraaf 2 worden alle bepalingen over vestigingen bij elkaar gezet. Een deel daarvan is ontleend aan artikel 16 WVO, een ander deel aan de artikelen 65 en 71 WVO.

Artikel 4.11. Vestigingen

Voor Caribisch Nederland wordt iets anders geregeld in hoofdstuk 11.

In dit artikel wordt geregeld dat aan een school of scholengemeenschap naast de hoofdvestiging (die ontstaat door stichting) ook een of meer nevenvestigingen (zie art. 4.13) en/of een of meer tijdelijke nevenvestigingen (zie art. 4.14) kunnen zijn verbonden. Een hoofd- en nevenvestiging hebben in beginsel een permanent karakter. Daarnaast kan er bij een hoofd- of nevenvestiging een huisvestingsbehoefte met een tijdelijk karakter ontstaan als het aantal leerlingen een tijdelijke piek vertoont (te denken valt aan een periode korter dan 15 jaar). Dan kan een tijdelijke nevenvestiging worden gevormd.

Artikel 4.12. Hoofdvestiging

Voor Caribisch Nederland wordt iets anders geregeld in hoofdstuk 11.

Eerste lid

In het eerste lid wordt geëxpliciteerd dat een hoofdvestiging ontstaat bij de stichting van een school of scholengemeenschap op grond van artikel 4.2.

Indien het gaat om een school die op grond van artikel 4.3 voor bekostiging in aanmerking wordt gebracht (en dus wordt toegevoegd aan een bestaande school of scholengemeenschap) zal veelal geen extra huisvesting nodig zijn. Het bevoegd gezag zal dan aan de minister moeten melden op welke vestiging (hoofdvestiging, nevenvestiging of tijdelijke nevenvestiging) het onderwijsaanbod van die nieuw toegevoegde school zal worden verzorgd. Deze melding is geregeld in de Regeling voorzieningenplanning VO op grond van artikel 4.27. Mocht voor een dergelijke school toch extra huisvesting nodig zijn, dan zal het bevoegd gezag daarvoor eerst binnen een RPO (zie paragraaf 3, artikel 4.16 en volgende) de instemming van de overige deelnemende bevoegde gezagsorganen moeten verkrijgen, en ook huisvesting via het college van burgemeester en wethouders van de betrokken gemeente.

Tweede lid

Op een hoofdvestiging kan niet alleen onderwijs worden gegeven in de schoolsoorten of profielen vbo die op grond van artikel 4.2 of 4.3 door middel van stichting voor bekostiging in aanmerking zijn gebracht, maar ook in de onderbouw van de schoolsoorten die op andere vestigingen van de

betreffende scholengemeenschap worden bekostigd. Het is een zogenaamde kan-bepaling, dat wil zeggen dat het ook is toegestaan om op de hoofdvestiging in minder schoolsoorten of profielen vbo dan wel in minder leerjaren onderwijs te geven.

Artikel 4.13. Nevenvestiging

Voor Caribisch Nederland wordt iets anders geregeld in hoofdstuk 11.

Eerste lid

Een nevenvestiging kan op twee manieren tot stand komen, namelijk door samenvoeging van twee voormalige hoofdvestigingen (scholen of scholengemeenschappen), waardoor één vestiging nevenvestiging wordt, maar ook door vorming van een nieuwe nevenvestiging binnen een RPO.

Tweede en derde lid

Op een nevenvestiging kan in beginsel onderwijs worden verzorgd in de onderbouw van de schoolsoorten die in de school of scholengemeenschap worden verzorgd. Daarnaast kan op een nevenvestiging zogenaamd afsluitend onderwijs, vanaf het derde leerjaar vmbo of vanaf het vierde leerjaar havo of vwo, worden verzorgd. Op een nevenvestiging die is ontstaan door samenvoeging mag hetzelfde afsluitende onderwijs worden gegeven als voor de samenvoeging. Daarnaast kan in een RPO worden afgesproken dat een aanvraag wordt ingediend voor bekostiging van afsluitend onderwijs.

Vierde lid

Voor alle duidelijkheid wordt nu ook een aparte bepaling opgenomen over het toegestane onderwijsaanbod voor een nevenvestiging van een scholengemeenschap.

Artikel 4.14. Tijdelijke nevenvestiging

Voor Caribisch Nederland wordt iets anders geregeld in hoofdstuk 11.

Eerste lid

Indien bij een hoofd- of nevenvestiging van een school of scholengemeenschap tijdelijk (te denken valt aan een periode korter dan 15 jaar) ruimtegebrek ontstaat door een piek in het aantal leerlingen, kan een tijdelijke nevenvestiging worden gevormd. Voorwaarde is dat de tijdelijke nevenvestiging wordt gevestigd binnen een afstand van 3 kilometer van de hoofd- of nevenvestiging waar de tijdelijke huisvestingsbehoefte zich voordoet.

Tweede lid

De leerlingen die op de tijdelijke nevenvestiging onderwijs krijgen, worden meegeteld voor de bekostiging. Ze zullen apart worden geteld. Duidelijk moet zijn dat de gemeente de benodigde huisvesting ter beschikking zal stellen (met ingang van de datum waarop de bekostiging ingaat). Deze verplichting geldt niet voor scholen die deel uitmaken van een verticale scholengemeenschap of waarbij sprake is van doordecentralisatie. Een verticale scholengemeenschap valt wat betreft de huisvesting in zijn geheel onder de systematiek van de WEB (zie artikel 6.22). Een school waarbij sprake is van doordecentralisatie ontvangt van de gemeente jaarlijks een bedrag voor huisvestingskosten (zie artikel 6.21) en zal dus voor extra huisvesting geen aanvraag indienen bij het college van burgemeester en wethouders.

Derde lid

Aan de tijdelijke nevenvestiging mag hetzelfde onderwijs worden gegeven als op de hoofd- of nevenvestiging waar de tijdelijke huisvestingsbehoefte zich voordoet.

In de Regeling voorzieningenplanning VO (vastgesteld op grond van artikel 4.27) wordt geregeld dat bij een aanvraag voor een tijdelijke nevenvestiging moet worden aangegeven van welke hoofd- of nevenvestiging het huisvestingsprobleem wordt opgelost. Daaruit volgt welk onderwijsaanbod mag worden verzorgd op de tijdelijke nevenvestiging.

Artikel 4.15. Verplaatsing vestiging en gevolgen voor bekostigingsaanspraak

Voor Caribisch Nederland wordt iets anders geregeld in hoofdstuk 11.

Het bevoegd gezag heeft de volledige vrijheid al dan niet te besluiten tot verplaatsing van de vestigingsplaats van een school of scholengemeenschap, zolang de nieuwe vestigingsplaats hemelsbreed gemeten niet verder dan 3 kilometer van de oude vestigingsplaats is gelegen.

Indien het bevoegd gezag een vestiging over een grotere afstand wil verplaatsen, kan dat alleen binnen een RPO. Zie hiervoor artikel 4.18, eerste lid, onderdeel a.

Paragraaf 3. Regionale samenwerking voorzieningenplanning

In paragraaf 3 worden de regels voor regionale samenwerking in het kader van de voorzieningenplanning uiteengezet. Deze regels zijn grotendeels ontleend aan artikel 72 WVO; de tekst van dat artikel is gemoderniseerd en verdeeld over verschillende artikelen, zodat het geheel beter leesbaar wordt.

Artikel 4.16. Regionale samenwerking

Dit artikel is niet van toepassing in Caribisch Nederland, zie hoofdstuk 11.

Eerste lid

Ten minste 2 bevoegde gezagsorganen in een regio kunnen samenwerken. Het doel van de samenwerking is het afstemmen van het onderwijsaanbod op de vraag van leerlingen, ouders en andere belanghebbenden in het gezamenlijke werkgebied.

Tweede lid

Een regio betreft het totale grondgebied van een of meer gemeenten. Een regio kan ook de provinciegrens overschrijden, en delen van twee of meer provincies omvatten. Bevoegde gezagsorganen kunnen voor verschillende scholen of scholengemeenschappen en ook voor verschillende vestigingen van één school of scholengemeenschap aan verschillende samenwerkingen deelnemen. Op de vestigingen van de samenwerkende scholen in een regio moet in elke gemeente die in de regio valt, samen minimaal 60% van alle leerlingen zitten die in die gemeente voortgezet onderwijs volgen (zie onderdeel a). Om het draagvlak voor de regionale samenwerking zo groot mogelijk te maken, moet daarnaast (zie onderdeel b) bij de samenwerking ook minimaal 65% van de bevoegde gezagsorganen in een gemeente binnen de regio zijn betrokken.

Artikel 4.17. Regionaal plan onderwijsvoorzieningen

Dit artikel is niet van toepassing in Caribisch Nederland, zie hoofdstuk 11.

Eerste en derde lid

Samenwerkende bevoegde gezagsorganen stellen samen voor een periode van 5 schooljaren een RPO op. Deze periode loopt altijd van 1 augustus tot 1 augustus. De vijfjaarsperiode waarborgt een zekere duurzaamheid, continuïteit en echte gezamenlijkheid van belangen en de duur is naar redelijke inschatting optimaal. Deze periode is van belang met het oog op een bestendige samenwerking tussen de scholen, de vorming van een gezamenlijke visie op onderwijs en het daaruit voortvloeiende gewenste onderwijsaanbod. Na 5 jaar zullen weer nieuwe afspraken over het onderwijsaanbod nodig zijn. Daarbij ligt het voor de hand om de bestaande samenwerking voort te zetten.

Tweede lid

Het RPO moet aan een aantal vereisten voldoen, zodat duidelijk wordt welke bevoegde gezagsorganen samenwerken voor welke (vestigingen van) scholen of scholengemeenschappen, wat de afbakening is van de regio, welk onderwijsaanbod daar voorafgaand aan de periode van het RPO wordt verzorgd en welk onderwijsaanbod men daar gedurende de looptijd aan toe wil voegen. Daarnaast is van belang hoe het bestaande en het nieuwe onderwijsaanbod zich verhoudt tot het vervolgonderwijs en tot de arbeidsmarkt. Op grond van het vierde en vijfde lid moet voor de vaststelling van het RPO worden overlegd met diverse partijen. In het RPO moeten ook hun opvattingen over het bestaande en toekomstige onderwijsaanbod in relatie tot het vervolgonderwijs, de arbeidsmarkt en de onderwijshuisvesting worden vastgelegd.

Vierde lid

Over een concept van het RPO wordt in de eerste plaats overlegd met de bevoegde gezagsorganen van de (vestigingen van de) scholen en scholengemeenschappen die wel in de regio zijn gelegen, maar niet meedoen aan de samenwerking. De plannen voor nieuwe onderwijsvoorzieningen die in het concept staan, kunnen namelijk van invloed zijn op de mogelijkheden voor de niet-deelnemers.

Ook moet worden overlegd met vertegenwoordigers van de betrokken provincie(s). De provincie kan een procesrol spelen bij het tot stand komen van de regiovisie die leidt tot een RPO. Zo kan een provincie helpen een impasse te doorbreken. De provincie besteedt bij haar inbreng in het bijzonder aandacht aan de aspecten arbeidsmarkt, zorgstructuur, bereikbaarheid en doelmatigheid, wat belangrijke aandachtspunten zijn in de regiovisie.

De samenwerkende besturen van vmbo-scholen moeten ook overleggen met de besturen van mbo-instellingen (roc's en aoc's) over de afstemming van hun aanbod op dat van die instellingen.

Overleg met het bedrijfsleven over de relatie van het onderwijsaanbod met de arbeidsmarkt is van belang voor het vmbo voor het verkrijgen van stageplaatsen en van inzicht in het arbeidsmarkt-perspectief van de leerlingen.

Vijfde lid

Een gemeente heeft belang bij een RPO. Dit geldt vooral voor de doelmatigheid van het aanbod en de eventuele huisvestingseffecten, met name waar het gaat om eventuele verplaatsingen, de vorming van nevenvestigingen en te verwachten (belangrijke) verschuivingen van leerlingenaantallen, die niet binnen de beschikbare huisvesting kunnen worden opgevangen. De gemeente heeft een zorgplicht voor de huisvesting van scholen in het primair onderwijs, het (voortgezet) speciaal onderwijs en het voortgezet onderwijs.

Het overleg met de gemeente moet op overeenstemming gericht zijn. Het college van burgemeester en wethouders en de samenwerkende bevoegde gezagsorganen stellen voor dit overleg een procedure vast. Indien tijdens het overleg een geschil rijst waardoor geen overeenstemming kan worden bereikt, zullen partijen dit geschil op een door hen zelf te bepalen wijze moeten beslechten.

Artikel 4.18. Aanvraag onderwijsvoorzieningen deelnemers RPO

Dit artikel is niet van toepassing in Caribisch Nederland, zie hoofdstuk 11.

Een bevoegd gezag dat deelneemt aan een RPO kan aanvragen indienen bij de minister voor een aantal nieuwe onderwijsvoorzieningen voor de onder dat gezag ressorterende (vestigingen van een) school of scholengemeenschap in de regio. De aanvragen zijn in principe terug te voeren op het toekomstig onderwijsaanbod dat in het RPO is opgenomen. Als alle andere deelnemende bevoegde gezagsorganen ermee instemmen, kan een deelnemend bevoegd gezag overigens ook een aantal onderwijsvoorzieningen aanvragen die niet in het RPO zijn opgenomen (zie het tweede lid).

Eerste lid

De minister honoreert aanvragen van een bevoegd gezag voor een aantal met name genoemde onderwijsvoorzieningen, onder de daarbij genoemde voorwaarden. De enige weigeringsgrond die de minister heeft, staat in artikel 4.19 en heeft te maken met de positie van (vestigingen van) scholen of scholengemeenschappen waarvoor niet aan de samenwerking wordt deelgenomen. Er kunnen door een aan een RPO deelnemend bevoegd gezag aanvragen worden ingediend voor de volgende voorzieningen voor zover die in dat RPO zijn opgenomen:

- verplaatsing van een vestiging (onderdeel a),
- vorming van een nieuwe nevenvestiging (onderdeel b),
- afsplitsing van een of meer scholen van een scholengemeenschap (onderdeel c), bijvoorbeeld: voor afsplitsing is er een vwo/havo/mavo scholengemeenschap en erna een scholengemeenschap vwo/havo en een school voor mavo, of erna een school voor vwo, een school voor havo en een school voor mavo,

- toevoeging van het afsluitend onderwijs aan het onderwijsaanbod van een nevenvestiging (onderdeel d),
- toevoeging aan het onderwijsaanbod van onderwijs in de gemengde leerweg op een school (al dan niet binnen een scholengemeenschap) voor mavo of vbo dan wel bij het vbo-groen binnen een aoc (onderdeel e),
- toevoeging van 1 of meer profielen vbo aan vbo-scholen (onderdeel f), en
- toevoeging van het profiel dienstverlening en producten aan het vbo-groen op een aoc (onderdeel g).

Er hoeft bij de aanvragen tot toevoeging van profielen vbo naar aanleiding van een RPO niet te worden voldaan aan de stichtingsnormen. Als in het kader van een RPO wordt besloten tot een aanvraag tot afsplitsing, gelden evenmin getalsnormen.

Tweede lid

Het tweede lid regelt dat de minister ook aanvragen van bevoegde gezagsorganen die deelnemen aan een RPO kan honoreren voor voorzieningen die niet in dat RPO zijn opgenomen. De verplaatsing en de vorming van een nieuwe nevenvestiging zijn hiervan uitgezonderd vanwege de huisvestingsconsequenties die daaraan zijn verbonden. Het volstaat als de aanvraag is voorzien van de handtekening van de overige bevoegde gezagsorganen die aan de samenwerking deelnemen.

Derde lid

In het eerste lid is al geregeld dat ook aanvragen voor bekostiging op grond van artikel 4.18 moeten worden ingediend voor 1 november, net zoals dat het geval is bij de aanvragen voor stichting van een nieuwe school, scholengemeenschap of profiel vbo. In het derde lid is geregeld dat die uniformering ook betrekking heeft op de datum waarvoor de minister een besluit moet hebben genomen, te weten voor 1 mei van het jaar na indiening van de aanvraag.

In de Regeling voorzieningenplanning VO op grond van artikel 4.27 zal de aanvraagprocedure nader worden uitgewerkt.

Vierde lid

Op grond van artikel 3:41 Awb vindt de bekendmaking van besluiten die tot 1 of meer belanghebbenden zijn gericht plaats 'door toezending of uitreiking aan hen, onder wie begrepen de aanvrager.' Omliggende scholen kunnen weliswaar belanghebbend zijn bij besluiten als bedoeld in het vijfde lid, maar deze besluiten zijn niet *tot hen gericht* en hoeven op grond van artikel 3:41 Awb dan ook niet aan hen te worden toegezonden of uitgereikt. Om deze scholen toch kennis te kunnen laten nemen van de genomen besluiten, ook vanwege de mogelijkheid van bezwaar en beroep, bepaalt het vierde lid van artikel 4.18 dat de besluiten (ook) worden gepubliceerd in de Staatscourant.

Artikel 4.19. Weigeringsgrond

Dit artikel is niet van toepassing in Caribisch Nederland, zie hoofdstuk 11.

De aanvraag om een nieuwe onderwijsvoorziening voor bekostiging in aanmerking te brengen wordt door de minister afgewezen als de voorziening tot gevolg zou hebben dat bij een vestiging van een school of scholengemeenschap waarvoor niet wordt deelgenomen aan de samenwerking sprake zou zijn van een leerlingverlies van 10% of meer, tenzij het betrokken bevoegd gezag heeft aangegeven daarmee in te stemmen. Als een bevoegd gezag niet instemt, toont het zelf aan dat er sprake zal zijn van een leerlingverlies van die omvang.

Artikel 4.20. Huisvesting en aanvang bekostiging onderwijsvoorziening deelnemers RPO

Dit artikel is niet van toepassing in Caribisch Nederland, zie hoofdstuk 11.

Eerste lid

Analoog aan artikel 4.6 bij aanvragen voor stichting van nieuwe scholen, scholengemeenschappen en profielen vbo, is in het eerste lid van artikel 4.20 geregeld hoe het zit met de huisvesting indien

sprake is van verplaatsing van een vestiging of van een nieuwe nevenvestiging (op grond van artikel 4.18, eerste lid, onderdelen a en b).

Tweede lid

Het tweede lid regelt de aanvang van de bekostiging, zowel voor gevallen waarin huisvesting is vereist als voor die gevallen waarin geen huisvesting is vereist. Daarmee wordt bedoeld op de andere onderwijsvoorzieningen die in het kader van een RPO kunnen worden aangevraagd: afsplitsing, licentie afsluitend onderwijs/bovenbouw (3 kilometer of meer gelegen van een andere vestiging met bovenbouw), licentie gemengde leerweg, extra profiel vbo.

Nadat de minister heeft besloten dat een dergelijke onderwijsvoorziening voor bekostiging in aanmerking zal worden gebracht, vangt de bekostiging aan op 1 augustus van enig kalenderjaar. In de aanvraag voor een voorziening in het kader van een regionale samenwerking staat eigenlijk altijd een datum waarop het bevoegd gezag met de voorziening zou willen starten. Die volgt uit de afspraken die regionaal zijn gemaakt, zijn dus ook afgestemd met de overige bevoegde gezagsorganen en ook met de gemeente (met het oog op de huisvesting). Vaak is dat 1 augustus direct volgend op het besluit van de minister, maar soms is dat ook in een later kalenderjaar.

Artikel 4.21. Voorbereiding besluiten

Dit artikel is niet van toepassing in Caribisch Nederland, zie hoofdstuk 11.

Dit artikel regelt dat bij aanvragen op grond van een RPO de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van de Awb van toepassing is. Dat houdt in dat het ontwerpbesluit met de daarbij behorende stukken (aanvraag, RPO) gedurende 6 weken ter inzage worden gelegd (artikelen 3:11 en 3:16 Awb). Binnen die termijn kunnen belanghebbenden hun zienswijze naar voren brengen bij de minister. Op deze wijze verkrijgt de minister de informatie die nodig is voor de beoordeling van de aanvraag, zoals de gegevens over het leerlingverlies bij omliggende scholen. De terinzagelegging wordt aangekondigd in de Staatscourant (artikel 3:12, tweede lid, Awb). Belanghebbenden kunnen hun zienswijze schriftelijk of mondeling naar voren brengen en de aanvrager wordt zo nodig in de gelegenheid gesteld op de zienswijzen te reageren (artikel 3:15 Awb).

Nadat de openbare voorbereidingsprocedure doorlopen is, neemt de minister het besluit op de aanvraag. Op grond van artikel 7:1, eerste lid, aanhef en onderdeel d, Awb volgt daarop geen bezwaarschriftprocedure, maar direct de beroepsprocedure bij de bestuursrechter, in dit geval de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (bijlage 2, hoofdstuk 2, artikel 2, Awb).

Buiten toepassing blijft artikel 3:18 Awb. Artikel 4.18, derde lid, bevat een bijzondere regeling voor de beslistermijn.

Paragraaf 4. Beëindiging van de bekostiging

Artikel 4.22. Opheffingsnormen

Voor Caribisch Nederland wordt in hoofdstuk 11 iets anders geregeld.

Eerste lid

In aanvulling op de stichtingsnormen per schoolsoort zoals geregeld in artikel 4.2 worden in dit artikellid de opheffingsnormen geregeld, eveneens per schoolsoort. Indien op een school 3 jaar achter elkaar op de teldatum minder leerlingen worden geteld dan voor de schoolsoort in dit artikel is vermeld, vervalt de aanspraak op bekostiging en wordt de bekostiging beëindigd.

Tweede lid

In het tweede lid wordt de opheffingsnorm geregeld voor een scholengemeenschap, die is gerelateerd aan de schoolsoorten binnen de scholengemeenschap. Als van de scholengemeenschap ook een school voor vbo deel uitmaakt, is de opheffingsnorm afhankelijk van het aantal profielen vbo dat aan de school wordt verzorgd.

Derde lid

De bekostiging stopt op 1 augustus (dat wil zeggen aan het begin van het schooljaar) volgend op de 3 achtereenvolgende schooljaren waarin is geconstateerd dat het aantal leerlingen op de teldatum onder de opheffingsnorm ligt.

Vierde lid

Met het vierde lid wordt voorkomen dat er 'onbenutte' licenties voor profielen ontstaan. Indien een school gedurende 3 jaar lang helemaal geen leerlingen ingeschreven heeft op een bepaald profiel, dan vervalt het recht op bekostiging voor dat profiel. Als de school het betreffende profiel op een later moment toch weer wil gaan verzorgen, dan zal het eerst opnieuw voor bekostiging in aanmerking gebracht moeten worden. Daartoe kan de school een aanvraag doen op grond van artikel 4.3, eerste lid, (uitbreiding met een nieuw profiel vbo aan een reeds bekostigde school). In dat geval zal voor het profiel voldoende leerlingpotentieel aangetoond moeten worden. Ook kan het profiel op grond van RPO-afspraken opnieuw voor bekostiging in aanmerking gebracht worden (artikel 4.18, eerste lid, onderdeel f).

Artikel 4.23. Grondslag, afbouw en uitzonderingsmogelijkheden

Eerste lid

Is er binnen een redelijke afstand van een school die op grond van artikel 4.22 wordt opgeheven, voor de leerlingen geen plaatsruimte aan een gelijksoortige school van dezelfde richting, dan kunnen die leerlingen hun opleiding afmaken aan de school die wordt opgeheven. Die school gaat afbouwen: zij neemt geen nieuwe leerlingen meer aan in het eerste jaar en wordt geleidelijk opgeheven.

Tweede lid

De opheffingsnorm geldt niet als de school nog wordt opgebouwd en daarom nog niet alle leerjaren heeft.

Derde lid

De minister kan in bijzondere gevallen op verzoek van het bevoegd gezag voor een bepaalde periode goedvinden dat een school bekostiging blijft ontvangen, ook al is het leerlingenaantal te laag en zou de school op grond van artikel 4.22 opgeheven moeten worden. Dit zijn de zogenaamde uitzonderingsscholen. Voor invulling van de beleidsvrijheid van de minister wordt verwezen naar de Beleidsregel uitzonderingsscholen VO 2013. Daarnaast is in artikel 4 van het Formatiebesluit WVO een tabel opgenomen met extra formatieplaatsen waar scholen die zijn aangewezen als uitzonderingsschool recht op hebben.

Vierde lid

In het kader van de grondwettelijke zorg voor voldoende openbaar onderwijs moeten gedeputeerde staten onderzoeken of – als blijkt dat opheffing dreigt van een school voor openbaar onderwijs die door de gemeente in stand wordt gehouden – er nog wel voldoende openbaar onderwijs wordt verzorgd. Is dat naar de mening van gedeputeerde staten niet het geval, dan geven zij aan het college van burgemeester en wethouders van die gemeente opdracht bij de minister een verzoek neer te leggen om te worden aangemerkt als uitzonderingsschool.

Artikel 4.24. Beëindiging bekostiging bij einde looptijd regionaal plan onderwijsvoorzieningen

Dit artikel is niet van toepassing in Caribisch Nederland, zie hoofdstuk 11.

Eerste lid

Dit artikellid regelt dat de bekostiging voor profielen vbo bij het verstrijken van de looptijd van het RPO wordt beëindigd. Om te voorkomen dat een profiel moet worden afgebouwd omdat de looptijd van een nieuw RPO niet naadloos aansluit aan het tijdstip waarop de looptijd van een oud RPO verstrijkt, is voorzien in een overgangsregeling. Daarin is – ook met het oog op het belang van de leerlingen die hun opleiding moeten kunnen afronden – bepaald dat de bekostiging van het derde leerjaar nog 1 jaar doorloopt en de bekostiging van het vierde leerjaar nog 2 jaar.

Tweede lid

Het eerste lid blijft buiten toepassing als een school aansluitend opnieuw samenwerkt en binnen dat kader onmiddellijk opnieuw aan alle vereisten voor het geven van dat onderwijs voldoet. Ook is het mogelijk dat het betrokken profiel vbo inmiddels voor bekostiging in aanmerking komt doordat inmiddels aan de stichtingsnorm voor dat profiel wordt voldaan. In die gevallen kan de bekostiging doorlopen.

Artikel 4.25. Beëindiging bekostiging afdelingen voor havo

In dit artikel wordt geregeld dat de bepalingen over het beëindigen van de bekostiging ook gelden voor afdelingen voor havo.

Paragraaf 5. Overige bepalingen

Artikel 4.26. Cursussen

Dit artikel is niet van toepassing in Caribisch Nederland, zie hoofdstuk 11.

Dit artikel biedt de grondslag om onder bepaalde voorwaarden cursussen voortgezet onderwijs te bekostigen. Op dit moment wordt de Europese School in Den Haag op grond van dit artikel bekostigd. Het betreft een instelling die niet tot de in artikel 2.1 genoemde schoolsoorten of leerwegen kan worden gerekend en ook geen instelling is in de zin van artikel 2.91.

In Nederland zijn twee typen Europese scholen. In Bergen staat een zogenoemde Europese School 'type I'. Dit type school maakt geen onderdeel uit van het nationale onderwijsstelsel en verzorgt onderwijs aan kinderen van het personeel van de Europese Unie, maar kan onder voorwaarden ook andere leerlingen kan toelaten. De Europese School in Den Haag is een type II school en laat ook andere leerlingen toe. Een type II school maakt deel uit van het nationale onderwijsbestel. Het bestaansrecht van deze scholen is verbonden aan de aanwezigheid van Europese instellingen in de nabijheid van de school. De bekostiging van deze school is de verantwoordelijkheid van de lidstaat van de betrokken school. Ook leerlingen die voldoen aan de criteria voor het internationaal georiënteerd voortgezet onderwijs kunnen tot deze school worden toegelaten. Voor de leerlingen aan de Europese School te Den Haag wordt de bekostiging conform de bekostiging als bedoeld in artikel 2.91 verstrekt.

Artikel 4.27. Overige uitvoeringsregels voorzieningenplanning

In dit artikel wordt de grondslag gelegd voor een ministeriële regeling, waarin nadere regels worden gesteld voor onder meer allerlei aanvraagprocedures voor nieuwe onderwijsvoorzieningen, al dan niet in het kader van een RPO.

Voor de situatie *buiten* een RPO valt te denken aan het vaststellen van aanvraagformulieren en regels over te hanteren prognosesystematieken:

- a. bij een aanvraag voor een nieuwe school, scholengemeenschap of een nieuw profiel aan een bestaande school voor vbo (zie artikel 4.2, eerste en tweede lid, juncto artikel 4.5);
- b. voor het geval men een school of scholengemeenschap wil splitsen (zie artikel 4.2, derde lid, juncto artikel 4.5); of
- c. bij een aanvraag voor het mogen verzorgen van leerwegondersteunend onderwijs (zie artikel 4.7).

Voor de situatie *binnen* een RPO gaat het om aanvraagformulieren en regels over te hanteren prognosesystematieken bij aanvragen voor voorzieningen als bedoeld in artikel 4.18, eerste lid, onderdelen a t/m g.

Tevens worden op grond van dit artikel regels gesteld voor meldingen bij omzetting (= wijziging van de richting van een bijzondere school; zie artikel 4.8) of verplaatsing van een school binnen hemelsbreed gemeten een afstand van 3 kilometer (zie artikel 4.15). Deze wijzigingen kunnen scholen zonder tussenkomst van de minister tot stand brengen. Het is echter wel voor de uitvoering van de regelgeving van belang dat de minister hiervan op de hoogte is. Vandaar dat in de regeling voor die gevallen een melding is geregeld.

Tot slot worden ook regels gesteld voor het geval een niet aan regionale samenwerking deelnemende school last krijgt van leerlingverlies als binnen een RPO afspraken worden gemaakt

voor nieuwe onderwijsvoorzieningen (zie artikel 4.19). Het bevoegd gezag moet dit leerlingverlies kunnen aantonen. In de regeling wordt daartoe een methodiek voor de berekening van dit leerlingverlies vastgesteld.

Op dit moment bestaat al de Regeling voorzieningenplanning VO op basis van artikel 76 WVO, die bovenstaande elementen bevat. In die regeling worden in elk geval ook de percentages vastgesteld voor minimum aantallen leerlingen in geval van samenvoeging (grondslag in artikel 4.9, eerste lid) of een nieuwe nevenvestiging (grondslag in artikel 4.18, eerste lid, onderdeel b).

HOOFDSTUK 5. BEKOSTIGING, VERANTWOORDING EN INFORMATIEVOORZIENING

Paragraaf 1. Algemene bepalingen bekostiging

Artikel 5.1. Algemeen

Het Rijk bekostigt scholen zoals gedefinieerd in deze wet. Dit laat onverlet dat ook gemeenten uitgaven doen voor het onderwijs. Dit artikel is niet geheel van toepassing in Caribisch Nederland, zie hoofdstuk 11.

Eerste lid

In het eerste lid wordt vastgesteld dat zowel openbare als bijzondere scholen voor voortgezet onderwijs voor bekostiging op grond van de WVO 20xx in aanmerking komen.

Behalve de uitgaven die vallen onder de overschrijdingsregeling (zie de artikelen 5.25 tot en met 5.30), vindt ten aanzien van de uitgaven die de gemeente doet op grond van de artikelen 5.23 en 5.24 in het kader van eigen beleid over personele en materiële voorzieningen, geen aanvulling van rijkswege plaats. Deze uitgaven blijven dus ook ten laste van de gemeente. Eigen beleid over personele en materiële voorzieningen betekent dat gemeenten er zelfstandig voor kunnen kiezen om gemeentelijke middelen in te zetten voor het onderwijs. Deze uitgaven worden gedaan aan personeel of aan materiële zaken. Als gemeenten bijvoorbeeld zelf beleid maken dat inhoudt dat er nieuwe computers in elk klaslokaal moeten komen (een materiële voorziening) of dat bijvoorbeeld iedere school een extra conciërge moet krijgen (een personele voorziening), is de gemeente daar zelf financieel verantwoordelijk voor. Zij krijgt daarvoor geen vergoeding van het Rijk.

Tweede lid

In het tweede lid is geregeld dat samenwerkingsverbanden worden bekostigd met inachtneming van de bepalingen in hoofdstuk 5.

Derde lid

In het derde lid wordt bepaald dat voor het openbaar onderwijs dat niet door de gemeenten in stand wordt gehouden, ten aanzien van de bekostiging dezelfde wettelijke regels gelden als voor het openbaar onderwijs dat wel door de gemeente in stand wordt gehouden.

Artikel 5.2. Bekostiging van cursussen

In artikel 5.2 is de mogelijkheid geregeld om bij of krachtens amvb voor een scholengemeenschap met een cursus of een school met een cursus bekostigingsregels te stellen. Net als het geval is voor scholen, is in navolging van genoemd artikel 77, derde lid, WVO voorzien in de mogelijkheid van subdelegatie. Bij amvb kunnen de hoofdelementen van de bekostiging worden geregeld, en bij ministeriële regeling zaken als jaarlijks wisselende bedragen of indexering.

Artikel 5.3. Toepassing hoofdstuk 5 op openbare scholen in stand gehouden door stichting of openbare rechtspersoon

Ook een openbare school die in stand wordt gehouden door een openbare rechtspersoon of een stichting, dus niet door de gemeente zelf, is een openbare school waarop de voorschriften die gelden voor het openbaar onderwijs van toepassing zijn. De regels over de bekostiging in hoofdstuk 5 die gelden voor bijzondere scholen, zijn van overeenkomstige toepassing op openbare scholen die in stand worden gehouden door een openbare rechtspersoon of een stichting, tenzij het

tegendeel blijkt. In artikel 5.3 is namelijk geregeld dat een openbare school die in stand wordt gehouden door een openbare rechtspersoon of een stichting, voor de toepassing van hoofdstuk 5 als bijzondere school wordt aangemerkt. Deze openbare scholen worden wel aangemerkt als door de gemeente in stand gehouden openbare scholen als het gaat om de aanvang van de bekostiging, de toepassing van de overschrijdingsregeling en het einde van de bekostiging.

Paragraaf 2. Berekeningsgrondslagen bekostiging scholen; personeelskosten en exploitatiekosten

Artikel 5.4. Berekeningsgrondslag personeelsbekostiging

Voor Caribisch Nederland wordt in hoofdstuk 11 (deels) iets anders geregeld.

Dit artikel regelt dat de vergoeding van de kosten voor het personeel wordt vastgesteld door de formatie die op grond van artikel 5.5 wordt vastgesteld, te vermenigvuldigen met een gemiddelde personeelslast (GPL). Dit houdt in dat het aantal formatieplaatsen dat is berekend op basis van (nu nog) het Formatiebesluit WVO (fte's) per personeelscategorie wordt vermenigvuldigd met de GPL van de personeelscategorie, om op die manier de omvang van de personeelsbekostiging te verkrijgen. De GPL is gedefinieerd als het genormeerde bedrag van de personele middelen per formatieplaats voor elke personeelscategorie. Incidentele loonontwikkelingen en algemene salarismaatregelen kunnen onderdeel van de GPL zijn.

Onder de personele middelen moeten worden verstaan: de middelen voor de salarissen, toelagen, uitkeringen, overhevelingstoelagen en vergoedingen voor personeel van de scholen, en de bijdragen voor hun pensioen en dat van hun nabestaanden. De woorden 'vergoedingen voor personeel' omvatten ook het opslagpercentage voor vervanging en wachtgeld. De GPL kan per schoolsoort verschillen en wordt bij ministeriële regeling vastgesteld.

Er vindt, bij een gelijkblijvend leerlingaantal, een aanpassing plaats van het niveau van de personele vergoedingen. Deze aanpassing kan worden gezien als een prijsindexering. Aanpassingen in verband met Algemene Salarismaatregelen hebben altijd een normatief karakter en kunnen op verschillende momenten plaatsvinden, dus zonder een vast ritme. Soms zelfs met terugwerkende kracht.

Artikel 5.5. Berekeningsgrondslag formatie-omvang voor personeelsbekostiging

Eerste lid

In het eerste lid is geregeld dat bij of krachtens amvb de grondslagen worden vastgesteld voor de omvang van de formatie van de drie personeelscategorieën: de directie, de leraren en het onderwijsondersteunend personeel. Deze amvb is nu nog het Formatiebesluit WVO. De formatie wordt uitgedrukt in een aantal fulltime-equivalenten (fte's), dat wil zeggen, een aantal volledige formatieplaatsen. In het Formatiebesluit WVO is geregeld dat de vergoeding in verband met de kosten van het personeel wordt bepaald door het berekende aantal fte's voor de afzonderlijke personeelscategorieën te vermenigvuldigen met de bijbehorende GPL en de uitkomsten daarvan bij elkaar op te tellen. De mogelijkheid van subdelegatie naar een ministeriële regeling is nu ook al voorzien in artikel 84 WVO en kan relevant zijn bij een gelaagde bekostigingsmethodiek, waarbij concrete, veranderingsgevoelige (wellicht jaarlijks aan te passen) bedragen of parameters op het niveau van een ministeriële regeling behoren te worden vastgesteld.

Tweede lid

De berekende omvang van de formatie moet redelijkerwijs voldoende zijn voor het uitvoeren van de taken van de diverse personeelscategorieën. Dit betekent dat de overheid bij het berekenen van de formatie uit moet gaan van een gemiddelde school, die aan deze middelen voldoende heeft om de wettelijke personeelstaken uit te voeren.

Derde lid

Op grond van dit lid worden de grondslagen van de berekening van de omvang van de formatie in elk geval gevormd door een normatieve relatie tussen het aantal leerlingen en personeelsleden van de school, onderscheiden naar personeelscategorieën. Het derde lid moet worden gelezen in samenhang met het vierde lid.

Vierde lid

In dit lid is geregeld dat de omvang van de formatie voor de personeelscategorie leraren *bovendien* (dus los van de grondslag in het derde lid) gevormd wordt door een *vast aantal* formatieplaatsen. Op dit moment is dat in het Formatiebesluit WVO nader uitgewerkt. Bij de vaststelling van het aantal formatieplaatsen wordt onderscheid gemaakt tussen de formatie voor de categorale scholen en die voor scholengemeenschappen.

Vijfde lid

Als scholen bekostiging ontvangen voor leerwegondersteunend onderwijs, geldt een afzonderlijke grondslag voor de berekening van de omvang van de personele bekostiging voor leraren. Deze berekening is gebaseerd op het aantal leerlingen dat is aangewezen op het leerwegondersteunend onderwijs, of toelaatbaar is tot het praktijkonderwijs.

Artikel 5.6. Berekeningsgrondslag bekostiging voor vervangingskosten personeel, uitkeringen gewezen personeel en suppleties inzake arbeidsongeschiktheid

Dit artikel regelt de grondslag voor het verstrekken van een tweetal opslagen op de personele bekostiging van de scholen. Het gaat hier om de zogenaamde vervangingsopslag en de wachtgeldopslag. Het artikel bepaalt dat de scholen deze opslagen van het Rijk ontvangen, met het oog op de kosten die de scholen moeten maken voor de vervanging van ziek of door andere oorzaken afwezig personeel en voor werkloosheidsuitkeringen aan ontslagen personeel. De hoogte van de opslagen wordt jaarlijks in een ministeriële regeling geregeld. Ook is een grondslag opgenomen om de percentages tussentijds aan te passen en om af te bakenen welk deel van de bekostiging van de salarissen bij de berekening wordt betrokken.

Artikel 5.7. Berekeningsgrondslag exploitatiebekostiging

Eerste lid

Het eerste lid omschrijft de componenten van de exploitatiebekostiging.

Onderdeel a

De gemeente is in principe verantwoordelijk voor de huisvesting, maar schoolbesturen zijn zelf verantwoordelijk voor aanpassingen aan de buitenzijde van het gebouw en het terrein en aanpassingen aan de binnenzijde van het gebouw. De schoolbesturen moeten deze voorzieningen betalen, maar krijgen hiervoor extra budget van OCW. Deze huisvestingsvoorzieningen worden aangemerkt als *onderhoud*: 'onderhoud van het gebouw en het terrein'.

Onderdeel c

Het onderdeel "middelen" heeft zowel betrekking op leer- en hulpmiddelen als op inventaris en apparatuur.

Tweede lid

Het tweede lid waarborgt dat de bekostiging zodanig moet worden vastgesteld dat zij voldoet aan de redelijke behoefte van een in normale omstandigheden verkerende school. Dit lid regelt dus niet dat de bekostiging zodanig wordt vastgesteld dat zij toereikend is voor de noodzakelijke kosten van een school. De uitdrukking "redelijke behoeften" past bij het oogmerk om te voorzien in de behoeften van een in normale omstandigheden verkerende school. Daarmee wordt dus geaccepteerd dat het bekostigingssysteem relatief globaal is en voorziet in de behoefte van de *gemiddelde* school.

Derde lid

Het derde lid legt de structuur van de bekostiging voor de exploitatiekosten vast. Deze bekostiging bestaat uit:

- a. een vast bedrag per school;
- b. een bedrag dat afhankelijk is van de normatieve (dit wil zeggen: veronderstelde) ruimtebehoefte per leerling;
- c. een bedrag dat afhankelijk is van het aantal leerlingen van de school, en

d. voor scholen met bekostigd leerwegondersteunend onderwijs, een bedrag dat afhankelijk is van het aantal leerlingen in dat onderwijs voor wie het samenwerkingsverband heeft bepaald dat zij op dat onderwijs zijn aangewezen of toelaatbaar zijn tot het praktijkonderwijs

Vierde lid

Het vierde lid maakt het mogelijk dat elk van de in het derde lid, onderdelen a tot en met c, bedoelde bedragen kan verschillen per schoolsoort, of per groep van leerlingen. Het bedrag bedoeld in onderdeel d staat vast. Bij groepen van leerlingen kan onder meer worden gedacht aan leerlingen in het praktijkonderwijs. Met uitzondering van het vaste bedrag per school kan bovendien bij de vaststelling van de bekostigingsbedragen sprake zijn van verschillen tussen de eerste twee leerjaren van de school, en de overige leerjaren. Wat de verschillen in de overige leerjaren betreft, kan onderscheid worden gemaakt tussen het algemeen vormend onderwijs en het vbo. Daarnaast kan binnen het vbo onderscheid worden gemaakt tussen de beroepsgerichte profielen. Dergelijke onderscheiden worden ook al in de huidige praktijk onder de werking van artikel 86 WVO gemaakt.

Vijfde lid

Op grond van het vijfde lid moeten bij ministeriële regeling jaarlijks voor 1 oktober de bedragen bedoeld in het derde lid worden vastgesteld. Diezelfde ministeriële regeling moet ook nadere regels geven over de wijze waarop de bekostiging wordt berekend en vastgesteld. Door vaststelling voor 1 oktober weten scholen ruim voor aanvang van het kalenderjaar hoe hoog de bekostiging voor deze onderdelen zal zijn.

Zesde lid

Eventuele loon- en prijsontwikkelingen worden verwerkt in de bedragen, bedoeld in het derde lid, onderdelen a tot en met c, op grond van dit zesde lid. Die verwerking wordt geregeld bij ministeriële regeling. De jaarlijkse uitkering kan op grond van die regeling enigszins fluctueren vanwege het verschil tussen de ontwikkeling van de prijzen enerzijds en de daadwerkelijk uitgekeerde prijscompensatie anderzijds. Over een langere periode gerekend (bijvoorbeeld vier of vijf jaar) zal de aansluiting bij lonen en prijzen echter aanwezig zijn, tenzij sprake is van uitzonderlijke situaties. Zulke situaties zijn in het zesde lid aangeduid met de woorden "tenzij de toestand van de rijksfinanciën zich daartegen verzet". De bijzondere situatie om tot een neerwaartse loonbijstelling of prijscompensatie te komen als de toestand van de rijksfinanciën dat noodzakelijk maakt, is opgenomen omdat het mogelijk moet blijven dat de regering in overleg met de medebegrotingswetgever rekening houdt met acute begrotingsproblemen.

Artikel 5.8. Teldatum aantal leerlingen dat meetelt voor berekening bekostiging

In dit artikel, dat deels is ontleend aan het Bekostigingsbesluit WVO, is geregeld dat de minister voor de vaststelling van de personele bekostiging en de exploitatiebekostiging van de scholen, het aantal leerlingen in aanmerking neemt dat op 1 oktober van het jaar, voorafgaand aan het jaar waarop de bekostiging betrekking heeft, als werkelijk schoolgaand aan de school stond ingeschreven. Bij of krachtens amvb worden regels gesteld over wat wordt verstaan onder werkelijk schoolgaand en over de wijze waarop de leerlingtelling plaatsvindt.

Artikel 5.9. Verstrekken aanvullende bekostiging voor een bepaalde periode bij bijzondere ontwikkelingen

Bij bijzondere ontwikkelingen (artikel 5.9) of bijzondere omstandigheden (artikel 5.10) kan aanvullende bekostiging worden toegekend voor personeelskosten, voor exploitatiekosten of voor beide soorten kosten. In praktijk zal het vrijwel altijd gaan om een combinatie van beide.

Eerste lid

Dit lid biedt de grondslag voor een ministeriële regeling over toekenning van aanvullende bekostiging. Het verstrekken van aanvullende bekostiging moet te maken hebben met bijzondere ontwikkelingen in het voortgezet onderwijs. Dit was bijvoorbeeld het geval toen einde 2013 als gevolg van het begrotingsakkoord plotseling extra incidenteel geld beschikbaar kwam voor de sector. De ministeriële regeling kan onder meer een beslistermijn regelen en voorschriften over de aanvraagprocedure.

Tweede lid

Artikel 4:26, eerste lid, van de Awb schrijft voor dat het vaststellen van verdeelregels gebeurt bij of krachtens wettelijk voorschrift. Daarom regelt het tweede lid expliciet dat als sprake is van een bekostigingsplafond, een ministeriële regeling verdeelregels zal vaststellen die bepalen hoe de middelen worden verdeeld indien het plafond wordt overschreden en hoe de verdeling is als het plafond niet wordt overschreden.

Artikel 5.10. Aanvraag en verstrekken aanvullende bekostiging voor een bepaalde periode bij bijzondere omstandigheden

Eerste en tweede lid

Het eerste lid bepaalt dat de minister ook in individuele gevallen op aanvraag van een bevoegd gezag aanvullende bekostiging kan verstrekken voor personeelskosten of voor exploitatiekosten. Aanvullende bekostiging kan alleen maar worden verstrekt als sprake is van bijzondere omstandigheden aan een school die het bevoegd gezag niet kon voorzien en waardoor de gewone bekostiging niet voldoende is.

De verstrekking van deze aanvullende bekostiging vindt altijd op individuele basis plaats en wordt van geval tot geval bezien. Naast de aard van de omstandigheden, kan ook de financiële situatie waarin de school verkeert worden meegenomen in de afweging (scholen moeten er in beginsel zelf zorg voor dragen dat de inkomsten en uitgaven meerjarig in balans zijn). Aan de verstrekking van aanvullende bekostiging kan de minister verplichtingen verbinden.

Derde lid

De aanvraag door het bevoegd gezag moet worden ingediend in het kalenderjaar waarin de bijzondere omstandigheden zich voor het eerst voordoen. Een school kan geen aanvraag met terugwerkende kracht indienen voor eerdere jaren. De beslistermijn op aanvragen van het bevoegd gezag is vier maanden. Deze termijn is langer dan gebruikelijk (de Awb stelt een termijn van acht weken), en kan worden verlengd. In praktijk blijkt dat het onderzoek naar de aard van de bijzondere omstandigheden om te komen tot een zorgvuldige afweging van belangen meer tijd vergt dan de gewone Awb-termijn.

Vierde lid

Artikel 4:26, eerste lid, van de Awb schrijft voor dat het vaststellen van verdeelregels gebeurt bij of krachtens wettelijk voorschrift. Daarom regelt het vierde lid expliciet dat in geval sprake is van een bekostigingsplafond, een ministeriële regeling verdeelregels zal vaststellen die bepalen hoe de middelen worden verdeeld indien het plafond wordt overschreden en hoe de verdeling plaatsvindt als het plafond niet wordt overschreden.

Artikel 5.11. Verstrekken middelen in aanvulling op bekostiging

Dit artikel regelt de mogelijkheid om aanvullende middelen beschikbaar te stellen voor andere doelen dan bekostiging van het onderwijs. Dit geldt overigens niet voor het vbo-groen dat wordt verzorgd binnen een AOC, want de bekostiging daarvan gaat volgens de regels van de WEB. De basis voor aanvullende bekostiging voor dat onderwijs is artikel 2.1.3 WEB. Het huidige artikel 74 WVO is een soort 'vangnetbepaling' voor allerlei soorten aanvullende bekostiging (subsidie). Voorbeelden zijn de Regeling lente- en zomerscholen, de Regeling resultaatafhankelijke bekostiging vsv vo, de Subsidieregeling internationalisering po en vo en de Subsidieregeling LerarenOntwikkelfonds.

Artikel 5.12. Verstrekken subsidie godsdienstonderwijs en levensbeschouwelijk onderwijs op openbare scholen

Eerste lid

Kerkgenootschappen en plaatselijke kerken kunnen subsidie krijgen voor het verzorgen van godsdienstonderwijs aan leerlingen op openbare scholen. Genootschappen op geestelijke grondslag kunnen subsidie krijgen voor het verzorgen van levensbeschouwelijk vormingsonderwijs.

Tweede lid

Het tweede lid regelt dat indien een subsidie wordt verstrekt, dat alleen kan volgens de regels van een amvb. Die amvb is er (nog) niet. Komt zij er wel, dan zijn de uitgaven die zijn verbonden aan

godsdienstig en levensbeschouwelijk vormingsonderwijs aan openbare scholen (zie artikel 2.39), kosten van de school die ten laste komen van het Rijk. In dit artikel gaat het om subsidie en niet om onderwijsbekostiging, omdat kerkelijke gemeenten of plaatselijke kerken/genootschappen op geestelijke grondslag de ontvanger ervan zijn, in plaats van bekostigde scholen.

Paragraaf 3. Berekeningsgrondslagen bekostiging samenwerkingsverbanden: personeelskosten en kosten materiële instandhouding

Deze paragraaf regelt de bekostiging voor samenwerkingsverbanden. Elke school is voor al zijn vestigingen aangesloten bij eenzelfde samenwerkingsverband. Het samenwerkingsverband is verantwoordelijk voor de verdeling van de middelen voor de zware ondersteuning (waaronder de bekostiging voor leerlingen die deelnemen aan het vso) en om de lichte ondersteuning (waaronder de bekostiging voor leerlingen die deelnemen aan het leerwegondersteunend onderwijs en praktijkonderwijs). Zoals al eerder is toegelicht, is de bekostiging van de zware ondersteuning onderverdeeld in een personele en een materiële component, net als het geval is bij het vso. Ook het betaalritme sluit aan bij dat van het vso. Het personele deel van de bekostiging voor zware ondersteuning wordt op schooljaarbasis uitgekeerd en het materiële deel op kalenderjaarbasis. De bekostiging voor lichte ondersteuning gebeurt, zoals gebruikelijk in het voortgezet onderwijs, op kalenderjaarbasis.

Wat de opzet van paragraaf 3 betreft: de artikelen over de bekostigingsgrondslag voor personele en materiële kosten van samenwerkingsverbanden en die over vermindering van deze bekostiging bij uitputting daarvan zijn in de WVO opgenomen door een wet, waarmee tegelijkertijd vergelijkbare bepalingen zijn opgenomen in de WPO en (voor een deel) in de WEC.³⁴ Artikel 5.13 is vergelijkbaar met artikel 132 WPO; artikel 5.14 met artikel 118b WPO en artikel 119 WEC. Artikel 5.17 is vergelijkbaar met artikel 125b WPO, en artikel 5.19 WVO met artikel 118b WPO en artikel 116a WEC. De regering wil deze uniformiteit niet doorkruisen door specifiek voor de WVO de artikelen aan te passen: een aanpassing moet op enig moment op geharmoniseerde wijze gebeuren voor de bepalingen over samenwerkingsverbanden in zowel de WVO, de WPO als de WEC. Zie hierover ook de toelichting op artikel 2.53 (passend onderwijs). Ook de regels in paragraaf 6 (Informatieverplichtingen) zijn verregaand identiek in het totaal van de onderwijssectorwetten (WPO, WEC, WVO, WEB en WHW). In de WVO zijn artikelen opgenomen over aanvullende personeelsbekostiging, aanvullende bekostiging materiële instandhouding en vermindering van deze bekostiging bij uitputting daarvan.³⁵ Die artikelen zijn niet ook in WPO en WEC opgenomen, maar ze volgen wel het stramien van de artikelen die in 2012 voor de samenwerkingsverbanden in WVO, WPO en WEC zijn opgenomen; wetgevingstechnisch gezien vormen deze regels één geheel. Daarom zijn ook de later toegevoegde artikelen over de bekostiging van de samenwerkingsverbanden, afgezien van noodzakelijke aanpassingen zoals artikelverwijzingen, nu niet aangepast. Het gaat om de artikelen 5.15, 5.16, 5.20 en 5.21. Verdere aanpassing is pas aan de orde in het verlengde van de bovengenoemde artikelen, opgenomen in WVO, WPO en WEC.

Artikel 5.13. Grondslag bekostiging personeel samenwerkingsverband

Dit artikel is niet van toepassing in Caribisch Nederland; zie hoofdstuk 11.

Eerste en tweede lid

Elk samenwerkingsverband krijgt middelen om zware ondersteuning te bieden aan leerlingen die dat nodig hebben. De bekostiging wordt berekend door een bedrag per leerling te vermenigvuldigen met het aantal leerlingen op de vestigingen van de scholen die bij het samenwerkingsverband zijn aangesloten. De teldatum daarvoor is 1 oktober van het jaar dat aan het bekostigingsjaar vooraf gaat (t-1). Een ministeriële regeling regelt welk bedrag per leerling wordt gehanteerd.

³⁴ Stb. 2012, 533.

³⁵ Zie Stb. 2015, 159.

Dit artikel gaat over bekostiging voor zware ondersteuning. Artikel 5.15 betreft de grondslag en opbouw van de bekostiging voor de lichte ondersteuning. Beide budgetten worden op een iets andere manier toegekend, en zijn bedoeld voor respectievelijk lichte of zware ondersteuning. In artikel 5.45 (over de besteding van de bekostiging) is voorgeschreven dat de middelen besteed moeten worden aan ondersteuning. Daar staat niet specifiek genoemd dat middelen voor zware ondersteuning alleen aan zware ondersteuning mogen worden toegekend, en middelen voor lichte ondersteuning alleen aan lichte ondersteuning. Met andere woorden: het is lumpsum.

Derde en vierde lid

In het derde lid en vierde lid van de artikelen 5.13 en 5.18 is bepaald dat voor iedere leerling die wordt ingeschreven op een school voor vso of speciaal en voortgezet speciaal onderwijs een bedrag wordt afgetrokken van de bekostiging van het samenwerkingsverband dat de leerling toelaatbaar heeft verklaard tot het vso. Het gaat alleen om leerlingen in de clusters 3 en 4. Dit bedrag wordt toegekend aan de school voor vso of speciaal en voortgezet speciaal onderwijs. Deze systematiek geldt ook voor leerlingen die zijn opgenomen in residentiële instellingen. Leerlingen die onderwijs volgen op de (v)so-school waar de residentiële instelling een samenwerkingsovereenkomst mee heeft, hebben geen toelaatbaarheidsverklaring van het samenwerkingsverband nodig. De kosten voor deze leerlingen komen op grond van het vierde lid ten laste van het samenwerkingsverband behorende bij de school waar de leerling stond ingeschreven voorafgaand aan de plaatsing of door het samenwerkingsverband waar de leerling woont als de leerling voorafgaand aan de plaatsing nog niet stond ingeschreven op een school. Wanneer de leerling voorafgaand aan de huidige plaatsing eveneens was geplaatst op een residentiële instelling, blijft het samenwerkingsverband dat verantwoordelijk was voor de kosten van de voorgaande plaatsing ook verantwoordelijk voor de kosten van de daaropvolgende plaatsing.

De hoogte van het bedrag is afhankelijk van de extra ondersteuning die de leerling nodig heeft (keuze uit drie verschillende categorieën) zoals die is overeengekomen binnen het samenwerkingsverband. DUO kent het bedrag dat wordt toegekend aan de school voor vso of speciaal en voortgezet speciaal onderwijs rechtstreeks toe aan de school waar de leerling is ingeschreven en brengt het in mindering op de bekostiging van het samenwerkingsverband. Dit gebeurt om de (administratieve) lasten voor het samenwerkingsverband zoveel mogelijk te beperken. DUO kent het budget dat resteert na deze vermindering toe aan het samenwerkingsverband, zodat het ingezet kan worden voor overige zware ondersteuning. Dat betekent dat de middelen voor *overige* ondersteuning – dus niet het (v)so – kunnen worden ingezet. Tot 2020 geldt een zogenoemde verevening, waarbij bekostigingsverschillen uit het verleden in vijf stappen worden weggewerkt. Zie daarvoor hoofdstuk 12 (Invoerings- en overgangsrecht).

Vijfde lid

De bedragen per leerling, bedoeld in het tweede lid, zijn de uitkomst van een bepaalde formatie-omvang per leerling, vermenigvuldigd met een bedrag. Bij amvb (nu nog: het Formatiebesluit WVO) wordt de formatie per leerling nader geregeld. Bij de vaststelling van de bedragen, bedoeld in het tweede lid, wordt in elk geval rekening gehouden met de ontwikkeling van de genormeerde GPL van de scholen voor speciaal onderwijs, voor vso en voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs.

Zesde lid

Dit lid verklaart de artikelen over het verstrekken van aanvullende personeelsbekostiging aan scholen wegens bijzondere ontwikkelingen/bijzondere omstandigheden van (overeenkomstige) toepassing op het samenwerkingsverband. Deze aanvullende bekostiging is dus ook bij samenwerkingsverbanden mogelijk.

Artikel 5.14. Vermindering bekostiging personeelskosten bij uitputting bekostiging personeelskosten samenwerkingsverband

Dit artikel is niet van toepassing in Caribisch Nederland; zie hoofdstuk 11.

Het kan voorkomen dat het samenwerkingsverband zoveel leerlingen verwijst naar het (voortgezet) speciaal onderwijs, dat de kosten die DUO in mindering moet brengen bij het samenwerkingsverband hoger zijn dan het beschikbare budget voor zware ondersteuning. In die

situatie wordt de bekostiging van alle scholen in het samenwerkingsverband verminderd om het tekort aan te vullen. De bijdrage van de scholen is naar rato van hun leerlingenaantal. Dit artikel regelt dit voor het personele deel van het budget voor zware ondersteuning.

Artikel 5.15. Aanvullende bekostiging personeelskosten samenwerkingsverband

Dit artikel is niet van toepassing in Caribisch Nederland; zie hoofdstuk 11.

Eerste lid

Er is voor elk samenwerkingsverband een budget beschikbaar om lichte ondersteuning te kunnen bieden aan de leerlingen.

Tweede en derde lid

De bekostiging voor lichte ondersteuning kent een drietal componenten. De bekostiging ten bate van ondersteuning van leerlingen in het leerwegondersteunend onderwijs (tweede lid), de bekostiging ten bate van ondersteuning van leerlingen in het praktijkonderwijs (derde lid) en de bekostiging voor overige ondersteuning (regionale ondersteuning; vierde lid). De bekostiging voor leerwegondersteunend onderwijs en praktijkonderwijs wordt bepaald door een aantal leerlingen te vermenigvuldigen met een bedrag. Omdat de bekostiging van leerwegondersteunend onderwijs en praktijkonderwijs is gebudgetteerd, is dit niet het daadwerkelijke aantal leerlingen dat dat jaar leerwegondersteunend onderwijs ontvangt of praktijkonderwijs volgt, maar wordt deze bekostiging voor een vast percentage van het aantal leerlingen in het samenwerkingsverband toegekend. Het gaat dan om het percentage leerlingen dat op 1 oktober 2012 leerwegondersteunend onderwijs ontving of praktijkonderwijs volgde (ten opzichte van het totaal aantal leerlingen in het samenwerkingsverband op dat moment). Dit percentage wordt jaarlijks vermenigvuldigd met het totaal aantal leerlingen in het samenwerkingsverband op 1 oktober van dat jaar. Dit aantal is het aantal leerlingen op basis waarvan de bekostiging berekend wordt (door het te vermenigvuldigen met een vast bedrag). De bekostiging voor regionale ondersteuning wordt vanaf 1 augustus 2014 berekend door een vast bedrag toe te kennen voor elke leerling op de scholen binnen het samenwerkingsverband.

Vierde lid

Het vierde lid regelt de wijze waarop het budget voor regionale ondersteuning wordt berekend (één van de onderdelen van de lichte ondersteuning). Het budget voor regionale ondersteuning blijft toegekend worden aan samenwerkingsverbanden. Het vierde lid is de grondslag voor artikel 8a Bekostigingsbesluit WVO. Een deel van het artikel in dit bekostigingsbesluit verwijst naar een overgangsbepaling, een deel regelt dat de bekostiging voor regionale ondersteuning wordt berekend door een jaarlijks bij ministeriële regeling te bepalen bedrag te vermenigvuldigen met het aantal leerlingen dat staat ingeschreven op de vestigingen binnen het samenwerkingsverband.

Vijfde lid

Dit lid regelt hoe de bedragen van het tweede en derde lid worden berekend: door een bepaalde formatie-omvang, die bij of krachtens amvb wordt bepaald, per leerling te vermenigvuldigen met een bepaald bedrag, dat bij ministeriële regeling wordt vastgesteld.

Zesde en zevende lid

De aanvullende bekostiging wordt niet rechtstreeks aan het samenwerkingsverband uitgekeerd. Vooraf vindt er, net als bij de zware ondersteuning, verrekening plaats door DUO, op basis van het aantal leerlingen dat daadwerkelijk op de teldatum voorafgaand aan het jaar waarover de bekostiging plaatsvindt, is ingeschreven op het praktijkonderwijs of als leerling die leerwegondersteunend onderwijs-ontvangt. De hiermee samenhangende ondersteuningsmiddelen worden direct uitgekeerd aan de scholen met leerwegondersteunend onderwijs-licentie en de scholen voor praktijkonderwijs, en worden afgetrokken van het budget van het samenwerkingsverband. Het budget dat resteert, wordt toegekend aan het samenwerkingsverband voor het bieden van overige lichte ondersteuning.

Artikel 5.16. Vermindering bekostiging personeelskosten bij uitputting aanvullende bekostiging personeelskosten samenwerkingsverband

Dit artikel is niet van toepassing in Caribisch Nederland; zie hoofdstuk 11.

Het kan voorkomen dat het samenwerkingsverband zo veel leerlingen verwijst naar het leerwegondersteunend onderwijs en praktijkonderwijs, dat de kosten die DUO in mindering moet brengen bij het samenwerkingsverband hoger zijn dan het beschikbare budget voor lichte ondersteuning. In die situatie wordt de bekostiging van alle scholen in het samenwerkingsverband (zowel scholen voor voortgezet onderwijs als vso-scholen in het samenwerkingsverband) verminderd om het tekort aan te vullen. De bijdrage van de scholen is naar rato op basis van hun leerlingenaantal.

Artikel 5.17. Overdracht van bekostiging personeelskosten aan scholen voor voortgezet speciaal onderwijs en scholen voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs

Dit artikel is niet van toepassing in Caribisch Nederland; zie hoofdstuk 11.

Eerste lid

De bekostigingssystematiek is gebaseerd op het leerlingaantal op 1 oktober. Normaliter functioneert dit als een goed peilmoment. Maar verwijzingen naar het vso zijn er vaak ook in de loop van het schooljaar. Dat betekent dat vso-scholen ook na de teldatum van 1 oktober nog geregeld extra leerlingen krijgen. Om te voorkomen dat hier een structureel bekostigingsnadeel ontstaat, moeten samenwerkingsverbanden voorzien in een groeiregeling. De peildatum daarbij is 1 februari. Is sprake van een groei van het aantal leerlingen op het vso, dan draagt het samenwerkingsverband de bijbehorende kosten over. Dit gebeurt dus niet automatisch door DUO.

Tweede lid

De overdracht van de extra bekostiging, bedoeld in het eerste lid, gaat over het schooljaar dat volgt op het schooljaar waarin de peildatum 1 oktober valt, bedoeld in het eerste lid.

Derde lid

Als de personele bekostiging voor zware ondersteuning die het samenwerkingsverband ontvangt, niet voldoende is voor de extra bekostiging uit het eerste lid, moeten de deelnemende scholen zelf samen aan het dichten van dat gat bijdragen: alle scholen voor voortgezet onderwijs en vso-scholen binnen een samenwerkingsverband moeten dan een deel van het ontbrekende bekostigingsbedrag overdragen aan het samenwerkingsverband. Het aandeel van elke school in het totaalbedrag wordt bepaald volgens de regeling die daarvoor op grond van artikel 2.53, negende lid, onderdeel h, is opgenomen in het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband.

Artikel 5.18. Bekostiging samenwerkingsverband materiële instandhouding

Dit artikel is niet van toepassing in Caribisch Nederland; zie hoofdstuk 11.

Eerste en tweede lid

Elk samenwerkingsverband krijgt middelen om zware ondersteuning te bieden aan leerlingen die dat nodig hebben. De bekostiging voor de materiële instandhouding wordt berekend door een bedrag per leerling te vermenigvuldigen met het aantal leerlingen op de vestigingen van het samenwerkingsverband. De teldatum daarvoor is 1 oktober van het jaar dat aan het bekostigingsjaar vooraf gaat (t-1) (5.13, tweede lid). Een ministeriële regeling bepaalt welk bedrag per leerling wordt gehanteerd.

Derde en vierde lid

In het derde lid en vierde lid is bepaald dat voor iedere leerling die wordt ingeschreven op een school voor vso of speciaal en voortgezet speciaal onderwijs een bedrag wordt afgetrokken van de bekostiging van het samenwerkingsverband dat de leerling toelaatbaar heeft verklaard tot het vso. Het gaat alleen om leerlingen in de clusters 3 en 4. Dit bedrag wordt toegekend aan de school voor vso of voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs. Deze systematiek geldt op grond van het vierde lid ook voor leerlingen die zijn opgenomen in residentiële instellingen. Leerlingen die onderwijs volgen op de (v)so-school waar de residentiële instelling een samenwerkingsovereenkomst mee heeft, hebben geen toelaatbaarheidsverklaring van het samenwerkingsverband nodig. De kosten voor deze leerlingen komen op grond van het vierde lid ten laste van het samenwerkingsverband behorende bij de school waar de leerling stond ingeschreven voorafgaand aan de plaatsing of door het samenwerkingsverband waar de leerling

woont als de leerling voorafgaand aan de plaatsing nog niet stond ingeschreven op een school. Wanneer de leerling voorafgaand aan de huidige plaatsing eveneens was geplaatst op een residentiële instelling, blijft het samenwerkingsverband dat verantwoordelijk was voor de kosten van de voorgaande plaatsing ook verantwoordelijk voor de kosten van de daaropvolgende plaatsing.

De hoogte van het bedrag is afhankelijk van de extra ondersteuning die de leerling nodig heeft (keuze uit drie verschillende categorieën) zoals die is overeengekomen binnen het samenwerkingsverband. DUO kent het bedrag rechtstreeks toe aan de school voor vso of voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs waar de leerling is ingeschreven en brengt het in mindering op de bekostiging van het samenwerkingsverband. Dit om de (administratieve) lasten voor het samenwerkingsverband zoveel mogelijk te beperken. DUO kent het budget dat resteert na deze vermindering toe aan het samenwerkingsverband zodat het ingezet kan worden voor overige zware ondersteuning. Tot 2020 geldt een zogenoemde verevening, waarbij bekostigingsverschillen uit het verleden in vijf stappen worden weggewerkt.

Vijfde lid

Dit lid verklaart de artikelen over het verstrekken van aanvullende bekostiging aan scholen voor exploitatiekosten wegens bijzondere ontwikkelingen/bijzondere omstandigheden van (overeenkomstige) toepassing op het samenwerkingsverband. Deze aanvullende bekostiging is dus ook bij samenwerkingsverbanden mogelijk.

Artikel 5.19. Vermindering bekostiging materiële instandhouding bij uitputting bekostiging materiële instandhouding samenwerkingsverband

Dit artikel is niet van toepassing in Caribisch Nederland; zie hoofdstuk 11.

In dit artikel zijn regels gesteld over de manier waarop de bekostiging wordt verminderd als het samenwerkingsverband zoveel leerlingen naar het vso verwijst dat de kosten die DUO in mindering moet brengen bij het samenwerkingsverband hoger zijn dan het beschikbare budget voor zware ondersteuning. Deze regels gelden voor het materiële deel van het budget voor zware ondersteuning. Er wordt in dit artikel gesproken over *materiële instandhouding* in plaats van over *“exploitatie”*, omdat het gaat om scholen voor voortgezet speciaal onderwijs en speciaal en voortgezet speciaal onderwijs, behorend tot cluster 3 of 4. In die wet wordt gesproken over materiële *bekostiging*.

Artikel 5.20. Aanvullende bekostiging materiële instandhouding samenwerkingsverband

Dit artikel is niet van toepassing in Caribisch Nederland; zie hoofdstuk 11.

Eerste lid

Elk samenwerkingsverband ontvangt een budget om lichte ondersteuning te kunnen bieden aan de leerlingen.

Tweede en derde lid

De bekostiging voor lichte ondersteuning kent een drietal componenten. De bekostiging ten bate van ondersteuning van leerlingen die leerwegondersteunend onderwijs ontvangen (tweede lid), de bekostiging ten bate van ondersteuning van leerlingen in het praktijkonderwijs (derde lid) en de bekostiging voor overige ondersteuning (regionale ondersteuning; vierde lid). De bekostiging voor leerwegondersteunend onderwijs en praktijkonderwijs wordt bepaald door een aantal leerlingen te vermenigvuldigen met een bedrag. Omdat de bekostiging van het leerwegondersteunend onderwijs en praktijkonderwijs is gebudgetteerd, is dit bedrag niet gebaseerd op het daadwerkelijke aantal leerlingen dat in een jaar leerwegondersteunend onderwijs ontvangt of praktijkonderwijs volgt, maar wordt het toegekend op basis van een vast percentage van het aantal leerlingen in het samenwerkingsverband. Het gaat dan om het percentage leerlingen dat op 1 oktober 2012 leerwegondersteunend onderwijs of praktijkonderwijs volgde (ten opzichte van het totaal aantal leerlingen in het samenwerkingsverband op dat moment). Dit percentage wordt jaarlijks vermenigvuldigd met het totaal aantal leerlingen in het samenwerkingsverband op 1 oktober van dat jaar. Dit aantal is het aantal leerlingen op basis waarvan de bekostiging berekend wordt (door het te vermenigvuldigen met een vast bedrag). De bekostiging voor regionale ondersteuning wordt

vanaf 1 augustus 2014 berekend door een vast bedrag toe te kennen voor elke leerling op de scholen binnen het samenwerkingsverband.

Vierde lid

Het vierde lid bevat ook een grondslag voor de bij en krachtens amvb geregelde overgangsregeling tot 1 januari 2017.

Vijfde en zesde lid

De aanvullende bekostiging wordt niet rechtstreeks aan het samenwerkingsverband uitgekeerd. Vooraf vindt er, net als bij de zware ondersteuning, verrekening plaats door DUO, op basis van het aantal leerlingen dat op de teldatum voorafgaand aan het jaar waarover de bekostiging plaatsvindt, is ingeschreven op het praktijkonderwijs of als leerwegondersteunend onderwijs-leerling. De hiermee samenhangende ondersteuningsmiddelen worden direct uitgekeerd aan de scholen met leerwegondersteunend onderwijs-licentie en de scholen voor praktijkonderwijs, en worden afgetrokken van het budget van het samenwerkingsverband. Het budget dat resteert, wordt toegekend aan het samenwerkingsverband voor het bieden van overige lichte ondersteuning.

Artikel 5.21. Vermindering bekostiging materiële instandhouding bij uitputting aanvullende bekostiging samenwerkingsverband

Dit artikel is niet van toepassing in Caribisch Nederland; zie hoofdstuk 11.

Het kan voorkomen dat het samenwerkingsverband zo veel leerlingen verwijst naar het leerwegondersteunend onderwijs en praktijkonderwijs, dat de kosten die DUO in mindering moet brengen bij het samenwerkingsverband hoger zijn dan het beschikbare budget voor lichte ondersteuning. In die situatie wordt de bekostiging van alle scholen in het samenwerkingsverband (zowel scholen voor voortgezet onderwijs als vso-scholen in het samenwerkingsverband) verminderd om het tekort aan te vullen. De bijdrage van de scholen is naar rato op basis van hun leerlingenaantal.

Paragraaf 4. Rol gemeente

Artikel 5.22. Verstreken bedrag belastingen ter zake van onroerende zaken aan bijzondere school

Dit artikel schrijft voor dat de gemeente de onroerende zaakbelasting moet vergoeden van een niet door de gemeente in stand gehouden school. Daarom is de belasting op onroerende zaken expliciet uitgesloten van de exploitatiebekostiging door het Rijk (artikel 5.7, eerste lid, onderdeel g).

Artikel 5.23. Gemeentelijk beleid als gemeente zelf geen openbare scholen in stand houdt of als openbare scholen ontbreken

Eerste lid

Op grond van het eerste lid moet de gemeenteraad van een gemeente waar alle openbare scholen door een andere rechtspersoon dan de gemeente in stand worden gehouden (dus: zijn verzelfstandigd; zie onder andere de artikelen 3.4 tot en met 3.15) bij verordening een regeling vaststellen voor de toekenning van extra middelen als de gemeente uitgaven voor openbaar of bijzonder voortgezet onderwijs wil doen die niet door het Rijk worden bekostigd. De overschrijdingsregeling – de formele financiële gelijkstelling – is in die situatie van extra middelen bovenop de bekostiging uit 's Rijks kas niet van toepassing, want de overschrijdingsregeling gaat over uitgaven die de gemeente doet aan openbaar onderwijs dat de gemeente wél rechtstreeks zelf in stand houdt. Hetzelfde geldt voor gemeenten waar helemaal geen openbare scholen zijn. Er hoeft overigens geen regeling te komen als de gemeente geen extra middelen wil toekennen.

Tweede lid

De gemeentelijke verordening moet de gelijke behandeling van (verzelfstandigde) openbare en bijzondere scholen waarborgen. Daarbij moet zij ook regelen dat de extra middelen voor alle scholen, zowel openbare als bijzondere, volgens dezelfde maatstaf worden berekend.

Derde lid

De gemeenteraad stelt de verordening vast. De rechtspersoon die het verzelfstandigd openbaar onderwijs in stand houdt, moet in de verordening op dezelfde manier worden behandeld als het bijzonder onderwijs, en dus niet afhankelijk zijn van het toedelen van middelen buiten de verordening om. Daarom bepaalt het derde lid dat zo'n 'andere rechtspersoon' net als het bevoegd gezag van een bijzondere school aanvragen op basis van de regeling rechtstreeks tot de gemeente kan richten. In de gemeentelijke regeling zit ook een uitwerking van de aanvraagprocedure.

Vierde lid

Om snel op nieuwe ontwikkelingen te kunnen inspelen, biedt het vierde lid de mogelijkheid dat de gemeenteraad besluit dat het college van burgemeester en wethouders tijdelijk het aantal voorzieningen uitbreidt dat kan worden aangevraagd. Het college van burgemeester en wethouders zal hier zorgvuldig mee moeten omgaan door ook in die gevallen objectieve criteria te hanteren en door geen voorzieningen te formuleren die specifiek op bepaalde scholen betrekking hebben.

De procedure voor het tijdelijk aanvullen van de gemeentelijke verordening, is nauwkeurig omschreven. Alle scholen onder de reikwijdte van de verordening (zie het eerste lid), worden binnen één week van de aanvulling op de hoogte gesteld. Zo wordt bereikt dat de scholen al zodra dat nodig is, aanvragen kunnen indienen voor de aanvullende voorzieningen. Omdat het in beginsel de gemeenteraad is die een gemeentelijke verordening vaststelt en wijzigt, moet die raad de tijdelijke aanvullingen van het college van burgemeester en wethouders binnen twaalf weken bekrachtigen. Gebeurt dat pas later, dan worden de aanvullingen toch aangemerkt als te zijn bekrachtigd. Dit is in het belang van de rechtszekerheid van de betrokken scholen: hun aanvragen die zijn ingediend op basis van de (tijdelijke) aanvullingen, kunnen in overeenstemming met die aanvullingen worden afgehandeld.

Vijfde lid

Een nevenvestiging wordt voor de toepassing van dit artikel aangemerkt als een nevenvestiging in de gemeente van de hoofdvestiging. Een gemeente waarin alleen openbaar onderwijs wordt gegeven op een nevenvestiging van een school met de hoofdvestiging in een andere gemeente, geldt dus als een gemeente die zelf geen openbare scholen in stand houdt. Het betekent bijvoorbeeld ook dat voor een nevenvestiging van een bijzondere school in beginsel een aanvraag op grond van een gemeentelijke verordening kan worden gedaan in de gemeente waar de hoofdvestiging is gelegen.

De tweede volzin geeft de gemeente de bevoegdheid om in de verordening ook regelingen te treffen voor nevenvestigingen waarvan de hoofdvestiging in een andere gemeente ligt. Ook daarbij geldt de eis aan de verordening dat geen onderscheid wordt gemaakt tussen openbaar en bijzonder onderwijs. Uitgaven die met toepassing van deze bevoegdheid zijn gedaan, tellen niet mee voor de overschrijdingsregeling van de gemeente van de hoofdvestiging.

Zesde lid

Het college van burgemeester en wethouders moet de voorzieningen die op grond van de gemeentelijke regeling zijn toegekend, één keer per jaar algemeen bekend maken. Daarbij heeft het college de keuze uit een aantal manieren van bekendmaking. De formulering van het zesde lid is ontleend aan die van artikel 3:42 Awb.

Zevende lid

Dit lid regelt expliciet dat de overschrijdingsregels niet van toepassing zijn op artikel 5.23. Dat is ook logisch: artikel 5.23 gaat over gevallen waarin de gemeente zelf geen openbare scholen in stand houdt of als openbare scholen helemaal ontbreken. Dan is er geen plaats voor toepassing van de overschrijdingsregeling. De overschrijdingsregeling gaat juist over gevallen waarin de gemeente zelf openbare scholen in stand houdt, en bekostiging naar dezelfde maatstaf moet zijn gewaarborgd. Zie artikel 5.25, eerste lid: "een gemeente die een of meer scholen in stand houdt".

Artikel 5.24. Gemeentelijk beleid als gemeente zelf openbare scholen in stand houdt

Eerste lid

Houdt een gemeente (anders dan in het geval van artikel 5.23) wel zelf een of meer openbare scholen in stand, dan kan zij, als extra uitgaven worden gedaan voor het onderwijs, bij verordening een regeling vaststellen voor de toekenning van extra middelen.

Tweede lid

De regeling in het eerste lid moet de gelijke behandeling van het openbaar en het bijzonder onderwijs waarborgen. Net als bij de verplichte verordening op grond van artikel 5.23, is een niet door de gemeente in stand gehouden openbare school voor de toepassing van de regeling gelijkgesteld met een bijzondere school, kan de regeling tijdelijk door het college van burgemeester en wethouders worden aangevuld, is beroep mogelijk bij de rechtbank, en worden nevenvestigingen in beginsel aangemerkt als te zijn gelegen in de gemeente van de hoofdvestiging.

Uitgaven voor het openbaar onderwijs voor voorzieningen waarvoor het bevoegd gezag van een niet door de gemeente in stand gehouden school op grond van de regeling een vergoeding kan aanvragen, vallen buiten de overschrijdingsregeling. Is bijvoorbeeld sprake van een gemeente met een heel waterrijke wijk, dan zou zij de mogelijkheid kunnen openstellen om voor scholen in die wijk bij uit te voeren onderhoudswerkzaamheden aan het schoolterrein ook voorzieningen te laten treffen om de kinderen tegen water te beschermen tijdens de pauze op het schoolterrein. De meerkosten daarvan zouden dan voor bijzondere scholen in zo'n situatie op aanvraag door de gemeente worden vergoed. Zo kunnen de middelen gericht worden ingezet: ze komen, doordat aan een bepaald kenmerk moet worden voldaan (ligging in de desbetreffende wijk), terecht bij de scholen die de voorzieningen ook echt nodig hebben. Dit laatste zou niet het geval zijn als de vergoeding van de voorzieningen via de overschrijdingsregeling zou lopen: dan krijgen alle bijzondere scholen – ook de scholen die de voorzieningen helemaal niet nodig hebben – via de omslagregeling een bepaald vergoedingsbedrag uitgekeerd, terwijl dat bedrag voor de bijzondere scholen die de voorzieningen echt nodig hebben, te laag zou zijn. Met andere woorden: de middelen kunnen door de mogelijkheid van de specifieke toekenningsregeling zo gericht en effectief mogelijk worden ingezet.

Artikel 5.25. Vaststellen uitgaven en inkomsten personeels- en exploitatiekosten

Eerste lid

Naast de bekostiging die scholen ontvangen van het Rijk, ontvangen ze op grond van de zogenaamde 'overschrijdingsregeling', die verder is uitgewerkt in de artikelen 5.25 t/m 5.30, soms ook extra bekostiging vanuit de gemeente. Op grond van de financiële gelijkstelling van openbaar en bijzonder onderwijs, die voortvloeit uit artikel 23 Grondwet, is de gemeente verplicht om extra uitgaven voor het openbaar onderwijs ook te doen voor het bijzonder onderwijs. Als de gemeente bijvoorbeeld vergoeding boven de vergoeding uit 's Rijks kas beschikbaar stelt voor het openbaar onderwijs voor de aankoop van computers, moeten de bedragen die daarmee gemoeid zijn worden versleuteld naar een bedrag per leerling. Het bijzonder onderwijs in diezelfde gemeente heeft vervolgens recht op uitkering van eenzelfde bedrag per leerling. De overschrijdingsregeling werkt per schoolsoort en wordt iedere vijf jaar toegepast. Behalve de uitgaven die vallen onder de overschrijdingsregeling, vindt ten aanzien van de uitgaven die de gemeente doet op grond van de artikelen 5.23 en 5.24 in het kader van eigen beleid over personele en materiële voorzieningen, geen aanvulling van rijkswege plaats. Deze uitgaven blijven dus ook ten laste van de gemeente.

Het eerste lid noemt de bedragen die getotaliseerd moeten worden vastgesteld: de uitgaven, de ontvangsten en de reserveringen. Reserveringen worden verrekend met de uitgaven en de ontvangsten. De uitgaven zijn allereerst de bedragen die als salariskosten voor personeel zijn uitgekeerd, inclusief werkgeverslasten en overige opslagen. Ook de bedragen voor de exploitatiekosten, exclusief de bedragen voor administratie, beheer en bestuur (ABB, zie het derde lid) zijn eronder begrepen. Hierbij gaat het ook om de bedragen die de gemeente heeft uitgegeven voor de instandhouding van een centrale dienst (zie artikel 3.32). Deze componenten zijn samen de uitgaven van de gemeente voor de scholen voor voortgezet onderwijs.

Behalve de uitgaven moeten ook de ontvangsten worden getotaliseerd. Het gaat hierbij om:

a. de bekostiging voor de personele kosten: het totaal van de salarissen, inclusief werkgeverslasten en overige opslagen;

b. de getotaliseerde bekostiging voor materiële exploitatie, exclusief de vergoeding voor ABB, en
c. de eventuele aanvullende vergoedingen voor exploitatiekosten, exclusief de eventuele aanvullende vergoeding voor ABB, en de aanvullende vergoedingen voor personeelskosten. Deze bedragen vormen samen de inkomsten die de gemeente van het Rijk heeft ontvangen. Behalve de uitgaven en de ontvangsten moet de gemeente ook een staat van voorzieningen vaststellen. Daarmee worden de financiële reserveringen bedoeld die zijn gedaan voor het openbaar onderwijs.

Tweede lid

Dit lid bepaalt dat wanneer de gemeente een deel van de vergoedingen toevoegt aan een financiële reserve, dat deel wordt aangemerkt als een uitgave. Onttrekt de gemeente weer een bedrag aan een financiële reserve voor personeels- of exploitatiekosten, dan wordt dit bedrag aangemerkt als een ontvangst.

Derde lid

De uitgaven en ontvangsten voor ABB blijven buiten beschouwing bij het vaststellen van de volgende bedragen:

- het totaal van de bedragen die in het voorafgaande kalenderjaar zijn uitgegeven en ontvangen voor exploitatiekosten,
- het totaal van de aanvullende bekostiging voor exploitatiekosten, bedoeld in de artikelen 5.9 en 5.10, die voor dat kalenderjaar is ontvangen, en
- het totaal van de bedragen die de gemeente in het voorgaande kalenderjaar heeft uitgegeven voor de instandhouding van een rechtspersoon als bedoeld in artikel 3.32.

Dat is van belang omdat deze uitgaven én ontvangsten niet goed te zijn onderscheiden van de uitgaven die de gemeente doet voor het ambtelijke apparaat en het bestuursapparaat als geheel.

Vierde lid

Worden uitgaven voor personeel of voor exploitatie gedekt door gelden van derden, dan blijven deze uitgaven buiten beschouwing bij de uitgaven voor personeel, of voor materiële exploitatie. Wordt bijvoorbeeld een openbare school gesponsord door een bedrijf, of verstrekken derden aan de school leermiddelen, dan hebben deze inkomsten geen invloed op de overschrijdingsregeling. Ook is geregeld dat voor zolang op grond van een verordening bepaalde voorzieningen bij de gemeente kunnen worden aangevraagd, de uitgaven voor de openbare scholen van de gemeente voor die voorziening buiten de overschrijdingsregeling blijven.

Vijfde lid

Draagt de gemeente een deel van de bekostiging voor personeels- of exploitatiekosten over aan een ander bevoegd gezag, dan wordt dat bedrag aangemerkt als een uitgave voor personeel respectievelijk exploitatie. Draagt een ander bevoegd gezag een deel van de bekostiging voor personeels- en exploitatiekosten over aan de gemeente, dan wordt dit bedrag aangemerkt als een ontvangst.

Artikel 5.26. Vaststellen percentage voor niet door de gemeente in stand gehouden scholen

Eerste lid

De gemeente stelt de overschrijding die op grond van artikel 5.25 jaarlijks voorlopig wordt vastgesteld, eens per vijf jaar vast door over de vijf voorgaande jaren de eerdergenoemde totalen van de ontvangsten en de uitgaven bij elkaar op te tellen. Deze totalisering over vijf jaar is de grondslag voor het vaststellen van het overschrijdingspercentage, bedoeld in het vijfde lid.

Tweede lid

Dit lid schrijft voor dat de gemeente zo spoedig mogelijk nadat ze geen bevoegd gezag meer is van een school, de voorlopige ontvangsten en uitgaven voor de scholen die zij in stand houdt, over het al verstreken deel van de vijfjaarlijkse periode van de overschrijdingsregeling vaststelt. Daaruit blijkt dan het eventuele bedrag van de overschrijding.

Derde lid

Nadat de accountant de gemeentelijke rekening heeft gecontroleerd en nadat die rekening is gesloten, stelt de gemeenteraad alle bedragen, bedoeld in het eerste lid, definitief vast.

Vierde lid

Is het totaal van de uitgaven in de voorafgaande vijf jaar hoger dan het totaal van de ontvangsten in diezelfde periode, dan stelt de gemeenteraad ook het verschil vast. Dit verschil vormt het bedrag van de overschrijding. Het overschrijdingsbedrag wordt eerst als voorlopig bedrag vastgesteld. Is sprake van een overschrijding, dan wordt deze uitgedrukt in een percentage van de ontvangsten. Het percentage wordt rekenkundig afgerond op twee decimalen.

Artikel 5.27. Vaststellen overschrijdingsbedrag voor niet door de gemeente in stand gehouden scholen

Eerste lid

De overschrijdingsbedragen en het overschrijdingspercentage worden eens per vijf jaar vastgesteld. Het bedrag waarop een niet door de gemeente in stand gehouden school in het kader van de overschrijdingsregeling aanspraak heeft, wordt vastgesteld in het jaar na de definitieve vaststelling van de overschrijdingsbedragen en het overschrijdingspercentage, aan het einde van die vijfjaarlijkse periode. De vaststelling gebeurt door het overschrijdingspercentage te vermenigvuldigen met het totaal van de ontvangsten van de school die niet door de gemeente in stand wordt gehouden. Ontvangsten zijn de vergoeding voor personele kosten en de vergoeding voor materiële exploitatie. Bij het bepalen van het totaal van de ontvangsten blijft de vergoeding voor ABB buiten beschouwing.

Tweede lid

Heeft een gemeente maar voor een deel van de periode van vijf jaar een of meer scholen in stand gehouden, dan wordt het totaal van de ontvangsten van de school die niet door de gemeente in stand wordt gehouden, berekend over een overeenkomstig gedeelte van de totale periode.

Artikel 5.28. Uitkeren overschrijdingsbedrag aan niet door de gemeente in stand gehouden scholen

Eerste lid

Na de voorlopige vaststelling van het overschrijdingsbedrag en het overschrijdingspercentage, moet de gemeente aan de scholen die de gemeente niet in stand houdt en die recht hebben op overschrijdingsuitkeringen, een voorschot betalen. Dat is het overschrijdingspercentage, vermenigvuldigd met de inkomsten van de school. Het overschrijdingspercentage is het verschil tussen de uitgaven en de ontvangsten van de gemeente, uitgedrukt in een percentage van de ontvangsten. De inkomsten van de school zijn de vergoedingen voor personele kosten en materiële exploitatiekosten. Artikel 5.25, eerste lid, regelt wat hoort tot de inkomsten van de school. De bevoegdheid tot voorschotverlening berust niet op de WVO 20xx, maar op artikel 4:95 Awb.

Tweede lid

De gemeente moet de scholen die zij niet in stand houdt, informeren over de hoogte van de voorlopige en de definitieve overschrijdingsbedragen. Ook moet de gemeente een overzicht geven van het verloop van de reserveringen, toevoegingen en onttrekkingen aan de reserveringen per kalenderjaar. Het toezenden van deze informatie gaat volgens de regels van de Awb.

Artikel 5.29. Overschrijdingsregeling voor nevenvestigingen

Dit artikel regelt hoe de overschrijdingsregeling werkt bij nevenvestigingen. Geregeld is dat openbare en bijzondere nevenvestigingen (met hun eventuele dislocaties) voor de toepassing van de overschrijdingsregeling worden aangemerkt als te zijn gelegen in de gemeente van de hoofdvestiging.

Artikel 5.30. In overschrijdingsregeling buiten beschouwing laten van bepaalde gemeentelijke uitgaven voor eigen openbare scholen

Als de gemeente en een bijzondere school dat samen afspreken, hoeven bepaalde gemeentelijke uitgaven niet te worden betrokken bij het vaststellen van de uitgaven die meetellen in de overschrijdingsregels. Het gaat dan alleen om niet meetellen in relatie tot *bepaalde* bijzondere scholen van dat bevoegd gezag, niet om alle bijzondere scholen in de gemeente.

Paragraaf 5. Vaststellen, verstrekken en betalen

Artikel 5.31. Verstrekken bekostiging voor personeels- en exploitatiekosten

De minister verstrekt aan het bevoegd gezag de bedragen voor de bekostiging van personeels- en exploitatiekosten. Deze bedragen vormen samen een lumpsum. Scholen mogen dit bedrag vrij aanwenden voor personeel en/of exploitatie.

Artikel 5.32. Vaststellen bekostiging kalenderjaar

De minister stelt jaarlijks de hoogte van de bekostiging vast waarop het bevoegd gezag voor een school aanspraak heeft. Hoofdstuk 5 gaat over personeelskosten en exploitatiekosten. De bekostiging heeft dus betrekking op deze kostensoorten.

Artikel 5.33. Vermindering bekostiging voor kosten van wachtgelduitkeringen; gebruik burgerservicenummer door minister

Eerste lid

De bekostiging wordt op grond van het eerste lid verminderd met een bedrag dat verband houdt met kosten van werkloosheidsuitkeringen, suppleties wegens arbeidsongeschiktheid en kosten wegens ziekte en arbeidsongeschiktheid (buiten de Ziektewet) van personeel dat niet meer in dienst is. Een amvb – momenteel het Bekostigingsbesluit WVO - moet hierover regels stellen. De regels voorzien in een collectieve omslag van kosten en in een individueel aandeel in de kosten.

Onder deze amvb hangt nog een ministeriële regeling: de Regeling nadere voorschriften met betrekking tot de verrekening van uitkeringskosten. Daarin staat de exacte verdeling tussen de collectief en de individueel te dragen lasten. De regeling kan zo nodig snel worden aangepast aan recente ontwikkelingen.

Wat onderdeel b betreft: het gaat hier om een beslissing van het z.g. Participatiefonds. Het eerste lid van het artikel (98b WVO), waarnaar artikel 5.33 verwijst, luidde:

“1. Het bevoegd gezag van een school is aangesloten bij een rechtspersoon met volledige rechtsbevoegdheid die zich ten doel stelt waarborgen te bieden voor de kosten van werkloosheidsuitkeringen, suppleties inzake arbeidsongeschiktheid alsmede uitkeringen wegens ziekte en arbeidsongeschiktheid van gewezen personeel anders dan op grond van de Ziektewet. De eerste volzin is van overeenkomstige toepassing op het bestuur van een centrale dienst voor zover het betreft personeel dat is belast met het geven van leerwegondersteunend onderwijs dan wel het uitoefenen van taken en bevoegdheden als bedoeld in artikel 53b, eerste lid, tweede volzin. De in de eerste volzin bedoelde rechtspersoon wordt door Onze Minister aangewezen.”

Artikel 98b WVO verviel per 1 januari 2007.³⁶ Daardoor verviel voor scholen de verplichting om zich aan te sluiten bij het Participatiefonds. Voor de wachtgelduitkeringen en suppleties en voor de verrekening met de scholen van de daaruit voortvloeiende kosten die voor 1 januari 2007 zijn ontstaan, blijft de oude systematiek dus nog van kracht.

Tweede lid

Het bevoegd gezag van de school waar het ex-personeelslid werkzaam was, moet diens burgerservicenummer (hierna: BSN) aan de minister verstrekken als de minister daarom verzoekt.

Derde lid

Dit lid regelt dat de minister het BSN van 'wachtgelders' mag gebruiken in contacten met het bevoegd gezag van de school waar dat ex-personeelslid werkzaam was, of in contacten met de uitkeringsinstantie, maar dan alleen voor de uitvoering van het eerste lid. Daarin ligt een duidelijke normering besloten: het BSN is hier alleen relevant en inzetbaar om de ontslagdatum (eerste lid, onderdeel a) en –in oude gevallen- de beslissing van het Participatiefonds (eerste lid, onderdeel b) te kunnen checken.

³⁶ Door inwerkingtreding van artikel I, onderdeel G, van de Wet van 12 mei 2005 tot wijziging van de Wet op het voortgezet onderwijs in verband met decentralisatie van de vervangingsuitgaven en van de wachtgelduitgaven (decentralisatie vervangingsuitgaven en wachtgelduitgaven vo) (Stb. 2005, 288).

Artikel 5.34. Vermindering bekostiging

Eerste tot en met vierde lid

Dit artikel, dat op overeenkomstige wijze ook is opgenomen in de WPO (artikel 138, vijfde lid) en de WEC (artikel 132, vijfde lid), regelt een korting op de bekostiging indien personeel langdurig in tijdelijke dienst is. Het gaat hier om personeel dat is benoemd aan de school, niet om personeel dat zonder benoeming is tewerkgesteld (zie in dit verband ook de toelichting bij artikel 1.1 wat het begrip "personeel" betreft). Dit blijkt uit de aanhef van het eerste lid: "bijdragen waarop personeel aanspraak maakt dat benoemd is aan de school". Deze beperking is in overeenstemming met de huidige begripsbepaling onder b van "personeel" in artikel 1 WVO en artikel 1 WVO BES. Ook regelt het artikel dat bij ministeriële regeling kan worden afgezien van vermindering. Verder kan de minister projecten aanwijzen waarop het eerste lid, onderdeel a, niet van toepassing is, dus waarbij personeel langer dan twee jaar in tijdelijke dienst is zonder dat dit een grond tot vermindering kan zijn.

Vijfde lid

Op de bekostigingsaanspraak moeten ook nog bepaalde andere middelen in mindering worden gebracht

ad a: Scholen die geacht worden schoolgeld te heffen voor hun leerlingen, hebben bij uitvoering van die heffing een eigen verantwoordelijkheid, omdat die heffing wordt ingehouden op de bekostiging.

ad c: Bij vervreemding wordt de waarde van de betrokken zaken in mindering gebracht op de bekostiging.

ad d: Inkomsten uit werkstukken en diensten die op kosten van het Rijk zijn gemaakt of verricht, komen in mindering op de bekostiging. Inkomsten uit contractactiviteiten vallen hier niet onder, omdat de kosten van de contractactiviteiten helemaal door de inkomsten moeten worden gedekt. Scholen die contractactiviteiten verrichten, moeten daarvan ook een aparte, inzichtelijke administratie bijhouden.

Artikel 5.35. Verstrekken en verrekenen voorschotten op bekostiging

Een amvb of ministeriële regeling ter uitvoering daarvan kan uitvoeringsvoorschriften geven over voorschotverlening op de rijksbekostiging en over verrekening van voorschotten met de bekostiging. Deze bevoegdheid is tot nu toe niet toegepast. De Awb bevat in artikel 4:95 het principe van bevoorschotting en verrekening.

Artikel 5.36. Verrekenen van vorderingen

Het bevoegd gezag kan op grond van diverse wetten bekostiging ontvangen. Omdat de overheid een vaste bekostigingsrelatie heeft met de scholen, worden vorderingen van de overheid op het bevoegd gezag op grond van de WVO of WVO BES, in beginsel verrekend met vorderingen die het bevoegd gezag heeft op de overheid op grond van een andere wet. Ook kan sprake zijn van vorderingen van het bevoegd gezag op de overheid op grond van de WVO of de WVO BES. Ook daarvoor geldt dat verrekend kan worden met vorderingen van de overheid op het bevoegd gezag op grond van een andere wet. Op grond van artikel 4:93 Awb is voor zulke verrekeningen een wettelijk basis noodzakelijk. Artikel 5.36 voorziet in die basis.

Paragraaf 6. Informatieverplichtingen

Artikel 5.37. Verstrekken leerlinggegevens aan minister

Eerste lid

Dit lid verplicht scholen ertoe om alle gegevens van een leerling die in dit artikel zijn genoemd te leveren aan DUO. Het persoonsgebonden nummer is in artikel 1.1 gedefinieerd als het BSN of het onderwijsnummer, en wat de BES betreft als het administratienummer of het onderwijsnummer,

Tweede lid

De nationaliteit van de leerling wordt gehaald uit de Basisregistratie Personen (BRP). Soms staat de leerling (nog) niet ingeschreven in de BRP, waardoor dit gegeven niet uit de BRP te herleiden is.

Dat gebeurt vooral als de leerling in het buitenland woont, hier nog maar net woont of illegaal is. Het is van belang dat DUO deze informatie dan mag opvragen bij de school en opslaan in BRON.

Derde lid

De wet verplicht scholen ertoe om alle in de wet genoemde gegevens daadwerkelijk te leveren aan DUO. Maar levering van informatie die in de praktijk niet meer nodig is, zou een onnodige last voor scholen zijn en mogelijk ook een onnodige inbreuk zijn op de privacy van leerlingen. Bij ministeriële regeling kan daarom worden geregeld dat bepaalde informatie niet meer geleverd hoeft te worden. Deze systematiek is gelijk aan die in de andere sectorwetten in het onderwijs (WPO, WEC, WEB en WHW). Het gaat hier vooral om "nadere" regels en om technische en uitvoeringsaspecten.

Artikel 5.38. Gebruik persoonsgebonden nummer door bevoegd gezag

Eerste lid

Voor het rechtmatig gebruik van het persoonsgebonden nummer is op grond van de Wet bescherming persoonsgegevens een wettelijke basis vereist. Artikel 5.38 geeft die basis. Allereerst is daarin geregeld dat de school deze nummers mag gebruiken in het verkeer met de leerling of, bij minderjarigheid, zijn ouders, voogden of verzorgers.

Tweede tot en met vierde en achtste lid

Vervolgens is limitatief opgesomd welke gegevens met het persoonsgebonden nummer in de contacten met het ministerie of de gemeente mogen worden gebruikt. Daarbij is, zoals in het algemeen deel is toegelicht, de informatie die aan de persoonsgebonden nummers wordt gekoppeld, zo beperkt mogelijk gehouden.

Vijfde lid

In dit lid is geregeld dat voor de in- en uitschrijving van onderwijsdeelnemers de scholen gebruik kunnen maken van het persoonsgebonden nummer. In het Besluit leer- en begeleidingsgegevens worden de gegevens gespecificeerd over in- en uitschrijving. Deze systematiek is gelijk aan die in de andere sectorwetten in het onderwijs (WPO, WEC, WEB en WHW).

Zesde lid

De uitvoering van subsidieregelingen in het kader van het ESF gaat gepaard met de plicht van lidstaten om (anonieme) deelnemerresultaten te rapporteren aan de Europese Commissie. Doorgaans betekent dit dat een uitgebreide set aan vragen moet worden beantwoord. Dit gebeurt op centraal niveau door het BSN van betrokken leerlingen op te vragen en door te geleiden naar het CBS. Het CBS verwerkt de uitkomsten tot een rapportage die geschikt is voor de Europese Commissie. Heeft een leerling geen BSN, dan kan worden volstaan met het aanleveren van het onderwijsnummer. Bij controles wordt eveneens van het BSN of onderwijsnummer gebruikgemaakt. Ook worden deze nummers gebruikt bij de onderbouwing van de doelgroepkenmerken en om eventuele dubbele declaraties te voorkomen.

Zevende lid

Om te voorkomen dat scholen ongewild het verlengstuk worden van de vreemdelingendienst is tot slot bepaald dat scholen het persoonsgebonden nummer niet mogen verstrekken aan deze dienst.

Negende lid

Dit artikellid voorziet in een grondslag op basis waarvan onderwijsinstellingen het persoonsgebonden nummer eenmalig kunnen gebruiken om een pseudoniem te genereren. Dit pseudoniem vormt de basis om voor specifieke gevallen andere pseudoniemen (in de technische uitvoering bekend als: ketenID's) te kunnen genereren en gebruiken, waarmee een veiliger, betrouwbaarder en meer efficiënte digitale uitwisseling van gegevens door onderwijsinstellingen met andere partijen mogelijk wordt gemaakt. Een ketenID is een unieke identiteit voor onderwijsdeelnemers die door elke leverancier kan worden gebruikt, zonder dat direct te herleiden is om welke specifieke onderwijsdeelnemer het gaat.

Tiende lid

Het gebruik van een ketenID is in ieder geval voorzien voor de toegang tot en het gebruik van digitale leermiddelen en het digitaal afnemen van toetsen en examens en heeft tot gevolg dat het aantal persoonsgegevens dat wordt gebruikt voor de digitale uitwisseling van gegevens tot een minimum beperkt kan worden. Onder digitaal afnemen wordt begrepen: het volledige proces van plannen, inroosteren, afnemen, verwerken en terugkoppelen van de resultaten van toetsen en examens. Deze bepaling geldt alleen voor zover toetsen en examens daadwerkelijk digitaal worden afgenomen; op het analoge afnemen van toetsen en examens is deze bepaling niet van toepassing.

Elfde en twaalfde lid

De nadere uitwerking van de andere specifieke gevallen waarvoor en de condities waaronder een ketenID gegenereerd en gebruikt mag worden, zal plaatsvinden in lagere regelgeving. Er zijn immers ook andere situaties denkbaar waarin onderwijsinstellingen behoefte kunnen hebben aan een unieke digitale identiteit, bijvoorbeeld bij de gegevensuitwisseling tussen scholen en samenwerkingsverbanden in het kader van passend onderwijs.

Tevens worden in de amvb op grond van het elfde lid de categorieën van ontvangers van dit andere pseudoniem aangewezen. Over de voorwaarden waaronder de pseudoniemen (met inbegrip van de ketenID's) kunnen worden gebruikt, worden bij ministeriële regeling op grond van het twaalfde lid nadere regels gesteld. Deze voorwaarden hebben in ieder geval betrekking op de duur en de beveiliging, waaronder de gescheiden opslag van de pseudoniemen. Met de duur van het pseudoniem wordt geregeld dat deze wordt beperkt tot de desbetreffende onderwijssector. Dit betekent dus bijvoorbeeld dat als een leerling van het primair onderwijs overgaat naar het voortgezet onderwijs, dat er voor deze leerling een ander pseudoniem zal worden gegenereerd. Dit om te voorkomen dat een pseudoniem door langdurig gebruik de facto een nieuw persoonsgebonden nummer wordt.

Artikel 5.39. Verwerken gegevens door minister

Eerste lid

Op basis van eerste lid toetst de minister de gegevens die de school heeft aangeleverd in het basisregister onderwijs (BRON) op juistheid en volledigheid. De minister controleert in elk geval of alle velden zijn ingevuld en of er geen onverenigbaarheden zijn. Daarbij vergelijkt de minister de verstrekte gegevens met andere gegevens in het BRON. Het is bijvoorbeeld niet mogelijk dat eenzelfde leerling op twee verschillende scholen staat ingeschreven. Geven twee scholen dezelfde leerling op, dan betekent dit dus dat in elk geval één van die scholen dit – al dan niet opzettelijk – ten onrechte doet. De minister zal hierover contact opnemen met de school. Als beide scholen volhouden dat zij de leerling terecht hebben ingeschreven, zal de minister dit op grond van het derde lid aan de inspectie melden, die een onderzoek zal instellen. De toets of de verstrekte gegevens in overeenstemming zijn met de gegevens in de schooladministratie is de verantwoordelijkheid van de school zelf en haar accountant. De inspectie houdt hierop toezicht.

Tweede lid

De school moet aan de minister alle inlichtingen verstrekken die de minister nodig oordeelt voor de uitvoering van zijn taak. De school moet er bovendien aan meewerken dat de gegevens die in het BRON zijn opgenomen, steeds juist en volledig zijn.

Derde lid

Constaateert de minister bij de gegevenstoetsing, bedoeld in het eerste lid, onregelmatigheden die in contacten met de school niet kunnen worden opgelost, dan meldt hij dit aan de inspectie en kan de inspectie de opdracht krijgen om een onderzoek in te stellen. De minister verstrekt de daarvoor noodzakelijke gegevens, inclusief de persoonsgebonden nummers, aan de inspectie. Als de inspectie constaateert dat de school de wet heeft overtreden, meldt zij dit aan de minister en legt zij daarbij de relevante gegevens over. De minister kan dan beoordelen of het nodig is een (bekostigings-)sanctie op te leggen aan de school, en, indien besloten wordt de sanctie op te leggen, hoe deze goed kan worden onderbouwd. Het gebruik van persoonsgegevens waarover de inspectie en de minister kunnen beschikken op grond van het derde lid, mag geen nadelige gevolgen hebben voor de leerlingen zelf of hun ouders.

Vierde lid

De minister en de inspectie mogen geen verblijfsrechtelijke gegevens van vreemdelingen aan de vreemdelingendienst verstrekken (zie ook artikel 5.38, zevende lid). Dat verbod geldt niet als deze gegevens noodzakelijk zijn voor nakoming van verplichtingen als referent in de zin van die wet of voor het toezicht op de naleving van de wettelijke voorschriften over referenten in de zin van die wet.

Artikel 5.40. Gebruik gegevens basisregister onderwijs door minister en inspectie

Eerste lid

De minister en de inspectie mogen alleen gegevens uit het BRON gebruiken die een relatie hebben met hun taak: de bekostiging van scholen, de begrotings- en beleidsvoorbereiding, het uitoefenen van het toezicht op het onderwijs, of het informeren van ouders van leerlingen van een school waarvan de onderwijskwaliteit als 'zeer zwak' is beoordeeld, als het bevoegd gezag de ouders daar zelf niet tijdig over heeft geïnformeerd.

Tweede lid

De minister mag op grond van dit lid voor de bekostiging afwijken van onjuiste of onvolledige gegevens. De minister moet de juiste gegevens opnemen in het BRON nadat de vaststelling van de bekostiging onherroepelijk is geworden.

Derde lid

Het gebruik, bedoeld in het eerste lid, is alleen toegestaan als het gaat om gegevens die niet herleid of herleidbaar zijn tot een individuele deelnemer. Het vijfde lid bevat daar wel weer een uitzondering op. Dit doet niet af aan de inhoud van artikel 5.39, derde lid: heeft de minister naar aanleiding van de toetsing, bedoeld in het eerste lid van dat artikel, redenen om aan te nemen dat een bevoegd gezag in strijd handelt of heeft gehandeld met de WVO 20xx en vindt de minister een inspectie-onderzoek daarnaar nodig, dan verstrekt hij voor dit onderzoek de persoonsgebonden nummers en andere gegevens van leerlingen aan de inspectie. De beginselen van gegevensverwerking, zoals het beginsel van dataminimalisatie, en de verplichtingen van de verwerkingsverantwoordelijke, zoals de verplichting om passende technische en organisatorische maatregelen te treffen bij de verwerking van persoonsgegevens zijn hier van toepassing. Dergelijke maatregelen zijn getroffen. Zo is in de Regeling gebruik gegevens bron³⁷, die een nadere uitwerking betreft van de precieze gegevensverstrekking aan de minister en de inspectie, geregeld dat het persoonsgebonden nummer voor de minister en voor de inspectie elk afzonderlijk vervangen wordt door een ander nummer of een code.

Vierde lid

Dit lid verplicht de minister ertoe om de gegevensverstrekking in het kader van het gebruik, bedoeld in het eerste en derde lid, verder uit te werken. Een ministeriële regeling (de Regeling gebruik gegevens bron) specificeert de gegevens die aan de minister en de inspectie worden verstrekt. Het gaat daarbij alleen om gegevens die niet tot personen herleidbaar zijn.

Vijfde lid

Op grond van dit lid mag de minister in aanvulling op het derde lid het persoonsgebonden nummer ook gebruiken voor de vaststelling van de bekostiging. Een amvb (Besluit gebruik persoonsgebonden nummers WVO) regelt welke overige gegevens uit het BRON samen met dat nummer kunnen worden gebruikt voor het vaststellen van de bekostiging. Door individualiseerbare bekostigingsinformatie die wordt verstrekt na de inschrijving van de leerling, krijgen scholen makkelijker, sneller en vollediger inzicht in hun bekostiging en kunnen zij de genomen bekostigingsbesluiten (beter) op juistheid toetsen. De scholen moeten van iedere leerling een aantal gegevens samen met het persoonsgebonden nummer (het BSN of onderwijsnummer) verstrekken voor registratie in het BRON. OCW bepaalt vervolgens de bekostigingsgevolgen, de zogenoemde bekostigingsstatus van bijvoorbeeld een inschrijving (bekostigingsinformatie). De school weet uiteindelijk precies welke leerlingen voor de bekostiging meetellen. De bekostiging is controleerbaar voor de school en de bekostigingsinformatie sluit aan op de eigen administratie van

³⁷ Stcrt. 2010, 6440

de school. Door de gegevens over bekostigingsgevolgen na de inschrijving te verstrekken, kan deze informatie geen rol van betekenis spelen bij de besluitvorming over toelating en inschrijving, want gegevens over de vooropleiding mogen alleen voor de inschrijving worden verstrekt als ze nodig zijn voor de besluitvorming over de toelating. Bij financiële vraagstukken is het van belang dat het bestuur (impliciete) afwegingen en veronderstellingen expliciteert en daarover transparant is. Daarvoor is het noodzakelijk dat het jaarverslag een met cijfers onderbouwde beschouwing bevat over de ontwikkelingen die de school verwacht op cruciale punten van beleid en organisatie; de zogenaamde 'continuïteitsparagraaf'. In dat verband is het voor scholen ook nodig om een beeld te hebben van de bekostigingsgevolgen van ingeschreven leerlingen.

Zesde lid

De minister (DUO) kan de persoonsgebonden nummers uit BRON van de leerlingen van een 'zeer zwakke school' (zie artikel 2.101) gebruiken voor mededeling van het predicaat 'zeer zwak' aan de ouders als het bevoegd gezag nalaat om de ouders daarover te informeren. Vervolgens kan DUO – op basis van een autorisatiebesluit van de minister van BZK – de naam- en adresgegevens van de leerlingen opvragen bij de Basisregistratie personen (BRP). Deze bevoegdheid vloeit voort uit artikel 1.7 van de Wet basisregistratie personen, waarin is bepaald dat aan een bestuursorgaan op zijn verzoek gegevens worden verstrekt uit de basisadministratie die noodzakelijk zijn voor de vervulling van zijn taak.

Artikel 5.41. Gebruik persoonsgebonden nummer door gemeente

In dit artikel wordt geregeld dat het persoonsgebonden nummer van de leerling (op grond van artikel 1.1 is dat of het BSN of het door OCW toegekende onderwijsnummer) mag worden gebruikt voor registraties bij onderwijs en voor gegevensuitwisseling. Verder zijn vastgelegd het doel waarvoor en de manier waarop de gegevensuitwisseling dient plaats te vinden. Artikel 5.41 regelt dat de gemeente, afgezien van wat de wetgeving over het BSN al regelt, het BSN alleen mag gebruiken voor de doelen die in de onderdelen a tot en met d zijn genoemd. De gemeente mag het BSN gebruiken voor het registreren maar ook voor de verwerking van gegevens waarover zij beschikt op grond van haar taken in het kader van uitvoering van de Leerplichtwet 1969. Het betreft de kennisgevingen van in- en uitschrijving (artikel 18), de controlegegevens van absoluut schoolverzuim (artikel 19), de kennisgevingen van relatief schoolverzuim (artikel 21), de gegevens uit onderzoek als bedoeld in artikel 22, en het jaarverslag en de statistische gegevens, bedoeld in artikel 25 LPW. Daarnaast mag de gemeente ook het BSN gebruiken voor het systeem van doorverwijzing van voortijdig schoolverlaters naar onderwijs of arbeidsmarkt.

Paragraaf 7. Overige voorschriften bekostiging

Artikel 5.42. Terugstorten exploitatie-overschot

Eerste lid

Het bevoegd gezag moet het exploitatie-overschot terugstorten naar het Rijk:

- a. als een openbare school wordt opgeheven met toepassing van de wet,
- b. als de bekostiging van een bijzondere school wordt beëindigd op grond van artikel 4.22 of 4.25, of
- c. als de school ermee stopt door een besluit van het bevoegd gezag zelf en ook inderdaad geen onderwijs meer geeft.

Tweede lid

Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op een afdeling havo die is verbonden aan een school voor mavo.

Derde lid

Een exploitatietekort bij een opheffing als bedoeld in het eerste of tweede lid, blijft voor rekening van het bevoegd gezag. Het Rijk zal in dergelijke situaties dus niet bijspringen.

Vierde lid

Nadere regels over de berekening van het exploitatie-overschot zijn momenteel opgenomen in het Bekostigingsbesluit WVO.

Artikel 5.43. Boekhouding niet door gemeente in stand gehouden scholen

De boekhouding van bijzondere scholen en van openbare scholen die niet door een gemeente in stand worden gehouden, moet nauwkeurig zijn op het punt van inkomsten en uitgaven. Zie ook artikel 16 van het Bekostigingsbesluit WVO: "De boekhouding van een school is zodanig ingericht dat op doelmatige wijze informatie kan worden verkregen omtrent het gevoerde financiële beheer."

Ook regelt dat artikel dat het bevoegd gezag op verzoek van de minister nadere financiële informatie over de school moet verstrekken. De wijze waarop deze informatie wordt verstrekt, kan bij ministeriële regeling worden geregeld. Het boekjaar is gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 5.43 geldt niet voor gemeenten die zelf openbare scholen in stand houden, want op zulke gemeenten zijn de gemeentelijke comptabiliteitsvoorschriften al van toepassing.

Artikel 5.44. Besteden bekostiging bevoegd gezag

Voor Caribisch Nederland is in hoofdstuk 11 iets vervangends geregeld voor artikel 99, zesde lid (zie artikel 11.57).

Eerste lid

De verschillende vergoedingen moeten worden besteed op de manier die is geregeld in het tweede tot en met het vierde lid van dit artikel.

Tweede lid

De bekostiging voor huisvesting moet zo worden besteed dat een deugdelijk gebouw wordt gerealiseerd. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt dus bij het bevoegd gezag. Is er een overschot op de vergoeding voor voorzieningen in de huisvesting, dan mag dat worden aangewend voor personeels- of exploitatiekosten.

Derde lid

De school ontvangt een bedrag voor personeelskosten en voor exploitatiekosten. Het bevoegd gezag is vrij om de besteding van de bekostiging over deze kostensoorten te verdelen (het gaat om een lump sum). Een eventueel overschot op de bekostiging voor personeels- en exploitatiekosten kan worden aangewend voor voorzieningen in de huisvesting.

Vierde lid

Beheert het bevoegd gezag verschillende scholen (niet alleen voor voortgezet onderwijs, maar ook voor basisonderwijs en (voortgezet) speciaal onderwijs), dan kan de bekostiging voor personeelskosten en exploitatiekosten ook voor die andere scholen worden ingezet. Ook kan de bekostiging worden ingezet voor vo-scholen van een ander bevoegd gezag, want de wet heeft het in het vierde lid, onderdeel a, in algemene zin over "een andere school voor voortgezet onderwijs". Het gaat in alle gevallen om bekostigd onderwijs, dus niet om scholen die niet uit 's Rijks kas worden bekostigd.

Vijfde lid

De bekostiging die scholen hebben aangevraagd voor specifieke voorzieningen, genoemd in de gemeentelijke verordening op basis van artikel 5.23 of 5.24, moet worden ingezet voor die specifieke voorzieningen.

Zesde lid

Overschrijdingsbedragen (zie de artikelen 5.25–5.30) moeten worden aangewend voor het geheel van de vo-scholen van het bevoegd gezag, en dus niet specifiek voor één bepaalde school van dat bevoegd gezag.

Zevende lid

Het bevoegd gezag mag met het bevoegd gezag waarmee het een samenwerkingsovereenkomst als bedoeld in artikel 2.105 heeft gesloten afspreken om in het kader van die samenwerking een deel van de bekostiging over te dragen aan het andere bevoegd gezag (van een vo-school of WEB-instelling) waarmee het samenwerkt. Duidelijk moet zijn dat de samenwerking zelf leidt tot een

bepaalde middelenomvang bij de overheveling van middelen. Inhouding van bekostiging is mogelijk als scholen zich niet aan de samenwerkingsvoorwaarden houden.

Artikel 5.45. Besteden bekostiging samenwerkingsverband

Dit artikel regelt dat het samenwerkingsverband het totaal van de personele en materiële bekostiging, bedoeld in artikel 5.13 en 5.18, en het totaal van de aanvullende personeel en materiële bekostiging, bedoeld in 5.15 en 5.20 alleen maar mag gebruiken voor ondersteuningsvoorzieningen. Samenwerkingsverbanden mogen de in totaal beschikbare middelen voor ondersteuning inzetten voor zowel lichte als zware ondersteuning. De middelen kunnen ook gaan naar een vestiging van een school die valt buiten het gebied van het samenwerkingsverband (bijvoorbeeld een betaling aan een (v)so-school die niet in het eigen gebied ligt).

Artikel 5.46. Besteden overeenkomstig bestemming

Artikel 5.46 bevat regels van technische aard, die bepalen dat contractactiviteiten niet mogen worden betaald uit de rijksbekostiging voor de school. Deze activiteiten moeten volledig in rekening worden gebracht bij de derden waarvoor ze worden verricht. Met contractactiviteiten worden bedoeld niet door het Rijk bekostigde cursussen en werkzaamheden. Scholen kunnen die cursussen en werkzaamheden voor derden voor eigen rekening verrichten.

Artikel 5.47. Overdracht bekostiging bij overstap leerling tijdens schooljaar

Artikel 5.47 regelt dat bekostiging kan worden overgedragen tussen scholen voor voortgezet onderwijs onderling en tussen die scholen en instellingen voor educatie en beroepsonderwijs zoals geregeld in de WEB. Die mogelijkheid bestaat als een vo-leerling in de loop van het schooljaar overstapt naar die andere school of naar die WEB-instelling. Verlaat een leerling in de loop van het schooljaar de school zonder dat hij de opleiding heeft afgemaakt, en wordt hij aansluitend ingeschreven als leerling aan een andere school voor voortgezet onderwijs of als deelnemer aan een WEB-instelling, dan kan het bevoegd gezag van de school afspreken met het bevoegd gezag van die andere school of van die WEB-instelling om een gedeelte van de bekostiging over te dragen aan dat andere bevoegd gezag omdat de leerling tussentijds is overgestapt. De hoogte van wat kan worden overgedragen ligt niet vast in de wet maar is een zaak van de school en de andere school of WEB-instelling. Een overeenkomst tussen hen beide moet daarvoor het kader bieden. Zie artikel 2.105. Oneigenlijk gebruik wordt tegengegaan door een bepaalde 'marktwerking' (de overdragende school heeft belang bij een zo gering mogelijke overdracht, de ontvangende school of instelling bij een zo groot mogelijke) en doordat de overdracht inzichtelijk zal zijn op grond van de regels over de jaarrekening en door de controleprotocollen. Bovendien kan de onderwijsinspectie toezicht houden op de onderwijskundige motieven voor deze overdracht.

Artikel 5.48. Beleggen en belenen

Dit artikel bevat de grondslag voor een ministeriële regeling waarin regels kunnen worden gesteld voor het uitzetten van gelden, het aangaan van geldleningen en het aangaan van verbintenissen voor financiële derivaten door (onderwijs)instellingen die mede met publiek geld zijn gefinancierd. Die regeling is de Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016.

Doel van de regels is te waarborgen dat publieke gelden worden ingezet voor de publieke zaak en dat de financiële continuïteit van scholen die bekostiging ontvangen, niet in gevaar wordt gebracht. Dit geeft uitdrukking aan het Beleidskader Derivaten, waarin de algemene uitgangspunten voor het gebruik van financiële derivaten in de (semi)publieke sector zijn neergelegd.³⁸

In de wettelijke bepalingen over bekostiging worden onder meer regels gegeven over de besteding, de mogelijkheid tot inhouding et cetera. Op het niveau van een amvb worden bijvoorbeeld regels gesteld over het berekenen van de hoogte van de bekostiging. Artikel 5.48 sluit daarop aan en stelt de minister, in lijn met het Beleidskader Derivaten, in staat om regels te stellen over de omgang met financiële producten door onderwijsinstellingen bij het besteden van publieke middelen. Gezien het onderwerp (de omgang met financiële producten) is gekozen voor delegatie naar het niveau van ministeriële regeling. In verband met de aard van het onderwerp moeten de voorschriften regelmatig worden gewijzigd. De snelheid van ontwikkelingen binnen de financiële markt vraagt

³⁸ Bijlage bij Kamerstukken II 2013/14, 33489, nr. 14.

om flexibele regelgeving. De aanbieders van financiële producten en constructies passen deze producten en constructies voortdurend aan. Derivaten vormen bij uitstek een voorbeeld van financiële producten die uiterst ingewikkeld blijken en continu aan verandering onderhevig zijn. Om mee te kunnen bewegen met veranderingen van de markt is het van belang om de regels snel af te kunnen stemmen op de actuele omstandigheden. De inspectie ziet toe op de naleving.

Artikel 5.49. Geen vergoeding na schade door schuld of nalatigheid; subrogatie wegens schade aan gebouwen van scholen

Eerste lid

Het bevoegd gezag is verantwoordelijk voor de gebouwen, terreinen en inventaris waarvoor bekostiging wordt verstrekt. Zie ook artikel 6.16, eerste lid. Indien bij gebruik en onderhoud sprake is van schade en als schuld of nalatigheid aan de kant van de rechtspersoon die de school in stand houdt kan worden aangetoond, mag de gemeente de herstelkosten van schade niet vergoeden aan de school.

Tweede lid

Vergoedt de gemeente de schade wel, dan neemt zij de rechten over van het bevoegd gezag ten aanzien van de schade. Is schade ontstaan als gevolg van bijvoorbeeld een fout van een aannemer (dus niet van het bevoegd gezag), dan kan die schade (op termijn) worden verhaald op de aannemer, maar zal de gemeente toch de schade vergoeden, zodat zo snel mogelijk weer onderwijs kan worden gegeven in de school.

Artikel 5.50. Subsidie voor taken leer-werktrajecten

Artikel 5.50 regelt de (aanspraak op) bekostiging van de Samenwerkingsorganisatie beroepsonderwijs bedrijfsleven voor haar taken ten behoeve van de leer-werktrajecten (zie de artikelen 2.32 en 2.34).

Dit is voor Caribisch Nederland anders geregeld in hoofdstuk 11.

Paragraaf 8. Verantwoording

Artikel 5.51. Jaarverslag

Het jaarverslag is voor Caribisch Nederland aanvullend geregeld in hoofdstuk 11.

Eerste lid

Een jaarverslag bestaat in elk geval uit een bestuursverslag, een jaarrekening, bijlagen daarbij, en overige gegevens. Het jaarverslag, bedoeld in artikel 391 Boek 2 Burgerlijk Wetboek, is in artikel 103 Boek 2 Burgerlijk Wetboek aangeduid met de term bestuursverslag. De jaarrekening bevat de balans, de staat van baten en lasten, het kasstroomoverzicht en alle toelichtingen daarop. Voorgescreven is dat bij de staat van baten en lasten ook de vergelijkende begrotingscijfers wordt opgenomen en dat daarbij een toelichting wordt verstrekt. Het bestuursverslag moet ook de gehanteerde code voor goed bestuur vermelden en ten minste verantwoording afleggen over afwijkingen van die code voor goed bestuur. De jaarverslagen zijn openbaar op grond van artikel 394 Boek 2 Burgerlijk Wetboek, en vallen ook onder de werking van de Wet openbaarheid van bestuur. Van terughoudendheid in het verstrekken van informatie over jaarverslagen mag daarom geen sprake zijn en daarom is in de code goed bestuur de afspraak opgenomen dat het bestuur het volledige jaarverslag (bestuursverslag en jaarrekening) openbaar maakt op onder andere de eigen website.

Tweede lid

Op termijn kan uitbreiding of vermindering van het aantal verplichte onderdelen van het jaarverslag gewenst zijn. Een amvb kan dan regelen wat het jaarverslag nog meer moet bevatten en welke extra bijlagen er moeten worden bijgevoegd, maar ook welke onderdelen komen te vervallen.

Derde lid

De basis voor de verslaggevingsvereisten is titel 9, boek 2, Burgerlijk Wetboek. Een nadere uitwerking daarvan wordt gegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving in zijn jaarlijkse publicatie (RJ-bundel). Behalve hoofdstukken over de inrichting van de jaarrekening bevat de bundel ook nog:

- richtlijnen voor de opzet van het jaarverslag (RJ400),
- aanvullende richtlijnen voor organisaties zonder winststreven (RJ640), en sectorspecifieke aanvullingen en afwijkende bepalingen. Voor onderwijs: RJ660.

In het Bekostigingsbesluit WVO wordt geregeld dat bij ministeriële regeling een model moet worden vastgesteld voor de inrichting van de jaarrekening. Over de inrichting van de jaarverslaggeving zijn regels gesteld in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs (RJO) en hoofdstuk RJ660 in de richtlijnenpublicatie van de Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ). De RJO verklaart Titel 9 Boek 2 BW in grote lijnen van overeenkomstige toepassing op de jaarverslaggeving voor onderwijsinstellingen. Daarnaast bevat de RJO nadere aanwijzingen, en zijn ook afwijkingen van en aanvullingen op Boek 2 Burgerlijk Wetboek geregeld.

Onderdeel a:

De amvb van het derde lid kan onder meer een aantal onderwerpen preciseren die in het bestuursverslag moeten worden opgenomen (met 'nader' wordt aangegeven dat een deel van de invulling al door de voorschriften van het Burgerlijk Wetboek is bepaald). Denk aan de kernactiviteiten die onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag of samenwerkingsverband plaatsvinden en de daarbij behorende kerngegevens, die in elk geval gaan over leerling-ontwikkelingen, personeelsontwikkelingen en financiën, voor zover die gegevens niet zijn opgenomen in de jaarrekening. Voor de bevoegde gezagsorganen en de centrale diensten kunnen met het oog op de verschillende taken en bevoegdheden afwijkende regels worden gesteld. Verder kan het bestuur elk onderwerp toevoegen dat het van belang vindt voor direct betrokkenen. Ouders, personeel en medezeggenschapsraad zullen daarbij andere wensen hebben dan gemeenten of de Minister van OCW.

Onderdelen b en c:

Met de aanduiding 'de wijze waarop' in onderdeel b wordt aangegeven dat voor de aanlevering van de gegevens per onderdeel specifieke regels kunnen gelden. In onderdeel c is aangegeven dat de scholen en samenwerkingsverbanden verplicht zijn om de jaarrekening niet alleen via de conventionele weg maar ook elektronisch aan te leveren middels de methode XBRL: een digitaal programma waarmee gegevens voor de jaarverslaglegging worden aangeleverd door de school. Dit vanwege de verdere verwerking van de gegevens tot beleidsinformatie. De RJO is gebaseerd op deze elektronische aanlevering.

Onderdeel d:

Het Burgerlijk Wetboek schrijft voor dat de jaarrekening volgens normen die in het maatschappelijk verkeer als aanvaardbaar worden beschouwd, een zodanig inzicht geeft dat er een verantwoord oordeel kan worden gevormd over het vermogen en het exploitatiesaldo, en – voor zover de aard van de jaarrekening dat toelaat – over de solvabiliteit en de liquiditeit van de rechtspersoon (artikel 363 Boek 2 Burgerlijk Wetboek). De elementen waaruit een jaarrekening wordt opgebouwd, zijn gebaseerd op titel 9 Boek 2 Burgerlijk Wetboek. Het waarderen van de activa en passiva, het bepalen van het exploitatiesaldo en het kasstroomoverzicht, enz. kunnen nader worden ingevuld. Zie hiervoor artikel 18, vijfde lid, van het Bekostigingsbesluit WVO en de RJO, die daarop is gebaseerd.

Vierde lid

Jaarlijks wordt de rechtmatigheid van de besteding van rijks gelden gecontroleerd en publiceert OCW de 'accountantsleidraad'. Deze leidraad noemt de formulieren die gebruikt moeten worden. Ook is daarin opgenomen waarop de accountant precies moet controleren. De rechtmatigheid wordt gecontroleerd aan de hand van een vast modeljaarverslag, dat DUO jaarlijks publiceert. Dit modeljaarverslag moet digitaal worden ingevuld en ingezonden, in het bovengenoemde elektronisch financieel jaarverslag. Zie verder ook artikel 21 Bekostigingsbesluit WVO voor eventuele correcties op de bekostiging naar aanleiding van de jaarverslaggeving of onderzoek door de minister. Voor rechtspersonen die worden bekostigd op grond van de WVO 20xx is het accountantsprotocol een leidraad die op grond van de artikelen 14a, derde lid, en 18, zesde lid,

Bekostigingsbesluit WVO in een ministeriële regeling is vastgesteld: de Regeling onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2014. Voor de samenwerkingsverbanden gebeurt dit op grond van het vijfde lid. OCW stuurt verder aan de instellingsaccountants een Handreiking voor de controle op de jaarstukken en het onderzoek naar de bekostigingsgegevens, gebaseerd op het Onderwijscontroleprotocol.

Vijfde lid

In het vijfde lid is geregeld dat artikel 5.51 van overeenkomstige toepassing is op het samenwerkingsverband. Dat betekent dat het samenwerkingsverband zich aan dezelfde verplichtingen moet houden.

Zesde lid

De regels die bij amvb kunnen worden gesteld over het jaarverslag, hebben geen betrekking op het persoonsgebonden nummer van een leerling of op de andere gegevens, bedoeld in artikel 5.37, eerste lid.

Paragraaf 9. Overige uitvoeringsregels

Artikel 5.52. Overige uitvoeringsregels bekostiging

Eerste lid

In dit lid is geregeld dat bij amvb regels worden gesteld over de uitvoering van dit hoofdstuk en nadere regels worden gesteld over in elk geval de erkenning van godsdienstige of levensbeschouwelijke bezwaren tegen het sluiten van een verzekering. Op grond van de tweede grondslag (regels over de erkenning van godsdienstige of levensbeschouwelijke bezwaren tegen het sluiten van een verzekering) is er vooralsnog geen amvb tot stand gekomen.

Tweede lid

Op grond van dit lid kunnen bij of krachtens amvb onder meer boekhoudkundige regels worden gesteld. In het Bekostigingsbesluit WVO en de Regeling jaarverslaggeving onderwijs zijn die regels opgenomen. Zij betreffen de boekhouding, verslaggeving, begroting, jaarrekening en accountantscontrole. De boekhouding van een bijzondere school moet zo zijn ingericht, dat doelmatig informatie kan worden verkregen over het financieel beheer.

Er wordt een boekhouding gemaakt per school of per cursus. De boekhouding gaat over alle ontvangsten en uitgaven of baten en lasten, onderscheiden naar huisvesting en inventaris. Huisvestingskosten worden onderverdeeld naar huisvestingskosten op aanvraag, jaarlijkse huisvestingskosten en kosten voor herbesteding van gebouwen en medegebruik. Verder worden de kosten onderscheiden naar personeel en naar exploitatie. De inkomsten worden onderscheiden naar rijksvergoeding, gemeentelijke vergoedingen en eigen middelen. Uit de boekhouding moet blijken welke uitgaven ten laste van de rijksvergoeding zijn gedaan. Verder bevat de boekhouding een overzicht van vorderingen, schulden en reserves. Aan het eind van een boekjaar wordt een overzicht samengesteld van de inventaris in de school, waaruit in elk geval blijkt in welk jaar de inventarisartikelen zijn aangeschaft. Het boekjaar is gelijk aan het kalenderjaar. Het bevoegd gezag moet jaarlijks tijdig voor het begin van het nieuwe boekjaar een begroting vaststellen. Uit de begroting moeten in elk geval de voorgenomen toevoegingen en onttrekkingen aan de verschillende reserves blijken.

De systematiek van de personele en materiële lumpsum is gekoppeld aan vaststelling van vergoedingsbedragen voorafgaand aan het kalenderjaar, met een jaarrekening die is gebaseerd op al vastgestelde vergoedingsbedragen die eventueel kunnen worden gecorrigeerd. Ook is in het eerste lid geregeld dat bij amvb regels gegeven kunnen worden over de erkenning van godsdienstige of levensbeschouwelijke bezwaren tegen het sluiten van een verzekering.

Artikel 5.53. Informatie over bekostiging

Eerste lid

Dit artikel gaat over het beschikbaar hebben en beschikbaar stellen van schoolgegevens die van belang zijn voor het berekenen van de hoogte van de bekostiging. De gegevens kunnen daarvoor

worden opgevraagd. Daarbij kan het gaan om informatie die in de bestanden van de onderwijsinstellingen wel voorhanden is maar nog moet worden geordend om te kunnen worden gebruikt voor het ministerie.

Tweede lid

In dit lid is bepaald dat bij of krachtens amvb nadere regels over de bekostigingsgegevens (definiëring, wijze van ordening, beschikbaarstelling) kunnen worden gesteld. Het kan voorkomen dat incidenteel en in spoedeisende gevallen snel informatie beschikbaar moet zijn.

Derde lid

Dit lid regelt de bewaartermijn voor de gegevens van het eerste lid, en van de boeken/bescheiden die daarop betrekking hebben. De termijn is overeenkomstig die in artikel 4:69 Awb wordt gehanteerd voor het bewaren van de administratie en de bescheiden.

Vierde lid

De regels die bij of krachtens amvb kunnen worden gesteld, hebben geen betrekking op het persoonsgebonden nummer van een leerling of op de andere gegevens, bedoeld in artikel 5.37, eerste lid.

HOOFDSTUK 6. HUISVESTING

Paragraaf 1. Algemeen

Artikel 6.1. Voorziening in huisvesting door de gemeente

Eerste lid

Dit artikel bevat de kern van de bepalingen over de onderwijshuisvesting voor het voortgezet onderwijs: de gemeente draagt voor alle scholen op haar grondgebied zorg voor de huisvestingsvoorzieningen. In de WPO en de WEC zijn vergelijkbare bepalingen opgenomen. De gemeente moet ook één totaalbudget vaststellen voor de scholen in de betrokken onderwijssectoren gezamenlijk (zie artikel 6.3).

Het maakt overigens niet uit of het om bestaande of om nieuwe scholen gaat. Ook is het niet relevant of het bij een nieuwe school gaat om een school in een onderwijssector die voorheen nog niet aanwezig was binnen de gemeentegrenzen. De zorgplicht geldt in al deze gevallen.

De verplichting om het openbaar en bijzonder onderwijs op gelijke voet te behandelen is in artikel 23 van de Grondwet al opgedragen aan het Rijk. In dit artikellid is deze verplichting ook opgelegd aan de gemeenten.

Tweede lid

Bij de zorgplicht van een gemeente gaat het om gebouwen (en terreinen) van scholen op het grondgebied van de betrokken gemeente. Het hoeft niet te gaan om een hoofdvestiging, al dan niet met een of meer nevenvestigingen. Het kan ook gaan om een (tijdelijke) nevenvestiging van een school, waarvan de hoofdvestiging op het grondgebied van een andere gemeente staat. Die andere gemeente is dan verantwoordelijk voor de huisvesting van die hoofdvestiging. Dit geldt ook voor een openbare school waarvan het college van burgemeester en wethouders bevoegd gezag is.

Artikel 6.2. Voorzieningen in de huisvesting

Eerste lid

Artikel 6.2 heeft het karakter van een begripsbepaling. Het artikel regelt wat voor de toepassing van dit hoofdstuk wordt begrepen onder voorzieningen in de huisvesting. Alle activiteiten die leiden tot een toename van het bruto vloeroppervlak (denk aan nieuwbouw, uitbreiding, verplaatsing) moeten via de gemeente worden aangevraagd. Daarnaast vallen onder voorzieningen in de huisvesting ook herstel van constructiefouten en herstel of vervanging bij bijzondere omstandigheden (denk bijvoorbeeld aan brand). Onderhoud komt overigens geheel voor rekening

van het bevoegd gezag, dat daarvoor op grond van artikel 5.4, vierde lid, onderdeel a van het Rijk geld ontvangt.

Tweede lid

Bij algemene maatregel van bestuur worden minimum bruto vloeroppervlakten per gelijktijdig aanwezige leerling vastgesteld, die per schoolsoort mogen verschillen. Op deze manier wordt een bodemniveau vastgelegd, waar gemeenten niet onder mogen gaan zitten. Deze opdracht is uitgewerkt in het Uitvoeringsbesluit voorzieningen in de huisvesting PO/VO.

Paragraaf 2. Bekostigingsplafond; programma huisvestingsvoorzieningen; overzicht

Artikel 6.3. Vaststelling door college van burgemeester en wethouders van bekostigingsplafond voor nieuwe voorzieningen in de huisvesting

Eerste lid

Het college van burgemeester en wethouders moet elk jaar voor de onderwijssectoren basisonderwijs, (voortgezet) speciaal onderwijs en voortgezet onderwijs één totaalbudget vaststellen voor de onderwijsvoorzieningen voor (vestigingen van) scholen uit die verschillende onderwijssectoren op haar grondgebied. Het gaat daarbij om zowel openbaar als bijzonder onderwijs en om zowel bestaande als nieuwe scholen. Op deze manier is binnen de gemeente een integrale afweging mogelijk, over de betrokken onderwijssectoren heen.

Tweede lid

Het college van burgemeester en wethouders moet zich bij het vaststellen van het jaarlijkse budget (het bekostigingsplafond) in elk geval laten leiden door de afweging of met het vast te stellen budget redelijkerwijs kan worden voorzien in de benodigde huisvestingsvoorzieningen voor (vestigingen van) scholen voor basisonderwijs, (voortgezet) speciaal onderwijs en voortgezet onderwijs op haar grondgebied. Het gaat hier overigens alleen om het budget voor nieuwe voorzieningen, met andere woorden om het investeringsvolume. Daarnaast moet het college van burgemeester en wethouders ook bedragen reserveren voor lopende verplichtingen, waaronder verplichtingen in het kader van de doordecentralisatie (zie artikel 6.21).

Het budget wordt in de praktijk pas vastgesteld nadat door bevoegde gezagsorganen voor het bijzonder onderwijs ingediende aanvragen zijn geïnventariseerd en is gekeken wat daarnaast nog nodig zou zijn voor het openbaar onderwijs. Het is immers niet zo dat elk jaar alle aanvragen gehonoreerd zullen (kunnen) worden. Gemeenten kunnen overigens wel hun regeling voor indiening en afhandeling van aanvragen afstemmen op de begrotingscyclus, zodat ze wel een idee hebben van wat er leeft aan wensen voordat ze het budget vaststellen.

De afweging die het college van burgemeester en wethouders kan maken tussen noodzakelijke voorzieningen over de verschillende onderwijssectoren heen, op basis van behoefte en beleidsvoornemens, doet geen afbreuk aan het recht op huisvesting. De voorzieningen waar men recht op heeft, worden immers in een gemeentelijke verordening vastgelegd. Het college van burgemeester en wethouders moet wel wettelijke normen in acht nemen: redelijke eisen, redelijke behoeften. Het college van burgemeester en wethouders moet de voorzieningen echter uit de algemene middelen bekostigen, dat wil zeggen dat niet per definitie aan alle verzoeken van scholen kan worden voldaan. Daarom is in het wettelijk systeem voorzien in een budgettaire afwegingsmogelijkheid voor het college. Het college van burgemeester en wethouders moet in staat worden gesteld zelf maatregelen te nemen om zijn uitgaven beheersbaar te houden, zonder dat dit tot een absoluut verlies van rechten van bevoegde gezagsorganen van scholen op voorzieningen leidt.

Artikel 6.4. Indiening aanvraag

Eerste lid

Het bevoegd gezag van een bijzondere school dat een huisvestingsvoorziening wil voor een (vestiging van een) school, moet daarvoor een aanvraag indienen bij het college van burgemeester en wethouders.

Tweede lid

Om een goede aanvraag te kunnen voorbereiden en indienen is tijd en geld nodig. Een bevoegd gezag kan daarom bij het college van burgemeester en wethouders vragen om bouwvoorbereidingskosten toe te kennen.

Derde lid

De aanvraagprocedure is in de wet summier geregeld. Het college van burgemeester en wethouders moet in elk geval vaststellen voor welk tijdstip de aanvraag moet worden ingediend en aan welke voorwaarden deze verder moet voldoen. In de gemeentelijke regeling op grond van artikel 6.12 zal de aanvraagprocedure moeten worden uitgewerkt.

Vierde lid

De vorige leden hadden allemaal betrekking op bijzondere scholen. In dit lid wordt geregeld dat ook voor openbare scholen wensen voor nieuwe voorzieningen tijdig en voldoende onderbouwd moeten worden aangeleverd.

Artikel 6.5. Programma huisvestingsvoorzieningen

Eerste lid

Aan de hand van de ingediende aanvragen en de behoefte van door de gemeente in stand gehouden scholen stelt het college van burgemeester en wethouders jaarlijks een programma voor het eerstvolgende jaar op. Dat programma bevat de voor het bijzonder onderwijs voor bekostiging in aanmerking te brengen voorzieningen in de huisvesting en de voor het openbaar onderwijs noodzakelijke voorzieningen in de huisvesting. Het college van burgemeester en wethouders moet voordat het programma wordt vastgesteld, eerst overleg voeren met vertegenwoordigers van de niet door de gemeente in stand gehouden scholen. Uit de terminologie "na overleg" volgt overigens dat dit overleg niet tot overeenstemming hoeft te leiden. Het programma huisvestingsvoorzieningen heeft betrekking op alle (vestigingen van) scholen op het grondgebied van de gemeente: openbare en bijzondere, bestaande en nieuwe, in zowel (speciaal) basisonderwijs, (voortgezet) speciaal onderwijs als voortgezet onderwijs.

Tweede lid

Het programma huisvestingsvoorzieningen heeft betrekking op in het jaar ná de vaststelling van het programma voor bekostiging in aanmerking te brengen voorzieningen in de huisvesting voor openbare en bijzondere scholen op het grondgebied van de betrokken gemeente.

Derde lid

Op het programma huisvestingsvoorzieningen worden alleen voorzieningen opgenomen, voor zover de verwachting is dat er in het jaar erna daadwerkelijk een begin mee kan worden gemaakt. Dat wil zeggen dat de voorziening dan kan worden uitgevoerd of dat in elk geval de aanbesteding kan plaatsvinden. Ook moet het gaan om voorzieningen waarbij niet een van de weigeringsgronden van artikel 6.10 van toepassing is. Het programma vormt een bundel beschikkingen waarin de rechten voor de afzonderlijke bevoegde gezagsorganen zijn vastgelegd.

Vierde lid

Bij ontoereikende gemeentelijke middelen wordt een prioriteitsvolgorde bepaald. Dit doet het college van burgemeester en wethouders, aan de hand van de urgentiecriteria die de gemeenteraad daarvoor op grond van artikel 6.12 heeft opgesteld en heeft vastgelegd in de gemeentelijke huisvestingsverordening. Vervolgens worden alleen die voorzieningen opgenomen met de hoogste aldus bepaalde scores, totdat het op grond van artikel 6.3 vastgestelde beschikbare budget op is.

Vijfde lid

De wet maakt ook het gedeeltelijk opnemen van een voorziening mogelijk. De beschikking van het college van burgemeester en wethouders voor een specifiek bevoegd gezag kan een gedeelte van een gewenste voorziening omvatten en zelfs een andere dan de gevraagde voorziening. Een bevoegd gezag kan bijvoorbeeld voor een vestiging van een school een nieuw gebouw aanvragen, maar het college van burgemeester en wethouders kan bepalen dat de vestiging in een bestaand

gebouw moet trekken, dat bijvoorbeeld net leeg is gekomen doordat een ander bevoegd gezag een (vestiging van een) school heeft opgeheven of verplaatst.

Zesde lid

Het college van burgemeester en wethouders mag eisen stellen aan het aanvragende bevoegd gezag wat betreft het in gebruik nemen of juist buiten gebruik stellen van gebouwen of lokalen. In het kader van ingebruikneming kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de voorwaarde dat de minister de betreffende school ook voor bekostiging in aanmerking brengt. Zonder bekostiging mag een school een gebouw dus niet gebruiken. Ook kan gedacht worden aan voorwaarden omtrent het gebruik (beperkingen m.b.t. in pandige aanpassingen bij tijdelijk gebruik). In het kader van buitengebruikstelling kan gedacht worden aan voorwaarden/afspraken over de onderhoudsstaat van het gebouw bij oplevering/einde gebruik.

Zevende lid

Niet alleen bij het bepalen van de prioriteitsvolgorde (zie het vierde lid), maar ook al bij het bepalen of een aangevraagde voorziening in aanmerking komt om op het programma huisvestingsvoorzieningen te worden opgenomen, moet het college van burgemeester en wethouders de door de gemeenteraad vastgestelde urgentiecriteria in acht nemen.

Achtste lid

Is het programma eenmaal vastgesteld, dan moet worden overgegaan tot bepaling van de wijze van uitvoering. Het college van burgemeester en wethouders moet binnen vier weken na de vaststelling van het programma in overleg treden met een bevoegd gezag waarvan een aangevraagde voorziening op het programma is opgenomen, om te bepalen hoe die kan worden gerealiseerd. Komt men daarbij niet tot overeenstemming, dan meldt het college van burgemeester en wethouders aan het bevoegd gezag dat het niet kan instemmen met de manier waarop het bevoegd gezag het project wil gaan uitvoeren.

Negende lid

In de overlegfase voorafgaand aan de vaststelling van het programma huisvestingsvoorzieningen kan het college op eigen initiatief advies vragen aan de Onderwijsraad. Als een bevoegd gezag een advies wil, moet het college van burgemeester en wethouders ook advies vragen. De Onderwijsraad brengt vervolgens binnen vier weken advies uit. Het college van burgemeester en wethouders maakt het advies tegelijk met het programma huisvestingsvoorzieningen bekend. Het college van burgemeester en wethouders bepaalt het tijdstip waarop advies wordt gevraagd, dat wil zeggen op welk moment in de overlegfase. Op die manier kan onnodige vertraging bij de totstandkoming van het programma worden voorkomen. Advisering door de Onderwijsraad ligt voor de hand op die terreinen waarop de raad deskundig is, over zaken die de inhoud van het onderwijs raken. Het advies is daarom beperkt tot de aspecten van de vrijheid van richting en inrichting. Zie ook artikel 6.12, zesde lid, dat een vergelijkbaar voorschrift bevat bij de gemeentelijke huisvestingsverordening.

Artikel 6.6. Overzicht

Aan de hand van de voor het bijzonder onderwijs ingediende aanvragen en de behoefte van de door de gemeente in stand gehouden scholen stelt het college van burgemeester en wethouders jaarlijks een overzicht op van voorzieningen die niet zijn opgenomen op het op grond van artikel 6.5 vastgestelde programma huisvestingsvoorzieningen. Het gaat dus niet om een overzicht van voorzieningen die naar verwachting op een volgend programma zullen worden opgenomen.

Het college van burgemeester en wethouders moet aangeven waarom de voorzieningen niet op het programma zijn opgenomen. Dat kan zijn omdat het budget onvoldoende hoog was en de voorziening niet hoog genoeg op de urgentielijst stond. Maar het kan bijvoorbeeld ook gaan om een voorziening die niet onder het begrip "huisvestingsvoorziening" valt zoals globaal opgenomen in artikel 6.2 van de wet en uitgewerkt in de plaatselijke huisvestingsverordening op grond van artikel 6.12.

Artikel 6.7. Geen vaststelling van programma en overzicht

Wanneer er in een bepaald jaar geen behoefte is aan nieuwe huisvestingsvoorzieningen voor openbare scholen en er ook geen aanvragen voor bijzondere scholen zijn ingediend, is het niet nodig om een programma huisvestingsvoorzieningen of een overzicht op te stellen. Het gaat hierbij - gezien de integrale benadering voor deze onderwijssectoren - niet alleen om voorzieningen voor het voortgezet onderwijs, maar ook om voorzieningen voor het basisonderwijs en het (voortgezet) speciaal onderwijs.

Artikel 6.8. Beschikkingen op aanvragen met een spoedeisend karakter

Eerste lid

Het bevoegd gezag van een bijzondere school dat een huisvestingsvoorziening wil voor een (vestiging van een) school die niet in het programma huisvestingsvoorzieningen is opgenomen, kan daarvoor toch een aanvraag indienen bij het college van burgemeester en wethouders, als dat noodzakelijk is voor de voortgang van het onderwijs. Het zal dan doorgaans gaan om een calamiteit zoals een brand.

Tweede lid

Er zijn tamelijk stringente criteria vastgesteld waaraan een aanvraag voor een spoedvoorziening zal worden getoetst. Het college van burgemeester en wethouders kan een aanvraag afwijzen als het van mening is dat de voortgang van het onderwijs geen gevaar loopt en de voorziening dus kan wachten op het eerstvolgende programma huisvestingsvoorzieningen, of als een van de weigeringsgronden van artikel 6.10 van toepassing is. Daarbij is overigens één weigeringsgrond uitgezonderd, namelijk de financiële. In geval van calamiteiten ligt het immers niet in de rede de ontoereikendheid van de middelen als weigeringsgrond toe te passen.

Artikel 6.9. Tijdstip aanvang bekostiging; vervallen aanspraak op bekostiging

Eerste lid

De aanspraak op huisvestingsbekostiging is gevestigd doordat een voorziening op het programma huisvestingsvoorzieningen is opgenomen. Het college van burgemeester en wethouders bepaalt op grond van dit artikellid alleen het tijdstip van aanvang van de huisvestingsbekostiging. Het gaat hier dus niet om een nieuw besluit over de (hoogte van de) bekostiging.

Tweede lid

Om te voorkomen dat een verkregen aanspraak niet binnen afzienbare tijd wordt geëffectueerd en de gemeente daardoor na jaren met een "slapende" aanspraak wordt geconfronteerd, is bepaald dat de aanspraak vervalt als niet binnen een door de gemeenteraad in de huisvestingsverordening bepaalde termijn een bouwopdracht is gegeven of een koop-, huur- of erfpachtovereenkomst is gesloten.

Artikel 6.10. Weigeringsgronden

De in dit artikel opgenomen weigeringsgronden zijn limitatief, dat wil zeggen dat de aanvraag alleen op deze gronden kan worden geweigerd, naast het niet voldoen aan procedurele voorschriften. Een gemeente mag daarbij alleen voorwaarden stellen die strikt gerelateerd zijn aan de huisvesting zelf, bijvoorbeeld over het gebruik of buiten gebruik stellen van een gebouw voor het onderwijs. Een gemeente mag dus niet op grond van dit artikel dwingende voorwaarden stellen over bijvoorbeeld het bestuur of de kwaliteit van het onderwijs. Dat zou in strijd zijn met de vrijheid van richting en van inrichting als bedoeld in artikel 23, vijfde lid, van de Grondwet.³⁹

De gronden waarop een voorziening in de huisvesting geweigerd kan worden zijn:

a. *De gewenste voorziening is geen voorziening in de zin van artikel 6.2.*

Een bevoegd gezag kan alleen een huisvestingsvoorziening aanvragen die past binnen de omschrijving zoals gegeven in de wet.

³⁹ Briefadvies Onderwijsraad aan gemeente Amsterdam van 10 juli 2013 (kenmerk 20130148/1052) en ook ECLI:NL:RVS:2015:3249.

b. *De gewenste voorziening is niet gerechtvaardigd op grond van de aard en de omvang van de voorzieningen waarover de school reeds beschikt, voor zover deze uit de openbare kas zijn bekostigd, gelet op de normen, bedoeld in artikel 6.12, eerste lid, onderdeel b.*

Gezien de door de gemeenteraad in de huisvestingsverordening vastgestelde normen voor oppervlakte en indeling van schoolgebouwen beschikt de (vestiging van de) school al over voldoende door de overheid bekostigde vierkante meters.

c. *De gewenste voorziening is niet gerechtvaardigd op grond van de te verwachten ontwikkeling van het aantal leerlingen of onderwijskundige ontwikkelingen, zulks met inachtneming van het bepaalde in artikel 6.12, eerste lid, onderdelen c en d.*

De behoefte aan de voorziening is in feite niet of in elk geval naar de mening van het college van burgemeester en wethouders onvoldoende door het bevoegd gezag aangetoond. Daarbij wordt gekeken naar de door de gemeenteraad in de huisvestingsverordening vastgestelde prognose- en urgentiecriteria. Deze weigeringsgrond kan door een gemeente alleen worden toegepast bij bestaande scholen, die al beschikken over huisvesting. Bij nieuwe scholen heeft de minister al eenduidig geoordeeld over de verwachte ontwikkeling van het aantal leerlingen en op grond daarvan een school voor bekostiging in aanmerking gebracht. Het is niet aan de gemeente om dan nog weer een oordeel te geven over het leerlingenaantal.⁴⁰

d. *Op andere wijze dan is gewenst kan redelijkerwijs in de behoefte aan huisvesting worden voorzien, onder meer doordat binnen redelijke afstand van de gewenste plaats van de voorziening gebruik dan wel medegebruik mogelijk is, of een reeds voor bekostiging in aanmerking gebracht gebouw of deel daarvan beschikbaar komt.*

Als er een redelijk alternatief, bijvoorbeeld gebruik of medegebruik of het beschikbaar komen van een (deel van een) al bekostigd gebouw, bijvoorbeeld van een andere school, beschikbaar is, mag dit door het college van burgemeester en wethouders worden aangeboden.

e. *Het bekostigingsplafond, bedoeld in artikel 6.3, is niet toereikend voor de te verstrekken voorzieningen voor scholen als bedoeld in het eerste lid, onderdelen a tot en met d, van dat artikel.*

Het budget dat het college van burgemeester en wethouders voor het komende jaar heeft vastgesteld, is onvoldoende voor alle voor het bijzonder onderwijs gevraagde en voor het openbaar onderwijs benodigde huisvestingsvoorzieningen in het (speciaal) basisonderwijs, (voortgezet) speciaal en voortgezet onderwijs.

f. *De gewenste voorziening is - anders dan op grond van de onderdelen b tot en met d - niet noodzakelijk.*

Indien de "noodzaak" voor een aangevraagde voorziening om een andere reden ontbreekt, mag het college van burgemeester en wethouders eveneens weigeren deze op het programma huisvestingsvoorzieningen op te nemen. Deze restgrond dient alleen te worden gezien in relatie tot de overige weigeringsgronden en niet als zelfstandige bevoegdheid. Een gemeente mag dus niet op grond van dit onderdeel huisvesting weigeren op grond van niet huisvestingsgerelateerde zaken.⁴¹

Tweede lid

Als het bevoegd gezag zelf schuld heeft aan het feit dat een voorziening nodig is, zijn er nog twee gronden op grond waarvan een voorziening in de huisvesting door het college van burgemeester en wethouders kan worden geweigerd:

1. Een huisvestingsvoorziening verkeert als gevolg van het verwijtbaar nalaten van noodzakelijk onderhoud in een slechte bouwkundige staat. Het bevoegd gezag is verantwoordelijk voor het onderhoud. De verwijtbaarheid zal per geval moeten worden afgewogen tegen het belang van de voortgang van het onderwijs.
2. Er is sprake van schade aan een voorziening die is veroorzaakt door schuld of toedoen van het bevoegd gezag.

⁴⁰ Briefadvies Onderwijsraad aan gemeente Amsterdam van 10 juli 2013 (kenmerk 20130148/1052) en ook ECLI:NL:RVS:2015:3249.

⁴¹ Briefadvies Onderwijsraad aan gemeente Amsterdam van 10 juli 2013 en ook ECLI:NL:RVS:2015:3249.

Artikel 6.11. Toetsing in verband met wettelijke voorschriften en nieuwe feiten en omstandigheden

Dit artikel stelt voorwaarden waaraan moet worden getoetst voordat voorzieningen die op het programma huisvestingsvoorzieningen zijn opgenomen, daadwerkelijk zullen worden bekostigd. Deze voorwaarden betreffen het voldoen aan bij of krachtens de wet gestelde voorschriften (denk bijvoorbeeld aan bouwtechnische voorschriften) en de vaststelling dat geen sprake is van nieuwe feiten of omstandigheden.

Paragraaf 3. Verordening

Artikel 6.12. Gemeentelijke regeling

Een van de wezenlijke elementen van het systeem van het beleggen van de verantwoordelijkheid voor de huisvesting van scholen voor (speciaal) basisonderwijs, (voortgezet) speciaal onderwijs en voortgezet onderwijs bij de gemeente betreft het vaststellen door de gemeenteraad van een verordening. Daarin moet onder meer worden uitgewerkt wat in de gemeente exact onder huisvestingsvoorzieningen wordt verstaan. Daarnaast moeten ook normen worden opgenomen voor de grootte en indeling van schoolgebouwen, prognose- en urgentiecriteria en ook diverse procedures, waaraan het college van burgemeester en wethouders zich bij de beoordeling van aanvragen moet houden.

Eerste lid

In dit artikellid is vastgelegd welke onderwerpen in de gemeentelijke verordening moeten worden uitgewerkt. Het betreft in de eerste plaats de uitwerking op gemeentelijk niveau van de voorzieningen die in artikel 6.2 globaal zijn aangegeven. Daarbij gaat het in feite om een soort programma's van eisen, maar dan op gemeentelijk niveau, toegesneden op de lokale situatie.

Het voorschrift dat de gemeenteraad verplicht tot het vaststellen van regels, heeft tot doel de gemeente te verplichten zijn huisvestingsbeleid te expliciteren. Die regels moeten worden gezien als uitvoeringsregels die een gelijke behandeling van de belanghebbenden waarborgen. Door de gemeenteraad te verplichten regels te stellen, is het ook mogelijk voor te schrijven dat men daarover overleg moet voeren met vertegenwoordigers van de niet door de gemeente in stand gehouden scholen, zodat een behoorlijke belangenbehartiging is gewaarborgd. Dat overleg moet op overeenstemming zijn gericht, zie hierover het vijfde lid.

In de gemeentelijke regeling moeten in elk geval worden vastgelegd:

- voor welke voorzieningen de scholen in het algemeen in aanmerking komen; dit kan verschillend zijn voor en zelfs binnen de diverse onderwijssectoren ((speciaal) basisonderwijs, (voortgezet) speciaal onderwijs en voortgezet onderwijs),
- de prognose- en urgentiecriteria die het college van burgemeester en wethouders moet hanteren bij de afweging die wordt gemaakt om binnen het beschikbare budget te kunnen bekostigen,
- de normen die worden gehanteerd bij het vaststellen van de bekostiging.

Materieel wordt de taak van de gemeente genormeerd door in de wet te bepalen dat:

- openbaar en bijzonder onderwijs op gelijke voet moeten worden behandeld (zie artikel 6.1),
- het budget op een niveau moet worden vastgesteld waarbij redelijkerwijs kan worden voorzien in de huisvesting van scholen in de genoemde onderwijssectoren op het grondgebied van de gemeente (zie artikel 6.3, tweede lid),
- de bovengenoemde regels zo worden vastgesteld dat kan worden voldaan aan de redelijke eisen die het onderwijs aan de huisvesting van scholen in de gemeente stelt (zie het tweede lid), en
- de weigeringsgronden limitatief zijn aangegeven (zie artikel 6.10).

Derde lid

Bij de normen bedoeld in het derde lid hoeft niet per definitie te worden gedacht aan een normatieve benadering. Ook bijvoorbeeld het hanteren van een offerteprocedure valt eronder.

Vierde lid

Het college van burgemeester en wethouders moet voorafgaand aan de betaling vastleggen hoe het technisch / administratief omgaat met uit te betalen bedragen. Het gaat dus niet om nieuwe beslismomenten over de toekenningen, niet bij het openbaar en niet bij het bijzonder onderwijs.

Vijfde lid

Door de wijze waarop de verordening tot stand komt, hebben de bevoegde gezagsorganen van de niet door de gemeente in stand gehouden scholen in de gemeente de mogelijkheid om hun belangen effectief te behartigen door de in het vijfde lid bedoelde inspraakmogelijkheden.

Zesde lid

In de overlegfase voorafgaand aan de vaststelling van (een wijziging van) de huisvestingsverordening kan de gemeenteraad op eigen initiatief advies vragen aan de Onderwijsraad. Als een bevoegd gezag een advies wil, moet de gemeenteraad ook advies vragen. De Onderwijsraad brengt vervolgens binnen vier weken advies uit. De gemeenteraad maakt het advies tegelijk met de verordening (of een wijziging daarvan) bekend. De gemeenteraad bepaalt het tijdstip waarop advies wordt gevraagd, dat wil zeggen op welk moment in de overlegfase. Op die manier kan onnodige vertraging bij de totstandkoming van de verordening worden voorkomen. Advisering door de Onderwijsraad koppelt de wetgever aan die terreinen waarop de raad deskundig is, over zaken die de inhoud van het onderwijs raken. Het advies is daarom beperkt tot de aspecten van de vrijheid van richting en inrichting. Zie ook artikel 6.5, negende lid, dat een vergelijkbaar voorschrift bevat over het programma huisvestingsvoorzieningen.

Paragraaf 4. Bouwen

Artikel 6.13. Bouwheerschap

Eerste lid

Het bevoegd gezag van een bijzondere school geeft in principe zelf opdracht om de huisvestingsvoorziening tot stand te brengen, waarvoor het college van burgemeester en wethouders de middelen beschikbaar heeft gesteld. Maar het bevoegd gezag kan ook aan de gemeente vragen het realiseren van de voorziening op zich te nemen. Het gaat hier om een civielrechtelijke overeenkomst, daarom is de rechtspersoon (de gemeente) de actor, en niet het college van burgemeester en wethouders. Het bouwheerschap berust dus bij het bevoegd gezag, maar kan bij de gemeente worden belegd.

Tweede lid

Als het bouwheerschap aan de gemeente is overgelaten, moet als hoofdregel uiteindelijk toch de juridische eigendom van het gebouw en omliggende terreinen aan het bevoegd gezag worden overgedragen. Maar ook hier geldt dat bevoegd gezag en de gemeente iets anders kunnen afspreken. In dat geval moeten gebouw en terrein op een andere manier ter beschikking van de school komen.

Derde lid

Het kan zijn dat een huisvestingsvoorziening niet voldoet aan de eisen voor eigendomsoverdracht zoals neergelegd in Boek 3, titel 4, afdeling 2 van het Burgerlijk Wetboek. Bijvoorbeeld omdat de situatie van het gebouw zich daartoe niet leent of wanneer alleen een tijdelijke huisvesting nodig is. In zo'n geval moet de gemeente de voorziening aan het bevoegd gezag in gebruik geven.

Artikel 6.14. Instemming met eigen bouwplannen voor een niet door de gemeente in stand gehouden school

Hoofdregel is dat het bevoegd gezag van een bijzondere school zelf de huisvestingsvoorzieningen in stand houdt en de bouwplannen en daarop betrekking hebbende begrotingen ter instemming indient bij het college van burgemeester en wethouders. Is tussen bevoegd gezag en de gemeente op grond van artikel 6.13 overeengekomen dat de gemeente de voorziening tot stand brengt, dan geldt het vereiste van instemming niet.

Artikel 6.15. Totstandbrenging voorziening voor een niet door de gemeente in stand gehouden school

Het bevoegd gezag van een bijzondere school waarbij de gemeente op grond van artikel 6.13 een voorziening tot stand brengt, moet vanzelfsprekend - ondanks dat het bouwheerschap bij het college van burgemeester en wethouders is belegd - wel worden betrokken bij de uitvoering. Er moet overeenstemming zijn tussen de partijen, voordat de gemeente tot uitvoering kan overgaan. Komt die overeenstemming er niet, dan kan het bevoegd gezag ertoe overgaan om alsnog de voorziening zelf tot stand te brengen.

Paragraaf 5. Bijzondere bepalingen gebruik

Artikel 6.16. Onderhoudsplicht; verbod tot vervreemding en bezwaring

Eerste lid

Het eerste lid legt het bevoegd gezag de verplichting op om het gebouw en terrein behoorlijk te gebruiken en te onderhouden. Deze verplichting geldt ook voor de roerende zaken, waarvoor het bevoegd gezag bekostiging van overheidswege heeft ontvangen. Voldoet het bevoegd gezag niet aan de verplichting, dan kan dit uiteindelijk leiden tot inhouding van de bekostiging.

Tweede lid

In het tweede lid worden twee situaties geregeld:

1. Vervreemding (oftewel eigendomsoverdracht door verkoop of schenking) door het bevoegd gezag van een niet door de gemeente in stand gehouden school van gebouwen, terreinen en roerende zaken (voor zover daarvoor van overheidswege bekostiging is genoten) is nietig, tenzij het college van burgemeester en wethouders toestemming heeft gegeven. Het toestemmingsvereiste kan voor de gemeente van belang zijn, bijvoorbeeld als de gemeente een deel van het terrein dat bij een school ligt, nodig heeft om bepaalde plannen te verwezenlijken.

Gelet op de systematiek bij de onderwijshuisvesting in het voortgezet onderwijs en op het publieke belang dat met artikel 6.20 wordt gediend, is ook een curator hieraan gebonden. Het staat een curator dan ook niet vrij een schoolgebouw te verkopen zonder toestemming van het college van burgemeester en wethouders, omdat dit artikel onverkort van toepassing is bij een faillissement.⁴²

De vervreemding als gevolg van een bestuursoverdracht zoals geregeld in artikel 3.31 is buiten het bereik van het tweede lid gebracht.

2. Bezwaring met een zakelijk recht (beperking van het gebruik, denk bijvoorbeeld aan een hypotheek die op het pand rust) is eveneens nietig zonder toestemming van het college van burgemeester en wethouders.

Derde lid

Het verbod tot vervreemding en bezwaring is niet van toepassing voor zover het gaat om het recht van opstal als de gemeente een tijdelijke huisvestingsvoorziening wil plaatsen op grond die eigendom is van het bevoegd gezag van de niet door de gemeente in stand gehouden school.

Artikel 6.17. Vorderingsrecht

Scholen hebben de gebouwen of terreinen die zij gebruiken niet altijd permanent, of gedurende de hele dag nodig. Dit artikel regelt de bevoegdheid van het college van burgemeester en wethouders om gebouwen en terreinen op het moment dat zij niet in gebruik zijn een andere bestemming te geven. Die bestemming is wel ingekaderd.

Eerste lid

De eerste categorie die dit lid regelt, is die van het tijdelijk of gedeeltelijk niet nodig zijn. Het college van burgemeester en wethouders kan in dergelijke gevallen, gedurende die tijd het gebouw of terrein als huisvesting bestemmen voor:

1. een andere school voor voortgezet onderwijs,

⁴² Zie ECLI:NL:RVS:2014:2025.

2. ander bekostigd onderwijs dan voortgezet onderwijs ((speciaal) basisonderwijs, (voortgezet) speciaal onderwijs, middelbaar beroepsonderwijs, hoger onderwijs) en ook voor educatie, of voor

3. andere culturele, maatschappelijke of recreatieve doeleinden.

Het voorgenomen gebruik moet zich wel verdragen met het onderwijs van de school die in het gebouw is gevestigd. Van een blijvende bestemmingswijziging is geen sprake, aangezien het enkel gaat om beschikbaarstelling gedurende de tijd waarop de gebouwen of terreinen niet nodig zijn voor de school.

De tweede categorie die dit lid regelt, heeft specifiek betrekking op bestemming voor het onderwijs in lichamelijke opvoeding of expressie-activiteiten.

De derde categorie die dit lid regelt, betreft de sportterreinen. Het gaat dan niet alleen om sportterreinen die gedurende langere tijd niet worden gebruikt, maar ook om gebruik tijdens avonden, weekeinden en vakanties. Wel is daarbij bepaald dat het gebruik zo dient te zijn dat het terrein direct weer bruikbaar is voor het onderwijs. Met andere woorden: het terrein mag niet worden gebruikt voor doeleinden die een te zware aanslag op het veld betekenen. Denk daarbij bijvoorbeeld aan brandweeroefeningen met zwaar materieel of een popconcert met mogelijk vele duizenden bezoekers, podia en zware apparatuur.

Tweede lid

Voordat het college van burgemeester en wethouders een gedeelte van een gebouw of terrein een andere bestemming geeft, moet hij overleggen met het bevoegd gezag van een bijzondere school, en - voor zover van toepassing - ook met het bevoegd gezag van de andere school of nevenvestiging die (tijdelijk) gebruik zal maken van een deel van gebouw of terrein van de bijzondere school.

Artikel 6.18. Verhuur en medegebruik gebouw of terrein

Eerste lid

Als de gemeente geen gebruik maakt van het vorderingsrecht op grond van artikel 6.17, heeft het bevoegd gezag de bevoegdheid om een deel van een gebouw of terrein in gebruik te geven voor ander bekostigd onderwijs of voor andere culturele, maatschappelijke of recreatieve doeleinden (medegebruik).

Het bevoegd gezag mag ook een deel van een gebouw of terrein dat het zelf niet voor de daar gevestigde school nodig heeft, verhuren aan een derde. Voorwaarde daarbij is dat dit alleen mogelijk is als het gehuurde niet zal worden gebruikt als woon- of bedrijfsruimte. Als het gaat om een bijzondere school, is voorafgaand aan de verhuur toestemming van het college van burgemeester en wethouders nodig. Is deze toestemming niet gevraagd of niet verleend, dan is de huurovereenkomst nietig (zie ook het vijfde lid). Dat betekent dat de overeenkomst geacht wordt nimmer te zijn gesloten.

Tweede lid

Verhuur of medegebruik eindigt als de school het verhuurde of in gebruik gegeven deel weer zelf nodig heeft of als het college van burgemeester en wethouders alsnog gebruik wil maken van het vorderingsrecht op grond van artikel 6.17. De gemeente is hiervoor nooit schadeplichtig. Het bevoegd gezag moet hier bij de verhuur rekening mee houden.

Derde lid

Ter bescherming van het onderwijs is bepaald dat verhuur of medegebruik niet mogen plaatsvinden als het gebruik dat van het deel van het gebouw of terrein wordt gemaakt, zich niet zou verdragen met het onderwijs aan de in het gebouw gevestigde school. Zie ook de toelichting bij artikel 6.17.

Vierde lid

Omdat de ingebruikneming en verhuur een eigen wettelijke regeling in deze wet hebben, wordt de toepassing van de bepalingen in Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek over ingebruikgeving en verhuur uitdrukkelijk uitgesloten.

Vijfde lid

Zoals al is vermeld bij de toelichting op het tweede lid, is een huurovereenkomst die wordt gesloten zonder voorafgaande toestemming van het college van burgemeester en wethouders, nietig. Dat geldt ook voor elk met dit artikel strijdig beding in een huurovereenkomst voor zover het een schoolgebouw betreft.

Artikel 6.19. Voorziening niet ten laste van de gemeente

Als een bevoegd gezag van een bijzondere school voorzieningen treft aan gebouwen of terreinen met het oog op verhuur, kunnen deze niet bij de gemeente in rekening worden gebracht.

Artikel 6.20. Einde gebruik gebouw of terrein door een niet door de gemeente in stand gehouden school

Eerste lid

Het college van burgemeester en wethouders en een bevoegd gezag van een bijzondere school dat juridisch eigenaar is van een gebouw of terrein kunnen samen bij akte verklaren dat het bevoegd gezag het gebouw of terrein of een voor eigendomsoverdracht vatbaar deel daarvan structureel niet meer gebruikt of binnenkort structureel niet meer zal gebruiken voor de (vestiging van de) school.

Uit dit lid in combinatie met het zesde lid blijkt dat eigendomsoverdracht mogelijk is voordat feitelijke overbodigheid van het gebouw of terrein zich voordoet. Dit maakt een aansluitende herbestemming van het gebouw mogelijk, die op zijn beurt leegstand en vandalisme kan helpen voorkomen. Om een aansluitende herbestemming te bevorderen, is in het vijfde lid een meldingsplicht opgenomen voor het bevoegd gezag dat van plan is (een deel van) gebouwen of terreinen niet meer voor de school te gebruiken.

Tweede lid

Komen het college van burgemeester en wethouders en het bevoegd gezag van een bijzondere school er samen niet uit voor zover het gaat om een gebouw of terrein of een deel van een gebouw of terrein dat vatbaar is voor eigendomsoverdracht, dan kan elk van beide de beslissing van gedeputeerde staten inroepen.

De eigendomsverkrijging via gedeputeerde staten (of uiteindelijk de bestuursrechter) is ook aan de orde als er sprake is van een faillissement, waardoor een bevoegd gezag niet meer bevoegd is over het schoolgebouw te beschikken. Deze beschikkingsbevoegdheid is geen vereiste bij de verkrijging van het schoolgebouw door de gemeente, omdat geen sprake is van een overdracht ex artikel 3:84 van het Burgerlijk Wetboek, maar ex artikel 3:80, derde lid, laatste zinsnede, van het Burgerlijk Wetboek. Daarin is sprake van verkrijging onder bijzondere titel "op overige in de wet voor iedere soort aangegeven wijzen van rechtsverkrijging".⁴³ Zie hiervoor het zesde lid van dit artikel: Door de inschrijving verkrijgt de gemeente de eigendom.

Derde en vierde lid

Achterstallig onderhoud vormt een mogelijk probleem bij buitengebruikstelling. Het verdient aanbeveling dat gemeenten en bevoegde gezagsorganen van bijzondere scholen afspraken maken over de verrekening van achterstallig onderhoud. Het gaat dan om het in slechte staat verkeren van huisvestingsvoorzieningen als gevolg van verwijtbaar nagelaten noodzakelijk onderhoud door het bevoegd gezag. Op het moment dat een gebouw of terrein buiten gebruik wordt gesteld, komt de onderhoudsverantwoordelijkheid bij de gemeente te liggen.

In het *derde* lid is geregeld dat het college van burgemeester en wethouders en het bevoegd gezag van de betrokken school samen vaststellen of voorzieningen in een slechte bouwkundige staat verkeren doordat het bevoegd gezag verwijtbaar nalatig is geweest bij het onderhoud. Als dat het geval is, vindt verrekening plaats van de kosten die de gemeente moet maken om het achterstallig onderhoud weg te werken.

⁴³ Zie ECLI:NL:RBMNE:2013:1661.

In het *vierde* lid is geregeld dat gemeenteraad en bevoegde gezagsorganen van de bijzondere scholen op het grondgebied van de betrokken gemeente samen ter zake een geschillenregeling treffen.

Vijfde lid

Het bevoegd gezag van een bijzondere school moet het plan om een gebouw of terrein of een deel ervan, structureel niet meer voor de school te gebruiken, direct melden aan het college van burgemeester en wethouders. Zie verder de toelichting op het eerste lid.

Zesde lid

De akte van het eerste lid of (bij verschil van mening) het onherroepelijk geworden besluit van gedeputeerde staten op grond van het tweede lid of (in geval van een beroepszaak) de uitspraak van de rechter, wordt ingeschreven in de daartoe bestemde openbare registers. Door deze inschrijving verkrijgt de gemeente ook de juridische eigendom. Met andere woorden: hiervoor is geen nadere notariële akte vereist.

Een uitzondering is hierbij gemaakt voor gebouwen en terreinen als bedoeld in artikel 28 van de Overgangswet W.V.O. Het gaat hier om de zogenaamde oude eigendomsscholen, waarvoor door het bevoegd gezag van rijksweg alleen maar een rentevergoeding is ontvangen. Niet alleen de juridische eigendom maar ook de economische eigendom op deze gebouwen en terreinen berust bij het bevoegd gezag. De gemeente heeft bij deze scholen dus niet het economisch claimrecht op gebouwen en terreinen. Na buitengebruikstelling vervallen dergelijke gebouwen en terreinen dan ook niet aan de gemeente. Het bevoegd gezag moet kunnen aantonen dat het daadwerkelijk om een gebouw gaat waarop de term 'oude eigendomsschool' van toepassing is.

Zevende lid

In het geval dat een deel van een gebouw dat *niet* vatbaar is voor eigendomsoverdracht structureel niet meer voor de in het gebouw gevestigde bijzondere school zal worden gebruikt, kunnen het college van burgemeester en wethouders en het bevoegd gezag van de school dat in een gezamenlijke akte verklaren. Dat maakt de weg vrij voor verhuur (zie hiervoor het negende lid).

Achtste lid

Het achtste lid bevat het equivalent van het tweede lid: komen het college van burgemeester en wethouders en het bevoegd gezag van een bijzondere school er samen niet uit voor zover het gaat om een deel van het gebouw dat *niet* vatbaar is voor eigendomsoverdracht, dan kan elk van beide een beslissing van gedeputeerde staten inroepen.

Negende lid

De in het vijfde lid bedoelde akte, (bij verschil van mening) het onherroepelijk geworden besluit van gedeputeerde staten (zie het achtste lid) of (in geval van een beroepszaak) de uitspraak van de rechter geeft het bevoegd gezag van de bijzondere school de bevoegdheid om het betrokken deel van het gebouw met toestemming van het college van burgemeester en wethouders te verhuren.

Tiende lid

De toestemming tot verhuur is begrensd, want deze geldt voor hooguit drie jaar. Op verzoek van het bevoegd gezag kan deze periode telkens (meermaals dus) worden verlengd met een termijn van maximaal drie jaar.

Elfde lid

Omdat de verhuur een eigen wettelijke regeling in deze wet heeft, wordt de toepassing van de bepalingen in Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek over verhuur uitdrukkelijk uitgesloten.

Paragraaf 6. Doordecentralisatie; verticale scholengemeenschappen; informatie

Artikel 6.21. Jaarlijks bedrag voor huisvestingskosten van een niet door de gemeente in stand gehouden school

Deze bepaling biedt aan een gemeente en het bevoegd gezag van een bijzondere school de mogelijkheid tot 'doordecentralisatie'. Dat wil zeggen dat het bevoegd gezag zelf geheel of gedeeltelijk verantwoordelijk wordt voor zaken rond de huisvesting, waarvoor het college van burgemeester en wethouders alleen nog jaarlijks financiële middelen verschaft.

Het besluit tot doordecentralisatie kan al dan niet op aanvraag van een bevoegd gezag worden genomen. Het initiatief kan dus ook vanuit de gemeente komen. Het besluit van de gemeenteraad tot doordecentralisatie wordt genomen in overeenstemming met het bevoegd gezag van de bijzondere school, en kan dus niet worden genomen als het bevoegd gezag er niet mee instemt. Aan de andere kant is er ook geen recht op doordecentralisatie: er rust geen plicht op de gemeenteraad om over te gaan tot doordecentralisatie als een bevoegd gezag er om vraagt.

De gemeenteraad kan voorwaarden verbinden aan het besluit tot doordecentralisatie. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan termijnen waarbinnen nieuwbouw zal worden gepleegd, waardoor andere panden vrij zullen komen voor andere scholen.

Een besluit van de gemeenteraad tot betaling van een jaarlijks bedrag voor huisvestingskosten aan het bevoegd gezag van bijzondere scholen is een besluit in de zin van artikel 1:3 Awb, waartegen deze scholen op grond van artikel 1:5 van die wet bezwaar en beroep kunnen instellen. Het besluit van de gemeenteraad kan worden getoetst aan beleid dat naar buiten toe kenbaar is gemaakt, aan de behandeling van aanvragen van andere bevoegde gezagsorganen en aan de hand van argumenten van redelijkheid en billijkheid, rekening houdend met de plaatselijke situatie.

Gemeenteraad en bevoegd gezag kunnen bij de doordecentralisatie afwijken van alle overige bepalingen in het hoofdstuk in deze wet over de huisvesting. In de bepaling is bewust een globale regeling opgenomen vanwege de gewenste flexibiliteit voor gemeenten en bevoegde gezagsorganen om op maat gesneden overeenkomsten te sluiten.

Artikel 6.22. Huisvesting verticale scholengemeenschap

Dit artikel regelt de verantwoordelijkheid voor de bekostiging van de huisvesting van zogenaamde verticale scholengemeenschappen. Deze gemeenschappen omvatten minimaal één instelling voor middelbaar beroepsonderwijs als bedoeld in de WEB en één school voor voortgezet onderwijs. Voor verticale scholengemeenschappen gelden de huisvestingsregels van de WEB, zodat voor de totale huisvesting van dergelijke scholengemeenschappen één stelsel van regels geldt.

Eerste lid

De regels over huisvesting in de WEB gelden voor verticale scholengemeenschappen die bestaan uit:

1. een roc en een school voor voortgezet onderwijs, of
2. een aoc en een school voor mavo en/of een school voor praktijkonderwijs.

Dat betekent dat de bevoegde gezagsorganen van de scholengemeenschappen zelf verantwoordelijk zijn voor de huisvesting en dat zij daarvoor op grond van de WEB bekostiging van het Rijk ontvangen. Het is niet wenselijk dat voor een deel van een scholengemeenschap de verantwoordelijkheid voor de huisvesting bij de gemeente en voor een ander deel bij het bevoegd gezag ligt. Een dergelijk bevoegd gezag zou geen integraal huisvestingsbeleid voor de verticale scholengemeenschap kunnen voeren en zou bovendien te maken hebben met een grotere administratieve last dan nodig is.

Tweede lid

Als een verticale scholengemeenschap op of na 1 januari 1997 is ontstaan of is uitgebreid met een school voor voortgezet onderwijs, is in principe artikel 6.20 over de buitengebruikstelling van de gebouwen en terreinen van de betrokken scholen voor voortgezet onderwijs van toepassing. Dat wil zeggen dat de gemeente, op het moment dat gebouwen en terreinen structureel niet meer voor de daar gevestigde school voor voortgezet onderwijs worden gebruikt, het economisch claimrecht kan uitoefenen.

De datum 1 januari 1997 is van belang omdat sindsdien het economisch claimrecht van gebouwen en terreinen van scholen voor voortgezet onderwijs berust bij de gemeenten. Bevoegde

gezagsorganen van roc's en aoc's hebben sinds 1 juli 1997 zelf de verantwoordelijkheid voor hun huisvesting.

Voor verticale scholengemeenschappen zoals die voor 1 januari 1997 al bestonden, is de procedure van dit artikel niet aan de orde: de huisvesting van de scholen voor voortgezet onderwijs die daar deel van uitmaakten, is niet naar de gemeenten gedecentraliseerd en het economisch claimrecht van hun gebouwen en terreinen is ook niet overgedragen aan de gemeenten.

Derde lid

De gemeenteraad kan besluiten dat het economisch claimrecht in de toekomst niet zal worden uitgeoefend bij een school die onderdeel is gaan uitmaken van een verticale scholengemeenschap. De gemeenteraad kan dat op verzoek van het bevoegd gezag van de school of op eigen initiatief doen. Het bevoegd gezag moet er wel mee instemmen.

Het besluit kan worden genomen bij de fusie waarbij de verticale scholengemeenschap ontstaat of wordt uitgebreid met een school voor voortgezet onderwijs, maar ook later, als de omstandigheden daartoe volgens het bevoegd gezag en de gemeenteraad aanleiding geven.

Als de gemeenteraad afziet van het uitoefenen van het economisch claimrecht, kan het daarvoor wel met het bevoegd gezag van de betrokken school een vergoeding afspreken. Hoe hoog die vergoeding is, zal afhangen van de lokale situatie, bijvoorbeeld de staat van onderhoud, de locatie of het feit of de gemeente kort daarvoor in de huisvesting van de school heeft geïnvesteerd. Ook speelt een rol of het bevoegd gezag zelf voor 1 januari 1997 eventueel bepaalde gedeelten van gebouwen heeft bekostigd en daarvoor geen vergoeding van het rijk heeft ontvangen. Na overeenstemming tussen gemeenteraad en bevoegd gezag over het feit dat een vergoeding is verschuldigd, wordt dat vastgelegd in een besluit, net als de overeengekomen hoogte van de vergoeding.

Vierde lid

Als het economisch claimrecht op grond van het derde lid is overgedragen aan het bevoegd gezag, moet dat worden ingeschreven in de daartoe bestemde openbare registers (vergelijk artikel 6.20).

Artikel 6.23. Informatieverstrekking aan gemeenteraad of college van burgemeester en wethouders

Het bevoegd gezag van een bijzondere school is verplicht om aan de gemeente die gegevens te leveren die de gemeenteraad of het college van burgemeester en wethouders nodig acht voor een juiste uitvoering van de bepalingen over de huisvesting zoals opgenomen in dit hoofdstuk.

Ter bescherming van de bevoegde gezagsorganen is – om willekeur bij het vragen van gegevens te voorkomen – in artikel 6.12, eerste lid, onderdeel h, de verplichting opgenomen om in de gemeentelijke huisvestingsverordening aan te duiden welke gegevens gevraagd kunnen worden.

HOOFDSTUK 7. PERSONEEL

Paragraaf 1. Algemeen

Artikel 7.1. Toepassing begrippen; toepassingsbereik voor niet-benoemd personeel

Eerste lid

In dit artikel zijn drie nieuwe begripsbepalingen opgenomen. Het opnemen van de begripsbepalingen "benoemen" en "benoeming" voorkomt dat in dit hoofdstuk telkens zowel moet worden gesproken over benoemen als over tewerkstellen. Waar in dit hoofdstuk "vak" staat, wordt ook een combinatie van vakken bedoeld. Om deze reden is ook voor deze begrippen gekozen voor een begripsbepaling. Op die manier hoeft niet steeds over "vak en combinatie van vakken" gesproken te worden.

Tweede lid

De Wet van 3 april 2003, Stb. 187 (Regeling uitzendkrachten onderwijs) introduceerde naast de benoeming ook de tewerkstelling zonder benoeming van personeel. De bepalingen in dit hoofdstuk gelden zowel als er sprake is van benoeming van personeel als wanneer het gaat om een tewerkstelling zonder benoeming, behalve wat de artikelen betreft die genoemd zijn in het tweede lid. Zie verder ook de toelichting bij artikel 1.1 op het begrip "personeel".

Artikel 7.2. Personeelscategorieën, formatie, taken en functies

Eerste lid

Het eerste lid regelt expliciet dat aan een school leraren moeten zijn verbonden.

Tweede lid

De leiding van een school berust bij de rector als het een school voor vwo betreft en in andere gevallen bij een directeur. De rector respectievelijk directeur kunnen worden bijgestaan door conrectoren of adjunct-directeuren, tenzij er sprake is van een centrale directie (zie artikel 7.432a).

Derde lid

Naast de leraren en de schoolleiding is aan een school onderwijsondersteunend personeel verbonden.

Vierde lid

Op basis van dit lid is de taak van schooldecaan een wettelijk verplichte.

Vijfde lid

Het bevoegd gezag is verantwoordelijk voor het formatiebeleid en dient jaarlijks de taken en de functies van de leraren, de decanen en het onderwijsondersteunend personeel vast te stellen. Bij dat laatste moet het bevoegd gezag handelen conform nadere regels over taken en functies, gesteld bij algemene maatregel van bestuur.

Artikel 7.3. Verklaring omtrent gedrag en door de rechter opgelegde beroepsverboden

Eerste lid

Elk nieuw personeelslid van de school moet op het moment van benoeming een verklaring omtrent het gedrag overleggen, die op dat moment niet ouder mag zijn dan zes maanden.

Tweede lid

Het tweede lid gaat over een door de rechter opgelegd beroepsverbod. Het bevoegd gezag moet er zorg voor dragen dat personeelsleden die lesgevende of onderwijsondersteunende werkzaamheden verrichten, ook al is dat incidenteel, niet van die werkzaamheden zijn uitgesloten op grond van een rechterlijke uitspraak. Deze eisen gelden ook voor personen die zonder benoeming op de school zijn tewerkgesteld, zoals uitzendkrachten, zzp'ers, leden van een maatschap et cetera. Waar in dit en de volgende artikelen sprake is van benoeming, wordt daaronder ook begrepen tewerkstelling zonder benoeming (zie artikel 7.1).

Artikel 7.4. Centrale directie

Dit artikel is in Caribisch Nederland niet van toepassing, zie hoofdstuk 11.

Eerste lid

Dit lid biedt de mogelijkheid om een centrale directie aan het hoofd van een school te plaatsen. De amvb waarvoor artikel 32a, eerste lid, WVO op dit moment een grondslag biedt, en die regelt aan welke voorwaarden een school moet voldoen om een centrale directie te kunnen hebben, is tot op heden niet tot stand gekomen. Het ligt voor de hand dat voor centrale directies alleen wordt gekozen als er sprake is van een grote of complexe school.

Tweede lid

Het tweede lid regelt de omvang van de centrale directie in aantallen leden en formatieplaatsen. Ook is geregeld dat er een voorzitter moet zijn en hoe die wordt benoemd.

Derde lid

Het derde lid regelt expliciet dat de centrale directie namens en onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag de leiding heeft waar het gaat om de voorbereiding en uitvoering van het schoolbeleid en eveneens in naam van het bevoegd gezag de dagelijkse gang van zaken en het beheer van de school coördineert.

Vierde lid

Op grond van het vierde lid kan het bevoegd gezag daar nog andere taken en bevoegdheden aan toevoegen.

Artikel 7.5. Overdracht taken en bevoegdheden

Eerste lid

Dit lid regelt de mogelijkheid van het overdragen van taken door het bevoegd gezag aan de centrale directie, de directeur of de rector. In het managementstatuut (art. 7.6) wordt aangegeven op welke wijze van deze mogelijkheid gebruik wordt gemaakt.

Tweede lid

Op hun beurt kunnen de rector, directeur of centrale directie wettelijke taken en bevoegdheden overdragen aan elkaar of aan de conrector of adjunct-directeuren.

Artikel 7.6. Managementstatuut

Voor Caribisch Nederland wordt in hoofdstuk 11 (deels) iets anders geregeld.

Eerste lid

Dit artikel regelt dat het bevoegd gezag verantwoordelijk is voor het vaststellen van een managementstatuut, nadat het daarover overleg heeft gepleegd met het management: rector, conrector(en), directeur, adjunct-directeur(en), of de centrale directie.

Tweede lid

De bedoeling van het managementstatuut is dat in een document helder is vastgelegd hoe de taken en bevoegdheden binnen de school zijn belegd. Het gaat daarbij in de eerste plaats om taken en bevoegdheden die in naam van het bevoegd gezag worden uitgeoefend (een constructie waarbij de verantwoordelijkheid voor deze taken en bevoegdheden formeel bij het bevoegd gezag blijft). Instructies voor de uitoefening van deze taken en bevoegdheden worden in het managementstatuut vastgelegd.

Derde lid

Bovendien gaat het om taken en bevoegdheden die worden overgedragen. In dat geval gaat ook de verantwoordelijkheid over. Richtlijnen voor de uitoefening van deze overgedragen taken en bevoegdheden moeten in het managementstatuut worden vastgelegd.

Vierde lid

Dit lid regelt dat het bevoegd gezag ervoor zorgt dat ouders, personeel en leerlingen van de school het managementstatuut kunnen inzien. Dat kan zijn doordat een exemplaar op een toegankelijke plaats in de school ter inzage ligt, maar ook is toegankelijkheid via het internet mogelijk.

Artikel 7.7. Evenredige vertegenwoordiging van vrouwen in de schoolleiding

Eerste lid

Dit lid verplicht het bevoegd gezag ertoe om eenmaal in de vier jaar een document vast te stellen over evenredige vertegenwoordiging van vrouwen in de schoolleiding als sprake is van ondervertegenwoordiging van vrouwen in de directie. Het gaat over de directie van de school: de rector, de directeur, de conrector(en) en adjunct-directeur(en). Scholen moeten met hun beleid de deelname van vrouwen in leidinggevende functies bevorderen.

Tweede lid

Het document bevat een aantal vaste onderdelen. Zo staan er in elk geval streefcijfers in, inclusief een tijdspad waarlangs deze streefcijfers worden bereikt. Verder wordt aangegeven welke activiteiten door het bevoegd gezag ter vergroting van het aantal vrouwen in leidinggevende functies zijn of worden ontplooid en wordt een overzicht gegeven van de beoogde of bereikte

resultaten van het in gang te zetten of al gezette beleid. De verplichting voor de bevoegde gezagsorganen tot opstelling van het document treedt vanzelf buiten werking zodra sprake is van een evenredige vertegenwoordiging van vrouwen in leidinggevende functies. Het document is allereerst een draaiboek voor de school zelf dat gebruikt zal moeten worden als er vacatures op managementniveau ontstaan. De vorm van het document is vrij.

Het is aan het bevoegd gezag van een school zelf overgelaten om te bepalen welke streefcijfers binnen welke periode worden aangehouden om deelname van vrouwen in leidinggevende functies te bevorderen. Richtsnoer daarbij zijn de landelijke cijfers voor het onderwijzend personeel in het voortgezet onderwijs. Bij evenredige vertegenwoordiging moet niet van de vijftig procentnorm worden uitgegaan. Vertrekpunt is het aandeel van vrouwelijke docenten in de verschillende onderwijssectoren. Omdat de leidinggevendens doorgaans worden geworven uit het onderwijsgevende personeelsbestand, is hiermee het potentieel aan vrouwen voor leidinggevende functies gegeven.

Derde lid

Het derde lid gaat over de situatie waarin de school een centrale directie heeft. Ook voor de centrale directie moet een document als hierboven bedoeld worden vastgesteld als vrouwen erin ondervertegenwoordigd zijn.

Vierde lid

Om te voldoen aan de eis van openbaarheid van het document is het voldoende dat een exemplaar daarvan in het gebouw van de hoofdvestiging van de school aanwezig is. Op deze manier kan iedereen het document inzien, ook wie les krijgt op een andere vestiging dan de hoofdvestiging.

Paragraaf 2. Verantwoordelijkheid, bekwaamheid en bevoegdheid van leraren

Artikel 7.8. Het beroep van leraar

Op grond van hoofdstuk 11 geldt dit artikel niet voor Caribisch Nederland.

Eerste lid

Om zijn beroep op een goede manier te kunnen uitoefenen, moet een leraar zeggenschap kunnen hebben over zijn professionele handelen, dus over zijn professionele ruimte. In artikel 7.8 zijn deze elementen daarom wettelijk verankerd. De omschrijving van het beroep van leraar benoemt, gegeven het onderwijskundig beleid van de school, de verantwoordelijkheid van de leraar voor het vakinhoudelijke, vakdidactische en pedagogische proces.

Deze omschrijving is ook van belang met het oog op opname van gegevens over leraren in het lerarenregister en registervoorportaal. Zie hierover paragraaf 10 van dit hoofdstuk.

Tweede lid

Onder de verantwoordelijkheid van de leraar voor het vakinhoudelijke, vakdidactische en pedagogische proces valt vooral het beoordelen van de onderwijsprestaties van leerlingen, binnen de kaders van wet- en regelgeving.

Derde lid

In lijn met de omschrijving van het beroep van leraar is geregeld dat leraren moeten beschikken over voldoende vakinhoudelijke, vakdidactische en pedagogische zeggenschap.

De leraar moet beschikken over voldoende zeggenschap om, binnen de kaders van het onderwijskundig beleid van de school, zijn werk goed te kunnen doen. Over de afstemming tussen de professionele ruimte en het schoolbeleid worden in de school afspraken gemaakt, waarbij het duidelijk wordt hoe de zeggenschap van de leraar wordt georganiseerd. Hierbij blijft de werkgever-werknemer relatie als zodanig overigens in stand. Het schoolbestuur blijft eindverantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs, voor het functioneren van de school en voor het personeelsbeleid. Wel wordt door het maken van de afspraken duidelijk dat de

instructiemogelijkheid van de leidinggevende wordt begrensd door de basisprincipes van goed leraarschap die onderdeel zijn van een professionele standaard.

Vierde lid

De hierboven bedoelde afspraken worden gemaakt in overleg tussen het schoolbestuur en de leraren, en worden verwoord in een professioneel statuut. Bij het maken van die afspraken wordt de professionele standaard van de beroepsgroep gerespecteerd. Leraren kunnen in het professioneel statuut met hun bestuur bijvoorbeeld afspreken dat de school een lerarenberaad kent. De zeggenschap over de thema's die in het derde lid zijn genoemd, kan daar dan worden geconcretiseerd. Ook kan worden afgesproken dat een vertegenwoordiging van leraren uit het beraad regelmatig overlegt met het bestuur of de leiding van de school.

Richtsnoer voor het handelen van de leraar zijn algemeen aanvaarde normen over verantwoord leraarschap, bijvoorbeeld als het gaat om de omgang met en bejegening van leerlingen en ouders. Deze normen of regels zijn grotendeels ongeschreven, maar wel breed maatschappelijk erkend en in de beroepsgroep geaccepteerd. Dit geheel van normen wordt door de beroepsgroep geëxpliciteerd in een professionele standaard, zodat leraren daar in de beroepspraktijk houvast aan kunnen ontleen. De normen in deze standaard zijn ontleend aan de wetenschap en aan algemeen aanvaarde uitgangspunten die betrekking hebben op het onderwijs en specifieke categorieën van leerlingen. Leraren werken vanzelfsprekend samen in teams. In de standaard wordt daarom uitwerking gegeven aan het professionele beginsel van samenwerking in teamverband. Het professioneel statuut wordt opgesteld door het bevoegd gezag in overleg met leraren. Het artikel laat in het midden of er per bevoegd gezag één professioneel statuut voor alle scholen onder dat gezag wordt vastgesteld, of dat er voor elke afzonderlijke school van dat bevoegd gezag zo'n statuut komt. Bevoegd gezag en leraren moeten daar gezamenlijk uit komen. Natuurlijk moet het bij de tweede variant (een statuut per school van het bevoegd gezag) niet zo zijn dat er ongewenste en onlogische verschillen tussen statuten ontstaan.

Artikel 7.9. Algemene vereisten voor leraren

Eerste lid

Dit artikel regelt eisen aan leraren die voortgezet onderwijs geven. Leraren moeten ofwel bevoegd ofwel benoembaar zijn op basis van de wet.

Tweede lid

Op de regel in het eerste lid geldt een uitzondering voor vakken of andere programmaonderdelen die door het bevoegd gezag worden vastgesteld (uitgezonderd godsdienstonderwijs en levensbeschouwelijk vormingsonderwijs). Godsdienstonderwijs en levensbeschouwelijk vormingsonderwijs worden ook door het bevoegd gezag zelf vastgesteld, maar daarvoor geldt wel dat de leraren die dat onderwijs geven, bevoegd of benoembaar moeten zijn. Voor andere vakken die door het bevoegd gezag worden vastgesteld, geldt dat niet. Dit betreft vakken of programmaonderdelen die niet geregeld zijn in de wet of daarop gebaseerde regelgeving zoals het Inrichtingsbesluit WVO, het Eindexamenbesluit WVO of de Regeling conversietabel getuigschriften en vakken VO. Voorbeelden van vakken of andere programmaonderdelen die door het bevoegd gezag worden vastgesteld, zijn vakken die in de onderbouw worden gegeven of in de vrije ruimte en die geen examenvakken zijn. In deze laatste categorie vallen onderdelen als mediawijsheid, film, wereldoriëntatie, science, schooleigen colleges, profielwerkstukken en projectonderwijs en alle niet vakgebonden begeleiding zoals mentorlessen, lessen in loopbaanondersteuning en -begeleiding (lob) en praktische sectororiëntatie (pso). De achtergrond van deze uitzondering is dat deze vakken van school tot school verschillen, eigen benamingen hebben en ook met enige regelmaat worden aangepast, waardoor voor deze vakken geen algemeen bewijs van bekwaamheid kan worden afgegeven door een lerarenopleiding. Daarom wordt het aan het oordeel van de school gelaten welke leraren bekwaam zijn om het onderwijs in die vakken te geven. In de slotzin van het tweede lid is wel de mogelijkheid geboden dat bij algemene maatregel van bestuur regels worden gesteld voor de benoeming van leraren voor vakken die door het bevoegd gezag zelf zijn vastgesteld, inclusief het godsdienstonderwijs en levensbeschouwelijk vormingsonderwijs.

Artikel 7.10. Bekwaamheidseisen voor leraren

Artikel 7.10 vormt het hart van de regels over de bekwaamheid van leraren. Dit stelsel van regels houdt in dat het onderwijspersoneel moet voldoen aan bekwaamheidseisen (zie de artikelen 7.10, 7.20 en 7.23 en dat scholen hun personeelsleden in de gelegenheid moeten stellen om de bekwaamheid te onderhouden (zie artikel 2.95, onderdeel a).

Eerste lid

De bekwaamheidseisen voor leraren worden bij amvb vastgesteld. Ze omvatten pedagogisch-didactische eisen (het beroep) en eisen aan inhoudelijke vakkennis (het vak). Per schoolsoort en onderwijsfase (samenhangende leerjaren) kunnen zij verschillend zijn. De eisen zijn neergelegd in het Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel.

Tweede lid

Dit lid preciseert de gerichtheid van de bekwaamheidseisen en regelt op welke gebieden in elk geval eisen worden gesteld: pedagogisch-didactische kennis, inzicht en vaardigheden, en vakbekwaamheid.

Derde lid

Zoals in dit lid is aangegeven, moeten in elk geval voor de periode van voorbereidend hoger onderwijs (het eerstegraads gebied) specifieke bekwaamheidseisen worden vastgesteld.

Vierde lid

Op grond van het vierde lid stelt de minister een representatieve beroepsorganisatie in de gelegenheid om hem voorstellen te doen voor (aanpassing of wijziging van) de bekwaamheidseisen. De beroepsgroep kan zo'n voorstel in elk geval één keer per zes jaar doen.

Artikel 7.11. Bevoegdheid

Eerste lid.

Dit artikellid geeft de hoofdregel voor een benoeming als leraar: wie tot leraar wil worden benoemd, moet aantonen te voldoen aan de bekwaamheidseisen. Het bezit van de documenten die in het eerste lid worden omschreven geldt daarvoor als bewijs.

In de meeste gevallen zal een leraar als bewijs van zijn bekwaamheid beschikken over een WHW-getuigschrift dat aantoonde dat een lerarenopleiding met succes is afgerond. Ook mogelijk is - in het geval van zij-instroom in het beroep van leraar, zie verder paragraaf 5 - het bezit van een getuigschrift bekwaamheidsonderzoek. Voorts is mogelijk dat een leraar beschikt over een erkenning volgens de Algemene wet erkenning EU-beroepskwalificaties. Wie over een van deze documenten beschikt, is bevoegd om les te geven. Het eerste lid biedt verder een grondslag om onder voorwaarden en beperkingen getuigschriften van buiten de Europese Unie te kunnen gelijkstellen met bewijzen van bekwaamheid die aantonen dat wordt voldaan aan de bekwaamheidseisen voor leraren. De WPO en de WEC bevatten een soortgelijke grondslag.

Tweede lid

Voor de meeste vakken in het voortgezet onderwijs bestaat in het Europese deel van Nederland een lerarenopleiding. Op het getuigschrift van die lerarenopleiding is vermeld voor welk vak de bezitter van het getuigschrift aan de bekwaamheidseisen voldoet. Er zijn echter ook nieuwe vakken en vakken waarvoor geen lerarenopleiding bestaat. Dit lid geeft de grondslag voor een ministeriële regeling - de Regeling conversietabel getuigschriften en vakken VO - waarin is opgenomen welk getuigschrift van welke lerarenopleiding vereist is voor het lesgeven in het betrokken vak, al dan niet in combinatie met bij- of nascholing. Deze bijscholing dient aan de kwaliteitseisen te voldoen, die passen bij het niveau (eerstegraads of tweedegraads) waarop het vak gegeven wordt. Deze eisen worden in de regeling geëxpliciteerd. De conversietabel is bedoeld voor algemeen voorkomende vakken. Daaronder vallen in elk geval de vakken die genoemd zijn in deze wet en op deze wet gebaseerde regelingen. Voor vakken die afwijken van de vakken in de conversietabel en waarvoor geen lerarenopleiding bestaat, biedt artikel 7.11, derde lid, soelaas.

Derde lid

Voor vakken waarvoor geen lerarenopleiding bestaat en evenmin de bevoegdheid kan worden aangetoond met het bezit van een getuigschrift op grond van de conversietabel, biedt dit artikel de

mogelijkheid om in individuele gevallen alsnog een bevoegde leerkracht aan te stellen, wanneer de minister een verklaring heeft afgegeven waarin de bekwaamheid van de leerkracht voor dat vak of programmaonderdeel wordt erkend. Deze bepaling geldt als vangnet: normaliter zal voor een vak een lerarenopleiding bestaan. In het geval dat bij algemeen gebruikelijke vakken niet duidelijk is welk getuigschrift de benodigde bekwaamheid oplevert, biedt de conversietabel uit het vorige lid soelaas. Voor vakken of programmaonderdelen die daarin niet zijn vastgelegd, biedt dit artikellid een oplossing. De erkenning van bekwaamheid kan worden aangevraagd bij DUO. De minister kan deze erkenning ook toespitsen op de specifieke school- of richtinggebonden situatie of een specifiek deel van het voortgezet onderwijs, bijvoorbeeld het praktijkonderwijs of de eerste twee leerjaren van het vmbo.

Vierde lid

Dit artikellid bepaalt dat leraren met een getuigschrift van de lerarenopleiding basisonderwijs (een Pabo-getuigschrift) ook bevoegd zijn onderwijs te geven in het praktijkonderwijs, in vakken die bij algemene maatregel van bestuur zijn aangewezen. Deze leraren zijn door het bezit van dat getuigschrift vrijgesteld van het bezit van een getuigschrift voor leraren voortgezet onderwijs waaruit blijkt dat is voldaan aan de bekwaamheidseisen op grond van artikel 7.10, eerste lid. In (artikel 4.4 van) het Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel is opgenomen voor welke vakken dit geldt: tekenen, muziek, handvaardigheid, Nederlands, Engels, rekenen/wiskunde, geschiedenis, aardrijkskunde, biologie, verzorging en praktijk-oriënterende vakken. Voor deze vakken mochten leraren met een Pabo-getuigschrift vóór de inwerkingtreding van de Wet BIO in het praktijkonderwijs lesgeven op basis van (artikel 15b van) de Regeling bewijzen van bekwaamheid O.W.V.O.

Vijfde lid

Dit lid maakt het mogelijk dat bezitters van een geschiktheidsverklaring op grond van de WEB die ook over een getuigschrift pedagogisch-didactische scholing WEB beschikken, onderwijs geven in de entreeopleiding in het vmbo.

Zesde lid

Dit lid regelt dat iemand die bevoegd is voor een vak in het voorbereidend hoger onderwijs, dat vak mag geven in het hele voortgezet onderwijs, dus inclusief de leerjaren buiten de periode van voorbereidend hoger onderwijs ("inclusieve bevoegdheid").

Zevende lid

Dit artikel voorziet in een mogelijkheid om – in bijzondere gevallen – aan leraren die uitmunten in hun vak maar niet beschikken over een bewijs van bekwaamheid voor dat vak, bij wijze van ontheffing een bevoegdheid te verlenen. Allereerst moet daarvoor sprake zijn van bijzondere omstandigheden, die rechtvaardigen dat er geen lerarenopleiding gevolgd hoeft te worden voor het betreffende vak. Voorbeelden van bijzondere omstandigheden zijn:

- a) onduidelijkheid bij de leraar en bevoegd gezag of er sprake is van bevoegdheid op basis van het overgangsrecht van de Wet BIO;
- b) de wens om slechts in een specifiek gedeelte van het eerste- of tweedegraadsgebied les te geven (bijvoorbeeld praktijkonderwijs of eerste twee leerjaren vmbo) of aan een specifieke doelgroep daarbinnen, of
- c) het pensioneren van de leraar binnen een aantal jaar na de eerst mogelijke afstudeerdatum.

Voorwaarde is verder dat het om iemand gaat die uitmunt door zijn of haar bekwaamheid. Deze bekwaamheid is niet hoofdzakelijk via de reguliere weg van een lerarenopleiding verkregen maar op een buitengewone wijze. Dit kan in het beroep zijn opgedaan (bijvoorbeeld als musicus, kok of technicus), maar ook in de lespraktijk (ontwikkelen van een methode, buiten de school erkende prestaties zoals prijzen of promoties) of in een combinatie van gevalideerde ervaring en een andere opleiding dan de gebruikelijke lerarenopleiding die wel aansluit bij de benodigde vakkennis (bijvoorbeeld pabo-gediplomeerden die zich hebben toegelegd op lesgeven aan nieuwkomers en daarvoor een aanvullende opleiding NT2 hebben gedaan op ten minste hbo-niveau, of afgestudeerden van een lerarenopleiding die daarnaast een master 'special educational needs' hebben afgesloten). Zoals in het hoger onderwijs de hoogleraar en de buitengewoon hoogleraar naast elkaar bestaan, is het in het voortgezet onderwijs mogelijk op buitengewone wijze een

bevoegd leraar te worden. De leraar, of het bevoegd gezag van de school namens de leraar, kunnen de ontheffing aanvragen.

Artikel 7.12. Educatieve minor voor onderwijs in mavo en de eerste drie leerjaren havo en vwo

Eerste lid

Dit lid biedt bezitters van een wo-bachelorgetuigschrift die binnen hun studie een educatieve minor met goed gevolg hebben doorlopen, de mogelijkheid om tot leraar te worden benoemd in een beperkter deel van het voortgezet onderwijs dan het deel waarop de bekwaamheidseisen voor de leraar vo en docent mbo (hoofdstuk 2, titel 3, van het Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel) betrekking hebben, namelijk in het mavo en in de eerste drie leerjaren van havo en vwo. Zij mogen onderwijs geven in het vak dat inhoudelijk voldoende overeenkomt met de betreffende bacheloropleiding. Universiteiten bieden de educatieve minor van ten minste 30 studiepunten aan in een aantal wetenschappelijke bacheloropleidingen die inhoudelijk voldoende verwant worden geacht met schoolvakken die voorkomen in het mavo en de eerste drie leerjaren van havo en vwo. Deze mogelijkheid is bedoeld om wo-studenten te stimuleren voor het leraarschap te kiezen.

Omdat de educatieve minor een afwijkende manier is om bekwaamheid voor een beperkt gebied te verwerven, en het niet de bedoeling is dat er bijvoorbeeld een geschiktheidsverklaring zij-instroom kan worden afgegeven voor zo'n beperkt gebied, is de educatieve minor niet opgenomen bij de hoofdregel van artikel 7.7: het beschikken over een getuigschrift als bedoeld in de WHW waaruit blijkt dat men aan de bekwaamheidseisen voldoet.

Tweede lid

Op grond van dit lid is een ministeriële regeling vastgesteld, de Regeling verwantschapstabel educatieve minor. In de verwantschapstabel is aangegeven op grond van welke bacheloropleidingen bepaalde vakken gegeven mogen worden.

Artikel 7.13. Werken in teams bij vakoverstijgende programmaonderdelen in de eerste twee leerjaren

Eerste lid

Dit lid regelt de mogelijkheid om te werken met teams van leraren die samen verantwoordelijkheid dragen voor de kwaliteit en uitvoering van vakoverstijgende programmaonderdelen in de eerste twee leerjaren. Het kan dan bijvoorbeeld gaan om leergebieden met elementen van verschillende vakken of om vakoverstijgend project- en themaonderwijs.

Tweede lid

De leden van het team moeten allen afzonderlijk voldoen aan de bekwaamheidseisen voor een of meer van de "samengestelde vakken".

Derde lid

Samen moeten de leraren voldoen aan de bekwaamheidseisen voor alle betrokken vakken.

Vierde lid

Dit lid regelt de kwaliteitsverantwoordelijkheid van de leraar. Die strekt zich uit tot dat deel van een vakoverstijgend onderdeel waarvoor de leraar een bevoegdheid bezit.

Vijfde lid

Het vijfde lid regelt wie een vakoverstijgend onderdeel kan verzorgen. Naast de leden van het team, kunnen andere leraren daarvoor worden ingeschakeld. In dat geval werken zij onder de verantwoordelijkheid van de leraren die voor het betreffende onderdeel bevoegd zijn. Als ook andere leraren het vakoverstijgende onderdeel verzorgen, bepaalt het bevoegd gezag in overleg met de leden van het team of die leraren daarvoor voldoende bekwaam zijn. Als wordt vastgesteld dat de bekwaamheid nog onvoldoende is, bepaalt het bevoegd gezag welke na- of bijscholing vereist is.

Zo zijn er scholen die in de onderbouw het onderdeel communicatie aanbieden. Indien dit bestaat uit elementen van bijvoorbeeld Nederlands en maatschappijleer, zullen leraren die voldoen aan de bekwaamheidseisen voor deze vakken dit programmaonderdeel mogen geven. De school kan er verder voor kiezen om het programmaonderdeel te laten verzorgen door een leraar die niet voldoet aan de bekwaamheidseisen voor deze vakken, maar door het schoolbestuur, gehoord de andere leden van het team, voldoende bekwaam wordt geacht. Bijvoorbeeld een ex-journalist die politicologie heeft gestudeerd.

Zesde lid

Wordt een vakoverstijgend onderdeel verzorgd door twee of meer leraren, dat verifieert het bevoegd gezag of de inhoudelijke of didactische kennis en vaardigheden van de betrokken leraren voldoende zijn. Is dat niet zo, dan moet daarvoor alsnog worden gezorgd.

Paragraaf 3. Voorwaarden voor tijdelijke benoeming van de onbevoegde, onderbevoegde of andersbevoegde leraar.

Artikel 7.14. Vervanging bij tijdelijke afwezigheid of bij een onvervulbare vacature

Eerste lid

Op grond van dit lid kan een onbevoegde docent maximaal een jaar worden benoemd bij tijdelijke afwezigheid van een bevoegd leraar. Het gaat om een periode van maximaal een jaar, tussenpozen van niet meer dan drie maanden daarbij inbegrepen.

Tweede lid

De regel van het eerste lid is op overeenkomstige wijze van toepassing als in een vacature niet direct kan worden voorzien door een bevoegde leraar te benoemen.

Derde lid

Wanneer na afloop van de vervangingsperiode van een jaar verlenging nodig of gewenst is, moet de vervanger zich ertoe verplichten om binnen twee jaar wel te voldoen aan de gestelde bekwaamheidseisen. In uitzonderlijke gevallen kan die termijn van twee jaar eenmalig met twee jaar worden verlengd.

Door de verplichting van het bevoegd gezag op grond van artikel 7.20 om van elk personeelslid dat werkzaamheden verricht waarvoor bekwaamheidseisen zijn vastgesteld, geordende gegevens bij te houden, kan de inspectie toezicht houden op de toepassing van de mogelijkheid van tijdelijke benoeming van onbevoegde leraren.

Artikel 7.15. Benoembaarheid voor ander vak dan waarvoor de bevoegdheid geldt

Eerste lid

Dit artikel maakt het mogelijk dat een leraar tijdelijk les geeft in een ander vak dan waarvoor hij voldoet aan de bekwaamheidseisen. Dat kan voor ten hoogste twee jaar. Daarbij geldt als eis dat de leraar scholing gaat volgen om binnen twee jaar alsnog aan de vereiste bekwaamheidseisen te voldoen. Ook hierna kan het bevoegd gezag in bijzondere gevallen deze periode met nog maximaal twee jaar verlengen als het daartoe aanleiding ziet. Daarvoor kan aanleiding bestaan als betrokkene door bijzondere omstandigheden binnen die eerste termijn zijn bevoegdheid niet heeft kunnen halen en het bevoegd gezag het nodig vindt om de benoeming van de leraar te verlengen.

Tweede lid

In het tweede lid is opgenomen dat de leraar zich ervoor moet inspannen om scholing te volgen om zijn bevoegdheid voor dat andere vak te gaan behalen. Het bevoegd gezag en de leraar leggen afspraken hierover schriftelijk vast. Als daar redenen voor zijn, kan het bevoegd gezag de inspectie vragen om ontheffing van deze inspanningsplicht.

Derde lid

Op grond van het derde lid kan de inspectie deze ontheffing alleen afgeven voor de eerste termijn van maximaal twee jaar waarin de leraar het andere vak verzorgt. Bij verlenging van die eerste

termijn, is een ontheffing van de scholingsplicht niet meer mogelijk en zal de leraar zijn ontbrekende bevoegdheid alsnog moeten gaan behalen.

Artikel 7.16. Afwijking bevoegdheidseis leraren bovenbouw havo en vwo (voorbereidend hoger onderwijs)

Eerste lid

Dit artikel regelt de mogelijkheid om leraren die over de bekwaamheidseisen voor de eerste drie leerjaren havo en vwo (tweedegraadsgebied) beschikken, in afwijking van de geldende benoembaarheidseisen, lessen te laten geven in de hogere leerjaren van havo en vwo (voorbereidend hoger onderwijs; het eerstegraads gebied). Door deze mogelijkheid wordt de flexibiliteit van de schoolorganisatie aanzienlijk verhoogd. Het is niet de bedoeling dat dit onbeperkt gebeurt: de flexibiliteit mag niet ten koste gaan van de kwaliteit van de lessen. Daarom gelden er voorwaarden voor de toepassing van deze mogelijkheid. Maximaal vijf procent van het aantal lessen van het vierde, vijfde en zesde leerjaar worden verzorgd door een leraar met een bevoegdheid voor het tweedegraads gebied. De voorwaarden voor toepassing van het eerste lid zijn op dit moment nog uitgewerkt in artikel 3.1 van het Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel. In artikel 7.16 zijn artikel 35a WVO en dat artikel 3.1 samen genomen, uit het oogpunt van overzichtelijkheid. Artikel 3.1 van het Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel zal daarom kunnen vervallen.

Tweede lid

Een leraar met een bevoegdheid voor het tweedegraads gebied, mag maximaal één jaar les geven in het eerstegraads gebied, tot maximaal 50 procent van zijn betrekkingssomvang. Het leeuwendeel van zijn werkzaamheden moet dus buiten de periode van voorbereidend hoger onderwijs plaatsvinden.

Derde lid

Het bevoegd gezag beslist zelf over al dan niet toepassing van artikel 7.16, maar moet toepassing van dit artikel wel aan de inspectie melden.

Artikel 7.17. Tijdelijke benoembaarheid van de leraar in opleiding

Eerste lid

Dit lid maakt het mogelijk om leraren in opleiding (LIO's) tijdelijk te benoemen, zodat zij tijdens hun opleiding al ervaring kunnen opdoen als leraar. Het kan daarbij gaan om studenten die een duale opleiding volgen. De LIO is geen stagiair, maar een werknemer. Hij staat zelfstandig voor de klas maar wordt op afstand begeleid door een leraar van de school, onder wiens verantwoordelijkheid de LIO onderwijskundige werkzaamheden verricht. Bij de benoeming van een LIO wordt een leer-arbeidsovereenkomst gesloten (op grond van artikel 7.7, vijfde lid WHW) met een eigen rechtspositieregeling tussen lerarenopleiding, student en het bevoegd gezag. In de leer-arbeidsovereenkomst wordt de naam vermeld van de leraar die de LIO begeleidt.

Voor studenten die een duale opleiding tot leraar volgen aan een hogeschool of universiteit geldt dat zij als LIO mogen worden benoemd voor een periode die overeenkomt met maximaal vijf maanden bij een voltijds dienstverband.

Tweede lid

Voor studenten die een duale opleiding tot leraar volgen aan een hogeschool geldt verder dat zij pas als LIO mogen worden benoemd als ze ten minste 180 studiepunten hebben behaald. Wanneer deze studenten minimaal 166 studiepunten hebben behaald, kunnen zij ook worden benoemd als LIO, maar alleen als de hogeschool heeft verklaard dat ze beschikken over relevante kennis, inzicht en vaardigheden die overeenkomen met 180 studiepunten. Indien de betreffende student niet binnen vier weken na zijn benoeming als LIO 180 studiepunten heeft behaald, wordt de benoeming beëindigd.

Derde lid

Studenten die aan de universiteit een voltijdse opleiding tot leraar volgen, mogen maximaal één jaar als LIO worden benoemd. Studenten die in deeltijd een universitaire lerarenopleiding volgen, mogen maximaal twee jaar worden benoemd als LIO.

Vierde lid

Dit lid schrijft het sluiten van een overeenkomst voor als bedoeld in artikel 7.7, vijfde lid, WHW. Daar is geregeld dat de beroepsuitoefening binnen een duale opleiding plaatsvindt op basis van een overeenkomst, gesloten door de instelling, de student en het betrokken bedrijf of de betrokken organisatie. De overeenkomst regelt de rechten en verplichtingen van partijen en omvat onder meer bepalingen over de duur van de overeenkomst en de tijdsduur van de periode of perioden van de beroepsuitoefening, en de begeleiding van de student.

Artikel 7.18. Benoembaarheid zij-instromer met geschiktheidsverklaring

Eerste lid

Uit dit lid volgt dat iemand met een geschiktheidsverklaring als zij-instromer benoembaar is voor ten hoogste twee aaneengesloten schooljaren. Deze termijn kan worden verlengd door het bevoegd gezag, met maximaal twee schooljaren. Het bevoegd gezag kan daarbij ook voorwaarden stellen.

Tweede lid

De bedoeling is dat iemand met een geschiktheidsverklaring niet langer dan twee jaar doet over het behalen van het getuigschrift van de lerarenopleiding. Daarom moet op de geschiktheidsverklaring de datum van eerste benoeming met de geschiktheidsverklaring worden aangetekend.

Artikel 7.19. Overige categorieën benoembare leraren zonder bevoegdheid

Eerste en tweede lid

Omdat er ook in het voortgezet onderwijs behoefte bestaat om personen uit de (beroeps)praktijk onderwijs te laten geven, regelt dit artikel de mogelijkheid van een structureel gastdocentschap. De gastdocent wordt ingeschakeld om vanuit zijn specifieke ervaring of deskundigheid het onderwijs te verrijken. Hij hoeft daarom bij wijze van uitzondering niet te voldoen aan de formele bekwaamheidseisen voor het vak waarin hij lesgeeft. Het gaat hier om een uitzondering voor een kleine betrekking: de betrekkingsofvang (bij alle schoolbesturen die hem inschakelen samen) mag voor betrokkene ten hoogste gemiddeld vier uren per week op jaarbasis bedragen. Zolang het totaal aantal uren per schooljaar niet hoger is dan gemiddeld vier uren per week, is het mogelijk een gastdocent (tijdelijk) meer dan vier uren per week les te laten geven. In alle gevallen geldt de voorwaarde dat de gastdocent werkt onder verantwoordelijkheid van een leraar die wel bevoegd is.

Derde lid

Wie aan een school contractactiviteiten verricht, hoeft daarvoor niet te voldoen aan de benoembaarheidseisen die voor leraren gelden. Dit geeft het bevoegd gezag de mogelijkheid om voor deze activiteiten ook ervaren en deskundige mensen uit het bedrijfsleven aan te trekken en maakt het mogelijk dat al aan de school werkzame leraren contractactiviteiten verrichten die niet of niet geheel aansluiten op hun bewijs van bekwaamheid.

Artikel 7.20. Bekwaamheidsdossier en geordende gegevens over benoeming

Eerste lid

Op grond van dit artikellid moet de school een bekwaamheidsdossier bijhouden over ieder lid van het leidinggevend of ondersteunend personeel dat werkzaamheden verricht waarvoor bekwaamheidseisen zijn vastgesteld op grond van deze wet, zodat het kwaliteitsniveau van de school in dit opzicht inzichtelijk en transparant vastligt. Omdat deze gegevens voor leraren moeten worden opgenomen in het lerarenregister, zijn zij uitgezonderd van deze dossierverplichting.

Tweede lid

Voor de onderlinge vergelijkbaarheid en herkenbaarheid van de gegevens kan de minister regels vaststellen over de inrichting en wijze van ordening van deze gegevens. Op dit moment is aan deze bepaling geen uitvoering gegeven.

Derde lid

In dit artikellid is voor een aantal onderwerpen expliciet bepaald dat het bevoegd gezag over geordende gegevens beschikt. Het gaat daarbij om van de hoofdregel afwijkende mogelijkheden

van inzet van personeel. Juist bij deze afwijkende mogelijkheden is van belang dat de toepassing ervan zorgvuldig en transparant is. Geordende gegevens zijn zowel voor de school zelf als voor de mogelijkheid van toezicht door de inspectie van belang.

Concreet gaat het om toepassing van de volgende artikelen: artikel 7.14 (vervanging bij tijdelijke afwezigheid of bij een onvervulbare vacature); artikel 7.15, eerste lid, eerste volzin (benoeming voor een ander vak dan waarvoor de bevoegdheid geldt); artikel 7.18 (de benoeming van een zij-instromer met geschiktheidsverklaring); artikel 7.24, derde lid (belasting van onderwijsondersteunende functionaris met werkzaamheden waarvoor zij niet aan de bekwaamheidseisen voldoen).

Artikel 7.21. Maximering benoemingsperiode

Op grond van hoofdstuk 11 geldt dit artikel niet voor Caribisch Nederland.

Eerste lid

De maximale periode waarbinnen leraren die nog niet voldoen aan de bekwaamheidseisen van het onderwijs dat zij geven worden benoemd of tewerkgesteld zonder benoeming, gaat bij een nieuwe benoeming niet opnieuw lopen. De periode kan niet worden doorbroken door een nieuwe benoeming of tewerkstelling zonder benoeming. Een leraar die niet voldoet aan de bekwaamheidseisen van het vak dat hij gedurende de maximale periode heeft gegeven, kan niet langer op grond van dezelfde benoemingsgrondslag worden benoemd voor dat vak. Dit geldt niet voor leraren die door het schoolbestuur al eerder als bevoegd zijn benoemd en dus ook in het lerarenregister staan. Bij dát schoolbestuur kunnen ook deze leraren tijdelijk onbevoegd worden ingezet wegens vervanging bij ziekte en moeilijk vervulbare vacatures. Die inzet kan opnieuw aanvangen op deze benoemingsgrondslag bij hetzelfde schoolbestuur.

Ook worden de schoolbesturen verplicht om de leraar in staat te stellen aan de bekwaamheidseisen te gaan voldoen.

Tweede lid

Het leveren van de basisgegevens van een leraar voor opname in het lerarenregister of het registervoorportaal is geen benoemingsvoorwaarde maar een opdracht aan het bevoegd gezag na benoeming of tewerkstelling zonder benoeming van de betreffende leraar. In de praktijk zal het bevoegd gezag direct na het moment van benoeming of tewerkstelling de gegevens van de leraar aanleveren voor opname door de minister in het lerarenregister of het registervoorportaal. Het bevoegd gezag levert deze gegevens uiterlijk vier weken na benoeming of tewerkstelling zonder benoeming van de betreffende leraar. Plaatsing in het lerarenregister door de minister zal overigens pas plaatsvinden nadat de leraar de aanvullende gegevens heeft verstrekt.

Artikel 7.22. Mogelijkheid van afwijkende regels voor leraren in vaste dienst

Dit artikel biedt de grondslag voor een amvb, waarin wordt geregeld hoe voor leraren in vaste dienst bij amvb kan worden afgeweken van artikel 7.9, eerste lid (de eis van benoembaarheid). Deze grondslag is tot nu toe niet benut.

Paragraaf 4. Voorwaarden voor benoeming van leidinggevend en onderwijsondersteunend personeel

Artikel 7.23. Benoembaarheid leidinggevend personeel

Eerste lid

Dit artikellid bevat de hoofdregels van benoembaarheid van het leidinggevend personeel. Ten eerste moeten deze personeelsleden voldoen aan de bekwaamheidseisen voor leraren (zie de toelichting bij artikel 7.11). Daarnaast zijn in het bijzonder bekwaamheidseisen vastgesteld voor werkzaamheden van leidinggevende aard die nauw verband houden met het pedagogisch-didactische klimaat op de school of die onderwijskundige leiding omvatten. Voor die werkzaamheden moet de rector, directeur, conrector of adjunct-directeur aan deze bekwaamheidseisen voldoen, dus in aanvulling op de bekwaamheidseisen voor leraren.

Verder biedt het eerste lid in onderdeel d de mogelijkheid dat leden van het leidinggevend personeel aan de benoembaarheidsvereisten voldoen doordat zij volgens bij amvb te stellen regels hun bekwaamheid kunnen aantonen. Een amvb met zulke regels bestaat op dit moment niet.

Naast de eisen die zijn gesteld in dit artikel, moet het leidinggevend personeel bij zijn benoeming voldoen aan de voorwaarden die zijn gesteld in artikel 7.3.

Tweede lid

Dit lid regelt een uitzondering op de hoofdregel van het eerste lid, onderdeel a: leden van een centrale directie hoeven niet aan de voor leraren geldende bekwaamheidseisen te voldoen.

Derde lid

Als het gaat om scholen zonder een centrale directie, mag op grond van het derde lid maximaal de helft van de personeelsleden die rector, conrector, directeur of adjunct-directeur zijn, benoemd worden zonder dat zij hoeven te voldoen aan de voor leraren geldende bekwaamheidseisen. Wel moet al het leidinggevend personeel dat belast is met werkzaamheden van leidinggevende aard die nauw verband houden met het pedagogisch-didactische klimaat op de school of die onderwijskundige leiding omvatten, voldoen aan de bekwaamheidseisen die voor die werkzaamheden bij algemene maatregel van bestuur kunnen zijn vastgesteld op grond van het vierde lid.

Vierde lid

Op grond van dit lid kunnen bekwaamheidseisen worden vastgesteld voor werkzaamheden van leidinggevende aard.

Vijfde lid

De minister kan een beroepsorganisatie die hij representatief acht in de gelegenheid stellen tot het doen van een inhoudelijk voorstel voor de bekwaamheidseisen, bedoeld in het vierde lid.

Artikel 7.24. Benoembaarheid onderwijsondersteunende functionarissen

Eerste lid

De hoofdregel voor benoembaarheid voor onderwijsondersteunende werkzaamheden is in dit artikel vastgelegd. Indien voor bepaalde onderwijsondersteunende werkzaamheden bekwaamheidseisen zijn vastgesteld, mogen deze werkzaamheden alleen worden verricht door degenen die aan de daarvoor geldende bekwaamheidseisen voldoen. Om de bekwaamheid voor deze werkzaamheden aan te tonen is het bezit van een WHW- of WEB-getuigschrift of van een EU-verklaring vereist. Onderdeel c biedt daarnaast de mogelijkheid om via bij algemene maatregel van bestuur te stellen eisen de bekwaamheid op een andere wijze aan te tonen, bijvoorbeeld indien er voor de werkzaamheden geen opleiding bestaat. Deze algemene maatregel van bestuur is tot nu toe niet vastgesteld.

Naast de specifieke eisen voor onderwijsondersteunende functionarissen gelden de algemene eisen die zijn opgenomen in artikel 7.3 van dit hoofdstuk.

Tweede lid

Het tweede lid geeft de basis voor de aanwijzing bij amvb van ondersteunende werkzaamheden die rechtstreeks verband houden met het onderwijsleerproces en voor de vaststelling van bekwaamheidseisen voor die werkzaamheden.

Derde lid

Iemand die al onderwijsondersteunende werkzaamheden verricht, maar nog niet voldoet aan de bekwaamheidseisen die de amvb op basis van het tweede lid daarvoor heeft vastgesteld, kan deze werkzaamheden gedurende maximaal twee jaar voortzetten zonder aan de gestelde bekwaamheidseisen te voldoen. Voorwaarde daarbij is dat betrokkene zich verplicht om in die twee jaar zich in te spannen om alsnog aan die eisen te voldoen. Op dit moment is er (nog) geen amvb die dergelijke werkzaamheden aanwijst en daarvoor bekwaamheidseisen vaststelt.

Vierde lid

Het vierde lid maakt het mogelijk voor studenten van een duale opleiding in het hoger onderwijs of van de beroepsbegeleidende leerweg van een beroepsopleiding in de MBO-sector die in het kader van die opleiding onderwijsondersteunende werkzaamheden verrichten, af te wijken van de bekwaamheidseisen die op grond van het tweede lid zijn vastgesteld.

Vijfde lid

Op grond van het vijfde lid gelden de eisen van het eerste lid niet als het gaat om de uitvoering van contractactiviteiten.

Paragraaf 5. Bijzondere regels voor scholengemeenschappen

Artikel 7.25. Bijzondere regels voor scholengemeenschappen

Het artikel geeft een grondslag voor een amvb om voor scholengemeenschappen als bedoeld in artikel 1.1 of voor verticale scholengemeenschappen specifieke regels vast te stellen over de toepassing van de paragrafen 1 tot en met 4. Er is vooralsnog geen amvb tot stand gekomen.

Paragraaf 6. Zij-instroom in het beroep

Artikel 7.26. Begripsbepalingen

Paragraaf 6 gaat over zij-instroom in het beroep van leraar. In een aantal artikelen van deze paragraaf wordt verwezen naar 'de instelling'. Het gaat dan over een WHW-instelling, over het algemeen met een lerarenopleiding.

Artikel 7.27. Geschiktheidsverklaring

Dit artikel over zij-instroom in het beroep van leraar gaat over de geschiktheidsverklaring waarover een zij-instromer moet beschikken om benoemd te kunnen worden.

Eerste lid

Artikel 7.27 regelt dat een geschiktheidsverklaring wordt afgegeven aan aspirant-leraren die een geschiktheidsonderzoek, ook wel assessment genoemd, met goed gevolg hebben ondergaan. Op basis van een geschiktheidsverklaring is een tijdelijke benoeming mogelijk (zie artikel 7.23).

Tweede lid

Op grond van het tweede lid wordt een model voor de geschiktheidsverklaring vastgesteld. Een dergelijk model op is er op dit moment niet, maar er heeft tot 2006 wel een model bestaan op basis van de Interimwet zij-instroom leraren primair en voortgezet onderwijs.

Artikel 7.28. Geschiktheidsonderzoek

Eerste lid

Het geschiktheidsonderzoek (ook wel assessment genoemd) is het onderzoek, uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van een daartoe door de minister erkende instelling, waarmee wordt beoordeeld of iemand voldoende geschikt is voor het beroep van leraar en in staat wordt geacht om binnen twee jaar na benoeming tot leraar met goed gevolg deel te nemen aan het bekwaamheidsonderzoek van artikel 7.31. Dat bekwaamheidsonderzoek heeft op zijn beurt tot doel, vast te stellen of de betrokkene voldoet aan de wettelijke bekwaamheidseisen voor leraren. Het bekwaamheidsonderzoek wordt uitgevoerd door een instelling voor hoger onderwijs als bedoeld in artikel 7.32.

Tweede lid

Het tweede lid bepaalt wie de aanvraag voor een geschiktheidsonderzoek doet en wie het uitvoert. De aanvraag kan worden gedaan door een bevoegd gezag of door de aspirant zij-instromer. Het geschiktheidsonderzoek wordt uitgevoerd door het bestuur van een instelling die bevoegd is om geschiktheidsonderzoeken uit te voeren (zie artikel 7.29). Het bevoegd gezag dat de zij-instromer wil benoemen, wordt hierbij betrokken. Als de aspirant-zij-instromer zelf een aanvraag doet, wordt een ander bevoegd gezag dat hiertoe bereid is, erbij betrokken, uiteraard met medeweten en instemming van de aanvrager.

Derde lid

Om aan het geschiktheidsonderzoek te kunnen deelnemen, moet de zij-instromer in het bezit zijn van een getuigschrift van een WHW-opleiding in het wetenschappelijk onderwijs of het hoger beroepsonderwijs, of een daarmee overeenkomstige EU-erkenning. Voor bepaalde beroepsgerichte vakken in het vmbo maakt ook het bezit van een diploma op mbo-niveau deelname mogelijk. Onderdeel b bepaalt namelijk dat voor beroepsgerichte vakken in het vmbo die bij algemene maatregel van bestuur zijn aangewezen het bezit van een getuigschrift van een vakopleiding, een middenkader- of specialistenopleiding kan volstaan. De beroepsgerichte vakken waar het om gaat, staan genoemd in artikel twee van het Besluit zij-instroom leraren primair en voortgezet onderwijs. Het gaat om de vakken bouwtechniek, metaaltechniek, elektrotechniek, voertuigtechniek, installatietechniek en consumptief.

Op grond van onderdeel c kan ook een buitenlands getuigschrift voldoen dat door het bestuur van de instelling die verantwoordelijk is voor het geschiktheidsonderzoek gelijkwaardig wordt bevonden aan een getuigschrift genoemd in de onderdelen a en b. In het geschiktheidsonderzoek wordt beoordeeld of het getuigschrift van de zij-instromer voldoende relevant is voor het onderwijs dat deze wil geven.

Vierde lid

In het geschiktheidsonderzoek wordt nagegaan of de aspirant-leraar geschikt is voor het beroep. Hiertoe wordt eerst gekeken naar de vooropleiding en de ervaring. In het vorige lid ging het om het niveau van de vooropleiding, hier gaat het om de relevantie van de vooropleiding en de ervaring voor het beroep van leraar. Als die voldoende wordt geacht, volgt het onderzoek naar de geschiktheid en potenties van de kandidaat. In het Besluit zij-instroom leraren primair en voortgezet onderwijs is de inhoud van dit assessment nader uitgewerkt. Verder wordt bekeken welke scholing en begeleiding de zij-instromer nog nodig zal hebben om binnen maximaal twee jaar het bekwaamheidsonderzoek met succes te kunnen afleggen.

Vijfde lid

Dit artikellid geeft in hoofdlijnen aan waarop het tweede deel van het geschiktheidsonderzoek, het assessment, zich moet richten. Het gaat er daarbij om te beoordelen of betrokkene de capaciteiten heeft om voor de klas te staan en verantwoord onderwijs te geven en binnen twee jaar volledig aan de voor leraren geldende bekwaamheidseisen kan voldoen. Uiteraard moet daarbij rekening gehouden worden met het feit dat de zij-instromer begeleiding en scholing krijgt om volledig bekwaam als leraar te worden, maar de geschiktheid voor het beroep moet in elk geval bij dit onderzoek in potentie aanwezig zijn.

Zesde lid

Om een kwalitatief goed onderzoek te kunnen verrichten, is van belang dat daarbij deskundige en onafhankelijke personen zijn betrokken. Dit artikellid voorziet in de basis daarvoor.

Zevende lid

Voor het uitvoeren van een geschiktheidsonderzoek is de aanvrager een bijdrage verschuldigd. De hoogte ervan kan bij ministeriële regeling worden bepaald. Op dit moment is er geen ministeriële regeling die de hoogte bepaalt, maar bedragen de kosten die in rekening worden gebracht ongeveer € 2000,-.

Achtste lid

Dit lid voorziet in de basis voor uitvoeringsregels over het geschiktheidsonderzoek. Hieraan is uitvoering gegeven in het Besluit zij-instroom leraren primair en voortgezet onderwijs. Ook kunnen bij of krachtens amvb regels worden gesteld over waarborging van de kwaliteit van dat onderzoek en van de instellingen die het onderzoek uitvoeren, en over de procedure voor het aanvragen van het geschiktheidsonderzoek en voor afgifte van de geschiktheidsverklaring. De ruimte voor subdelegatie naar een ministeriële regeling is nodig omdat er ruimte moet zijn voor het op dat niveau vaststellen van processuele en technische regels, zoals over documenten die moeten worden overgelegd in het kader van het geschiktheidsonderzoek, en over de manier waarop het geschiktheidsonderzoek plaatsvindt (de organisatie ervan).

Artikel 7.29. Uitvoeren geschiktheidsonderzoek

Eerste lid

Dit artikel regelt dat instellingen die daarvoor gekwalificeerd zijn het geschiktheidsonderzoek kunnen uitvoeren. Dit zijn meestal, maar niet alleen, instellingen voor hoger onderwijs met een lerarenopleiding. Het kunnen ook andere instellingen zijn die naar het oordeel van de minister voldoende onafhankelijk, deskundig en betrouwbaar zijn.

Tweede lid

Bij amvb kunnen regels worden gesteld worden over de erkenningsaanvraag en de behandeling en beoordeling ervan. Tot dusverre is van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt.

Derde lid

Het derde lid biedt de mogelijkheid dat voor de behandeling van de erkenningsaanvraag kosten in rekening worden gebracht. In dat geval moet de hoogte daarvan bij ministeriële regeling worden bepaald.

Vierde lid

De erkenning van een instelling kan weer worden ingetrokken. Dit lid biedt daarvoor de grondslag.

Artikel 7.30. Scholings- en begeleidingsovereenkomst zij-instroom

Eerste en tweede lid

Dit artikel gaat over de rechten en verplichtingen over en weer van partijen die betrokken zijn bij de scholing en begeleiding van de zij-instromer: de zij-instromer zelf, het bevoegd gezag dat de zij-instromer in dienst neemt, en de instelling voor hoger onderwijs die bevoegd tot het verzorgen van de scholing en begeleiding die een zij-instromer nog nodig heeft om binnen twee jaar het bekwaamheidsonderzoek succesvol te kunnen ondergaan. Hun rechten en plichten moeten worden vastgelegd in een tripartiete-overeenkomst, zodat zij voor elke partij helder zijn.

Derde lid

Dit lid biedt de mogelijkheid flexibiliteit te betrachten als zich na het sluiten van de overeenkomst onvoorziene omstandigheden voordoen. Het kan gaan om omstandigheden aan de kant van de zij-instromer (ziekte, familieomstandigheden, verandering van aanstelling) of aan de kant van de lerarenopleiding (verandering in opleidingsaanbod). Partijen hebben in dat geval de ruimte om naar bevind van zaken te handelen. Het ligt wel in de rede de getroffen voorzieningen op te nemen in het bekwaamheidsdossier zodat de rechten en plichten voor alle partijen helder zijn.

Vijfde lid

Omdat het mogelijk is dat een zij-instromer op grond van zijn geschiktheidsverklaring bij meer dan één bevoegd gezag aan de slag gaat, is in het vierde lid bepaald, dat in dat geval de scholings- en begeleidingsovereenkomsten op elkaar zijn afgestemd of worden afgestemd als dat niet het geval is.

Artikel 7.31. Bekwaamheidsonderzoek

Met de scholing en begeleiding die hij ontvangt, wordt de zij-instromer in staat geacht om binnen twee jaar aan de bekwaamheidseisen te voldoen. Dat volgt uit artikel 7.27. Als hij slaagt voor het bekwaamheidsonderzoek, ontvangt hij een getuigschrift op grond van artikel 7a.3. WHW, waaruit blijkt dat hij voldoet aan de voor leraren geldende bekwaamheidseisen en als zodanig bevoegd is als leraar.

Artikel 7.32. Uitvoeren scholing, begeleiding en bekwaamheidsonderzoek

Eerste lid

Op grond van dit artikel kunnen instellingen voor hoger onderwijs die daartoe bij de minister zijn aangemeld onder overlegging van een plan van aanpak de bevoegdheid krijgen om taken in het kader van zij-instroom te verrichten. Het gaat dan om ofwel scholing- en begeleiding die betrokkene volgens de geschiktheidsverklaring nodig heeft, ofwel om het uitvoeren van het bekwaamheidsonderzoek ofwel om deze beide activiteiten. Het gaat hier om activiteiten die geen onderdeel uitmaken van het bekostigde onderwijs.

Tweede lid

De zij-instroomer moet tijdig deel kunnen nemen aan het bekwaamheidsonderzoek zodra de scholing is afgerond.

Derde lid

Voor het uitvoeren van het bekwaamheidsonderzoek kan van de aanvrager een bijdrage gevraagd worden. Op grond van het derde lid kan aan deze bijdrage bij ministeriële regeling een maximum worden gesteld.

Vierde lid

Op grond van dit lid kunnen bij of krachtens amvb regels worden gesteld over de scholing en begeleiding, en het bekwaamheidsonderzoek, waaronder regels ter waarborging van de kwaliteit. Deze amvb is het Besluit zij-instroom leraren primair en voortgezet onderwijs. De ruimte voor subdelegatie naar een ministeriële regeling is nodig omdat er ruimte moet zijn voor het op dat niveau vaststellen van processuele en technische regels, zoals over de manier waarop het bekwaamheidsonderzoek plaatsvindt (de organisatie ervan).

Artikel 7.33. Kwaliteitsbewaking en inlichtingenplicht

Eerste lid

Het eerste lid bevat voor de instellingen die bevoegd zijn om in het kader van zij-instroom activiteiten te verrichten (geschiktheidsonderzoek, scholing, begeleiding, bekwaamheidsonderzoek) een expliciete opdracht tot kwaliteitszorg.

Tweede lid

Dit lid legt de basis voor een inlichtingenplicht. De minister kan inlichtingen vragen over de wijze waarop de zij-instroom wordt gerealiseerd (de inhoud van gemaakte afspraken, de wijze waarop de scholing en begeleiding zijn vormgegeven, de wijze waarop de kwaliteitsborging van de zij-instroom is ingevuld, enz.) en de besturen hebben daarnaast de verplichting om de inspectie periodiek te informeren over de geschiktheids- en bekwaamheidsonderzoeken.

Derde lid

De zij-instroom is een tweede route naar het leraarschap naast de reguliere lerarenopleiding. De reguliere lerarenopleiding kent een groot aantal formele en informele *checks & balances*, gericht op kwaliteitsbewaking. Het wettelijke kader voor zij-instroom neemt op belangrijke onderdelen, zoals de opleidingsduur, een uitzonderingspositie in en kent een aantal specifieke bevoegdheden toe die minder zijn ingebed in de bestaande structuur binnen de instellingen. Daarom is in de wet geregeld dat de minister kan ingrijpen als de genoemde bepalingen niet goed worden nageleefd.

Paragraaf 7. Rechtspositie personeel

Artikel 7.34. Rechtspositieregeling personeel

Voor Caribisch Nederland wordt in hoofdstuk 11 iets anders geregeld.

Eerste lid

Dit lid schrijft voor dat er op alle bekostigde scholen een regeling moet zijn getroffen waarin de rechtspositie van het personeel is vastgelegd. Uit het vierde lid blijkt dat hierin ook bepalingen zijn opgenomen over aanstelling, benoeming, schorsing, disciplinaire maatregelen en ontslag van personeelsleden. Hieraan wordt uitwerking gegeven in de collectieve arbeidsovereenkomst (de cao) voor het onderwijspersoneel. Aangezien het personeel in het openbaar onderwijs is aangesteld op basis van een eenzijdige publiekrechtelijke rechtshandeling, werken de cao-afspraken niet automatisch door in de aanstelling van dat personeel. Het bevoegd gezag zal daarom moeten besluiten om de cao van toepassing te verklaren voor het personeel van een openbare school.

Tweede en derde lid

De algemene maatregel van bestuur waarnaar in genoemde artikelliden werd verwezen (het Kaderbesluit rechtspositie VO), is in 2006 ingetrokken. Dit is gebeurd als gevolg van de

doordecentralisatie van de arbeidsvoorwaarden in het onderwijs. Het besluit waarmee het Kaderbesluit is ingetrokken, is het Besluit van 13 december 2006 (Stb. 2007, nr. 48). Hierin is tevens bepaald dat het Besluit bovenwettelijke werkloosheidsregeling voor onderwijspersoneel primair en voortgezet onderwijs, het Besluit werkloosheid onderwijs- en onderzoekpersoneel en het Besluit ziekte en arbeidsongeschiktheid voor onderwijspersoneel primair en voortgezet onderwijs niet langer van toepassing zijn op het personeel in het voortgezet onderwijs. In dit intrekkingbesluit is ook overgangsrecht opgenomen in artikel VII, voor lopende aanspraken op uitkeringen ingeval van werkloosheid of ziekte. Het intrekkingbesluit berustte, net als het vroegere Kaderbesluit rechtspositie VO, op artikel 38a, tweede en derde lid, WVO. Deze artikelen blijven relevant en zijn dan ook overgenomen, omdat ze de grondslag bieden voor de amvb's voor dit overgangsrecht en nog bovenwettelijke uitkeringen (maximaal vijftien jaar) kunnen lopen.

Vierde lid

Voor het personeel op bijzondere scholen zijn de dwingende bepalingen van titel 10, boek 7 van het Burgerlijk Wetboek rechtstreeks van toepassing. Dit geldt niet voor het personeel dat werkzaam is aan openbare scholen. Voor de regels over ontslag is bepaald dat deze het personeel van de openbare scholen niet minder rechten verschaffen dan die voor werknemers met een arbeidsovereenkomst voortvloeiend uit de bepalingen van dwingend recht van titel 10 van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek. Op deze wijze is een minimumniveau van ontslagbescherming verzekerd.

Artikel 7.35. Georganiseerd overleg

Dit artikel is niet van toepassing in Caribisch Nederland, zie hoofdstuk 11.

Dit artikel schrijft voor dat over de totstandkoming van de rechtspositionele regelingen (zoals cao's) en over andere onderwerpen die van algemeen belang zijn voor de recht van het personeel zoals bijvoorbeeld de personele gevolgen van een reorganisatie, overleg moet worden gevoerd tussen het bevoegd gezag en vakorganisaties (centrales of bonden). Sinds 1 juli 2007 wordt de rechtspositie van het personeel in het voortgezet onderwijs volledig decentraal vastgesteld en zijn de scholen zelf verantwoordelijk voor het treffen van regelingen. Bij de totstandkoming en wijziging van de arbeidsvoorwaarden heeft het in dit artikel voorgeschreven georganiseerd overleg een centrale rol.

Artikel 7.36. Personeel voor contractactiviteiten

Dit artikel verplicht het bevoegd gezag ervoor te zorgen dat het aandeel van de rijksbekostiging voor personeelskosten ten minste 51 procent bedraagt. Het artikel is opgenomen om te voorkomen dat personeelsleden het ABP-ambtenaarschap verliezen en daarmee uitgesloten worden van deelname aan het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds.

Artikel 7.37. Benoeming, schorsing en ontslag; benoeming in algemene dienst

Voor Caribisch Nederland wordt in hoofdstuk 11 (deels) iets anders geregeld.

Eerste lid

Het besturen en het in stand houden van scholen moet van elkaar worden onderscheiden. Het bevoegd gezag bestuurt de school. In artikel 1.1 wordt voor elk type school (openbaar, bijzonder, samenwerkingschool) geregeld wie het bevoegd gezag is. Het bevoegd gezag is de instantie die het personeel van de scholen benoemt, schorst en ontslaat. Op grond van artikel 7.1 wordt onder benoemen ook het tewerkstellen zonder benoeming verstaan.

Tweede lid

Het tweede lid schrijft voor dat ieder personeelslid in algemene dienst is van het bevoegd gezag.

Derde lid

In het derde lid wordt aangegeven wat 'benoeming in algemene dienst van het bevoegd gezag' betekent. Hiermee wordt bedoeld dat elk personeelslid kan worden ingezet voor het verrichten van werkzaamheden aan alle door het bevoegd gezag in stand gehouden scholen in de zin van deze

wet. Benoeming in algemene dienst heeft als effect dat het personeel flexibel kan worden ingezet waar dat nodig is of waar er ruimte is.

Artikel 7.38. Disciplinaire maatregel, schorsing en ontslag door gedeputeerde staten

Om te voorkomen dat het college van burgemeester en wethouders, als bevoegd gezag van een openbare school, in de positie komt waarin het een gemeenteraadslid disciplinair zou straffen, is hier bepaald dat gedeputeerde staten in een dergelijk geval aan zet zijn.

Artikel 7.39. Akte van aanstelling openbare school

Eerste lid

In het openbaar onderwijs krijgt het personeel een akte van aanstelling. De werkgever stelt iemand aan als leraar, onderwijsondersteunend personeelslid of andere functionaris. Deze akte is eenzijdig van aard: alleen de werkgever ondertekent de akte van aanstelling. De elementen die de akte van aanstelling moet bevatten staan in dit artikellid opgesomd.

Tweede lid

Dit lid bevat de plicht voor het bevoegd gezag om afschriften van de akte van aanstelling en overige stukken die, afhankelijk van de functie van betrokkene, vereist zijn voor diens benoembaarheid, te bewaren. Het gaat daarbij om de afschriften van de bewijsstukken waarmee de bekwaamheid wordt aangetoond, en om geschiktheidsverklaringen en verklaringen omtrent het gedrag.

Artikel 7.40. Akte van benoeming bijzondere school

Eerste lid

In het bijzonder onderwijs krijgt het personeel een akte van benoeming. De werkgever stelt iemand aan als leraar, onderwijsondersteunend personeelslid of andere functionaris. De akte van benoeming moet de elementen bevatten die in dit artikellid zijn opgesomd. Onderdeel i betreft de gronden voor schorsing, ontslag en disciplinaire maatregelen. Voor het openbaar onderwijs is dit geregeld in artikel 7.39.

Tweede lid

Deze bepaling bevat de plicht voor het bevoegd gezag om afschriften van de akte van aanstelling en overige stukken die, afhankelijk van de functie van betrokkene, vereist zijn voor diens benoembaarheid, te bewaren. Het gaat daarbij om de afschriften van de bewijsstukken waarmee de bekwaamheid wordt aangetoond, en om geschiktheidsverklaringen en verklaringen omtrent het gedrag. Deze bepaling is analoog aan de regeling voor het openbaar onderwijs.

Artikel 7.41. Disciplinaire straf bij niet eerbiedigen godsdienst of levensovertuiging op openbare school

Het geven van onderwijs op openbare scholen moet gebeuren met eerbiediging van ieders godsdienst en levensovertuiging. Dit volgt uit de Grondwet, artikel 23, derde lid: "Het openbaar onderwijs wordt, met eerbiediging van ieders godsdienst of levensovertuiging, bij de wet geregeld". Zie hierover ook artikel 2.3. Artikel 7.41 regelt de sanctie bij het overtreden van deze regel. Deze sanctie wordt opgelegd bij koninklijk besluit.

Paragraaf 8. Stages

Artikel 7.42. Bieden van stage door scholen

Eerste lid

Dit artikellid verplicht het bevoegd gezag ertoe om studenten in opleiding tot leraar stagemogelijkheden te bieden. Zo kunnen deze leraren in opleiding daadwerkelijk praktijkervaring voor hun beroep opdoen. Voor een zo groot mogelijke gelijke spreiding over de scholen geldt deze verplichting voor alle scholen voor een beperkt deel van het onderwijs. In bijzondere omstandigheden kan de minister de school ontheffen verlenen van deze verplichting. Te denken valt aan een school die net van start is gegaan, of die te kampen heeft met veel vacatures of ziekte.

Tweede lid

De omvang van de verplichting om stage te bieden is vijf procent van het aantal lessen per schooljaar (uiteraard moet er wel vraag zijn naar stageplekken). Minder mag niet, tenzij de minister het percentage lager stelt. Van die bevoegdheid is tot op heden geen gebruik gemaakt, maar het behoud van deze flexibiliteit is niettemin belangrijk.

Derde lid

Het derde lid regelt de begeleiding van de student in opleiding.

Vierde lid

Op grond van het vierde lid is de toegang voor onder meer de inspectie geregeld zodat deze het toezicht op de betrokken lerarenopleiding kan uitoefenen. Ook is geregeld wie nog meer toegang hebben tot de school, zodat zij de stagiairs kunnen begeleiden.

De oorspronkelijke verwijzingen naar staatsexamencommissies zijn vervallen omdat deze niet meer bestaan. Deze zijn opgegaan in het CvTE.

Vijfde lid

Voor het openbaar onderwijs geldt bij beslissingen tot het ontzeggen van de toegang de Awb. Omdat deze wet niet geldt voor dergelijke beslissingen van het bevoegd gezag van een bijzondere school, is het vijfde lid opgenomen om op het punt van de motivering van een dergelijke verstrekende beslissing dezelfde eisen te stellen als wanneer het een beslissing van een openbare school zou zijn. Ook de opleidingsschool en de inspectie moeten over zulke beslissingen worden geïnformeerd.

Artikel 7.43. Nadere regels stage

Eerste lid

Dit lid biedt de grondslag voor een amvb met nadere regels over het bieden van stagemogelijkheden. Het geeft aan voor welke onderwerpen regels bij of krachtens algemene maatregel van bestuur dienen te worden gesteld.

Tweede lid

Het tweede lid regelt voor welke onderwerpen het mogelijk is om nadere regels te geven. De nadere regels op het niveau van een amvb zijn nu neergelegd in het Schoolpracticumbesluit voortgezet onderwijs. De ruimte voor subdelegatie naar een ministeriële regeling is gehandhaafd onder meer omdat het artikel diverse processueel-organisatorische elementen bevat, zoals over de aanmeldingsprocedure van studenten en de wijze van bekendmaking van beschikbaarheid van practicumplaatsen.

Paragraaf 9. Bekwaamheids- en zedelijkheidseisen personeel niet uit 's Rijks kas bekostigde scholen.

Artikel 7.44. Bekwaamheids- en zedelijkheidseisen personeel niet uit 's Rijks kas bekostigde school

Eerste lid

De eisen waaraan een leraar in het niet-bekostigd onderwijs moet voldoen als het gaat om het algemeen voortgezet onderwijs zijn dezelfde als die voor leraren in het bekostigd onderwijs. Zo moet de leraar in het bezit zijn van een verklaring omtrent het gedrag en van een bewijsstuk dat wordt voldaan aan de bekwaamheidseisen. Verder geldt dat ook wie niet voldoet aan de bekwaamheidseisen, onder voorwaarden kan worden benoemd. Ook kan de minister aan bezitters van een buiten de EU behaald HO-getuigschrift (onder voorwaarden of beperkingen) de bevoegdheid verlenen tot het geven van voortgezet onderwijs in het niet-bekostigd onderwijs. Door in artikel 7.44 naar de bepalingen over het lerarenregister te verwijzen, zijn deze bepalingen van overeenkomstige toepassing op het erkende, niet uit openbare kas bekostigde onderwijs.

Tweede lid

Ook onderwijsondersteunende werkzaamheden waarvoor bekwaamheidseisen zijn vastgesteld, mogen, als het gaat om niet-bekostigd algemeen voortgezet onderwijs, alleen maar worden verricht door wie voldoet aan de hier bedoelde eisen.

Paragraaf 10. Lerarenregister

Artikel 7.45. Lerarenregister

Op grond van hoofdstuk 11 geldt dit artikel niet voor Caribisch Nederland.

Eerste lid

Dit lid introduceert het lerarenregister. De doelen van het register zijn in de wet opgenomen. Dat is van belang voor de verwerking van persoonsgegevens. Persoonsgegevens mogen alleen in het kader van deze doelen verwerkt worden. In het lerarenregister zijn leraren opgenomen die beschikken over getuigschriften waarnaar het eerste lid verwijst.

Tweede lid

De primaire doelen van het lerarenregister zijn hier omschreven. Als het gaat om het primaire doel en de functie van het lerarenregister, onderscheidt het tweede lid zich van het primaire doel van het registervoorportaal doordat het lerarenregister van belang is voor het aantonen in welk onderwijs een leraar zijn bekwaamheid aan de hand van herregistratiecriteria onderhoudt.

Derde lid

De twee secundaire doelen van het lerarenregister, genoemd in het derde lid, komen overeen met de secundaire doelstellingen van het registervoorportaal. De gegevens uit het lerarenregister maken het voor de Minister inzichtelijk hoeveel leraren op welke grond zijn benoemd of tewerkgesteld. Ook wordt inzichtelijk hoe het bekwaamheidsonderhoud van leraren in het algemeen verloopt. Deze geaggregeerde gegevens zijn van belang bij het maken van toekomstig beleid over benoembaarheid en bekwaamheidsonderhoud bij leraren. Hoewel het lerarenregister allereerst een instrument van de beroepsgroep is, neemt dat niet weg dat het register door de inspectie kan worden gebruikt voor de uitoefening van haar publieke taak. Een van deze taken is erop toe zien dat de bepalingen uit de sectorwetten over benoembaarheid en bekwaamheidsonderhoud van leraren op correcte wijze worden nageleefd en dat er geen leraren onderwijs geven die niet of niet meer in het lerarenregister zijn vermeld.

Vierde lid

Het beheer van het lerarenregister is op grond van het vierde lid onder de Minister gebracht.

Artikel 7.46. Herregistratiecriteria

Op grond van hoofdstuk 11 geldt dit artikel niet voor Caribisch Nederland.

Eerste lid

In dit lid is een grondslag opgenomen voor uitvoeringsregels over de herregistratie(criteria). Zie verder ook de toelichting bij het derde lid.

Tweede lid

De minister valideert het activiteitenaanbod voor herregistratie. Over dat activiteitenaanbod worden in een amvb of ministeriële regeling regels gesteld.

Derde lid

Een beroepsorganisatie die de minister vanuit het oogpunt van beroepskwaliteit representatief acht voor de beroepsgroep leraren wordt in de gelegenheid gesteld om de herregistratiecriteria in te richten en een voorstel te doen om activiteiten voor herregistratie te valideren. Dat doet deze organisatie in de vorm van een voorstel dat inhoudelijke herregistratiecriteria omvat waaraan (na omzetting van het voorstel in regelgeving) de Minister zal toetsen om te bepalen of een leraar op het moment van herregistratie aan deze criteria voldoet. De Minister toetst ook of het voorstel de uitkomst vormt van een gedragen proces. Op grond van het eerste lid wordt het voorstel voor herregistratiecriteria omgezet in een amvb of ministeriële regeling. Deze herregistratiecriteria zijn

dan van toepassing op leraren die in het lerarenregister zijn opgenomen. Niet van belang is of een leraar ook echt is benoemd of tewerkgesteld zonder benoeming.

Vierde lid

De herregistratiecriteria zijn gericht op het onderhoud van de bekwaamheidseisen. Dat wil zeggen dat er niet alleen criteria zijn die inhoudelijke eisen stellen aan bekwaamheidsonderhoud, maar ook criteria over de wijze waarop bekwaamheidsonderhoud wordt vormgegeven. Dat kan bijvoorbeeld gaan over het type activiteiten die een leraar moet verrichten. Verder zijn er criteria waarmee de Minister kan beoordelen of een leraar aan de herregistratiecriteria voldoet. De regels voor herregistratie zijn vooral van belang voor het geval een leraar aan het einde van de herregistratieperiode al dan niet voldoet aan de herregistratiecriteria. Niet voldoen aan de herregistratiecriteria kan betekenen dat er een aantekening bij de vermelding van de leraar geplaatst wordt, totdat de leraar weer aan de betreffende criteria voldoet. Deze regels kunnen echter ook tot een andere uitkomst leiden in het geval van bijzondere omstandigheden. Zo is denkbaar dat bij zwangerschap of (langdurige) ziekte afgeweken wordt van de criteria die in beginsel aan leraren gesteld worden, zodat de betreffende leraar alsnog aan de vereisten voldoet om opnieuw geregistreerd te worden (hardheidsclausule).

Vijfde lid

Dit lid gaat over de toepassing van de herregistratiecriteria en de activiteiten voor herregistratie. Zo heeft het bevoegd gezag op grond van dit lid de verplichting om de leraar in staat te stellen aan de herregistratiecriteria te voldoen van het onderwijs waarvoor hij is benoemd of tewerkgesteld zonder benoeming. Hiermee wordt voorkomen dat het bevoegd gezag het voor een leraar lastig of onmogelijk maakt om te herregistreren.

Zesde lid

Anderzijds geldt de verplichting in het vijfde lid voor het bevoegd gezag alleen zolang de leraar zijn verantwoordelijkheid neemt om ervoor te zorgen dat hij geregistreerd blijft. Het bevoegd gezag kan er niet op worden aangesproken indien een leraar niet wil meewerken aan activiteiten voor herregistratie waar hij zeggenschap over heeft gehad. De leraar heeft deze zeggenschap over activiteiten voor herregistratie om te voorkomen dat een leraar deze activiteiten door het bevoegd gezag zonder inspraak opgedragen krijgt.

Artikel 7.47. Verwerkingsverantwoordelijke

Op grond van hoofdstuk 11 gelden deze artikelen niet voor Caribisch Nederland.

De verantwoordelijkheid over de verwerking van persoonsgegevens berust op grond van dit artikel bij de Minister. De Minister is daarmee formeel de 'verantwoordelijke' in de zin van artikel 4 van de AVG.

Artikel 7.48. Autorisatie voor verwerking persoonsgegevens

Op grond van hoofdstuk 11 geldt dit artikel niet voor Caribisch Nederland.

Dit artikel regelt dat de Minister een ministeriele regeling moet vaststellen waarin wordt geregeld wie van zijn medewerkers geautoriseerd zijn om persoonsgegevens te verwerken in het kader van het lerarenregister.

Artikel 7.49. Gegevens in het lerarenregister

Op grond van hoofdstuk 11 geldt dit artikel niet voor Caribisch Nederland.

Eerste lid

Dit lid regelt de inhoud van het lerarenregister. Het bepaalt welke gegevens in het lerarenregister worden opgenomen.

Tweede lid

Bij amvb of ministeriële regeling kunnen de genoemde gegevens nader worden gespecificeerd. Zie het Besluit informatievoorziening WVO en de Regeling gegevenslevering VO. Aan een ministeriële

regeling kan behoefte bestaan voor uitwerking, ordening en definiëring van gegevens, tijdstip van levering, enzovoorts.

Artikel 7.50. Levering gegevens door bevoegd gezag en leraar

Op grond van hoofdstuk 11 geldt dit artikel niet voor Caribisch Nederland.

Eerste lid

Dit lid regelt welke gegevens over de leraren het bevoegd gezag verstrekt aan de Minister. Het gaat om de zogenaamde basisgegevens (zie artikel 1.1 voor de begripsbepaling daarvan).

Tweede lid

Dit lid regelt dat de leraar aan de Minister de gegevens moet verstrekken die in artikel 7.49, eerste lid, onderdelen e tot en met g, zijn beschreven.

Derde lid

Op grond van dit lid bestaat de mogelijkheid om in het lerarenregister te worden opgenomen, zonder te zijn benoemd of tewerkgesteld zonder benoeming. Het gaat dan bijvoorbeeld om een leraar die door het bevoegd gezag benoemd is voor het vak natuurkunde, maar ook een getuigschrift heeft om het vak wiskunde te kunnen geven. Deze leraar kan dat dan vermelden in het lerarenregister. Vervolgens geeft hij aan voor welk van het opgegeven onderwijs hij zal opgaan voor herregistratie. De leraar is verantwoordelijk voor het verrichten van activiteiten voor herregistratie, en dient de verrichte activiteiten ook te registreren in het lerarenregister. Er is hier geen bevoegd gezag dat verantwoordelijkheid draagt voor het leveren van de basisgegevens. Om in het lerarenregister te kunnen worden opgenomen, moet de leraar zelf in aanvulling op de gegevens die het tweede lid voorschrijft, ook de gegevens overleggen van het eerste lid, onderdelen a en b. Voorwaarde is bovendien dat de leraar een bewijsstuk overlegt dat hij voldoet aan de bekwaamheidseisen.

Vierde lid

Op grond van dit lid kunnen uitvoeringsregels worden vastgesteld over onder meer de wijze van levering van de gegevens en over de correctie van gegevens. Ook kan het aantonen van het voldoen aan de bekwaamheidseisen in die regels worden uitgewerkt. Vergelijk het Besluit informatievoorziening WVO en de Regeling gegevenslevering VO. Aan een ministeriële regeling kan behoefte bestaan voor uitwerking, ordening en definiëring van gegevens, tijdstip van levering, enzovoorts.

Artikel 7.51. Gegevens uit de basisregistratie personen

Op grond van hoofdstuk 11 geldt dit artikel niet voor Caribisch Nederland.

Eerste lid

Het eerste lid regelt dat de gegevens van de leraar over diens geslachtsnaam, voornamen, geslacht, adres, postcode en geboortedatum (zie artikel 7.49, eerste lid, onderdeel b) zijn gekoppeld aan het BSN van de leraar, en dat de Minister die gegevens verkrijgt uit de basisregistratie personen indien de leraar in die registratie is ingeschreven.

Tweede lid

Is de leraar niet in de basisregistratie ingeschreven, dan worden deze genoemde gegevens verkregen die in artikel 7.51 is geregeld.

Artikel 7.52. Opneming in het lerarenregister

Op grond van hoofdstuk 11 geldt dit artikel niet voor Caribisch Nederland.

Gegevens uit de basisadministratie personen worden automatisch aangeleverd aan het register, nu deze gekoppeld zijn aan het BSN. Deze basisgegevens hoeven dan ook niet te worden opgenomen indien deze gegevens al verkregen zijn uit de basisregistratie personen.

Artikel 7.53. Correctie op verzoek

Op grond van hoofdstuk 11 geldt dit artikel niet voor Caribisch Nederland.

Eerste lid

In deze bepaling wordt de correctie op verzoek geregeld, waarmee de leraar met tussenkomst van de Minister kan verzoeken de gegevens in het lerarenregister die door het bevoegd gezag zijn geleverd, aan te passen. In praktijk zal een leraar die van oordeel is dat de basisgegevens moeten worden aangepast, eerst het bevoegd gezag van de school verzoeken om deze gegevens aan te passen. Ook na opneming van de leraar in het lerarenregister kan het bevoegd gezag deze gegevens nog aanpassen. Indien bevoegd gezag en leraar het niet eens worden over de registratie van een of meer gegevens die door het bevoegd gezag zijn aangeleverd, kan de leraar op grond van deze bepaling de Minister verzoeken om de betreffende gegevens (die niet uit de basisregistratie personen zijn gehaald) aan te passen. Om te verifiëren of het bevoegd gezag de juiste gegevens heeft verstrekt, verzoekt de Minister het betreffende bevoegd gezag vervolgens om de juiste gegevens te verstrekken voor het lerarenregister.

Tweede lid

Indien het bevoegd gezag van oordeel is dat de juiste gegevens al in het lerarenregister zijn opgenomen, deelt het bevoegd gezag dit op grond van het tweede lid op elektronische wijze mee aan de Minister, die het vervolgens meedeelt aan de betreffende leraar. Indien de leraar daarop van oordeel is dat de betreffende gegevens in het lerarenregister nog steeds niet correct zijn, kan de leraar in bezwaar en beroep gaan tegen het besluit van de Minister om de gegevens al dan niet te verbeteren. In de bezwaar- en beroepsprocedure wordt opnieuw bekeken of het bevoegd gezag de juiste gegevens heeft aangeleverd. De Minister kan overigens niet zonder tussenkomst van het bevoegd gezag deze gegevens aanpassen omdat zijn bevoegdheid niet verder reikt dan het opnemen van de aangeleverde gegevens voor het lerarenregister. Indien er bijvoorbeeld een arbeidsrechtelijk conflict aan ten grondslag ligt, en er onenigheid bestaat over de benoemingsgrondslag waar de leraar voor is geregistreerd, zullen de leraar en het bevoegd gezag hiervoor een oplossing moeten vinden.

Derde lid

Op gegevens die op grond van artikel 7.52 uit de basisregistratie personen zijn overgenomen, zijn de verbeterregels van het eerste en tweede lid niet van toepassing.

Vierde lid

Een beslissing van de minister op grond van het eerste lid op een elektronisch gedaan verzoek om gegevens te verbeteren, geldt als een besluit in de zin van de Awb, zodat onder meer de bezwaar- en beroepsregels van die wet van toepassing zijn.

Artikel 7.54. Herregistratie

Op grond van hoofdstuk 11 geldt dit artikel niet voor Caribisch Nederland.

Eerste lid

Dit lid regelt een registratieperiode van vier jaar. Aan het einde van deze periode blijkt uit het lerarenregister of een leraar voldoet aan de herregistratiecriteria van het onderwijs dat hij heeft opgegeven voor herregistratie.

Tweede lid

Indien aan het einde van deze periode blijkt dat de leraar aan de betreffende herregistratiecriteria voldoet, verandert er niets aan de status van deze leraar in het lerarenregister. Blijkt de leraar aan het einde van de periode van vier jaar niet te voldoen aan de herregistratiecriteria die aan hem gesteld zijn, dan neemt de Minister het besluit om een "aantekening" te plaatsen bij de vermelding van het onderwijs waarvoor de leraar niet voldoet aan de herregistratiecriteria. Tegen dit besluit van de Minister staat bezwaar en beroep open op grond van de Awb. In de procedure rond herregistratie wordt een hardheidsclausule opgenomen in het geval van overmacht, bijvoorbeeld indien blijkt dat een bevoegd gezag een leraar niet in staat heeft gesteld om activiteiten voor herregistratie te verrichten. Bij het nemen van het besluit over herregistratie zal de Minister deze omstandigheid dan ook in overweging nemen.

Derde lid

De Minister moet de aantekening weer schrappen vanaf het moment dat de leraar aan de herregistratiecriteria blijkt te voldoen.

Artikel 7.55. Gevolgen van niet-herregistreren

Op grond van hoofdstuk 11 geldt dit artikel niet voor Caribisch Nederland.

Dit artikel regelt het gevolg van het plaatsen van een aantekening door de Minister bij het onderwijs waarvoor de leraar is geregistreerd. Deze leraar kan dan niet meer de verantwoordelijkheid dragen voor het pedagogisch-didactisch en vakinhoudelijke proces voor het onderwijs waar de aantekening bij geplaatst is. Ook komt de leraar voor dit onderwijs niet langer een zelfstandige verantwoordelijkheid toe als het gaat om het beoordelen van de onderwijsprestaties van leerlingen. Pas op het moment dat deze leraar bijvoorbeeld door bijscholing weer voldoet aan de gestelde herregistratiecriteria, wordt de aantekening bij het betreffende onderwijs verwijderd. Vanaf dat moment kan deze leraar ook weer de genoemde verantwoordelijkheden dragen en worden ingezet voor het betreffende onderwijs. Een leraar kan overigens ook opgaan voor herregistratie van onderwijs waarvoor hij niet is benoemd of tewerkgesteld zonder benoeming. Een aantekening geplaatst door de Minister bij dit onderwijs heeft dan geen gevolgen voor de genoemde verantwoordelijkheden bij het onderwijs waarvoor hij is benoemd. Een andere mogelijkheid is dat een leraar het onderwijs waarvoor hij benoemd is of tewerkgesteld zonder benoeming niet heeft opgegeven voor herregistratie. Bij dat onderwijs kan dan ook geen aantekening worden geplaatst. In dat geval blijkt dan nog steeds uit het lerarenregister dat de leraar vier jaar na (her)registratie niet aan de herregistratiecriteria voldoet van het onderwijs waarvoor hij benoemd is. Aan deze leraar komen als gevolg van niet-herregistreren de genoemde verantwoordelijkheden voor dat onderwijs niet meer toe. Pas op het moment dat de leraar dit onderwijs opgeeft voor herregistratie komen hem de betreffende verantwoordelijkheden voor dat onderwijs weer toe. Bij het eerstvolgende controlemoment (vier jaar na registratie of herregistratie) wordt weer bekeken of hij voldoet aan de herregistratiecriteria.

Artikel 7.56. Verwijderen gegevens lerarenregister

Op grond van hoofdstuk 11 geldt dit artikel niet voor Caribisch Nederland.

Eerste lid

De gegevens van leraren die in het lerarenregister staan, kunnen worden verwijderd op grond van het eerste lid. Indien de leraar daartoe verzoekt of overlijdt, worden zijn gegevens geschrapt uit het lerarenregister. Dat kunnen alle gegevens of enkele gegevens uit het lerarenregister zijn. Omdat de basisgegevens door het bevoegd gezag worden geleverd, of uit de basisregistratie personen worden gehaald, kan de leraar deze gegevens niet zelfstandig aanpassen. Wel kan de leraar verzoeken de gegevens te corrigeren of op grond van deze bepaling de Minister verzoeken een of meer gegevens te verwijderen. De leraar heeft daarmee controle over zijn eigen gegevens, maar moet zich er wel bewust van zijn dat dit gevolgen kan hebben voor de arbeidsrelatie met het bevoegd gezag of voor de herregistratie in het lerarenregister. De gegevens worden ook geschrapt indien de leraar de pensioengerechtigde leeftijd bereikt, tenzij de leraar bij de Minister aangeeft de gegevens niet te verwijderen. De leraar kan dan ook na pensioengerechtigde leeftijd worden ingezet voor onderwijs.

Tweede lid

Dit lid regelt in welke gevallen de geregistreerde gegevens zonder meer worden verwijderd.

Derde lid

Verwijderde gegevens worden nog tot vijf jaar na verwijdering bewaard. Indien van een leraar gegevens zijn verwijderd uit het lerarenregister, is het mogelijk dat hij (of het bevoegd gezag) daarna opnieuw gegevens verstrekt en wordt opgenomen in het lerarenregister. Indien inschrijving plaatsvindt binnen vijf jaar na uitschrijving worden de bewaarde gegevens weer in het lerarenregister opgenomen. Deze gegevens worden aangepast indien deze afwijken van de door de leraar en het bevoegd gezag geleverde gegevens. Uit de bewaarde gegevens blijkt wanneer de leraar voor de laatste keer is ge(her)registreerd, voor welk onderwijs de leraar is opgegaan voor herregistratie en wanneer het volgende moment van herregistratie zal plaatsvinden. Na vijf jaar zijn deze gegevens verdwenen, waarna niet meer uit het register gehaald kan worden of iemand

eerder voor het betreffende onderwijs geregistreerd heeft gestaan. Voor herintreders in het betreffende onderwijs kunnen aparte herregistratiecriteria worden vastgesteld. Om bij registratie startende leraren te kunnen onderscheiden van de herintreders, zou de beroepsorganisatie ervoor kunnen kiezen om het onlangs behaalde getuigschrift als bewijs aan te leveren (net zoals de activiteiten voor herregistratie worden aangeleverd).

Vierde lid

Worden er gegevens verstrekt voor heropname van een leraar in het lerarenregister, dan neemt de Minister de al bewaarde gegevens van artikel 7.49, eerste lid, onderdelen e tot en met h, op in het lerarenregister.

Vijfde lid

De leraar kan de Minister verzoeken, zijn gegevens niet uit het lerarenregister te verwijderen bij het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd.

Zesde lid

Dit lid preciseert wat juridisch onder de pensioengerechtigde leeftijd moet worden verstaan.

Artikel 7.57. Het verstrekken van gegevens

Op grond van hoofdstuk 11 geldt dit artikel niet voor Caribisch Nederland.

Eerste lid

Dit lid regelt de set gegevens die aan eenieder worden verstrekt. Voor iedereen is dan zichtbaar dat de leraar die in het lerarenregister is opgenomen, bekwaam is en zijn vak op grond van de herregistratiecriteria onderhoudt.

Tweede lid

Dit lid regelt welke gegevens extra worden verstrekt indien een bevoegd gezag van een school een verzoek tot gegevenslevering doet. Zo is onder meer inzichtelijk welke leraren er in opleiding zijn of tijdelijk ingezet worden voor ander onderwijs. Een leraar kan overigens zelf bepalen of hij zijn geregistreerde activiteiten voor bekwaamheidsonderhoud voor het bevoegd gezag raadpleegbaar wil maken. Leraren kunnen hierover met het bevoegd gezag afspraken maken.

Derde lid

Bij of krachtens amvb wordt de wijze van gegevensverstrekking geregeld en kunnen alle gegevens, bedoeld in het eerste en tweede lid, nader worden gespecificeerd. Ook kan daarin worden geregeld welke andere gegevens als bedoeld in artikel 7.49 aan iedereen worden verstrekt. Vergelijk het Besluit informatievoorziening WVO en de Regeling gegevenslevering VO. Aan een ministeriële regeling kan behoefte bestaan voor uitwerking, ordening en definiëring van gegevens, tijdstip van levering, enzovoorts.

Vierde lid

Dit lid regelt dat uit het lerarenregister het BSN en de andere gegevens kunnen worden verstrekt, aan de betrokkenen zelf.

Vijfde lid

De leraar heeft op grond van dit lid toegang tot alle gegevens die van hem in het lerarenregister zijn opgenomen en tot de bewaarde gegevens.

Zesde lid

Aan de Minister worden voor de herregistratie en voor beleidsvorming uit het lerarenregister gegevens geleverd.

Zevende lid

Aan de inspectie worden voor haar handhavingstaak uit het lerarenregister gegevens geleverd. De inspectie kan dan bijvoorbeeld per bevoegd gezag bekijken hoeveel leraren aan de betreffende school of instelling zijn ingeschreven in het lerarenregister.

Achtste lid

De gegevens, bedoeld in het zesde en zevende lid, zijn niet tot de persoon herleidbaar, met uitzondering van de gegevens die de Minister voor herregistratie nodig heeft.

Paragraaf 11. Registervoorportaal

Artikel 7.58. Registervoorportaal

Op grond van hoofdstuk 11 geldt dit artikel niet voor Caribisch Nederland.

Eerste lid

Dit lid geeft een omschrijving van het registervoorportaal. Leraren die in het registervoorportaal worden opgenomen, voldoen (nog) niet aan de bekwaamheidseisen. Om die reden is er ook nog geen sprake van bekwaamheidsonderhoud en gaan de herregistratiecriteria voor deze leraren (nog) niet op.

Tweede lid

Dit lid regelt de primaire doelstellingen van het registervoorportaal.

Derde lid

De doelen, genoemd in het derde lid, komen overeen met de secundaire doelen van het lerarenregister (zie artikel 7.45, derde lid).

Vierde lid

Op personen met een kleine onderwijstaak en een bekwaamheid die voortkomt uit specifieke (ervarings)kennis en (ervarings)bekwaamheden zijn de regels over het registervoorportaal niet van toepassing, bepaalt dit lid.

Vijfde lid

De Minister moet zorgdragen voor het beheer van het registervoorportaal.

Artikel 7.59. Gegevens per leraar

Op grond van hoofdstuk 11 geldt dit artikel niet voor Caribisch Nederland.

Eerste lid

Dit lid regelt welke gegevens worden geleverd en opgenomen in het registervoorportaal. Het gaat hier om de basisgegevens van een leraar: het BSN, de geslachtsnaam, de voornamen, het adres, de postcode, de geboortedatum, de gegevens over de benoeming of tewerkstelling zonder benoeming en gegevens over de school of instelling waaraan hij is benoemd of tewerkgesteld zonder benoeming. Deze gegevens komen overeen met de gegevens die het bevoegd gezag moeten aanleveren voor het lerarenregister.

Tweede lid

Net als voor het lerarenregister geregeld is, kunnen de gegevens over de benoeming bij of krachtens amvb nader worden gespecificeerd. De overige bepalingen uit de artikelen die de gegevenslevering per leraar leveren voor het lerarenregister zijn van overeenkomstige toepassing verklaard door de schakelbepaling in artikel 7.64. Zie voor een toelichting hierop de toelichting bij de artikelen over gegevenslevering aan het lerarenregister.

Artikel 7.60. Gegevenslevering registervoorportaal

Op grond van hoofdstuk 11 geldt dit artikel niet voor Caribisch Nederland.

Eerste lid

Dit lid regelt van welke leraren de basisgegevens geleverd en opgenomen worden in het registervoorportaal. Deze gegevens komen overeen met de gegevens die het bevoegd gezag moeten aanleveren voor het lerarenregister.

Tweede lid

Dit lid bevat een bijzondere regel voor de leraar die een vakoverstijgend programmaonderdeel verzorgt en niet voldoet aan de bekwaamheidseisen voor het onderwijs dat hij verzorgt. Ook deze leraar moet aan de Minister zijn basisgegevens verstrekken.

Derde lid

Net als voor het lerarenregister geregeld is, kunnen tijdstippen, wijze van levering en correctie van gegevens bij of krachtens amvb nader worden gespecificeerd. Vergelijk het Besluit informatievoorziening WVO en de Regeling gegevenslevering VO. Aan een ministeriële regeling kan behoefte bestaan voor uitwerking, ordening en definiëring van gegevens, tijdstip van levering, enzovoorts. De overige bepalingen uit de artikelen die de gegevenslevering per leraar leveren voor het lerarenregister zijn van overeenkomstige toepassing verklaard door de schakelbepaling in artikel 7.64. Zie voor een toelichting hierop de toelichting bij de artikelen over gegevenslevering aan het lerarenregister.

Artikel 7.61. Duur van de vermelding, overdracht, verwijderen en bewaren van gegevens
Op grond van hoofdstuk 11 geldt dit artikel niet voor Caribisch Nederland.

Eerste lid

Dit lid regelt de voorwaarden waaronder de leraar in het registervoorportaal geregistreerd blijft voor bepaald onderwijs.

Tweede lid

Dit lid legt op het bevoegd gezag van de school de verplichting om de registervoorportaal-leraar in staat te stellen, te voldoen aan de vereisten om in het lerarenregister te worden opgenomen.

Derde lid

Zodra de registervoorportaal-leraar voldoet aan de criteria voor vermelding in het lerarenregister, worden de gegevens over deze leraar verstrekt voor opname in het lerarenregister.

Vierde lid

De gegevens van leraren die niet meer in het registervoorportaal staan, worden na uitschrijving vijf jaar bewaard. Een leraar wordt uitgeschreven op het moment dat hij niet meer wordt ingezet voor het onderwijs waar hij niet bekwaam voor is, de wettelijk vastgestelde termijn verlopen is of als de benoemde leraar inmiddels voldoet aan de gestelde bekwaamheidseisen van het onderwijs waarvoor hij in het registervoorportaal stond. In het laatste geval worden de gegevens van deze leraar overgeheveld naar het lerarenregister. De gegevens worden dan op gelijke wijze klaargezet als de wijze waarop het bevoegd gezag de betreffende gegevens klaartzet voor opname in het lerarenregister. Nadat de leraar de gegevens heeft aangeleverd die nodig zijn voor het lerarenregister, neemt de Minister deze op in het lerarenregister. Indien de vastgestelde termijn is afgelopen, betekent dat, dat de betreffende leraar niet langer benoemd is of tewerkgesteld zonder benoeming op grond van de bepaling waarvoor hij vermeld stond in het registervoorportaal. De leraar wordt dan automatisch verwijderd uit het registervoorportaal. Met een bewaartermijn van vijf jaar wordt voorkomen dat de wettelijk gestelde termijn voor een leraar in opleiding telkens opnieuw begint te lopen indien hij overstapt naar een andere school of instelling. Daarnaast wordt hiermee ook het doel van beleidsvorming gediend. Doordat de gegevens vijf jaar bewaard blijven, kan het ministerie een beeld krijgen van de inzet van leraren die (nog) niet aan de bekwaamheidseisen voldoen.

Artikel 7.62. Het verstrekken van gegevens

Op grond van hoofdstuk 11 geldt dit artikel niet voor Caribisch Nederland.

Eerste lid

Over het verstrekken van gegevens is in dit lid geregeld dat in het registervoorportaal de daarin opgenomen leraren opgezocht kunnen worden zodat inzichtelijk is welke leraren (nog) niet voldoen aan de bekwaamheidseisen. Om die reden wordt aan een ieder die een leraar in het registervoorportaal opzoekt, de geslachtsnaam en voornamen bekend gemaakt en bekend gemaakt voor welk onderwijs de leraar in het registervoorportaal is opgenomen.

Tweede lid

Het bevoegd gezag van een leraar heeft toegang tot de overige gegevens van deze leraar in het registervoorportaal. Deze gegevens kunnen overigens op grond van het derde lid nog wel bij of krachtens amvb nader worden gespecificeerd.

Derde lid

Net als bij het lerarenregister kunnen de gegevens van een leraar die door een ieder worden opgezocht, bij of krachtens amvb worden aangevuld. Ook de gegevens, bedoeld in het tweede lid, kunnen overigens op grond van het derde lid bij of krachtens amvb nader worden gespecificeerd.

Vierde lid

De leraar kan uit het registervoorportaal diens BSN en andere gegevens betrekken.

Vijfde lid

De leraar heeft toegang tot over hem opgenomen en bewaarde gegevens zodat leraren in het registervoorportaal inzicht hebben in de persoonsgegevens die over hen zijn geregistreerd en bewaard.

Zesde lid

Ook kunnen geaggregeerde gegevens worden geleverd aan de Minister voor beleidsvorming.

Zevende lid

Verder kunnen geaggregeerde gegevens worden geleverd aan de inspectie voor haar toezichtstaken.

Achtste lid

De gegevens, bedoeld in het zesde en zevende lid, zijn niet tot de persoon herleidbaar, met uitzondering van de gegevens die de Minister voor herregistratie nodig heeft.

Artikel 7.63. Opname in registervoorportaal bij ontbreken benoemingsgrondslag

Op grond van hoofdstuk 11 geldt dit artikel niet voor Caribisch Nederland.

Mogelijk zijn er leraren op onjuiste gronden benoemd of tewerkgesteld zonder benoeming voor het onderwijs dat zij geven en wordt dat pas duidelijk op het moment dat een leraar wordt ingeschreven in het lerarenregister. Deze situatie kan bijvoorbeeld voorkomen bij de invoering van het lerarenregister en het registervoorportaal. Maar ook na invoering van het lerarenregister en registervoorportaal kan blijken dat het bevoegd gezag de leraar op een onjuiste grondslag heeft benoemd. Een leraar die mogelijk al jaren het betreffende onderwijs geeft, beschikt mogelijk niet over de juiste stukken om te worden benoemd of tewerkgesteld zonder benoeming. Deze leraar kan mogelijk niet meer voldoen aan de vereisten voor zij-instroom in het beroep of aan de vereisten die gesteld worden aan een leraar die ingezet wordt voor een ander vak. De genoemde periode kan bijvoorbeeld al verstreken zijn. Om te voorkomen dat deze leraren niet kunnen worden opgenomen in het lerarenregister of het registervoorportaal, worden deze leraren in beginsel in het registervoorportaal geplaatst. De bepaling vormt overigens geen uitzondering op de geregelde benoemingsbepalingen. De onrechtmatige benoeming of tewerkstelling zonder benoeming wordt niet door toepassing van deze bepaling opgeheven. In het artikel is alleen geregeld dat de leraar in deze situatie voor maximaal vier jaar wordt opgenomen in het registervoorportaal. Hiermee worden de gevolgen van de onjuiste benoeming voor de leraar beperkt. Indien blijkt dat een leraar op onjuiste gronden is benoemd of tewerkgesteld zonder benoeming, dan zal deze situatie moeten worden hersteld. Dat kan bijvoorbeeld doordat de leraar het benodigde getuigschrift haalt. Het bevoegd gezag stelt de leraar hiertoe in de gelegenheid door voor deze leraar voldoende tijd en geld vrij te maken. Indien de leraar na vier jaar nog niet in het lerarenregister kan worden opgenomen voor het betreffende onderwijs dat hij geeft, wordt hij verwijderd uit het registervoorportaal.

Artikel 7.64. Schakelbepaling

Op grond van hoofdstuk 11 geldt dit artikel niet voor Caribisch Nederland.

Deze schakelbepaling regelt dat de bepalingen van het lerarenregister over het beheer van het register, de verantwoordelijkheid voor het register, de functionaris voor de gegevensbescherming, autorisatie, de gegevens uit de basisregistratie personen, het opnemen van gegevens in het register en de correctie op verzoek, van overeenkomstige toepassing zijn op het op het registervoorportaal.

HOOFDSTUK 8. DEELNAME

Paragraaf 1. Algemeen

Artikel 8.1. Toepassing begrip "ouders"

In dit hoofdstuk wordt een aantal (rechts)handelingen genoemd die door de ouders (natuurlijke ouders, adoptiefouders, voogden of verzorgers; zie artikel 1.1) voor hun kind worden uitgevoerd, of waarbij de ouders worden betrokken. Zo melden ouders hun kind aan voor een school, leveren zij de benodigde gegevens, en worden ze op de hoogte gebracht als hun kind wordt geschorst. Wanneer een leerling meerderjarig en handelingsbekwaam is, bepaalt de wet dat hij zelf verantwoordelijk wordt voor zijn deelname aan het onderwijs. Waar in dit hoofdstuk wordt gesproken over de ouders, wordt in geval van een meerderjarige leerling daarom die leerling zelf bedoeld.

Artikel 8.2. Toegang tot openbare scholen

Artikel 23, derde lid, van de Grondwet bepaalt dat het openbaar onderwijs, met eerbiediging van ieders godsdienst of levensovertuiging, bij de wet wordt geregeld. Deze norm wordt deels in dit artikel uitgewerkt. Het bevoegd gezag mag bij de toelating van leerlingen tot openbare scholen geen onderscheid maken naar godsdienst of levensovertuiging. Dit is een van de wezenskenmerken van het openbaar onderwijs.

Artikel 8.3. Uitzondering weigering toelating leerling op grond van godsdienst of levensovertuiging

Dit artikel is bedoeld voor leerlingen die zijn aangewezen op de bijzondere scholen in hun omgeving, omdat er geen openbaar onderwijs is binnen een redelijke afstand van hun woning. Deze leerlingen worden toegelaten tot het onderwijs van een gelijksoortige schoolsoort op een bijzondere school. Het bevoegd gezag van een bijzondere school mag deze leerlingen niet weigeren op grond van denominatie. Ook mogen deze leerlingen niet worden verplicht om lessen te volgen die in verband met de godsdienst of levensovertuiging van de bijzondere school worden gegeven (zie artikel 2.40).

Artikel 8.4. Toelaatbaarheid tot het voortgezet onderwijs

Eerste lid

Dit artikel onderscheidt categorieën van personen die toelaatbaar zijn tot het voortgezet onderwijs. Naast leerlingen die de Nederlandse nationaliteit bezitten of als Nederlander worden behandeld op grond van een wettelijk voorschrift, zijn vreemdelingen jonger dan achttien jaar toelaatbaar. Verder zijn vreemdelingen van achttien jaar of ouder toelaatbaar, als zij bij het begin van de opleiding waarvoor zij toelating vragen, rechtmatig in Nederland verblijven. Vreemdelingen van achttien jaar of ouder die niet rechtmatig in Nederland verblijven, zijn alleen toelaatbaar tot het voortgezet onderwijs wanneer zij vragen om toelating tot een opleiding die zij ergens anders in Nederland al waren begonnen. Zij mogen hun opleiding vervolgen. Een leerling die ergens anders in Nederland al een opleiding havo volgde, kan bijvoorbeeld worden toegelaten tot een school voor havo om die opleiding te vervolgen. Het begrip opleiding moet beperkt worden opgevat: doorstromen van bijvoorbeeld mavo naar havo of van havo naar vwo wordt hier niet onder verstaan.

Dit artikel bevat daarmee het 'koppelingsbeginsel', dat inhoudt dat niet-toegelaten vreemdelingen die wel bestendig in Nederland verblijven (illegalen) en vreemdelingen "in procedure" in het algemeen geen verstrekkingen, voorzieningen en uitkeringen ten laste van de collectieve middelen mogen ontvangen. Er zijn enkele uitzonderingen op dit beginsel, één daarvan gaat over de

toelating tot het onderwijs. Op grond van internationale verplichtingen kan de toegang tot het onderwijs aan illegale vreemdelingen in de leerplichtige leeftijd niet worden onthouden.⁴⁴

Scholen hoeven alleen bij de toelating van een leerling te controleren of deze voldoet aan de voorwaarden, en hoeft dus niet periodiek het verblijfsrecht te toetsen. Bij de controle of een potentiële leerling aan de criteria voldoet, moeten de ouders van de leerling daarvan het bewijs leveren.

Tweede lid

Is bij de toelating gehandeld in strijd met het eerste lid, dan moet het bevoegd gezag de leerling direct van de school verwijderen.

Artikel 8.5. Beslissing toelating tot de school

Dit artikellid incorporeert enkele bepalingen die tot nu toe in het Inrichtingsbesluit WVO waren opgenomen. Toelating van leerlingen tot de school is geen wettelijk recht: de beslissing over de toelating ligt bij het bevoegd gezag. Dat kan hiervoor een toelatingsbeleid hanteren, zolang dat transparant en consistent is en consequent wordt toegepast. In het toelatingsbeleid kunnen denominatieve aspecten een rol spelen, maar ook een gebrek aan plaatsruimte en de wijze waarop daarmee om wordt gegaan, schoolwijkenbeleid, de eventuele behoefte van de leerling aan extra ondersteuning en het schoolondersteuningsprofiel.

Artikel 8.6. Toelaatbaarheid tot het eerste leerjaar

Eerste lid

In dit artikel zijn enkele bepalingen opgenomen die tot dusver in het Inrichtingsbesluit WVO stonden. Het eerste lid bepaalt wie toelaatbaar zijn tot het eerste leerjaar van het vwo, havo, mavo en vbo. Het gaat om leerlingen afkomstig van een WPO- of WEC-school, die naar het oordeel van de directeur van die school voldoende zijn voorbereid op het volgen van voortgezet onderwijs, om leerlingen van een WPO-school die aan het eind van het schooljaar de leeftijd van veertien jaar hebben bereikt, of om leerlingen die op een andere school hebben gezeten. Met een andere school wordt een andere school voor voortgezet onderwijs bedoeld. Zo kan een leerling bijvoorbeeld tot het eerste leerjaar van het vwo worden toegelaten als deze leerling eerder al tot het eerste leerjaar van het vwo van een andere school was toegelaten. De voorwaarden per schoolsoort worden op besluitniveau nader geregeld (nu nog in artikel 6 Inrichtingsbesluit WVO).

Tweede lid

Het bevoegd gezag baseert zijn beslissing om een leerling toe te laten en in een bepaalde brugklas of op een bepaalde schoolsoort te plaatsen op het advies van de basisschool. In dat advies is aangegeven wat naar verwachting voor een leerling de meest passende schoolsoort is in het voortgezet onderwijs. Het schooladvies wordt door de basisschool voor 1 maart vastgesteld, op basis van het leerlingvolgsysteem en andere informatie die leraren hebben over de leerling. Als een leerling de (centrale) eindtoets in het basisonderwijs boven verwachting goed maakt, dan heroverweegt het bevoegd gezag van de basisschool het schooladvies, en kan het schooladvies naar boven worden bijgesteld. In dat geval is het bijgestelde schooladvies leidend bij de toelating en plaatsing van een leerling in het voortgezet onderwijs.

Artikel 8.7. Maximumleeftijd voor volgen praktijkonderwijs

Eerste lid

De belangrijkste functie van het praktijkonderwijs is het toeleiden van leerlingen tot de arbeidsmarkt. Omdat leerlingen over het algemeen rond hun achttiende jaar voldoende zijn voorbereid op een functie in de arbeidsmarkt, wordt in het eerste lid geregeld dat hun verblijf in het praktijkonderwijs in beginsel eindigt na het schooljaar waarin zij achttien jaar worden.

Tweede en derde lid

⁴⁴ Artikel 2 van het Eerste Protocol bij het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden en artikel 13 van het Internationale Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten.

Leerlingen die nog onvoldoende zijn voorbereid op de arbeidsmarkt, kunnen één of twee jaar langer in het praktijkonderwijs verblijven. Over de verlenging van de verblijfsduur beslist de inspectie, op aanvraag van het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag moet zo'n aanvraag doen in het schooljaar waarin de leerling achttien of negentien jaar oud wordt.

Artikel 8.8. Aanmelding en toelating

Dit artikel regelt de bevoegdheid tot toelating, de toelatingsprocedure, de inschrijving en de uitschrijving. Voor Caribisch Nederland wordt in hoofdstuk 11 in een aparte procedure voorzien.

Eerste lid

De toelatingsprocedure begint met de aanmelding. Een aanmelding is een schriftelijk verzoek om toelating. Ouders kunnen hun kind bij verschillende scholen tegelijk aanmelden, zowel binnen als buiten het samenwerkingsverband. Dit kan er toe leiden dat verschillende scholen zijn belast met de aanmeldingsprocedure en met het onderzoek of er sprake is van een leerling die extra ondersteuning behoeft. Omdat een kind op maar één school kan worden ingeschreven, is bepaald dat ouders bij de aanmelding moeten melden of zij andere scholen om toelating hebben verzocht, en zo ja, om welke scholen het gaat. Hierdoor kunnen de scholen onderling afstemmen over de aanmeldingsprocedure.

Het bevoegd gezag heeft op grond van het tweede lid maximaal tien weken de tijd om te beslissen of een kind wel of niet wordt toegelaten tot de school. Daarom bepaalt het eerste lid dat ouders hun kind zo mogelijk tien weken voor de datum waarop toelating wordt gevraagd moeten aanmelden.

Tweede lid

Vanaf het moment van de schriftelijke aanmelding heeft het bevoegd gezag zes weken voor de beslissing over de toelating. Er kunnen omstandigheden zijn waardoor deze termijn niet haalbaar is. Soms vergt het onderzoek naar de ondersteuningsbehoefte van een leerling bijvoorbeeld meer tijd, of is meer tijd nodig om vanwege de zorgplicht passend onderwijs een andere school te vinden die bereid is de leerling toe te laten. In dergelijke gevallen kan de school de beslistermijn met maximaal vier weken verlengen.

Derde lid

Dit lid regelt de bevoegdheid van het bevoegd gezag van een *bijzondere* school om een aanmelding niet te behandelen als de gegevens en bescheiden die de ouders hebben verstrekt, onvoldoende zijn voor het beoordelen van de aanmelding of voor het voorbereiden van de toelatingsbeslissing. Het bevoegd gezag moet de ouders daarvoor wel in de gelegenheid stellen om de aanmelding aan te vullen (de vereiste gegevens alsnog te verstrekken). De beslissing om een aanmelding niet te behandelen wordt aan de ouders bekendgemaakt binnen vier weken nadat de aanmelding is aangevuld of nadat de termijn daarvoor ongebruikt is verstreken. Gedurende de tijd dat de ouders de aanmelding kunnen aanvullen, wordt de beslistermijn voor de toelating opgeschort. Het derde lid geldt alleen voor het *bijzonder* onderwijs. Voor het *openbaar* onderwijs gelden dezelfde regels, maar dan op grond van de artikelen 4:5 en 4:15 Awb.

Vierde lid

Dit lid regelt een specifieke termijn voor het beslissen op bezwaarschriften tegen beslissingen over toelating van leerlingen bij openbare scholen. Deze termijn wijkt af van de Awb. Ook is geregeld dat pas wordt beslist nadat de betrokkenen de relevante adviezen of rapporten hebben kunnen inzien. Het begrip 'ouders' moet in hoofdstuk 8 gelezen worden als 'leerling', waar het gaat om leerlingen die meerderjarig en handelingsbekwaam zijn. Daarom is in het vierde lid van artikel 8.8 expliciet aangegeven dat het recht om gehoord te worden over en kennis te kunnen nemen van adviezen en rapporten die gaan over de beslissing rondom de toelating van een leerling, bij leerlingen jonger dan achttien jaar ook aan hun ouders toekomt. Hiermee is bedoeld uit te drukken dat er niet alleen sprake is van een recht voor ouders, maar nadrukkelijk ook van een recht voor de leerling zelf, ongeacht of deze meerderjarig en handelingsbekwaam is of niet.

Vijfde lid

De toelating tot de school mag niet afhankelijk zijn van een financiële bijdrage die niet wettelijk is geregeld. Wel kunnen aan voorzieningen en activiteiten die een school op vrijwillige basis aan de

leerlingen aanbiedt, kosten zijn verbonden die aan leerlingen of hun ouders worden doorberekend. Het gaat hier om een vrijwillige, dus niet-verplichte, bijdrage. Het kan dus niet zo zijn dat leerlingen of hun ouders met de toelating automatisch de verplichting tot betaling van deze extra kosten aangaan. Zij moeten nadrukkelijk instemmen met het voldoen van zo'n bijdrage.

Artikel 8.9. Toelating leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben; zorgplicht school
Voor Caribisch Nederland wordt in hoofdstuk 11 in een apart artikel voorzien.

Eerste lid

Na de aanmelding onderzoekt het bevoegd gezag of de aangemelde leerling extra ondersteuning nodig heeft om het onderwijs te kunnen volgen. Het kan hierbij informatie van de ouders over de ondersteuningsbehoefte betrekken. Een andere bron van informatie is het onderwijskundig rapport, dat wordt opgesteld wanneer leerlingen vanuit het basisonderwijs of het speciaal onderwijs overstappen naar het voortgezet onderwijs.

Tweede lid

Als er sprake is van een leerling die extra ondersteuning nodig heeft, dan heeft het bevoegd gezag van de school waar de leerling is aangemeld zorgplicht. Deze houdt in dat het bevoegd gezag een passende plek voor de aangemelde leerling moet zoeken. Dat kan zowel op de eigen school zijn of, als de school de benodigde extra ondersteuning niet zelf kan bieden, op een andere school. De zorgplicht start bij een schriftelijke aanmelding door de ouders. Volgens de Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte (Wgbh/cz) hebben scholen de plicht om altijd eerst te onderzoeken of zij zelf doeltreffende aanpassingen kunnen doen om een leerling extra ondersteuning te bieden. Het weigeren van een leerling kan dus niet alleen maar op basis van het schoolondersteuningsprofiel. Bovendien is weigeren van de toelating pas mogelijk nadat het bevoegd gezag van de school – na overleg met de ouders – ervoor heeft gezorgd dat een andere school bereid is de leerling toe te laten.

Derde lid

Dit lid regelt in welke omstandigheden de zorgplicht niet van toepassing is. De zorgplicht geldt niet als de school van aanmelding geen ruimte beschikbaar heeft om de leerling te plaatsen, de leerling op denominatieve gronden niet voor toelating in aanmerking komt, of als de leerling niet voldoet aan de wettelijke toelatingsvoorwaarden. Bij dit laatste gaat het bijvoorbeeld om leerlingen die niet geschikt zijn voor het volgen van het onderwijs dat de school aanbiedt, denk aan een leerling met vmbo-advies die wordt aangemeld op een school die alleen havo-onderwijs biedt. In deze gevallen is het bevoegd gezag van de school van aanmelding niet verplicht om een andere school te vinden voor de leerling die extra ondersteuning behoeft.

Artikel 8.10. Te verstrekken gegevens bij toelating; uitvoeringsregels

Voor Caribisch Nederland wordt in hoofdstuk 11 iets anders geregeld.

Eerste lid

Dit artikel regelt dat het bevoegd gezag voorafgaand aan de toelating enkele administratieve gegevens opvraagt bij de ouders of de meerderjarige leerling zelf, waaronder het persoonsgebonden nummer. Deze gegevens zijn onder meer van belang voor de gegevenslevering door de school aan DUO voor de bekostiging.

Tweede lid

De administratieve gegevens worden verstrekt door middel van een document dat door de overheid is verstrekt (zoals bijvoorbeeld een paspoort of identiteitskaart), of door middel van een bewijs van uitschrijving van een andere school.

Derde lid

Dit artikel regelt ook de procedure als ouders aannemelijk kunnen maken dat zij geen persoonsgebonden nummer (burgerservicenummer) kunnen overleggen. De school moet dan de voorgeschreven gegevens aan de Minister melden.

Vierde lid

Als de school een melding heeft gedaan als bedoeld in het derde lid, verstrekt de minister binnen acht weken het burgerservicenummer aan de school. Als dat niet mogelijk is, ontvangt de school een onderwijsnummer van de leerling.

Artikel 8.11. Leerlingenadministratie

Voor Caribisch Nederland wordt dit anders geregeld in hoofdstuk 11.

Eerste lid

Het bevoegd gezag is verplicht om de gegevens die ze op grond van artikel 8.10 ontvangt op te nemen in de schooladministratie.

Tweede lid

Het burgerservicenummer of het onderwijsnummer van de leerling wordt opgenomen in de schooladministratie. Als een leerling een onderwijsnummer heeft, maar het bevoegd gezag later de beschikking krijgt over het burgerservicenummer van die leerling, dan wordt het onderwijsnummer in de schooladministratie vervangen door het burgerservicenummer. De wijziging moet binnen twee weken worden gemeld bij de minister (DUO), waarbij het bevoegd gezag ook het onderwijsnummer en het burgerservicenummer van de leerling moet doorgeven.

Artikel 8.12. Inschrijving en uitschrijving

Eerste lid

Dit lid regelt de inschrijving van de leerling in de schooladministratie. Na toelating schrijft het bevoegd gezag de leerling in de schooladministratie in.

Tweede lid

Als een leerling de school verlaat, wordt hij uitgeschreven. Dit gebeurt zowel wanneer de leerling de school vrijwillig verlaat, als na verwijdering. Het wel of niet zijn ingeschreven of uitgeschreven op een school speelt een belangrijke rol in diverse wettelijke bepalingen, zoals die over bekostiging, leerplicht en voortijdig schoolverlaten.

Derde lid

Dit lid bevat de grondslag voor het vaststellen van nadere regels over in- en uitschrijving. Dergelijke regels zijn op dit moment opgenomen in het Bekostigingsbesluit WVO.

Artikel 8.13. Tijdelijke plaatsing

Dit artikel is in Caribisch Nederland niet van toepassing, zie hoofdstuk 11.

Eerste lid

Het bevoegd gezag heeft maximaal tien weken de tijd om een beslissing te nemen over de toelating. Als de toelatingsbeslissing na tien weken nog niet is genomen, heeft de leerling recht op een tijdelijke plaatsing. Tijdelijke plaatsing is alleen aan de orde als de leerling nog niet is ingeschreven op een school, en is bedoeld als maatregel om thuiszitten te voorkomen.

Tweede lid

De tijdelijke plaatsing begint op de dag nadat de termijn van tien weken is verstreken, behalve wanneer de leerling op dat moment nog niet voldoet aan de voorwaarden voor toelating.

Derde lid

Nadat de leerling tijdelijk is geplaatst, beslist het bevoegd gezag over toelating of weigering van de leerling of beslist het bevoegd gezag (als er onvoldoende gegevens beschikbaar zijn) om de aanmelding buiten behandeling te laten. Op grond van dit lid wordt de tijdelijke plaatsing bij een positief toelatingsbesluit omgezet in een definitieve plaatsing.

Vierde lid

Als het bevoegd gezag beslist om de leerling niet toe te laten of de aanmelding niet in behandeling te nemen, wordt de tijdelijke plaatsing beëindigd en wordt de leerling uitgeschreven vanaf de dag die volgt op de weigering of buitenbehandelingstelling.

Artikel 8.14. Schorsing

Eerste lid

Schorsing is een ordemaatregel waarbij een leerling die de binnen de school geldende normen heeft overtreden, tijdelijk de toegang tot de school wordt ontzegd. In heel bijzondere omstandigheden kan een leerling worden geschorst wegens het (ontoelaatbaar) gedrag van de ouders.⁴⁵ Een leerling kan voor ten hoogste één week worden geschorst. De schorsing is tot nu toe geregeld in het Inrichtingsbesluit WVO.

Tweede lid

Het bevoegd gezag moet de beslissing tot schorsing schriftelijk bekendmaken aan de leerling en - bij leerlingen jonger dan 21 jaar – ook aan de ouders.

Derde lid

De inspectie moet worden geïnformeerd over schorsingen voor langer dan één dag.

Vierde lid

Dit lid bevat de grondslag voor het kunnen vaststellen van uitvoeringsvoorschriften: nadere regels over schorsing. Dergelijke regels zijn nu nog opgenomen in artikel 13 Inrichtingsbesluit WVO.

Artikel 8.15. Verwijdering

Eerste lid

Verwijdering is een maatregel waarbij een leerling de verdere toegang tot de school wordt ontzegd. Een leerling kan worden verwijderd als hij door zijn wangedrag een ernstige bedreiging vormt voor de orde, rust of veiligheid op de school. Een andere reden voor verwijdering kan zijn, dat het onderwijs van de school niet (langer) geschikt wordt geacht voor een leerling vanwege zijn schoolprestaties. In heel bijzondere omstandigheden kan een leerling worden verwijderd wegens het (ontoelaatbaar) gedrag van de ouders.⁴⁶ De bevoegdheid tot verwijderen ligt bij het bevoegd gezag.

Tweede lid

Definitieve verwijdering van een leerling die leer- of kwalificatieplichtig is, mag alleen als het bevoegd gezag een andere school heeft gevonden die de leerling wil toelaten. Het doel daarvan is om thuiszitten te voorkomen. Uitgesloten moet worden dat een leer- of kwalificatieplichtige leerling bij geen enkele school terecht kan.

Derde lid

In het derde lid is bepaald dat het bevoegd gezag met de inspectie overlegt, voordat het overgaat tot het definitief verwijderen van een leerplichtige leerling. Gedurende de tijd dat het overleg loopt, kan de leerling wel worden geschorst. Dan moet het bevoegd gezag wel nagaan hoe de geschorste leerling toch onderwijs kan volgen. Dit was tot nu toe in het Inrichtingsbesluit WVO geregeld.

Vierde lid

Ook deze bepaling is uit het Inrichtingsbesluit WVO overgenomen: wanneer het bevoegd gezag een leerling definitief verwijderd, meldt het dit aan de inspectie. Overigens meldt het bevoegd gezag verwijdering niet alleen aan de inspectie, maar ook in BRON (zie artikel 5.48), en meldt het bevoegd gezag de verwijdering van een niet-leerplichtige leerling aan de gemeente (artikel 8.23).

Vijfde lid

Dit lid regelt een specifieke termijn voor het beslissen op bezwaarschriften tegen beslissingen over verwijdering van leerlingen. Voor openbare scholen wijkt deze termijn af van die in de Awb. Ook is geregeld dat pas wordt beslist nadat de betrokkenen de relevante adviezen of rapporten hebben kunnen inzien.

Zesde lid

⁴⁵ P.W.A. Huisman en P.J.J. Zoontjens, *Selectie bij toegang tot het onderwijs*, Deventer 2009, p. 127.

⁴⁶ P.W.A. Huisman en P.J.J. Zoontjens, *Selectie bij toegang tot het onderwijs*, Deventer 2009, p. 129-131.

Dit lid bevat de grondslag voor het kunnen vaststellen van uitvoeringsvoorschriften: nadere regels over verwijdering. Dergelijke regels zijn nu opgenomen in artikel 14 Inrichtingsbesluit WVO.

Artikel 8.16. Voorwaardelijke bevordering

Dit artikel lid bevat de grondslag om uitvoeringsvoorschriften over voorwaardelijke bevordering te kunnen vaststellen. Zie daarvoor artikel 12 Inrichtingsbesluit WVO.

Paragraaf 2. Bestrijding voortijdig schoolverlaten

Artikel 8.17. Voortijdige schoolverlater

De artikelen 8.17 tot en met 8.23 zijn niet van toepassing in Caribisch Nederland. In hoofdstuk 11 wordt in aparte artikelen voorzien.

Eerste lid

In dit artikel wordt omschreven wie voortijdige schoolverlater in de zin van de wet is. Het gaat om jongeren die niet meer leer- of kwalificatieplichtig zijn en die voordat zij de leeftijd van 23 jaar hebben bereikt het onderwijs verlaten. Een jongere heeft het onderwijs voortijdig verlaten als hij niet meer is ingeschreven aan een school of instelling en geen vwo- of havo-diploma of een diploma van een MBO-opleiding op niveau 2 of hoger heeft behaald (de zogenoemde startkwalificatie). Als een jongere nog wel is ingeschreven maar nog geen diploma heeft behaald, is hij een voortijdige schoolverlater als deze zonder geldige reden geen onderwijs meer volgt gedurende minimaal vier weken of een door het bevoegd gezag te bepalen kortere periode. Het bevoegd gezag moet deze afwezigheid melden bij het meldingsregister relatief verzuim (zie artikel 8.18).

Tweede lid

Een schooldiploma van praktijkonderwijs, diploma van de entreeopleiding in het MBO, of getuigschrift van het arbeidsmarktgerichte uitstroomprofiel in het VSO of het behaalde uitstroomprofiel dagbesteding in het VSO, geldt niet als startkwalificatie. Jongeren die dit onderwijs hebben gevolgd, vragen bijzondere aandacht bij de toeleiding naar de arbeidsmarkt. Na hun toetreding tot de arbeidsmarkt worden deze jongeren niet meer tot de categorie voortijdig schoolverlaters gerekend.

Artikel 8.18. Melding verzuim niet-leerplichtigen

De artikelen 8.17 tot en met 8.23 zijn niet van toepassing in Caribisch Nederland. In hoofdstuk 11 wordt in aparte artikelen voorzien.

Eerste en tweede lid

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het terugleiden van verzuimende en niet langer ingeschreven jongeren (voortijdig schoolverlaters) naar het onderwijs of de arbeidsmarkt. Via het meldingsregister relatief verzuim worden gemeenten geïnformeerd over de jongeren die langdurig verzuimen. Het bevoegd gezag meldt deze jongeren bij de minister, via het digitaal verzuimloket van DUO. De specificatie van de gegevens die moeten worden verstrekt, vindt plaats bij amvb, op grond van artikel 8.19, tweede lid.

Derde lid

De school kan de gemelde gegevens vervolgens verstrekken aan de gemeente waar de leerling woont.

Vierde lid

De Minister verstrekt de gegevens uit het meldingsregister zowel aan de school als aan het college van burgemeester en wethouders van de gemeente waar de leerling woont.

Vijfde lid

Het college van burgemeester en wethouders houdt in het register relatief verzuim de status bij van de opgave van een leerling die vaak verzuimt. Telkens als zich iets voordoet, of als er een

wijziging is in de status, meldt het college van burgemeester en wethouders dat. Deze gegevens worden opgenomen in het register.

Artikel 8.19. Gegevens verzuim niet-leerplichtigen

De artikelen 8.17 tot en met 8.23 zijn niet van toepassing in Caribisch Nederland. In hoofdstuk 11 wordt in aparte artikelen voorzien.

Eerste lid

Het bevoegd gezag en het college van burgemeester en wethouders zijn bevoegd om het meldingsregister te raadplegen voor gegevens over de verzuimende leerling.

Tweede lid

Welke gegevens worden geregistreerd in het meldingsregister relatief verzuim, wordt bij algemene maatregel van bestuur bepaald. Ook kan bij amvb de wijze van levering van de gegevens worden geregeld (*tweede lid*). De hier bedoelde amvb is het Besluit Verzuimmelding.

Gegevens over het relatief verzuim van een leerling zijn persoonsgegevens als bedoeld in de AVG . Bijzondere aandacht verdient hierbij dat het digitale verzuimloket de mogelijkheid biedt om informatie te verstrekken over verzuimachtergronden, in een "vrij veld". Daarbij kan het ook gaan om zogenoemde bijzondere persoonsgegevens: gegevens over iemands godsdienst of levensovertuiging, ras, politieke gezindheid, gezondheid, seksuele leven, het lidmaatschap van een vakvereniging, strafrechtelijke gegevens of gegevens over onrechtmatig of hinderlijk gedrag in verband met een opgelegd verbod naar aanleiding van dat gedrag. Op grond van de AVG en de invulling daarvan in Uitvoeringswet Algemene Verordening Gegevensbescherming is verwerking van bijzondere persoonsgegevens verboden, tenzij één van de in deze wet genoemde uitzonderingen van toepassing is. Verwerking van bijzondere persoonsgegevens is onder meer mogelijk indien dit noodzakelijk is met het oog op een zwaarwegend maatschappelijk belang, passende waarborgen worden geboden ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer en dit bij wet wordt bepaald. De bestrijding van verzuim en voortijdig schoolverlaten vormt een dergelijk zwaarwegend belang, de passende waarborgen worden geboden door de zorgvuldige vormgeving van het meldingsregister relatief verzuim.

Derde lid

Het derde lid regelt dat de school via de uniforme meldprocedure ook bijzondere persoonsgegevens over (1) de godsdienst of levensovertuiging, (2) de gezondheid of (3) strafrechtelijke persoonsgegevens en persoonsgegevens over onrechtmatig of hinderlijk gedrag in verband met een opgelegde maatregel naar aanleiding van dat gedrag mag verstrekken, voor zover dat noodzakelijk is voor het verschaffen van informatie over verzuimachtergronden. De formulering in het laatste zinsdeel voldoet aan de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming. Deze selectie van bijzondere persoonsgegevens sluit aan bij verzuimachtergronden die in de praktijk aan de orde zijn: (1) afwezigheid vanwege een geloofsverplichting, zoals een bedevaart, (2) afwezigheid vanwege ziekte, of (3) afwezigheid vanwege contact met politie of justitie.

Vierde lid

De gegevens over het relatief verzuim worden gekoppeld aan het persoonsgebonden nummer. Dit is een persoonsidentificerend nummer als bedoeld in artikel 46 van de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming. Op grond van dit artikel dient gebruik van zo'n nummer een wettelijke grondslag te hebben. Het vierde lid voorziet hierin.

Artikel 8.20. Melding verwijdering niet-leerplichtigen

De artikelen 8.17 tot en met 8.23 zijn niet van toepassing in Caribisch Nederland. In hoofdstuk 11 wordt in aparte artikelen voorzien.

Eerste lid

Dit artikel regelt dat het bevoegd gezag de verwijdering van een leerling die niet meer leerplichtig of kwalificatieplichtig is, jonger is dan 23 jaar en niet in het bezit is van een startkwalificatie, meldt bij de gemeente waar de leerling woont. Deze melding vindt plaats vanwege de gemeentelijke taak om voortijdig schoolverlaters terug te leiden naar het onderwijs of de arbeidsmarkt. Bij de melding

geeft de school de naam en het adres van de leerling door. De school meldt verder welke school de leerling het laatst heeft bezocht, en de data van in- en uitschrijving bij die school.

Tweede lid

Voor de uitvoering van de taken, geregeld in het eerste lid, kan het nodig zijn regels met een technisch-uitvoerend karakter vast te stellen, bijvoorbeeld over de manier waarop de opgave van de gegevens moet plaatsvinden.

Artikel 8.21. Bestrijding voortijdig schoolverlaten door gemeente

De artikelen 8.17 tot en met 8.23 zijn niet van toepassing in Caribisch Nederland. In hoofdstuk 11 wordt in aparte artikelen voorzien.

Eerste lid

Dit artikel regelt de taken van gemeenten en contactgemeenten op het gebied van het voortijdig schoolverlaten. Op grond van dit lid heeft elke gemeente de verantwoordelijkheid om voortijdige schoolverlaters terug te leiden naar het onderwijs of de arbeidsmarkt. De gegevens die hiervoor relevant zijn, moeten worden geregistreerd door de gemeente. Het gaat om meldingen van het bevoegd gezag van verwijdering van niet-leerplichtigen, gegevens uit het meldingsregister relatief verzuim en uit het basisregister onderwijs en gegevens waarover de gemeente beschikt in het kader van de uitvoering van de LPW.

Tweede lid

Een ministeriële regeling kan regels stellen over de toepassing van het eerste lid. Het gaat hier om regels die de technische uitvoering van de doorverwijzing en registratie regelen.

Derde lid

In dit lid is geregeld dat de colleges van burgemeester en wethouders van de diverse gemeenten met elkaar samenwerken binnen bij ministeriële regeling vastgestelde regio's, de zogenaamde RMC-regio's. Ook is bepaald dat de colleges van burgemeester en wethouders afspraken maken met scholen, instellingen, andere gemeenten en ondersteunende organisaties, denk aan afspraken over de inzet van betrokken actoren bij de begeleiding van voortijdige schoolverlaters na het moment van de melding door het bevoegd gezag. De afspraken met ondersteunende organisaties kunnen onder meer betrekking hebben op verschillende buitenschoolse terreinen die van belang zijn voor een integrale aanpak van het voortijdig schoolverlaten: jeugdhulpverlening (jeugdzorg en welzijnswerk), justitie en politie, en arbeidsvoorziening.

Artikel 8.22. Contactgemeente

De artikelen 8.17 tot en met 8.23 zijn niet van toepassing in Caribisch Nederland. In hoofdstuk 11 wordt in aparte artikelen voorzien.

Eerste lid

In het eerste lid zijn de aanwijzing van contactgemeenten binnen een regio en de melding daarvan bij de minister geregeld.

Tweede lid

Op grond van dit lid vervult de contactgemeente de daar genoemde coördinerende taken bij de bestrijding van voortijdig schoolverlaten.

Derde lid

Het derde lid regelt een informatieplicht van het bevoegd gezag jegens de gemeente.

Vierde lid

Het vierde lid regelt de overdracht van gegevens wanneer een andere gemeente als contactgemeente wordt aanwezen.

Vijfde lid

De rechten en plichten in het kader van de gegevenslevering gaan over op een contactgemeente, als het college van burgemeester en wethouders van de gemeente waar een leerling woont of verblijft daar om vraagt.

Artikel 8.23. Specifieke uitkering

De artikelen 8.17 tot en met 8.23 zijn niet van toepassing in Caribisch Nederland. In hoofdstuk 11 wordt in aparte artikelen voorzien. De berekeningswijze van de specifieke uitkering, die tot dusver was opgenomen in artikel 118h van de WVO, wordt bij amvb geregeld. Zie hiervoor ook het Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten.

Eerste en tweede lid

De contactgemeente ontvangt jaarlijks een specifieke uitkering voor de activiteiten ter bestrijding van het voortijdig schoolverlaten die de contactgemeente en de andere gemeenten in de regio verrichten. De berekeningsmaatstaven en regels over de betaling van de specifieke uitkering worden bij of krachtens algemene maatregel van bestuur vastgesteld. Tot dusver waren ze deels opgenomen in de wet en deels in een amvb: het Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten. Vanwege het technisch karakter van de voorschriften is ervoor gekozen om de berekeningswijze nu helemaal bij of krachtens amvb te regelen.

Derde lid

Dit lid regelt de mogelijkheid tot gehele of gedeeltelijke inhouding of opschorting van de specifieke uitkering. Voordat daartoe kan worden overgegaan, overlegt de minister met het college van burgemeester en wethouders van de contactgemeente. Dit overleg is bedoeld om inzicht te verschaffen in de redenen waarom de wettelijke verplichtingen over de bestrijding van voortijdig schoolverlaten niet zijn nagekomen. Hoewel het gaat om een uitkering als tegemoetkoming in de kosten van zowel de contactgemeente als de overige samenwerkende gemeenten in een regio, is de contactgemeente aanspreekpunt voor het overleg met de minister, omdat zij een coördinerende taak heeft.

Vierde lid

In artikel 17a van de Financiële-verhoudingswet is de verantwoording door gemeenten over de specifieke uitkeringen die zij ontvangen geregeld. Als niet uit de verantwoordingsinformatie blijkt dat de uitkering in overeenstemming met de wet is besteed, kan de minister hem geheel of gedeeltelijk terugvorderen.

Artikel 8.24. Effectrapportage

Voor Caribisch Nederland wordt in hoofdstuk 11 iets anders geregeld.

Eerste lid

Op grond van dit lid stellen de gemeenteraden in een regio streefcijfers vast voor de resultaten bij het terugdringen van voortijdig schoolverlaten. Hier is dus geen sprake van een verplichting tot het behalen van bepaalde resultaten. Voor alle gemeenten kunnen afzonderlijke streefcijfers worden vastgesteld, maar het is ook mogelijk om te kiezen voor streefcijfers voor de regio als geheel. Het college van burgemeester en wethouders van de contactgemeente stelt mede namens de andere gemeenten jaarlijks een effectrapportage op, waarin de streefcijfers worden vergeleken met de bereikte resultaten. De toepassing van het eerste lid veronderstelt dat er een nulmeting is gedaan, die wordt gehanteerd als concreet referentiepunt voor streefcijfers.

Tweede lid

Als de resultaten zijn achtergebleven bij de streefcijfers, wordt hiervoor een verklaring opgenomen. De effectrapportage, die ook een nulmeting zal moeten bevatten, wordt gezonden aan de minister, die de rapportages gebruiken voor het beleid voor de bestrijding van voortijdig schoolverlaten.

Derde lid

Op grond van dit lid kunnen uitvoeringsvoorschriften voor de effectrapportage worden vastgesteld.

Artikel 8.25. Informatie over voortijdig schoolverlaten

Voor Caribisch Nederland wordt in hoofdstuk 11 iets anders geregeld.

Eerste lid

Dit lid verplicht het college van burgemeester en wethouders van de contactgemeente ertoe om aan de personen die de minister heeft aangewezen, informatie te verstrekken over (de bestrijding van) voortijdig schoolverlaten. Het is voor de minister van belang om deze informatie bij de gemeenten te kunnen opvragen. Aan de hand van de verstrekte gegevens en van de effectrapportage wordt bijvoorbeeld de effectiviteit van het ingezette beleid en de daarvoor wettelijk geregelde instrumenten als de meldplicht en de gemeentelijke verantwoordelijkheid getoetst.

Het gaat specifiek om gegevens voor beleidsontwikkeling, die door of namens de minister worden opgevraagd. Bij de personen aan wie deze informatie moet worden verstrekt, valt bijvoorbeeld te denken aan ambtenaren, maar ook aan personen die werkzaam zijn bij onderzoeksbureaus en door de minister zijn gecontracteerd om onderzoek te doen naar de effectiviteit van het beleid. De minister heeft de vrijheid om zelf te bepalen welke personen hiervoor het meest geschikt worden geacht.

Tweede lid

Een ministeriële regeling kan regels stellen over de wijze van beschikbaarstelling van de gegevens van het eerste lid.

Paragraaf 3. Overige regels

Artikel 8.26. Leerlingenvervoer

Dit artikel regelt dat leerlingen die door hun handicap niet zelfstandig kunnen reizen met het openbaar vervoer of op ander vervoer dan openbaar vervoer zijn aangewezen, in aanmerking komen voor vergoeding van de kosten die zij genoodzaakt zijn te maken voor vervoer naar school. De vergoeding wordt op aanvraag van de leerling of zijn ouders verstrekt door de gemeente.

Artikel 8.27. Gemeentelijke regeling leerlingenvervoer

Eerste lid

De gemeente stelt een regeling vast over het leerlingenvervoer, bedoeld in artikel 8.26.

Tweede lid

De regeling mag geen onderscheid maken tussen openbaar en bijzonder onderwijs als het gaat om vergoeding van vervoerskosten. De regeling mag ouders en leerlingen niet dwingen om een andere school te kiezen (bijvoorbeeld een school die dichterbij is gelegen) dan die van hun eigen voorkeur, mits die voorkeur voortvloeit uit hun godsdienst en levensovertuiging.

Derde lid

De inzet die van ouders bij het vervoer wordt geveerd, moet redelijk zijn en het vervoer moet voor de leerling passend zijn. De gemeente laat deskundigen adviseren over de wijze van vervoer die voor de leerling passend is.

Vierde lid

Vergoed worden de kosten van vervoer tussen de woning van de leerling en de dichtstbijzijnde voor de leerling toegankelijke school, met inachtneming van de keuze van de ouders, tenzij vervoer naar een verder weg gelegen school voor de gemeente minder kosten met zich zou brengen en de ouders met het vervoer naar die school instemmen. De gemeente kan in haar regeling bepalen dat het leerlingenvervoer niet wordt vergoed, maar feitelijk wordt verzorgd door of in opdracht van de gemeente.

Vijfde lid

De gemeente kan alleen ten gunste van de ouders en de leerling van haar vervoersregeling afwijken.

Artikel 8.28. Melding langdurige afwezigheid in verband met WTOS

Eerste lid

Dit artikel verplicht scholen ertoe om de aanwezigheid te controleren van leerlingen die vallen onder de werking van hoofdstuk 4 van de WTOS. Het gaat om leerlingen van achttien jaar en ouder. De aanwezigheidscontrole gebeurt vanwege de gevolgen die de WTOS verbindt aan langdurige afwezigheid (minimaal vijf weken) zonder geldige reden. Volgens artikel 4.12 WTOS wordt de WTOS-tegemoetkoming omgezet in een lening vanaf de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin de afwezigheid zonder geldige reden aanving. Maar gaat de leerling binnen acht weken na de eerste dag van afwezigheid weer deelnemen aan het onderwijs, dan herleeft de WTOS-tegemoetkoming (artikel 4.13 WTOS). Geldige redenen voor afwezigheid zijn ziekte en bijzondere familieomstandigheden. Als de leerling geen geldige reden heeft opgegeven voor zijn afwezigheid van minimaal vijf weken, moet het bevoegd gezag dit melden aan de minister.

Tweede lid

De leerling krijgt bericht van de opgave aan de minister en krijgt dan meteen ook informatie over de gevolgen van zijn afwezigheid voor zijn WTOS-tegemoetkoming.

Derde lid

Als de leerling van mening is dat het bevoegd gezag onjuiste informatie heeft doorgegeven aan de minister, kan de leerling daartegen bedenkingen uiten. Dat gebeurt schriftelijk, binnen zes weken.

Vierde lid

Het vierde lid bevat de grondslag voor het stellen van nadere regels over de vaststelling en melding van afwezigheid, zoals bedoeld in dit artikel.

Artikel 8.29. Gegevensverstrekking leerlingen die naar verwachting overstappen naar het middelbaar beroepsonderwijs

Dit artikel is in Caribisch Nederland niet van toepassing, zie hoofdstuk 11.

Eerste lid

Het artikel regelt de plicht voor scholen om een beperkte gegevensset met gemeenten uit te wisselen over leerlingen in het praktijkonderwijs of in het vmbo die naar verwachting het eerstvolgende schooljaar hun opleiding zullen vervolgen in het beroepsonderwijs van de WEB. De scholen leveren de gegevens, aangezien bij de gemeente al taken zijn belegd met het oog op het terugdringen van schooluitval. De gemeente gebruikt deze informatie alleen maar om schooluitval bij de overgang naar dat beroepsonderwijs te voorkomen. Deze bepalingen maken mogelijk dat het bevoegd gezag van de school bij het uitwisselen van de overstapgegevens gebruik maakt van het persoonsgebonden nummer. Dit omdat door gebruik van dat nummer de foutmarge bij het identificeren minimaal is en het met het oog op het voorkomen van voortijdig schoolverlaten van leerlingen bij hun overstap noodzakelijk is dat begeleiding kan worden geboden aan de leerlingen die dat nodig hebben. De aanmelding voor een mbo-opleiding moet uiterlijk 1 april gebeuren (tenzij de beoogde opleiding niet start met ingang van het daaropvolgende studiejaar). Na de aanmelding kan nog steeds worden gekozen voor een andere opleiding dan die waarvoor een aanmelding was gedaan.

Tweede lid

Dit lid schrijft een ministeriële regeling voor ter uitvoering van het eerste lid. Die regeling moet in elk geval de te leveren gegevens specificeren en regels geven over tijdstip en moment van levering.

HOOFDSTUK 9. EXPERIMENTEN EN BIJZONDERE INRICHTING

Artikel 9.1. Experimenten scholen

Eerste lid

Op grond van het eerste en tweede lid kan experimenteel (bij amvb) worden afgeweken van regels over onderwijs en examens, benoembaarheid van onderwijspersoneel, bekostiging en

gegevensverstrekking, als met het experiment een verbetering van de kwaliteit, toegankelijkheid, of doelmatigheid van het voortgezet onderwijs wordt nagestreefd. De afwijkingmogelijkheid geldt ook voor Caribisch Nederland.

Dit artikel biedt louter de *mogelijkheid* tot experimenteren; een school kan niet worden verplicht tot deelname aan een experiment. Daarnaast heeft de medezeggenschapsraad een adviesbevoegdheid in het geval een bevoegd gezag van plan is mee te doen aan een experiment.

De afwijkingen in het eerste lid hebben behalve op deze wet ook betrekking op de reikwijdte van de wetten die onder b tot en met e zijn genoemd. Het kan bijvoorbeeld noodzakelijk zijn om experimentele opleidingen mee te laten lopen onder de LPW, de LPW BES, de Les- en cursusgeldwet, de WSF 2000, de WSF BES of de WTOS.

Van een aantal regels kan niet worden afgeweken op grond van artikel 9.1. Het gaat dan specifiek om de regels over fusies, die staan in paragraaf 7 van hoofdstuk 3 (de artikelen 3.28 tot en met 3.31), om regels over voorzieningenplanning (hoofdstuk 4 en paragraaf 4 van hoofdstuk 11) en om regels over huisvesting (hoofdstuk 6, en paragraaf 6 van hoofdstuk 11).

Tweede lid

De amvb die het experiment mogelijk maakt, moet op grond van dit artikellid een aantal vaste elementen bevatten. De amvb moet in ieder geval aangeven wat het doel van het experiment is, welke mogelijkheid tot afwijking van de WVO 20xx wordt geregeld (dus van welke artikelen op welke manier kan worden afgeweken), wat de duur van die afwijking is (dus de duur van het experiment), welke regels in de plaats van die wettelijke regels zullen gelden, en hoe het experiment wordt geëvalueerd. Doelmatigheid is in ieder geval één van de criteria bij evaluatie. Het moment van evaluatie kan overigens per experiment verschillen. De regering kan een experiment afbreken als tussentijds blijkt dat de doelen die ermee zijn beoogd, niet worden behaald. De juridische basis hiervoor is dan de amvb voor dat experiment.

Derde lid

Hoewel het experiment op hoofdlijnen wordt geregeld in een amvb, kunnen (meer gedetailleerde) uitvoeringstechnische kwesties verder worden uitgewerkt bij ministeriële regeling.

Vierde lid

In beginsel duren experimenten maximaal zes jaar. Soms is het door de bijzondere kenmerken van een experiment echter noodzakelijk om deze termijn te verlengen. De amvb regelt dan hoe lang het experiment maximaal duurt (maximaal acht jaar) en waarom de bijzondere aard van het experiment die langere duur nodig maakt. Aan het einde van een experiment moet worden gekozen uit twee opties:

- a. het experiment leidt tot een wijziging van de WVO 20xx;
- b. het experiment krijgt geen vervolg.

Een keuze voor optie a betekent dat er een wetsvoorstel komt, om het experiment om te zetten in een wettelijke regeling. Wordt zo'n wetsvoorstel tijdens de looptijd van het experiment ingediend, dan kan de minister de duur van het experiment nog verlengen tot het moment waarop het wetsvoorstel wet is geworden en in werking treedt.

Vijfde lid

Dit lid verplicht tot een tijdige evaluatie van het experiment. Ook moet aan de Staten-Generaal een verslag worden overgelegd over wat het experiment in de praktijk opleverde. Verder moet er een standpunt komen over het wel of niet omzetten van het experiment in blijvende regelgeving.

Artikel 9.2. Experimenten samenwerkende scholen of instellingen

Algemeen

Artikel 9.2 heeft dezelfde functie als artikel 9.1, maar is toegesneden op de bijzondere situatie van een experiment dat de grenzen van de WVO 20xx overschrijdt: gezamenlijke experimenten door voortgezet en primair onderwijs, door voortgezet onderwijs met middelbaar beroepsonderwijs, tussen voortgezet onderwijs en hoger onderwijs, of nog andere combinaties. Dit betekent dat een

gemengd geheel van scholen voor voortgezet onderwijs en scholen of instellingen uit (een of meer) andere onderwijssectoren een experiment kan uitvoeren.

Eerste lid

Dit artikel geldt voor experimenten waarbij scholen voor voortgezet onderwijs samenwerken met onderwijsinstellingen uit één of meer *andere* sectoren.

Tweede lid

Een amvb regelt welke wettelijke regels van toepassing of van overeenkomstige toepassing zijn op de samenwerking. Het kan daarbij gaan om bepalingen uit de WVO 20xx, WPO, WPO BES, WEC, WEB, WEB BES en WHW over in hoofdzaak onderwijs, examens (voor zover van toepassing), onderwijspersoneel en bekostiging.

Derde lid

De amvb die regelt van welke regels in het kader van een experiment wordt afgeweken, zal ook regelen welke regels uit WPO, WPO BES, WEC, WEB, WEB BES of WHW van toepassing zijn als scholen of instellingen uit verschillende onderwijssectoren deelnemen aan het experiment.

Artikel 9.3. Afwijking regels vanwege bijzonder inrichting onderwijs aan school

Eerste lid

Dit artikel maakt het mogelijk om af te wijken van een aantal regels over de inrichting van het onderwijs, waaronder wat het bekostigd onderwijs betreft ook de examenregels vanwege de bijzondere inrichting van het onderwijs aan een school. Bij 'bijzondere inrichting' is oorspronkelijk gedacht aan scholen met een bijzondere methodiek, zoals Dalton en Montessori. Tegenwoordig vormen de artikelen 25 en 29 WVO, die nu zijn gecombineerd in artikel 9.3 WVO 20xx, de basis voor de Loot- en DaMu-scholen, die zijn gericht op leerlingen met talent voor topsport, dans of muziek. Artikel 9.3 maakt ook een afwijkend eindexamen mogelijk vanwege de bijzondere inrichting van het bekostigd onderwijs. Dat is bijvoorbeeld gebeurd voor de leer/werktrajecten vmbo, toen deze nog experimenteel waren.

Tweede lid

Artikel 9.3, tweede lid, maakt afwijking wegens de bijzondere inrichting ook mogelijk voor scholen die zijn aangewezen als scholen met examenbevoegdheid (zie daarvoor artikel 2.73 en verder). De afwijking betreft dan een aantal specifieke regels over de inrichting van het onderwijs, en niet ook regels over de examens.

Derde lid

De minister moet binnen zes maanden besluiten of voor de bijzondere inrichting van het onderwijs mag worden afgeweken of niet. De "lex silencio positivo" is hier niet expliciet van toepassing verklaard: het uitblijven van een positief besluit van de minister binnen zes maanden betekent dus niet automatisch een positieve beslissing op de aanvraag. Aan een positief besluit van de minister op grond van artikel 9.3 kan overigens niet de voorwaarde worden verbonden dat extra kosten voor rekening komen van het gemeente- of schoolbestuur. Deze kosten komen voor rekening van het Rijk.

HOOFDSTUK 10. SANCTIES

Artikel 10.1. Opschorting en inhouding bekostiging

Eerste en tweede lid

De minister is bevoegd om de bekostiging geheel of gedeeltelijk op te schorten of in te houden, als een bevoegd gezag in strijd handelt met deze wet of de daarop gebaseerde uitvoeringsregels. Het gaat dan om een herstelsanctie, die is gericht op het doen beëindigen van overtredingen die ten

tijde van het opleggen van de sanctie nog niet zijn beëindigd.⁴⁷ De Awb biedt een grondslag voor het treffen van een bekostigingssanctie in andere gevallen waarin het bevoegd gezag bepalingen in deze wet heeft overtreden.

Het doel van de herstelsanctie die in dit artikel is geregeld, is het bewerkstelligen van een gedragsverandering bij het bestuur van de school, zodat de wettelijke voorschriften alsnog worden nageleefd. Daarnaast mag worden aangenomen dat zulke sancties preventief uitwerken. Voordat de minister (of de inspectie namens deze) overgaat tot inhouding van de bekostiging wordt in beginsel eerst opgeschort. Leeft de school de wettelijke voorschriften alsnog na, dan worden de opgeschorte bedragen alsnog uitbetaald. Ingehouden bedragen worden niet uitbetaald.

De Beleidsregel financiële sancties bij bekostigde onderwijsinstellingen regelt de wijze waarop de minister gebruik maakt van de bevoegdheid om sancties op te leggen.

Derde lid

Artikel 5:20 Awb bepaalt dat een ieder verplicht is om medewerking te verlenen aan de toezichthouder, bijvoorbeeld door het verstrekken van inlichtingen. Op grond van het derde lid kan een bekostigingssanctie ook worden opgelegd wanneer het bevoegd gezag of het personeel deze verplichting niet nakomt.

Vierde lid

De minister is ook bevoegd een bekostigingssanctie op te leggen als een samenwerkingsverband de wettelijke verplichtingen niet naleeft.

HOOFDSTUK 11. CARIBISCH NEDERLAND

Paragraaf 1. Algemeen

Artikel 11.1. Begripsbepalingen hoofdstuk 11

Deze wet is ook van toepassing in Caribisch Nederland. De bestuursorganen die belast zijn met uitvoering van deze wet, hebben in Caribisch Nederland een andere naam dan in Europees Nederland (bijvoorbeeld het bestuurscollege in plaats van burgemeester en wethouders). Dit artikel is opgenomen om te voorkomen dat in de wettekst steeds beide namen moeten worden vermeld. Als de artikelen in Caribisch Nederland worden toegepast, worden voor de bestuursorganen de benamingen gebruikt die in de openbare lichamen gangbaar zijn. De term 'samenwerkingsverband' die sinds de inwerkingtreding van de WVO BES werd gebruikt voor de samenwerkingsverbanden voor de onderwijszorg op de eilanden, wordt gewijzigd in 'samenwerkingsverband CN'. Dit om verwarring met de samenwerkingsverbanden passend onderwijs in Europees Nederland te voorkomen.

Artikel 11.2. Reikwijdte hoofdstuk 11

Eerste lid

Dit hoofdstuk bevat bepalingen die alleen van toepassing zijn in Caribisch Nederland. Dit in tegenstelling tot de andere hoofdstukken, die – tenzij in dit hoofdstuk anders is bepaald – van toepassing zijn in zowel Europees als Caribisch Nederland.

Dit hoofdstuk bevat verschillende soorten bepalingen:

- Ten eerste zijn er op zichzelf staande bepalingen die alleen voor Caribisch Nederland gelden en daarom in dit hoofdstuk zijn opgenomen. Een voorbeeld daarvan is artikel 11.3.
- Daarnaast zijn er bepalingen die een aanvulling geven op de artikelen in de overige hoofdstukken van dit wetsvoorstel. In dat geval geldt het bepaalde in de andere hoofdstukken

⁴⁷ Dit artikel heeft dezelfde reikwijdte als de inhoudings- en opschortingsbepalingen in de andere sectorwetten. Uit jurisprudentie blijkt dat het daarbij gaat om een herstelsanctie, die alleen tot doel heeft het stoppen van voortdurende overtreding van regels in de sectorwetten (zie onder meer ABRvS 30 juli 2014 (ECLI:NL:RVS:2014:2827) en ABRvS 25 februari 2015 (ECLI:NL:RVS:2015:534)).

onverkort, maar met de aanvulling die in dit hoofdstuk wordt gegeven. Een voorbeeld hiervan is artikel 11.4.

- Ten derde zijn er bepalingen die voor Caribisch Nederland een afwijking inhouden van iets dat in een ander hoofdstuk is bepaald. Zo wordt in artikel 11.5 voor Caribisch Nederland bijvoorbeeld afgeweken van de regel dat een school alle profielen moet aanbieden.
- Tot slot zijn er bepalingen die een hele serie artikelen in een ander hoofdstuk vervangen. Zo zijn de bepalingen over de leer-werktrajecten uit hoofdstuk 2 niet van toepassing, en wordt in artikel 11.6 bepaald dat de artikelen 11.7, 11.8 en 11.58 van toepassing zijn op de leer-werktrajecten in Caribisch Nederland.

Tweede lid

In het tweede lid wordt bepaald dat de wet van toepassing is in Caribisch Nederland, tenzij daar in dit hoofdstuk 11 van af wordt geweken. Daarmee komt tot uitdrukking dat dit hoofdstuk ten opzichte van de andere hoofdstukken een specifieke situatie regelt. Waar in hoofdstuk 11 wordt afgeweken van bepalingen uit andere hoofdstukken van de WVO 20xx, is de bepaling in hoofdstuk 11 leidend voor Caribisch Nederland.

Artikel 11.3. Toepasselijkheid Wet administratieve rechtspraak BES

In Caribisch Nederland is niet de Awb, maar de Wet administratieve rechtspraak BES van toepassing. Om te voorkomen dat onduidelijkheid ontstaat of een aantal beslissingen van een bevoegd gezag van een openbare school beschikkingen in de Wet administratieve rechtspraak BES zijn, bepaalt dit artikel dat de genoemde beslissingen van het bevoegd gezag van een openbare school, beschikkingen zijn, waartegen dus bezwaar en beroep op grond van de Wet administratieve rechtspraak BES open staat.

Paragraaf 2. Wijze van toepassing hoofdstuk 2

Artikel 11.4. Instructietaal praktijkonderwijs

Eerste lid

Ook in Caribisch Nederland geldt dat het Nederlands de instructietaal is in het onderwijs en de taal waarin de examens worden afgenomen. Het belang van het opnemen van deze hoofdregel is dat alle leerlingen in Caribisch Nederland worden geschoold in een zodanige beheersing van de Nederlandse taal dat zij in het Europese deel van Nederland aansluitend vervolgonderwijs kunnen volgen. Aan de uitzonderingen die in artikel 2.11 geregeld zijn (geven van onderwijs in een andere taal; noodzaak vanwege de specifieke aard enz. van het onderwijs; noodzakelijk vanwege de herkomst van de deelnemers) wordt voor Caribisch Nederland de mogelijkheid toegevoegd om in het praktijkonderwijs permanent voor een andere instructietaal te kiezen in situaties waarin de actieve en passieve beheersing van de Nederlandse taal te gering zijn. Van de leerlingen in het praktijkonderwijs kan in de meeste gevallen niet worden verlangd dat ze het Nederlands op een zodanig niveau beheersen, dat zij het onderwijs in die voor hun vreemde taal kunnen volgen. Voor het praktijkonderwijs is dan ook bepaald dat het onderwijs in een andere taal kan worden gegeven. Dat zal in de regel Papiaments of Engels zijn.

Tweede lid

Het bevoegd gezag maakt een gedragscode over het onderwijs in een andere taal dan het Nederlands en stuurt deze aan de inspectie. Als het praktijkonderwijs in een andere taal wordt gegeven, dan wordt Nederlands als vak in het aanbod opgenomen.

Artikel 11.5. Profielen mavo, havo en vwo

In het vierde lid van artikel 2.20 en het tweede lid van artikel 2.23 worden de vier profielen genoemd die een school voor mavo, havo of vwo kan verzorgen. Voor Europees Nederland is bepaald dat een school alle profielen verzorgt. In artikel 11.5 wordt bepaald dat een school in Caribisch Nederland een keuze kan maken uit de profielen, zelfs het aanbieden van één profiel behoort tot de mogelijkheden. Dit is ingegeven door het geringe aantal leerlingen dat in Caribisch Nederland aan het onderwijs deelneemt. Het aanbieden van alle profielen is daardoor erg moeilijk.

Artikel 11.6. Leer-werktrajecten

In Caribisch Nederland worden net als in Europees Nederland leer-werktrajecten in het vmbo aangeboden. De invulling daarvan wijkt echter op diverse punten af, De leer-werkovereenkomst heeft een prominenter plaats, en de Raad onderwijs arbeidsmarkt vervult een rol die vergelijkbaar is met de rol die de Samenwerkingsorganisatie beroepsonderwijs bedrijfsleven in Europees Nederland vervult, en waarvoor hij ook subsidie kan krijgen (zie artikel 11.58).

Artikel 11.7. Leer-werkovereenkomst

Eerste en tweede lid

Deze leden komen overeen met artikel 21, eerste en tweede lid, WVO BES zoals dat luidde voor inwerkingtreding van de WVO 20xx. In Caribisch Nederland is pas een aantal jaar ervaring opgedaan met de leer-werktrajecten en de bijbehorende leer-werkovereenkomst. Gezien die prille ervaring kiest de regering ervoor om het artikel over de leer-werkovereenkomst over te nemen in dit hoofdstuk, in plaats van de eisen die aan de leer-werkovereenkomst worden gesteld, alleen bij amvb te regelen. De leer-werkovereenkomst komt tot stand tussen het bevoegd gezag, de leerling, het bedrijf dat het buitenschoolse gedeelte verzorgt, en de Raad onderwijs arbeidsmarkt. De onderwerpen die in de leer-werkovereenkomst worden opgenomen, worden in het tweede lid genoemd.

Derde lid

Het derde lid komt overeen met artikel 21, derde lid, WVO BES en bevat een 'voorrangsregel' in geval van spanning tussen het eerste lid van dit artikel en het Burgerlijk Wetboek BES.

Artikel 11.8. Beoordeling kwaliteit leerbedrijven

Eerste lid

De verantwoordelijkheid voor begeleiding van de leerling in het leerbedrijf ligt expliciet bij dat bedrijf of die organisatie zelf en dus niet bij de school.

Tweede tot en met vierde lid

De Raad onderwijs arbeidsmarkt, die in artikel 1.5.1 WEB BES wordt genoemd, is verantwoordelijk voor de regelmatige beoordeling van de bedrijven en organisaties die een buitenschools praktijkgedeelte kunnen verzorgen. De beoordeling geschiedt aan de hand van de eisen die krachtens artikel 2.33 in een amvb worden gesteld.

Artikel 11.9. Vervangende voorziening voor praktijkplaats bij leer-werktraject vmbo

In Caribisch Nederland bestaat geen Samenwerkingsorganisatie beroepsonderwijs bedrijfsleven. In plaats daarvan vervult de Raad onderwijs arbeidsmarkt taken op het gebied van de leer-werktrajecten.

Artikel 11.10. Onderwijs in lichamelijke opvoeding

In Caribisch Nederland geldt de urennorm niet, die sinds 1 augustus 2005 in Europees Nederland wordt aangehouden en waarnaar 2.37, tweede lid, verwijst. Dat lid is dan ook niet van toepassing in Caribisch Nederland. De omvang van het bewegingsonderwijs moet voldoen aan het bepaalde in artikel 2.37, eerste lid, onderdeel d.

Artikel 11.11. Bestrijding (taal)achterstand

Omdat, met uitzondering van het praktijkonderwijs, het Nederlands de instructietaal op school is, terwijl het Papiaments dan wel het Engels de spreektaal is in het maatschappelijk verkeer buiten de school, wordt aan de scholen opdracht gegeven om te zorgen voor een optimale aansluiting van de moedertaal van de leerlingen aan de instructietaal op school. Deze verplichting was ook opgenomen in artikel 10 WVO BES. Een voldoende beheersing van de Nederlandse taal is van belang om eindexamen te kunnen doen en vervolgonderwijs te kunnen volgen. Daarom moet elke leerling kunnen rekenen op noodzakelijke taalondersteuning. Het is aan de scholen om daarvoor een taalbeleid te ontwikkelen, dat een herkenbaar onderdeel is van het schoolplan. Over dat beleid wordt ook informatie gegeven in de schoolgids ten behoeve van de ouders en verzorgers.

Artikel 11.12. Meetellen onderwijstijd bij het EOZ

Dit artikel heeft dezelfde strekking als artikel 2.44, namelijk dat zorgleerlingen die (een deel van) hun onderwijs elders volgen bij een andere school, dat onderwijs kunnen meetellen als onderwijstijd. Artikel 11.12 is specifiek voor de situatie in Caribisch Nederland, waar het expertisecentra onderwijszorg (EOZ) de begeleiding van leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte verzorgen.

Eerste lid

Het eerste lid komt overeen met artikel 46 WVO BES. De tijd die een leerling op een andere school of bij het EOZ doorbrengt, telt mee als schooltijd in het voortgezet onderwijs.

Tweede lid

Het tweede lid bevat een grondslag voor een amvb om regels en voorwaarden vast te stellen voor het meetellen van de tijd die leerlingen op een andere school of in het EOZ doorbrengen.

Artikel 11.13. Extra begeleiding en ondersteuning van leerlingen

Paragraaf 4 van hoofdstuk 2 gaat over extra begeleiding en ondersteuning van leerlingen. Hieronder vallen niet alleen de bepalingen over passend onderwijs, maar ook over praktijkonderwijs en leerwegondersteunend onderwijs. Deze bepalingen hebben in Caribisch Nederland een andere inhoud, omdat de wijze waarop leerlingenzorg is geregeld daar anders is, evenals de toelating tot praktijkonderwijs en leerwegondersteunend onderwijs. De bepalingen uit paragraaf 4 van hoofdstuk 2 zijn dan ook niet van toepassing in Caribisch Nederland. In plaats daarvan gelden de artikelen 11.14 tot en met 11.26. In die artikelen is onder meer geregeld dat de scholen moeten zijn aangesloten bij een samenwerkingsverband CN, en dat het bevoegd gezag van de school samen met de bevoegde gezagsorganen die samenwerken in een samenwerkingsverband CN en met het EOZ, jaarlijks een gezamenlijk eilandelijk zorgplan moeten vaststellen voor het daarop volgende schooljaar.

Artikel 11.14. Leerwegondersteunend onderwijs

Eerste lid

Leerlingen die niet zonder extra ondersteuning een leerweg in het vmbo met succes kunnen doorlopen, komen in aanmerking voor leerwegondersteunend onderwijs

Tweede lid

De specifieke doelen van het leerwegondersteunend onderwijs zijn hier genoemd: voorbereiden op of begeleiden van het onderwijs in een van de leerwegen van het vmbo. Het uitgangspunt is dat het om onderwijs gaat dat zo veel mogelijk in het gewone onderwijs wordt geïntegreerd. Leerwegondersteunend onderwijs is een hulpvoorziening, die wordt ingezet naast en na het inzetten van andere ondersteunende activiteiten, zoals huiswerkbegeleiding en taakopdrachten. Als die activiteiten onvoldoende blijken, kan een leerling in aanmerking komen voor leerwegondersteunend onderwijs.

Derde lid

Het aanvullend karakter van het leerwegondersteunend onderwijs houdt in dat het wordt verzorgd als de vmbo-leerling anders niet de beoogde doorlopende ontwikkeling kan doormaken.

Vierde lid

Dit lid regelt dat het bevoegd gezag na overleg met de ouders van een leerling beslist over het aanbieden van leerwegondersteunend onderwijs aan die leerling. Die beslissing wordt mede gebaseerd op erkende testen en toetsen, die bij de indicatieprocedure worden ingezet.

Vijfde lid

Als aan een leerling leerwegondersteunend onderwijs wordt aangeboden, stelt het bevoegd gezag in overleg met de ouders een handelingsplan voor de leerling op, waarin wordt vastgelegd op welke manier de leerling leerwegondersteunend onderwijs krijgt.

Artikel 11.15. Doelgroep praktijkonderwijs

Het praktijkonderwijs staat open voor beperkte groep leerlingen, met capaciteiten die het onwaarschijnlijk maken dat zij een vervolgopleiding met succes kunnen afronden. Dat wil niet

zeggen dat met deze groep jongeren geen resultaten kunnen worden geboekt. Met een passend aanbod kan aan jongeren die met het gewone onderwijs zonder twijfel zouden uitvallen, toch een redelijke kans op een zinvolle rol in de samenleving worden geboden. De jongeren om wie het hier gaat, hebben een integrale achterstand of een structurele problematiek. Het praktijkonderwijs is niet bedoeld voor jongeren die een regulier diploma of een getuigschrift vmbo – al dan niet met tijdelijke of blijvende hulp door middel van het leerwegondersteunend onderwijs – zouden kunnen behalen.

Artikel 11.16. Toelaatbaarheid en toelating praktijkonderwijs

Eerste lid

Het bevoegd gezag van de school waar een leerling is ingeschreven, of (bij een leerling die van het basisonderwijs voor het eerst naar het voortgezet onderwijs gaat) het bevoegd gezag van de school waar de leerling zich aanmeldt, kan aan de ouders van die leerling voorstellen dat deze praktijkonderwijs gaat volgen. Praktijkonderwijs is alleen bedoeld voor leerlingen waarvoor de school niet de mogelijkheid ziet, om ze op te leiden voor een diploma van een leerweg binnen het vmbo, ook niet met hulp van leerwegondersteunend onderwijs. Daarom vereist het eerste lid dat het bevoegd gezag redelijkerwijs moet kunnen aannemen dat deze situatie zich ook echt voordoet.

Tweede lid

Anders dan in Europees Nederland beslist het bevoegd gezag in Caribisch Nederland over de toelaatbaarheid van een leerling tot het praktijkonderwijs. Daarvoor stelt het een indicatieprocedure vast. Die procedure, die de basis biedt voor de beslissing of een leerling toelaatbaar is, moet zijn gebaseerd op erkende testen en toetsen.

Derde lid

Is een leerling eenmaal toegelaten tot een school voor praktijkonderwijs, dan stelt het bevoegd gezag in overleg met de ouders een handelingsplan voor de leerling op. Daarin wordt vastgelegd hoe het praktijkonderwijs aan de leerling wordt gegeven.

Artikel 11.17. Handelingsplan

Eerste en tweede lid

Dit artikel regelt dat de ouders en de school afspraken maken over de vormgeving van het onderwijs dat de leerling met een specifieke onderwijsbehoefte zal krijgen. Deze afspraken komen in een handelingsplan te staan, dat de instemming behoeft van de ouders. In het handelingsplan wordt onder andere opgenomen of een betrokken leerling binnen de school onderwijs krijgt, of dat hij in het expertisecentrum onderwijszorg wordt opgevangen. In dat geval wordt in het handelingsplan aangegeven hoe het expertisecentrum onderwijszorg ingezet zal worden. Jaarlijks wordt met de ouders het handelingsplan geëvalueerd.

Artikel 11.18. Onderwijs aan zieke leerlingen

Als leerlingen in het ziekenhuis liggen of ziek thuis zijn, blijft de school waar ze zijn ingeschreven verantwoordelijk voor een goede voortzetting van hun onderwijsprogramma. Ook voor het zieke kind geldt dat het een ononderbroken ontwikkelingsproces moet kunnen doorlopen. De manier waarop dit wordt ingericht, wordt ook beïnvloed door de omstandigheden waarin het kind verkeert.

Artikel 11.19. Samenwerkingsverband CN

Eerste en tweede lid

Alle scholen en instellingen in Caribisch Nederland zijn aangesloten bij een samenwerkingsverband CN, waarbij ook het EOZ is aangesloten, tenzij dat in stand wordt gehouden door het samenwerkingsverband CN zelf.

Derde lid

Het doel van het samenwerkingsverband CN is hier specifiek omschreven. Langs deze weg kunnen leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte deel nemen aan het voortgezet onderwijs en kan zo een goede aansluiting tussen basisonderwijs en voortgezet onderwijs worden bereikt. Het achterliggende doel van deze constructie is om, indien dat haalbaar blijkt, ook voor deze leerlingen aansluiting met opvolgende schoolsoorten te realiseren.

Vierde lid

Het vierde lid bepaalt dat er in elk openbaar lichaam slechts één samenwerkingsverband CN is gevestigd.

Vijfde lid

Deelname aan het samenwerkingsverband CN mag niet worden geweigerd door de bevoegde gezagsorganen die erin zijn verenigd.

Zesde lid

Het zesde lid bepaalt dat bij ministeriële regeling een geschillenregeling wordt vastgesteld. In de Regeling geschillen zorg BES wordt een geschillencommissie ingesteld, en worden de samenstelling en werkwijze daarvan bepaald.

Artikel 11.20. Eilandelijk zorgplan

Eerste lid

De bevoegde gezagsorganen die samenwerken in het samenwerkingsverband CN stellen samen met het EOZ een eilandelijk zorgplan op, waarin onder meer wordt beschreven welke procedures gelden op het gebied van onderwijszorg in het openbaar lichaam, resultaten van de zorg voor leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte en hoe de subsidie aan het EOZ wordt besteed.

Eerste lid

Het eerste lid legt aan de daar genoemde partijen de verplichting op om jaarlijks voor 1 mei een gezamenlijk eilandelijk zorgplan vast te stellen voor het daarop volgende schooljaar.

Tweede lid

Dit lid schrijft de minimuminhoud voor van dat eilandelijk zorgplan. Het gaat daarbij om de manier waarop uitvoering wordt gegeven aan de aansluiting bij het samenwerkingsverband CN, waarop inhoud wordt gegeven aan de zorgplicht van artikel 11.19, derde lid, de wijze van subsidiëring/bekostiging voor de daar bedoelde taken, de effectiviteit van de onderwijskundige opvang van leerlingen en deelnemers met een specifieke onderwijsbehoefte, en de wijze van informatieverstrekking aan de ouders op het punt van de zorgvoorzieningen.

Derde lid

Het eilandelijk zorgplan wordt jaarlijks voor 15 mei aan de inspectie toegestuurd.

Artikel 11.21. Expertisecentrum onderwijszorg

Eerste en tweede lid

De minister kan voor elk openbaar lichaam één rechtspersoon aanwijzen die fungeert als EOZ. De taak van het expertisecentrum is ruim geformuleerd: "het biedt deskundige ondersteuning aan leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte". Voor deze ruime formulering is gekozen omdat deze specifieke onderwijsbehoeften heel verschillend van aard kunnen zijn. De deskundige ondersteuning wordt steeds op de aard van die behoefte afgestemd.

Derde lid

Een leerling die onderwijs volgt in het EOZ, blijft bij zijn eigen school ingeschreven. Dat betekent dat het bevoegd gezag van die school uiteindelijk verantwoordelijk blijft voor het onderwijs aan de leerling. Daar hoort onder meer bij dat het ervoor zorgt dat de leerling onderwijs van een bevoegde leraar krijgt, en dat aan de onderwijstijd wordt voldaan. In artikel 11.12 is bepaald dat de tijd die een leerling in het EOZ doorbrengt, mee wordt geteld als onderwijstijd. Bij de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag hoort ook dat de inspectie toezicht houdt op de kwaliteit van het onderwijs dat binnen het EOZ wordt gegeven.

Artikel 11.22. Overige regels expertisecentrum onderwijszorg

Eerste lid

Uit de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag voor adequaat onderwijs voor zijn leerling gedurende het verblijf in het EOZ, vloeit voort dat dit bevoegd gezag een ander bevoegd gezag naar redelijkheid compenseert indien dat kosten moet maken voor de leerling in het kader van die verantwoordelijkheid. Deze kosten hoeven pas te worden gecompenseerd indien dit naar het

oordeel van het samenwerkingsverband CN nodig is. Hiervan is bijvoorbeeld sprake als een ander bevoegd gezag een bevoegde leraar 'uitleent' die onderwijs geeft binnen het EOZ.

Tweede lid

Dit lid sluit uit dat er per openbaar lichaam meer dan één EOZ is.

Derde lid

Hoewel de school waar de leerling is ingeschreven voor hem verantwoordelijk blijft gedurende zijn verblijf in het EOZ, hebben het bestuur van het expertisecentrum en het daar werkzame personeel ieder ook hun eigen professionele verantwoordelijkheid voor de inhoud en wijze van uitoefening van hun taak. Daaruit vloeit voort dat het bestuur van het expertisecentrum een klachtenregeling maakt die aan dezelfde eisen voldoet en voor hetzelfde doel is geschreven als de regeling die voor scholen geldt. Daarom zijn de artikelen 3.33 en 3.34 van overeenkomstige toepassing verklaard.

Vierde lid

De taken van het EOZ kunnen nader worden uitgewerkt in een ministeriële regeling. Vooralsnog is van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt.

Artikel 11.23. Subsidie expertisecentrum onderwijszorg

Eerste en tweede lid

Het EOZ ontvangt voor zijn taken subsidie op grond van het eerste lid. In een ministeriële regeling kunnen voorschriften worden opgenomen waaraan het EOZ zal moeten voldoen om subsidie te ontvangen. Het gaat hier bijvoorbeeld om het verstrekken van inlichtingen, gegevens en bescheiden, het opstellen van een begroting en een jaarplan en het uitbrengen van een jaarverslag en jaarrekening.

Derde lid

De artikelen uit de titels 4.1 en 4.2 van de Awb en de artikelen 4 tot en met 10 van de Wet overige OCW-subsidies over het verlenen, vaststellen, intrekken en terugvorderen van de subsidie zijn van toepassing op de subsidie aan het EOZ.

Artikel 11.24. Toezicht expertisecentrum onderwijszorg

Eerste en tweede lid

Voor het toezicht op de taken van het EOZ kan de minister een ambtenaar aanwijzen. De artikelen uit de Awb over toezichthouders zijn van overeenkomstige toepassing verklaard, omdat de Wet administratieve rechtspraak BES geen vergelijkbare bepalingen kent.

Artikel 11.25. Taakverwaarlozing door expertisecentrum onderwijszorg

Eerste en tweede lid

Indien naar het oordeel van de minister blijkt dat het EOZ zijn taken ernstig verwaarloost, kan hij maatregelen treffen. Als ultimum remedium kan de minister de door hem afgegeven aanwijzing intrekken. Dit houdt in dat de rechtspersoon niet meer in aanmerking komt voor de subsidie, bedoeld in artikel 11.23. Voordat de minister overgaat tot het treffen van een voorziening in het geval van taakverwaarlozing, stelt hij het EOZ in de gelegenheid om zich te verbeteren en de taken alsnog naar behoren uit te gaan voeren.

Artikel 11.26. Grondslag bekostiging zorg voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoefte

Voor de eerstelijnszorg binnen de school aan leerlingen met een extra onderwijszorgvraag, zoals onder andere praktijkonderwijs en leerwegondersteunend onderwijs, ontvangt de school bekostiging. De bekostiging voor eerstelijnszorg wordt aan de lumpsum toegevoegd. Van de mogelijkheid om bij of krachtens amvb voorschriften te geven over deze bekostiging, is vooralsnog geen gebruik gemaakt.

Artikel 11.27. Gedragscode afnametaal bij toetsen en examens

Artikel 2.58 bevat de hoofdregel dat de examens in het Nederlands worden afgenomen. Daarvan kan worden afgeweken als het onderwijs in een vreemde taal betreft, of als er bijzondere

omstandigheden zijn. In dat laatste geval moet de school een gedragscode hanteren, die moet worden toegezonden aan de inspectie.

Artikel 11.28. Diagnostische toetsen Nederlandse taal en rekenen

Voor Caribisch Nederland wordt de mogelijkheid die in Europees Nederland geldt om diagnostische toetsen Nederlandse taal en rekenen af te nemen (artikel 2.70), niet van toepassing verklaard.

Artikel 11.29. Aangewezen scholen en predicaat zeer zwak onderwijs

De minimumeisen die in artikel 2.99 aan de kwaliteit van het onderwijs worden gesteld, gelden niet voor Caribisch Nederland. Het vierde lid van artikel 2.75, waarin die minimumeisen van overeenkomstige toepassing worden verklaard op particuliere scholen die zijn aangewezen als school met examenbevoegdheid, is dan ook niet van toepassing in Caribisch Nederland.

Artikel 11.30. Staatsexamens

In Caribisch Nederland is de Wet administratieve rechtspraak BES van toepassing. Daarom wordt in dit artikel bepaald dat artikel 2.88, tweede lid, dat een afwijking van de bezwaartermijn in de Awb bevat, niet van toepassing is. In plaats daarvan wordt in het tweede lid van artikel 11.30 afgeweken van de bezwaartermijn in de Wet administratieve rechtspraak BES. Het derde lid van artikel 2.88 is wel van toepassing. Dat betreft namelijk een termijn waar het College voor toetsen en examens aan gebonden is. Op de beslissingen van het College voor toetsen en examens is de Awb van toepassing.

Artikel 11.31. Schoolplan

Het tweede lid van artikel 2.94 bepaalt dat het schoolondersteuningsprofiel wordt betrokken bij de beschrijving van het onderwijskundig beleid in het schoolplan. In Caribisch Nederland geldt echter een afwijkende zorgstructuur. Daarom is in artikel 11.31 bepaald dat hier in het schoolplan aandacht wordt besteed aan de uitwerking van het eilandelijk zorgplan.

Artikel 11.32. Zeer zwak onderwijs

Het leerlingenbestand in Caribisch Nederland is te klein om de normering van de minimumleerresultaten behoorlijk te onderbouwen. De bepalingen over minimumleerresultaten in de WVO zijn daarom niet van toepassing in Caribisch Nederland.

Tweede lid

Een van de instrumenten die bestaan om slagvaardig op te treden bij onvoldoende onderwijskwaliteit, is een onderzoek door de inspectie. Als de inspectie op basis van dat onderzoek tot de conclusie komt dat de kwaliteit van het onderwijs onder de maat is, moet het bevoegd gezag de ouders daarover informeren.

Paragraaf 3. Wijze van toepassing hoofdstuk 3

Artikel 11.33. Samenstelling medezeggenschapsraad

Eerste lid

Omdat de Wet medezeggenschap op scholen niet in Caribisch Nederland van toepassing is, wordt in de artikelen 11.33 tot en met 11.36 voorzien in een specifieke medezeggenschapsstructuur voor Caribisch Nederland, waarin ouders, leerlingen en personeel ten minste twee keer per jaar overleg voeren met het bevoegd gezag over de algemene gang van zaken in de school. De bepalingen over de samenstelling van de medezeggenschapsraad komen grotendeels overeen met artikel 3 van de Wet medezeggenschap op scholen.

Tweede en derde lid

De medezeggenschapsraad bestaat uit ten minste vier leden. De helft daarvan wordt uit het personeel van de school gekozen, de andere helft wordt gekozen uit ouders en leerlingen van de school.

Vierde lid

In het vierde lid worden de verhoudingen tussen de verschillende geledingen vastgelegd. De personeelsgeleding bestaat uit evenveel leden als de ouder- en leerlinggeleding samen. Ouders en leerlingen zijn in gelijke mate vertegenwoordigd, tenzij er niet voldoende kandidaten zijn. In dat geval kan de niet vervulde plaats aan de andere geleding worden toebedeeld.

Vijfde lid

Personeelsleden of organisaties van personeel kunnen kandidaten voordragen voor de verkiezing van de personeelsgeleding. Ouders en leerlingen of organisaties van ouders of leerlingen kunnen kandidaten stellen voor de ouder- en leerlinggeleding.

Artikel 11.34. Personeelsgeleding medezeggenschapsraad

Eerste lid

Voor bovenschools personeel (bijvoorbeeld een door het bevoegd gezag in stand gehouden bestuursbureau) kan een medezeggenschapsraad worden gevormd, die bestaat uit leden van dat personeel. Als van deze mogelijkheid géén gebruik is gemaakt, wordt de medezeggenschap van dit personeel geregeld door "toedeling" aan een school. In dat geval is het personeel dus vertegenwoordigd door de MR van die school. Opgemerkt wordt dat een medezeggenschapsraad die uitsluitend bestaat uit een personeelsgeleding uit ten minste twee leden moet bestaan.

Tweede en derde lid

Bestuursleden kunnen geen lid zijn van de MR van hun eigen school. Ook kan personeel dat namens het bevoegd gezag besprekingen voert met de MR, niet tegelijkertijd lid zijn van die zelfde MR.

Artikel 11.35. Lidmaatschap medezeggenschapsraad

Eerste en tweede lid

De verkiezingen zijn schriftelijk en geheim. Het tweede lid biedt de mogelijkheid om het moment waarop de verkiezingen plaatsvinden gelijk te stellen voor een openbaar lichaam of voor heel Caribisch Nederland. Het voordeel hiervan zou kunnen zijn dat via de inzet van media iedereen erop geattendeerd kan worden dat de verkiezingen voor de medezeggenschapsraden aanstaande zijn. Dit zou de aandacht voor en betrokkenheid bij de verkiezingen kunnen vergroten.

Derde en vierde lid

Het bevoegd gezag zorgt ervoor dat leden, oud-leden en kandidaat-leden van de MR niet worden benadeeld om het feit dat ze lid zijn (geweest) van de MR. Een gedwongen ontslag van een personeelslid mag geen verband houden met een eventueel lidmaatschap van de medezeggenschapsraad.

Vijfde lid

De MR kiest een voorzitter, die de raad zo nodig in rechte vertegenwoordigt.

Artikel 11.36. Medezeggenschap

De belangrijkste taak van de medezeggenschapsraad is dat deze ten minste twee keer per jaar de algemene gang van zaken in de school met het bevoegd gezag bespreekt. De medezeggenschapsraad komt ook samen als daarom wordt verzocht door het bevoegd gezag, of de vertegenwoordigers van ouders, personeel of leerlingen.

Artikel 11.37. Oprichting openbare rechtspersoon, en stichting voor openbaar onderwijs; totstandkoming samenwerkingschool

Eerste lid

Anders dan in Europees Nederland, waar een openbare rechtspersoon of een stichting voor openbaar onderwijs door meerdere gemeenteraden of gemeenten kan worden ingesteld, wordt in Caribisch Nederland het werkgebied van zo'n rechtspersoon beperkt tot één openbaar lichaam.

Tweede lid

Een samenwerkingschool kan alleen tot stand komen indien met de totstandkoming ervan de continuïteit van het openbaar of bijzonder onderwijs gehandhaafd kan blijven. Voor Europees Nederland is specifiek bepaald bij welk (maximum)aantal leerlingen op één van de betrokken

scholen van een zodanige bedreiging van de continuïteit van het onderwijs sprake is, dat zou kunnen worden overgaan tot de vorming van een samenwerkingschool. In Caribisch Nederland geldt op dit punt een andere norm, en is bepaald dat van "een situatie waarin de continuïteit van het openbaar of bijzonder onderwijs gehandhaafd kan worden met de totstandkoming van een samenwerkingschool" (artikel 3.22, derde lid, onderdeel a), sprake is als één van de betrokken scholen één of twee schooljaren voorafgaand aan de datum waarop een samenwerkingschool tot stand zou komen werd bezocht door zestig of minder leerlingen dan de opheffingsnorm, die voor Caribisch Nederland bij ministeriële regeling wordt bepaald.

Artikel 11.38. Fusies

De artikelen 3.28 tot en met 3.31 zijn niet van toepassing. Gezien de schaalgrootte van de eilanden en het beperkte aantal scholen per openbaar lichaam, is de menselijke maat in het onderwijs op Caribisch Nederland voldoende gewaarborgd. Een fusietoets is daarom niet noodzakelijk als instrument om ongewenste bestuurlijke concentraties te voorkomen. De artikelen over de fusietoets zijn daarom niet van toepassing in Caribisch Nederland.

Artikel 11.39. Centrale dienst

Gezien het beperkte aantal scholen in Caribisch Nederland, wordt er geen mogelijkheid geboden om een centrale dienst op te richten. Artikel 3.32 is daarom niet van toepassing.

Artikel 11.40. Meldcode huiselijk geweld

In Europees Nederland is een bevoegd gezag verplicht een meldcode te hanteren over het melden van signalen van huiselijk geweld. De definitie van huiselijk geweld is afgeleid van Europees-Nederlandse wetten op het gebied van jeugdzorg, die in Caribisch Nederland niet van toepassing zijn. Artikel 3.39 is daarom niet van toepassing.

Artikel 11.41. Overleg onderwijsachterstandenbeleid

De bepalingen uit de WVO 20xx met betrekking tot het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid (artikel 3.40) staan niet in de WVO BES. De problematiek rond taalachterstanden in Caribisch Nederland verschilt sterk van die in Europees Nederland. De bepaling met betrekking tot het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid is daarom niet van toepassing in Caribisch Nederland.

Paragraaf 4. Wijze van toepassing hoofdstuk 4

Artikel 11.42. Nieuwe school of scholengemeenschap

De artikelen 4.2 en 4.3 gaan over het stichten van scholen en toevoegen van profielen aan scholen. Zoals in het algemeen deel van deze toelichting is uiteengezet, is het gezien de schaalgrootte van de eilanden niet mogelijk om de stichtingsnormen zoals die in Europees Nederland gelden, ook in Caribisch Nederland te hanteren. Voor Caribisch Nederland zijn de stichtingsnormen voor een nieuwe school of scholengemeenschap, of voor het toevoegen van een school aan een scholengemeenschap of een nieuw profiel aan een bestaande school voor vbo zodanig vorm gegeven, dat een doelmatige verdeling van de onderwijsmiddelen wordt gewaarborgd. Dit wordt in de artikelen 11.43 en 11.44 uitgewerkt.

Een deel van de bepalingen in deze paragraaf komt overeen met de bepalingen uit hoofdstuk 4. Voor de leesbaarheid is het hele artikel steeds vervangen, in plaats van delen van een artikel wel en andere delen niet van toepassing te laten zijn.

Artikel 11.43. Nieuwe school of scholengemeenschap

Eerste lid

In het eerste lid wordt de grondslag gelegd voor het bekostigen van nieuwe scholen. Anders dan voor Europees Nederland, worden voor Caribisch Nederland geen concrete aantallen leerlingen genoemd. Voor het stichten van scholen voor voortgezet onderwijs in Caribisch Nederland heeft de wetgeving voor Caribisch Nederland eenzelfde uitgangspunt als de Europees-Nederlandse wetgeving. Het gaat in beide gevallen om scholen met een omvang die onderwijs van voldoende kwaliteit mogelijk maakt. In Europees Nederland is dit uitgewerkt in voorgeschreven minimum leerlingenaantallen. Gezien het aantal bewoners van de eilanden is het noemen van concrete

aantallen in Caribisch Nederland niet altijd mogelijk, laat staan dat dezelfde aantallen als in Europees Nederland zouden kunnen worden aangehouden.

Tweede lid

In de regeling voor Caribisch Nederland worden alleen minimumleerlingenaantallen genoemd voor Bonaire, een eiland met ongeveer 1000 vo-leerlingen. Voor Sint Eustatius en Saba, met gezamenlijk ongeveer 250 en 100 vo-leerlingen, is het noemen van een minimumaantal leerlingen niet mogelijk. De norm in het eerste lid, dat er voldoende leerlingen moeten zijn om onderwijs van voldoende kwaliteit te kunnen bieden, leidt ertoe dat er op deze eilanden slechts ruimte is voor één school voor voortgezet onderwijs. Voor Sint Eustatius en Saba is het wel mogelijk om een nieuwe school van een andere richting dan de bestaande school te stichten, als voldoende ouders dat wensen.

Derde lid

Het derde lid komt inhoudelijk overeen met het derde lid van artikel 4.2. Ook voor Caribisch Nederland wordt de mogelijkheid om een school of scholengemeenschap te splitsen expliciet in de wet opgenomen. Zie hiervoor de toelichting bij artikel 4.2, derde lid.

Vierde lid

De strekking van het vierde lid komt overeen met die van het vierde lid van artikel 4.2, zie hiervoor de toelichting bij dat artikel.

Artikel 11.44. Toevoegen profiel vbo of school

Eerste lid

Als een nieuw profiel wordt toegevoegd aan een bekostigde school voor vbo, geldt ook voor dat nieuwe profiel dat het wordt bekostigd als aannemelijk is dat er genoeg leerlingen zullen zijn om een profiel van voldoende kwaliteit in stand te houden. Ook over de criteria voor het toevoegen van een profiel, kunnen bij ministeriële regeling nadere regels worden gesteld.

Tweede lid

Aan een bekostigde school of scholengemeenschap kan een school worden toegevoegd. Ook hier geldt dat de minister overgaat tot bekostiging als het bevoegd gezag dat de bekostiging aanvraagt aannemelijk maakt dat er genoeg leerlingen zullen zijn om het onderwijs aan de nieuwe schoolsoort te volgen. Ook hierover kunnen bij ministeriële regeling nadere regels worden gesteld.

Artikel 11.45. Aanvraagprocedure praktijkonderwijs

In artikel 4.5, vierde lid, wordt geregeld dat het bevoegd gezag in Europees Nederland overlegt met het samenwerkingsverband en de gemeente voordat het een aanvraag voor een school voor praktijkonderwijs indient. Voor Caribisch Nederland is deze overlegverplichting niet van toepassing.

Artikel 11.46. Leerwegondersteunend onderwijs

Leerwegondersteunend onderwijs hoeft in Caribisch Nederland niet afzonderlijk te worden aangevraagd. Artikel 4.7 is daarom niet van toepassing.

Artikel 11.47. Samenvoeging en afsplitsing

Eerste en tweede lid

In het eerste lid wordt bepaald dat een deel van de regels over het de samenvoeging van scholen of scholengemeenschappen die in Europees Nederland van toepassing zijn, niet geldt voor Caribisch Nederland. In plaats daarvan is in het tweede lid het tweede lid van artikel 124 uit de WVO BES overgenomen. Scholen die worden samengevoegd kunnen voor bekostiging in aanmerking worden gebracht. Daarbij wordt elk openbaar lichaam als één voedingsgebied gezien. De regels van de fusietoets zijn niet van toepassing in Caribisch Nederland (zie artikel 11.38).

In dit artikel wordt ook afsplitsing geregeld: een school die van een scholengemeenschap wordt afgesplitst kan voor bekostiging in aanmerking worden gebracht.

Het tweede en derde lid van artikel 4.9 zijn wel van toepassing. Dat betekent dat hetzelfde onderwijs kán worden aangeboden als voor de samenvoeging op de desbetreffende vestiging. Dat

hoeft echter niet: het bevoegd gezag kan er ook voor kiezen om na de samenvoeging een schoolsoort naar een andere vestiging te verplaatsen. Samenvoeging kan alleen plaatsvinden op 1 augustus.

Artikel 11.48. Verticale scholengemeenschappen

Artikel 4.10, waarin wordt bepaald wanneer een school voor voortgezet onderwijs die wordt samengevoegd met een instelling voor beroepsonderwijs, voor bekostiging in aanmerking kan worden gebracht, is niet van toepassing in Caribisch Nederland. In plaats daarvan is in artikel 11.47, tweede lid, onderdeel b, opgenomen dat een scholengemeenschap met een school voor mavo of vbo kan worden samengevoegd met een instelling als bedoeld in de WEB BES tot een zogenaamde verticale scholengemeenschap. Na een dergelijke samenvoeging wordt alleen de school of scholengemeenschap voor voortgezet onderwijs binnen de verticale scholengemeenschap op grond van de WVO 20xx bekostigd.

Artikel 11.49. Vestigingen

De bepalingen in hoofdstuk 4 over vestigingen zijn zo gedetailleerd dat ze geen recht doen aan de Caribisch-Nederlandse praktijk. Daarom worden de eenvoudiger bepalingen over vestigingen overgenomen uit de WVO BES.

Artikel 11.50. Nevenvestiging

Eerste, tweede en derde lid

De hoofdvestiging is de vestiging die ontstaat bij stichting van een school of scholengemeenschap. Daarnaast kan een school nevenvestigingen hebben. Nevenvestigingen liggen binnen de grenzen van het openbaar lichaam, en komen tot stand door een samenvoeging van scholen of door de vorming van een nieuwe nevenvestiging, voor zover dat binnen de lumpsumbekostiging van een school te realiseren valt.

Vierde lid

De vorming van nieuwe nevenvestigingen wordt beperkt door de huisvesting, die door het eilandsbestuur ter beschikking moet worden gesteld. Dat is niet het geval voor verticale scholengemeenschappen en scholen die jaarlijks een bedrag voor de huisvestingskosten ontvangen.

Vijfde lid

Het onderwijsaanbod op een nevenvestiging kan hetzelfde zijn als op de hoofdvestiging. Dat hoeft niet: het is ook toegestaan om op de hoofdvestiging in minder schoolsoorten of profielen vbo of in minder leerjaren onderwijs te verzorgen.

Artikel 11.51. Verplaatsing vestiging en gevolgen voor bekostigingsaanspraak

Het bevoegd gezag mag besluiten tot verplaatsing van de vestigingsplaats van een school of scholengemeenschap, zolang de nieuwe vestigingsplaats in hetzelfde openbaar lichaam ligt als de oude vestigingsplaats.

Artikel 11.52. Regionale samenwerking voorzieningenplanning

Zoals in het algemeen deel is uiteengezet, wijkt de geografische situatie in Caribisch Nederland zo af van die in Europees Nederland, dat regionale samenwerking tussen scholen op het gebied van de voorzieningenplanning niet goed mogelijk is. Bovendien is er geen concurrentie tussen scholen. De artikelen over regionale samenwerking rond voorzieningenplanning zijn dan ook niet van toepassing in Caribisch Nederland.

Artikel 11.53. Opheffingsnormen

Eerste en tweede lid

Net als voor de stichtingsnormen, geldt in Caribisch Nederland ook voor de opheffingsnormen dat er geen absolute getalsnormen worden genoemd in de wet, maar dat deze zijn afgeleid van wat voor een goede bedrijfsvoering verantwoord is, en dat wordt uitgewerkt in een ministeriële regeling. Artikel 4.22 over de opheffingsnormen is dan ook niet van toepassing. In plaats daarvan is het tweede lid van toepassing, waarin de grondslag is opgenomen voor een ministeriële regeling waarin de opheffingsnormen worden vastgelegd.

Derde lid

De bekostiging stopt op de eerste keer dat het 1 augustus wordt (dat wil zeggen: aan het begin van het schooljaar) na de drie achtereenvolgende schooljaren waarin is geconstateerd dat het aantal leerlingen onder de opheffingsnorm ligt.

Artikel 11.54. Cursussen

In Caribisch Nederland bestaat de mogelijkheid om cursussen voortgezet onderwijs te bekostigen niet. Artikel 4.26 is dan ook niet van toepassing.

Paragraaf 5. Wijze van toepassing hoofdstuk 5

Algemeen:

Voor Caribisch Nederland geldt momenteel een overgangsregime voor de bekostiging, dat blijft gelden totdat duidelijk is hoe en op welke wijze Caribisch Nederland wordt geïntegreerd in de beoogde vereenvoudiging van de bekostiging voor het voortgezet onderwijs in Europees Nederland. Het overgangsregime betreft vooral de berekeningsgrondslagen van de bekostiging, die nog niet volledig kunnen worden bepaald aan de hand van de Europees Nederland-grondslagen. Het omvat niet het totaal van de bekostigingsbepalingen.

Artikel 11.55. Bekostigingsregels samenwerkingsverbanden niet van toepassing

De ondersteuning van leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte is in Caribisch Nederland anders geregeld dan in Europees Nederland. De artikelen die gaan over de bekostiging van de samenwerkingsverbanden passend onderwijs zijn dan ook niet van toepassing. In plaats daarvan worden scholen op grond van artikel 11.26 bekostigd voor zorg voor leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte, en wordt op grond van artikel 11.23 subsidie verstrekt aan het expertisecentrum onderwijszorg.

Artikel 11.56. Bekostiging personeel

Eerste en tweede lid

In artikel 5.4 wordt geregeld dat bekostiging verstrekt wordt voor personeelskosten in brede zin. Dat zijn niet alleen salariskosten, maar ook bijvoorbeeld werkgeverslasten en kosten voor vervanging van personeel. Die laatste posten (zie artikel 5.6) zijn vooral gebaseerd op Europees-Nederlandse wetgeving op het gebied van sociale zekerheid. Voor personeel van de scholen in Caribisch Nederland is echter de Ambtenarenwet BES van toepassing of van overeenkomstige toepassing. Daarom is in artikel 11.56, tweede lid, bepaald dat bekostiging aan scholen wordt verstrekt wegens voorschriften die bij of krachtens de Ambtenarenwet BES zijn gegeven.

Artikel 11.57. Aangepaste regels besteden bekostiging door bevoegd gezag

Eerste en tweede lid

In artikel 5.44, vierde lid, wordt opgesomd waaraan het bevoegd gezag de bedragen die zijn betaald voor personeels- of exploitatiekosten ook kan besteden. Een deel van de opsomming is niet van toepassing voor Caribisch Nederland. Voor de leesbaarheid wordt in artikel 11.57, tweede lid, de volledige opsomming gegeven die voor Caribisch Nederland van toepassing is. Beheert het bevoegd gezag verschillende scholen (niet alleen voortgezet onderwijs, maar ook basisonderwijs of beroepsonderwijs), dan kan de bekostiging voor personeelskosten en exploitatiekosten ook voor die andere scholen worden ingezet. Bovendien kan de bekostiging worden ingezet voor het expertisecentrum onderwijszorg waar de school bij betrokken is.

Artikel 11.58. Subsidie Raad onderwijs arbeidsmarkt voor taken leer-werktrajecten

De Raad onderwijs arbeidsmarkt moet op grond van artikel 11.8 de kwaliteit van leerbedrijven beoordelen. Daarvoor krijgt de Raad van de minister subsidie. Een ministeriële regeling regelt de wijze van subsidiëring. De titels 4.1 en 4.2 van de Awb en de artikelen 4, 5, 9 en 10 van de Wet overige OCW-subsidies zijn van toepassing op de subsidie.

Artikel 11.59. Jaarverslag

In artikel 5.51, eerste lid, wordt een aantal bepalingen uit Boek 2, Titel 9, van het Burgerlijk Wetboek genoemd. Die bepalingen kennen geen equivalent in het Burgerlijk Wetboek BES, daarom worden ze van toepassing verklaard op de jaarverslaggeving door scholen in Caribisch Nederland.

Paragraaf 6. Wijze van toepassing hoofdstuk 6

Artikel 11.60. Huisvesting

Zoals in de algemene toelichting bij hoofdstuk 6 is aangegeven, zijn de bepalingen over de huisvesting in dat hoofdstuk slechts marginaal technisch herzien omdat de wettelijke regels die zien op onderwijshuisvesting in de WVO, WPO en WEC grotendeels gelijklopend zijn. De bepalingen in hoofdstuk 6 verschillen dus nauwelijks van de bepalingen over huisvesting in de WVO. Wel zijn de begripsbepalingen uit artikel 1.1 gevolgd, waardoor bijvoorbeeld de aanduidingen van andere wetten en van de schoolsoorten worden afgekort. Bovendien zijn een paar omissies hersteld.

Voor Caribisch Nederland is dezelfde redenering aangehouden, en zijn de artikelen over huisvesting uit de WVO BES overgenomen. De artikelen 11.60 tot en met 11.80 komen daardoor grotendeels overeen met de artikelen 128 tot en met 147 WVO BES.

De hoofdlijnen van de huisvestingsbepalingen en de aanvraag- en toekenningsprocedure zijn in het algemeen deel van de toelichting op dit hoofdstuk nader uitgewerkt.

In de toelichting bij de artikelen 11.61 tot en met 11.80 wordt verwezen naar de artikelen of artikelleden uit hoofdstuk 6 als die gelijklopend zijn – met uitzondering van terminologie die specifiek geldt voor Caribisch Nederland, zoals het vermelden van 'eilandsraad' in plaats van 'gemeenteraad'. Waar wordt verwezen naar de artikelen uit hoofdstuk 6, wordt in de toelichting steeds verwezen naar de overeenkomstige artikelsgewijze toelichting in dat hoofdstuk.

Artikel 11.61. Reikwijdte van hoofdstuk 6

De bepalingen over huisvesting zijn niet alleen van toepassing op scholen, maar ook op instellingen voor voortgezet onderwijs. De Saba Comprehensive School op Saba en de Gwendoline van Puttenschool op Sint Eustatius zijn aangemerkt als instellingen als bedoeld in artikel 2.91. De huisvestingsbepalingen zijn ook op die instellingen van toepassing. Waar in deze paragraaf wordt gesproken van "scholen", worden daarom ook "instellingen" bedoeld.

Artikel 11.62. Voorziening in huisvesting door het openbaar lichaam

Eerste en tweede lid

Het eerste lid is qua strekking vergelijkbaar met artikel 6.1, eerste lid. Voor Caribisch Nederland is daaraan in het tweede lid de bepaling toegevoegd dat de huisvesting zodanig moet zijn, dat kan worden voldaan aan de redelijke eisen die het onderwijs aan huisvesting stelt. De achtergrond van deze bepaling is het ontbreken van het programma huisvestingsvoorzieningen, zoals dat wel voor Europees Nederland is geregeld in artikel 6.5.

Derde lid

Het derde lid komt overeen met artikel 6.2, tweede lid.

Artikel 11.63. Voorzieningen in de huisvesting

Eerste lid

Het eerste lid komt overeen met artikel 6.2, eerste lid.

Tweede lid

Het tweede lid komt inhoudelijk grotendeels overeen met artikel 6.4, tweede lid.

Artikel 11.64. Vaststelling door het bestuurscollege van bekostigingsplafond voor nieuwe voorzieningen in de huisvesting

Eerste lid

Het eerste lid komt overeen met artikel 6.3, eerste lid, met als verschil dat hier wordt verwezen wordt naar scholen in de zin van de WPO BES.

Tweede lid

Het tweede lid komt overeen met artikel 6.3, tweede lid.

Artikel 11.65. Indiening aanvraag

Eerste lid

De aanvraag- en toekenningsprocedure voor huisvestingsvoorzieningen is met het oog op het kleine aantal scholen op de Caribische eilanden eenvoudiger dan de procedure in Europees Nederland. Zo hoeft niet eerst een programma huisvestingsvoorzieningen door het bestuurscollege te worden gemaakt, waarin de aanvragen om huisvesting worden opgenomen die worden beoordeeld op grond van een gedetailleerde eilandelijke verordening. In plaats van het huisvestingsprogramma en de eilandsverordening kunnen scholen die niet door het openbaar lichaam in stand worden gehouden één keer per jaar een aanvraag voor een voorziening in huisvesting indienen bij het bestuurscollege. De aanvraag dient vóór 1 september voorafgaand aan het jaar waarop de aanvraag betrekking heeft te zijn ingediend. Het bestuurscollege moet vervolgens vóór 1 januari van het jaar waarop de aanvraag betrekking heeft op de aanvraag beslissen.

Tweede lid

De vereisten waaraan de aanvraag moet voldoen, staan in een door de eilandsraad vastgestelde eilandsverordening.

Derde lid

De aanvraag- en toekenningsprocedure is van overeenkomstige toepassing op openbare scholen die door het openbaar lichaam in stand worden gehouden. Dit lid komt overeen met artikel 6.4, vierde lid.

Artikel 11.66. Beschikkingen op aanvragen

Eerste lid

In artikel 11.65, eerste lid, is bepaald dat het bevoegd gezag een aanvraag voor voorziening in de huisvesting voor 1 september moet indienen. Als die aanvraag onvolledig is, kan het bestuurscollege een termijn stellen waarbinnen het bevoegd gezag hem aan kan vullen. Vervolgens beslist het bestuurscollege voor 1 januari op de aanvraag.

Tweede lid

Als een aanvraag niet overeenkomstig de eilandsverordening is ingediend, of als de gegevens en documenten onvoldoende zijn om de aanvraag te beoordelen, kan het bestuurscollege beslissen om de aanvraag niet te behandelen.

Derde lid

De aanvraag kan alleen worden afgewezen op basis van een wettelijke weigeringsgrond, waaronder het door het bestuurscollege vastgestelde bekostigingsplafond. Het bestuurscollege beslist op basis van urgentie welke aangevraagde voorzieningen worden bekostigd als het bekostigingsplafond onvoldoende is om alle aanvragen te kunnen honoreren.

Vierde lid

Het bestuurscollege kan besluiten om te voorzien in een gedeelte van de gewenste voorziening, of in een andere voorziening dan is aangevraagd.

Artikel 11.67. Beschikkingen op aanvragen met een spoedeisend karakter

Eerste lid

Aanvragen waarop snel moet worden beslist, bij voorbeeld omdat de voortgang van het onderwijs wordt belemmerd door een inbraak met (veel) schade of door een brand, kunnen buiten de termijnen in artikel 11.65 en 11.66 worden ingediend. In dergelijke gevallen moet het bestuurscollege binnen vier weken beslissen.

Tweede lid

Een aanvraag met een spoedeisend karakter kan niet enkel worden afgewezen vanwege het bereiken van het bekostigingsplafond. De aanvraag moet wel worden afgewezen als deze binnen de normale termijnen zou kunnen zijn ingediend en toegekend. Ook wordt de aanvraag afgewezen als één van de weigeringsgronden, met uitzondering van het bereiken van het bekostigingsplafond, van toepassing is. Zie ook artikel 6.8, tweede lid.

Artikel 11.68. Weigeringsgronden

Dit artikel komt overeen met artikel 6.10.

Artikel 11.69. Tijdstip aanvang bekostiging; vervallen aanspraak op bekostiging

Eerste en tweede lid

Dit artikel komt overeen met artikel 6.9.

Artikel 11.70. Toetsing in verband met wettelijke voorschriften en nieuwe feiten en omstandigheden

Dit artikel komt overeen met artikel 6.11.

Artikel 11.71. Bouwheerschap

Dit artikel komt overeen met artikel 6.13.

Artikel 11.72. Instemming met eigen bouwplannen voor een niet door het openbaar lichaam in stand gehouden school

Dit artikel komt overeen met artikel 6.14.

Artikel 11.73. Totstandbrenging voorziening voor een niet door het openbaar lichaam in stand gehouden school

Dit artikel komt overeen met artikel 6.15.

Artikel 11.74. Onderhoudsplicht; verbod tot vervreemding en bezwaring

Dit artikel komt overeen met artikel 76q 6.16.

Artikel 11.75. Vorderingsrecht

Dit artikel komt overeen met artikel 6.17.

Artikel 11.76. Verhuur en medegebruik gebouw of terrein

Dit artikel komt overeen met artikel 6.18.

Artikel 11.77. Voorziening niet ten laste van het openbaar lichaam

Dit artikel komt overeen met artikel 6.19.

Artikel 11.78. Einde gebruik gebouw of terrein door niet door het openbaar lichaam in stand gehouden school

Eerste lid

Dit onderdeel komt overeen met artikel 6.20, eerste lid.

Tweede lid

Dit onderdeel komt overeen met artikel 6.20, derde lid.

Derde lid

Dit onderdeel komt overeen met artikel 6.20, vierde lid.

Vierde lid

Dit onderdeel komt overeen met artikel 6.20, tweede lid.

Vijfde tot en met elfde lid

Deze onderdelen komen overeen met artikel 6.20, vijfde tot en met elfde lid.

Artikel 11.79. Jaarlijks bedrag voor huisvestingskosten van niet door het openbaar lichaam in stand gehouden scholen

Dit artikel komt overeen met artikel 6.21.

Artikel 11.80. Informatieverstrekking aan het bestuurscollege

Dit artikel komt overeen met artikel 6.23.

Paragraaf 7. Wijze van toepassing hoofdstuk 7

Artikel 11.81. Centrale directie

De mogelijkheid om aan het hoofd van een grote of complexe school een centrale directie te plaatsen, bestaat niet in Caribisch Nederland, omdat een dergelijke grote of complexe school daar gezien de schaalgrootte niet voor zal komen.

Artikel 11.82. Beroep van leraar

De regels over het beroep van leraar in artikel 7.8 zijn niet van toepassing; zij zijn geen onderdeel van de WVO BES.

Artikel 11.83. Bijhouden geordend geheel personeelsgegevens

Omdat de regels over het lerarenregister en het registervoorportaal niet zullen gelden voor Caribisch Nederland (zij zijn niet opgenomen in de WVO BES), geldt de verplichting van het bevoegd gezag in artikel 7.20, eerste lid, om een bekwaamheidsdossier bij te houden ook voor leraren.

Artikel 11.84. Gegevensverstrekking voor opname in lerarenregister of registervoorportaal

Artikel 7.21 is niet van toepassing, omdat de regels over het lerarenregister en het registervoorportaal niet gelden voor Caribisch Nederland.

Artikel 11.85. Rechtspositieregeling personeel

Eerste lid

Voor de rechtspositie van het personeel dat werkzaam is op een openbare school in Caribisch Nederland gelden de bepalingen uit de Ambtenarenwet BES en de daarop berustende bepalingen rechtstreeks. Dit personeel is immers ambtenaar in de zin van de Ambtenarenwet BES.

Tweede lid

Omdat de Ambtenarenwet BES niet ziet op het personeel van een bijzondere school, bepaalt dit lid dat deze regelgeving van overeenkomstige toepassing is op het personeel van een bijzondere school. De bepalingen uit de Ambtenarenwet BES en de daarop berustende bepalingen zijn niet (direct) van toepassing verklaard, omdat de aard van sommige artikelen die gelden voor ambtenaren zich daartegen kan verzetten. Zo is de bepaling dat een ambtenaar de eed of belofte moet afleggen niet relevant voor het personeel van een bijzondere school.

Derde, vierde en vijfde lid

Het bestuurscollege stelt bij eilandsbesluit een regeling vast voor de salarissen en toelagen van het personeel. Daarvoor overlegt het met de bevoegde gezagsorganen en (vertegenwoordigers van) personeel. Het overlegstelsel zoals dat in het Besluit overlegstelsel BES is neergelegd, is niet van toepassing op wijzigingen van de regeling.

Zesde lid

De eis van het Nederlanderschap uit het Rechtspositiebesluit ambtenaren BES geldt niet voor personeel van een school, omdat de nationaliteit geen rol speelt bij de werkzaamheden op een school.

Artikel 11.86. Georganiseerd overleg

Artikel 7.35 schrijft voor dat over de totstandkoming van de rechtspositionele regelingen (zoals collectieve arbeidsovereenkomsten) en over andere onderwerpen die van algemeen belang zijn

voor de rechten van het personeel zoals bijvoorbeeld de personele gevolgen van een reorganisatie, overleg moet worden gevoerd tussen het bevoegd gezag en vakorganisaties (centrales of bonden). Dit artikel is in Caribisch Nederland niet van toepassing. In plaats daarvan is in artikel 11.85, vierde lid, bepaald dat het bestuurscollege met bevoegde gezagsorganen en personeel of vertegenwoordigers van personeel overlegt voordat het de regeling voor de voor de salarissen en toelagen van het personeel vaststelt.

Artikel 11.87. Disciplinaire maatregel, schorsing en ontslag door Rijksvertegenwoordiger

In afwijking van de hoofdregel uit artikel 7.37 bepaalt dit artikel dat niet het bevoegd gezag over het opleggen van een disciplinaire straf of schorsing dan wel het verlenen van ontslag gaat, maar de Rijksvertegenwoordiger. Deze uitzondering geldt alleen indien een directeur, een adjunct-directeur of een ander lid van het onderwijzend personeel van een openbare school lid is van de eilandsraad die de school in stand houdt.

Artikel 11.88. Lerarenregister, registervoorportaal

De regels over het lerarenregister en het registervoorportaal zijn niet van toepassing op Caribisch Nederland.

Paragraaf 8. Wijze van toepassing hoofdstuk 8

Artikel 11.89. Toelating leerlingen die extra ondersteuning behoeven

Artikel 8.9 bevat voorschriften over de aanmelding van leerlingen die extra ondersteuning behoeven. Dat artikel is niet van toepassing in Caribisch Nederland, vanwege de eigen zorgstructuur op de eilanden.

Artikel 11.90. Aanmelding, toelating en gegevens

De artikelen 8.9 en 8.10 bevatten voorschriften voor de aanmeldingen toelating van leerlingen. In Europees-Nederland zijn er verschillende keuzemogelijkheden voor leerlingen: verreweg de meeste leerlingen wonen binnen redelijke afstand van meerdere scholen en hebben de vrijheid om te kiezen. Scholen kunnen daarbij een toelatingsbeleid hanteren, waarin niet alleen de grondslag van de school tot uitdrukking komt, maar ook een eventueel beleid bij over-inschrijving. Dat beleid moet consistent worden toegepast en transparant zijn. In Caribisch Nederland is de keuzevrijheid beperkt. Hoewel het wel mogelijk is om nieuwe scholen te stichten, is de praktijk zo dat in elk openbaar lichaam één school voor voortgezet onderwijs gevestigd is. Een leerling is daardoor aangewezen op de enige school op het eiland. De scholen hebben de verantwoordelijkheid om de leerplichtige leerlingen de kans te geven om onderwijs te volgen.

Voor de Caribisch Nederlandse context is in de aanmeldprocedure vooral van belang dat de leerlingen tijdig worden aangemeld, zodat de scholen zich kunnen voorbereiden. Daarnaast is van belang dat de juiste gegevens bij de aanmelding worden overlegd.

Een ander kenmerk van de artikelen 8.9 en 8.10 is dat die artikelen gedetailleerde bepalingen bevatten over de aanmelding en toelating van leerlingen met een ondersteuningsbehoefte. Scholen hebben een zorgplicht naar deze leerlingen. De zorg voor leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte is in Caribisch Nederland anders georganiseerd: zie daarvoor de artikelen 11.14 tot en met 11.26.

Artikel 11.91. Aanmelding en toelating

Eerste lid

De toelatingsprocedure begint met de aanmelding. Een aanmelding is een schriftelijk verzoek om toelating. In de praktijk houdt de aanmelding meestal in dat ouders een inschrijfformulier van de school waar zij hun kind aanmelden, invullen en ondertekenen. Het bevoegd gezag heeft een termijn van maximaal tien weken voor de beslissing over de toelating. Daarom bepaalt het eerste lid ook dat ouders de aanmelding zo mogelijk tien weken voor de datum waarop toelating wordt gevraagd doen.

Tweede lid

Vanaf het moment van de aanmelding heeft het bevoegd gezag zes weken de tijd om te beslissen over de toelating. Er kunnen omstandigheden zijn waardoor deze termijn niet haalbaar is, bijvoorbeeld omdat het onderzoek naar de ondersteuningsbehoefte van een leerling meer tijd vergt, of omdat er bij de invulling van de zorgplicht meer tijd nodig is om een andere school te vinden die bereid is de leerling toe te laten. De school kan de beslistermijn in dergelijke gevallen met maximaal vier weken verlengen.

Artikel 11.92. Te verstrekken gegevens bij toelating

Eerste en tweede lid

Dit artikel regelt dat het bevoegd gezag voorafgaand aan de toelating, bij de ouders of de meerderjarige leerling enkele administratieve gegevens opvraagt, waaronder het persoonsgebonden nummer BES. Deze gegevens zijn onder meer van belang voor de gegevenslevering door de school aan DUO voor de bekostiging. De administratieve gegevens worden door de ouders of leerling verstrekt door middel van een overheidsdocument (zoals een paspoort, identiteitskaart of de brief die ouders na inschrijving van het kind in de gemeentelijke basisadministratie ontvangen) of in de vorm van een bewijs van uitschrijving van een andere school.

Derde en vierde lid

Dit artikel regelt ook de procedure voor gevallen waarin ouders aannemelijk kunnen maken dat zij geen persoonsgebonden nummer BES kunnen overleggen. Dan verstrekt de minister, op basis van een aantal gegevens die de school opgeeft in het basisregister onderwijs, persoonsgebonden nummer BES of, als dat niet mogelijk is, een onderwijsnummer aan de school.

Artikel 11.93. Tijdelijke plaatsing

Artikel 8.13 is een onderdeel van de regels voor passend onderwijs, en gezien het eigen zorgsysteem niet van toepassing in Caribisch Nederland.

Artikel 11.94. Bestrijding voortijdig schoolverlaten: duiding van toepasselijke regels

In afwijking van de artikelen 8.17 tot en met 8.25 is artikel 11.95 van toepassing. Een belangrijke functie van de artikelen 8.17 tot en met 8.25 is het stroomlijnen van de procedures van verzuimmelding door scholen aan gemeenten. In Europees Nederland hebben scholen te maken met verschillende gemeenten waar leerlingen vandaan komen en waar verzuim van leerlingen gemeld moet worden. Door tussenkomst van DUO is er een eenduidige procedure voor het melden van verzuim en verwijdering van niet-leerplichtige leerlingen. Voor Caribisch Nederland is ervoor gekozen om die melding rechtstreeks aan het bestuurscollege te doen, omdat leerlingen van scholen in principe altijd in hetzelfde openbaar lichaam woonachtig zijn als waarin de school gevestigd is. Op deze manier wordt tevens bewerkstelligd dat de bestuurscolleges beschikken over de gegevens van schoolverlaters die voor de sociale kanstrajecten in aanmerking komen.

Artikel 11.95. Bestrijding voortijdig schoolverlaten

Eerste en tweede lid

In dit lid wordt omschreven wie voortijdige schoolverlater in de zin van de wet is. Het gaat om jongeren die niet meer leer- of kwalificatieplichtig zijn en die voor ze de leeftijd van 25 jaar bereiken het onderwijs verlaten. Een jongere heeft het onderwijs voortijdig verlaten als hij niet meer is ingeschreven aan een school of instelling en geen vwo- of havo-diploma of een diploma van een MBO-opleiding op niveau 2 of hoger heeft behaald (de zogenoemde startkwalificatie). Als wel sprake is van zo'n inschrijving maar niet van zo'n diploma, dan is de jongere een voortijdige schoolverlater als deze zonder geldige reden geen onderwijs meer volgt gedurende minimaal vier weken of een door het bevoegd gezag te bepalen kortere periode. Het bevoegd gezag moet deze afwezigheid melden bij het bestuurscollege.

Derde, vierde en vijfde lid

Het derde lid bevat de wettelijke grondslag om bij de melding en registratie van voortijdige schoolverlaters het persoonsgebonden nummer BES te gebruiken. Het vierde lid bepaalt dat de manier van gegevenslevering bij amvb kan worden uitgewerkt. Aangezien de overeenkomstige bepalingen uit de WVO BES nog niet in werking zijn getreden, is van deze delegatiegrondslag voornamelijk geen gebruik gemaakt. Het vijfde lid komt tegemoet aan het noodzakelijkheidsvereiste

in relatie tot het zwaarwegende belang van het verstrekken van bijzondere persoonsgegevens. Zie ook de toelichting bij artikel 8.19.

Paragraaf 9. Wijze van toepassing Wet administratieve rechtspraak BES

Artikel 11.96. Beroep en termijn beschikking

Op het door de Wet administratieve rechtspraak BES geïntroduceerde beroep in twee instanties wordt in dit artikel een uitzondering gemaakt. Dit artikel bepaalt dat (rechtstreeks) beroep bij het Gemeenschappelijke Hof van Justitie van Aruba, Curaçao, Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba mogelijk is in verband met de spoedeisendheid die de in genoemde artikelen genoemde besluiten vergen. Beroep bij het Gerecht van eerste aanleg van Bonaire, Sint Eustatius en Saba wordt dus overgeslagen.

HOOFDSTUK 12. INVOERINGS- EN OVERGANGSRECHT

Artikel 12.1. Tijdelijke geschillencommissie toelating en verwijdering

Voor geschillen over toelating en verwijdering is in het kader van de invoering van passend onderwijs een nieuwe geschillencommissie in het leven geroepen. Deze is bedoeld als tijdelijke voorziening en is daarom nu in het hoofdstuk Invoerings- en overgangsrecht opgenomen.

Ouders kunnen bij geschillen over toelating en verwijdering bezwaar maken bij de school en vervolgens beroep aantekenen bij de rechter. Tevens bestaat de mogelijkheid om de Commissie gelijke behandeling in te schakelen. Bij de totstandkoming van de wetgeving rondom passend onderwijs is echter gebleken dat er behoefte bestaat aan een aanvullende voorziening, waarbij het ouders vrij staat om hiervan wel of niet gebruik te maken.

Eerste en tweede lid

Er is voorzien in één landelijke geschillencommissie (voor po, (v)so en vo gezamenlijk) die oordeelt in geschillen over (de weigering van) toelating van leerlingen die extra ondersteuning behoeven en de verwijdering van leerlingen alsmede over het ontwikkelingsperspectief. Gekozen is voor een tijdelijke commissie omdat een adequaat stelsel van rechtsbescherming bestaat. Met name met het oog op de beginperiode waarin passend onderwijs is ingevoerd, de zorgplicht van toepassing werd en de voorschriften over verwijdering werden aangescherpt, is voorzien in de behoefte om geschillen te kunnen voorleggen aan een geschillencommissie met een specifieke expertise ten aanzien van leerlingen die extra ondersteuning behoeven. De commissie kan richting geven aan de toepassing van de nieuwe wettelijke bepalingen op de school. Als een en ander voldoende vorm heeft gekregen, kan de tijdelijke commissie komen te vervallen.

Derde lid

Om te voorkomen dat bij het gebruik maken van de aanvullende voorziening de procedures erg lang worden, is in het derde lid gekozen voor een termijn van tien weken waarbinnen het oordeel wordt uitgebracht. De commissie houdt daarbij rekening met het schoolondersteuningsprofiel en het ondersteuningsplan. Dit betekent niet dat het schoolondersteuningsprofiel bepalend is. Op grond van de Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte zijn scholen immers verplicht om ten behoeve van leerlingen met een handicap of chronische ziekte doeltreffende maatregelen te plegen, tenzij die redelijkerwijs niet kunnen worden gevegd van de school.

Vierde lid

Het vierde lid is er op gericht dat de oordelen van de commissie worden betrokken bij de beslissing op bezwaar. Op die manier wordt voorkomen dat oordelen worden uitgebracht als het geschil reeds ter beoordeling is voorgelegd aan de rechter. De rechter kan bovendien de oordelen nu meewegen in zijn uitspraak.

HOOFDSTUK 13. SLOTBEPALINGEN

Artikel 13.1. Voorhangprocedure

In dit artikel worden alle procedures voor parlementaire betrokkenheid bij de totstandkoming van lagere regelgeving geregeld. Het betreft bepalingen over gecontroleerde delegatie ("voorhang") en over voorwaardelijke delegatie ("nahang"). Het artikel biedt een volledig overzicht van bij algemene maatregel van bestuur of bij ministeriële regeling te regelen onderwerpen waarbij een of beide kamers der Staten-Generaal ingelicht moeten worden. Met de formulering van dit artikel wordt aangesloten bij de Aanwijzingen voor de regelgeving (Aanwijzingen 2.36 en 2.37).

Eerste lid

Dit lid betreft de procedure voor gecontroleerde delegatie ("voorhang"). Een voorontwerp van een algemene maatregel van bestuur als bedoeld in een van de in het eerste lid genoemde artikelen moet worden voorgelegd aan beide kamers der Staten-Generaal. Het betreft de amvb waarin de regels worden gesteld over de wijze waarop leerresultaten worden gemeten en het onderwijsniveau dat moet worden bereikt (artikel 2.99, vierde lid), de amvb's waarin de regels in verband met herregistratie van leraren (7.46, eerste of tweede lid) zijn opgenomen en de amvb's waarin de regels over de experimenten worden neergelegd (artikel 9.1, tweede lid, en 9.2).

Tweede en derde lid

Dit lid betreft de procedure voor voorwaardelijke delegatie ("nahang"). Een algemene maatregel van bestuur als bedoeld in een van de in het tweede lid genoemde artikelen moet worden voorgelegd aan beide kamers der Staten-Generaal voordat zij in werking kan treden.

Vierde en vijfde lid

Deze leden hebben betrekking op soortgelijke procedures van voorwaardelijke delegatie voor de ministeriële regelingen waarin regels worden gesteld over de verdeling van de kosten van wachtgelduitkeringen (artikel 5.33, eerste lid, onderdeel c), over de hoogte van de bekostiging die scholen ontvangen voor exploitatie (artikel 5.7, vijfde lid), en over het verwerken van loon- en prijsontwikkelingen in die bekostiging (artikel 5.7, zesde lid).

Artikel 13.2. Evaluatie beoordelen kwaliteit onderwijs

De evaluatiebepaling in dit artikel is ontleend aan artikel 123a WVO. Dat artikel is in de WVO opgenomen door de Wet van 4 februari 2010 tot wijziging van de Wet op het primair onderwijs, de Wet op de expertisecentra, de Wet op het voortgezet onderwijs, de Wet medezeggenschap op scholen en de Leerplichtwet 1969 in verband met de invoering van bekostigingsvoorschriften voor minimumleerresultaten, alsmede een aanvulling van de interventiemogelijkheden in het kader van het overheidstoezicht, en de verbetering van het intern toezicht (Stb. 2010, 80). Daarbij is geregeld dat binnen vijf jaar na de inwerkingtreding van de betrokken artikelen 23a1 en 109a WVO een eerste evaluatie zou moeten plaatsvinden en vervolgens steeds om de vijf jaar nogmaals een evaluatie. De evaluaties worden door de minister aan de Staten-Generaal gezonden.

De artikelen 23a1 en 109a WVO zijn op 1 augustus 2010 in werking getreden. De eerste evaluatie heeft in 2015 plaatsgevonden. De resultaten daarvan zijn in augustus 2015 aangeboden aan het parlement (zie Kamerstukken II 2014/15, 31 293, nr. 267). Bij het formuleren van artikel 13.2 is hiermee rekening gehouden.

Artikel 13.3. Evaluatie zorgplicht veiligheid op school

De evaluatiebepaling in dit artikel is ontleend aan de artikelen 123b WVO en 218b WVO BES. Die artikelen zijn in de WVO respectievelijk de WVO BES opgenomen door de Wet van 4 juni 2015 tot wijziging van enige onderwijswetten in verband met het invoeren van de verplichting voor scholen om zorg te dragen voor de veiligheid op school (Stb. 238). Daarbij is geregeld dat binnen vijf jaar na de inwerkingtreding van de betrokken artikelen een evaluatie zou moeten plaatsvinden, die vervolgens door de minister aan de Staten-Generaal wordt gezonden.

Eerste lid

Voor artikel 123b WVO is de inwerkingtreding bepaald op 1 augustus 2015 (zie het Besluit van 26 juni 2015, Stb. 282). In het eerste lid is daarom bepaald dat de periode van vijf jaar waarbinnen de evaluatie voor Europees Nederland moet plaatsvinden, start op 1 augustus 2015.

Tweede lid

Voor artikel 218b WVO BES is de inwerkingtreding tot op heden nog niet geregeld. In het tweede lid is daarom bepaald dat de periode van vijf jaar waarbinnen de evaluatie voor Caribisch Nederland moet plaatsvinden, start op het moment dat de betrokken wetsbepalingen uit de WVO 20xx voor dat landsdeel in werking treden.

Artikel 13.4. Evaluatie in verband met het pseudonimiseren van het persoonsgebonden nummer van een onderwijsdeelnemer

De effecten van de maatregelen in het kader van de pseudonimisering worden binnen vijf jaar na de inwerkingtreding van die bepalingen in de WVO geëvalueerd, dat wil zeggen voor 1 februari 2023.

Artikel 13.5. Intrekking WVO en WVO BES

De WVO 20xx zal zowel de WVO als de WVO BES vervangen. Daarom worden beide wetten ingetrokken. Dat betekent ook dat de grondslagen voor de onderliggende regelgeving in de WVO en de WVO BES zullen komen te vervallen. Bij gelegenheid van de Aanpassingswet WVO 20xx zal worden aangegeven wat de gevolgen zijn voor de onderliggende regelgeving van de WVO en de WVO BES (vervallen, omhangen of vervangen).

Artikel 13.6. Inwerkingtreding

De inwerkingtreding van deze wet zal bij koninklijk besluit worden geregeld. De mogelijkheid van gefaseerde inwerkingtreding voor verschillende artikelen en onderdelen van deze wet wordt opgenomen, waarbij de mogelijkheid wordt gecreëerd om de wet of onderdelen daarvan voor Caribisch Nederland op een later tijdstip in werking te laten treden dan voor Europees Nederland. Daar is onder meer voor gekozen omdat voor Caribisch Nederland nog niet alle artikelen uit de WVO BES in werking zijn getreden en omdat Caribisch Nederland nog te maken heeft met overgangsrecht. Zie hiervoor het algemeen deel van de toelichting. In het inwerkingtredingsbesluit zal worden geregeld welke bepalingen nog niet voor Caribisch Nederland in werking treden.

Artikel 13.7. Citeertitel

In dit artikel is de citeertitel van de wet neergelegd. De wet kan worden aangehaald als "Wet voortgezet onderwijs 20xx", waarbij te zijner tijd "20xx" zal worden vervangen door de aanduiding van het kalenderjaar waarin de wet in het Staatsblad wordt geplaatst. In de praktijk zal - net als nu bij de WVO en de WVO BES het geval is - meestal een afkorting van de citeertitel worden gebruikt. Zonder vermelding van het jaartal zou dat eveneens WVO worden, maar dat zou verwarring geven. Om dat te voorkomen wordt in de officiële citeertitel van de nieuwe wet het jaartal toegevoegd. Dat zal in de afkorting door moeten werken: WVO 20xx.

De Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media,

Arie Slob

